

Samfundet for Dansk Genealogi og Personalhistorie

Dette værk er downloadet fra

Samfundet for Dansk Genealogi og Personalhistorie

www.genealogi.dk

Bemærk, at hjemmesiden indeholder værker, som er omfattet af ophavsret. For ældre værker, hvor ophavsretten er udløbet, kan PDF-filen frit downloades og anvendes.

For værker, som er omfattet af ophavsret, er det vigtigt at være opmærksom på, at PDF-filen kun må benyttes til rent personligt brug. Distribution og publicering af PDF-filen er ulovlig.

PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT.

FJERDE RÆKKE.

UDGIVET AF

SAMFUNDET FOR DANSK-NORSK GENEALOGI OG
PERSONALHISTORIE

VED

G. L. GROVE.

6. BIND.

I KOMMISSION HOS

H. HAGERUP,
KJØBENHAVN

OG

MARIUS LUND,
CHRISTIANIA

1903.

Indhold.

	Side
En Selvbiografi af Kontra-Admiral Andreas Schifter. Ved Oberstløjtnant <i>H. Grandjean</i>	1
Fremmede Adelslægter i Danmark. Af Jægermester <i>C. E. A. Schøller</i> :	
XII. de Trappaud	17
XIII. v. Koppelow	209
XIV. v. Korbitz	217
Reiseoptegnelser fra Kirker og Kirkegaarde, meddelte af Rigsarkivar <i>H.</i> <i>J. Huitfeldt-Kaas</i> (Slutning)	24
Slægten Hincheldey og Understøttelsesanstalten for trængende Efterslægt af Medlemmerne i den ophævede civile og adskillige Stænders Enke- kasse. Af <i>N. C. Th. Jessen</i>	42
Et Brev fra Wienerkongressens Dage. Ved Boghandler <i>Ejler H. Hagerup</i>	47
Af Martin Hübners Breve i den Ledreborgske Haandskriftsamling. Ved Translatør <i>Fr. Bajer</i>	52
Stamtavle over Familien Lystrup. Af Brødrene <i>J. og S. Lystrup</i> , med- delt ved Rigsarkivar <i>H. J. Huitfeldt-Kaas</i>	72
Om den adelige Familie Lystrup eller Tordenstjerne. Af Professor, Dr. <i>L. Daae</i>	77
Bidrag til Johannes Ewalds Livshistorie. Af Arkivassistent <i>Louis Bobé</i>	
I. Skolegang	80
II. Eftermæle	91
Spørgsmaal og Svar.	
Spørgsmaal:	
1. Om en amerikansk Linie af Slægten Febiger (?: Fibiger). Af Pro- fessor <i>P. S. Vig</i>	88
2. Om Forældrene til Kjøbmand i Christiania Lars Smith. Af Frk. <i>Magnhild Michelsen</i>	88
3. Om Kjøbmand paa Bragernæs Christian Westergaards Forfædre. Af Dr. philos. <i>Th. Heiberg</i>	88
4. Om Anne Cathrine Sahlgard, f. Lunds Fader. Af <i>Samme</i>	88
5. Om Regimentslæge Blek i Jægersborg. Af Overkontrollør <i>W. Blich</i>	175
6. Om Klokker Carsten Hjersing. Af <i>O. Hjersing</i>	260
7. Om Fænrík Claus Barfod, hans Forældre, Svingerforældre og Datter Edele Dorthea. Af stud. polyt. <i>Wilh. Marstrand</i>	260
8. Om Slægten Afferin. Af <i>Samme</i>	260
9. Om Klokkestøber Claus v. Dams og Hustru. Af <i>Samme</i>	260
10. Om en Præsteslægt Mørch i Skedsmo. Af Oberstl. <i>Hartvig Munthe</i>	260

Svar:

I. Om Slægter af Navnet Arenberg, Ahrenberg, Ahrensberg eller Ahrensberg i Kjøbenhavn. Af Arkivsekr. <i>G. L. Grove</i>	89
II. Om Herredsfoged Valentin Hermansen Beyer og hans Slægt. Af <i>Samme</i>	89
III. Om Toldbetjent Poul Grams Slægt. Af Redaktør <i>Hauch-Fausbøll</i>	175
IV. Om en Slægt Fibiger. Af Flere ved Redaktøren	176
V. Om Degnen i Dover-Vinge Laurids Schmidt og hans Børn. Af Arkivassistent <i>S. Nygård</i>	176
VI. Hvis Søn var Mats Jenssøn Wiel paa Strømsø? Af Arkivar <i>E. A. Thomle</i>	264
Hvorledes er Familienavnet Teiste kommet til den nuværende Slægt af dette Navn? Af Arkivar <i>E. A. Thomle</i>	103
Sognepræst Markus Fredrik Steens Optegnelser om sit Levnet i Bodø Sogns Kaldsbog. Ved <i>Bernt Grønvold</i>	143
Autobiografiske Optegnelser af Etatsraad Lauritz Foss. I Uddrag ved Grosserer <i>Vilhelm Foss</i>	149,
Tre Breve fra danske Digtere. Ved Professor <i>Nicolaj Bøgh</i>	168
Nogle engelske Meddelelser om danske Soldater i England 1689. Af Professor <i>P. S. Vig</i>	173
Lidt mere om Familien Lystrup. Af Arkivar <i>E. A. Thomle</i>	193
Navnet „Deramm“. Af Sognepræst <i>D. Thrap</i>	207
Et Brev fra Forfatteren Budde med Bidrag til hans Levnetsbeskrivelse. Ved Boghandler <i>J. L. Lybecker</i>	223
Lidt om den norske Gren af Familien Gude. Af Redaktør <i>Th. Hauch-Fausbøll</i>	233
Breve fra Kongsberg 1791—92. Ved Professor, Dr. <i>L. Daae</i>	237
De første Led af Familien Storch fra Lister. Af Kaptajn <i>C. M. Munthe</i>	254
Gravskrifter fra Kjøbenhavns nedlagte Kirkegaarde indenfor de gamle Volde. I. Trinitatis Kirkeplads. Ved <i>P. B. Grandjean</i>	256
Gaver til Samfundets Bibliothek	259
Rettelser og Tilføjelser	267
Register, af Arkivassistent <i>H. C. Roede</i>	269
Meddelelser om Samfundets Anliggender	285
Fortegnelse over Samfundets Medlemmer i 1903	287

Tillæg.

- I. Dødsfald i Danmark 1902, af Arkivskriver *Jul. Bidstrup*.
 - II. Dødsfald i Norge 1902, af Amanuensis *A. W. Rasch*.
-

En Selvbiografi af Kontra Admiral Andreas Schifter.

Meddelt ved H. Grandjean.

Efterfølgende Selvbiografi af Søofficeren Andreas Schifter, som nu ligesom den ovenfor gengivne Silhouet af ham tilhører hans Sønnedøtre, Frkn. L. og H. Schifter, supplerer paa mange Punkter de kortfattede Meddelelser, der hidtil findes om ham i Dansk Pantheon 38. H. og dansk biografisk Lexikon. Den er dateret Kjøbenhavn den 27 Juli 1844. Familien Schifter stammer fra Ingerslev, Estruplund Sogn, hvor Familien i flere Generationer har ejet en Gaard. Forfatterens Fader, Christen Schifter, som var Kapitain i Asiatick Kompagnis Tjeneste, døde 1785, og hans Moder, Karen Ipsen, døde 12 Mai 1796 i Kjøbenhavn. Ifølge Skiftet efter hende efterod de sig foruden ham følgende Børn: 1) Rasmus Schifter, f. 1770, Kontorbetjent. 2) Jens Schifter, f. 1773, Stud. 1791 fra Frederiksborg, Kand. jur. 1795, der døde som Stempelpapirforvalter 13 Mai 1838 i Kbhvn. 3) Bolette Cathrine Schifter, f. 1780, død 10 Aug. 1825 som Enke efter Søren Mammen, Handelsbetjent. 4) Christiane, f. 6 Ap. 1785 i Kbhvn., † 10 Ap. 1825 s. St., gift 10 Juni i Helliggeistes Kirke med Grosserer Jac. Holm.

Efter Afslutningen af Selvbiografien blev Schifter 1 Deputeret i Admiralitetskollegiet og derefter Holmens Ekvipagemester, i hvilken Egenskab han i 1848—50 ledede Udrustningen af den Krigsflaade, han selv havde skabt. Efter Krigen overgik han til aktiv Tjeneste ved Flaaden, men døde 31 Okt. 1852 i Kjøbenhavn.

Andreas Schifter, Søn af Christen Schifter, Capitain i det Assiaticke Kompagnies Tjeneste, og Hustrue Karen Ibsen, er født 1779 den 25de August.

I Aaret 1786 blev jeg indskreven som Søe Cadet, og blev antaget ved Søe Cadet Academiet i Slutningen af Aaret 1793. Blev virkelig Søe Cadet i Aaret 1794 og tog i Slutningen af

Aaret 1797 Officier-Examen i de Videnskaber, der lærtes iland og erholdt den Gernerske Premie-Medaille, som den Cadet der havde præsteret mest i disse Videnskaber. I September 1798 erholdt jeg Officiers Attest tilsøes, blev i Slutningen af samme Maaned Second-Lieutenant, og strax udcommanderet med Fregatten „Hvide Ørn“, som under Capitain Kaas's Commando laae næsten seil klar for at gaae til Middelhavet. Et Par Dage førend Fregatten skulde gaae Seil, faldt jeg i en Sygdom, blev efter Ordre af daværende Kronprinds Frederik, som kom at besee dette nye Skib, afløst og undgik saaledes den ulykkelige Skjæbne, der senere ramte den Hele Besætning af denne Fregat, som i Aaret 1799 sank i Middelhavet.

I den paafølgende October Maaned blev jeg commanderet med Fregatten Najaden, som skulde eqviperes og, under Commando af General Adjutant C. Krieger, afgaae til Middelhavet. I Slutningen af November afeilede Fregatten fra Kjøbenhavn og anløb Christiansand, for at samle en Convoy, hvormed den omtrent i Medio Decbr. forlod Flækkerøe. Efter en meget heldig Fart ankom Fregatten i Midten af Januar 1799 til Malaga med dens Convoy, hvoraf blot et Skib var tabt, som siden erfares at være siunket i en Storm den 28 December i Spanskeseen, men Mandskabet bierget. Fregatten underlagdes nu den i Middelhavet en Chef commanderende, Kammerherre Commandeur Capitain Steen Andersen Bille, og var i stadig Virksomhed ved den da uafbrudte stedfindende Convoyering, saavel i Middelhavet som ud af Gibraltar Strædet. Den anløb derved de fleste af Havnene i den vestlige Deel af Middelhavet indtil Tripolis, hvor nogle som Foræring til Pachaen medhavende Canoner afleveredes. Under denne idelige Virksomhed gik alt meget heldigt, og Alle ombord vare tilfredse og glade under Fregattens dygtige og fortræffelige Chefs Styrelse.

Imidlertid var Fregattens Stormast i Begyndelsen af Aaret 1800 bleven saa svag at den maatte fornyes. Imedens dette Arbeid foretoges i Livorno, i Mai Maaned samme Aar, indløb dertil med en engelsk Fregat, Underretning om at Beien i Tunis lod opbringe danske Skibe, og at den havde mødt en Corsar

med 2de paa Slæbetoug. Den nye Stormast, som netop var færdig, blev uopholdelig indsat og Fregatten med mueligste Hast gjort seilklar.

Den en chef Commanderende gik ombord i den, og fulgt af Briggen Nid Elven under Commando af Capitainlieutenant, nu Admiral, Baron Holsten, afseilede den til Tunis og ankrede under Cartago-pynnten den 28de Mai. Inde ved Fæstningen Goeletta laae 7 danske Skibe som vare opbragte. Den følgende Dag kom den danske Consul Hammeken ombord. Efter at denne havde givet Beretning om Tingenes Stilling, besluttede den en chef Commanderende at sende Consulens Dragoman med Breve til Beien, ind til to under Land liggende Corsarer. Denne vovelige, af Consulen fraraadede Expedition, overdroges mig, og med en Chaloup besat med 10 Mand og en Quartermester, forlod jeg Fregatten omtrent Kl: 5 om Eftermiddagen. Strax efter lettede denne, satte alle Seil til og styrede ud efter, for at jage to samme Dag udløbne tunesiske Chebequer, som den høist Commanderende havde besluttet at bemægtige sig. Briggen Nid-Elven havde Ordre at følge Chalouppen ind under Landet, men da den maatte vende for Grunden inden jeg var kommet til min Bestemmelse, kunde den ingen Beskyttelse yde mig. Idet jeg lagde til Borde og i det Dragomanen skulde gaae ombord, raabte han et Par Ord. I samme Øieblik blev jeg angrebet af Mandskabene paa de Side om Side liggende Corsarer og tillige omringet af en Deel Tyrker, som, da der ikke var dybt, vare redne ud i Vandet. Under Bestræbelsen paa at gjøre Chalouppen fri og kaste de i den sprungne Tyrker ud af den, fik jeg en svær Blessure i Hovedet. Tvende af mine Folk erholdt mindre Blessurer og efter en kort, unyttig Modstand, bleve vi overmandede og slæbte iland, paa en Mand nær, som svømmede og rededes af et Fartøi fra Briggen. Samme Aften bleve vi under en Eskorte af Tyrkere førte til Tunis, hvor vi ankom til Fods om Natten. Tidlig om Morgenen bleve vi førte ud til Beyens Residens, hvor denne modtog [os] tilsyneladende meget opbragt, sagde mig, at de Breve jeg havde bragt iland, indeholdt en Krigserklæring m. m. Han spurgte mig om den Comman-

derendes Hensigter, men efter et temmelig langt Forhør, sendte han mig til sin Læge, som modtog mig meget venligt og forbandt mig. Imedens mit Ophold hos Lægen traadte Consulen pludselig ind i Værelset, underrettede mig om, at den høist Commanderende, efter at det var bleven ham meldt med den undslupne Mand, at jeg var dræbt og mine Underhavende tagne til Fange — — — —, havde forandret sin Beslutning, var gaaet til Anker igjen og havde sendt ham iland for at underhandle med Beyen. Han meddelte mig, at det allerede var lykkedes ham at formilde dennes første Vrede, og at han havde tilladt ham, Consulen, at tage mig hjem i sin Bopæl og sørge for Folkene. Efter at dette var skeet hengik nogle Dage med for-gjæves Underhandlinger; men et midlertidigt uheldigt Sammenstød med nogle Algierske Corsarer, nødte den høist Comman-derende til at seile til Algier. Underhandlingerne standsedes med Løftet om at fortsætte dem ved hans Tilbagekomst. Men da denne efter omtrent 3 Ugers Forløb atter fandt Sted, og Underhandlingerne efter et Par Dages Forløb ikke ledede til det ønskede Resultat, afseilede den høist Commanderende med Fregatten. Den forladte Consul kunde ikke mere overtale den over de nu meget forviklede Omstændigheder opbragte Bey, til længere at have Taalmodighed. Krigen blev erklæret, Consulen sendt bort, og et virkeligt Krigsfangenskab begyndte for mig og omtrent 80 danske Skibsførere, Styrmand og Matroser.

Forinden Consul Hammekens Afreise tillod Beyen, at jeg maatte opholde mig hvor jeg vilde, naar han blot vidste mit Opholdsted, og jeg gav mit Ord for at jeg ikke vilde rømme bort. Jeg opholdt mig derfor under mit Fangenskab i Huset hos en Italiensk Familie, uden anden Foruroiligelse end at jeg et Par Gange blev ført ud til Beyen, som vilde see mig, men som modtog mig meget venligt.

I Slutningen af August Maaned ankom den høist Comman-derendes Afløser i Commandoen, Commandeur A. Koefod, med Fregatterne, Triton og Havfruen. Da Commandeuren strax ind-villigede i Beyens tidligere som ufravigelig gjorde Fordring, at Underhandlingerne skulde skee iland, blev disse strax begyndte,

og Freden sluttet dog ikke uden temmelig betydelige Pengeopoffrelser.

Efter at være løskjøbt af Fangenskab blev jeg commanderet med Fregatten Triton, hvis Chef var Capitain von Berger. Men jeg var kun en kort Tid ombord i denne Fregat, da den kort efter, i Cagliari, traf sammen med Najaden, hvis Chef havde den Opmærksomhed og Venskab for mig, at ønske mig tilbage i sit Skib. Fra Cagliari gik Najaden, med Commandeur Koefod ombord, til Neapel, derfra til Algier, hvornæst den anløb Cartagena og Mallaga. Ved Ankomsten til Mallaga fandtes Ordre, at jeg skulde hjemsendes med det første hjemgaaende Krigsskib, som skulde været Briggen Nid-Elven. Men da denne imidlertid var afseilet, og Fregatten Havfruen, Commanderet af Capitain van Dockum, stod for Tur til Hjemsendelse, blev jeg beordret ombord i denne, som dog forinden dens Hjemgang skulde gjøre en Tour langs den spanske Kyst og anløbe Alicante; Saloo, Barcelona og paa Tilbageveien Cartagena og Mallaga, hvorfra den skulde fortsætte Hjemrejsen.

Da Hensigten med min Hjemkaldelse var, at jeg skulde applicere mig til ét af Marinens videnskabelige Fag, bad jeg den høist Commanderende om at maatte forblive i Middelhavet, da en saadan Bestemmelse ikke da stemte med mit Ønske, men han erklærede, at han ikke turde handle imod en Ordre, der muelig kunde være given med flere Hensyn.

Efter at Fregatten Havfruen havde gjort den foranmeldte Tour, kom den tilbage til Malaga i Begyndelsen af Marts Maaned 1801. Ved dens Ankomst dertil forefandtes Ordre, at den ikke skulde gaae hjem ene, men i Følge med Orlogskibet Seiren og Fregatterne Najaden og Freia, hvilke Skibe alle skulde retournere paa Grund af de med England opkomne Forviklinger. Kort efter ankom den en chef Commanderende med sidstnævnte tre Skibe, fra en Expedition til Tunis. Commandeurcapitain J. C. Krieger overtog nu Commandoen en Chef over de fire hjembeordrede Skibe, Fregatten Najaden commanderet af ham selv, Orlogskibet Seiren af Commandeur-Capitain Obelitz, Fregatten Havfruen af Capitain van Dockum og Fregatten Freia af Capi-

tain Krabbe. Ved Commandeur-Capitain Kriegers Godhed og Opmærksomhed for mig kom jeg ombord i Fregatten Najaden.

Den 28de Marts afseilede denne lille Escadre fra Mallaga og efter en meget heldig Fart, som efter Ordre gik vestom Irland og nord om Hetland, ankom den til Høievarden paa Bergens Led, den 20 April. Et Par Dage senere erholdtes ved ankommende danske Skibe Efterretning om Slaget paa Kjøbenhavns Rhed. Fra Høievarden gik Escadren til Christianssand hvor den ankom i Begyndelsen af Mai Maaned. Her fandtes Ordre til den høiest Commanderende at afsende til Kjøbenhavn, 12 af de paa Escadren værende Officerer. I disses Tal var jeg. Nogle Dage efter forlod jeg det Skib, hvori Opholdet, under en dygtig Chef, der forstod at gjøre Livet behageligt for alle ombord, var blevet mig en Glæde. Embarquerede i en dansk Galeas ankom samtlige Officerer efter et Par Dages Seilads til Kjøbenhavn.

Jeg blev nu beordret ombord i Linieskibet Arveprinds Frederik, under Commandeur Lützows Commando, som i Forening med 6 andre Linieskibe laae oplagte som i Krigstid i Flaadeleiet. I Begyndelsen af August Maaned beordredes jeg med Kongejagten Makrelen, commanderet af Premierlieutenant Lerche, ombord i hvilken Commandeur Løvenørn befandt sig for at examinere og øve Lodserne, ved hvilke Øvelser flere yngre Officerer successive beordredes at være overværende.

Imod Slutningen af samme Maaned beordredes jeg med Kongejagten Vildanden, som i Forening med Kongebaaden Ege-lykke og tvende Søllingske Lodsbaade, under Premierlieutenant Bardenfleths Commando, sendtes paa Opmaaling i Lillebelt. Hjemkommen fra denne Expedition i Slutningen af October, blev jeg beordret at freqventere de Forelæsninger som vare begyndte af Professor T. Bugge, for de Officerer som vare udseete til at lægge sig efter den Deel af de mathematiske Videnskaber som vare nødvendig for at træde ind i Marinens videnskabelige Poster. Da den Virksomhed, Marinen i nogle Aar havde været i ved Expeditionerne i Middelhavet, Vest og Ostindien, var om ikke aldeles standset, saa dog betydelig indskrænket, besluttede jeg, ikke at frasige mig den Vei til Kundskabs-Erhvervelse, som

tilbødes mig, og jeg begyndte at deltage i den matematiske Underviisning, som 8te af mine Kamarater allerede freqventerede, og til hvilken senere blev føiet Underviisning i det franske og engelske Sprog.

I Slutningen af Aaret 1803 indtraadte jeg i Ægteskab med Christiane Dorthea Bech, en Datter af Extra-Skattefoged senere Justitsraad Adam Christian Bech, og derved styrkedes min til da kun svagt havde Tanke at foretrække at aspirere til en videnskabelig Post, for det mindre rolige Søemandsliv. I Aaret 1804 blev jeg forfremmet til Premier Lieutenant. Efter at Underviisningen var tilendebragt og de befalede Examinere afholdte, bestemte jeg mig for Constructions Faget, og da dette mit Valg bifaldtes, begyndte jeg at freqventere de praktiske Arbejder paa de kongelige Værfter og at søge Kundskab om dette særegne Fags theoretiske Deel.

Da der i Aaret 1807 var bleven tilstaaet mig Reisestipendium, afreiste jeg den 17. Juli til Sverrig i Forening med Lieutenant C. C. Lous, som ogsaa havde valgt Skibsconstructionen til sit specielle Fag, Lieutenant Hensler, der havde valgt Artilleriefaget, og Lieutenant C. Grove som applicerede sig til Vandbygningskunsten. Tagende Veien over Gothenborg igjennem Landet til Stockholm, erfore vi efter nogle Dages Ophold i denne Stad, den engelske Expeditions Ankomst for Kjøbenhavn, og besluttede strax at vende tilbage. Men da vi paa Tilbageveien erfoer, at Blokaden var saa stærk, at der intet Haab var om at slippe igjennem den, og vi befandt os i det Land hvis venskabelige Stilling til Danmark var meget tvivlsom, besluttede vi at tage Veien til Norge. Vi ankom til Frederiksværn i Slutningen af August.

Jeg blev strax beordret at bereise Kysten imellem Christiania og Frederiksværn, at undersøge om der fandtes Skibe skikkede til at armeres som Defensionsskibe, og om den mest hensigtsvarende Maade at forsvare de ved Kysten liggende Byer mod fjendtlig Angreb, enten ved Defensionsskibe eller Batterier paa Kysten. Efter at jeg havde udført dette Hverv og ved min Tilbagekomst afgivet fuldstændig Rapport, blev jeg beordret at

forblive ved Frederiksværns Værft, for at forestaae Arbeidet ved de i Bygning værende Fartøier. Imidlertid indløb Efterretning om Kjøbenhavns Bombardement, at min Bopæl var fortæret af Luerne, og at min høifrugtsommelige Kone, ikke havde reddet andet end sit og Børns Liv.

I October Maaned indløb Ordre, at jeg skulde gaae over Fladstrand til Holsteen, for at forestaae Bygning af Canon Chaloupper der. Min Afreise med en afgaaende aaben Baad var bestemt; men paa Grund af en mig paakommende voldsom Tandpine, som medførte en Kjæbebenet lukkende Krampe, erklærede Lægerne det farligt og aldeles utilraadeligt, at jeg afgik. Jeg blev derfor tilbage, og Baaden forliste med Besætning og Alt. Nogle Dage senere afgik en lignende Baad; men jeg var endnu ikke saa vel, at jeg kunde gaae med. Denne Baad deelte den forriges Skjæbne. Den commanderende General, Prinds Christian August, underrettet herom befalede, at jeg, saasart min Helbred tillod det skulde komme til Christiania. Ved min Ankomst dertil afsendte Prindsen mig som Coureur til Kjøbenhavn, igjennem Sverrig. Ankommen til Kjøbenhavn forandrede Kronprinds Frederik min Bestemmelse; jeg blev ansat som Inspections Officier ved Skibbyggeriet paa Holmen, og forestod i Løbet af Vinteren 1807 til 1808 Bygningen af en Deel Canon Chaloupper og Joller, af 2 Brigger, samt Indretningen af 5 Koffardiskibe til Defensionskibe paa Rheden, med flere, dengang meget presserende Arbeider.

I Slutningen af April Maaned 1808 erholdt jeg Ordre at afgaae med en Transport, bestaaende af yngre Officierer, Officianter, Underofficierer og Haandværkere, bestemte til de to franske Linieskibe paa Schelden som skulde have danske Besætninger. Den 30te April afgik jeg med denne Transport fra Kjøbenhavn, og ankom efter en meget heldig Reise til Vliessingen i Midten af Mai Maaned. Jeg blev nu ansat som tjenstgjørende Officier paa det af Capitain S. U. Rosenvinge commanderede Linieskib Pultusk.

Imod Slutningen af Aaret desarmeredes de 8te Linieskibe, som havde udgjordt Escadren og lagde ind i Vliessingens Bassin,

hvor de to nye Linieskibe Dalmati og Albanais fuldendtes, for at støde til den i det følgende Aar. Anmodet af Cheferne for Skibene gjorde jeg i Vinterens Løb et Forsøg paa at gennemgaae, i Form af Forelæsning, Arithmetik og Geometrie med de unge Maanedslieutenanter, som endnu ikke havde taget Officers Exsamen, og med Cadetterne. Men Mangel paa Lærebøger og jevnlige Afbrydelser for Alle ved Tjeneste-Forretninger, tillod kun liden Fremgang og de Misforstaaelser og meget alvorlige Forviklinger, som snarlig indtraf, standsede den ganske.

I Slutningen af Februar Maaned 1809 blev jeg beordret at afgaae fra Escadren og at foretage en Reise til Holland og Frankrig, for at udvide mine Kundskaber i Skibsconstructionen. Saameget som det maatte glæde mig at forlade en Tjeneste, der havde været forbundet med en Række af Ubehageligheder, var min Stilling dog ingenlunde den ønskeligste; thi da jeg, ved Branden under Kjøbenhavns Bombardement, havde tabt alle de Materialer, jeg havde samlet til Brug paa min Reise, med Undtagelse af det Ubetydelige, jeg havde med paa min Tour til Sverrig, og der under min meget active Tjeneste i Kjøbenhavn, i Vinteren 1807—1808, ikke levnedes mig Tid til at samle nye Materialer, maatte jeg begynde denne Reise, paa hvis Udfald min Fremtids Skjæbne beroede, næsten uden andre Resourcer, end de min Hukommelse ydede mig. Fra Vliessingeh reiste jeg til Antwerpen for at fuldende de Iagttagelser som jeg tidligere havde begyndt. Derfra gik jeg over Rotterdam til Amsterdam, for at erholde Tilladelse til at frequentere de hollandske Værfter. Efter temmelig lang Tids Forløb, næsten 2de Maaneder erholdt jeg, i Slutningen af April, den ansøgte Tilladelse, og opholdt mig successive ved Værfterne i Amsterdam og Rotterdam og besøgte Medenblik og Helvoetsluis.

I Aaret 1810 forlod jeg Holland og reiste over Antwerpen til Paris. Efter erholdt Tilladelse til at frequentere de franske Værfter, tog jeg til Toulon og derfra, efter dertil erholdt Tilladelse, til Genua over Mailand til Venedig, som dengang vare franske. Under mit Ophold i Venedig modtog jeg Communication, at jeg havde erholdt Capitainlieutenants Caracteer.

Fra Venedig vendte jeg tilbage til Frankrig over Milano, Turin til Lyon, derfra over Avignon, Nismes, Montpellier, Toulouse, Bordeaux til Rochefort, hvor jeg opholdt mig noget. Herfra fortsatte jeg Reisen over Rochelle og Nantes til L'Orient og efter et kort Ophold der, til Brest, hvor jeg ankom i Begyndelsen af September 1813. I Slutningen af October indløb dertil Efterretningen om Slaget ved Leipzig. Jeg saae nu mit Føde-lands farlige Stilling og Sandsynligheden for at det nødtvungent maatte slutte sig til Frankrigs Fjender; jeg saae min egen vanskelige Stilling, der lod mig befrygte at blive Krigsfange, og at blive berøvet Frugterne af min Reise, den ikke ubetydelige Samling af Tegninger og Oplysninger jeg havde erholdt. Jeg besluttede derfor at sende øieblikkelig alle mine vigtigste Papirer og Tegninger til den danske Minister i Paris, og lod dem til des større Sikkerhed expedere ved et Handelshuus i Brest, hvornæst jeg nogle Dage senere selv tog Veien til Paris, i Haab om at kunne komme til at gaae hjem med Gesandtskabet, dersom dette skulde komme til at forlade Frankrig.

Ved min Ankomst til Paris var Ministeren, General Walterstorff, uden Efterretninger fra Hjemmet. Capitainlieutenant Hensler, som reiste for at søge Kundskab om Søe-Artilleriet og havde forladt Brest omtrent en Maaned tidligere end jeg, skulde reise hjem et Par Dage efter min Ankomst; men i det Øieblik han skulde forlade sit Logis, for at begive sig til Diligencen, blev han stoppet af Politiet og tilligemed alt hans Tøi ført til Politi-Ministeriet. Saasnart Politiet havde forladt Hotellet og Udgang igjen var tilladt, begav jeg mig iilsomt til General Walterstorff, og underrettede ham om det Passerede. Han tog strax til Politiministeren, som naturligviis slet ikke vidste, eller kunde begribe, det Forefaldne. Han lod i Generalens Nærværelse, Capitainlieutenant Hensler kalde op, og lovede at han og hans Effecter strax skulde blive frigivet. Imidlertid kom Capitainlieutenant Hensler ikke tilbage til Hotellet førend om Natten Kl. 2, men uden at medhave sine Effecter, ikke engang Klæder eller Linned.

Der var nu ikke for mig at tænke paa nogen Hjemreise,

og efter General Walterstorffs Raad gjorde jeg heller intet Forsøg derpaa. Jeg tilbragte nu Vinteren imellem 1813 og 1814 i Paris, og det lod, skjøndt Politiet vistnok havde et vaagent Øie med mig, som om man slet ikke lagde Mærke til mig.

Efter at de Allierede havde besat Paris, Freden var tilveiebragt og jeg havde erholdt Penge til at betale de Laan, jeg under mit 7 Maaneders tvungne Ophold havde maattet gjøre, samt til Hjemreisen, forlod jeg Paris i Slutningen af Juni 1814. Tagende Veien over Antwerpen, Rotterdam, Amsterdam igjennem det nordlige Tydskland over Hamborg, kom jeg tilbage til Kjøbenhavn den 1ste August, efter en Fraværelse af noget over 6 Aar. Efter min Hjenkomst blev jeg, den 7de August udnævnt til Fabrikmester og meddeelt Capitains Caracteer, tillige blev jeg ansat som Medlem af Constructions og Reglerings Commissionen.

Det i Bygning værende Orlogskib Danmark, Fregatterne Nymphen og Fylla efter Fabrikmester Hohlenbergs Tegning, samt Briggen Møen efter Constructeur Pihls Tegning bleve efterhaanden satte i Vandet og fuldførte under min Bestyrelse, tillige blev bygget to Zisterner, 2de Søebagger og 1 Trampemaskinē. Flere betydelige Reparationer bleve foretagne paa Holmens Fartøier og Pramme.

Efter de af mig forfattede Tegninger er successive blevne bygget:

I Aarene 1818 til 1826 Corvetterne Diana Nr. 1, Najaden, Diana Nr. 2, Fortuna og Flora, paa 20 Canoner, alle efter Dianas Tegning. 1818 til 1821: Briggerne St. Croix og St. Jan paa 12 Canoner, begge efter St. Croix's Tegning. 1816 til 1830: Fregatterne Freia, Rota, Havfruen og Bellona paa 46 Canoner, alle efter Freias Tegning. 1820 til 1833: Linieskibene Dronning Marie, Waldemar, Frederik den Sjette og Skjold, førende 84 Canoner, alle efter Dronning Maries Tegning. 1825 til 1827: Briggen St. Thomas paa 16 Canoner. 1830 til 1837: Briggerne Allart, St. Croix og Mercurius paa 12 Canoner, efter Allarts Tegninger. 1828 til 1832: Corvetten Galathea paa 26 Canoner. 1827 til 1832: Skonnerterne Delphinen og Pilen paa 6 Canoner, begge efter Delphinens Tegning, og Elben paa 8 Canoner.

1835 til 1841: Fregatten Thetis paa 48 Canoner efter nye Tegning. 1834 til 1841: Orlogskibet Christian den Ottende paa 84 Canoner efter nye Tegning. 1840 til 1844: Fregatten Gefion, paa 48 Canoner, efter nye Tegning. 1839 til 1843: Briggen Ørnen paa 16 Canoner, efter nye Tegning. 1831 til 1844: 18 Bombecanon Chaloupper og 15 Bombecanon-Joller.

I Aaret 1844 staaer i Bygning: et Orlogskib paa 80 Canoner, efter nye Tegning, en Corvet paa 20 Canoner, ligeledes, et Dampskib til Maskinerie af 160 Hestes Kraft, og fire Bombecanon Chaloupper.

Foruden disse Bygninger efter mine Tegninger er i Aarene fra 1823 til 1834 bygget under min Bestyrelse 11 Canon Chaloupper efter ældre, saakaldt svensk Tegning. I den Række af Aar fra 1814 til 1844, i hvilken jeg har været ansat som Fabrikmester, er hele den gamle Canon Flotille bleven repareret og en Deel betydelige Reparationer efterhaanden foretagne i Dokken paa de fleste af foranmeldte Skibe.

Med Undtagelse af Linieskibene Waldemar og Frederik den Sjette ere alle de efter mine Tegninger byggede Skibe blevne prøvede, det vilde blive for vidtløftigt, og vel heller ikke være paa rette Sted, her at anføre Resultaterne en detail. Ikkun to af mine Arbeider have været afgjørende prøvede mod andre Constructeurer, nemlig Fregatten Havfruen af samme Tegning som Freia med Fregatten Nymphen efter Fabrikmester Hohlenbergs Tegning, og Bombe-Canon Chaloupper og Joller imod de svenske Canon Chaloupper efter Admiral Chapmanns Tegning. I begge Tilfælde blev Resultatet til Fordeel for mine Arbeider. De øvrige Skibe have været prøvede, dels alene, dels mod andre Skibe efter mine Tegninger. Med Hensyn til disse og mine Arbeider i det Hele, maae jeg appelere til Marinens Dom. Denne har aldrig været ugunstig, og jeg vover derfor at antage, at om det ikke ved mine Bestræbelser er lykkedes mig at levere noget uovergaaeligt, jeg i det mindste ikke har leveret Nutiden, eller efterlader til Eftertiden noget mislykket Arbeide.

Foruden den Beskjæftigelse som forannævnte Arbeider og den derved forbundne daglige Tjeneste paa de kongelige Værfter

har givet mig, har jeg endvidere været beordret at deltage i flere af Sø Etatens Commissioner, og deriblandt i nogle som have medtaget betydelig Tid og Arbeid.

I Aaret 1825 beordredes jeg at foretage en Reise til Holland og England, fornemlig at søge Underretning om nogle i sidstnævnte Land indførte nye Arbeidsmaader ved Skibsbyggeriet. Fra denne Reise retournerede jeg i Begyndelsen af Aaret 1826.

I Aaret 1829 beordredes jeg at foretage en Reise til Danzig for at søge Underretning om den bedste Maade at forsyne Holmen med Fyrre og Egemateriale fra dette Sted, fra hvilken Reise jeg retournerede i Slutningen af samme Aar. Under mit Ophold i Danzig modtog og købte jeg forskellige Materialer, sluttede Contracter om Leverancer i det tilkommende Aar, og afgav efter min Hjemkomst Rapport og Oplysninger saavel om Tilstanden af Danzigs Tømmerhandel, som om den fordeelagtigste Fremgangsmaade ved Afbenyttelsen af dette Marked.

Endelig beordredes jeg i Aaret 1840 at foretage en Reise til England, for at erkjendige mig om Dampskibsconstructionen der, 'saavel Træ som Jernskibe, samt om de bedste Constructioner af Sø Dampmaskiner og om de Værksteder hvor saadanne bedst forfærdigedes. Efter at jeg havde indsendt Rapporter om det som jeg ved min Reise til de vigtigste Havne og Fabriksteder havde erfaret, og mine derpaa grundede Forslag, erholdt jeg Befaling og Fuldmagt at slutte Contract om Bygning i London af et Trædampskib og om dertil svarende Maskine af 200 Hestes Kraft, samt af et Jerndampskib og dertil svarende Maskinerie af 80 Hestes Kraft. Disse Contracter bleve afsluttede, Skibenes Bygning og Maskineriernes Forfærdigelse paabegyndte. Efter erholdte Ordre forlod jeg London, overleverende, efter Befaling, Tingenes Styrelse til Premierlieutenant O. Suenson, og tiltraadte min Tilbagereise i Juni 1841, beklagende at Omstændighederne her hjemme ikke havde tilladt, at jeg kunde lede det mig allernaadigst anfortroede Hværv til Ende, og paasee Arbeidet og alle Contracterne tilfredsstillende opfyldte. Jerndampskibet, som erholdt Navnet Ægir, ankom hertil i October 1841 og Trædampskibet, som blev kaldet Hekla, i Mai 1842. Forinden

min Afreise fra England blev det, som Følge af foregaaende Forhandlinger, overdraget mig at slutte Contract der om Bygning af et Damp-Bugseerskib med Maskinerie af 40 Hestes Kraft, Dette Skib, som erholdt Navnet Eideren, ankom til dets Station, Tønningen, i Aaret 1842 og er siden brugt til Bugsering paa Eideren.

Efter at have givet denne Oversigt over de vigtigste Hændelser i mit Liv og over de af mine Arbeider og Beskjæftigelser som have vedkommet min Stilling som Søe Officier og Fabrikmester, skal jeg ikke undlade at tilføie Følgende:

I Aaret 1822 blev jeg allernaadigst udnævnt til Ridder af Dannebrog Ordenens 4de Klasse, i 1826 til Dannebrogsmænd, i 1829 til Commandeur-Capitain, i 1836 til Commandeur af Dannebrog Ordenen.

I Aaret 1836 berøvede Døden mig min inderlig elskede Hustrue, Christiane Dorthe fød Bech, med hvem jeg havde avlet 6 Børn, 4re Sønner, 2de Døttre, af hvilke 1 Søn og 1 Datter sørge med mig over hendes Tab.

I Aaret 1839 blev jeg allernaadigst udnævnt til Commandeur i Søe Etaten, i 1843 til Contra Admiral.

Foruden de Arbeider og Beskjæftigelser, der have ligefrem vedkommet mit Embede som Fabrikmester, har jeg været beordret at deeltage i og paadraget at udføre adskillige andre vigtige Arbeider, og deriblandt især Følgende:

I Aaret 1827 erholdt jeg allerhøist Befaling at indtræde som Medlem i en Commission, som blev nedsat for at tage i Overveielse og gjøre Forslag om Etablering af et Dampskib til Brevposternes Overførelse over Storebælt. Efter denne Commissions allerunderdanigste Indberetning og Indstilling blev et Dampskib med Maskinerie af 30 Hestes Kraft, Mercurius, anskaffet i England, for den kongelige General-Postdirections Regning. Dette Skib har siden ikke alene overensstemmende med Planen overført Brevposterne, men er ogsaa for en Deel blevet brugt til Passageer-Transporten og anden Tjeneste, indtil det i Aaret 1844 blev remplaceret af et større Dampskib, og henlagt til andet Brug, da saavel Skib som Maskinerie endnu var brugeligt.

I Aaret 1827 blev jeg ligeledes beordret at indtræde i en Commission, som skulde undersøge og give Betænkning om, hvad der vilde være at foretrække, naar et Fyr skulde oprettes for at advare de Søfarende om den farlige Grund Trindelen, enten at bygge et fast Fyr paa Læssø, eller et Fyrskib ved selve Trindelen. Det sidste Spørgsmaal havde længere tilbage i Tiden, gjentagne Gange været opkastet, og Commissionaliter behandlet; men man var stedse vejet tilbage for de Vanskeligheder, man tænkte sig ved at faae et Skib forsvarligt fortøiet paa denne aldeles aabne Station, og for det som uløseligt anseete Problem, at kunne construere et Skib, der kunde ride forsvarligt i den der gaaende svære Søegang, mod hvilken man ofte ved Strømmen bringes i en høist ufordelagtig Stilling. Den største Vanskelighed kunde ansees betydelig formindsket ved den Fuldkommenhed Ankerkjædernes, og Ankernes Forfærdigelse i den senere Tid havde opnaaet. Den sidste Betænkelighed, som det var af største Vigtighed at overvinde, da Resultatet af Commissionens Forhandling blev, at et Fyrskib liggende tæt ved Trindelen afgav langt bedre Veiledning for Søefarten end et Landfyr, kunde kun hæves ved et virkeligt Forsøg. Da jeg vel saa Vanskelighed, men ikke Umulighed i at opnaae et tilfredsstillende Resultat, paatog jeg mig at forfatte Tegning til et saadant Fyrskib, som blev bygget i Aarene 1828 og 29 og udlagt paa Stationen. Udfaldet blev saa tilfredsstillende, at man i Aaret 1836 byggede nok et Skib, da det besluttedes ogsaa at lægge et Fyrskib i Drogden, og endelig i Aaret 1843 et tredie af samme Slags, da det bestemtes at have et ved Anholts Knob, som er en maaske endnu værre Station end den ved Læssøe.

Disse tre Skibe ere alle blevne byggede efter af mig forfattet Tegning og under mit Overtilsyn, paa de Herrer Grosserere Jacob Holm og Sønners Værft her i Staden, for det kongelige General Toldkammer og Commerce Collegiums Regning.

I Slutningen af Aaret 1827 blev jeg ansat som Medlem i en Commission, som nedsattes for at udarbeide en nye Skibsmaalings Instruction. Dette meget vanskelige og complicerede Arbeid, som fordrede mange praktiske Forsøg og megen theore-

tisk Granskning, medtog flere Aar. Ifølge min Stilling som Constructeur maatte jeg tage en saa virksom Deel i Commissionens Arbejder, at jeg uden at kunne beskyldes for Ubeskedenhad, tør sige, at den, som Følge af Commissionens Forslag nu indførte Skibsmaaling, for alt det som ligger uden for Toldfaget og den praktiske Udførelse, er mit Værk.

I Aaret 1834 besluttedes, at et Dampbugseerskib skulde stationeres i Helsingør, for at befordre Koffardiefarten i Sundet og assistere Havarister eller andre Skibe, som maatte være i Nød. Til denne Hensigt kjøbte det kongelige General Toldkammer Dampskibet Prindsesse Wilhelmine, som indtil da havde faret for privat Regning mellem Kjøbenhavn og Lübeck. Efter at Skibet var blevet efterseet og istandsat og Maskineriet repareret, befandtes dette sidste ikke at svare til Hensigten. Collegiet overdrog mig nu Bestillingen af et nyt Maskinerie af 90 Hestes Kraft hos de Herrer Maudslays Sons & Fjeld i London. Efter at dette var kommet hertil og indsat i Skibet, begyndte det dets Fart 1836, hvilken det med meget Held har fortsat i 8 Aar.

I Aaret 1837 bestemtes, at et Dampskib skulde sættes i Fart imellem Assens og Aarøesund til Posternes Overførsel. Maskineriet paa 20 Hestes Kraft, blev forfærdiget i England af de Herrer Maudslays Sons & Fjeld, og Skroget bygget her i Staden for den kongelige Generalpostdirections Regning, paa de Herrer Grosserere Jacob Holm & Sønners Værft, efter en af mig forfattet Tegning. Dette lille Fartøi, Maagen, som kom i Fart i Foraaret 1838, har siden faret paa den ommeldte Station og fuldkommen opfyldt alt hvad man kan forlange af et saa lidet Fartøi.

Bugseer-Dampskibet Prindsesse Wilhelmines Skrog befandtes i Aaret 1843 saa gammelt og svagt, at det ikke kunde tjene længer. Nødvendigheden og Nyttens af et Bugseerskib i Sundet havde imidlertid viist sig saa afgjørende, at det kongelige Generaltoldkammer og Commerce Collegium besluttede Bygning af et nyt Skib. Dette Arbeid anfortroedes mig, og Bygning af det nye Skib begyndtes i Efteraaret 1843, efter Contract med de forhen ommeldte Herrer Grosserere Jacob Holm & Sønner, under mit Overtilsyn og efter min Tegning. Det gamle, fortrinlige og

endnu i meget god Tilstand værende Maskinerie erholder et Eftersyn, og vil blive indsat i det nye Skib Hertha, som forventes at ville kunne begynde dets Fart i førstkommende September Maaned. Dette Skibs Bygning og de forhen ommeldte paa Holmen i Bygning værende Skibe efter mine Tegninger ere de Arbejder med hvis Fuldførelse jeg nu, snart ved Enden af mit 65de Leveaar, er beskjæftiget.

Fremmede Adelslægter i Danmark.

XII. de Trappaud.

Af C. E. A. Schøller.

Denne oprindelig reformerte Familie skal efter Familietraditionen høre hjemme i Lothringen, hvorfra den paa Grund af Religionsforfølgelserne emigrerede til Holsten. Herfra kom den senere til Danmark omtrent samtidig med den beslægtede Familie de la Mare. Den førte som Vaaben et Skjold med to foroven gjorte Keglesnit, i hvert af hvilke en sexoddet Stjerne, i Skjoldets nederste Del en til høire opreist Løve; paa Hjernen en sexoddet Stjerne mellem to Palmegrene¹⁾. Første Mand her i Landet var:

Poul Trappaud, der ¹⁰/₇ 1683 blev Cornet reformé i 4 jyske nat. Rytter Regt., 1684 Lieutenant, ¹³/₁₀ 1691 Ritmester i 1 jyske nat. Regt., i Foraaret 1692 med Regimentet i keiserlig Tjeneste til Ungarn, blev ¹²/₁₂ 1693 Major, ²⁶/₆ 1694 Oberstlieutenant, kom med Regimentet hjem til Danmark 1699. ¹⁰/₅ 1706 blev han Oberst og Chef for et Rytter Regiment (før Ditmersen og Windischgrätz) i keiserlig Tjeneste. Han døde i Pest 1707 (Eftermanden udnævnt ¹/₃ s. A.). ¹⁷/₆ 1706 havde han i Wien gjort et Testamente (conf. ¹⁷/₆ 1707), ifølge hvilket hans Børn skulde gaa lige i Arv²⁾. Fra 1697 til 1705 eiede han Hammergaard (Vrads Herred). Gift paa Aggersbøl³⁾ ²¹/₂ 1688 med Christine Sophie v. d. Decken, Datter af Oberst v. d. D. og Sophie la Mare. Hun fulgte sin Mand i Felten til Ungarn,

¹⁾ Dansk Adelslex. II. 224.

²⁾ Sjæll. Reg. Nr. 44, S. 316.

³⁾ Ø. Snede Kbg.

men vendte 1699 hjem og tog Ophold paa Hammergaard¹⁾, hvor hun døde 1704²⁾. En Søster til Paul T. var gift med en Keysack, hvis Søn Jean de K.³⁾ døde 1715 som Lieutenant i jydsk Inf. Regt. En anden Søster var formentlig Margrete T., der ved en $\frac{20}{9}$ 1713 afsagt Dom blev skilt fra Manden, Brigademajor Johan Gotfried Borman (Borneman)⁴⁾. Børn: a. 1.—g. 1.

a. 1. Johan (Jean) Trappaud indstilles $\frac{4}{8}$ 1697 af Oberst Leegaard til Cornet, blev $\frac{15}{2}$ 1709 Fændrik i ungarske Dragon Regt. (Gersdorf) i keiserlig Tjeneste, $\frac{11}{1}$ 1710 Lieutenant i Fursmans (siden Lewetzow og West) Rytter Regt., fik Ritmester Kar. $\frac{10}{3}$ 1714, $\frac{1}{8}$ 1717 Ritmester i i 5 jydsk nat. Regt., garnisonerede 1718—33 i Præstø og Vordingborg, Major i Cavalleriet $\frac{5}{8}$ 1735, Oberstlieut. Kar. $\frac{5}{6}$ 1744, virk. Oberstlieut. $\frac{20}{8}$ 1749 (Regimentet kaldes fra 1748 3 jydsk), Afsked $\frac{3}{4}$ 1754. Død $\frac{27}{10}$ 1755. 1755 købte han Hammergaard og Rørbæk. Gift 1° $\frac{1}{7}$ 1716 (Føvling Kbg.) med Margrete Sophie Blücher, † 1732, begr. $\frac{31}{3}$ s. A. i Koret i Vordingborg Kirke, Datter af Ritmester Gustav Henrik B. og Marie Elisabeth v. d. Decken. 2° i Horsens $\frac{4}{5}$ 1745⁵⁾ med Birgitte Lauritzdatter Riber, † s. St. $\frac{6}{3}$ og begr. $\frac{22}{8}$ 1774, 81 Aar gl., der 1° i Horsens $\frac{10}{12}$ 1715 havde ægtet Borgmester Hans Joachimsen Rodenborg, begr. s. St. $\frac{27}{7}$ 1741. Børn: a. 2.—h. 2.

a. 2. Paul Frederik Trappaud, dbt. i Føvling $\frac{5}{8}$ 1717, begr. s. St. $\frac{20}{2}$ 1719.

b. 2. Gustav Detlev Trappaud, f. i Slagelse c. 1718, Cadet $\frac{2}{4}$ 1736, Secondlieut. i 5 jydsk nat. Rytter Regt. $\frac{23}{9}$ 1743 (fra 1748 kaldet 3 jydsk), Ritmester $\frac{3}{4}$ 1754, død paa Marschen til Leiren i Haderslev $\frac{15}{5}$ ⁶⁾ s. A. Ugift.

¹⁾ Dronningborg, Silkeborg og Mariager Amters Fam. og Folkeskat Regnsk.

²⁾ Bevill for Manden til at skifte af $\frac{13}{10}$ 1704 i Jydsk Reg. Nr. 22, S. 244.

³⁾ Ref. Sag. $\frac{3}{4}$ 1706.

⁴⁾ Sjæll. Tegn. $\frac{19}{11}$ 1717, Høiesterets Prot 1718, Fol 20.

⁵⁾ Deres Testamente $\frac{16}{12}$ 1750 i Jydsk Reg. Nr. 34, S. 568 giver god Oplysning om Familien.

⁶⁾ Indk. Breve 1754, T.

- c. 2. Pauline Sophie, dbt. i Præstø $10/8$ 1719, fik $12/12$ 1749 Bevill. til at være sin egen Værge¹⁾, død i Horsens 1753, beg. s. St. $8/7$.
- d. 2. Henrik Christian Trappaud, dbt. i Præstø $17/12$ 1720, begr. s. St. $30/3$ 1721.
- e. 2. Jørgine (Georgine) Frederikke, dbt. i Vordingborg $18/4$ 1722²⁾, † i Viborg $9/3$ 1788³⁾. Gift $25/10$ 1757⁴⁾ med Major Hans Kaas, † $19/8$ 1784.
- f. 2. Johan Christian Trappaud, f. $8/10$, dbt. i Vordingborg $10/10$ 1725, † i Kjbhv. $26/7$ 1783, bisat i Eistrup Kirke. Cadet $31/10$ 1740, kar. Fændrik i Rømelings gev. Inf. Regt. $18/8$ 1743, virk. Fændrik $13/8$ 1747, Secondlieut. $8/6$ 1748, Capitain i Bergenhuske nat. Inf. Regt. $13/11$ 1751, Capt. i falsterske gev. Inf. Regt. $17/12$ 1755, Majors Kar. $22/9$ 1762, Secondmajor $1/5$ 1767, Oberstlieut. Kar. $17/1$ 1772, Premiermajor $20/5$ s. A., Oberstlieutenant i Oldenborgske Inf. Regt. $2/5$ 1776, Oberst Kar. $31/3$ 1779. Gift paa Søbygaard $3/6$ 1756 med Christine Sophie Trappaud, f. paa Søbygaard $16/9$ 1733, † i Aalborg $23/10$ 1797, Datter af Conferentsraad Detlev T. (s. nedenfor). Ingen Børn.
- g. 2. Marie Elisabeth Valentine, dbt. i Vordingborg $29/9$ 1723, begr. s. St. $17/4$ 1725.
- h. 2. Ulrik Adolf Trappaud, f. i Vordingborg $24/2$ 1727⁵⁾, begr. i Tamdrup $20/5$ 1783. Cadet $31/10$ 1740, Fændrik à la suite i Ulrichsdals gev. Inf. Regt. $13/8$ 1743, virk. Fændrik $13/8$ 1747, Secondlieut. $25/9$ 1748, Premierlieut. i 4 søndenf. Drag. Regt. $15/7$ 1750, Capitains Kar. $15/1$ 1755, virk. Capt. i sammes Landeværn $31/7$ s. Aar, Afsked som Oberstlieutenant $20/8$ 1759. Gift 1^0 1757⁶⁾ paa Søbygaard med Anna Margrete Trap-

¹⁾ Jydske Reg. Nr. 34, S. 285.

²⁾ Ei 1732 som i Personalh. Tidskr. 5. B. 277.

³⁾ Den Viborger Samler.

⁴⁾ Enkekassen.

⁵⁾ Landcadetcomp. Stambog i Krigsminist. Arkiv.

⁶⁾ Till. til Ægteskab, Ref. Sager $4/5$ 1757, Nr. 24.

- paud, ældste Datter af Conferentsraad Detlev T. (s. nedenfor). Hun døde paa Søbygaard s. A. ¹⁾, efterladende et lille Barn, hvorfor han fik tilstaaet et Aars Orlov. Gift 2° 21/9 1759 (Viby Kbg.) med Anna Charisius ²⁾, f. 5/5 1741, † 27/4 1798, Datter af Conferentsraad Constantin August C. til Constantinsborg og Kirstine Baronesse Gyldencrone. Han eiede 1758—1773 Lydumgaard og 1772—77 Refstrup. Børn: a. 3.—l. 3.
- a. 3. Constantinus Augustus Trappaud, dbt. i Viby 18/10 1760, † lille.
- b. 3. Christian Trappaud, dbt. i Viby 8/7 1761, begr. s. St. 9/5 1763.
- c. 3. Anna Margrete, dbt. i Lydum 6 Sønd. eft. Trin. 1762, † i Roskilde 8/3 1809. Kom 17/11 1792 til at bo i Roskilde Kloster ³⁾.
- d. 3. Christian August Trappaud, dbt. i Viby 12/8 1763, † lille.
- e. 3. Hans Frederik Trappaud, dbt. i Lydum 6/12 1765, † lille.
- f. 3. Kirstine, dbt. i Lydum 28/7 1769, † i Kjbhv. 15/7 1787.
- g. 3. Sophie Elisabeth, dbt. i Lydum 20/7 1770, † i Fredericia 20/6 1841 ⁴⁾. Gift med Oberst Carl Mathildus Sundt, f. i Rendsborg 1767, † i Fredericia 6/4 1840.
- h. 3. Holger Andreas Trappaud, dbt. i Lydum 19/7 1771, † lille.
- i. 3. Ulrik Adolf Trappaud, dbt. i Lydum 21/8 1772, † i Skagen 8/9 1818. Cadet 17/3 1784, afgaaet 9/3 1787. Skibssecretair 1788, sat paa Vartpenge 1807, 9/5 1810 Told- og Consumptionsinspecteur i Skagen. Gift med Christine Louise Fæster, † i Ringkjøbing 14/12 1835 ⁵⁾, 58 Aar gl., Datter af Toldinspecteur i Ringkjøbing, Kammerraad Jens Jørgen F. og Ane Cathrine Elkjær. Børn: a. 4.—d. 4.
- a. 4. Emilie Cathrine Sophie, f. i Ringkjøbing 22/4 1808, † 16/11 1863 i Fredericia.
- b. 4. Georg Christian Frederik Trappaud, f. i Ring-

¹⁾ Ref. Sag. 18/7 1757.

²⁾ Danmarks Adels Aarb. VII. 161, hvor hun urigtigt er angivet gift med Johan Chr. Trappaud; ligeledes i Personalh. Tidsk. 2 R. 4 B. 71.

³⁾ Bobé, Roskilde Kloster.

⁴⁾ Aarhus Stiftst. 1841, Nr. 111.

⁵⁾ Berl. Tid. Nr. 304.

kjøbing $\frac{1}{6}$ 1810, † i Fredericia $\frac{29}{10}$ 1834.
Contoirst.

c. 4. Augusta Nicoline, f. i Skagen $\frac{24}{1}$ 1812, † i Fredericia $\frac{27}{2}$ 1862. Gift i Fredericia $\frac{15}{11}$ 1841 med Kjøbmand Carl Hartvig Levinsen, f. $\frac{16}{10}$ 1810, † i Fredericia $\frac{21}{2}$ 1879.

d. 4. Dødfødt Søn, f. i Skagen $\frac{15}{5}$ 1813.

k. 3. Regitse Charlotte, dbt. i Gadbjerg $\frac{5}{8}$ 1773, † paa Constantinsborg, begr. i Ormslev $\frac{8}{11}$ 1787.

l. 3. Jochum Trappaud, f. 1777, begr. $\frac{21}{6}$ s. A. i Gadbjerg.

b. 1. Marie Elisabeth, f. i Presburg $\frac{2}{1}$ 1696¹⁾, † i Randers $\frac{27}{1}$ 1777. Gift $\frac{31}{8}$ 1719 (Føvling Kbg.) med Ritmester Henrik Hohlenberg, † 1739²⁾.

c. 1. Christian Trappaud, f. $\frac{14}{2}$ 1698³⁾, † før 1728, Cadet $\frac{18}{5}$ 1714, Fændrik i Schulenburgs Regt. $\frac{12}{8}$ 1720, reduceret 1722, søger $\frac{20}{2}$ s. A. fra Veile om Bevill. til Fuldmyndighed.

d. 1. Gregorius Trappaud, Cadet $\frac{1}{1}$ 1714, Cornet i Levetzows nat. Rytter Regt. $\frac{27}{7}$ 1716, Secondlieut. $\frac{3}{8}$ 1719, reduceret 1721. † 1728⁴⁾.

e. 1. Helene Marie, † i April 1734. Gift med Oberstlieutenant Andreas Christof Crane, † i Kjerteminde $\frac{18}{2}$ 1748⁵⁾, gift $\frac{20}{1}$ 1737 (Kundby Kbg.) med Barbara Dorph, † i Novb. 1737.

f. 1. Detlev Trappaud, f. paa Hammergaard $\frac{27}{8}$ 1700, † paa Tvilumgaard $\frac{22}{8}$ 1768, begr. i Hammer $\frac{21}{9}$ s. A. Page hos Frederik IV 1718, $\frac{11}{11}$ 1730 Amtmand over Dronningborg, Silkeborg og Mariager Amter, $\frac{11}{2}$ 1734 Justitsraad, $\frac{15}{3}$ 1744 Etatsraad, $\frac{25}{8}$ 1752 Conferentsraad. Han boede som Amtmand paa den under Skanderborgske Ryttergods hørende Søbygaard, som han $\frac{14}{8}$ 1741 fik fornyet Tildelse til af bebo; da Ryttergodset 1767 blev solgt, købte

¹⁾ Den Viborger Samler 1777, S. 111.

²⁾ Bevill. til uskiftet Bo $\frac{21}{8}$ 1739.

³⁾ Ref. Sag. $\frac{11}{8}$ 1722.

⁴⁾ Supliker 2 Halvaar 1728, Nr. 348.

⁵⁾ Militaire Skifter i Rigsark.

- han den ligeledes til samme hørende Tvilumgaard¹⁾ for 43060 Rdr., hvilken Gaard hans Enke solgte 1769. $12\frac{1}{2}$ 1765 afslaaes hans Anmodning om at faa Sønnen Detlev til Successor. Gift i Kirkeværløse $27\frac{1}{7}$ 1731 med Anna Dorethea Vieth, † paa Estvadgaard $8\frac{1}{5}$ 1785, begr. i Estvad $25\frac{1}{6}$ s. A., Datter af Renteskriver i det slesvig-holstenske Cancelli Liebhart V. og Anna Margrethe Junge. Ifølge en i Hammer Kirke hængende Mindetavle havde de foruden 3 Sønner, der døde smaa²⁾, følgende Børn: a. 2.—d. 2.
- a. 2. Anna Margrete, f. 1732 paa Søbygaard, † s. St. 1757. Gift 1757 med Ulrik Adolf Trappaud (s. ovenfor).
- b. 2. Christine Sophie, f. paa Søbygaard $16\frac{1}{9}$ 1733³⁾, † i Aalborg $28\frac{1}{10}$ 1797, bisat i Budolfi K. $9\frac{1}{11}$, senere ført til Eistrup. Gift paa Søbygaard $8\frac{1}{9}$ 1756 med Johan Christian Trappaud (s. ovenfor). Ifølge Mandens Testamente af $28\frac{1}{12}$ 1779 (conf. $27\frac{1}{8}$ 1783) havde hun siddet i uskiftet Bo og testamenterede $25\frac{1}{11}$ 1791 sit Bo til Søsteren Mariane Dorethea, da hun ingen Livsarvinger efterlod sig⁴⁾.
- c. 2. Detlev Christian Trappaud, f. paa Søbygaard $9\frac{1}{6}$ 1737⁵⁾, † i Kjbhv. $2\frac{1}{8}$ 1814. $28\frac{1}{2}$ 1756 søger Faderen om, at han, der er hans eneste Søn og har studeret, maa faa Secondlieut. Kar. i Falsterske Regiment⁶⁾. Blev $29\frac{1}{10}$ 1757 Secondlieut. ref. i Falsterske gev. Inf. Regt., virk. Secondl. $25\frac{1}{6}$ 1758, $26\frac{1}{10}$ 1763 Premierlieut., $15\frac{1}{10}$ 1772 Capt. Lieut., $8\frac{1}{11}$ 1774 Stabscapt. i 2 jydsk nat. Bat., Capt. i slesvigske Inf. Regt. $10\frac{1}{11}$ 1779, afskediget $18\frac{1}{11}$ 1782. Boede 1776—94 paa Musholm i Vandborg Sogn. Gift i Kjbhv. (Frelserens K.) $30\frac{1}{10}$ 1767 med Johanne Elisabeth Judithe Quist, † $21\frac{1}{1}$ 1793, 46 Aar gl., begr. i Vandborg. Børn: a. 3.—i. 3.
- a. 3. Carl Ludvig Vilhelm Trappaud, f. i Kjbhv. $6\frac{1}{8}$

¹⁾ Af Hartkorn ialt 396 Td. 2 Skp. 1 Fdk. $2\frac{1}{2}$, Alb. samt 11 Td. 5 Skp. 1 Fdk. 1 Alb. Skovskyld.

²⁾ Søby Kirkebog begynder først 1778.

³⁾ Jydsk Efterr. 1797, Nr. 92.

⁴⁾ Aalborg Bys Skifteprot. 1790—1800, Fol. 729.

⁵⁾ Ifølge Skiftet efter ham.

⁶⁾ Ref. Sag. $18\frac{1}{3}$ 1756.

- 1768¹⁾, † i Ribe $\frac{2}{4}$ 1788. Cadet $\frac{12}{1}$ 1780, Fændrik i Riberske Inf. Regt. $\frac{5}{1}$ 1787.
- b. 3. Detlev Trappaud, f. c. 1770, begr. i Vandborg 23 Sønd. eft. Trin. 1778.
- c. 3. Dorethea, f. c. 1773, † før 1814.
- d. 3. Elias Johannes Christian Trappaud, dbt. i Lemvig $\frac{7}{7}$ 1775, † i Kjbhv. $\frac{24}{1}$ 1792. Cadet $\frac{7}{11}$ 1768.
- e. 3. Christine Sophie, f. $\frac{5}{5}$ 1777²⁾ (Vandborg), † i Kjbhv. $\frac{14}{8}$ 1828³⁾.
- f. 3. Anna Cathrine, dbt. i Vandborg 7 Sønd. eft. Trin. 1779, † lille.
- g. 3. Burcharda Georgine, f. i Ringkjøbing $\frac{16}{12}$ 1781, begr. s. St. $\frac{10}{6}$ 1782.
- h. 3. Anna Margrete, begr. i Vandborg $\frac{17}{8}$ 1784.
- i. 3. Burcharda Georgine, dbt. i Vandborg 1784, † Kjbhv. $\frac{2}{4}$ 1859, begr. fra Frelserens K. $\frac{9}{4}$. Var ved Søsteren Christines Død 1828 eneste levende Barn.
- d. 2. Mariane Dorethea, f. paa Søbygaard $\frac{4}{10}$ 1746⁴⁾, † i Kjbhv. $\frac{18}{2}$ 1808. Gift 1° med Burchard Georg Greve Holck til Vraa, f. c. 1747, † $\frac{8}{6}$ 1785 paa Vraa. 2° i Aalborg $\frac{14}{10}$ 1788 med Kammerherre, Ritmester Carl Gottlieb Joachim v. d. Lühe, dbt. $\frac{16}{7}$ 1755, † $\frac{5}{12}$ 1831, separeret 1796.
- g. 1. Margrete Sophie, f. paa Hammergaard 1703, levede 1747 i Hansted⁵⁾. Gift $\frac{8}{9}$ 1750 (Hansted Kbg.) med Premierlieut. i sjæll. Rytter Regt. Christian Carl Blücher, † $\frac{16}{8}$ 1756⁶⁾. 1783 boer hun i Haderslev og er 80 Aar gl.

¹⁾ Landcadetcomp. Stambog.

²⁾ Efter Daabsattest i Skiftet efter hende.

³⁾ Skiftet efter hende i Forsegingsprot. Nr. 2, 1825—29, S. 42, giver god Oplysning om Familien. Ved Testamente af $\frac{17}{7}$ 1822 indsatte hun Marie Juliane Judithe Angersbach, f. $\frac{23}{8}$ 1811, til sin Arving.

⁴⁾ Ifølge Attest i Skiftet efter Broderen Detlev.

⁵⁾ Personalh. Tidsskr. VI. 87.

⁶⁾ Ref. Sag. $\frac{30}{6}$ 1756.

Reiseoptegnelser fra Kirker og Kirkegaarde.

Meddelte af **H. J. Huitfeldt-Kaas.**

(Slutning).

Vaage Kirke.

Altertavlen, der fremstiller Nadveren, Korsfæstelsen, Moses og Aaron, Evangelisterne, Petrus og Paulus m. m. bærer Aars-tallet 1677.

I Choret hænger den Oldenborgske Kongestamme indtil Christian VII.

Paa Prædikestolen staar Urnes Vaaben med Bogstaverne: C. W. (d. e. Statholder Christopher Urne). Ved Siden sees en Justitia med Bogstaverne: M. Nils. S. G. SVAH. (d. e. Mag. Nils Simonsen Glostrup. Superintendens Asloensis (et) Hamarensis).

Desuden findes paa samme 2 Vaabener: 1. et Kalvehoved (Ulvehoved), hvorunder Bogstavet C, det andet Bogstav borte. 2. en horizontalt liggende Gren, hvoraf opvoxer 3 Roser; desuden Bogstaverne E. M.¹⁾

Paa et Epitaphium staar øverst: Sophia Pedersdaater, derefter, som det synes, et Vers, der dog ei kan læses fra Kirkegulvet. Nedenunder staar: Denne Tafle lod Doctor Peder Alfson²⁾ gjøre til Gvds Ære | sin kiere Daater til Ihukommelse oc denne Kirche til Beprydelse.

Vaage Kirkegaard.

Ligsten: Memento mori | Herunder | Hviler | De Jordiske Levninger | af | Den fordum i Livet nu i Herren Salige | Hr. Jonas v. Stabel | Premier (!) Maior | ved Første Oplandske Nati: Infa. Regiment | n. 4 Febr. 1720 | Og længselfuld efter at skue sin

¹⁾ Dette er formentlig Sognepresten Christian Mules (1624–1640) og Hustrus Mærker. Hendes Navn kjendes for Tiden ikke.

²⁾ Se Dansk biogr. Lex. I S. 179.

Frelsere | Forlod han dette Jordiske | Og gik renere salige glæder
 imøde | Da Herren Kaldede ham | den 11^e Jan. 1787. Fred hvile
 med dit Støv | Du Salige | Oprigtighed var din Dyd | og du eyede
 et Hierte som var | Fremmet fra sving | Derfor løies du hisset | Med
 de Oprigtiges | Salige Krone.

Ligsten: Heic | conduntur reliqvæ | Magdalænæ Stub | qvæ |
 Año æt. XXVI° | et | Salutis MDCCXLVII | decessu præmaturò |
 mœstum reddidit | Maritum | Joañem Storm | Cui | coñubio vn-
 qvam (?) fidelissimo | juncta fuerat | Requiescat in pace | Resurget
 in gloria.

Do.: Her under hviler det iordiske | av den velædle Matrone
 | Johanne Magdalene H(auritz)¹⁾ | Som indgik til Livet | den
 14 J MDCCXIX | (og igjen) forlod det Timelige | den 30
 Juli MDCCLXXXII Johan Storm.

Do. over Edvard Munch²⁾ død 14. Mai (?) 1786, Peter
 Munch²⁾ og Christine Røring.

Do.: Her giemmes | Det Iordiske | af | Hr. Marius T. B.
 Wang | Fød i Holt-aalen 1760 | Gift med Johanne Munch³⁾
 1791 | Capellan i Land fra 1788 | Sognepræst til Trysild 1798 |
 og til Vaage 1803 | Død samedsteds 1814. | Fred med Hans Støv
 | Velsignelse | over | Hans Minde.

Liv Borch Fietzentz | Nidarosæ in lucem editus 22 Sep-
 tember 1768. | In parochia Vaage naturæ debitum solvit 22
 Jan. 1830. | 37 annos diversis in parochiis | Antistitis sacrorum
 munere functus.⁴⁾

Elisabeth Borch Fietzentz | nata 1779 denata 1830.

In memoriam | Eardley John. Blackwell⁵⁾ Nat. 27 Mai
 1832 | Obiit 13 Dec. 1866 | Requiescat in pace.

¹⁾ Hun var Enke efter Sognepræst Johan Storm, hvis tredie Hustru hun var.
 Den anden hed Ingeborg Birgitte Røring, se forøvrigt B. Moes Tidsskr. f.
 norsk Personalhist. I S. 316—19.

²⁾ Vistnok Børn af Sognepræst Peter Munch, der var gift med en Datter af
 ovennævnte Sognepr. Joh. Storm.

³⁾ Datter af ovennævnte Sognepr. P. Munch.

⁴⁾ Død som Sognepræst til Vaage, se Halvorsens Forf.-Lex. II S. 290.

⁵⁾ Gift i Vaage med Kari Sæe, der siden ægtede Irlænderen Duppa Croch.

Fru | Assessorinde | I. A. Ottesen¹⁾ født | 13de Juni 1792
| død | 22 Juli 1863.

Anders Harildstad | født 23 Mai 1836 | død 23 Juni 1866.
| Fred etc. etc.

Ole Paulsen Haagenstad²⁾ f. p. Harildstad i Froen 17
Oct. 1775 † p. Haagenstad 18 Apr. 1866. Repræsentant for
Christians Amt 1814, 16, 18, 24, 27, 28, 33, 36, 37, 39 og 42.

Guri Olsdatter Haagenstad f. 3 Dec. 1813 † 22 Janr.
1864.

Dannebrogsmand Iver Thorsen Haagenstad † i sit 80^{de}
Aar 21 Marts 1826.

Guri Thostensdatter, f. i Decbr. 1746 † i Mai 1816.

Kari Povelstdatter Haagenstad † 11 Juni 1789.

Thosten Iversen Haagenstad, f. i Kleppe 23 Decbr. 1707
† 1784.

Thosten Olsen Haagenstad f. 18 Marts 1811 † 8 Marts
1855.

Denne Sten lod Guri Sandbo sette over sin Mand Iver
Amundsen Gesling³⁾ Anno 1695.

Hedalen (Vaage).

Den i „Norske Fornlevninger“ S. 95 omtalte Lade paa
Bjølstad er bygget af den gamle Kirkes Tømmer, hvilket baade
Eieren, Iver Tofte, berettede og tillige tydelig kan sees paa de
indvendig helt bemalede Vægge. — Den er nu beskrevet og
tegnet i Aarsberetningen for 1899 (S. 102 ff.) fra Foren. til N.
Fortidsmindesmærkers Bevaring. Et Diplom af 4. Juni 1600 i
N. Rigsarch. forklarer, at Bjølstadfolket havde bygget denne
Annexkirke paa sin egen Grund, da den gamle Kirke, som stod
ved Prestegaarden i Hedal, var nedfalden; men nu erklærer
Bjølstadfolket, at det ei formaar at holde samme ved Magt, da
den maa bygges fra nyt.

¹⁾ Hun var født Riis, se Halvorsens N. Forf.-Lex. IV S. 386.

²⁾ Se Henr. Wergelands Biogr. af ham (Chra. 1842. 8).

³⁾ Se Henr. Wergelands ovennævnte Skrift S. 13. Forholdet med Sandbo-
folkets Nedstammelse fra den saakaldte Gjesling-Slægt er ikke historisk
bevist, navnlig er det usikkert, om den ikke oftere afbrydes af cognatiske Led.

Loms Kirke.

Anno 1669, Haffuer efterskreffne Gud- | frygtige Personer med flere got folck udi Loms | Menighed ladet denne Prædickestoel f: som | aff Sogne Præsten Hr. Poffuel Nielsen fris¹⁾ | oc hans Kiere hustru til Hoffuet Kier- | chens Prydelse er bestod og stafferet, og giff- | vet dertil som følger: Jon Okrust — j d. (o. s. v.)

Under et Maleri, forestillende Korsfæstelsen, er afbildet en Prest med 6 Sønner (Prester, den anden dog maaske kun Student) og Kone med 6 Døtre, 4 formentlig gifte (Prestekoner?) og 2 ugifte, med følgende Indskrift: Denne Tavle Haver Hæderlig og Vellærd Mand H. Laurids Raalvsen Sogne Præst I Aals Sogen udi Halling dal²⁾ og Hans Kiere Hustru gud Frygtige Erlige og | dydelige Qvinde Marren Jacobsdatter Foræret Loms Kierce udi guldbrans dalen Sin Kiere S: afdøde fader I Herren Erlig viis og forstandig Mand Raalv | Migelsen blager til en sønlig Amindelse for mange beviste faderlige Velgierninger som 1648 (?) dene tavle er for nyet 1799 Raalv Sevelsen Blager.

Paa en Ligkisteplade i Kirken: Ærlighed | Kiærlighed og Omhyggelighed | for Guds og sit eget Hus | giemes her med Guds Ords Tienere | Sal. H. Lauridtz Hansen Frisach | fød d. 20de Maji 1720 i Opsloe Syv uger kom han til Lomb, | med Fader | Hans Jørgensen Frisach | Sogne Præst for Lombs Menigheder. | I sit Alders 22de Aar kaldet som residerende capelan | til Lomb | og A^o. 1744 inlod sig i Ægteskab | med Jomfru | Fridericha Mariana Andersdatter Munch | Anno 1748 kaldet som Sogne-Præst til Krogstad. | hvor han var 22de Aar. | og sidste Aar 1770 Leed stor skade ved paakomende ildebrand | Hvorefter Han same Aar blev kaldet som Sogne-Præst | for Lombs Menigheder | og | efterat Han der havde vandret | med Gud i 4^e Aar | Blev Han samlet til sine Fædre | og efterlod sig Hustru | og Een Søn | i sit Alders | 55 Aar.

Paa en Ligkisteplade i Kirken: Kort Liv af Alder | Langt af

¹⁾ Han døde som Sogneprest her 1670.

²⁾ Sogneprest i Aal 1641 til sin Død 1664.

Rare Egenskaber | Betragtet I den Salige Guds Mand | Velædle Velærværdige og Høylærde | Herr Peder Medelfart | Forhen Sogne Præst for Lombs Præstegield | Fød I | Medelfart | i Fyen Anno 1727 den 8de Marti | Kaldet | Til Sogne Præst i Tranqvebar Anno 1753 | og til Sogne Præst for Lomb Anno 1763 | Gift | Den 18de Julij 1764 med Velædle | Madme Anne Elisabeth Finchenhoff | og Død den 31 Januari 1770. | Enkens og 3 Smaa Børns Hylen Meenig | hedens Klagen: Paarørendes Graad Veñers Taarer | Bejamrer den bæste ægte-Mage fromeste | Fader: troeste Hyrde: oprigtigste Broder | Redeligste Ven: Guds Raad Grundet | I Guds Viisdom og Godhed | Er Menneskenes Trøst i alle | Livets Forandringer.

Paa en Ligsten inde i Kirken: Herunder | findes giemt | Det Iordiske | Af en guds dyrebar gave | Den i Livet ær- og elskværdige i døden sl: | Aña Dorothea | ved Fødselen d. 27 Juni 1728 | given | Hr Peter Henric Wolf | med Egt: Dor: Silkensted | Ved egteskab d. 16. Ian. 1755 | overdragen | Johannes Michael Klem¹⁾ | Ved Døden d. 25 Jan. 1757 (derpaa følge 3 ulæselige Linier).

Hertil hører maaske et Vaaben, forestillende en halv Ulv mod højre, løbende ud | fra et Træ, paa Hjelman en halv Ulv mellem 2 Veselhorn, med Aarstal 1757. Et tilsvarende Skjold indeholder kun 4 Bogstaver (utydelige).

Paa Kirkegaarden:

Ligsten: Herunder hviler | den | I Livet Velærværdige | Nu afdøde | og hos Gud Salige | Hr. Jacob Rolsdorph²⁾ | For hen | Residerende Capellan | Til | Loms Præstegjæld | Fød den 12de Augustii | 1725 | og | Død den 15. Junii | 1778.

Ligsten over Velædle Matrone Anna Margreta Glad fød Griis Bache f. 3 Febr. 1725 † 1 Aug. 1784, gift m. Hr. Hans Glad.

Jernkors over Christopher Weidemann Aars.³⁾

¹⁾ Sogneprest til Lom fra 1754—63, siden til Sandsver. Se Stamtavle over Fam. Klem 2. Udg. S. 6—11, jfr. m. S. 3.

²⁾ Se dette Tidsskr. 3 R. IV S. 272.

³⁾ Se W. Lassen, Norske Stamtavler S. 30.

Biri Kirke.

Kirken er indviet Onsdag 27 August 1777 af Biskop Christian Schmidt.

Et Epitaphium, bekostet og foræret til „Børre“ Kirke af Hr. Evind Baardssøn, Sogneprest til Leuten paa Hedemarken og Religionsprovst ibidem, til Erindring om hans Fader Hr. Baard Nilssøn, som var Sogneprest i Biri i 32 Aar og døde 3 Febr. 1635 og ligger begravet i dette Chor, ætatis 63, avlede med Eline Lauridsdatter 13 Børn. Vaaben med en Fugleklo (Ørnefod) og Bogstaverne E. B. 1654.

Epitaphium over Dominus Mathias Petræi Aalburgensis, født i Aalborg, og hans Hustru Hyldeborg Christophersdatter, født i Stange og Enke efter Fogden (Præfecten) paa Thoten.¹⁾ Han blev Capellan paa Thoten 1641, Sogneprest til Biri 1643 og siden Provst; gift 1644. — Diderik Mule pinxit et scripsit 1672.

2 Portraiter med Indskrift: Evenus Andreades Trøgsta(d) | Pastor Bæroensium indignus | Ætatis suæ L II | Anno 1695 | og Johanne Engelberts- | datter | Anno 1695.

Paa et Maleri: Hr. Johan Jørgen Broch, f. i Vefsens Prestegaard i Nordlandene 24 August 1712, Student 1734, Capellan til Biri 1743, Sogneprest ibidem 1755. Gift 1) m. Andrina Severina Ørthlin. 2) Susanne Boldeus. 22 Børn. Død 29 December 1792.²⁾

Billede af en Prest, hvorpaa staar: Anno 1606 natus, Anno 1654 ætatis suæ 47.³⁾

Epitaphium med et Vaaben, hvori en sort Hest mod venstre paa grøn Jord i hvidt Feldt. Paa Hjelmen en harnisket Arm med Sværd mod venstre, Løvverk rødt og hvidt. Indskrift: Ædel oc Mandh: Mand Esaias Fleis- | cher K: M: Velbest: Obersteleut.: offuer det agershu- | siske Regim: døde Anno 1656 den 15 Marti Æt: 56.

¹⁾ Bendt Jenssøn.

²⁾ Se Erlanden, Efterretn. om Geistl. i Tromsø Stift, S. 72.

³⁾ Kan maaske forestille ovennævnte Evind Baardssøn, Sogneprest til Løiten, paa hvis Levetid disse Aarstal vistnok passe.

Biri Kirkegaard.

Herunder | hviler | Støvet | af | Johan | Severin | Hjort.

Gunnar Fougner

Thorolf Fougner

f. $\frac{23}{7}$ 60. d. $\frac{24}{4}$ 63.

f. $\frac{17}{11}$ (61?) d. $\frac{30}{5}$ 63.

Niels Johan | Hagerup | fød 4 August. 1799 | død 1 Mai 1847.

Herunder hviler | Sognepræst | Otte Michael | Stoud Platou | født 2den April 1782 | død 16de Octobr. 1830.

Huns Kirkegaard.

Marmorplade paa Granitmonument: Henriette Falk | født Wiese | født den 12 Januar 1831 | død den 28 Mai 1864. | Elsket, Savnet og | velsignet være | dit Minde.

Granitmonument: Hans Peter | Borchgrevink | Provst i Totens | og Valdres Provsti Sognepræst til Vardal | fød 19 October 1781 | død 16 April 1864. | Min Sjæl! Lov Herren, | og glem ikke alle hans Velgjerninger | Ps. 103. 2.

Trækors: Johanne Vilhelmine Runge, fød paa | Hadelands Glasverk 1810, og døde paa | Dalborgeier den 14de Mai 1857.

Vardals Kirkegaard.

Jernplade: Hans Henrik | Theodor | Borchgrevink | født | 25 Januar 1859, | død 6 April 1862.

Do.: Hans | Peter | Borchgrevink, | født | 18 April | 1848, | død | 1 Mai | 1848.

Marmorplade: Kapitain | Johan Adolf v. d. Recke, | født $\frac{21}{2}$ 1787 | død $\frac{9}{12}$ 1861.¹⁾

Ekers Kirkegaard (ved Haugs Kirke).

Jernmonument: Minde | Af den | Retskafne Olding | Doctr. og Professor | Hans Strøm²⁾ Stor i Natur Læren | Medlem af mange | Lærde Selskaber | i Europa | Fød i Borgen | i Bergens Stift | Den 25de Januar 1726 | Død Sogne Præst paa Eger | den 1te Febr. 1797: | Fred og Hæder | ved denne Ædles Støv. | Opreist af | F. E. Neuman | Paa Hassel ♂ Wær(k).

¹⁾ Se Lengnicks Stamtavle over Familien von der Recke.

²⁾ Se Nyerups og Krafts Literaturlex. S. 583.

Jernplade: Max | Arnemann, | født 13 | August 1862, | død
3 | October 1862. | Sov sødt.

Do.: Her hvile | Jens Paludan | født paa Kaareviken | i Sønd-
hordlen d. 15 Marts 1769, | Lærer i Religion | ved Kjøbenhavns |
Vaisenhuus fra 1792 til 1796, | residerende Kapelan | til Rakke-
stad fra 1796 til 1806 | Sognepræst | til Høland fra 1806 til 1820
| og Provst i Rommerikes Provsti | Sognepræst til Eker | fra 19
Juli 1820 | til hans Dødsdag d 29. Septbr. 1830 | og | hans Hustru
| Dorothea Kathrine | Hertzberg | født paa Lindaas | i Søndhord-
len d. 16 Oct(o)ber 1765, | gift d. 5 Septber 1796 | og død paa Enke-
sædet Skramnæs | i Eker d. 15 Septber 1842. | De hvile i Fred!

Do.: Herunder hvile | de jordiske Levninger af | Saugfoged
Søren Lexow | født i Christiania d. 6 Juli 1790, | død i West-
fossen d. 23 April 1854 | Fred etc. etc.

Granitmonument med indfattet Marmorbasrelief, sign. N.
Dajon inv: MDCCCXI.

Petronelle Omsted | fød Cappelen¹⁾ d: 14 December
1785 | gift den 29de Augusty 1803 og | død paa Fosesholm den
14 July 1804.

Forgiæves strækker du mod mig din spæde Haand
Ey mætter dig mit Bryst dog signer dig min Aand
Vi samles hist igjen ved Lysets klare Kloder
Der kiender favner du en tidlig savnet Moder.

Paa en liden Urne: Petronelle Marie | Omsted | fød d:
5 Iuli 1804 | død d: 3 Juni 1807.

Dyd og Gudsfrygt | i sin fulde Styrke | Nidkærhed med den
rare | Sagtmodigheds Aand | Fromhed og Oprigtighed | efterlod
Støvet til Urnen | af Petter Jespersen Nyrop²⁾ | Proust i 23
og Sogne Præst i 30 (Aar) | Den bedste Mand i 27 | Verdens Borger
i 58 Aar | En øim Kone og | 5 Børn begræd ham | da 4 andre med
de salige | omarmede ham | den 19 Januari | 1773.

Denne Grav | Gjemmer Støvet af | Provst Lorenz Schnidt-
ler³⁾ | fød 1724 død som Sognepræst til Eger 1778 | og hans
Hustrue | Anna Dorothea fød Krog d. 4 April 1726 | død paa

¹⁾ Se Familien von Cappelen ved E. A. Thomle S. 99.

²⁾ Se om ham „Slægten Nyrop“ ved C. Nyrop S. 26 ff. og 104.

³⁾ Se dette Tidsskr. 2R. II S. 178.

Schramnæs i Eger den 25 Julij 1814 | I hende tabte Venskab en trofast Støtte | Armod | en varm og virksom Velgjørerinde | Verden en oprigtig Menneskeven og Kristen. | Hendes Datterbøren Hvis anden Moder, hvis Mønster | hvis Alt hun var | reiste hende under Savnets og Taknæmmeligheds Taarer | dette Minde.

Paa en Urne, indfattet i Monumentet: IV. Mosebogs | XXIII C: XV.

Bedste Moder vor Velgjørerinde
Evig hedre signe vi dit Minde.

Laurentius Oftedahl | Sognepræst til Eker | Fød 1781 Død 1843.¹⁾

Herunder hviler | Johan Frederik | Rosenberg, | født i Laurvig | 2 September 1799, | død i Vestfossen 5 Juni 1863, | efter et virksomt og af mange velsignet Liv.

Herunder hviler | Gulbrand Lind, | født i Drammen 1776, | død i Vestfossen 1859. | Arm paa Guld, men | rig paa Aand og | Hjerte, var han høit agtet og elsket af Alle dem, der kjendte ham.

In memory of | Cecilia Holder | born in Weldenwoster shir (!) | England july the 10th 1798 | and died in Westfossen, Eker | September the 9th 1842. | she was mother for 5 children | and has left husband | to regret the loss of so good | and tender wife. | In perfect health I left my home | to cros the briney seas | but | now too (!) my husband I bids Farewell | and to this world adieu. (!)

Herunder hvile de | jordiske Levninger | af Overretsprocurator | Lorentz Henschien²⁾ | død den 12 August 1857, 71 Aar gammel, og af hans Hustrue Anne Cathrine Henschien | fød Collet, død den 19 December s: Aar 56 | Aar | gammel. | Velsignet være deres Minde.

Ved Kirken findes et tilbygget Gravcapel, udenpaa samme staar:

: 17 J v C : M D 71 :

(d. e. Jørgen v. Cappelen til Fossesholm og Frue Magdalene Daries).

I Capellet staa en Mængde Kister ovenpaa hverandre, hvor-

¹⁾ Se Halvorsens Forf.-Lex. IV S. 331 f. og Meddelelser fra N. Rigsarch. II.

²⁾ A. Collett, En gammel Christiania-Slægt S. 346.

for Indskrifterne ikke kunde læses uden en større Arbejdsstyrke, der ikke kunde opdrives. Kun den øverste blev læst og er aftrykt i E. A. Thomles „Familien (von) Cappelen“ S. 123 f., hvor sidste Ord skal være: frembryde. Derunder staar v. Cappelens Vaaben, tverdelt; i øverste Halvdel en Pelican paa Redet hos sine Unger, i nederste 3 af Jorden opvoxende Roser; paa Hjelman 2 Veselhorn (omtrent som det sidste paa Sigilplanchen i nævnte Bog) samt Daries's Vaaben, skraadelt, i øverste Feldt en halv Sol, en aftagende Maane og 5 Stjerner.

Fra Sommeren 1871

ved H. J. Huitfeldt.

Fra Strømsø Kirkegaard.

Ligsten: Min retskafne Hustru | sine Børns ømmeste Moder
| Helene Margrethe Holst | fød Gynther¹⁾ | helliges dette Minde.
| Hendes Bane begyndte 1732 | blidelig den endtes 1808.

Wed denne Grav dit Hvilested
Her standse skal din Ven
Og ofte mindes dig igien
Med taus Sørgmodighed.

S. Holst.

Nes Kirkegaard i Hallingdal.

Jernplade: Districtslæge | Wilfred Ivan Sommerfeldt
Schmidt. | Født 19 December 1823, død 29 August 1868.²⁾

Jernplade: Elise Fredrikke | Fleischer | fød 1ste Februar
1862, | død 30te April same Aar. | Fred med dit Støv.

Træmonument: Her | hviler i Støvet | Halvor Christiansen
Rask, | fød til Verden den 25 Juli | 1793; | han afgik ved Døden
den | 25 Januar | 1867.

Do.: Herunder | hviler de jordiske Levnin- | ger efter den af-
døde Kone | Kirstine Peters- | datter Rask, | død 8de October
| 1865 | I en Alder af 98^{ty}(v)^e | Aar og 8 Maaned, | Fred med dit
Støv.

Stedje Kirkegaard, Sogndal.

Ligsten udenfor Kirkegaard: † | Her under hviler | Land-

¹⁾ Se dette Tidsskr. I R. IV. S. 101.

²⁾ Se F. Kiær, Norges Læger, (2. Udg.) II S. 296.

handler Peder Foss | født den 17de Juni 1770 | gift den 2^{den} Juli 1800 | død den 7de April 1825 | Fred etc.

Paa Kirkegaarden, Jernplade: Claudia Georgine Kjølstrup¹⁾ | født paa Botne Præstegaard | den 11 August 1837 | død i Sogndals Præstegjæld | den 31 Juli 1856. | Herren gav Herren tog | Herrens Navn være lovet.

Jernplade: Herunder hviler | de jordiske Levninger af | Jens Ludvig | Carl Olsen²⁾, | født 15 September 1816, | død 1 Februar 1866. | Aab: 14, 13. | Salige ere de døde som | døe i Herren | Hvil i Fred, vi ses igjen!

Do.: Martha Ritter | sal: | Berner, | født | Brun³⁾ født paa Kongsberg d. 10 April 1780, | død i Sogndal d. 10 Juni 1849 | Den retfærdige(s) Ihukommelse | er til Velsignelse | Ordspr: 10, 7.

Jernpl. med Kors og Ramme: Christine Leigh | født 23 April 1842, død 16 Juli 1868. | Græder ikke over mig! Luc. 23, 28.

Jondals Kirke, Strandebarm.

Paa den ene Klokke staar med Uncialer, formentlig fra 14. Aarhundrede: BENEDICTUS; paa den anden, formentlig noget yngre: SALVE SANCTA PARENS.⁴⁾

Paa et Vaaben (Lyseskildt?) i Kirken fandtes Ornings Vaaben 2 blaa Strømme i hvidt Feldt, paa Hjelmen 7 blaa og hvide Faner; paa Siderne af samme L O D.⁵⁾ Med Aarstal 1676.

I Kirken hænger en Kaarde fra 17de Aarhundrede.

Paa Kirkegaarden.

Paa et Jernkors med en liden Plade ved Foden: Her hviler Støvet af | Kone Anne Elisabet Hansdatter Galtung | født den 23 November 1799 | død den 2 October 1868.

Er sovet rolig fra Verdens | Tummel hen og nu | fortrolig med Skjelens (!) | beste (!) Ven.

Begge Thorsnesgaarde vare dengang (1871) endnu i Fa-

¹⁾ Se Erlandsen, Tromsø Stifts Geistlighed S. 209.

²⁾ Sogneprest til Sogndal, se Lampe, Bergens Stifts Prester II. 52.

³⁾ Jfr. Lampe, Bergens Stifts Prester I S. 391.

⁴⁾ Se Schnabels Beskr. ov. Hardanger S. 52.

⁵⁾ D. e. Lisbeth Ottedatter (Orning), g. m. Laurits Galtung († 1659).

milien Galtungs Besiddelse. Paa den ene, da nybyggede Gaard fandtes endnu mange Vinduesruder, der havde siddet i den nylig nedrevne Bygning fra 1825, og som atter hidrørte fra en Bygning fra Aaret 1635. Af Vaabener fandtes paa disse Ruder Galtungs og Juels, hver en Gang, Bildts 2 Gange og Ornings 3 Gange samt følgende Navne: Fru Karen Matt. 1635 — Otte Orring 1635 — Otte Thomesen Orring — Berent Orring 1635 — WB. Bøer Jvell — Dirick Echoff — Berendt Sørlander — Jens Manssen — Tollack Ollse(n) — Laris Larsse(n) — Herber Torbensdaatt(er) — Peder Rasmvs(en) — Elin Nielsdotter¹⁾.

Der fandtes ogsaa det originale Fornylsespatent paa Johan Galtungs Adelskab, dateret Kjøbenhavn 8. Juli 1650. Han erfares at være fød af Adel baade paa fædrene og mødrene Side i vort Rige Norge, og hans Fader er ikke saa formuendes, at han hans Adelstand har kundet vedligeholde, hvorfor han har været Confirmation begjærendes, som med Danmark Riges Raads Raad er ham tilstaaet. — Læst for Retten paa øvre Vaag i Strandebarm 13. Mai 1754. Test. A. Hesselberg.

Optegnelser fra Sommeren 1885.

(Ved H. J. Huitfeldt-Kaas, assisteret af Mr. Francis Suft).

Skoger Kirke ved Drammen.

Paa en Lyselampet: Thomas Russell. Anna Omsted.

Paa Lysekronen: Denne Lyse Krone er fereret till denne | Skausby Kir(c)he Gud till Erre och Kirchen till en liden | SIRRadt aff dydige Matrone Mette Hans Wickmans²⁾ | Kongl. Maytt. Salmagers Kiereste vdi Kobbenhavven. | Anno 1692 den 12 May.

Paa den ene Kirkeklokke:

Me fecit Pieter Rockers Amsterdam 1754. Schovge Kricheskloche (!).

I Kirken findes et Røgelsekar, 2 Træbilleder og 1 Skib.

¹⁾ Om disse Vaabener og deres Eiere samt om de 3 Galtungske Portraiter, som 1871 fandtes paa Thorsnes (senere paa Valen) se B. E. Bendixen, „Fornlevn. i Hardanger“ i Aarsberetn. for 1888 (S. 26 ff.) fra Foren. t. N. Fortidsm.s Bevaring. Se ogsaa Biskop J. Neumanns Bemærkninger fra hans Reise 1825 i „Budstikken“ VII S. 373 f. og Schnabels Beskr. ov. Hardanger S. 50 f.

²⁾ Han nævnes i Kjøbenhavns Diplomatarium VIII S. 300.

Paa Kirkegaarden.

Paa 2 Ligstene af Jern: Andreas Jacob Lund f. 18 Januar 1771, Sogneprest til Skouger i 40 Aar, † 20 Juni 1842. g. ¹⁾ m. Alethe Røder (4 Sønner, 1 Datter, hvoraf 2 Sønner døde før ham); ²⁾ m. Birgitte Popp, f: 30 Novbr. 1771, gift 21 Janr. 1812, † 21 Mai 1831.

Kongsberg Kirke.

Høist karakteristisk Bemaling indvendig (fra Midten af 18de Aarhundrede).

Paa Alterklædet, der er af rødt Fløiel med Guld, staar: Johannes Ziener | Christine Viwech | Anno 1707.

Paa Fattigblokken: W. T. — E. M. T. —

Paa Kirkegaarden.

Ligsten: Wibecke Thrane Esmark, f. Bruneck¹⁾ (f. 17. Marts 1778, † 14 Novbr. 1811) med 5 Børn.

Ligsten (forvitret): Sogneprest Peter [Henrik] Colds Hustru † 24 Janr. [1793. Efter] eneste Søn Premierlieutenant Colds²⁾. Død opsat af Justitsraad Sørensen, antagen i Søns Sted 18. Octbr. 17

Stenpyramide: Amtmand i Buskeruds Amt Herman Lange³⁾ og første Hustru Anne Elisabet Mejer. Anden Hustru Helene Raben (g. 2. G. m. Bergkasserer Nils Bergrav) † 23 Novbr. 1848, 86 Aar gl. — Bergkasserer Nils Bergrav. — Fru Bergravs Søster, Frøken Johanne Henrikke Raben, † 24 Mai 1845, 86 Aar gl.

Jernmonument: Maurits Christopher Hansen⁴⁾, f. 5. Juli 1794, † 16. Marts 1842.

Erkjendtlige Medborgere | satte den elskede | Digter dette Minde. Marmorsten (forvitret): Jacob Pedersen Krum og Hustru.

Jernmonument: Myntmester Iohan Michael Kruse, f. 30. Mai 1763 † 19 Novbr. 1836.

¹⁾ Se Halvorsens Forf. Lex. II S. 237 ff. Stamtavler over Fam. Brønneche af Hundrup og Brønneche.

²⁾ Se dette Tidsskr. 1 R. I. S. 58 f.

³⁾ Amtmand her fra 12. Marts 1788 til sin Død 29. Marts 1803. Jfr. Giesings Jubellærere III S. 210.

⁴⁾ Se Halvorsens Forf. Lex. II S. 520 ff.

Vatnaas Kirke.

En Tavle, forestillende Korsfæstelsen, opsat 1679 af Hieronymus Sparre, Borger og Handelsmand paa Strømsø, og hans Hustru Anne Pedersdatter.

Nordre Aurdals Kirke, Valdars.

Paa en Blyplade: Menneske! | Hvo Du er som betragter dette døde, | av, et Meniske. | Lær ikke saa meget at Du selv er dødelig | som at leve saaledes at du i Døden kan blive udødelig | Den i Livet welædle og høylærde | i Forraadnelsen selv welærværdige | Peder Joachim Landt | Er fød 1696 i Landsbyen Wissenberg paa Gadsbølle Gaard i Fyens Stift | kaldet, d. 24de Juny 1720 til Med Tjener i Ordet for Ide og Eningdalens Menighedé(r) | hvor han endnu hos de gamle er i kierlig Erindring. | Kaldet: d: 22 May 1730 til Sogne | Præst for Ourdahls Menighed i Walders | der lige saa bitterlig begræder hands Avskied fra Werden | Som den 1756 begræd hans frivillige Av-skied fra Præste-Embedet. | Den 3^d April 1739 | Udvald til Proust udi Walders og Thotens Prosti | hvis ærværdige Klericie har intet at anke paa ham uden dette | han resignerede | Han tog til ægte førstegang 1721 den dydædle og hederbaarne | Iomfru Martha Johns Datter Biørnestad. | Hvis efterlevende toe Sønner og eene Datter grædende tage Afsked med | een elskelig Fader ved hans Grav. | Men hvis fire i Herren hensovede Sønner tage imod ham i Ævigheden med et ævig | Takker Herren! | Anden Gang indtraade han i Ægteskab med dydædle og hederbaarne | Iomfru Maria Hedevig Lemmich | hvis eene Datter hielper Moderen at avtøre Graaden over den bittre Skilsmisse | da den anden Datter forøger Faderens Glæde i de sejerfulde udvaldes Forsamling | Han levede saaledes | at hans Liv var en daglig Død | Død fra Werden | i det han ikke blev lige skikket med denne Werden | Død fra sig selv | i det han ikke gjorde de Ting som han wilde | der for var den Død, som fældede hans Legeme, d. 28de Martii 1759 | ingen Død | Thi han blev udødelig midt i Døden | da hans Naven bliver paa Iorden i Welsignelse | Hans udødelige Siæl bliver i fuldkommen Salighed. | Læsere! Hvo du er! | Tenk paa Døden i Livet | Saa bliver det aldrig

bittert at forlade Livet, i, Døden | der hvordan den end bliver | bliver Dig en Overgang | til Livet.

Paa en Blikplade: Herunder hviler | den som Statsborger, Religionslærer, Ægtefælle, | Fader, Wen og Velgiører lige høiagtede og | hæderværdige Provst og Sogneprest | Hans Jørgen Helt | fød den 15de Januar 1774 | død den 28de Januar 1827. | Fred og Velsignelse over dit Støv og | Minde.

2 Lyseschildter med det af Oberstlieutenant J. H. Stielou brugte Vaaben, der er beskrevet i dette Tidsskrifts 4 R. IV S. 110.

Af Klokkerne er den ene støbt af Johan Nicolaus Derck 1752, den anden af Knud Christian Schmidt¹⁾ i Christiania 1834.

Svennes Annexkirke (Nordre Aurdal).

Paa Døbefonten: Søfren Rasmussøn Coch — Anne Cathrine Madsdaatter Falk. 1725.

Paa Klokken: Støbt af K. C. Schmidt 1839.

Ulnes Annex Kirke (Nordre Aurdal).

Den lille Klokke er støbt af Knud C. Schmidt 1834; den ældre og større er uden Indskrift.

Røns Annex Kirke (Vestre Slidre).

I Kirken findes et Røgelsekar og Foden af en gammel Kleberstens Døbefont.

Af de 3 Klokker ere de 2 gamle og smale, uden Indskrifter. Den 3^{die} er støbt af Mich. Skøberg 1823.

Vestre Slidre Hovedkirke.

Paa Indgangsdøren en Jernring, forestillende 2 Drager med sammenslyngede Haler. Ved Ringen hang en gammel Jernalen.

I Klokketaarnet hænge 4 Klokker, ganske lige, undtagen at der, paa de to findes indstøbt Prestesegl i Vesicaform fra 14de Aarhundrede, 2 paa hver; i det ene sees en Prest med en Monstrants i Haanden, i det andet en Helgen med et oprakt Sværd,

¹⁾ Han, saavel som hans nedennævnte Fader Erik S., havde sit Klokkestøberi øverst i Prinsens Gade i Christiania.

foran ham en knælende Prest. Omskrift findes, som almindelig paa Segl; paa de to Segl kan Ordet Sigillum nogenlunde tydelig sees, men af Navnene er intet sikkert, maaske Canvti (?).

Paa en Ligkisteplade i Kirken: Fru Eleonora Josine Bech, f. i Throndhjem 19 Juli 1775 af Forældrene Oberveier og Maaler Josias Fietzentz og Eleonora Hedevig Borch, gift m. Capitain Adam v. Bech 1795. Død 26. April 1813. 9 Børn, hvoraf 4 Sønner og 4 Døtre overlevede hende.

Do.: Adam Bech, Major og Bataillonscommandeur, f. i Bergens Stift af Capt. v. Bech og Anne Maria Nagel, blev Lieutenant 1781, Capt. 1805, Major 1814, Gift 1) 1795 m. Eleon. Josine Fietzentz † 26. Apr. 1813. 8 overlev. Børn. 2) 17. Janr. 1814 m. Marthe Pauline Treder. 1 Søn og 1 Datter, der overlevede ham.

Desuden findes i Kirken de i dette Tidsskrift 3 R. I S. 282 f. omtalte Epitaphier og Malerier m. m.

Voldbo Kirke (Østre Slidre).

I Kirken findes et Røgelsekar, en Antependiumstavle paa Træ, et malet Allertæppe, foræret til Hegge Kirke 1643 af Erik Sevaldsson, og et vævet Alterklæde af Silke og Sølvtraad med Bogstaverne A. N. D. 1669.

Hegge Kirke (Østre Slidre).

I Kirken, der har Staveindredning i det indre, findes 2 Portaler, Runer paa en af Støtterne og et Røgelsekar. Øverste Del af Døbefonten er af Sten og fra Middelalderen. 2 gamle Klokker og 2 nye, støbte 1823 af M. K. Skøberg og 1847 af Knud Sundt.

Paa Kirkegaarden ligger begravet Stud. theol. Peder A. Mundal, f. 20. Mai 1850 † 29. August 1873, der druknede ved at passere en strid Elv.

Kvikne Kirke (Nordre Fron).

Den har en middelalderlig Døbefont uden Ornament. Prædikestol og Alter etc. er fra Frederik V.s Tid (1764).

En Tavle, forestillende de hellige tre Kongers Tilbedelse, er

foræret af Thord Povelsen Tofte 1802 og malet af O. G. S. i hans 80de Aar.

En Tavle, Jacob og Engelen. Korsfæstelsen. 1643 Foræring af Thorger Rasmussen paa Aasmundstad. Brødæskan er foræret 1763 af Marit Iversdatter Haraldstad.

Træsnit af Kong Christian VII og Arveprins Frederik.

Det ene Par Alterstager er foræret af Sognepresten Hr. Otto Mundt 1701.¹⁾

Paa den ene Klokke: Støbt paa Vaag af M. Skiøberg 1819. Den anden er bekostet af Kvikne Menighed 1865.

Sødorps Kirke (Nordre Fron).²⁾

Kirken har en middelalderlig Døbefont af Klebersten og en middelalderlig Sølvkalk.

Den ene Klokke er formentlig fra catholsk Tid. Paa den anden staar: Denne Kloke er støft til Sødarp An(e)x. Ano 1770 I N I.

Fodvangs Kirke (Ringebo).

Paa Tindøbefadet staar: F. N. B. K. 1684. — Paa den ene Klokke: Anno 1703 vdi Konning Friederich 4 Thid er denne Klocke støbt. — Paa den anden: Denne Klokke til Fodevangs Kirke er bekostet af Ringebo Prestegjælds Almue Aar 1797. Støbt af Erich Schmidt i Christiania 1797.

Øier Kirke.

Paa et Maleri i Sacristiet: Christian Wolfgang Monrath³⁾ fød i Øyers Præstegaard An: 1673. blef Sogne-Præst for Øyers Meenigheder A^o 1698 døde 17[38.] Copulered med sin K: Hustru Susanna Kraft 1703. Hun er fød i Edsvold Præstegaard A^o 1683. døde A^o 17[37] aflede fire Søner: Friderich Monr: Jens Kraft Monr. som døde i Barndømen og saa den 2den Jens Kraft M: Erich M: Saa og 5 Døttre Margrethe Monr: gift med Hr Jens Skanche og Methe Bang Monr: de

¹⁾ Om Hr. Otto Christophersøn Munthe, Sogneprest i Fron fra 1695 til sin Død 1733, se H. Munthes Efterretn. om Familien Munthe, S. 141 ff.

²⁾ Se ovenfor S. 259.

³⁾ Se Giessings Jubellærere III S. 226.

andre 3 Døttre Friderica Maria og Henriete Kirstine Monrath, kaldede Gud til sig i deres Barndoms Aar.

Presten med Kone, 3 Sønner og 2 Døtre ere afmalede. 1 Søn og 3 Døtre ere tegnede som ganske smaa i Ligklæder. Øverst sees Opstandelsen og 4 Sententser. Anno 1723.

Paa et gammelt Døbefad: I: Skanke. M: Monrath | D: 17 Maji 1729.

Paa et Epitaphium: Wælædle Vælærværdige og Høylærde Hr Andreas Wielsgaard Provst over Gulbrandsdalen og Sogne Præst til Øyer Præstogiel er fød i Friderichsstad 1714 d. 24de Januarij. Hans Fader var Sr Iørgen Iensen Wilsgaard Moderen Mad^m Dorothea Anders dotter Kaldet til Sogne Præst i Øyer d. 13 Junij 1738 ordineret d: 10 Dec. 1738, Gift d. 30 Januarij 1739 med sørgelig igienleve(n)de Ægtefele Provstinde Drude Cathrine Foss en Daatter af Sali(g) Her Magister Nils Foss¹⁾, forstum Sogne Præst til Sorø, Hun er fød den 4 Dec. 1707. udvalt til Provst over Gulbrandsdalen d. 17 May 1760, og døde d. 17 Junij 1761.

Kand Øyer glemme mig, saa glæm mig ej Gud
Thi jeg ham bragte til saa mangan Dydig Brud
Jeg levede kund kort, men levede med nytte,
Med Verdens glæde jeg vil ingenlunde bytte.

Jeg med Naomi maa nu ynkeligen klage
Jeg mistede en from og dydig ægtemage
En liden Stund jeg ham i Verden her maa savne
I salig ævighed jeg siden ham skal favne.

Over Indskriften findes Brystbilleder af Ægteparret.

Lillehammer Kirkegaard.

Jernplade: Capitain Iver Otto Coucheron²⁾ | født d. 31 October 1793, | død d. 8 August 1856.

¹⁾ Jfr. S. V. Wiberg, Alm. dansk Prestehist. III S. 162.

²⁾ Jfr. Halvorsens Forf. Lex II S. 69.

Slægten Hincheldey og Understøttelsesanstalten for trængende Efterslægt af Medlemmerne i den ophævede civile og adskillige Stænders Enkekasse.

Af N. C. Th. Jessen.

Der haves her i Danmark en Mængde Legater og Stiftelser, til hvis Nydelse er knyttet som Betingelse, at Nyderne skulle staa i et vist Slægtskabsforhold til Stifterne. Men er der først gaact nogle Generationer, siden Legatet eller Stiftelsen oprettedes, bliver Dokumentation af Ansøgerens Slægtskab saa vanskelig, naar der da ikke foreligger omhyggelig udarbejdede Stamtavler til Vejledning, at de, som forestaa Bortgivelsen, og som vel i Reglen ikke ere særlig genealogisk kyndige eller kende de Snarer, i hvilke en Slægtskabsundersøger kan falde, let kunne begaa skæbnesvangre Fejltagelser, selv om de ellers ere dygtige og indsigtfulde Mænd. Det er nemlig en almindelig Praxis, at den Afgørelse, som en tidligere Bestyrelse for vedkommende Stiftelse eller Legat har truffet om et Slægtskabsforholds Dokumentation, følges af senere Bestyrelser saaledes, at Ansøgere kun behøve at bevise, at de nedstamme fra en tidligere Nyder af Legatet eller Stiftelsen, for selv at regnes for adgangsberettiget paa Grund af Slægtskab; men er den tidligere Afgørelse urigtig, faar den saaledes vidtrækkende Følger for Fremtiden. Det er saaledes endog forekommet, at en Stiftsøvrighed og selve danske Kancelli have ladet sig dupere af Kirkebogsudskrifter, som intet beviste om et paaberaabt Slægtskab. Det drejede sig om at godtgøre Nedstamning fra en Person, som havde en Datter ved Navn Anne Trap. Denne Datter var i Virkeligheden, som det fremgaar af Kirkebogen, død Dagen efter Fødselen, men dette oplystes selvfølgelig ikke. Derimod fremlagdes en Vielsesattest, hvorefter en omtrent jævnaldrende Anne Trap, der i Virkeligheden var Søskendebarn til den første, var blevet gift og havde Afkom, blandt hvilket Andrageren, og det paastodes nu og godkendtes af Danske Kancelli, at sidstnævnte Anne Trap var identisk med den Anne Trap, gennem hvem Slægtskabet skulde være

regnet, skønt denne, for at Vielsesattesten skulde passe, maatte have været 14 Aar, da hun blev gift. Følgen af denne skæbnesvangre Fejltagelse, der foregik 1832, blev, at der af de Maren Grotumske Familielegater, der bortgives i Aalborg, i Aarenes Løb blev udbetalt en hel Formue til ganske uberettigede Personer, skønt de berettigede Personers Antal er overmaade stort, og mangfoldige af dem vare trængende (Se nærmere Indledningen til V. A. Secher: Den Grotumske Legatstamtavle. Kbh. 1875). Særlig omhyggelig Dokumentation burde kræves af Bestyrelsen for Stiftelser, til hvilke Efterkommere af en større Kreds af ikke indbyrdes beslægtede Personer have Adgang, da Oversigten her bliver vanskelig, og det bliver endnu usikrere at bygge paa tidligere Bestyrelsers Afgørelser. For en Menneskealder siden blev jeg under en genealogisk Undersøgelse opmærksom paa en saadan evident urigtig Afgørelse, der havde til Følge, at der af en Familie-Stiftelse tildeltes en Enke livsvarig Understøttelse for hende selv og Skolehjælp for hendes Børn paa Grundlag af en urigtig angivet og slet ikke eller dog slet dokumenteret Nedstamning. Det gælder „Understøttelsesanstalten for trængende Efterslægt af Medlemmerne i den ophævede civile og adskillige Stænders Enkekasse“. Da Enken forlængst er død og hendes Børn voksne, nærer jeg ingen Betænkelighed ved nu at fremdrage Sagen i det Haab, at en Redegørelse vil forhindre, at aldeles uberettigede for Fremtiden nyde godt af Anstaltens Midler til Skade for trængende berettigede.

Ved Fundats af 1804, 16 Marts (trykt under Titel: „Fundatsen for Stiftelsen: Understøttelsesanstalten . . . o. s. v. Kbh. 1832“) blev nævnte Enkekasses Midler omdannet til en Stiftelse for de talrige Interessenters Efterkommere, og Anvendelsen af Midlerne har derfor Interesse i vide Kredse. Fortegnelsen over Interessenterne er trykt under Titel: „Alfabetisk Fortegnelse over Interessenterne i den civile og adskillige Stænders Enkekasse. Kbh. 1822“. Side 96 i denne Fortegnelse nævnes nu blandt Interessenterne:

Lars Hansen Staal, Konsumtionsforpagter i Stubbekøbing, gift med Anne Ditlevsdatter Flindt.

For c. 50 Aar eller mere siden opnaaede Enken efter Toldbetjent Lystager i Stubbekøbing Understøttelse af Stiftelsen under Paaberaabelse af, at hun nedstammede fra den nævnte Lars Hansen Staal saaledes:

Lars Hansen Staal
i Stubbekøbing

Karen Staal, født 1745 den 7 Maj, gift med Hofagent Hans Bergishagen
Hincheldey i Nykøbing paa Falster.

Edvard Hincheldey, Major, født 1760, † 1820.

Kristiane Frederikke Louise Hincheldey, født 1805, gift med Toldbetjent
Lystager i Stubbekøbing.

Da de tre sidste Generationer ere rigtige nok, kom det altsaa an paa at godtgøre, at Karen Staal var en Datter af Lars Hansen Staal, og til Støtte for sin Paastand vedlagde Ansøgerinden saa en Attest fra Kaptajn Lengnick, hvori denne, saavidt jeg nu husker, kun bevidnede, at Karen Staal var en Datter af „Sr Staal“, maaske med Tilføjelsen „i Maribo“. Stiftelsens Bestyrelse gik nu uden videre ind paa, at „Sr Staal“, som staar nævnt i Kirkebogen, er identisk med Interessenten *Lars Hansen Staal*, der rigtignok var bosat og Købmand i Stubbekøbing (se Barfod: Falsterske Gejstlighed 1 Bd. S. 20), hvis Kirkebog viser, at han begravedes i denne By 1770, den 28 September, 65 Aar gammel, at hans Hustru Anne døde 1771, 67 Aar gammel, og at han der i Byen lod døbe følgende Børn: 1. *Froe Katrine*, døbt 1735, 26 Oktober. 2. *Ditlev*, døbt 1739, 27 Februar. 3. *Engel Kirstine*, døbt 1744, 21 Oktober, død 1759, 15 Aar gammel, begravet 11 Oktober. Skønt det nu er meget usandsynligt, at Lars Staal, som i Oktober 1744 lod en Datter døbe i Stubbekøbing, allerede næste Aar den 7 Maj igen skulde have en Datter (Karen Staal) til Daaben, oven i Købet i Maribo, hvor han hverken før eller senere var bosat, kan det dog ikke erklæres for helt umuligt, idet den 1744 døbte Datter *kan* være døbt længere Tid efter Fødselen, hvad der dog vilde have været ganske i Strid med Tidens Skik og Brug. Man behøver imidlertid ikke at nøjes med at paavise Usandsynligheden af, at

Karen Staal kan være en Datter af Lars Staal, eftersom der kan føres direkte Bevis for, at hun ikke var det. Lars Hansen Staal og Hustru, Anne Ditlevsdatter Flindt, faa nemlig 1764, 2 November kgl. Bevilling til, at deres Søn og deres *eneste* Datter, Froe Katrine Staal, maa gaa lige i Arv med hinanden efter deres Forældres Død (se Danske Kancellis Smaalandske Registre 21 S. 550). Det skal derhos i det følgende godtgøres, at hendes Fader var den ansete Købmand og Handelsmand Niels Staal i Maribo (se Kall Rasmussen: Musse Herred S. 323—24), som 1740, 30 Maj var bleven gift med den 1739 afdøde Hans Reimers Enke, Margrethe Thorschmeden¹⁾, der døde 1775, 55 Aar gammel. Samme Niels Staal ejede en Gaard paa Klostergade i Maribo (Pantebog 1738 S. 57) og drev Søfart fra Bandholm med en Jagt, kaldet „Sex Brødre“, i hvilken Anledning han i Bandholm havde en Kornbod paa 9 Fag teglhængt Hus (a. St. S. 94). Han døde 1794, 81 Aar gammel.

At nu Hofagent H. B. Hincheldeys Hustru, Karen Staal (gennem hvem Toldbetjent Lystagers Enke vilde udlede sin Nedstamning fra Interessenten i den ovennævnte Enkekasse, Lars Hansen Staal) virkelig var en Datter af Købmand i Maribo, Niels Staal, hvis Slægtskab til Lars Hansen Staal jeg ikke for Tiden kan angive, fremgaar til Evidens af følgende:

I. Maribo gamle Kirkebog: „1745 $\frac{7}{5}$ døbtes Sr Staals Datter, Karen.“ Denne Seigneur Staal kan ikke være nogen anden end Niels Staal, der paa den Tid var den eneste Mand i Maribo af dette Navn. Indskrænker man sig nemlig ikke til kun at efterse Maribo Kirkebog for 1745, men søger lidt mere om i den, opdager man let, hvad den „Sr Staals“ Navn var, som havde den ovennævnte Datter Karen. Der kan ingen Tvivl være om, at denne sidste er Søster til de baade før og efter

¹⁾ Hun havde 1737, 8 Maj Bryllup med Hans Laursen Reimer i Maribo og kaldes ved denne Lejlighed „Jomfru Margrethe Thorschmeden“, men før denne Tid kaldes hun i Kirkebogen Jomfru Løvers og hendes Moder forekommer som Fadder under Navnet „Madame Løvers“. Denne kan efter sin første Mands Død være bleven gift med en Mand ved Navn „Løvers“, hvorefter Datteren er bleven kaldet med Stedfaderens Navn. Vides der iøvrigt noget om Margrethe Thorschmedens Forældre?

1745 fødte Børn, hvis Faders Navn i Kirkebogen indføres som *Niels Staal*. Dennes Børn blive herefter: 1. *Hans Reimer*, døbt 1740, 16 Februar. 2. *Tønne*, døbt 1743, 30 Januar. 3. *Karen*, døbt 1745, 7 Maj. 4. *Anna Kirstine*, døbt 1749, 28 Februar.

II. Maribo Kirkebog: „1762, Onsdag d. 22 September blev efter høj Kgl. Tilladelse uden foregaaende Trolovelse og Lysemaa! copuleret udi velædle Sr Niels Staals Gaard, velædle og højfornemme Negotiant Hans Hincheldey og velædle og dydsirede Jomfru Karen Staal. Forløftningsmændene vare velædle Hr. Raadmand Hincheldey og velædle Sr Niels Staal.“ Brudgommens Forlover var hans Fader, ligesom Brudens Forlover aabenbart er hendes Fader; hvis Bruden havde været en Datter af Lars Staal, vilde han, der var i Live paa denne Tid, sikkert selv have været hendes Forlover, ligesom det jo ogsaa vilde være det naturlige, at Brylluppet i saa Fald stod i Faderens Hus i Stubbe-købing og ikke i en anden Mands Hus i Maribo.

III. Maribo Bys Skifteprotokol: „Aar 1794, d. 13 Oktober indfandt sig Rettens Middel hos Købmand Hr. Hans Schierning efter Anmeldelse om hos hannem opholdende forrige Købmand Niels Staals Dødsfald — Bemeldte Hr. Schierning tilkendegav, at den Afdøde ikke havde flere Arvinger end en Datter, som er gift med Hr. Agent Hincheldey i Nykøbing — Anno 1794, d. 16 Oktober indfandt sig atter Skifteforvalteren udi Stervboen efter afgangne Købmand Staal, hvor da var ankommen Hr. Agent Hincheldey af Nykøbing, som tilkendegav, at han var eneste Arving efter den Afdøde paa sin Hustrus Vegne, og derfor var begærende at faa sig Boet, uden videre Registrering, aabnet og sig udleveret — I Anledning deraf blev da Seglene fratagne og Boet ovenbemeldte Hr. Hofagent Hincheldey extraderet.“

IV. Hofagent H. B. Hincheldey og Hustru Karen Staals Dattersøn døbt 1797 med Navnet Niels Staal Jessen, hvad der ligeledes er et Vidnesbyrd om, at Karen Staals Fader har heddet Niels og ikke Lars.

V. Nykøbing Kirkebog: „Karen Sl. Hincheldey f. Staal, død

1816 $17\frac{1}{2}$, bisat d. 24 Februar i den Seydelinske Begravelse, 71 Aar gl.⁴ Den angivne Alder passer paa Niels Staals Datter.

At ovenanførte urigtige Slægtskab har kunnet fremsættes, kan maaske forklares ud fra den Omstændighed, at der samtidigt har levet to Personer med samme Titel og med til Dels samme Navn, hvad der har givet Anledning til, at de oftere ere blevne gjorte til en og samme Person. Den ene af dem var Hofagentinde Karen Hincheldey, født Staal, i Nykøbing; den anden var Hofagentinde Karen Staal i Stubbekøbing. Først har man da gjort Hofagentinde Hincheldey, der muligvis ogsaa efter sit Giftermaal kan være kaldet Karen Staal, til eet med Hofagentinde Karen Staal, og da denne var Lars Hansen Staals Svigerdatter, og da Svigerdatter ofte kaldtes Datter, har man efter denne Række mindre Forskydninger den fuldbyrdede Forvandling, hvorved Hofagentinde Hincheldey fremtræder som Lars Hansen Staals Datter. En saadan Misforstaaelse er ikke forunderlig, hvis man kun har haft Hukommelsen at støtte sig til, men ret forunderligt er det, at en Legatbestyrelse kan bortgive et Legat uden at have Beviser for det paaberaabte Slægtskab, og saadanne kunne umuligt have foreligget her.

Et Brev fra Wienerkongressens Dage.

Meddelt ved **Ejler H. Hagerup.**

Det nedenfor aftrykte Brev, der giver et lille Billede af en dansk Officers Indtryk fra hans Ophold i Wien under Wienerkongressen, hidrører fra daværende Kaptajnløjtnant i Flaaden, siden Kommandørkaptajn Gotfred Hagerup, f 1777, † 1838, og er, som Indholdet udviser, skrevet til hans yngre Broder. Hans Hagerup, der døde 1824 som Told- og Konsumptionsinspektør i Randers. Originalen tilhører Fru Betsy Hagerup, f. Thomsen, hvis afdøde Mand, Sognepræst Ejler Henning Hagerup, f. 1817, † 1863, efter sin Faders Død 1830 havde været i Huset hos nævnte Farbroder, Gotfred Hagerup.

Wien den 26 April 1815.

Min Ven og Broder!

Efter en høyst fatigent Reise hertil paa 10 Nætter og Dage, hvor jeg neppe havde saa mange Timers Søvn, kom jeg til denne pragtfulde Bye for noget over 8te Dage siden. I denne korte

Tid har jeg seet mange mærkværdige Ting og nydt saa megen Fornøjelse som jeg med al det gode, jeg spaaede mig af denne Tour, dog ikke havde forestillet mig.

Det var min Bestemmelse ey at trænge mig ind til Kongens Suite men være independent, men efter min Audients hos Kongen lod Gen: Bülov¹⁾ mig vide, at jeg som de andre havde Adgaug til Taffelet, Komodie etc. og fulgte Kongen ved Solenniteten; disse agrements er i mange Henseender ey heller værdt at forsmæaae, da man faaer Ting og Personer at se, om hvilke Erindringen stedse vil være behagelig.

Den første Dag, jeg kom hertil, førte Emil mig i Capuciner Klosteret, og (jeg) besaae den keiserlige Families Begravelser eller rettere Ligkister. Derefter gik vi ind i den overordentlig store St. Steffans Kirke, hvor jeg blev rørt over Gudstjenestens Høytidelighed — Musikken og Sangen, som daglig holdes, og hvor jeg og næsten daglig gør et Besøg. Næste Formiddag (det var en Søndag) passerte et Dragon Regiment Revue for alle Monarkerne ude i Prater, her fik jeg Leilighed at betragte disse Karle — Keiseren af Østrig er mager og har et jævnt godt Ansigt — Keiseren af Rusland er feed og ser i det hele ret godt ud, men djævelsk vellystig — Kongen af Pr. derimod har et Ansigt, som i højeste Grad inviterer til et Snude Drag, han er stedse i Husar Uniform og ser meget menneskefjendsk ud. Om Middagen fulgte vi vor Konge til Taffelet, her saae jeg dem bedre — foruden Fyrsten af Schwartzenberg Chernechet (?), Erke Hertug Joha(n) Palatinus og fleere. Ligeledes saae jeg som en Siældenhed Dagen efter Marie Lovise (Napoleons Kone), hun opholder sig paa Slottet Schönbrunn og lader sig i denne Tid sjeldent see. Komodier, Operaer og Balletter nyder jeg hver Aften med Sjæle Glæde. Blandt de beste jeg har seet er Mackbeth af Shakespeare, Palmyra — Agnes Soil.

For nogle Dage siden blev opført en Musik i den keiserlige Ride Huus, som kaldtes Messias, i Anledning af Krigen. Den gav et sandt Bevis paa Nationens musikalske Aand, thi den blev

¹⁾ Frederik VI's bekendte, indflydelsesrige Adjudant, General Frantz Christopher Bülow, f. 1769, † 1844, se biogr. Lex.

udført af lutter Liebhavere med spillende og syngende over de 1000 Mennesker i alt. Naar jeg siger dig, at ieg talte over 35 Kontrabasser, saa kan du omtrent tænke dig til det øvrige, og selv Capelmesteren var Liebhaber og Raad i et af de keiserlige Collegier, men han førte ikke desto mindre sin Commando Stav fortræffelig.

I Gaar paraderte Emil og ieg med en keiserlig Equipage i Prater (thi du maa vide, man har og frie Vogn). En 14 til 1500 Equipager kører op og ned i en Allee omtrent 2 Gange saa lang som Frederiksberg Allee og betragte hinanden — her seer man de skiønneste Fruentimmer, Heste og Vogne som sees kan. Jeg vilde fylde for meget Papier og ey faae Tid dertil, om jeg skulde detaillere Dig al min Nydelse, saa meget kan jeg oprigtig sige, at det er een af de fornuftigste Beslutninger, jeg i senere Tid har taget over, at reise hertil.

Da jeg nu tillige er flyttet hiem til Emil¹⁾ og begge Schumakkerne²⁾ boer tæt ved, har jeg det fortreffelig og depenserer $\frac{1}{10}$ her, af hvad det koster i Kiøbenhavn. Desuden er Coursen i Wien bleven saa slet, og de er her lige saa vel som hos os belæsset med Papierpenge, saa at jeg med mine Ducater kan gjøre overmaade meget. Med Skibene i Wenedig, vi skulde have, gaar det nu langsom og møder mange Vanskeligheder — saa vidt jeg kiender til Sagen troer jeg aldrig, vi faaer dem — da Østrig vil have for meget for dem, og vil, vi skal betale dem i 3 Aar. Paa disse Conditioner har vi bedre at bygge hjemme. Faaer vi dem, faaer jeg en Commando.

I al min Glæde her, har jeg desuagtet ikke undladt at arbejde paa noget, som jeg troer kunde bidrage til en lykkeligere

¹⁾ Rimeligvis den siden nævnte Emil Scholten.

²⁾ Vistnok den bekendte Astronom Heinrich Christian Schumacher, f. 1780, † 1850, der 1815 blev Prof. i Astronomi i Kbh. og paa Hjemvejen efter sin tidligere Ansættelse som Direktør ved Observatoriet i Mannheim fremstillede sig for Frederik VI i Wien, og hans Broder Andreas Anton Frederik Schumacher, f. 1782, † 1823, der 1809 blev Premlt. i Generalstaben, 1812 Divisionsadjutant i samme, 1814 Kammerjunker og 1816 Chef for Raketkorpset. Han var Opfinder af et Projektil, som Frederik VI interesserede sig for. Jfr. biogr. Lex.

Fremtid for Dig. Sagen er følgende: Igaar fortaltes i Kongens Forgemark, at vi uun[d]gaaelig kom til at give et auxilair Corps til de allierede, og muelig snart de fornødne Ordre dertil blev givne; det faldt mig strax ind, at Du derved kunde faae en fordelagtig Ansættelse, hvorfor jeg i Dag Morges gik til Bülow¹⁾, som erindrede, Du i Fior var hos ham, men Du kom for sildig — og disse vare hans Ord: „Jeg haaber der skal Intet være i Vejen denne Gang, og sæt De mig op et Par Linier paa Deres Broders Vegne, hvad Slags Ansættelse han ønsker sig enten som Ordonateur eller ved Magasin etc., saa skal jeg, naar Tiden kommer, sørge derfor paa det beste.

Da jeg nu ey ret kiender Embederne, eller hvad Du helst ønsker og forstaaer at befatte Dig med, er jeg i en Slags Forlegenhed. Med Emil Scholten²⁾ har jeg endnu i Dag ikke talt, men med ham vil jeg overlægge paa det beste — imidlertid saasnart Du har faaet dette Brev, maae Du, om ingen Cureer gaar, give mig med Posten Din Bestemmelse.

Jeg har sagt til Bülow, at Du var Contoir Chef³⁾ og kunde altsaa ikke tage imod nogen subaltern Post og tillige, at Dine Forretninger ved Contoiret lettelig kunde bestrides af din Underordnede, endelig at Du skrev og talte Tysk, og iøvrigt vilde jeg være Cautionist for alle Oppebørseler, Du maatte faae.

I din Stilling synes mig en saadan Forandring maatte være for Dig en Velgierning. Har jeg taget Fejl, gjør det mig ondt, men jeg haaber, Du indseer saavel som jeg, at bliver Du længere paa den Fod i det af Tænkemaade og flere Ting forpestede Kiøbenhavn med et svagt Udkomme, vandt til flere Fornødenheder, og fylder Lungerne med den offentlige Klub Damp, da vil dine Siæle og Legems Kræfter snart tabe sig.

¹⁾ Se S. 48, Noten.

²⁾ Frederik Carl Emil v. Scholten, f. 1786, † 1872, der 1813 blev Divisionsadjutant ved Generalstabem, 1814 Kammerjunker og 1822 afskediget som Major. Jfr. Richter: Den danske Landmilitæretat 1801—94.

³⁾ Broderen Hans var 15 Juli bleven Sekretær i Tabelkontoret ved dets Oprettelse 1811 og afskedigedes 1816 ved dets Ophævelse. 1820 blev han Told- og Konsumptionsinspektør i Randers.

Naar Du seer Lavetz, da beed ham sige til Just: Herbst¹⁾, at de Diadem Kamme, jeg skulde købe til hans Kone, ey længer er at faae i Wien og ere gandske ude af Mode. Gives nogle andre Ting, han vil have, skal jeg med Fornøjelse udrette det. Skriv snart til vor Moder²⁾ og underret hende om mit Velbefindende — jeg vil ikke skrive hende til med Cureren, da han muelig forglemmer af aflevere det i Slagelse, og jeg ikke gierne vil gjøre Ophold i hans Reise. Hils alle gode Venner, hils Marie, sig hende, at Emil og jeg næsten hver Aften, inden vi sover ind, taler om hende, at han længes efter Hiemmet er Sandhed — men at det er ham umuelig at reise førend de andre — han er meget afholdt af Kongen og denne Tour baner ham upaatvivlelig en god Vey i Fremtiden.

Snart vil nok Napoleon røre saadan i Tingene, at Monarkerne kommer til at haste hiem til sit. Keiseren af Østrig ønskede vist Aleksander og Kongen af Preussen væk — England er os meget hengiven —, alle ere opbragte paa Sverrig, men Rusland frygter dem og behandler os derfor inf . . . Nok for denne Gang — du har nok ondt for at læse alt i mit Brev, da jeg maa jage, og Scholten og Schumacher gjør et Fandens Spektakel. Lev vel og erindre, at Du alletider har i mig en troe og hengiven Broder

G. Hagerup.

P. S. En flitttig Hilsen fra Emil; han har købt Dig Schillers Værk i en nydelig lille Udgave.

¹⁾ Direktør ved den militaire Klædefabrik, siden Generalkrigskommissær Michael Johan Chr. H., f. 1775, † 1830, g. ¹¹/₈ 1804 m. Elisabeth Charlottte Christiane de Stibolt, f. 1789. (Benzons Stamt. i Rigsark.)

²⁾ Kirstine Marie Hagerup, f. Schmidt, f. 1774, død 1824 i Slagelse som Enke efter Etatsraad Ejler Hagerup, f. 1736 † 1795, se nærmere Elvius: Fam. Hagerup, Kbh. 1902, S. 53.

Af Martin Hübners breve i den Ledreborgske håndskriftsamling.

Ved **Fredrik Bajer.**

Da *Institut de droit international* den 26. avgust 1897 åbnede sit årsmøde i København, udtalte Udenrigsministeren, admiral *Ravn*, i den franske tale, hvormed han bød det ansete selskab velkommen, bl. a. følgende ord: „Midt i forrige hundredår var det en dansk publicist, hr. Hübner, professor ved dette universitet, der først forkyndte grundsætningerne om de nevtrales ret under søkrig. Et hundredår skulde henrinde, inden disse grundsætninger trængte igennem, og Danmark betalte dyrt, at det for tidlig havde villet føre dem ud i livet. Men endelig, på kongressen i Paris, blev de vedtagne af de civiliserede magters store flertal. Når jeg har tilladt mig at fremdrage dette minde her, er det måske lidt af den grund, at jeg er stolt af at slå fast, at det er en dansk, som har fortjænesten af at have gjort det første skridt til ordningen af en så vigtig del af folkeretten“. (*Annuaire de l'Institut de droit international* 1897, s. 161).

Den daværende direktør for Udenrigsministeriet, *P. Vedel*, har i *Brickas biografiske leksikon* (VIII s. 209) skrevet om Hübner, at han „er den eneste danske forfatter, der har vundet et varigt navn i den *folkeretlige* litteratur“. Under det let gennemskuelige mærke * (i *Danske Samlinger* IV s. 297—309) udtales om Hübners berømteste arbejde, at det er „det eneste, hvorved dansk videnskabelighed har hævdet sig en plads i folkeretten“. Dette arbejde er: „*De la saisie des Bâtiments Neutres, ou du Droit qu'ont les Nations Belligérantes d'arrêter les Navires des Peuples Amis. Par M. Hübner, Icte¹*), Assesseur au Consistoire de Sa Majesté Danoise à Copenhague, de la Société Royale de Londres, & de l'Académie des Inscriptions & Belles-Lettres de Paris“ (*Haag* 1759, i 8vo, 1ste del 266, 2den 311 sider). I de foregående år havde Hübner udgivet: „*Essai sur l'Histoire du*

¹) o: Jurisconsulte.

*Droit Naturel** (London, 8°, 1ste del, 1757, på 464, — 2den, 1758, på 456 sider).

Forfatteren * i Danske Samlinger (Kbh. 1868—69) har øst sine interessante meddelelser om Hübners levned af „en pakke privatbreve, som findes i Udenrigsministeriets Arkiv, og som er rettede til J. H. E. Bernstorff.“ Brevene er næsten alle skrevne fra udlandet, hvor Hübner opholdt sig fra 1752 til 1764 med undtagelse af 1760, da han var hjemme i København. Det samme gælder hans breve til statsminister, grev Holstein.

I den ikke let overskuelige katalog over Ledreborg håndskriftsamling er „Briefe von M. Hübner an J. L. Holstein 1752—59“ opførte side 49 under nr. 464 (folio); men desuden findes fire breve fra London 1762 opførte side 96 under nr. 491 (4° og 8°). Af disse sidste brevsamlinger skal her gøres uddrag.

Sproget er tysk indtil begyndelsen af 1753, da Hübner fra Dresden begynder at skrive på fransk (dog med enkelte undtagelser). Det allerførste brev er på latin („Dabam Nestvediæ MCCLI Prid. Non. Junii“); men det ligger jo et år forud for hans rejse, og hører således egentlig ikke til rejsebrevene. *P. Vedel* skriver, at Hübner „bevæger sig i det franske sprog med en indfødts lethed“. Denne ros forbavsede mig, da jeg læste hans første franske rejsebrev, der vrimler af grammatikalske fejl. Men endnu mer forbavsedes jeg over det herredømme, han efterhånden vandt over det franske sprog under sit ophold i Paris, hvortil han ankom den 26. december 1754. Der forfattede han sine berømte skrifter på elegant, klart og flydende fransk.

I.

„Næppe havde jeg forladt København, før jeg, inden jeg endnu havde nåt Valby, blev væltet af min ubesindige og dumdristige kusk“, — således begynder Hübner sin beskrivelse af rejsen i et brev af 5. juni 1752¹⁾ fra Næstved. Der synes han

¹⁾ Brevet bærer tydelig dagtallet „d. 5ten Maji“; men dette må være en af de sædvanlige distraktionsfejl i begyndelsen af en ny måned. I selve brevet meddeler Hübner nemlig bl. a., at han „den 31sten Maji“ rejste videre fra Ledreborg, hvor lensgreven imidlertid ikke var hjemme, men

at have taget afsked med en kær broder, hvis senere død han omtaler i et brev af 28. juli 1758 fra Paris. Om Hübners herkomst, barndom og opdragelse er hidtil lidet kendt. Hans levnedsskildrer i Biogr. Lex. meddeler kun, at han 1723¹⁾ er født i Hannover, men tidlig kom til Danmark, hvor han blev opdragen, og at han 1741 blev student fra Fredriksborg skole, noget efter informator for grev Chr. Holstein (Ledreborg) og 1751 professor designatus ved Københavns universitet. Worm meddeler, at han var født i „det hannoverske“. I et brev nævner imidlertid Hübner selv byen Peine, som han 1761 besøgte på vejen til London, som sit barndomshjem, hvilket han forlod, da han var 5—6 år gammel. Der besøgte han en broder og dennes familie²⁾. Informator på Ledreborg må han være bleven omtrent ved nyårstid 1744. Han skriver næmlig i et brev af 10. jan. 1756: „det er nu tolv år siden jeg havde den lykke at blive kendt af Deres Excellence“. Hans velynder, statsminister Joh. Ludv. Holstein (f. 1694, d. 1763), var den første lensgreve til Ledreborg (siden 1750).

Hübners rejse gik først nogen tid gennem Sælland. Da han d. 3. juni var i Sorø, kom kong Fredrik V netop dertil, og med hans følge var Hübner af og til i berøring, i det han gik videre over Næstved, Gavnø, Herlufsholm, Slagelse og Korsør. Uagtet mange interessante enkeltheder om personer og forhold i hans breve fra den følgende tid, skal her dog kun nævnes, at han fortsatte rejsen over Odense, Assens, Haderslev, Flensborg og Slesvig, hvorfra han skrev sit andet rejsebrev d. 27. juni. De følgende var fra Rendsborg d. 30. s. m., Hamborg d. 14., Hannover d. 28. juli, Göttingen d. 5., 25. sept., d. 22., 26. og 30. okt., samt Leipzig d. 23. dec. 1752 og d. 17. jan. 1753. Men i Leipzig sluttede han også d. 16. jan. en længre beretning om

hvor Hübner ordnede nogle marmorsøjler med nordiske gudebilleder *u. m.* i haven. Og hele det øvrige sammenhæng viser, at det var i *slutningen* af maj 1752, at Hübner begyndte sin rejse.

¹⁾ 1724 har Nyerup (Lit. Lex. s. 278).

²⁾ Hübner er ikke født i Peine, hvis kirkebøger pastor Knoche har gjort mig den tjeneste at undersøge.

tilstande, forhold og personer i Hannover og de følgende steder, han indtil da havde besøgt. Ikke mindst dvæler han ved Hildesheim, hvor han finder „næsten alle skrifter af vor friherre von Holberg, hvem den ikke ulærde bibliotekar holdt for død“. I Brunsvig har Hübner gjort bekendtskab med professor Reichard¹⁾, som har det danske sprog „ziemlich gut inne“, og har oversat forskellige Holbergske skrifter. I det hele taget lægger Hübner mærke til, hvor vidt Danmarks litteratur er kendt i udlandet; han opmuntrer til at skaffe den mere indgang (bl. a. ved at sende værdifulde skrifter til universiteterne), og han viser, hvorledes man i Sverige har sørget for at sende svenske bøger, især over Lybæk, til de tyske højskoler. At være Danmark til nytte under sin rejse i udlandet er Hübners stadige formål.

II.

Med hans ophold i Dresden begynder et nyt afsnit i hans rejse, for så vidt han dør (ifg. *) af den danske envoyé, Fr. Berregaard (f. 1724 d. 1757), blev bragt i forbindelse med diplomatiske krese, hvilket kom ham til megen nytte under hans fortsatte rejser, i det naturligvis det ene bekendtskab førte til det andet. Dog er det endnu i lang tid mest i universitetskrese, at han søger sin omgang.

Fra Dresden skrev han til grev Holstein d. 28 feb., 10, 21 mts., 4, 13 og 16 apr. på fransk, og desuden på tysk d. 10 apr. 1753 en længre beretning om universitetet i Göttingen, noget i lighed med den ovennævnte af 16 jan. om Hannover. Da Holstein siden 1740 havde været patron for Københavns universitet, måtte sådanne beretninger forekomme ham interessante og nyttige. Den mand i Göttingen, som Hübner fremfor nogen anden roser, er den alsidige og åndrige berner, professor Haller²⁾. For at gøre universitetet i Göttingen bekendt med dansk litteratur og åndsliv tilråder Hübner at sende det bl. a.

¹⁾ E. K. Reichard (f. 1714 d. 1791) jf. Allg. Deutsche Biographie XXVII 621—622.

²⁾ Albr. von Haller (f. 1708 d. 1777) jf. Allg. Deut. Biogr. X 420—427. Han var farfader til digteren Jens Baggesens første hustru Sofie Haller.

tidsskriftet „Le Mercure Danois“, som Mallet netop 1753 havde begyndt at udgive.

Hvorledes Danmark stadig stod for Hübner som hans hjemland, skønt han var født i Tyskland, og så længe opholdt sig i udlandet, viser sig atter og atter ved de sammenstillinger, han gør imellem hjemlige og fremmede forhold eller steder. Da han således på sin rejse fra Dresden til Strasborg besøgte Karlsruhe, og vandrer i slottets omgivelser, finder han i arrangementet lighed med „det smukke og behagelige Ledreborg“. Dette kun som et eksempel blandt mange. Men i øvrigt var han modtagelig for indtryk af alle slags. Med opmærksomhed fulgte han alt, hvad der vakte almindelig interesse i tiden. I hans breve fra Strasborg d. 20 maj og 17 juli 1753 omtales bl. a. Voltaire, som da var falden i unåde hos kong Fredrik II af Preussen, og efter dennes foranstaltning blev arresteret i Frankfurt a. M. på grund af, at han skulde have medtaget en bog, som måske ikke med rette tilhørte ham. På grund af dette Voltaires rejseuheld skriver Hübner om ham, at han synes at skulle spille Don Quichotes rolle i den literære republik.

III.

Efter sit ophold i Strasborg gjorde Hübner en lille afstikker til Svejts. Desværre er et brev af 29 juli 1753 fra Zürich gået tabt; og desværre måtte han af mangel på penge indskrænke rejsen til den aller nordligste del af dette interessante land, nemlig den imellem Basel og Zürich, medens det var hans oprindelige plan at besøge også Bern, Lausanne og Genève, „tous les endroits en Suisse où les lettres fleurissent“. At han dør tillige „beundrer virkningerne af den republikanske statsform“, har allerede * meddelt. Om kanton Zürich siger han, at det er „en stat, hvor alle mener at have del i regeringen“, hvor „handelen blomstrer, og videnskaberne ingenlunde forsømmes“. Under sit ophold her (d. 24.—30. juli) vejledes han især af den utrættelige professor Hagenbuch¹⁾, til hvem den udmærkede hi-

¹⁾ J. K. Hagenbuch (f. 1700 d. 1763) jf. Allg. Deut. Biogr. X 348—349. —

* har Hagenbach. Dette må være en trykfejl (i Danske Saml. IV 299).

storiker Schoeplin¹⁾ i Strasborg havde anbefalet ham. Den „berømte og grundig lærde“ Hagenbuch — skriver Hübner — „forlod mig næsten ikke fra morgen til aften, og viste mig alt hvad der var mærkværdigt og værdt at se Det er vort hundredårs første mand, når det gælder fortidens indskrifter, især romerske.“ — På tilbagevejen havde Hübner et af sine rejseæventyr, idet han og en medrejsende svejtser i skoven på Bötzig aldeles utvivlsomt mødte røveren Gries-Bub, for hvis pågribelse en pris var udsat. Hans udseende var „imellem hund og ulv“. Han nærmede sig Hübner på en mistænkelig måde; men da denne rettede sin pistol imod ham, og den anden rejsende viste ham sin kårde, fjærnedede han sig atter „med mange komplimenter“.

Alt dette og meget, meget mere fortæller Hübner i et udførligt brev af 4. jan. 1754 fra Utrecht, hvortil han over Basel, Strasborg, Mannheim, Darmstadt, Frankfurt, Wiesbaden, Köln o. s. v. var ankommen den 17. sept. 1753, og opholdt sig indtil slutningen af juni 1754, altså i omtrent ti måneder²⁾. I et brev af 28. febr. fra Utrecht beklager han, at grev Holsteins helbred er så slet, og kommer derved til at udtale sig om sygdomme i almindelighed på en måde, som dengang vist var sjælden fordomsfri. Han forestiller sig, „at sygdommen i sig selv kun er en naturens virksomhed for at uddrive *materiam peccantem* og genoprette legemets kræfter, men derimod ikke et onde, som sidder i de faste dele og stammer fra deres slette tilstand. Derfor er et sådant sygdomsanfald et slags velgærrning, som aldrig er farligt, med mindre stødet bliver altfor voldsomt, hvilket en dygtig læge altid må forebygge ved at følge og hjælpe naturen.“ I samme brev ytrer han i anledning af Holbergs død (d. 28. jan. 1754), at lærestolen i historie efter ham nu med

Da jeg siden forholdsvals-kongressen i Antwerpen 1885 nøje kender prof., Dr E. Hagenbach i Basel, skrev jeg for en sikkerheds skyld til ham, som svarede, at „Hagenbach“ er en gammel, lærd, baselsk familie, men Hagenbuch en lignende zürichsk; de to har intet med hinanden at gøre. Hübner har to gange et tydeligt u, og hans håndskrift er i det hele taget let at læse. Hans skrift er særdeles smuk og tydelig.

¹⁾ J. J. Schoeplin (f. 1694 d. 1771) jf. Allg. D. Biogr. XXXII 359—368.

²⁾ Mærkelig nok omtaler * ikke hans lange ophold i Utrecht, men kun de kortere i Leyden, Amsterdam (hvorfra han skrev d. 10. jan.) og Rotterdam.

rette måtte tilkomme Hübner (men højere vedkommende delte ikke denne hans opfattelse). Han skriver fremdeles fra Utrecht d. 7., 11., 12., 18. apr., 12., 23., 31. maj og 13. juni. Efter endelig at have forladt denne stad, skriver han fra Haag d. 2. juli, fortæller om en tredje og sidste udflugt, han har gjort til Amsterdam, om et kort besøg i Harlem og et længre, på en ugestid, i Leyden — alle med Haag som udgangspunkt. Derfra rejste han så den 25. juli over Delft, Rotterdam og Helvootsluis til Harwich i England.

IV.

Under sit 4—5 måneders ophold i England skrev han fra London d. 9. avg., 6. sept., 5., 8. og 11. okt., fra Oxford d. 23. okt., og atter fra London d. 7., 11., 19. nov., 8. og 17. dec. 1754. Blandt mange forskellige forhold, som skildres, indtager dog universitetsforholdene den overvejende plads. De engelske universiteter forekommer Hübner i visse henseender at stå tilbage for fastlandets. „I det store og hele taget består forskellen imellem de andre landes akademier inden reformationen og Englands den dag i dag“ — skriver han d. 5 okt. — „kun i en sammenligning imellem det store og det lille; ti, da de sidste er umådelig rige — i hvilken henseende de, især det i Oxford, overgår alt hvad jeg har læst og hørt om de andre —, bringer de pedanteriet til at gøre sig gældende, ja endog til at glimre ved at pynte det op. Derfra stammer disse udbrud fra rejsende, der ikke noksom kan beundre dette universitet, i det de nøjes med det ydre“ o. s. v. Han sendte Holstein grundige beskrivelser af hele den måde, hvorpå universitetsforholdene i Oxford var ordnede den gang. I det hele taget vil de, som agter at skrive større evropæiske universiteters historie, uden tvivl i Hübners breve kunne finde meget, som fortjente at fremdrages. — I sit sidste brev fra London (d. 17. dec.) fortæller han om Parlamentets åbning af Kongen, hvorved han var til stede, „forrige torsdag“. Hübner havde fået plads anvist „helt nær ved tronen under hele højtideligheden“ (i Overhuset); og han overværede også næste dag i St. James palæet overbringelsen af Overhusets adresse til Kongen.

Da Hübner gik over Kanalen imellem England og Frankrige, var han nær omkommen i bølgerne. Natten imellem d. 20. og 21. dec. blev det mældt i Dover, at, skønt vinden var meget ugunstig for at nå Calais, var der mulighed for at komme til Boulogne. Men næppe havde skibet sejlet i ti minutter, før det grundstødte på en sandbanke. Den stærke bølgegang bragte det dog snart flot. Værre gik det i nærheden af den franske kyst. Ved solopgang blev det så tåget, at man næppe kunde se 50 skridt foran sig. Det blev stærkt lavvande. Der blev kastet anker. Man vidste ikke, hvor man var; og man mærkede, at en storm nærmede sig. En udsendt båd med et par matroser kom tilbage med den efterretning, at man kun var en engelsk mil fra land. De rejsende styrtede i båden, men denne kæntrede, inden den nåde den franske kyst. Så nær var man heldigvis, at man kunde vade i land, aldeles drivende våd naturligtvis. Først efter at have løbet omkring en god halv time i tåge og uvejr, traf man en bondekone, som oplyste, at man var i Frankrige, 3¹/₂ lieue fra Boulogne. Også bagagen blev reddet noget senere. Den 26. december 1754 ankom Hübner til Paris, hvor han nyårsaften skrev sit første brev fra Frankrige.

V.

I sit næste brev af 14. jan. 1755 fortæller han, at han har gjort bekendtskab med „den berømte Jean d’Alembert“ (den gang omtrent 37 år gammel), „en af dette lille antal lærde, som for tiden er en ære for Frankrige“. Imidlertid nyder kun få godt af hans konversatjon, „hvori han meget ligner vor afdøde hr. de Holberg, men af forskellige årsager. Denne var af helbredshensyn nødt til at undgå selskaber, medens hin flyr dem af grundsætning, og kun holder af dem, hvori han kan tale frit, uden at behøve i nogen måde at lægge bånd på sig. Det er ikke, fordi det skulde skorte ham på klogskab og levemåde“ — — —; men han vil ikke spille sin tid, og vil derfor kun nyde selskabet blandt venner, overfor hvem han ikke skal veje hvert et ord. Men da er han også „åndrig uden affektatjon, satirisk uden onskabsfuldhed og livlig uden letsindighed.“ I

de følgende breve fra Hübner meddeles lignende karakteristiske småting om de bekendte mænd, med hvem han kom i berøring (Fontenelle¹⁾, U. F. V. Løvendal o. s. v.). Heraf tillader pladsen dog ikke at gøre uddrag i det følgende.

Da han havde hørt, at Henrik Stampe (f. 1713 d. 1789) tænkte på at opgive sin lærestol for offentlig ret i København, skrev han straks d. 27. febr., samme dag han allerede havde afsendt et brev til Holstein, et nyt for at bede ham have sig i erindring for dette tilfældes skyld. Således længtes han stadig efter at være nyttig i sit hjemland; det var da netop et år siden, han havde ønsket at blive Holbergs efterfølger som professor i historie. „Denne offentlige ret, naturens og folkenes,“ — skriver Hübner — „i forbindelse med politik og statskundskab, udbreder lige så meget lys over historien, som den modtager derfra, idet den baner denne vej til nytten, — det formål, som alle videnskaber bør have, uden hvilket de ophører at være agtværdige, og i det højeste kun bliver morsomme.“

Montesquieu, forfatteren til det berømte værk om *L'Esprit des Lois*, døde i Paris d. 10. feb. 1755 i en alder af 65 år. Rolig, skrev Hübner d. 4. apr. om ham, forlod han „den verden, som han vilde have gjort lykkelig, dersom hans magt havde svaret til hans ønsker, hans dyder og hans kundskaber.“ Han havde kort før sin død fuldendt et nyt værk: „*L'Esprit des Coutumes*“. Om den sørgelige misforståelse, hvorved dette gik tabt, oplyser Hübner følgende. Montesquieu havde givet sin sekretær det til afskrivning. Dette arbejde udførte denne i løbet af en fjorten dages tid, medens Montesquieu var sengeliggende. Syg, som han var, har han måske ikke udtrykt sig klart nok, da han gav sekretæren ordre til at brænde hans eget håndskrift, nu da det var renskrevet. Sekretæren kastede i alt fald renskriften på ilden. Da Montesquieu kom op, og fandt sit eget håndskrift på bordet, trode han, at sekretæren havde glemt eller forsømt ordren. Montesquieu kastede da straks dette i kaminen. For sent opdagede han, at hans sidste, måske fuldkomneste

¹⁾ Se også Hist. du Droit naturel II 2—4.

åndsværk var tabt; men „han erfarede det uden at vise ringeste ærgrelse derover“¹⁾.

I et brev af 8. maj 1755 omtaler Hübner første gang for Holstein sit brændende, men aldrig opfyldte ønske om at blive sat i stand til at besøge Italien, inden han vendte hjem. * har (i Danske Samlinger IV s. 300—301) givet gode grunde, hvorfor netop Hübner, fremfor mange andre af regeringen begunstigede videnskabsmænd, vilde haft stor nytte af et sådant besøg. Og at det var hensynet til nytten og ikke en tom lyst til at se det skønne land, bliver klart bl. a. af, hvad han oplyser i et senere brev af 7. avg. Den regerende fyrste af Nassau-Usingen havde gentagende ladet ham tilbyde et honorar af 4000 frank årlig, foruden frit underhold i alle henseender, for at rejse med en søn. Men Hübner vilde af patriotiske grunde ikke modtage dette fristende tilbud.

I hvor høj grad Hübner bevarede sit sinds ligevægt, når han bevægede sig i de højeste samfundslag, hvortil han havde adgang, fremgår af flere yringer, som viser, at han vedblev at være ædru, hvor mangen endnu mer fordomsfri vilde være bleven svimmel eller beruset af den dér herskende ydre pragt. Om et fire dages ophold ved det franske hof i Fontainebleau skriver han derfra d. 17. okt. 1755: „j'ai suivi tous les jours le train de la cour, le plus désagréable de tous ceux que je connais(se)“. Og han var en meget skarp iagttager.

Han havde da begyndt en rundrejse i de franske provinser. Derom skriver han nærmere i et brev fra Brest d. 12. nov. 1755. Hans formål er stadig at studere for at blive et nyttigere medlem af samfundet, især det danske. Hidtil havde han fortrinsvis studeret universitetsforhold. Men han indrømmer nu, at han deraf ikke har lært tilstrækkeligt. „Jeg begyndte da at studere verden“ („le monde“). „Det er ingenlunde“ — fortsætter han — „navnet på en videnskab, men dens nytte, som gør den gældende.“ Derfor føler han nu større interesse ved at gøre sig bekendt med sukkerraffinaderierne i Orléans end med dets dårlige

¹⁾ Hübner kalder *Sokrates* „Oldtidens Montesquieu“ (Hist. du Droit Naturel I 45—46).

universitet for retsvidenskab, — sætter den blomstrende vinhandel i Blois højere end antikvitetssamlingen i dets gamle slot, — og således i en mængde andre tilfælde, som han nævner. Fra Brest var han d. 13. nov. rejst over Rennes o. s. v. til Paris, hvortil han, da han skrev derfra d. 14. dec., var kommen tilbage for over fjorten dage siden. Denne rundrejse på omtrent et par måneder måtte foreløbig træde i stedet for hans italienske rejse, hvorom han dog ingenlunde opgav håbet; endnu et helt år senere (t. eks. i et brev af 5. dec. 1756) kommer han tilbage dertil. Det må have været ham så meget pinligere at måtte gøre afkald på denne rejse, som andre med lethed, men til langt mindre nytte, fik lejlighed til at gøre den, især de unge danske adelsmænd, som han jævnlig traf i Paris.

VI.

Af økonomiske grunde gav Hübner i vinteren 1755—56 undervisning, på fransk, i naturretten „à quelques jeunes seigneurs“ (brev af 14. dec. 1755); og d. 20. maj 1756 nævner han den unge grev Schack¹⁾, baron Brockdorff og kammerjunker Gram²⁾ som deltagere. „Den sidste kommer endnu fire gange om ugen.“ „En videnskabsmand,“ skrev Hübner d. 19. feb., „som kun gør sin pligt, i det han kæmper imod trang, og sukker under nærings sorg, — vil han nogensinde udrette noget, som duer?“ Des større hæder for Hübner at udrette så meget dygtigt under så trange kår!

I et brev af 8. apr. 1756 omtales koppeindpodningen, hvis nytte da var et almindeligt samtaleæmne. Hertugen af Orléans havde givet et godt eksempel ved at lade sin eneste søn indpode med kopper.

Efter sin velynder grev J. L. Holsteins opfordring i et brev af 1. maj 1756 til at give sig meddelelser om den unge grev

¹⁾ Sandsynligvis enten Hans S. til Schackenborg (f. 1735 d. 1796) eller broderen Fred. Kr. S. til Giesegaard (f. 1736 d. 1790), jf. Brickas Biogr. Lex. XV 27—28 og 20—21. Deres søster blev gift med baron Brockdorff.

²⁾ Vist nok Kr. Fr. Gram (f. 1737 d. 1768), som 1761 ægtede en søster til nedennævnte grev Reventlow. Se L. Bobé: Eftl. Papirer fra den Reventlowske Familiekreds III.

Reventlow¹⁾, som det foregående år var kommen fra Italien til Paris, skrev Hübner d. 20. maj og mange gange senere meget udførlig. Det liv, den unge mand med den svage helbred førte i Paris, havde næmlig givet hans slægt og venner i Danmark grund til alvorlige bekymringer. Hübners færd i denne anledning kaster et så smukt lys over hans eget liv, at hans forhold til Reventlow ikke kan forbigås. Hübners opofrelser ved denne lejlighed er så meget rosværdigere, som han derved spildte både tid og penge. „Jeg må for fremtiden,“ havde han skrevet d. 20. maj, „samle min kraft på at fuldende et værk, som jeg agter at offentliggøre.“ Endnu d. 16. juni giver han hensynet til de skrifter, han vil udgive, som grund til, at han ikke allerede kan vide, når han vil kunne forlade Paris for at rejse hjem. Som vi senere skal se, måtte han dog i lang tid være borte, og det for Reventlows skyld. Denne unge mand, som havde for mange penge, medens Hübner havde for få — den første til skade, den sidste til nytte —, var uforbederlig. „Jeg har spist hos ham idag,“ skriver Hübner d. 23. sept., „jeg gør alt, hvad jeg kan, så vidt min tid tillader det, for at give ham smag for dyd og sande goder. Han hører gærne på mig, og overvælder mig med høflighed, men jeg frygter for, at han handler helt anderledes. Han skal nu have „une maitresse dans les formes, à la parisienne“. Det er, efter hvad man forsikrer mig, en danserinde fra Operaen, en Mademoiselle Vestris.“ Om sig selv skriver Hübner i samme brev: „mine arbejder og mine ærgrelser gør mig gammel før tiden.“ Endnu har han ikke kunnet begynde trykningen af sine store værker om Naturretten, Folkeretten og Politiken. „Denne trykning vil tage et år i det mindste; men jeg har besluttet at udtage en del af det første af disse værker, hvilket vil se dagen om 3—4 uger fra nu af under titlen: *Essay sur*

¹⁾ Kristian Ditlev R. til Brahetrolleborg (f. 1735 d. 1759). Han blev 1758 gift med Ida Luise Scheel Plessen (f. 1740 d. 1809). Deres datter, eneste barn, blev gift med fyrst C. A. Hardenberg, som døde i Genua 1822. Jf. Danmarks Adels Årbog 1893 s. 390. T. de Hofman (III 293, tab. I) har urigtigt: „uden børn“.

*l'Histoire du Droit Naturel*¹⁾. Godt en tredjedel er allerede trykt. Det er et bind i stor 8vo. Så snart dette første værk er færdigt, vil jeg straks lade trykke et andet, hvis æmne har hensyn til politiken og handelen. Denne sidste bog vil også udgøre et bind i stor 8vo. Imidlertid har jeg måttet gøre afkald på al anden sysselsættelse og helliget mig udelukkende til denne, for at disse to værker kan være færdige inden nyår.“ Den 5. dec. 1756 er værket dog ikke videre end, at 1ste del væntes færdigtrykt inden ugens slutning. Det var hans nævnte omhu for Reventlow, som sinkede ham. Denne vedbliver at lade sig undervise (d. 2. jan. 1757), og endnu d. 21. jan. skriver Hübner, at han har givet ham lektjoner i almindelig politik, finansvæsen og handelspolitik, hvilket synes at have behaget ham. Men des værre var det ingen virkelig bedring. Den unge mand søgte kun påskud for at forblive i Paris så længe som muligt. Det galdt derfor om at få ham bort derfra. Dette lykkedes kun for Hübner på den måde, at han tilbød at ledsage ham på en rejse til England, hvor Hübner jo var så godt kendt.

VII.

Afrejsen fra Paris foregik den 26. jun. 1757. Den 3. juli var de i London. Grev Reventlow blev ikke længe derefter forestillet for Kongen, den kongelige familie, ministrene o. s. v. Imidlertid havde Hübner begyndt en rundrejse med ham i England. Denne varede fra den 9. avg.—24. sept. Intet seværdigt blev forsømt. I de breve, som Hübner på denne rejse skrev til Ledreborg, omtales ikke sjælden krigsbegivenhederne, som nu sås fra engelsk side, lige som inden afreisen fra fransk (Syvårskrigen). I et brev af 30. sept. fra London nævnes noget om, at Bernstorff kunde tænke på at skaffe Hübner en anden stilling,

¹⁾ I fortalen siger Hübner om dette sit værk, at det var „først bestemt til at danne indledningen til et andet meget betydeligere.“ Den forandrede bestemmelse skyldes bl. a. „les distractions inséparables de l'état d'un Voyageur.“ Størstedelen var skreven i Paris 1755—56. 1ste og over en tredjedel af 2den del var allerede trykte for næsten et år siden, „da jeg pludselig måtte gøre en rejse, som hindrede mig i at afgive resten af håndskriftet til trykning“.

som det syntes en diplomatisk (han havde ifølge et brev af 17. maj afslået et tilbud om at indtræde i hollandsk statstjeneste); han havde allerede længe gjort sig nyttig også på den vej, bl. a. ved at gendrive falske rygter om Danmark i franske blade, t. eks. i *Gazette de Paris*, som han nævnte i et brev af 2. jan.

Endelig var den 3—4 måneders Englandsrejse for Reventlows skyld til ende. Den 20. okt. gik man, efter en ugestids vænten i Harwich, til Rotterdam, hvor man ankom d. 23. okt. To dage senere skiltes Hübner fra Reventlow, som derfra skulde rejse tilbage til Danmark. „Da jeg skulde skilles fra grev Reventlow i Rotterdam,“ skrev Hübner d. 1. nov. 1757 fra Bryssel, „gjorde han ingen antydning af at holde mig skadesløs for de tab og udgifter, som var forårsagede ved den rejse, jeg havde gjort med ham.“ Denne tavshed satte Hübner i forlegenhed. Han ønskede intet honorar, men kun dækning for omkostningerne ved at rejse med den hovedrige unge greve. Disse anslog han — vist nok meget lavt — til 75 louisdorer, deri indbefattet dækning af rejseudgifterne tilbage til Paris. Da han ytrede sin forundring til Reventlows ledsager, Kratzenstein, betalte denne ham 35 louisdorer. De øvrige 40 havde han endnu ikke fået d. 5. avg. 1759, uagtet han atter og atter havde skrevet derom, bl. a. til den endnu umyndige greves formynder, grev Isenburg¹⁾, som dog havde lovet at betale sin søstersøns gæld på ikkun 40 louisdorer. Hübner kommer i sine breve stadig tilbage dertil; men det ses ikke af disse, om han har modtaget sit tilgodehavende, medens Reventlow levede eller senere. Denne ødelagte unge mand giftede sig, da han kun var o. 22½ år gammel med den 17årige frøken Scheel-Plessen, og efterlod, da han døde 1½ år derefter, en datter som eneste arving. Fra hende nedstammer den nuværende besidder af grevskabet Hardenberg-Reventlow på Låland. Var den unge grev Reventlow bleven i Paris, var han sikkert ikke bleven stamfader til det nævnte grevskabs besiddere. Det oplyses af brevene, at grunden til, at han ikke vilde, at

¹⁾ G. F. af Isenburg (Ysenburg) og Büdingen (f. 1715 d. 1768) officer i dansk tjeneste, i slægt med kongehuset gennem Kristian IV. Jf. Biogr. Lex. VIII 326—327.

Hübner skulde have noget vederlag for sine opofrelser, var den, at han tog ham det meget ilde op, at han havde fået ham til at vende denne stad ryggen.

VIII.

Den 1. jan. 1758 skriver Hübner fra Paris, hvortil han for otte dage siden er vendt tilbage, at hans værk om Natur- og Folkerettens Historie er sluttet, og at han snarest vil lade trykke en afhandling om de krigsførende nationers ret til at opbringe nevtrale skibe. „Æmnet er interessant, især under de nuværende forhold; og jeg håber derved at godtgøre min skikkethed for det udenrigske departement, for så vidt som Ministeren“ [∴ Bernstorff] „måtte have i sinde at bestemme mig til tjeneste derunder.“ I øvrigt havde Bernstorff nu i to breve intet nærmere antydnet i den retning. „Det synes,“ tilføjer Hübner nuismodig til Holstein, „at resten af Danmark er bleven fremmed for mig under min lange fraværelse.“

I den følgende tid klager han mer og mer over sin voksende pengetrang, der for en ikke ringe del er en følge af, at han rejste til England med den unge grev Reventlow. „Udgivelsen af min bog,“ skriver Hübner d. 10. apr. 1758, „har kostet mig over hundrede daler“ [„écus“], „hvad der udgjorde hele min rigdom.“ Han frygter for at komme for dybt i gæld; men han vil låne penge for at kunne komme tilbage til Danmark, „fuld af iver for at arbejde, så meget mine kræfter vil tillade det, i fædrelandets tjeneste Jeg forlanger hverken æresbevisninger eller borgerlige begunstigelser, som ikke er værdige at eftertrages; jeg kender tomheden i alt sådant: jeg forlanger kun noget at leve af, noget, hvorved livet kan opholdes på en sådan måde, at jeg, i det jeg bevarer min meget skrøbelige helbred, vedligeholder mig i en sådan tilstand, at jeg kan arbejde med noget held for menneskenes vel. Det er den eneste tilfredsstillelse, min ærgerrighed attrår. . . . Jeg har under arbejde flere værker, hvorved jeg mener at gøre almen nytte,“ men „det er umuligt at arbejde med held på værker, som kræver anstrængt tænkning, når sindet atter og atter pines af frygt for

at skulle savne det nødvendige.“ De forskellige skrifter, som han da har under arbejde, er: „1) Le Droit des Peuples qui sont en guerre, de saisir les bâtimens neutres; 2) L'abus des Voïages, considérés relativement au bien d'un Etat dont les Citoïens s'expatrient pour un tems; 3) Les Principes de la Politique, tant interne qu'externe; 4) Considérations sur le Commerce des Etats maritimes.“ I løbet af 1½ år håbede han at kunne fuldende og udgive alle disse værker, dersom der sikredes ham en understøttelse på 600 daler (dansk sølv) eller en årlig pension på 400 daler. Kun det første af disse interessante og nyttige skrifter vides at være trykt. Er håndskrifterne til de sidste tre tabte?

„Det er frygteligt,“ havde Hübner d. 9. apr. 1758 skrevet til Holstein, „at se sig forladt af alverden midt i et fremmed land.“ Ikke des mindre søgte han endnu at „sauver les apparences“. Ikke engang den danske envoyé i Paris, grev Wedel Friis, gennem hvem han dog modtog sine breve fra Danmark, lod han mærke, hvor ulykkelig hans tilstand var. Han havde ventet en „gratification“ af kong Fredrik V, fordi han havde ladet denne overrække et eksemplar af sit nylig udgivne værk; men man havde til gengæld kun ladet ham vide, at Kongen havde modtaget det „med en godhed, hvorom han havde villet“, at forfatteren skulde underrettes.

I sin fortvivlelse var Hübner nær ved at svigte sine grund-sætninger og overtage ledelsen af den „*Journal étranger*“, som blev udgivet i Paris, da han, den 18. juni 1758, fra Holstein modtog et brev af 3. juni, hvori greven meddelte, at det var lykkedes ham at få Kongen til at yde ham en understøttelse af 400 daler; pengene var under vejs. Straks afslog Hübner det vist nok fordelagtigere tilbud om at lede det fremmede tidsskrift. Derom skrev han til Ledreborg d. 23. juli.

Det varede imidlertid længe, inden pengene kom ham i hænde. Sygdom stødte til hans næringsssorg. Den 26. okt. 1758 skriver han, at han for 4—5 uger siden var bleven angreben af en dobbelt sygdom. Han spyttede blod og led af en galdefeber, som han mente vilde gøre ende på al hans modgang. Nu er

det bedre, men han er så svag, at han næppe kan fuldende det brev, han skriver. For at undgå ny gæld vilde han nu udgive det værk, hvorpå han i tre år havde arbejdet, og hvoraf han for næsten 6 år siden havde sendt Bernstorff „une légère esquisse“, nemlig hans senere så berømte: *Sur la saisie des Bâtimens Neutres*. „Denne minister havde da den godhed at hædre min prøve med sin billigelse.“ Han vilde næste dag skrive til Bernstorff for at indhente hans samtykke, inden han lod trykningen begynde.

Den 24. nov. havde han for tre dage siden atter haft blodspytning, hvorfor han måtte opsætte sin allerede besluttede hjemrejse. Tiden vilde han benytte til at udgive sit værk. Imidlertid — skrev han d. 31. dec. — havde hans syn længe været så svækket, at han om aftenen hverken kunde læse eller skrive. „Min Naturrettens Historie,“ tilføjer han dog med glæde, „gør for tiden en mer glimrende lykke, end den forekommer mig at fortjæne; . . . i øvrigt, hvor smigrende dette held end synes, gør det mig dog ingenlunde blind for de fejl, som findes i denne bog.“ Først d. 7. feb. 1759 kunde han meddele, at trykningen af „opbringelse af nevtrale skibe“ vilde begynde i „næste uge“. Den 12. apr. havde han vel haft et tilbagefald af blodspytningen og af sin øjensygdом, men den aftagende næringsssorg — udsigten til at få 400 daler årlig af Kongen — havde en helbredende indflydelse også legemlig. Sygdommen havde betydelig sinket trykningen af hans værk. Alt arbejde havde i tre uger været ham helt forbudt. Nu tog han atter fat med fuld kraft. I juni håbede han at have endt arbejdet.

I samme brev fortæller han, at *Mémoires de Trévoux*, som da i 59 år havde været jesuiternes organ, havde omtalt hans første værk med større udmærkelse, end han havde ventet af dem. Jesuiterne var den gang netop i stærkeste vanry på grund af et attentat, som nylig var øvet i Portugal, og tillagdes deres indflydelse. Hübner mener, at jesuiterne ved sin ros har villet sætte ondt blod imellem ham og den franske filosof Helvétius, som 1758 havde udgivet sit værk „De l'Esprit“, der i de sidste otte måneder havde gjort så megen opsigt. Hübners Naturret-

tens Historie, mente de, var udtrykkelig skrevet for at gendrive og modarbejde grundsætningerne i Helvétius' bog, og Hübner opmuntredes til at fortsætte dermed endnu mer umiddelbart. Men Hübners skrift var udkommet længe inden Helvétius'. Og „jeg afskyr dispyter,“ skriver Hübner, „desuden kender jeg personlig hr. Helvétius, og vi morer os kun over alle disse kabaler.“ — „Hvor menneskene vilde være lykkelige, dersom alle var retfærdige,“ sukker han ved at mindes alt det gode, han har søgt at gøre de unge danske herrer af høj stand, som besøgte Paris. Han havde næmliq mærket, at de efter hjemkomsten havde omtalt ham således, at han ikke længer var så yndet af personer, hvis „venskab og agtelse er mig kostbare,“ skriver han, men „jeg vil heller sige disse unge herrer nyttige sandheder end søge at vinde deres gunst på min retsindigheds bekostning.“

IX.

En ny opsættelse af Hübners hjemrejse skete af en mærkelig grund. Fru d'Ogier, gift med den franske ambassadør i København, opholdt sig længe i Paris. Hun havde — skriver Hübner d. 5. aug. 1759 — for næsten fire måneder siden forlangt, at han skulde blive i Paris, indtil hun afrejste, for at han kunde ledsage hende. Denne opmærksomhed fra den højststående dames side var næppe Hübner velkommen. Der skrives meget derom frem og tilbage. Endog kong Fredrik V måtte påkaldes til gunst for fru d'Ogier. Hübner kunde ikke før årets slutning afrejse fra Paris¹⁾.

Imidlertid fortsatte han med trykningen af sit værk om nevtrale skibes opbringelse. „Det vil snarest udkomme i tre dele,“ skriver han d. 5. avg. Det indeholder dog kun to. Værket bærer — i modsætning til det forrige — forfatterens navn på titelbladet. Det er tilegnet Bernstorff. D. 2. nov. 1759 væntede eksemplarer kun på lejlighed for at sendes til København. Snart

¹⁾ Andensteds oplyses, at han pludselig, ved kongelig ordre af ²⁸/₁₁ 1759, blev hjemkaldt. Anledningen var følgende. Roger (se Biogr. Lex. XIV 151) skulde rejse til London i diplomatisk mission vedrørende de under krigen opbragte danske skibe, men døde under vejs i Hamborg d. ¹⁰/₁₀. I hans sted skulde Hübner sendes.

— skriver han samme dag — vilde han afslutte sit næste arbejde („à peu près de la même force“) om Misbrug af Rejser; — det vilde vist have indeholdt nyttige sandheder til „nos courreurs du monde“ (hans udtryk i et brev af 18. maj 1758), hvem rejserne, langt fra at give dem et sikkert udbytte, kun tjæner til at „couvrir leur petitesse qui s'exalte toujours en elle-même.“ Holbergs „Jean de France“ vilde sikkert være blevet fortsat på en anden måde, i fald dette Hübners skrift havde set lyset. „Jeg arbejder,“ skriver han også d. 2. nov. 1759 på en efterligning af et lille teaterstykke af afdøde hr. de Holberg i én akt, hvortil jeg er bleven opfordret af mange personer, som agter at lade det opføre på Théâtre de Paris. Heller ikke som dramatisk forfatter fik man lejlighed til at kende den alsidige Hübner.

Om hans optræden som diplomat får man des værre næsten ingen oplysning i de breve fra ham, som findes i den Ledreborgske håndskriftsamling. Oplysning derom må søges i den aktpakke i Udenrigsministeriets arkiv, hvoraf * har gjort uddrag i Danske Samlinger (IV). Hvad der meddeles side 303—305, må læses som passende overgang til Hübners diplomatiske sendelse til London, hvorfra han (1762) fortsatte sin brevveksling med Holstein. Det eneste, som i den henseende findes i brev-samlingen 1752—59, læser man i dennes allersidste brev af 16. dec. 1759: „Man sagde mig igår i Versailles, hvor jeg blev forestillet for hertugen af Choiseul“ [den franske udenrigsminister], „der havde sendt bud efter mig,“ at o. s. v. — noget, som aldeles ikke vedkommer den sag. Dette brev er det sidste fra Paris, inden Hübner endelig efter næsten otte års fraværelse vendte tilbage til Danmark.

X.

Det første af de fire breve, som findes fra London 1762, er af 6. sept. Af det ses, at der er gået tabt et af 23. juni, der bl. a. handlede om frø til den botaniske have ved Ledreborg, hvilket med skib var sendt til „Mr. Bluhme à Helsingøer avec le Connoissement nécessaire“, — og et andet af 2. juli, der meddelte grev Holsteins udnævnelse til medlem af „la Société Royale à Londres“. Disse to breve findes i alt fald ikke i samlingen.

I det af 6. sept. skriver Hübner, at man taler om „paix et repos“. Han tror vel, at freden (efter Syvårskrigen) nærmer sig, men ikke, at den er meget nær allerede.

I det andet af 12. nov. fortsætter han sine betragtninger over dagens engelske politik og over verdenspolitikken; han omtaler fredspræliminærene af 3. s. m. i Fontainebleau, som d. 8. nov. var blevne ratificerede af kabinettet i St. James, og håber at skulle overvære Parlamentets åbning d. 25. „Vi får da at se, hvorledes nationens repræsentanter vil tage sagen, og om sund fornuft eller umådeholden ærgærrighed og partiånd får overtaget.“

Den 23. nov. skriver han om, at oppositionen ruster sig, så den næsten truer med brand i det indre, fordi regeringen lader krigens rædsler ophøre i det ydre. Han vænter storm i Parlamentet. „Men som slutning på det hele er der dog grund til at tro, at dette bjærg i arbejde vil nedkomme med en mus.“

I sit sidste brev af 6. dec. 1762 gør han rede for, at fredspræliminærene først d. 29. nov. havde kunnet meddeles Parlamentet. Alt tyder på, at den 10. dec. vil stormende møder finde sted i begge dets huse. Pitt skal, uagtet et hæftigt anfald af sin gigt, være besluttet på at møde i Underhuset for dør at „soutenir la gagüre“ med al sin veltalenhed. — I anledning af Hübners udnævnelse til assessor i Konsistorium — en værdighed han ikke har søgt, men dog glæder sig over, — bemærker han i forbigående bl. a.: „studiet af verden og af folkene har bragt mig til erkendelse af, at disse borgerlige æresbevisninger, man så ærgærrig efterstræber hos os, kun altfor meget råder i vore borgeres ønsker,“ og — tilføjer han — „min eneste ærgærrighed indskrænker sig til at være nyttig. Er jeg så lykkelig at nå dette tilfredsstillende mål, vil jeg uden at klage ende min løbebane, hvis afslutning en meget ringe helbred ofte holder mig for øje.“

Hübner levede dog et tredjedel hundredår derefter. Han hører til de ikke få betydelige personer, som har opnået en forholdsvis høj alder uagtet en tidligere svag helbred. Men Hübners øvrige levned, indtil han — højt oppe på rangstigen — døde d. 27. apr. 1795 i en alder af 72 år, vedkommer os ikke her.

Stamtavle over Familien Lystrup.

Af Brødrene J. og S. Lystrup, meddelt ved H. J. Huitfeldt-Kaas.

I Danmarks Adels Aarboek for 1903 S. 283 bebudes Optagelsen i Personalhistorisk Tidsskrift af en Stamtavle over den i Norge levende borgerlige Slægt Lystrup, der maa antages at nedstamme agnatisk fra den i 1549 adlede Lagmand Nils Lystrup, skjønt Adelskabet er gaaet tabt ved borgerligt Ægteskab før 1660; Forbindelsen mellem dem antydes muligens at kunne finde Sted paa en sammesteds nærmere angiven Maade. Efter at den nedenfor gjengivne Stamtavle, der er udarbejdet af Grosserer J. Lystrup og hans Broder S. Lystrup efter Ministerialbøger og Skifteprotokoller etc., er bleven leveret den norske Bestyrelses Skriftudvalg til Gjennemsyn, har man optaget Sagen til fornyet Undersøgelse og mener da at være kommen til det Resultat, at de kun i Ahnetavler forekommende Personer Juliane Lystrup, gift med Nils Jonsen Schack, og hendes angivelige Forældre, Engelbrekt Lystrup og Adelus Theiste, bør sættes helt ud af Betragtning, da deres Tilværelse hidtil ikke er fundet støttet ved noget bevaret Document. Christen Lystrup maa derfor vistnok ansees for en Søn af Laurits Lystrup og denne igjen for en Søn af den adlede Lagmand Nils L., da han og hans Søkende og Efterkommere ellers ikke vilde tilhøre Adelen, og da de derhos ved sin Levetid bestemt vise sig at tilhøre en senere Generation. Den overleverede Stamtavle er bleven suppleret ved en Del Oplysninger, meddelte af Amanuensis W. Rasch og hidrørende fra afdøde H. K. Heiberg paa Amble. Denne Opstilling tiltrænger imidlertid fremdeles Støtte, idet man paa et Par Punkter har maattet nøies med Sandsynlighed. Selve Kilderne ere nemlig svævende og ubestemte.

Nils Lauritsen Lystrup, Lagmand i Oslo 1549, adlet s. A., † 1558. * 1)
Kirsten Madsdatter Green. 2) *Marine Pedersdatter* fra Danmark, der 1559 fik nogle Gaarde paa Hudrum i Forlening.

<i>Laurits Lystrup</i> til Havre (i Haus Prgld.) 1582, lev. 1599 * <i>Elsbe Rytter</i> .	<i>Peder Lystrup</i> , Skibshøvedsmand 1580. Det er vel snarest ham, der boede paa Hauger i Aas Sogn, og ikke Broderen. * <i>Elsæ</i> , der kaldes Frue og levede i Aas 1594-97.	<i>Kirstine L.</i> til Birkevold i Eidanger, var 1576 Enke efter <i>Peder Friis</i> til Gresnes.
--	--	--

<i>Marine L.</i> lev. 1593.	<i>Adelus L.</i> * 1) Hr. <i>Hans</i> , Sogneprest i Søgne. 2) <i>Christen Jensen</i> , Sognepr. sammesteds, f. 1574 † 1622.	<i>Margrete L.</i> * (?) <i>Christen Lystrup</i> , mentlig * <i>Karen Nilsdatter</i> , Enke efter Schack Nilsen til Skjelbred († før 1578).
-----------------------------	--	---

Schack Lystrup omtales i N. Rigsreg. V 1622 som en Adelsperson, der havde begaaet Manddrab og derfor skal lide Dom paa Herredagen. Formod. samme Sag, der omtales under Jon L. Maaske var hans Navn Jon Schack Lystrup. 2 (eller 3) Brødre Lystrup skulde 1622 tiltales for deres forargelige og løsaftige Levnet, hvorover der allerede 1619 var ført Klage af Sognepresten. Schack L. var * en Bondepige Inga østerfra Norge og tabte derved sit Adelskab; bosatte sig paa Vestrem i Sogndal (1623—25) og efterlod Afkom. 5 Børn: A.—F.

Jon Lystrup til Barland i Sannikedal havde 1621 (før 4. Juni) i Slagsmaal dræbt Anders Svenske, hvorfor han 26. Juli 1622 paa Herredagen i Bergen dømtes landflygtig i 6 Aar, som han skulde tilbringe i fremmed Krigstjeneste.

- A. *Christen Schacksen (L.)* angives f. 1608, boede paa Vestrem 1664, lev. 1685, da han og Broderen Laurits solgte deres Andel i Ulven paa Ringsaker til Jon Sjurdsen Ulven. * *Berete Jakobsdatter*, lev. 1685. 6 Børn.
- a. 1. *Schack Christensen (L.)* boede først paa Ormelseng og senere paa Vestrem, var 55 Aar gl. 1701. * *Tilla . . .* 6 Børn.
- b. 1. *Schack Schacksen (L.)* boede p. Vestrem, f. 1682 † 1748, begr. 19. Mai. * *Mette Larsdatter Brekke*, † 1769, 82 A. gl. 8 Børn.
- c. 1. *Christen Schacksen (L.)* paa Vestrem f. 1706 † 1776, begr. 11. Febr. * 29. Sept. 1734 *Kari Hansdatter Hofland*. 2 Børn.
- d. 1. *Lars Christensen (L.)* paa Vestrem, f. 1735, døbt 13. Aug., † p. Vestrem 1. Decbr. 1770. Lensmand i Sogndal * 16. Juni 1754 *Gertrud Olsdatter Aarvold*. 6 Børn. Med ham uddøde ældste Linie paa Mandsiden. 6 Børn.
- e. 1. *Kari Larsdatter Vestrem*, f. 1757 † spæd.
- e. 2. *Gertrud Larsdatter Vestrem*, f. 1759 † 1780. * 1776 *Lars Iversen Tang* fra Hafslo, Lensmand i Sogndal, f. 1740 † 1820. 2 Børn. Hun døde i 2. Barselseng, hvorpaa han 1781 blev * 2) *Sønneva Iversdatter Husum*. Fra disse to Ægteskaber nedstammer den nulevende Slægt Vestrem.
- e. 3. *Christen Larsen V.*, f. 1761, døbt 8. Oct. † 1764, begr. 25. Juni.
- e. 4. *Kari Larsdtr. V.*, } Af disse blev den
f. 1764, db. 2. Oct. } ene * til Hødland
- e. 5. *Øllegaard Larsdr.* } i Nærødalen og den
V., f. 1766, døbt } anden til Sæl i Er-
25. Decbr. } dal.

- e. 6. *Christen Larsen V.*, f. 1769, døbt 9. Apr. † 1771, begr. 29. Sept.
- d. 2. *Ingeborg Christensdatter*, f. 1739.
- c. 2. *Mari Schacksdatter* * *Peder Jensen Hyllesgaard*. Mange Børn.
- c. 3. *Schack Schacksen Vestrem*, 1723—34 * Enken p. Gaarden Øfsttun i Aardal *Mette Larsdatter* (?).
- c. 4. *Peder Schacksen Vestrem* † ung, begr. 19. Janr. 1727.
- c. 5. *Jens Schacksen V.* † ung, begr. 9. Febr. 1727.
- c. 6. *Hans Schacksen V.* begr. 15. Aug. 1734, 16½ Aar gl.
- c. 7. *Mette Marie V.*, f. 1726, døbt 29. Sept. † 9. Apr. 1775.
- c. 8. *Øllegaard V.*, f. 1728 † 14. Febr. 1740.
- b. 2. *Peder Schacksen L.*, f. p. Vestrem 1686, døbt 22. Decbr., tilflyttede Ormelseng 1710, † 1754. * 172. *Gunhild Iversdatter Sørum* fra Lyster. (4 Børn).
- c. 1. *Schack Pedersen L.*, f. 172. † 1786, boede paa Ormelseng * *Birte Jensdatter*. 8 Børn.
- d. 1. *Peder Schacksen L.*, f. 24. Sept. 1758 † 1854, 96 A. gl., boede paa Ormelseng * 1) *Guri Thorgiusdr. Fretheim* fra Urland. 2) (da han var 80 A. gl.) N. N. — 8 Børn.
- e. 1. *Schack Pedersen L.*, f. 20. Mai 1787 † 1843.
* 1) *Maren Wangelsten* fra Øvre vold i Lærdal † 1821. (3 Børn). 2) sit Søskendebarn *Øllegaard Nilsdr. Fardal*. (6 B.).
- f. 1.¹. *Peder Schacksen L.* p. Ormelseng, f. 25. Marts 1817 † 17. Juni 1873. * 1846 *Marthe Johannesdr. Gunvordal* (Datterdatter af Hermund Hundere). 7 Børn.
- g. 1. *Schack Pedersen L.*, f. 1849 † 1852.
- g. 2. *Johannes Lystrup*, f. 8. Sept. 1851, overtog Ormelseng efter Faderens Død men overdrog den 1873 til Broderen og bosatte sig som Handelsmand først i Drammen og senere i Christiania. * 1876 *Maren Augusta*

Korsbøen fra Modum. 9 Børn: Peter, Hans, Martha, Sigvard, Eleonora, Emma, Johannes, Augusta, Nora.

g. 3. *Schack Lystrup*, f. 19. Aug. 1854, bosat p. Ormelseng. * Karen Hundere. 5 Børn: Martha, Sønneva, Peder, Ivar, Johanna.

g. 4. *Maren Wangelsten L.*, f. 18. Aug. 1847 * *Thorsten Skillestad*. (11 Børn, hvoraf 8 i Live).

g. 5. *Sønneva L.*, f. 18. Juli 1857 * N. P. Reppen. (1 Søn, 2 Døtre).

g. 6. *Kirstine L.*, f. 17. Marts 1860 * Hans Mikelsen Wikheim, bosat i Skouger ved Drammen.

g. 7. *Øllegaard L.*, f. 30. Apr. 1863, * *Nils M. Wikheim*, bosat p. Voldstad (øvre Eker).

f. 2.¹ *Guri L.* * *Iver Kvale*.

f. 3.¹ *Peder Rumohr L.*, f. 1820 † 1885, ugift.

f. 4.² *Nils L.* * *Anna Næs*.

f. 5.² *Schack L.* * og bosat p. Barsnæs.

f. 6.² *Thorgius L.*, bosat p. Rutlien * *Kirstine Skredal*.

f. 7.² *Maren L.* * Enkemand *Iver Kvale*.

f. 8.² *Øllegaard L.* * *Anders Kvale*.

f. 9.² *Bertha L.* * *Ingebrikt Stenehjem*.

e. 2. *Jens L.* * og bosat paa Haug.

e. 3. *Ole L.* † ugift.

e. 4. *Thorgius L.* paa Stenehjem * *Anne Thorstensdatter*.

e. 5. *Peder L.* gift til Ødegaard i Borgund (Lærdal).

e. 6. *Bertha L.* * *Jens P. Skillestad*.

e. 7. *Guri L.* * *Thorsten Venjum* i Hafslo.

e. 8. *Kirstine L.* * *Nils P. Stoveteig*.

d. 2. *Lukrits L.*, f. 1747 * *Johannes Uglum*.

d. 3. *Gunhild L.*, f. 1750 * *Peder Aanundsen Skillestad*.

d. 4. *Øllegaard L.*, f. 1753 * *Nils J. Fardal*. (Datteren Øllegaard * Schack Lystrup p. Ormelseng. En Sønneson Prest og en Professor i Amerika).

d. 5. *Mari L.*, f. 1735 * *Ole Barnes*.

d. 6. *Kirsti L.*, f. 1762, døbt 1. Febr. * 23. Juni 1783 Enke-

mand *Reier Melchiorsen Schieldrup* paa Foss, døbt 8. Febr. 1753, begr. 13. Aug. 1814.
11 Børn.

d. 7. *Eli L.*, f. 1765 * *Johannes Torstad*.

d. 8. *Bertha L.*, f. 1768 * *Ole Uglum*.

c. 2. *Iver Pedersen (L.)* paa Husum * *Kari Einersdatter Husum*. 7 Sønner og 3 Døtre, af hvilke den ældste Sønneva 1781 blev * *Lensmand Lars Tang Westrem*. 5 Børn.

c. 3. *Eline Pedersdatter (L.)* * *Johannes Øre*.

c. 4. *Mette Kirstine (L.)* * *Hans Mikkelsen Wikheim*.

b. 3. *Margrete Schacksdatter (L.)* * 20. Febr. 1734 *Erik Jacobsen Nødseter*.

b. 4. *Bertha Schacksdatter (L.)* * N. N.

b. 5. *Øllegaard Schacksdatter (L.)* † ung.

b. 6. *Kirstine Schacksdatter (L.)* * 1712 *Mons Pedersen Eide*.

a. 2. *Nils Christensen (L.)*, f. 1646 † 1736, begr. i Sogndal 8. Februar.

a. 3. *Marie Christensdatter (L.)*

a. 4. *Ingeri Christensdatter (L.)*

a. 5. *Guri Christensdatter (L.)* * *Gunder Olsen Ormelseng*. (Børn).

B. *Laurits Schacksen (L.)* boede paa Hofland 1664. * *Eli Kolbensdatter Hofland*.

a. 1. *Christen Lauritsen (L.)* p. Hofland * N. N.

b. 1. *Magnhild Christensdatter Hofland*, f. 1697
† 1699.

a. 2. *Schack Lauritsen (L.)*, f. 1637 † 1699 *
Marie . . .

a. 3. *Christopher Lauritsen (L.)*, Sagmester 1664.

a. 4. *Torben Lauritsen (L.)* lev. 1664.

} Disse Linier
angives
1748 at
være ud-
døde.

C. *Oluf Schacksen (L.)*, f. 1618 † 1699, * *Kären Jonsdatter* † 1667, Enke efter *Jens Bratt* (med hvem Sønnen Ole B.)

a. 1. *Maren*. a. 2. *Karen*. a. 3. *Marete*. a. 4. *Agote*. a. 5.

Anne. a. 6. *Boel*. a. 7. *Inger Olsdøtre*¹⁾.

¹⁾ Af disses Mænd angives 5 at have heddet: Gudbrand, Peter Nilsen, Amund Marcussen, Michel Jonsen og Simen Endresen.

D. *Gertrud Schacksdatter* † 1638, * *Thorben Gautesen (Dahl)* paa Fimreite (* 2. *Sophie Jonsdatter*).

E. (?) *Mette Marie (L.)* * *Christen Pedersen Rønne*. Herfra Descendents i Familien Heiberg.

F. *Nils Schacksen*, se dette Tidssk. 4 R. V S. 237 ff.

Om den adelige Familie Lystrup eller Tordenstjerne.

Af L. Daas.

Danmarks Adels Aarvog for 1903 indeholder (S. 280 fgg.) en Stamtavle over de adelige Familier Lystrup og Tordenstjerne, hvorved paavises, at disse to Navne kun er Betegnelser for en og samme Æt. Derpaa har Archivar Thiset i Personalhistorisk Tidsskrift 4 R. V. S. 237 meddelt en interessant Oplysning om en hidtil ganske ubekendt norsk Eventyrer fra Trediveaarskrigens Tid, Nils Skaksen Lystrup, og endelig stilles i Udsigt en Stamtavle over en endnu levende Gren af Lystrupperne, der dog forlængst har tabt sit Adelskab.

Adelsaarbogen fastholder en Tradition om Aarsagen til, at den første „Tordenstjerne“ Nils Svendsen (1505) blev adlet. Denne Tradition er imidlertid efter min Overbevisning ganske apokryphisk og bør utvivlsomt udgaa af Historien. Dette skal jeg nedenfor for anden Gang¹⁾ — og denne gang udførligere — paavise.

„Tordenstjerne“, hvis Hovedlinje beboede sin Gaard Guloug i Lier i Nærheden af Drammen, vare efterhaanden i Virkeligheden blevne til Bønder, men fik 1734 Fornyelse paa sit Adelskab af Christian VI. Da der henimod det attende Aarhundredes Midte indsamledes Efterretninger om de rundt om i Rigerne værende Adelige til Brug for Klevenfeld, angav (1747) Stiftamtmand Rappe, at Familien var nobiliteret „af Kong

¹⁾ Jeg har nemlig i Korthed udtalt mig i samme Retning i Norsk Hist. Tidsskrift 1 R. I, 508, og da de der givne Oplysninger om Familien ere blevne ganske oversete, gjør jeg atter opmærksom derpaa.

Hans ved en Felt-Attaque“, og derpaa (1749) Biskop Dorph, at Stamfaderen „ved særdeles uforskrækket Mod og Tapperhed *udi Kong Hans's Nærværelse* signaliserede sig ved *Venersborgs Erobring*, der blev tilskreven ham og en anden, som og samme Tid blev nobiliteret og kaldet Dalpil¹⁾.“ (Krarup, Stiftsrelationer, S. 46—47 og 53—54). Paa Tryk fremkom denne Beretning, om end i noget forandret Form, første Gang i Jens Essendrops 1761 udgivne Beskrivelse over Lier Præstegjeld. Denne Forfatter, i sin Tid Huslærer for den sidste „Tordenstjerne“ (der drev det til Kammerjunkere), citerer Nobilitationsbrevets Aar og Datum rigtigt (S. 223—24) og har vel altsaa seet det i Original.

Senere gik de til Klevenfeldt indsamlede Beretninger om Familien over i Magazin til den danske Adels Historie (S. 52).

Men underkaster man disse Efterretninger en nærmere Prøvelse, vil det snart vise sig, hvor svage de ere.

Nils Svendsens Nobilitationsbrev er trykt først i Lundhs Prøve paa et norsk Diplomatarium, dernæst i Dipl. Norv. IV. Nr. 1042. Tager man Brevet for sig, vil man finde, at det ikke med et eneste Ord antyder, at Nils har indlagt sig nogen Fortjeneste, der skulde belønnes. Tvertimod han adles „for Troskab og villig Tjeneste, Som han og hans ægte Børn Os og Vort Rige Norge *herefter* troligen gjøre bevise *mue og skulle*“ altsaa for *fremtidige* Fortjenester. Brevet stemmer saaledes ganske med et 1497 af Kong Hans udstedt Nobilitationsbrev for en anden Nordmand, *Nils Madsen* (Danske Magazin III. 163), hvorimod det adskiller sig fra det Brev, hvorved Nordmanden *Nils Thormodsen* 1503 fik sin Frihed og Frelse (Dipl. Norv. V. Nr. 996), thi her omtales Troskab og villig Tjeneste, som Vedkommende allerede „*hertil gjort haver*“.

Søger man altsaa forgjæves i det først citerede Brev nogen Udtalelse om Nils Svendsens paastaaede Bedrift, finder man derimod en Omstændighed, som yderligere gjør denne usandsynlig. Thi der er *Sub plica* tilføiet, at den N. S. beviste Naade skyldes Anbefaling af Provsten i Oslo, Jon Paulsen, dengang

¹⁾ Se om denne Familie Personalh. Tidsskr. 1 R. III. 392. Den nobiliteredes af Christian II 1506 for Fortjenester, den i Fremtiden skulde indlægge sig.

Norges Cantsler. Det synes aabenbart, at Nils hidtil har været Kong Hans personlig ubekjendt.

Gaa vi videre, da ville, selv om ikke allerede Diplomet, som vi se, mistænkeliggjør Beretningen om N. S.'s Bedrift „ved Venersborg“ og „i Kongens Paasyn“, slemme Indvendinger kunne gjøres mod det Hele.

For det første: Paa den Tid, hvorom her er Tale, *existerede der intet Venersborg!* Venersborg er først anlagt 1699 (Odhner, Sveriges inre historia under Drottning Christinas förmyndare, S. 285) og Navnet vistnok først dannet i denne Anledning. I ethvert Fald har Styffe, den grundigste Kjender af den Tid, hvorom vi her tale, ikke fundet Navnet Venersborg, (man see hans Skandinavien under Unionstiden). Ved Venersborg har altsaa Nils Svendsøns Bedrift ikke fundet Sted.

Ligesaalidt kan den have fundet Sted i „Kong Hans's eget Paasyn“. Thi det er sikkert nok, at i den Feide, hvorpaa her maa tænkes, Hr. Knut Alfssøns Oprør og de kort efter denne forefaldne Kampe, har Kong Hans ikke personlig deltaget eller været tilstede, ligesom han overhoved efter August 1501, da han forlod Stockholm (Allen, De tre nord. Rigers Historie I. S. 207), ikke har betraadt svensk Grund undtagen 1505, da han indfandt sig til det mislykkede Fredsmøde i Kalmar, ligesom han ikke siden 1498 kom til Norge.

I Henhold til, hvad her er anført, tror jeg at kunne concludere derhen, at Nils Svendsens Nobilitation ikke let kan skyldes krigerisk Fortjeneste, allermindst „ved Venersborg“ og i „Kong Hans's Paasyn“, men at Beretningen herom kun er et aldeles uhjemlet Familiesagn.

Hvad angaar Nils Svendsens sandsynlige nære Frænde *Nils Lauridssen Lystrup*, der adledes med samme Vaaben 2 Juli 1549, kan jeg gjøre opmærksom paa en liden Oplysning om ham, jeg for mange Aar siden har fundet i Langebeks Diplomatarium i det danske Rigsarchiv under 14 October 1549. Der opregnes her noget Christian III tilhørende Sølvtoi og deriblandt ogsaa noget saadant, som „*Nils Skriver aus Norwegen*“ har skjænket Kongen Mandag før Knud Konges Dag 1549, „*do ihm K. Matt.*

Freiheit gegeben hat“. Denne Mand er uden Tvivl, da jo Tiden stemmer, identisk med Nils Lystrup, og man ser af Ordet „Skriver“ den Bestilling, fra hvilken han har tjent sig op til Lagmand i Oslo. Dette Embede har han vistnok erholdt ganske kort før sin Ophøielse til Adelsmand, hvilket tør slutes af Norske Registr. I. 114. Der forekommer i Dipl. Norv. forskjellige Personer af Navnet „Nils Skriver“, saaledes 1525 (VII. pag. 648) en N. S. i Vincents Lunges Tjeneste, der jo muligens kunde være den her omhandlede. Navnet Lystrup tyder paa dansk Hjemstavn, og man kunde jo deraf ogsaa komme paa de Tanker, at Nils Svendsen „Tordenstjerne“ kunde være en fra Danmark opkommen Mand.

Bidrag til Johannes Ewalds Livshistorie.

Af Louis Bobé.

I. Skolegang.

De Aar, Johannes Ewald tilbragte ved Slesvig Domscole, have sikkert i højere Grad, end han selv har været sig det bevidst, havt en vidtrækkende Indflydelse paa hele hans aandelige Udvikling. Faa Timer efter at Faderen var afgaaet ved Døden — 17. November 1754, maatte Sønnen forlade Hjemmet, og Dagen efter, da han fyldte sit ellefte Aar, bragte et Skib ham til Flensborg, hvor fra Vejen til Vogns gik til Slesvig By, i hvis lærde Skole han skulde optages.

Han kom til at bo i Huset hos selve Rektoren ved Domscolen Johan Frederik Licht, der boede i Lange Strasse. Skolen laa ved Domkirkepladsen ligeoverfor det daværende Vajsenhus, nu Statsarkivet, og skildres af samtidige som en skummel og forfalden Bygning. Schumacher kalder i sine Livserindringer Domscolen gjentagne Gange „den gamle Bastille“¹⁾. Konrektor

¹⁾ Schumacher, Genrebilder a. d. Leben eines 70jährigen Schulmannes, Schleswig 1841.

Schulz¹⁾ klager i sin Beretning til Generalsuperintendenten over, at Bygningen ikke holdtes vedlige og tilføjer: Man kan dog sikkert ikke forlange, at unge Mennesker, der i deres Forældres Hjem ere vante til for største Delen smagfuldt udstyrede Værelser, skulde kunne udholde at tilbringe flere Timer om Dagen med Velbehag i slig en Augiasstald. Ved Kronprins Frederiks Nærværelse i Slesvig (1799) overrakte Schulz denne et Bønsskrift, i hvilket det hedder: Hvis det ikke var ubeskedent, vilde jeg bede Ds. Kgl. Højhed at tage vor Domscole i Øjesyn, for at Højstsamme kunde føle, hvor krænkende og ydmygende det maa være for de ved Skolen virkende Lærere, overfor gjennemrejsende fremmede at skulle aflægge den Tilstaaelse, at det er en kgl. Skole, oprettet og underholdt af det saa rige Domkapitels inddragede Midler.

I en Beretning til Overkonsistoriet bemærker Domscoleinspektør Provst Paysen, at Bygningen frembød et meget sørgeligt og melankolsk Syn, den lignede mer et Fængsel end en højere Skole. Overkonsistoriet betegner det som en gammel, sandsynligvis allerede før Reformationen opført Bygning, der i Følge Traditionen den Gang tjente som Lektur. 1808 flyttede Domscolen over i det daværende Vajsenhus, og den gamle Skolebygning nedreves ved Aar 1840. Tæt ved denne laa ogsaa i det 18. Aarhundrede Konrektorens og Skrivemesterens Embedsboliger.

Var der end trist og skummelt bag den gamle Skoles Mure, saa var heldigvis den aandelige Atmosfære ingenlunde trang eller tung, ikke mindst naar Hensyn tages til Undervisningsmetoden og Lærerkræfterne i andre lærde Skoler paa hin Tid.

Johan Frederik Licht var i mange Henseender en interessant Mand. Født i Aaret 1699 i Slesvig By, fra hvis Skole han 1718 var bleven dimitteret til Universitetet i Kiel, studerede han her Theologi, Filosofi, Historie, Hebraisk, Mathematik og de klassiske Sprog samt tilegnede sig, hvad der var sjældent paa hin

¹⁾ Acta A XVIII Nr. 627 i Statsarkivet i Slesvig. Jeg skylder Hr. Overlærer, Dr. Hinrichsen min bedste Tak for talrige Meddelelser Domskolens Historie vedrørende.

Tid, under et femaarigt Ophold i Huset hos en akademisk dannet, fransk Sprogmeister dennes Modersmaal, ligesom han lærte Italiensk og Spansk af indfødte Lærere. 1727 blev han Konrektor ved Skolen i Slesvig og 1752, i Andreas Højers Sted Rektor. I sit Rektorats Tid udgav han forskjellige Programmer, der fortjene Opmærksomhed. 1753 udsendte han et Indbydelsesskrift paa Latin „de voce Barn“, hvori der tales udførligt om Slægtskabet mellem det danske og tyske Sprog, der ifølge hans Mening stammer fra det keltiske eller skythiske, og han polemiserer heri mod den „berømte Polyhistor Olaus Borrichius“, der hævder, at Sprogene have forskjellig Rod. Han søger at paavise, at der i nedersachsisk og engelsk findes ikke faa Ord af samme Sprogstamme som det danske. Der er dog efter hans Anskuelse vægtigere Grunde end Sprogenes Slægtskab for „Cimbrenne“ til at lære Dansk. Ved den offentlige Examen samme Aar optræde fem Elever af Prima og tolke det danske Sprogs Hæder og Berømmelse¹⁾. Den ene, Slesviger af Fødsel, paaviste, at Cimbrenne og særlig enhver, der dyrker Videnskaben, bør studere Dansk, de andre, henholdsvis fra Glückstadt, Krempe og Kiel, hævdede Nyttens af at kjende Sproget baade for Theologer, Jurister, Medicinere og Filosofer, ikke mindst fordi det letter Forstaaelsen af Engelsk.

I et følgende Program²⁾ Specimen græcarum (1754) tager Licht Ordet for Udbredelsen af Kjendskaben til Ordenes Sammensætning og Etymologi, der ikke omtales i de da brugelige græske Grammatiker; i et senere Program fremhæver han Logikkens Nytte og viser sig ved denne Lejlighed i høj Grad fortrolig med Datidens nyeste filosofiske Skrifter³⁾.

I den korte Tid Licht forestod Skolen lagde han fremragende pædagogiske Evner for Dagen. Som det endnu var Tilfældet et halvt Aarhundrede senere, bestod Skolen i hans Tid kun af Prima og Sekunda. Tertia var en latinsk Elementærklasse under Ledelse af en Kantor, der med sin Klasse sang ved Gudstjenesten

¹⁾ E. Manicus i Dansk Maanedsskrift III, 192 ff.

²⁾ Rec. i Büschings Nachrichten III, 150.

³⁾ Büsching, Nachrichten III, 144 f.

i Domkirken; fjerde Klasse, der forestodes af en Skrive- og Regnelærer, var tillige Borgerskolen for den gamle By, saalænge Almueskolevæsenet endnu ikke var udviklet. Den talte i Aaret 1769 74 betalende Elever og 10 Gratister (Kurrendenschüler). I sit Afskedsprogram for 1756¹⁾ udtaler Licht sig saaledes om sin Ledelse af Skolen: Uden at frygte for at blive beskyldt for Praleri, kan jeg vidne, at Elevernes Antal i 2. Klasse (Sekunda) aldrig har været mere talrigt end i min Tid. Ved min Embeds-tiltrædelse fyldte Disciplene næppe en Bænk, tilsidst forøgedes deres Antal saameget, at alle Bænkene ikke en Gang slog til, og mange maatte tage Plads ved to nye Borde. I Lektionerne foregik en væsentlig Forandring til det bedre. Før blev af latinske Forfattere kun Nepos og Terentius fortolket, og i det græske Sprog kun læst et og andet Hovedstykke af det nye Testamente. I første Klasse bibeholdt jeg min Forgænger Rektor Hoiers yndede, gode Læremetode næsten uden Forandring. Tilhørernes Antal er langt fra taget af, tværtimod har jeg i det sidste Aar talt 17 Tilhørere²⁾).

Medens der i næsten alle Skoler kun var 6 Skoletimer daglig, kunde den lærde Skole i Slesvig opvise 7, hvortil for Læreren i den øverste Klasse kom to Arbejdstimer til Forberedelse og Stileretning. Intel Under, at Lærerne tidligt bleve overanstrengte og arbejdsudygtige. „Det bestandige Arbejde har udmattet og bortrevet de fleste før Tiden,“ siger Licht selv.

Omtrent samtidig med Ewalds Ankomst til Slesvig var der bleven ansat en ny Konrektor Johan Andreas Haelsen (født 1728), Søn af en Borger i Soltquell, der indtil sit 15. Aar havde besøgt Skolen i Lyneborg, senere i Lybek og studeret i Göttingen, indtil han 1752 var bleven Kantor. Da han forfremmedes til Konrektoratet, ansattes i hans tidligere Stilling Johan Rudolph Schmidt, en Kjøbmandssøn fra Erfurt, der havde studeret et Par Semester

¹⁾ Abhandlung von den Belohnungen des hohen Alters, womit alle Hohe und Vornehme Standes Personen wie auch alle Liebhaber der Wissenschaften zu Anhörung der Abschieds-Rede bey Niederlegung seines Amtes einladet J. F. Licht. Slesvig og Flensborg 1756, S. 62, 69 f.

²⁾ Sach, Gesch. der Stadt Schleswig, 71, har ganske misforstaaet dette Sted.

i Leipzig og senere havde virket som Lærer i Hamborg og Itzehoe. Disse to Ewalds første Lærere i Slesvig Domscole vare, som det vil ses, fuldkommen tyske og savnede fuldstændigt Børingspunkter med dansk Sprog og Aandsliv¹⁾.

Allerede 1756, Aaret efter at Ewald havde begyndt sin Skolegang, tog Licht, skjønt han endnu stod i sin kraftigste Alder, Afsked fra Skolen; Ewald blev dog boende i Huset hos ham. Lichts Helbred havde den Gang allerede i lang Tid været svageligt og ofte truet ham daglig med Døden, hvorfor han følte sig ude af Stand til at fortsætte sin Embedsførelse „med vanlig Frejdighed og tidligere Nytte“. Hans førnævnte Afskedstale, dateret 6. Januar 1756, handler om den Løn, der venter den høje Alder²⁾. Med sin sjældne Belæsthed fremdrager han, især af klassiske Skrifter, Udtalelser om Alderdommen og slutter med nogle ret interessante og livligt fremførte Bemærkninger om sig selv, sin Skolegjerning og enkelte Punkter i Skolens Historie. Texten overgaas i Henseende til Størrelse langt af de vedføjede lærde Anmærkninger af exegetisk, filologisk og filosofisk Indhold. Licht døde 1764³⁾. Han var gift med Cathrine Sophie Jäger, Datter af Skrive- og Regnemester ved Domscolen Wolfgang Heinrich Jäger. Hun døde 6. April 1775, 84 Aar gammel⁴⁾.

Ewalds Dom om Licht er bekjendt. „Da jeg kom i den offentlige Skole,“ siger han, „faldt jeg for mine Synders Skyld i en Philologs Hænder, det er at sige, han var en purus putus Philologus. For Resten var han virkelig en ærlig Mand, han var ufortrøden i sit Arbejde, og han vilde mig vist vel; kun Skade at han stadig troede, at der ikke behøvedes meer til mit eller nogens Vel, end den ædle Fordeel at kunne Latinsk, Græsk og Hebraisk bedre end sit Modersmaal“⁵⁾. Hertil maa bemærkes, at Licht privat gav sine Elever Undervisning i Dansk, der ikke hørte til Skolefagene. I Rektorens „vidtløftige“ Bibliothek fandt

¹⁾ Kordes, Schriftsteller-Lexicon.

²⁾ Rec. i Büsching, Nachrichten III, 572.

³⁾ Auktionskatalog over hans Bøger i Univ. Bibl.

⁴⁾ Slesvig Domkirkes Bog.

⁵⁾ Samlede Skr. VIII, 42, 98.

Ewald rig Næring for sin levende Kundskabstrang og stiftede her Bekjendtskab med Kongesagaerne.

Lichts Efterfølger som Rektor blev *Carl Frederik Krafft* (født 1721) fra Husum. Han havde i Aarene 1740—44 studeret i Göttingen, Halle og Jena og var næppe 24 Aar gammel, hjemvendt fra sin Udenlandsrejse, bleven Konrektor ved den lærde Skole i sin Fødeby og forfremmedes faa Aar efter til Rektor indtil han 1756 i samme Stilling kaldtes til Slesvig. Krafft dyrkede fortrinsvis østerlandske Sprogstudier og Kirkehistorie og har efterladt sig omfattende Samlinger til Melanchthons Levnet. Hans Væsen siges at have været opstyltet og selvbehageligt, hvilket skaffede ham mange Uvenner¹⁾. Sønnen, Pastor Dethlev Nikolaus Krafft i Eggebeck, der har skildret sit Levnet, giver os adskillige Bidrag til Faderens Karakteristik²⁾. Rektor Krafft dyrkede Poesien og skrev ligesom sin berømte Elev Lejlighedsdigte ved Byens anseteste Borgeres Bryllupper og Jordefærd, hvilket i ét Tilfælde indbragte ham en anselig Rulle Dukater. Guldberg roste hans fortræffelige klassiske Latin og udvirkede ham et Gratiale paa 200 Rdlr. af den kongelige Kasse. Han sang smukt og plejede hver Aften, inden han gik i Seng, med høj Røst at synge en Salme. Tillige var han ikke ukyndig i nyere Sprog, særlig i Italiensk og Fransk. Krafft døde 1778 i smaa Kaar. Han ægtede 1758 Lucie Christine Mecklenburg, Datter af Kjøbmand i Slesvig Peter Christian Mecklenburg og Anna Hedevig Hilbert, en „kjærlig og fortræffelig Hustru“.

Om det daglige Liv i Domskolens er der desværre i dennes Arkiv kun bevaret faa Optegnelser. Da Licht 4. Jan. 1756 nedlagde sit Embede, bevidnede „hans forhenværende og nuværende Undergivne deres fortjenstfulde og kjærlige Lærer deres skyldige Taknemmelighed og stedsevarende Ærefrygt“ i et tysk Digt, affattet i Alexandrinere, og trykt hos Bogtrykker Holwein i Slesvig. Ligesaa blev Krafft, da han 18. Febr. 1756 højtideligt blev indført i sit Embede som Rektor, hilset af „nogle paa de skønne

¹⁾ Dansk biogr. Lex.

²⁾ D. N. Krafft, Amts- und Lebenserfahrungen I (eneste Del), Slesvig 1834, 9 ff.

Videnskaber sig beflittende Primanere i Kathedralskolen“ med et ligeledes i Alexandrinere affattet Digt.

Fra Kraffts første Embedstid er bevaret to korte Indbydelsesskrifter, i hvilke han opfordrer Publikum til at overvære den aarlige offentlige Examen og Elevernes Taler Dagen efter, der holdtes paa Tysk eller Latin, paa Vers og Prosa efter selvvalgte eller opgivne Æmner. I Aaret 1757 fandt denne Højtidelighed Sted den 29. Marts, Kong Frederik V.s Fødselsdag, i Vajsenhusets store Sal. Som Talere ved denne Lejlighed opfører Krafft følgende, vistnok samtlige Primanere¹⁾:

Martin Carl Rogge, Thomas Thomsen, Georg Christian v. Preusser (f. 1740, † 1806 i St. Petersborg som Major og Kammerherre), dennes Broder Jacob Ludvig Friedrich (f. 1743, † 1798 som Kammerherre og Landraad), Ludolf Johannes Krohne (død 1825 som Generalauditør), Jacob Valert, Johannes Georg Meckelburg, Jacob Bendixen (f. 1740, † 1796 som Stadsfysikus i Slesvig), Peter Cramer, Friederich Carl Sophus Rantzau, Ingwer Petersen (død 1787) og *Johannes Ewald*.

I samme Rækkefølge som Elevernes Navne anføres de Æmner, over hvilke de skulde holde Foredrag. Den næstsidst nævnte Elev skulde tale om den sande Gudsfrygt, den sidste, Ewald, havde den Opgave at forme sine Tanker til en Hyldest og Lykønskning til Majestæten. Aaret efter, 1758, optræde Eleverne i følgende Orden: Valert, Brødrene Preusser, Cramer, *Ewald*, Thomas Thomsen, Johann Detlev Geuder, Rantzau, Bendixen, Joachim Friedrich Schildknecht (død 1787 som Sekr. i tyske Kancelli), Johann Gotfried Carl Fecht, Peter Süncksen Daniels, Ingvar Richter; i Indbydelsesskriftet nævnes ikke Titlerne paa de forskellige Themata.

Omkring Kraffts Skoleprogram for 1759, vedrørende Jesuiternes Voldsherredømme i Portugal i Modsætning til de lykkelige

¹⁾ I A. Halling, Beiträge zur Familiengeschichte des Geschlechts Halling, Glückstadt, 1898, 40, 65, siges, at Brødrene Johan Leonhard Callisen (1738 – 1805), Generalsuperintendent i Holsten, og Heinrich Callisen (1740 – 1824), den bekendte Læge, i Aaret 1753 sattes i Domskolens i Slesvig, den ældste forlod Skolen 1756, den yngste 1755.

Tilstande i Danmark under en vis og mild Hersker, gruppere Elevernes Taler sig. Af Talere nævnes denne Gang Valert, Thomsen, Rantzau, Bendixen, Schildknecht, Fecht og Daniels.

Den første Taler behandlede Æmnet om Skolernes Nødvendighed og Nytte, den anden Themaet: Frygt Gud, ær Kongen som første Grundlag for den lutherske Skole; den tredje og fjerde: Nogle for Staten saare skadelige Læresætninger i visse Religioner og Sekter overhovedet og i Særdeleshed Jesuiternes højst fordærlige Grundsætninger, den femte vil fremføre og med faa Ord fortolke Johannes Cambiltons Tale om Jesuiternes Studier, deres Forvildelser og blodige Anslag. Johan Cambilton (sic) var en tysk Polemiker, udgaaet fra Jesuiterkollegiet i Gratz, og udgav anonym 1608 en *relatio de studiis Jesuitarum*, der fremkaldte en Replik af Jacques Greber (1609). Andre Elever behandlede det i Portugal stedfundne Kongemord, den første ciceronianske Tale anvendt paa Jesuiten Molagrides, en tysk Ode med Titlen *Der Verräter des Vaterlandes ein Unmensch*, en Samtale i tyske Vers om de danske Landes Lyksalighed, til Slut en Tak til alle Tilhørerne.

Man tør med temmelig Vished slutte, at adskillige af de fra Tid til anden i Skolen fremsagte tyske og latinske Lejlighedsdigte, som nu ikke mere kjendes, have været forfattede af Ewald, endnu tillod haus „brusende Sjæl“ ham ikke „at besyngne Helte“. Fra sit trettende Aar af, siger han selv, maatte han, ikke af frit Valg, men efter sin ene Lærers (Kraffts) Befaling forfatte adskillige smaa tyske Poesier, der forskaffede ham Ry af en god Verse-mager og som flere Aar senere omtaltes af Kjendere med Bifald. Han skrev et Stykke med Titlen *Pantomimen*, som han deklamerede offentlig, Nytaars- og andre Lejlighedsvers, „fordi han maatte“ og som man roste. De latinske Vers skrev han efter sin egen Bekjendelse, Ord for Ord ud af Virgil og Horats, istrøet med dunkle mythologiske Ord, som Læseren ikke kunde forstaa uden Hjælp af Lexikon.

Naar han trods alt dette kom til Universitetet med et mangelfuldt Begreb om Digtekunsten, vil han dog ikke tilskrive sine

Lærere Skylden, hvis store Indsigt og sunde Smag han udtrykkelig fremhæver.

I Sommeren 1758 forlod han den skumle Skole i den ærværdige Kongeby ved Slien med dens endeløs lange Husrække, for at indstille sig til Examen artium ved Kjøbenhavns Universitet. (Sluttes).

Spørgsmaal og Svar.

Spørgsmaal 1.

Christian Febiger, som deltog i Revolutionskrigen i Amerika i det 18de Århundrede som Officer (Oberst) og efter Krigen nedsatte sig i Philadelphia, blev valgt til Statskasserer for Staten Pennsylvania, i hvilket Embede han døde den 20de Septbr. 1796 i Philadelphia, — var født på Fyen i 1746 og var en Søn af John Febiger, som var den yngste af 3 Brødre. Christian Febiger blev forældreløs, da han var 16 År gl., fik militær Uddannelse, kom fra Danmark til St. Croix, hvor en Onkel af ham var Guvernør, og fra Vest-Indien kom han til Amerika i 1772. Han blev i Philadelphia (1777) gift med Elisabeth Carson (død 1817), en Kvinde af skotsk Herkomst. Ægteskabet var barnløst, men gennem hans Adoptiv-Søn, Christian Carson Febiger, er Febiger-Navnet forplantet til Nutiden og bæres af flere højere Officerer i den amerikanske Hær og Flaade. — Kan nogen af dette Tidsskrifts Læsere give Underretning om C. F.s Forældre? når og hvor han er født på Fyen? Navnet på hans Onkel på St. Croix? En Efterkommer af en anden af de 3 Brødre lever og er i Forretning i Antwerpen. Han ejer Slægtens Stamtavle, men hans Navn og nærmere Adresse er mig ukendt. Det bemærkes, at Slægten her i Amerika holder bestemt på, at Navnet er Febiger, ikke Fibiger.

P. S. Vig

Trinity Seminary, *Blair*, Nebraska
U. S. North-America.

2.

Lars (Lauritz) Smith, f. i Aarhus stift (muligens Aalborg), 29de august 1757, kom til Norge 1769 og nedsatte sig som købmand i Christiania. Han nævner som sine forældre: studiosus, degn og kgl. skoleholder Jacob Smith og Anne Maria Smith f. Prang.

Kan nogen sige mig noget om disse to sidste personer, vil jeg være meget taknemmelig.

Frk. Magnhild Michelsen, Hægdehaugsveien 36, Christiania.

3.

Christian Westergaard, Kjøbmand paa Bragernæs, g. $\frac{9}{7}$, 1766 med Christine Trulsdatter Tofte, døde paa Bragernæs $\frac{9}{7}$, 1799 og opgives da at være 71 aar gammel. Naar og hvor fødtes Chr. W.? og hvem var hans forældre og bedsteforældre?

4.

Var Anne Cathrine Lund, g. omkring 1715—1720 med Hans Sahlgaard, købmand og skipper paa Strømsøe, en datter af Peder Andersøn Lund, tiendeskriver og skibsmaaler i Drammen?

Dr. philos. Thv. Heiberg,
Wergelandsveien 3, Christiania.

Svar I (4 R. 5 B. S. 361, Spørgsmaal 1).

Trinitatis Kirkes Vielsesbog udviser, at Fuldmægtig Jens Binneballe og Helene Cathrine Arenberg viedes 5. 5. 1810 i Springgade (i Huset). Forlovere nævnes ikke. De lod ifølge Garnisons Kirkes Daabsbog døbe Sønnen Carl Theodor, f. 24. 12. 1810 og Datteren Johanne Caroline, f. 15. 10. 1814. — Ved Sidstnævntes Daab nævnes Jens Binneballe som Høker, boende i Nyhavn Nr. 26. — En Sprogmeister og Kollektør i Kjøbenhavn, Niels Ahrenberg eller Ahrensberg, gift med Cathr. Elisabeth Neckelmann, der ifølge Helligaands Kirkes Ligprotokol døde 19. 2. 1788, 35 Aar gl., havde 30. 12. 1773 en Datter Anne Marie til Daaben i Trinit. Kirke. Hun er sagtens den Jomfru Anne Marie Ahrenberg i Vimmelskafet, der 1791 i Frue Kirke staaer Fadder til Hans Ludvig August, f. 14. 3. 1791, Søn af Studiosus Claus Ahrensberg i Skidenstræde (død 6. 1. 1793 if. Trin. K. Ligbog) og Hustru Annette Buch. — En Cathrine Elisabeth Ahrensberg viedes 13. 12. 1808 til exam. jur. Berent Kauffeldt (Garnis. K.), en Anne Elisabeth Arensberg 26. 2. s. A. til stud. theol., senere Institutbestyrer og (1811) Toldinspektør Ove Høegh Guldberg (i Helligaands K.). — Til en kjøbenhavnsk Familie, der sikkert rettest bærer Navnet Ahrensburg eller -borg, og ikke -berg og sagtens er en hel anden Slægt, om den end ogsaa kan findes benævnet Arensberg, hørte Sergeant Erich Gustav Ahrensburg, gift med Christiane Margrete Langberg, som 3 Jan. 1750 havde en Datter Charlotte Juliane til Daaben i Garnisons K. Ifølge Afskrift af „Repartition i Skiftet efter Margarethe Langberg, forhen afdøde Lieutenant Erich Gustav Arnsborgs Enke, begyndt 22 Dec. 1783 og slutet 9 Marts 1785“, der opbevares blandt „Akter til Skifteprot. 2 Nr. 917, Forv. Ahrensborgs Stervbo vedk., optaget til Slutning 24 Marts 1789“, i Provinsarkivet for Sjælland, bliver hint Bo at dele imellem 1) 5 Børn af den afdøde Datter Anna Dortheas Ægteskab med Bødker Mathias Iversen, 2) Datteren Eleonora Elisabeth Arensberg, gift med Toldvisiteur Møller i Bergen. 3) Datteren Charlotte, gift med Kjøbmand Jacob Sivertsen paa Flissholmen paa Sundmør. To Sønner, Conrad Wilhelm A., der døde ugift 19 Juni 1786 i lille Torvegade paa Christianshavn som Forvalter i det Schimmelmanske Sukkerraffinaderi, og Etatsraad Friderich A. i Plön, synes at have givet Afkald paa Arven. — Paa Skiftet efter Læge ved Fodgarden „Thure Ahrensberg“, hvori hans 5 Børn omtales men ikke nævnes, udlægges Boet til Enken Amalie Ahrensberg.

Svar II (4 R. V. S. 262, Spørgsmaal 3).

Uden at efterfølgende Data direkte kan besvare Spørgsmaalet om Faderen til Slægten Beyers paaviselige Stamfader Valentin Hermansen Beyer, kan de maaske fortjene at fremdrages, dels paa Grund af en hidtil utrykt Oplysning om dennes Ungdomsvirksomhed, dels fordi de mulig kan lede paa Sporet efter hans Forældre.

Valentin Beyers Søn Nicolaj indgav i Faderens sidste Leveaar følgende Ansøgning om at efterfølge ham i Embedet, der i danske Kancellis Arkiv ligger som Bilag til Eftermandens Udnævnelse af 13 Nov. 1722:

Stormegtiste Monarch

allernaadigste Arfve Konge og Herre!

Min gamle Fader Valentin Hermansens Beyer, Som haver tient Eders Kongl: May^{ts} her i Thy Land for Herridtzfouget¹⁾ nu i 18 Aar.

¹⁾ Valentin Beyer udnævntes 18 Decbr. 1703 til Herredsfoged i Hassing og Refs Herreder (Jydske aabne Br. Nr. 160).

Haver ogsaa i Sine unge Aar, Da hand tiente hos hans Kongl: May^{ts} Informator Sl. Christian Casius¹⁾ vorren eders Kongl: May^{ts} Ringeste Knegt og Due Dreng, og taget varre paa, da, deris Kongl. May^{ts} Duer og fugle i fuglehuuset bag Kierken paa Slottet.

Og I Hvor vel hand i sin alderdom haver Sancket sig Mange uevner, formedelst hand allerunderdanigst Skref til eders Kongelig May^{ts}, da de varre i Norge, at Kierkerne her i Landet var solt for læt, Hvor over De kom paa Nye Auction.

Dog alligevel Spurte eders Kongl. May^{ts} Min gl. Fader i Klausholm Haue forgangen Somer, allernaadigst 3de Gange, Hvor stoer ieg var, da Min fader leverede til vorris allernaadigste Dronning Min allerunderdaniste Suplique Paa min Faders Bestilling efter hans Død.

Og som Min fader er Svagelig og over 60 Aar gammel, Saa nedkaster for deris Kongl. May^{ts} atter Igien Dene Min allerunderdanigste Bøn og Supplication, Det ieg same hans Bestilling allernaadigst maa nyde²⁾, Huilcken ieg saaledis med al troschab og ærlighed schal Betiæne, som ieg for den almechtige Gud i Himelen og Eders Kongl. May^{ts} her paa Jorden vil være ansvarlig, og wenter der for allernaadigst Bønhøring, med forblivende

Eders Kongelige Mayestets min allernaadigste Arfve Konge og herris allerunderdanigste Knecht

Nicholai Beyer.

Paaskrift: Denne min Søn haver, fra sin vngdom vorren brugt ved ting og Iustids sager, nedkaster derfor med hannem min allerunderd: bøn, om allernaadigste help og bønhøring, Nørgaard I Willerslev i Thye d. 4 May. A^o 1722.

V. H. Beyer.

5. m.
4. die A^o 22.

Den Omstændighed, at Cassius, hos hvem Valentin Beyer først kom i Tjeneste, havde været bosat i Helsingborg, ledte min Tanke hen paa, at Valentin Hermansen Beyer mulig kunde nedstamme fra en Familie Beyer, som boede i Nabobyen Helsingør i det 17de Aarhundrede. Af et Manuskript om Epitaphier m. m. i Olai Kirke i Helsingør ses nemlig, at 2 af de smukke Messingpiller (Nr. 52, 53) i denne Kirke bærer Indskriften: *Jørgen Bejer*³⁾. *Dorothea Johans. D. Anno 1652.* samt 2 Vaaben, hvori 1) et Marsvin og 2) et Hjerte med to Nøgler og Laase, og en Messingpille (Nr. 14) Indskriften: *Valentin Korn. Magdalena Beyers. Enmike Hermans D. Anno 1652*, med etdobbel Vaaben, hvori tre Kornax, og et Bomærke.

Paa sidste Pille findes altsaa baade Efternavnet Beyer og Fornavnene Valentin og Herman. Skulde heri ikke ligge et Fingerpeg om, at Valentin Hermansen Beyers Forældre bør søges i Helsingør, hvor iøvrigt baade hans Svigerfader og Svigermoder, en helsingørsk Præstedatter, vare fødte?

G. L. Grove.

¹⁾ Christian Cassius, f. 1640, der havde været Hofpræst i Helsingborg, Professor Eloquentiæ i Lund og svensk Generalauditor, blev 1684 Informator hos Kronprins Frederik og afgik fra Bestillingen 1690 som 4de Landslandsdommer i Nørre Jylland.

²⁾ Dette blev ikke til noget, da Faderen til Eftermand fik Niels Winther, udnævnt 13 Nov. 1722 (Jydske aabne Br. Nr. 196).

³⁾ Skiftet efter den meget velhavende kgl. Toldskriver Jørgen Beyer, død 5. 8. 1655, findes i Helsingørs Skiftetog 1655—57, f. 767 ff. Valentin Korn var Formynder for en af Døttrene til hendes Død i 1664.

Bidrag til Johannes Ewalds Livshistorie.

Af Louis Bobé.

(Slutning).

II. Eftermæle.

Saameget der end er skrevet om Johannes Ewalds Liv og Digtning, fattes der dog endnu en Sammenstilling af de i Dagblade og Tidsskrifter i de nærmeste Dage og Uger efter hans Død fremkomne Udtalelser om ham, der give et formentlig ikke uinteressant Bidrag til Samtidens Opfattelse af ham og vise, hvorledes den Beundring og Sympathi, der fulgte ham i Graven, gav sig Udslag.

Om Eftermiddagen Klokken 3 den 23. Marts 1781 blev Ewalds Lig under Klangen af Aftenklokkerne fra Trinitatis Kirke ført fra hans Bolig i Skindergade gennem lille og store Kannikestræde forbi Regensen hen til den aabne Grav ved Kirkens østlige Ende. Følget bestod af ialt 124 Personer af „den gejstlige, lærde og Krigerstanden“. 30 Par vare indbudne, de andre meldte sig frivillig. Liget blev baaret af Dekanerne paa det kongelige Kommunitet¹⁾. Paa Kistepladen læstes en af Marine-lieutenant H. C. Sneedorff forfattet Gravskrift:

Salig er den Mand, hvis Roes er Sandhed. Johannes Ewald er fød den 18. November 1743, er død den 17de Martii 1781. Det er Sandhed, at han var en ædel Digter. Det er Sandhed, at han sang ofte og herligt om sin Gud. Det er Sandhed, at

¹⁾ Denne hidtil ikke fremdragne Oplysning findes i det udførlige Referat af Begravelsen og Sørgehøjtiden i Fyens Stifts Journal 1780, 201 f. Der meddeles sammesteds, at de sidste Strofer, han nedskrev: O Herre, forund mig Lise og Roe, er fremstaaet af den 105 Salme, 5. Vers, i Pontoppidans Salmebog. — I Kjøbenhavns Aften Post 1781, 25, hedder det: „et anseeligt Følge af nogle og tredsindstyve Par af hans Venner.“ Jydske Efterretninger 1781, 13: Han blev med stor Højtidelighed begravet og af Decani henbaaret. A. D. Jørgensen meddeler (J. Ewald 185) urigtigt, at der ingen blev indbudt. Molbech, Ewalds Levnet, 216. I. S. Welhaven, Ewald og de norske Digtere, 71. Om Ewalds sidste Øjeblikke se Ill. Tid. 1881, 1121.

han nedlagde sin Harpe lige saa uvanhelliget som David sin. Salig er Johannes Ewald.

Foran Kisten gik unge Piger, blandt hvilke Frederikke Münter og hendes Veninde Constance Wickede, og strøede Blomster paa Vejen.

Faa Timer senere opførtes paa det kongelige Theater Digterens „Fiskerne“ for fuldt Hus og i Overvær af hele Kongefamilien. Forestillingen indledes med en Højtidelighed. Da Kongen og Kongehuset havde indtaget deres Pladser, gik Tæppet op under Tonerne af en Symfoni. Den sparsomt belyste Scene viste en Skovdekoration. I Midten af Scenen saas et lille Marmoralter, paa hvilket var anbragt en Urne med Ewalds Navn. Ved Altrets højre Side stod Religionens Genius, tilsløret og med et gyldent Scepter, tavs og ubevægelig. Fra venstre Side nærmede sig den tragiske Muse (i Skuespillerinden Jomfru Møllers Skikkelse), iført en hvid Sørgedragt med Diadem paa Hovedet og i Haanden en Krans, der var bestemt til at smykke „hendes Yndlings“ Grav. Hun fremsagde et af Abrahamson forfattet Mindedigt, i hvilket det med Hentydning til Sneedorffs Ytringer i den ovenfor meddelte Gravskrift siges, „at kun Sandhed og Følelse var i hans Harpes Klang“.

Derfor elskte I Skialden, I hvis Øie
 Taaler Solens Glands.
 I hvis stærke Siel frygter ei det Høie,
 Og som frydes naar I række
 Digteren sin Krands.

Men det er forbi! — derfor dette Mørke
 I den tause Lund;
 Derfor sørgede dybt de, som Konsten dyrke;
 Klager lyder fra den ellers
 Glædesvante Mund.

Graven holder Dig! Ewald — Stemmen bæver,
 Stammer om Dit Savn!
 Men Din sieldne Værd, store Sanger, kræver,
 At en evig Laurbær grønnes
 Om Dit ædle Navn.

Ved de sidste Ord steg Melpomene Trinene op til Altret og lagde Kransen paa Urnen, efter at Religionens Fremstillerinde

ved et Øjekast havde givet sit Samtykke til Bekransningen, hvorpaa Musen sørgende kastede sig ned ved Altrets Fod. Tæppet faldt under dæmpede Sørgetoner, hvorefter den „overordentlig store Forsamling af Tilskuere tilraabte Kongen Tak“ for den Ære, der var bleven vist Digteren¹⁾.

Et stort Antal Sørge- og Mindedigte fandt i den nærmeste Tid efter Ewalds Død Vej til Hovedstadens Dagspresse og Provinsbladene. Allerede Dagen efter fremkom i Adresse Comptoirs Efterretninger et firelinjet Vers af en unavngiven Forfatter. Før Jordfæstelsen offentliggjorde Frederik Sneedorff et Digt, der begynder saaledes:

Mit elskte Fødeland! dit Tab jeg her begræder,
Vor største Digters Død,
Med eders, Borgere! lad denne Taare flyde,
O! den er Hiertets Tolk.

I samme Nummer læses nogle Strofer, undertegnet *****n, i hvilke det hedder:

Lyksalige Ewald — Du kronede Seyrer, som smiler
Blandt klareste Væseners Flok —
Og glemmer de Smærter — foragter de rasende Piinsler,
Der knuste dit martrede Bryst.

En Hans Jørgen Morthorst fremsatte sine „Tanker ved at see Johannes Ewald i sin Liigkiste“, hvori han omtaler, at Digterens Fader først lærte ham at skjønne paa Dyd. I Nr. 51 læses blandt 7 Digte en Nænie paa Latin af quidam Isl[andicus], sikkert Olafur Olavius (Olafsson)²⁾, den islandske Sekretær, der nævnes i Ewalds Venneliste, et længere Digt af J. Paludan, Præst i Phanefjord, der opfordrer H. C. Sneedorff til at digte i Ewalds Aand:

Men Du! som Barden vellystfuld bestemte
Sin gyldne Arv — o Du! som henrykt glemte
I store Hymner Støvet's usle Søn —
Helt! Sneedorff! grib de faderløse Strenge.
Thi mægtig kan Du gennem Skyen trænge,
See: Folkets Ewald er din Løn.

¹⁾ Referat i Fyens Stifts Journal (oversat i Altonaer Merkur) og Adresse Comptoirs Eft. Nr. 48.

²⁾ Biogr. Lex. XII, 393.

Endvidere sammesteds tre ubetydelige Rimerier af unavn-
givne Poeter og et tysk Digt af Kirurg Johan Gottfried Pflug,
der 1781 holdt Forelæsninger for kirurgiske Studerende:

Ewald lebt! wird ewig leben, neben jenen
Grossen Geistern des weisen Altherthums, ewig
In dem hohen Tempel des Nachruhms;
Und neben Klopstocks, Germaniens Stolz, wird
Ewalds Name ewig glänzen.

I Anledning af den fremsatte Tanke om at rejse et Monu-
ment for Ewald indrykker den i Kjøge hjemmefødte Otto Tøns-
berg, der samme Aar som Materialforvalter afrejste til St. Croix,
nogle Linjer, i hvilke han klager over, at der endnu ikke er rejst
et synligt Minde for Tullin.

Hvo læser vor Digter, som Digt haver kier,
Og ønsker ey Ewald et Minde.
Men Manden — som fordum i Norge opstod,
Hans Minde vi og skyldte Ære —
Lad Daarlighed blegne — Tullins Navn dog staaer,
Og Ewald — Han lever i Balder.

I samme Nummer findes et Digt, Tanker ved Ewalds Grav,
hvis Forfatter J. L. S. (Jørgen Lottrup Schytz?) opfordrer danske
Skjalde til at følge „vor Ewalds høje Flugt og sjældne Skaldre
Aand“ — og nogle hastemte, svulstige Vers af H. C. Bunkeflod,
først Kapellan i Ærøskjøbing, senere Præst i Odense:

Millioner Sukke fore
Ved din Grav til den Alstore.

Den 3. April offentliggjør Stud. chir. Delanoy nogle i Klop-
stocks Maner skrevne trivielle Rimerier, i Nr. 37 læses et
tysk Digt med Titlen An den Bruder Hayn, af Vasmer. Sam-
tidig svarede H. C. Sneedorf paa Paludans ovenfor omtalte Op-
fordring.

Jeg skal omskifte dig din Klages bange Skielven med glade Raab,
Jeg skal udtrække dig de dybt indskudne Pile
Ved gyldne Strænges Klang
Og jeg skal vise dig, at Sang om Ewalds Hvile
Er Jubel Sang.

Han hentyder til Digterens moralske Brøst i følgende Linjer.

Da talte han med Gud — og viiste ham den rene
 saa frie for Støvets Dynd
 Nedlagde Harpe — See — jeg ikke — den allene
 Er uden Synd.
 Og Himmel Dommeren afveyede hans Brøde
 Imod hans Harpes Klang.

Endnu saa sent som 5. Juni møder en Indsender F*** med et Digt, Sørge-Ode over „den uforglemmelige Ewald“.

I Nr. 91 findes et dunkelt, ravnorsk Digt, Tanker ved Tidenderne om Hr. Ewalds Død, indsendt af en „Sange Elskere fra nordre Kanten af Dofre, T. W.“

Høit sang Ewald, Dana-Skialden, fra Sletten,
 Klart sang han og stærkt!
 Mellem Rhinstrømmen og Nideros hørte man ham.
 Og tvende Gange lød hans Sang ud over Nordledingen selv — —
 Høyst sang han, da han sang Menneskeslægtens Triumphsang
 Paa Helvedes Ruiner.
 Gud hørte ham, og Dievlene maatte høre ham.
 Kun engang sang han lavt og ringe,
 Da han sang mod Børne-Børnene af Balder
 Witheslettens Beskiærmere.
 Men denne Sang lød ikke over Doffre.
 Jeg har kun ladet mig den berette.

Til det danske Folk henvender han følgende Ord:

I have giort [!] et stort Tab!
 Men gremmer eder ikke,
 Withesletten har endnu sin gamle Frugtbarhed
 Og paa Nerigons skioese Biergsider
 Opvoxer endnu den ranke Gran!

I Holcks Kiøbenhavns Aften-Post (Nr. 30) blev aftrykket et Digt af H**nd, der fremhæver, at Lærdom, Kunst og Kløgt tildømde „Skalden Hæder“, samt nogle utrolig smagløse Rimerier af F. N. Riise:

Stærke Skialdre hylér i skumle Skygger
 Over dybt neddalet Sol!

Ogsaa i Provinspressen finder man rige Spor af den Deltagelse, Ewalds Død vakte rundt om i Landet.

Fyens Stifts Journal, redigeret af Iversen, melder hans Død med disse Ord:

Sørger, o Muser, og I Digtekunstens Elskere — Danmarks Barde er ei meere blandt os. Ærer hans Sløv, I Lirere [!], der ei kan naae hans hellige Harpe, og skammer jer [ved] den Usselfhed at blive blotte Rimere (Nr. 24).

Endogsaa et engelsk Digt „To the memory of my late friend dead at Copenhagen March 17, 1781“, der slutter:

Great Bard of North, immortal is thy fame,
Thou art no more, but Ewald was thy name.

I Nr. 32 læses et Digt af Bast, den senere Stiftsprovst, Digterens Ven:

Meer end ziirlig, meer end kraftig
Var hans kydske Harpes Klang,
Himlen smilde ved hans Tone,
Dyden vandt ved al dens Sang.

Et følgende Nummer bringer en ret mærkelig „Elegie over Ewald“, af den tyveaarige Rahbek:

Ei har jeg glemt Dit Venskab og Dit Værd!
Min Ewald, det kan Rahbek aldrig glemme,
Dog har jeg taugd endnu, dog er min Stemme
Ei bleven hørt blandt Dine Skalders Hær;
Thi ikke har jeg hørt Camenens Kald.
Hun flyer det Bryst, hvor Kummer grum regierer,
Og bør en kraftløs Sang, som mig vanærer
Da offres Dig, som vied mig til Skald? — —

Og med uklædelig Sentimentalitet fortsætter Ynglingen:

Men kun til at miskiendes fødtes jeg,
Fordi jeg taug, troer man mig Ewalds Fiende,
Han var min Ven, han mig at synge lærte;
I denne Sang skal Verden see mit Hierte;
Som Digter vil jeg ei bedømmes her.
Faaer jeg engang min tabte Kraft igien,
Da skal jeg *Ewald* meere værdig priise,
Ei eene mine Ord; mit Verk skal vise,
At Ewald var min Lærer og min Ven.

I Viborg Samler (Nr. 15) findes et Digt af Carl Adolph Busch, Alumnus paa Borchs Kollegium,

Hvo rører Danneharpen nu
Og hvo kan stemme ret dens Strænge?
Nu Harpen Sørgesflor skal bære
Og ved din Grav den sættes hen.

Selv ved Rigets yderste Grænser vakte Ewalds Død den mest levende Interesse. Saaledes bragte Altonaer Merkur et Referat af Begravelsen og Opførelsen af Sørgefesten, samt senere (Nr. 53) en udførlig Beskrivelse af Jordefærden (paa Forsiden); et Udtog af begge Artikler findes i Hamburger Correspondent.

I Nordske Intelligenz-Sedler (Nr. 20, 1781) læses et latinsk Digt in memoriam justorum scenicorum, summo Septentrionis poëtæ D. Joh. Ewaldi peractorum, fordansket af Forfatteren selv (S., vistnok Schönheider); det er svulstig og hyperloyalt. Ewald kaldes Nordens Homeros, „der end døende synger og graver sin Arving paa Gudindens sølv-toned Brystskiold: Ewald til Wessel disse Penne“.

I Dansk Museum, Marts 1782 (S. 322 ff.) offentliggjorde Edvard Storm sit 15 Sider lange Mindedigt „Ewald, eller den gode Digter.“ Digtet er trivielt og kjedeligt, bredt og udtværet. Det meste omhandler Besvarelsen af Spørgsmaalet: Hvad er en Digters Kald, Frugten af hans Grublerier paa Gretesholm (i Sjælland). Ewalds Danskhed prises:

Dansk var og Ewalds Sang. Forbauset Melpomene
 Det gamle Norden paa sin Skueplads faaer see
 Ved ham opvakt til Liv — —
 Den nye Skjoldmø bær Mjødhornet om blandt Kjæmper,
 Hun læser Runeskrift og taler Bjarkemaal,
 Og kvæder Regners Sang ved natligt Egebaal.

Hermed har vi paa det nærmeste gjort Rede for Omfanget og Karakteren af den digteriske Hyldest, der bragtes Ewald i Løbet af det første Aar efter hans Død. Med Undtagelse af Abrahamsons Mindedigt fremviser disse Poesier en saa sørgelig Mangel paa Aand og Fantasi, at de nærmest kun tjene til at vise, hvor uendeligt højt Mesteren stod over Disciplene.

Af blivende Værd er de korte „Efterretninger om Johannes Ewalds Levnet“, der, forfattet af Digterens Ven Frederik Münster, fremkom i Deutsches Museum Aug. 1781, senere oversat i Dansk Museum 1782, 680 ff. Han giver her en meget varmfølt, men vel idealiseret Skildring af Ewald, til Dels med Benyttelse af Manuskriptet til Levnet og Meninger. Münster dækker nærmest over hans Svagheder — „vel blev han ofte overmandet af sine

hæftige Lidenskaber, men saa snart han indsaae sine Fejl; fortrød og forbedrede han dem" — og undskylder ham ved en mangelfuld Opdragelse. Faderen var meget stræng og gav sig ikke synderlig af med sine Børn; i Hjemmet herskede huslige Bekymringer", de som „mest skulde have baaret Kjærlighed for ham og som paa ingen Maade var ham værd" viste ham „Ringagtelse og Mishandling", hans Moder miskjendte ham. Det fortjener at bemærkes, at Ewalds Moder levede endnu, da Münters Meddelelser fremkom paa Tryk.

Tanken om at rejse et Mindesmærke for Ewald fremkom strax efter hans Jordefærd. I det offentlige Opraab, undertegnet af Digterens Ven Gyldendal, indbyder „Ewalds Venner Medborgere til at tage Deel i et Æremindes Oprettelse. Konstværket bliver vor Widewelts Arbejde". Gyldendal paatog sig at indsamle Bidragene, og „for at desto flere kunde faa Deel deri", maatte intet overstige 10 Rdlr. Skulde Indsamlingen ikke indbringe en tilstrækkelig Sum, fik Bidragyderne deres Skjærv tilbage ved Aarets Udgang. Det sidste blev Tilfældet, og man ser deraf, at de store Følelser, der tolkedes i de mange Sørgedigte ved Ewalds Død, enten ikke bundede dybt, eller ikke vakte Gjenklang i vide Kredse. Digterens Venner, blandt hvilke flere vare bemidlede, vare end ikke i Stand til at bringe den fornødne Sum til et nok saa beskedent Mindesmærke til Veje. En stor flad Sten med Indskrift, der lagdes paa Graven, var alt, hvad man formaaede at yde. En Recensent [Abrahamson] af Ewalds samtlige Skrifter, der klager over den Skjødesløshed, hvormed man er gaaet til Værks ved en Udgave, „som skulde være som et Monument for Digteren," tilføjer med Bitterhed: „Andet Monument havde hans fattige Medborgere ikke Raad til. Uafgjort er det endnu, om den Fattigdom, der hindrede det, er i Pungen eller i Aanden. En dansk Mand, og en hæderlig een var det, indbød til Subscription til et Mindesmærke over Ewalds Grav, men hvo der ikke subscriberte det vare vore stoute danske og norske Landsmænd¹⁾."

¹⁾ Dansk Literatur-Journal III, 370.

Derimod spredtes et ikke ringe Antal af Buster og Billeder af Digteren rundt omkring i Landet, og de paagjældende Kunstnere synes at have gjort gode Forretninger.

I Nr. 54 af Adresse Comptoirets Efterretninger tilbød den desværre samme Aar af Døden bortkaldte Billedhugger Hartmann Beeken Afstøbninger af sin „efter Naturen modellerede Buste af Ewald“ for 8 Rdlr. Stykket. Listen til Tegning henlaa hos ham „hvis Subskribenternes Antal blev saa stort, at Umagen kunde lønnes.“ At hans Plan blev til Virkelighed sés af et Brev fra Frederikke Münter til Broderen, den senere Biskop F. Münter, dateret 28. Juli 1781, og hvori hun ytrer: Fader har foræret mig Ewalds Buste, den ligner meget¹⁾. Et Exemplar af denne Buste, der i Modsætning til Stanleys fremstiller Ewald i sin fulde Kraft, inden Sygdommen havde hærget hans Skikkelse og ældet hans Træk, blev for faa Aar siden erhvervet til Folkemusæet²⁾. Ogsaa Stanleys Portrætstatue, der findes paa Walkendorfs Kollegium og som er modelleret 1780 (Aarstallet er indridset paa Foden af Busten), synes at have været solgt i Afstøbninger³⁾. Det er uden Tvivl denne, ikke Beekens, der omtales af Oehlenschläger i Langelands-Reisen i Digtet Gibsbilledet⁴⁾.

Den Gibsfigur, som hisset staaer?
Ja Himlen ved, hvem det kan være;
Jeg troer, man kalder ham Voltaire. — —

Endvidere modellerede Abildgaard en Statuette, fremstillende Digteren, siddende i en Lænestol med Puder. Den er næppe egentlig Portræt, skjønt Abildgaard meget vel kan antages at have set Ewald. Holdningen minder om Michelangelos bekjendte Statue af Lorenzo Medici (il pensiero). Den tilhørte oprindelig J. B. Magens og findes nu paa det nationalhistoriske Museum. Den er, som Julius Lange bemærker, skizzeret med Aand og Dygtighed og mangler ikke et vist Præg af Storhed⁵⁾.

¹⁾ Briefe von Hause 1781—82, til Fred. Münter (i Hr. Kommandør Münters Eje).

²⁾ B. Olsen i Ill. Tidende 1886—87, Nr. 34.

³⁾ F. Münter siger (Dansk Museum 1782, 700), at Busten er modelleret efter hans Død og var „overmaade lignende“. Af denne lod nogle yngre Studerende i 1870 tage Afstøbninger.

⁴⁾ Samlede Digte, III, 1853, 47.

⁵⁾ Ude og Hjemme 1882.

„Under Forudsætning af at det mindste, som angaaer Ewald, vilde være velkommen,“ meddelte Kobberstikkeren Bradt, allerede 27. Marts, at han arbejdede paa et Kobberstik, fremstillende den Scene af Sørgefesten, hvor Ewalds Urne bekranses af Melpomene, som Pendant til et Stik, der gjengav Holbergs Monument. Begge Kunstbladene skulde i Subskriptionspris koste 1 Rdlr. En Indsender i Adressecomptoirets Efterretninger hilste hans Tanke med et begejstret Digt.

Først den 15. Juni indrykker han i Bladene Meddelelse om, at Kobberet var færdigt. Terkel Kleve falbød sit bekjendte Stik af Ewald for 4 Mark Stykket, hvormed fulgte gratis et mindre til hans Skrifter. Liebhaberne kunde selv vælge, om de ønskede det sorte eller det røde Tryk¹).

Udgaven af Johannes Ewalds samtlige Skrifter 1—4 Bind (1780—91) var begyndt at udkomme i Digterens Levetid, og annonceredes i Bladene af Forlæggeren Proft. Ewalds trofaste Plejerinde A. C. Skou saa sig foranlediget til i Adresseavisen at paatale „de Misbrug som Uvedkommende kunde gjøre af den Kredit afg. Hr. Ewalds Navn staaer udi hos Publikum ved at udgive under samme det, som han enten aldrig har skrevet eller ikke vedkiendt sig,“ og bekiendtgjorde, at alle hans Værker „og utrykte Manuscripter af ham selv ere betroede Dr. Schönheider for at udgives af Proft, til hvilken de af Ewald kontraktmæssig vare overdragne“²).

¹) A. C. E. Nr. 53. En udførlig Omtale af Kleves Stik findes i Dansk Litteratur-Journal, II, 331. „Det er en sand Glæde for Ewalds Beundrere,“ hedder det, „at faae hans Billede saaledes, som det er denne agtbare Digter værdig. At Portrætet ligner, kan ingen nægte, der har seet Digteren for nogle faa Aar siden. Kummer og Sygdom have siden forandret meget i disse Ansigtstræk, men vi takke Hr. Pr. Kleve for, at han ikke har tegnet os Ewald sukkende under Modgangs eller Smerters Plager, thi hvad Glæde kunde det være os, at see en ægtet og elsket Mand stædt i Vaande. Man troer at see ham i eet af hine hellige Øieblikke, da hele Skarer af skønne nye Tanker og store Billeder reise sig i Digterens Siel.“ En Kritik af Clemens' Portræt findes ligeledes i Litteratur-Journalen II, 408. Münter kalder Kleves Portræt „formeget idealiseret“ (Dansk Museum 1782, 700).

²) ib. Nr. 57.

Hartmann indbød til Subskription paa Musikken til Balders Død og Fiskerne, Klaverudtog med Syngestemme og Bas¹⁾.

Medens der saaledes fra mangfoldige Sider vistes Ewalds Minde en saa storladet Hyldest, som ingensinde før og maaske næppe senere er bleven nogen dansk Digter til Del, og hvorved det danske Folk, som A. D. Jørgensen ligesaa smukt som træffende ytrer, „bredte Kjærlighedens Kaabe over et forkrænkeligt Liv og derved hjemlede sig Ret til dets uforkrænkelige Frugter“, hævdede der sig enkelte Røster mod disse Stemninger, og denne Meningsforskjel affødte en ret bitter Polemik.

I Kjøbenhavns nye Efterretninger om lærde Sager²⁾ spotter en Forfatter over „disse saa følsomme og enthusiastiske Tider, da Danmarks Poet af mange gjøres til en Afgud, da Selskaber og Samtaler ophøje hans Fortjenester næsten over alle andre dødelige Menneskers, da Poeter og Verse-magere fremstaa klyngevis i de offentlige Tidender med Klynken og Klagen og Skrig og Taarer, da den afdødes afskaarne Hovedhaar gjemmes og maaske daglig kysses af nogle af hans Tilbedere som hellige Relikvier, da man kappes om at kaldes Ewalds Venner og Dyrkere, fordi man derved troer at blive anset for Smagens Ven.“ Han forarges over Indskriften paa Digterens Kiste og hævder, at den smukkeste og mest passende Indskrift havde været Davids Salmer 32, 1.—2. Vers.

Digterens Venner mærkede Snærten. Anmelderen af Ewalds Samtlige Skrifter tager i Dansk Litteratur Journal Sigte paa „de haardt bundne Trælle under Misundelsens stygge Jernaag, der helst saa, at Ewalds Arbejder adspredtes, saa at de ikke mere maatte saargjøre de svage, aldrig ligeudseende Øjne.“ „Det saas ogsaa andre Steder, at man slap Digterens Arbejder og hængte sig ved hans Levnet, at Skjørlevneren beskyldte ham for Ukydskhed, Drankeren ravende med det dampende Glas i Haanden sigtede ham for Fylder, at man traadte hen paa Digterens Grav og haanede hans Levnet, som skjønt ei fri for Menneskelighedens Feiltrin dog var ti Gange uskyldigere end hans nedrige Bag-

¹⁾ ib. Nr. 55. Neue Miscellaneen XIII, 79.

²⁾ 1781, Nr. 14, S. 209.

taleres. Lønmorderen, der i Nattens Mørke, og desuden tæt indhyllet i Kappen, jager en forgiftet Dolk i den forbigaaende, gjør ingen fælere Gjerning end denne lumske Bagvasker har gjort.“

I sin Universitets Journal (1793, S. 168) skriver Jakob Baden i Anledning af, at Jenaische Litteraturzeitung havde omtalt, at Ewald var bleven et Offer for Nød og Ulykke, hvilken Notits atter var gaaet over i The analytical Review med den Bemærkning, at Portrætet foran 1. Del af hans Værker udtrykte Geni og Melankoli: „Mig synes det dog snarere at udtrykke en stor Svækkelse end Melankoli, som heller ikke var Ewalds Sygdom. Denne usande og for os forhaanende Anmærkning have vi vore egne frække Patrioter og forstandige Venner af Ewald at takke for, som troede at ophøje Mandens Værd, ja mere, de nedsatte Regjeringens Omsorg for ham.“

I lignende Aand skriver hans Søn Gustav Ludvig Baden i Christian VII.s Aarbog: „1781 døde den store Digter Johannes Ewald, kun 38 Aar gammel, men svækket desværre af Udsvævelser, hvad de ikke skulle glemme, der dolere saa meget over hans lange Tilsidesættelse, hvori han sandelig selv var megen Skyld; thi Digterens licentia poetica kan dog ikke udvides til Drikkefrihed, den jeg, vel kun som et Barn, selv har seet Beviis for, men godt kan minde mig, da han opholdt sig i min Farbroders Hus paa Bernstorffs Gods¹⁾).

Striden forstummede snart og der blev stille om Ewalds Navn. 1795 skrev Baggesen sit Digt „Til Schleppegrell“ under Ewalds berømte Sang Haab og Erindring, indtegnet i Ungdomsvennens Stambog. Baggesens Digt former sig til en Hyldest til Ewald.

Jeg sang; Din Glands, o Ewald! var det Bliv,
Hvorved mit Orgel Stemme fik,
Din Hymnes Straaler tændte første Gang
Med apollonisk Ild min Siæl;
Og aldrig glemmer jeg, at denne Sang
Var Ewalds Sang til Schleppegrell.

Det skjønneste literære Minde til Digterens Ære har dog Oehenschläger sat ham et kvart Aarhundrede efter hans Død, i sit gribende Digt Ewalds Grav:

¹⁾ Kbh. 1833, 287 f. J. C. Fabricius, Von der Volks-Vermehrung, 1781, 81.

Hvert Aar, i mangt begejstret Øieblik,
 Jeg front og ene til din Ligsten gik,
 Helst dog, naar ned af Kirkens Linderad
 Høstvinden blæste koldt det gule Blad;
 Naar Solen skjulte sig bag Skyens Slør,
 Da tyktes mig: Nu er det som sig bør.

Og da jeg ældre blev, da syntes mig,
 At sindrigt her man havde jordet dig,
 Ved Issen: Kirken rolig i sin Sky!
 Ved Foden: Usselhed i snevre By!
 Her hellig Kraft og Trøst, hist Sorg og Nød.
 Du stod i Livet, som Du laa i Død.

Hvorledes er Familienavnet *Teiste* kommet til den nulevende Slægt af dette Navn?

Af E. A. Thomle.

Som bekjendt har der til henimod Enden af det 17de Aarhundrede her i Landet levet en gammel norsk Adelsslægt med Navnet *Teiste*. Den har — som en Flerhed af norske og danske adelige Familier — øiensynlig hentet sit Navn fra det Vaaben, den førte. Dette var nemlig en mod Høire vendt *Teiste* (colymbus gryllus) paa en grøn Tue over 3 Sølvstrømme i blaat Felt samt paa Hjelmene ligeledes en *Teiste*¹⁾. At det er Vaabenets *Teiste*, der har givet Slægten dens Navn, kan vel derfor ikke være tvivlsomt.

Af denne adelige Familie *Teiste* nævnes i samtidige Documenter mange enkelte Medlemmer, men man har kun liden Rede paa Forbindelsen mellem de forskjellige Personer, og det er vel heller ikke sandsynligt, at der lader sig opstille nogen tilfredsstillende Stamtavle over de ældre Led af Slægten. Saa meget tør imidlertid ansees for sikkert, at *denne* Familie *Teiste* uddøde i Slutten af det 17de Aarhundrede. Rigtignok fortæller det

¹⁾ Lexicon over adelige Familier i Danmark, Norge og Hertugdømmerne, II. S. 209.

dansk-norske Adelslexicon¹⁾, at den adelige Familie Teiste først uddøde hundrede Aar senere med Amtmand over Nordre Bergenhus Amt Magnus (Mogens) Theiste, der rigtignok ogsaa førte den adelige Teisteslægts Vaaben. Men dette er ikke rigtigt. Thi Amtmand Mogens Theiste hørte ikke til den adelige Slægt Teiste, og denne kunde derfor heller ikke først uddø med ham. Den sidste Mand af den adelige Familie Teiste har derfor utvivlsomt været den Mogens Teiste, der døde ugift 1670, en Søn af Trond Teiste til Hananger og Lunde og 2den Hustru Pernille Rytter, hvis Datter Brynhilde Teiste derfor ogsaa bragte Familiens nævnte Sædegaard til sin Mand Anders Friis til Landvig. Men samtidigt forekommer der dog ogsaa andre Personer af Navnet Teiste (Theiste), hvis Forbindelse med den adelige Slægt man hidtil ikke har kunnet paavise, medens man har været fuldt paa det Rene med, at de ikke kunne være legitime Grene af den gamle adelige Slægt, hvis Navn de føre.

Af saadanne Slægter, der bære den gamle Adelslægts Teistes Navn, men hvis Forbindelse med samme hidtil har været ganske ukjendt, kan først nævnes den talrige Slægt Teiste (Theiste), der nedstammer fra Sogneprest til Fet Hr. Johan Mogenssøn Teiste, af hvilken dog atter en ret talrig Gren senere har bortkastet Familienavnet Teiste og i dets Sted fra sin mødrene Slægt optaget Familienavnet *Kinck*. Dernest har man en mindre talrig Slægt Teiste, som indtil Midten af det 18de Aarhundrede eiede Kroken i Hafslo Prestegjeld i Sogn, en adelig Sædegaard, der ogsaa tidligere havde været eiet af Adelslægten Kruckow og den i samme indgiftede adelige Slægt Teiste. Denne sidste Omstændighed har da vel ogsaa været Grunden til, at den som dygtig Historiker og Heraldiker bekjendte Capitaine Gerhard Munthe, der selv var Eier af Kroken og som derfor særlig interesserede sig for Gaardens Historie, har antaget, at den i det 17de og 18de Aarhundrede paa Kroken bosatte Slægt Teiste har været en legitim mandlig Gren af den adelige Slægt. Dette forholder sig dog — som vi senere skulle se — ikke saaledes. Munthe

¹⁾ Lexicon over adelige Familier, II. S. 209.

antog nemlig, at den Jan Teiste, der i Begyndelsen af det 17de Aarhundrede eiede Kroken, var en Søn af Hans (Olufssøn) Teiste til Bjelland og Brynhilde Benkestok¹⁾, hvilket allerede deraf viser sig at være urigtigt, at denne Jan (Jon) Teiste ikke kaldes: Hanssøn, men Jonssøn og altsaa vel heller ikke godt kan have været nogen Søn af Hans Teiste, men af en Jon, skjøndt Navnene Hans og Jon i Virkeligheden jo kun ere forskellige Former af samme Navn (Johannes). Den yngre Slægt Teiste kan maa-ske endnu være til; men i Norge er den — saavidt vides — forlængst uddød.

Endelig optræder der i Midten af det 17de Aarhundrede ogsaa en Johannes (eller Johan) Teiste, der døde 1670 som Sogneprest til Eidanger ved Porsgrund uden dog — saavidt man har kunnet finde — at efterlade Børn, saa at denne Linie maaske er uddød med Stamfaderen selv.

Hvad der med Sikkerhed vides om de tre her nævnte Personer af Navnet Teiste, er følgende:

Jan (eller Jon) Jonssøn Teiste (Johannes Jonæ Teistius) maa være født c. 1606, eftersom han den 2 October 1627 blev immatriculeret som Student fra Bergens Skole²⁾. Han eiede Kroken i Hafslø Prestegjeld i Sogn, som han fik ved Arv, og blev c. 1630 gift med Mette Sørensdatter (Heiberg), en Datter af Foged i Indre Sogns Fogderi Søren Lauritssøn (Heiberg) paa Talle i Lyster og Anna Matsdatter³⁾. Hun blev som Enke 2den Gang gift c. 1636 med Borger i Bergen Bernt Nagell, ved hvilken Leilighed Kroken skal have tabt sine adelige Privilegier⁴⁾. Med Teiste havde Mette Sørensdatter 1 Søn og 2 Døtre⁵⁾.

Jan Jonssøn Teiste førte i sit Segl et adeligt Vaaben — men det var rigtignok ikke den adelige Slægt Teistes. Allerede

¹⁾ L. K. Daa, Tidstavler (Christiania 1874), III. S. 405.

²⁾ S. Birket Smith, Københavns Universitets Matrikel, I. S. 87.

³⁾ Søren Lauritssøn døde før 15 Januar 1655, efterladende Enken Anna Matsdatter og 5 Børn, nemlig foruden de i „Familien Heiberg“ nævnte Børn Sønerne Mads og Anders Sørenssønner.

⁴⁾ Tidstavler, III. S. 405. — Skiftet mellem Mette Sørensdatter og hendes Børn (∴ efter hendes 1ste Mand Jan Teiste) blev holdt paa Kroken 29 April 1636. (Indre Sogns Thingbog 24 April 1663).

⁵⁾ Hans K. Heiberg, Familien Heiberg, Stamtavlen.

heri synes at maatte ligge et Bevis for, at han ikke selv har regnet sig for at høre til denne Slægt, om han end førte dens Navn. Som bekjendt var det det adelige Vaaben, der var Kjendemærket for Slægten, medens Familie- eller Slægte-Navnet baade var af en senere Oprindelse og indtil langt ned i det 17de Aarhundrede tildels endog aldeles ikke brugtes. Man har, som bekjendt, derfor ogsaa talrige Exempler paa, at Adelsslægter, der føre forskjellige Familienavne, i Virkeligheden ere en og samme Slægt og derfor ogsaa føre samme Vaaben. Derimod er det næsten uden Exempel, at en Adelsslægt ogsaa har taget en anden adelig Slægts Vaaben. — Jan Teiste bruger i Seglet en paa Skraa staaende sort Stige i Sølvfelt og paa Hjelmen to harniskklædte Arme holdende en Tornekranz med en Rose i Midten. Dette Vaaben tilhørte en adelig Slægt, der efter Vaabenet har været kaldt Tornekranz¹⁾ — et Navn Slægten selv dog aldrig benyttede. At Jan Jonssøn ogsaa i Virkeligheden har tilhørt denne Slægt, er saameget sandsynligere, som Kroken først tabte sine adelige Rettigheder ved at komme over i den uadelige Bernt Nagells Eie — eller vistnok snarere allerede derved, at Jan Jonssøn giftede sig med en ufri Kvinde.

Hvad Hr. Johan Mogenssøn Teiste til Fet angaar, da var han ifølge Indskriften paa et Maleri, der tidligere hang i Fets Hovedkirke, men nu beror i Kunstindustrimuseets Samlinger i Christiania, født 6 October 1625 — hvor vides ikke. Han kalder rigtignok i sin Ansøgning om Fet Prestekald Christiania sin „fædrene By“²⁾, men det er vel saa langt fra, at dette Udtryk behøver at betyde, at han er født der, at det langt snarere taler derimod, da han uden Tvivl ellers vilde have kaldt Christiania for sin Fødeby. Han blev Alumnus regius i Christiania Latin-skole 4 Mai 1646³⁾ og Student derfra 1647⁴⁾. I 1651 blev han Fjerdelektiehører ved Christiania Skole, ansattes 19 Februar 1658

¹⁾ Lexicon over adelige Familier, II. S. 223.

²⁾ Cancelli-Indlægge 1667 i N. Rigsarchiv.

³⁾ Christiania Bispearchiv 2 A. Nr. 5, S. 255. Han kaldes her blot „Johannes Magni“.

⁴⁾ S. Birket Smith, Københavns Universitets Matrikel, I. S. 207.

som Succentor eller Tolvprest i Christiania, erholdt Bestalling som saadan 25 s. M.¹⁾ og aflagde sin Ed for Biskoppen 5 Marts nestefter²⁾. I denne Stilling forblev han, indtil han under 24 Febr. 1667 udnævntes til Sogneprest til Fet paa Nedre Rome-rike³⁾. Den 20 Juni s. A. blev han ordineret til Embedet i Christiania⁴⁾ og erholdt 1 Febr. 1671 ny Confirmation paa sin Bestalling⁵⁾. Han døde i Fet 1 October 1683⁶⁾.

Ogsaa Hr. Johan Mogenssøn Teiste førte i sit Segl et Vaaben. Men heller ikke han den gamle adelige Slægt Teistes, saaledes at det maa ansees sikkert, at heller ikke Hr. Johan Mogenssøn selv har betragtet sig som hørende til denne Slægt. Vaabenet viser nemlig en Sparre med 3 sex- eller undertiden fem-oddede Stjerner, de to over og den tredie under Sparren samt en lignende Stjerne paa Hjelmen. Dette Vaaben ligner i høi Grad det, som førtes af en liden — adelig? — Slægt, hvis ældste kjendte Medlem var den Knud Pederssøn Skriver, der 1547 blev Kjøbenhavns Universitets Foged paa Knardrup Kloster, 1552 dets Rentemester og 1567 Borgermester i Kjøbenhavn, hvor han døde 1569⁷⁾. Han havde mange Børn, af hvilke de fleste synes at være komne til Norge. Forskjellen mellem det Vaaben, denne Slægt førte og Hr. Johan Mogenssøns bestaar alene deri, at den første har en Rose istedetfor en Stjerne under Sparren. Men da en Rose, navnlig hvor den gjengives med sine spidse Dækblade, ofte i Aftrykket vil faa stor Lighed med en Stjerne, er der neppe Grund til ganske at betvivle Muligheden af, at Stjernen alene ved en Misforstaaelse kan være kommen ind i Presteslægten Teistes Vaaben.

Hr. Johan Mogenssøn var (ifølge Indskriften paa Epitafiet) i 30 Aar (altsaa fra 1653) gift med Karen Knudsdatter, født

¹⁾ Christiania Bispearchiv, 2 h. Nr. 7, S. 52, i N. Rigsarchiv.

²⁾ Ibid. 2 c.

³⁾ Aabne Breve 1667 i N. Rigsarchiv.

⁴⁾ Christiania Bispearchiv, 2 c.

⁵⁾ Confirmationsbestallinger 1671.

⁶⁾ Epitafiet i Kunstindustrimuseet; jfr. Personalh. Tidsskrift, 2 R. IV. S. 209.

⁷⁾ H. Rørdam, Kjøbenhavns Universitets Historie, I. S. 654 ff. Ny Kirkehist. Saml., III. 658—66, 846, O. Nielsen, Kjøbenhavns Hist. og Beskrivelse III. I. S. 186 f.

1ste Januar 1623. Hun levede endnu 1700 hos Sønnen i Fet, men maa være død i dette eller det følgende Aar¹⁾. Hun overlevede saaledes i mange Aar Manden, med hvem hun efter Epitafiet skal have havt 8 Sønner og 1 Datter. Paa det nævnte Maleri findes Hr. Johan Teiste afbildet med sin Hustru og samtlige 9 Børn, af hvilke den ældste Søn sees at være Prest og den yngste en Pige. Ved Forældrenes Fødder ligge to smaa Børn i Ligsvøb. Epitafiet er vistnok bekostet og opsat af Enken, da hendes Dødsaar ei findes angivet i Indskriften, hvor der er en aaben Plads, hvor den senere kunde tilføies, hvad der imidlertid ei er skeet.

Af Johan Teistes Børn kjendes følgende: 1) Et Barn, begravet i Christiania 30 April 1654²⁾. 2) Mogens, døbt i Christiania 13 Juli 1655²⁾. Han blev Student fra Christiania Skole 20 Juli 1674³⁾; tog Baccalaurgraden 6 Juni 1677³⁾, blev 17 Novbr. 1680 personel Capellan hos Faderen i Fet og aflagde Ed som saadan 6 Juni 1681⁴⁾ efter at han 12 Marts næstfør havde erholdt kgl. Confirmation paa sit Embede med Ret til at succedere Faderen, naar han afgang ved Døden eller Embedet paa anden Maade blev ledigt⁵⁾. Da Faderen døde 1683 erholdt han 16 October s. A.⁶⁾ Udnævnelse som Sogneprest til Fet. I 1699 blev han tillige Provst i Nedre Romerikes Provsti og døde i Embedet i Mai 1715⁶⁾. Han blev 30 Novbr. 1681 i Christiania gift med Abigael Kinck, født i Christiania 7 Novbr. 1658 (døbt

¹⁾ Nedre Romerikes Fogedregnskaber 1700—1701 i N. Rigsarchiv.

²⁾ Christiania Kirkebog 1648—1704. Om dette er Hr. Johan Teistes Barn kan dog maaske være tvivlsomt. I Kirkebogen kaldes det blot „Johan Mogenssøns Barn“ og efter Epitafiet skulde blot 2 Børn være døde, nemlig 3 og 4 ovenfor. Det tør dog være muligt, at dette Barn ikke er regnet med, da det ikke findes døbt i Christiania og saaledes vistnok maa have været dødfødt eller kun ganske faa Timer eller Dage gammelt, da det døde. Da Johan Teiste og Kone efter Epitafiet vare gifte i 30 Aar eller fra 1653, vilde det i alle Fald ikke være noget til Hinder for at Barnet er deres.

³⁾ S. Birket Smith, Kjøbenhavns Universitets Matrikel, II. S. 47 og 71.

⁴⁾ Christiania Bispearchiv 2 c.

⁵⁾ Aabne Breve 1681 og 1683 i N. Rigsarchiv.

⁶⁾ Klokker B. Svendsens (haandskrevne) Biografiske Oplysninger om Geistligheden i Christiania og Hamar Stifter. (Manusc. paa Universitetsbibliotheket i Christiania).

12 Decbr. s. A.), † der 2 October 1728 (begr. 12 s. M.), Datter af Kjøbmand Peder Matssøn Kinck og Anna Mortensdatter, der senere egtede Raadmand Peder Nilssøn Leuch¹⁾. Med hende havde han mange Børn²⁾, af hvilke den ældste Søn Peder Kinck, opkaldt efter Morfaderen, beholdt dennes Familienavn som sit eget, og en anden Søn Jacob Teiste blev Handelsmand i Christiania og Fader til den foran nævnte Amtmand i Nordre Bergenhus Amt Mogens Teiste (døbt i Christiania 19 Novbr. 1725, † i Kjøbenhavn 1791). 3) Sevald, døbt i Christiania 2 Febr. 1657, begr. der 24 Juni s. A.³⁾. 4) Sevald, døbt i Christiania 31 Marts 1659, begr. der 20 Januar 1667³⁾. 5) Helle, døbt i Christiania 16 Febr. 1660³⁾. Det var vel den „Elias Johannis Teiste“, der 15 Juli 1682 blev Student fra Slagelse lærde Skole⁴⁾. „Student“ Helle Teiste levede endnu 1701 — som det synes ugift — hos Broderen i Fet⁵⁾. Han var i ethvert Fald død før 1709 uden at efterlade Børn, da han ei nævnes som Arving

¹⁾ Christiania Kirkebøger 1648—1704 og 1705—1730.

²⁾ Børnene vare: 1) Anna, født i Fet c. 1682, gift med Tøger Wegersløf, Kjøbmand i London, uden Børn. 2) Karen, født i Fet c. 1684; † 5 Novbr. 1749, gift med Sogneprest til Vestby Paul Røder, født i Christiania 1680 (døbt 9 Juli s. A.), † i Vestby 19 Marts 1733, Søn af Instrumentist i Christiania Peder Paulssøn Røder og Dorthea Mortensdatter Sand. 3) Maren, født i Fet 25 Marts 1686, † i Hitterdal 8 Decbr. 1743 (begr. 17 s. M.); gift i Fet 12 Febr. 1721 (efter Kongebrev) med Sogneprest til Hitterdal Hr. Nils Coch. 4) Johan, f. i Fet c. 1688; vel Student Johannes Teiste, 21 A. gl., der indskreves ved Københavns Universitet 13 Juli 1709, dimitteret fra Christiania Skole. Han døde ugift i Christiania 1738 (begr. 14 Novbr. s. A.), 50 A. gl. 5) Peder Kinck, født i Fet c. 1690; blev 18 A. gl. Student fra Christiania Skole sammen med Broderen 13 Juli 1709. Blev Provst i Nedre Romerikes Provsti og var Sogneprest til Enebak fra 1719—1751, da han tog Afsked, † 1757 i Fredriksstad. Gift med Sara Sæby, † 18 Sept. 1763, Datter af Sogneprest i Fredriksstad Christen Christenssøn S. og Wibike Lauritsdatter Dahl. 1 Søn. 6) Nils, født i Fet c. 1693, † i Fredrikstad ugift 1764 (begr. 14 Decbr. s. A.), Kjøbmand. 7) Jacob, født i Fet c. 1696, † i Christiania 1753 (begr. 21 Novbr. s. A.) „60 A. gl.“, Kjøbmand. Gift i Christiania 15 Mai 1725 (efter Kongebrev) med Anna Beate Løchstør, † i Christiania 1736 (begr. 10 Febr. s. A.) 33 A. gl., Enke efter Andreas Ørtlein. 8) Mogens, født i Fet c. 1699, † ugift i Christiania 1736 (begr. 24 Decbr. s. A.) 36 A. gl., Kjøbmand i Christiania.

³⁾ Christiania Kirkebog 1648—1704.

⁴⁾ S. Birket Smith, Københavns Universitets Matrikel, II. S. 115.

⁵⁾ Folketællingen 1701, Nedre Romerike.

efter sin da afdøde ugifte Broder Hans Teiste i Bergen. 6) Hans, døbt i Christiania 31 Marts 1662¹⁾. Han maa være den Hans Teiste „født i Christiania“, der 11 April 1687 tog Borgerskab i Bergen²⁾, hvor han 11 Januar 1698 blev Notarius publicus³⁾. I Aarene 1702—1704 var han tillige const. Sorenskriver i Nordhordland og døde ugift i Bergen 13 October 1709, da Skiftet efter ham holdtes 29 Novbr. s. A. Hans eneste Arvinger vare Brødrene Mogens og Knud Teiste⁴⁾, hvorfor alle hans andre Sødskende da maa have været døde uden at efterlade Børn.

¹⁾ Christiania Kirkebog 1648—1704 i N. Rigsarchiv.

²⁾ N. Nicolaysen, Bergens Borgerbog. S. 113.

³⁾ Norske Aabne Breve 1698 i N. Rigsarchiv.

⁴⁾ Bergens Byes Skifteprotokol 1709 (Uddrag ved J. W. Blich i Norsk Rigsarchiv). Da der ved hans Død i 1709 kun nævnes 2 Arvinger, nemlig Brødrene Hr. Mogens Johanssøn og Helle Teiste (der døde ugift), kan den Johannes Theiste, der først forekommer i Christiania, senere var bosat paa Ryen i Skedsmo og endelig som Bestyrer af Anker og Wærns Sagbrug paa Moss, hvor han døde 1761 (begr. 15 Novbr. s. A.) ikke være nogen Søn eller Sønesøn af Hr. Johan Mogenssøn Teiste til Fet. Han kan derfor muligens være Sønesøn af Hr. Johannes Lauritssøn Teiste til Eidanger. Johannes Theiste jun., var gift 3 Gange: 1) 14 Novbr. 1719 i Fet med Elen Clausdatter, † paa Ryen i Skedsmo Foraaret 1736, Datter af Claus Pederssøn i Lille-Strøm og Kirsten Samuelsdatter. Efter hende sad Manden i uskiftet Bo ifølge kgl. Bevil. af 6 April s. A., indtil han 16 Januar det følgende Aar holdt Skifte efter hende og derefter 2) 31 Januar 1737 i Oslo (viet i Hospitals Kirken) egtede Kirsten Andersdatter Rør, begr. i Skedsmo 25 Mai 1742. 3) 25 Juni 1752 paa Moss egtede han derefter Anne Helene Olsdatter Nachschow, † paa Moss 4 Juni 1765 som Enke. I 1ste Egteskab havde Johannes Theiste 8 Børn, med sin 2den Hustru 2 Børn, der døde smaa og i sit 3die Egteskab 6 Børn. Børnene vare: 1) Karen, døbt i Christiania 24 Febr. 1720, † ung. 2) Claus, døbt i Christiania 17 Sept. 1721; vel „Barn“ begr. der i 1724. 3) Mogens, døbt i Christiania 13 Juli 1723; han var først Corporal og blev senere Visiteur i Molde. 4) Kirsten, døbt i Christiania 25 Mai 1725, † ugift i Fredriksstad 1777. 5) Cathrine Hermine, døbt i Rellingen 19 Febr. 1727; gift i Akerhus Slotsk. 10 Febr. 1763 med Christian Knudsøn Barhaug. 6) Karen, begr. 3 D. gl. i Skedsmo 5 April 1727. 7) Karen, født i Skedsmo c. 1728. 8) Hans, f. i Skedsmo c. 1730; var først Corporal, blev senere Visiteur i Larkollen, † der 25 Novbr. 1797. 9) Anne Adeluds, født i Skedsmo c. 1733, ugift. 10) Caspar Herman, døbt i Skedsmo Dom. inter Fest. Nat. et circ. (o: 28 Decbr.) 1738, begr. der 14 Mai 1739. 11) Maren, døbt i Skedsmo Dom. 4 p. Tri. 1741, begr. der 8 April 1743, 2 A. gl. 12) Eilert Michael, døbt paa Moss 25 Juni 1752, begr. der 6 Juli 1754. 13) Elen Kirstine, døbt paa Moss 20 Sept. 1755, begr. der 10 Oct. 1758. 14) Fredrik Christian, døbt paa Moss 7 Marts

7) Johan, døbt i Christiania 20 Novbr. 1663¹⁾. Han blev sammen med Broderen Helle 15 Juli 1682 Student fra Slagelse Skole²⁾ og levede endnu 1693. Han maa imidlertid være afdøet ved Døden før 1709 uden at efterlade Børn, da han ei nævnes paa Skiftet efter Broderen Hans. 8) Knud, døbt i Christiania 5 Febr. 1665¹⁾, begravet der 12 Sept. 1718, ugift. Han blev Student fra Helsingørs Skole 28 Aug. 1685²⁾ og var endnu ved sin Død „Studiosus“.

Om Hr. Johannes (eller Johan) Lauritssøn Teiste (Johannis Laurentii Teistius) vides ikke meget. Han blev Student fra Christiania Skole 11 Juni 1637³⁾ og maa saaledes være født c. 1617 uden Tvivl i Norge, siden han ved Immatrikuleringen udtrykkelig kaldes „Norvagus“. Han aflagde Ed som Capellan til Eidanger 27 April 1643 og som Sogneprest der Allehelgensdag (d: 1 Novbr.) 1648⁴⁾. I dette Embede døde han 8 Juli 1670. Han var gift med en Datter af Tolderen Peter Walther, men om der af dette Egteskab var Børn vides ikke.

Johan Lauritssøn Teiste bruger et Segl, der aabenbart er selvlavet. Han fører i Skjoldet et Hjerte med to Cherubvinger. Derimod har han som Hjelmtegn en Teiste, vistnok hentet fra den adelige Familie Teistes Vaaben.

Af hvad der saaledes er oplyst, fremgaar det, at samtlige foran nævnte Personer af Navnet Teiste, fra hvem nulevende Slægter af dette Navn kunne nedstamme, ere fødte i Begyndelsen af det 17de Aarhundrede: Jan Jonssøn c. 1606, Johannes Lauritssøn c. 1617 og Johan Mogenssøn i 1625. Da de ogsaa alle bære det samme Fornavn (Jan, Johan, Johannes), kan det ligge nær at antage, at ogsaa samtlige have faaet dette efter en og samme Person. Hvis det derfor kunde paavises, at den

1757, begr. der 17 Oct. 1758. 14) Birgitte Elisabeth, døbt paa Moss 21 Sept. 1758, begr. der 26 Juni 1762. 15) Johannes og 16) Ulrik.

¹⁾ Christiania Kirkebøger 1648—1704 og 1704—32.

²⁾ S. Birket Smith, Kjøbenhavns Universitets Matrikel, II. S. 142.

³⁾ S. Birket Smith, Kjøbenhavns Universitets Matrikel, I. S. 138. Naar han benytter Latin underskriver han altid „Johannes“, men ellers skriver han „Johan Teiste“. Matrikelen har feilagtigt „Tristius“.

⁴⁾ Christiania Bispearchiv 2 c.

adelige Slægt Teiste i den sidste Halvdel af det 16de eller i Begyndelsen af det 17de Aarhundrede har knyttet saadanne Familieforbindelser med andre — adelige eller borgerlige Slægter — helst uden eget Familienavn — at det bliver forklarligt, at Navnet Teiste kan være optaget af disse indgiftede Slægter, er det allerede meget rimeligt, at man har fundet den rette Vei til Løsningen af Spørgsmaalet. Det er og har altid været den sedvanlige Maade, hvorpaa et Familienavn er overført fra en Slægt til en anden, at en Dattersøn eller længere ude Beslægtet har optaget sin Morfaders eller dennes Faders Familienavn, hvad der ved talrige Exempler fra Fortiden let lader sig bevise, og dette gjælder ikke blot borgerlige Slægter. Ogsaa adelige Familiers Slægtsnavne ere vistnok ofte paa denne Maade overførte ikke blot til andre adelige, men lige saa hyppigt ogsaa til borgerlige Slægter. Der stillede sig i saa Henseende neppe synderlige Vanskeligheder i Veien fra vedkommende adelige Slægts Side. Thi for denne var, som tidligere bemærket, Vaabenet — det adelige Skjold — Slægtens egentlige Kjendemerke, medens *Familienavnet* kun var af en megen secundær Interesse. Dette kan ogsaa alene forklare, at adelige Slægtsnavne saa overordentlig hyppigt bæres ogsaa af borgerlige Slægter.

Hvad man kjender til den adelige Slægt Teistes Genealogi er desværre ikke meget. Det er imidlertid heller ikke nødvendigt for denne Undersøgelse at gaa synderligt langt tilbage i Tiden og vi kunne derfor begynde med Jon (Olufssøn) Teiste til Bjelland, en Søn af Oluf Teiste d. æ. til Bjelland og Kirstine Skak, der skrives til Kaupanger i Sogn. I 1525 var han Erkebisp Olufs Ombudsmand i Bergen¹⁾, 1531 hans Kjøgemester²⁾ og levede endnu 1547³⁾, men var død 1562⁴⁾. Det er uden Tvivl denne Jon Teiste, der fra 1549—1555 var forlenet med Andenes Len⁵⁾, og formodentlig ogsaa den Væbner Jon Teiste,

¹⁾ Dipl. Norv., VII. S. 654, 670 og 680.

²⁾ Ibid. S. 731 og 739.

³⁾ Ibid. XII. S. 757.

⁴⁾ Norske Magasin, I. S. 209.

⁵⁾ Norske Rigs-Registanter, I. S. 117 og 181.

der 1536 fra Sørum udstedte sit Hyldningsbrev til Christian III¹⁾. Formodentlig er han død før 20 Februar 1555, da Andenes Len dette Aar blev givet til Nils Trolle²⁾. Han var gift med Anna Kruckow, en Datter af Hans Kruckow til Kroken, der bragte denne Eiendom til Jon Teiste³⁾. Med hende, der nævnes 1535⁴⁾ og endnu levede 1598⁵⁾, men var død 1606⁶⁾, havde Jon Teiste flere Børn. Efter Mandens Død blev hun — vistnok c. 1561 — 2den Gang gift med Anders Nilssøn, der førte Familien Tornekrands's Vaaben, hvorfor han ogsaa 1598 kaldes „erlig og velbyrdig Mand“⁷⁾ og saaledes utvivlsomt har været af Adel, hvad ogsaa Absalon Pederssøn udtrykkelig siger at han var⁸⁾. Han nævnes allerede 1562⁹⁾ som Beboer af Kroken, hvor han ogsaa residerede, da han 4 October 1565 fik Brev paa Dale Skibrede i Sogn mod at være Lensmanden paa Bergenhus hørig og mod aarlig at betale slig Afgift og gjøre slig Tjeneste, Tynge og Besværing, som Erik Rosenkrands paalagde ham¹⁰⁾. Den 10 Sept. 1568 fik han Fornylse paa denne Forlening for saadan aarlig Afgift, som det Brev formelder Hr. Jørgen Lykke og Bjørn Anderssøn paa Kongens Vegne havde givet ham, ligesom han eftergaves de 2 Aars Afgift, af samme Prestegjeld, hvormed han stod til Rest „efterdi vi forfare“, som det heder: „at han troligen har ladet sig bruge udi vor og Rigens Tjeneste og imod vore og

1) Dipl. Norv., II. S. 828.

2) Norske Rigs-Registanter, I. S. 181.

3) Danmarks Adels Aarbog 1900, S. 214 f. Ogsaa Hans Kruckows Fader Hans Kruckow siges at have eiet Kroken. Dette er imidlertid vistnok tvivlsomt. I en Herredagsdom af 10 Juli 1599 (Norske Herredags-Dombøger, I. R. V. S. 100 f.) heder det, at Kroken „er hans Hustrues Moders (=: Anna Kruckows *Moders*) rette Odel og Eiendom“ og senere at det skulde være hans Hustrues Forældre „solgt og tilkommet“. Man skulde derfor næsten tro, at Hans Kruckow har faaet Kroken med en af sine Hustruer og ikke arvet den efter Faderen.

4) Danmarks Adels Aarbog for 1900, S. 214.

5) Bergens Bythingsprotokol 1598.

6) Norske Herredags-Dombøger for 1607.

7) Norske Herredags-Dombøger, V. S. 100.

8) Norske Magasin, I. S. 310.

9) Dipl. Norveg., V. S. 850.

10) Norske Rigs-Registanter, I. S. 470.

Rigens Fiender¹⁾. Allerede 27 Mai 1570 mistede han igjen denne Forlening, der efter Absalon Pederssøn rentede „heden wid it hundrit daler“²⁾ hvilken Forlening gaves Otto Galskytt³⁾. Man kunde derfor tro, at Anders Nilssøn da var død, men det kan dog ei have været Tilfældet, da han endnu nævnes i Live 1594⁴⁾.

Af sit Egteskab med Anna Kruckow havde Anders Nilssøn kun en eneste Søn Jon — øiensynlig opkaldt efter hendes første Mand Jon Teiste til Bjelland. Dette fremgaar med fuld Sikkerhed af et Par Herredagsdomme, som vi derfor nedenfor nærmere skulle se paa.

Under 3 August 1607 havde Jens Bjelke til Østeraat som Fuldmægtig for velbyrdig Fru Øllegaard, afgangne Jon Anderssons Efterlevende i Kroken, stævnet Lagmanden i Bergen Jacob Jørgenssøn og hans Meddommere for en Dom, de i 1606 havde afsagt mellem nævnte Jon Anderssøn og Hans Olufssøn Teiste, Foged paa Halsnø Kloster og i Hardanger, hvorved de havde kjendt for Ret, at Hans Teiste som en *Sønnesøn* af afg. Hustru Anna Kruckow skulde gaa i Arv efter sin *Farmoder* lige med hans *Farbroder* „sammøder“ for^{ne} Jon Anderssøn, til hvilken Arv denne mente sig at være nærmest, da Arven var falden nogle Aar før den nye Lovbog blev „transfereret, oplæst eller forkyndt der udi Riget“, Da Jon Anderssøn imidlertid trods tvende Forbudsbreve af Befalingsmanden paa Bergenhus Laurits Kruse til Snedstrup paa Kongens Vegne „havde indfløt udi afgangne Hustru Anna Kruchows Bo“ og uden Registrering taget i Besiddelse hele Arven baade i Løsøre og Jordegods uden noget Skifte, var han ved Lagthingsdommen idømt Bøder til Kongen og derhos dømt til at holde Skifte med sine Medarvinger efter afg. Anna Kruckow og endelig var Hans Teiste og dennes Sødskende erklæret for at være rette Medarvinger i Anna Kruckows Bo og kjendt berettigede til at tage den Arvelod, som deres

¹⁾ Norske Rigs-Registranter, I. S. 606.

²⁾ Norske Magasin, I. S. 417.

³⁾ Norske Rigs-Registranter, I. S. 655.

⁴⁾ Bergens Bythingsprotokol 1594 (Afskrift i det norske Rigsarchiv).

Fader i saa Maade kunde tilfalde. Denne Dom blev ogsaa stadfæstet af Herredagen ¹⁾).

Ifølge en senere Herredagsdom af 30 Juli 1622 havde Simen Nilssøn paa Kroken, Foged i Sogn, nægtet at betale Otto Bildt eller hans Arvinger Landskyld af 2 Løber i Ytre Kroken, der i 1612 var denne pantsat af velbyrdig Hans Teiste til Bjelland, fordi dennes Søster Elsebe Teiste havde nedlagt Forbud derimod, da en Del af Kroken var hendes, uagtet saavel Simen Nilssøn selv som dennes Formand salig Peder Frost tidligere havde betalt Otto Bildt og hans Arvinger Landskylden af den halve Gaard, der var 6½ Løber. Under Sagen blev der fremlagt et Skiftebrev, dat. Kroken 19 Decbr. 1607 „mellem erlig og velbyrdig Mand Hans Teiste til Bjelland saa og erlig og velagt Mand Johan Anderssøn Raadmand i Bergen samt velagt Mand Carsten Jonssøn til Førede, som ere Medarvinger efter s(alig) Hustru Anna Kruckow, deres *Fadermoder* og *Modermoder* paa den ene og erlig, velbyrdig Fru Øllegaard Pedersdatter i Fuldmagt paa sit kjære Barns Vegne, som er en Medarving efter sin salig Fader Jon Anderssøn baade efter sin *Farfader* Anders Nilssøn og sin *Farmoder* Hustru Anna Kruckow paa den anden Part, anlangende hvis Odelsgoods, saavel som Sølv, Kobber, Tin, Messing og Sengeklæder, som tompes og faldt efter forn^e Anders Nilssøn og Hustru Anna Kruckow, desligeste Fæ og Kvæg, Bo og Boskab, i hvad somhelst og det haver været²⁾). Ved Skiftet faldt der af Hovedgaarden Ytre Kroken 6½ Løb paa Hans Teistes Part, 7 (o: 6½?) Løb paa Fru Øllegaards Søns Part og i Indre Kroken — der tidligere skal have udgjort en Del af den samlede Eiendom — paa Hans Teistes Part ½ Løb, paa Fru Øllegaards Søns Part ½ Løb og som Fjerdingsgave paa Fru Øllegaards egen Part 2 Løber 2 Mæler. Desuden erholdt ogsaa Carsten Jonssøn ½ Løb 2 Mæler i Indre Kroken. Under 12 Januar 1612 pantsatte imidlertid Hans Teiste 7 Løber (hvilket dog alene var

¹⁾ Norske Herredagsdombog for 1607 (Afskrift af Prof. Fr. Brandt paa Christiania Universitetsbibliothek, Manscr. Nr. 775. 4to)

²⁾ Norske Herredags Dombøger 1622. (Prof. Brandts Afskrift i Universitetets Manuskriptsamling).

en Skrivfeil for 6 $\frac{1}{2}$ Løber) i Ytre Kroken til Otto Bildt og hans Hustru Inger Jespersdatter for 400 Rdl., men afgav senere den 1 Marts s. A. en Erklæring om at Pantsættelsen ei omfattede de 2 Løbs Leie i Ytre Kroken, som egentlig tilhørte hans Søster Elsebe Teiste og hendes Mand Claus Berg til Ormegaard. Ved Dommen blev det imidlertid afgjort, at Simen Nilssøn ingen Ret havde havt til at nægte Landskylden af den pantsatte Del, da Elsebe Teiste ikke paa Skiftet var udlagt nogen Del i Kroken og hun ei heller inden lovbestedte Tid havde paaanket Skiftet. Hvis Simen Nilssøn herved var forurettet af Hans Teiste, fik han søge denne¹⁾.

Den i de foranstaaende Herredagsdomme nævnte Jon Andersson paa Kroken, der var død før August 1607, kaldes i flere Kongebreve Jon Andersson *Teiste*. Den 8 Aug. 1607 fik saaledes Nils Wind Befaling til at beskikke Fru Øllegaard Pedersdatter afgangne Jon Teistes efterladendes Hustru en Værge i Anledning af det Skifte, der ifølge Herredagsdommen af 1607 skulde holdes mellem hende og hendes Medarvinger²⁾. Ligeledes fik Gjøde Pedersson paa Kopanger 18 April 1636 Bevilling til at være fri og utiltalt for et Drab, som han i 1607 havde begaaet, idet han havde „skudt en Skaatspistol løs“ med den Følge at nogle af Haglene mod hans Villie skal være „kommen udi Hovedet paa en ved Navn Jon Andersson *Teiste*“, der nogen Tid derefter afgik ved Døden. Dog var Gjøde Pedersson forinden bleven forligt med ham, fordi det var skeet af Vaade og derhos led Jon Teiste ogsaa af anden Sygdom „som mere haver været Aarsag i hans Død end den Skade, han havde af samme Hagel“³⁾. At Gjøde Pedersson var saa ganske uskyldig i Drabet, som han vilde gjøre det til, kan dog vistnok betvivles. At han maa have været en temmelig voldsom Mand, synes i alle Fald at fremgaa af, at Jon Teiste ikke var den eneste, han begik Drab paa. Thi ogsaa under 21 Juni 1609 fik han kgl. Efter-

¹⁾ Norske Herredagsdomme 1622. (Afskrift af Prof. F. Brandt paa Christiania Universitetsbibliothek, Mscr.)

²⁾ Norske Rigs-Registanter, IV. S. 225.

³⁾ Norske Rigs-Registanter, VII. 210, cfr. VIII. S. 118.

ladelse for at have taget Livet af en Garp ved Navn Herman Bolt fra Bremen, da han havde betalt Bøder til Kongen og tilfredsstillet Sagvolderen efter den faldne Doms Indhold¹⁾. Han var ogsaa beskyldt for andre grove Forbrydelser, Underslæb, Bedrageri og m. m., hvorfor han blev dømt fra sin Fogedbestilling og hans Gods konfiskeret²⁾. Senere erholdt han vistnok kgl. Opreisning, idet det udtrykkelig erklæredes, at de gjorde Beskyldninger „høiere skal være for os opsmutzet, end som de udi sig selv skal have været“³⁾, hvorfor han ogsaa fik alt sit konfiskerede Gods tilbage⁴⁾, men det kan dog neppe antages, at den faldne Dom har været saa ganske ugrundet. At han var grundig forhadt i Sogn, synes i alle Fald at fremgaa af, at 3 Bønder endog leiede „en Kompan“ til at skyde ham ihjel, hvilket dog ei lykkedes, medens „Kompanen“ herfor blev dømt fra sin Hals og Bønderne til Bremerholm⁵⁾.

Efter hvad der forhen er oplyst om den adelige Slægt Teiste, kan der altsaa nu opstilles følgende Oversigtstavle over de her omhandlede Led af Slægten.

Anna (Hansdatter) Kruckow, † c. 1602. * 1) Jon (Olufssøn) Teiste til Bjelland, † c. 1555. (3 B.) 2) (c. 1561) Anders Nilsson (Tornekrannds)⁶⁾
† efter 1594. (1 Søn).

1.	1.	1.	2
Oluf Teiste til Bjelland * Maren Rustung.	Karen Teiste * 1) (c. 1561) Anders [Christenssøn Skrifer, Borgmester i Bergen] 1 S. 2) Henrik Mund til Iden, † 1600, u. B.] ⁷⁾	(Gurun) Teiste, * Jørgen (Pederssøn, Staur?)	Jon Anderssøn „Teiste“ til Kroken, † 1607. * 1) (1593) Cæcilia Akselsd. Gyntelberg ⁸⁾ . u. B. 2) Øllegaard Pedersd. (* 2) Peder Frost, 3) Simen Nilsson. 1 S.
Hans Teiste til Bjelland * Brynhilde Benkestok.	Elsebe Teiste * Kanniken Claus Berg.	Johan Anderssøn, Raadmand i Bergen.	Jan Jonssøn „Teiste“ til Kroken.
		Maren Jørgensdtr. * Carsten Jonssøn til Førde ⁹⁾ .	

¹⁾ Norske Rigs-Registanter, IV. S. 320, jfr. VIII. S. 118.

²⁾ Norske Rigs-Registanter, IV. S. 391 ff, 412 ff. og 519.

³⁾ Norske Rigs-Registanter, V. S. 635 f.

⁴⁾ Norske Rigs-Registanter, VI. S. 40.

⁵⁾ Norske Rigs-Registanter, VII. S. 399 og 536.

⁶⁾ Danmarks Adels Aarvog for 1900, S. 215.

⁷⁾ Norske Rigs Registanter, III. S. 39, 616 og 666.

⁸⁾ Norske Samlinger, I. S. 266.

⁹⁾ At det var paa Hustruens og ikke paa sin egen Side at Carsten Jonssøn paa Førde var Arving efter Anna Kruckow fremgaa af Indre Sogn Thing-

Foruden Sønnen Hans og de to her omhandlede Døtre angives Jon Teiste til Bjelland at have havt flere Børn; men de kunne i saa Fald neppe *alle* have været af Egteskabet med Anna Kruckow, da de ei nævnes paa Skiftet efter hende. Sandsynligvis har dog Sønnen Fin Teiste, der allerede døde 1570 — altsaa længe før Moderen — ved at falde ud over et Fjeld — uden Tvivl ugift¹⁾ — været af dette Egteskab, ligesom Datteren Guren Jonsdatter Teiste, der udtrykkelig kaldes Søsterdatter af Jørgen Kruckow til Tjerne²⁾, ogsaa maa have været Anna Kruckows Datter og derfor sandsynligvis har været den Datter af Jon Teiste, der var Moder til Carsten Jonssøns Hustru Maren Jørgensdatter. I saa Fald maa dog hendes Egteskab med Lagmanden i Trondhjem Jørgen Pederssøn (Staur) kun have været velsignet med denne ene Datter. Gurun Jonsdatter var død før 1588. Thi ifølge en Herredagsdom af 1604³⁾ havde Nils Bille til Ravnholt 13 Juli d. A. indstævnet Jon Anderssøn paa Eyck (vel Eg i Kvinnherred)⁴⁾ for noget Gods i Hafslo Sogn, som for Gjæld var udlagt Nils Bille 1588 efter salig Hustru Gurun Jonsdatter Teiste, fordum Lagmands Hustru udi Trondhjem, hvilket han beviste med det af hendes afg. Husbonde Jørgen Pederssøn udgivne Brev og med Skiftebrevet efter Gurun Jonsdatter, hvilket Gods han formente at Jon Anderssøn uden Lov og Dom tilholdt sig. Da Jon Anderssøn imidlertid oplyste, at

bog 1650, f. 53, hvor der under en Sag om Fet Gods i Hafslo blev fremlagt et Kjøbebrev fra Carsten Jonssøn paa 2 Løbs Leie i Fet, som han haver solgt til hans *Hustrues Moders Broderdatter* Fru Elsebe Teiste og hendes Mand Hr. Claus Berg til Ormegaard, Cannik og Cantor i Oslo Domkirke, dat. Førde den 20 Sept. 1608. Brevet var underskrevet og medforseglet af Carsten Jonssøns Hustru Maren Jørgensdatter og hans 2 Sønner Jon Randal og Jørgen Randal.

¹⁾ Norske Magasin, I. S. 374.

²⁾ Se Danmarks Adels Aarvog for 1900, S. 215.

³⁾ Norske Herredags-Dombøger, VI. S. 32 f.

⁴⁾ Det maa vistnok være Jon Anderssøn Teiste til Kroken. Naar en Jon Teiste til Eg i Kvinnherred angives for at være Søn af Jon Teiste til Bjelland, beroer vel dette blot paa en Misforstaaelse. Se ogsaa Norske Herredagsdombøger, 1 R. VI. 32 f. og S. 88 f., hvoraf det med Bestemthed fremgaar, at Jon Teiste til Eg og Jon Anderssøn paa Kroken er en og samme Person.

det pantsatte Gods aldrig havde været i hans Eie, blev han frikjendt. Vistnok efterlod Jørgen Pederssøn (Staur) sig flere andre Børn, der i 1592 angives at være Peder, Johan og Carsten Jørgenssønner og Elsebe Jørgensdatter¹⁾, men disse Børn kunne jo godt være af et tidligere Egteskab, da det maa antages, at Lagmanden Jørgen Pederssøn (Staur) har været gift mere end den ene Gang, med Guren Jonsdatter. Han kan dog vistnok ikke være identisk med den Jørgen Pederssøn (Staur) til Nervig, der (i 1561) var gift med Bodil Pallesdatter Splid²⁾. Men det er uden Tvivl rigtigt, at det er sidstnævnte Jørgen Pederssøn (Staur), der 2den Gang blev gift med Margrethe Christophersdatter Rustung, med hvem man skulde antage at han kunde have faaet Gaarden Onareim i Tysnes Prestegjeld i Søndhordland, hvortil han i Ahnetavler findes skrevet. Det maa dog alene beroe paa en Misforstaaelse at Jørgen Pederssøn Staur nogensinde har eiet Onareim. Thi den Jørgen Pederssøn, der eiede Onareim var *ikke* af Slægten Staur men en ganske anden Mand med samme Navn. Onareim tilhørte nemlig i det fjortende Aarhundrede Gyrid Hallbjørnsdatter, der i 1403 var Enke efter Jorund Arnessøn³⁾. Fra hende kom Gaarden til hendes Slægtning Jardar Bonde paa Malkenes, hvis Søn Stein Jardarssøn bragte Gaarden til sin Søn Anders Steinssøn, fra hvem den kom til Sønnesønnen Ivar paa Onareim. Da han døde uden Børn opstod der Tvist om Gaarden mellem Ivars Moders Broderbørn og hans Frillesøsters Dattersønner Jørgen og Svein Pederssønner. Ved Lagthingsdom af 20 Juni 1543 blev Onareim tildømt Brodersønnen Johan (Juan), dog som det synes saaledes, at Jørgen og Svein Pederssønner skulde have Ret til at indløse de Eiendomme, der vare tilfaldne Ivar fra hans fædrene Slægt⁴⁾. Enten Dommen senere er bleven underkjendt eller Brødrene igjen har indløst Eiendommen kjendes ikke. Men Onareim var senere i Jørgen Pederssøns Eie, og blev efter hans Død paa Skiftet efter hans Enke Anna 1580 udlagt

¹⁾ Norske Rigs-Registranter, III. S. 263 f.

²⁾ Danmarks Adels Aarbog for 1892, S. 133.

³⁾ Dipl. Norv. I. S. 323, II. S. 437 og IV. 567.

⁴⁾ Norske Magazin, I. S. 579 f.

Sønnen Hans Jørgenssøn¹⁾, efter hvem den tilfaldt Børnene Peder Hanssøn, Anders Hanssøn m. fl., der ved Skjøde af 20 Mai 1632 igjen solgte den til Berthel Lauritssøn (Hørbye) til Hatteberg²⁾. Fra ham kom den senere til Anders Mouatt og Ludvig Rosenkrands³⁾. At den ovenfor omhandlede Jørgen Pederssøn paa Onareim, hvis Enke hed Anna, ikke kan være Jørgen Pederssøn Staur følger ikke blot deraf, at Sidstnævntes Enke hed Margrethe Christophersdatter Rustung og senere 2den Gang (efter 1565) egtede Amund Lauritssøn Dahl til Sandvigen, der levede 1565⁴⁾ og sandsynligvis endnu 1570⁵⁾, men formodentlig maa være død omtrent paa denne Tid, i alle Fald før 1578⁶⁾, men ogsaa deraf, at Jørgen Pederssøns Søn Hans Jørgenssøn paa Onareim var gift med Hustru Botilde Jørgensdatter⁷⁾, hvis Moder udtrykkelig siges at være Margrethe Rustung⁸⁾ og saaledes utvivlsomt maa være en Datter af hendes 1ste Egteskab med Jørgen Pederssøn Staur og følgelig Halvsøster af Christopher Amundssøn Dahl til Sem, der ogsaa i 1604 havde Proces med Hans Jørgenssøn paa Onareim paa hans Hustru Bodil Jørgensdatters Vegne om Arv og Odelsods, som falden var efter Fru Margrethe Thronsdatter (o: Christophersdatter) Rustung⁹⁾. Det er heller ikke rigtigt, naar Amund Lauritssøn Dahl skrives til Malkenes. Denne Eiendom eiedes nemlig ogsaa af Jørgen Pederssøn paa Onareim og hans Enke Anna, til hvem den var kommen fra Jardar Bonde paa Malkenes i det 14de Aarhundrede. Paa Skiftet efter Anna 14 Novbr. 1680 kom Malkenes ligesom Onareim til Hans Jørgenssøn og ved Skifte 22 Januar 1622 formodentlig efter Konen Hustru Bodil Jørgensdatter bleve begge Eiendomme delt mellem

¹⁾ Hans Onareims Datter som skal være beliggen af en hendes Slægt i 3die Led fik 19 Sept. 1617 kgl. Bevilling til at egte Knud Iversen (Bergenus Lensregnsk. Nr. 530).

²⁾ Søndhordlands Thingbog 9 April 1662 (i Bergens Stiftsarchiv).

³⁾ Ibid.

⁴⁾ Norske Rigs-Registranter, I. S. 482.

⁵⁾ Norske Magasin, I. S. 373 f.

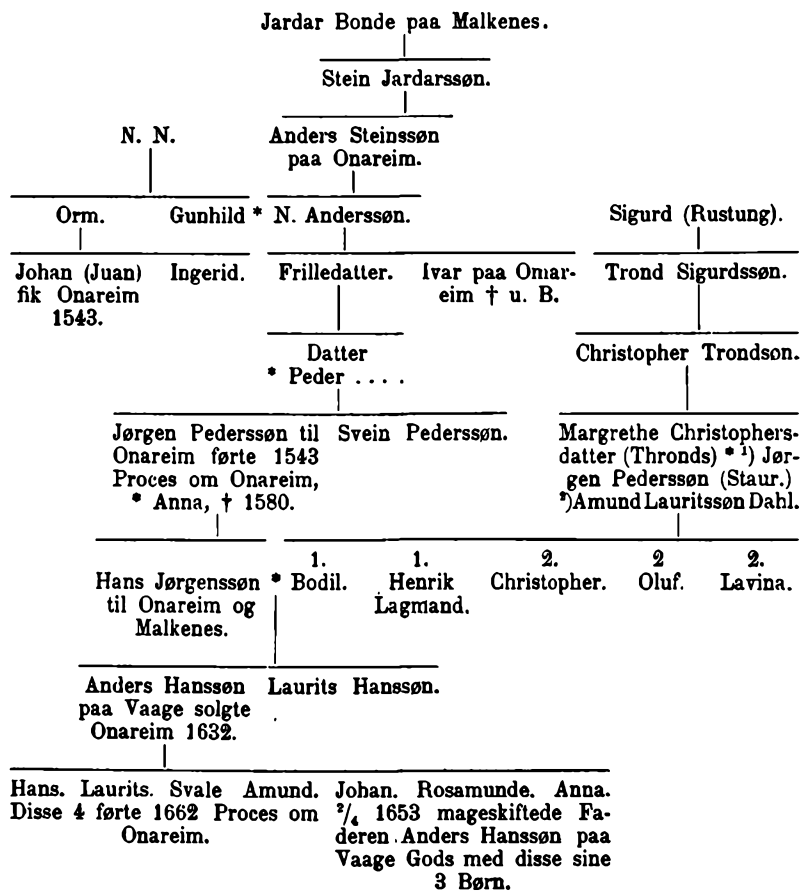
⁶⁾ Personalh. Tidsskrift, 4 R. II. S. 240 f.

⁷⁾ Norske Herredags-Domme, I R. VI. S. 21.

⁸⁾ Søndhordlands Thingbog for 13 April 1649 (i Bergens Stiftsarchiv).

⁹⁾ Norske Herredags-Dombøger, I R. VI. S. 21.

Enkemanden og Børnene. Senere blev Malkenes af Anders Hanssøn paa Vaage og hans Sødskende mageskiftet til Ove Dahl mod Elsaaker og Vermedal, og denne pantsatte derefter Malkenes til Axel Mouatt, efter hvem den med hans øvrige Gods kom til Ludvig Rosenstand, der eiede den i 1662¹⁾. Foruden Hustru Bodil, øiensynligt opkaldt efter Jørgen Pederssøn (Staur)s 1ste Kone Bodil Pallesdatter Splid, skal Margrethe Christophersdatter i Egteskabet med ham i det mindste have haft en Søn Lagmand i Trondhjems Lagdømme Henrik Jørgenssøn (Staur)²⁾.

¹⁾ Søndhordlands Thingbog 1662 S. 1 ff. (i Bergens Stiftsarchiv).

²⁾ Fru Maren Staur Ahner, Lützows Misc., Ny kgl. Saml. fol. Nr. 355. —
Se ovenstaaende Oversigtstavle.

Hvad derimod den Hans Teiste angaar, som skrives til Gaarden Fet i Hafslo og som ellers har været antaget for at have været en Søn af Jon (Olufssøn) Teiste til Bjelland, da kan han i alle Fald neppe have været af Egteskabet med Anna Kruckow¹⁾. Thi vistnok døde denne Hans Teiste, der 24 Aug. 1585 blev Lagmand i Stavanger efter Cosmus Arildssøn (Gyldensø?)²⁾, allerede i 1591, da Eftermanden Morten Nilssøn før 7 Juni s. A. var bleven Lagmand i Stavanger „efter den forrige Lagmands Død“³⁾, men da hans Datter utvivlsomt maa være den Anna Hansdatter Teiste, der var gift med Trond Benkestok til Hananger og senere med Nils Jacobssøn Friis til Landvig og som saaledes levede langt ind i det 17de Aarhundrede, maatte hun følgelig have været nævnt paa Skiftet efter Anna Kruckow. Forresten synes denne Hans Teiste ikke at have haft flere Børn end denne Datter, der øiensynlig var ugift i 1594, da Henrik Mund til „Iglen“ (=: Iden) møtte paa „sl. Hans Teistes Datters Vegne“ i en Sag mod Anders Nilssøn paa Kroken, hvis Hustru ikke kunde møde, fordi hun var krank og skrøbelig „af Alderdom“⁴⁾. Det bliver da imidlertid noget uforklarligt, hvorledes Fet Gods i Hafslo, hvortil Lagmanden Hans Teiste skrives, kan være kommet til ham. Fet eiedes nemlig af Barbara Kruckow, en Søster af den fornævnte Anna Kruckow, der var gift med Jon Teiste og senere med Anders Nilssøn. Hun var gift med Kanniken Jens (Olufssøn) Bratt⁵⁾, med hvem hun rigtignok siges at have haft en Datter, gift med Joren Anderssøn af Vaaben, der ogsaa 9 October 1565 findes skrevet til Fet⁶⁾. Men denne Datter maa i saa Fald være død uden Børn før Moderen, eftersom Barbara Kruckow blev arvet af sine Sødskende. Dette vilde nemlig kunne forklare, hvorledes Fet senere var kommen til

¹⁾ Personalh. Tidsskrift, 2 R. IV. S. 124 Note 3.

²⁾ Norske Rigs-Registranter, II. S. 619. — Cosmus Arildssøn har vel været en Søn af Holmens Admiral, senere Lagmand paa Oplandene Arild Olufssøn (Gyldensø) og Barbara Teiste, ventelig en Fæster af Hans Teiste.

³⁾ Norske Rigs-Registranter, III. S. 180.

⁴⁾ Bergens Bythingsprotokol 1594 (Afskrift i det norske Rigsarkiv).

⁵⁾ Danmarks Adels Aarvog for 1900, S. 215.

⁶⁾ Dipl. Norveg., XII. S. 834 f.

Hans Teiste, hvis han havde været Anna Kruckows Søn. Sandsynligvis har vel Hans Teiste været en Broder eller vel snarere en Brodersøn af Jon Teiste til Bjelland, da Fornavnet Hans var gammelt i Teisteslægten og han saaledes ikke behøver at have faaet dette efter Hans Kruckow. Ogsaa en Sverke Jonssøn findes skrevet til Fet, men det kan vel neppe være Fet i Hafslo¹⁾. I alle Fald fik en Sverke Jonssøn 12 October 1565 Livsbrev paa Fitje, som Nils Gjordsøn i Landskrona havde havt, og dette Fitje sees at være Gaarden Fitje paa Stordøen i Søndhordlen, saa det vel sagtens maa være hertil han skrives²⁾.

Sikkert er det i ethvert Fald, at Jon Andersson „Teiste“ til Kroken var eneste Barn af Anders Nilssøns Egteskab med Anna Kruckow. Han var, som det tidligere anførte viser, gift med velbyrdig Fru Øllegaard Pedersdatter, med hvem han havde en eneste Søn, hvis Navn dog ei findes nævnt i nogen af de anførte Domme. At han imidlertid er den Jan Jonssøn Teiste (Johannes Jonæ Teistius), der i 1627 blev Student fra Bergens Skole og senere boede paa Kroken, kan saa meget mindre være tvivlsomt, som Sønnen Jan Janssøn Teiste paa Kroken i 1688 bruger Vaabenet med Stigen og Tornekrandsen. Da det af ham benyttede Segl har Indskriften: IAN IONSSØN, er det vel endog sandsynligt, at det er Faderens Signet der ved Anledningen er benyttet.

Det fremgaar i ethvert Fald sikkert af et Mandtal over Adelsgoods i Sogn 1624, der findes i det norske Rigsarkiv. Her angiver Simon Nilssøn paa sin Hustru Øllegaard Pedersdatters og sin Stifsøn Johan Jonssøns³⁾ Vegne følgende Gods nemlig: Ytre Kroken „som bete Johan efter sin s. Farfader (3: Anders Nilssøn) og s. Farmoder (3: Anna Kruckow) er arveligen til-

¹⁾ Man har derfor formodet at han hørte til Familien Teiste, men dette er vist neppe rigtigt (se Meddelelser fra det norske Rigsarkiv, II S. 162).

²⁾ Norske Rigs-Registranter, I. S. 20, 460, 478 og 566.

³⁾ Øllegaard Pedersdatter er antagelig død c. 1630, da der 6 Sept. d. A. holdtes Odelskifte mellem Simon Nilssøn og sal. „Jon Teiste“ hvorved Gaarden Mo i Hafslo faldt paa „Johans Lod“. Den 16 Novbr. 1633 gav sl. Johan Teiste Simon Nilssøn Afkald for sin Arv. (Indre Sogns Thingbog 1650).

falden“, Indre Kroken, som Moderen tilkommer, Fet „som komme dennem begge til“, Mo, Marken, Jesvang i Marifjæren Skibrede, Houg i Lærdal, Brenges i Lyster, Opheim i Marifjæren, en Grund med Notkast og en Ødegaard Setter i Solvorn, og Skjerven samt desuden forskjelligt Pantegods „som er af Cort Jenssøn, Indvaaner i Bergen, indløst paa for^{ne} Johan Jonssøns Vegne“. Til Slutning heder det „Nok haver Simon Nilssøn paa Akerhus ladet angive 12 Marts 1625, som er indløst fra Ane Mester Anders Bentssøns udi Opsloe Huder 12, hvilket Gods ligger i Akershus Len“¹⁾. Hvilken adelig Slægt Fru Øllegaard Pedersdatter tilhørte, vides ikke. Maaske kan ogsaa hun have været en Staur eller det er maaske sandsynligere, at hun har hørt til den lille adelige Slægt paa Bro (Skjolderbaand). Derimod kan det vel neppe antages, at hun først har været gift med Lagmanden Hans Teiste til Fet. Thi vistnok eiede Øllegaard Pedersdatter Fet Gods, som man derfor ogsaa kunde antage at hun havde erholdt fra Hans Teiste, der eiede det ved sin Død. Men det sandsynligste er vel at hun har erhvervet det paa anden Maade. Allerede i 1612 opføres Fru Øllegaard som Eier af Fet. I Sogns Skattemandtal for dette Aar, der er dateret 16 April 1613, heder det: „Herfor uden er annammet og oppebaaret af Fru Øllegaard Pedersdatter, salige afgangne Peder Frostes Efterleverske, for hendes saavel som hendes Medarvingers Odelsgoods baade udi Op-landene og nordenfjelds, som beløber sig:

Smør 12¹/₂ Løber 6 Dlr. 1 Mk. Huder 23¹/₂ 5¹/₂ Dlr. 1¹/₂ Mk.
 Mel og Malt 5¹/₂ Pund regnes for 6¹/₂ Løb 2¹/₂ Dlr. 1 Mk.
 Korn 3 Tønder 3 Mk. Kalvskind 1¹/₂ Deger 1 Mk.

Sammestedes for Fedt Gods, som udi Sognelen er liggendes, som er:

Fitt (o: Fet) 5 Løber Smør 1 Hud 8 Mæler Korn Birk 1
 Løb Smør 1 Hud Marken (o: Morken) 4 Pund Smør og Jessuan-
 ger (o: Hjøsvang) 1¹/₂ Løb Smør.“

Da Fru Øllegaard saaledes vistnok allerede kort efter Hans Teistes Død viser sig at være i Besiddelse af hans Gods i Sogn, kunde det ligge nær at tænke sig, at hun, da hun egtede Jon

¹⁾ Rentekammerets Jordebøger 1624—26, Nr. 222—27 i N. Rigsarchiv.

Anderssøn paa Kroken, kan have været Enke efter Hans Teiste til Fet, skjøndt hun jo rigtignok i saa Fald vilde have været gift fire Gange, hvad der neppe er sandsynligt. Det vilde imidlertid kunne forklare, hvorledes Capitaine Munthe har kunnet anse det for sikkert, at Jan (Jonssøn) Teiste har været en Søn af en Hans Teiste — skjøndt det rigtignok ikke er den Hans Teiste, som Capitaine Munthe har antaget. — Hvorledes det imidlertid forholder sig med Fet Gods er ikke ganske klart. Allerede i Hans Teistes Live var der Tvist om Eiendomsretten til Fet, idet han 25 Juni 1585 var stævnet til Herredagen i Bergen af Samson Engelbrechtssøn paa Tønjum. Da Sagen imidlertid ikke havde været for Hjemtinget eller for Lagmanden, blev Stævningen afvist, saa det ikke kan sees, hvad Samson Engelbrechtssøn grundede sit Søgmaal paa¹⁾. Men det synes næsten, som om han senere alligevel er kommet i Besiddelse af en Del af Fet. Thi under 22 October 1650 foretoges der paa Valaker Thing i Indre Sogn en Odelssag om Gaarden Fet og Øvre og Nedre Mo i Hafslo, af hvilken det synes at fremgaa, at Fet i Begyndelsen af det 17de Aarhundrede har været eiet af Samson Engelbrechtssøn. En Capt. Johan Grand havde under 1 October 1650 stævnet Simen Nilssøn og Bernt Nagell til at fravige Fet samt øvre og nedre Moe, til hvilke han forment sig Odelsberettiget paa sin salig Hustrues Vegne, idet han ogsaa havde faaet Transport paa den Ret som Christen Olufssøn Slinning paa Søndmøre paa egne og Børns Vegne og paa „hendes“ (∴ Grands Kones?) sl. Broder Jon Carstenssøns hans Børns Vegne havde til Godset efter deres sl. Fader Carsten Jonssøn. Under Sagen oplystes det, at Carsten Jonssøn „til Førde og Randal“ 21 April 1611 havde kjøbt Samson Engelbrechtssøns Arvepart „efter sine sl. Forældre“ i Fet, dog paa Betingelse af at Godset først skulde overgaa i Carsten Jonssøns Eie, naar han havde indfriet sin s. D. til Samson udgivne Haandskrift paa 40 Dlr. Dog synes Carsten Jonssøn allerede tidligere at have maattet eie en Del i Fet, da han nemlig allerede 20 Sept. 1608 havde overdraget 2 Løbs Leie og senere 18

¹⁾ Norske Herredags-Dombøger, 1 R. III. S. 7 f.

April 1615 alt hvis han mere end fornø 2 Løbs Leie havde arvet i Fet til Hr. Claus Berg til Ormegaard, hvis Enke Elsebe Teiste igjen 28 Febr. 1616 solgte Eiendommen til Simen Nilssøn, som ogsaa 12 Marts 1627 fik Skjøde paa Godset af Engelbrecht Samsonssøn med hans 3 Sønners Samtykke, da Carsten Jonssøn ikke havde indfriet sin Obligation. At imidlertid ogsaa Fru Øllegaard Pedersdatter maa have eiet en Del af Fet Gods fremgaar alt af de foran nævnte Skattemandtaller fra Sogn. Desuden blev der ogsaa under den omhandlede Odelssag af Simen Nilssøn fremlagt en Dom, som sl. Fru Øllegaard Pedersdatter havde erhvervet „hvorved Fet og Fet Gods var bleven tilkjendt hende“¹⁾. Det er jo derfor muligt, at Fet Gods efter Hans Teistes Død i 1591 er bleven delt mellem flere Arvinger, men dog tilsidst igjen samlet paa Fru Øllegaard Pedersdatters Haand. Men da det vist neppe kan antages, at Fru Øllegaard paa sin egen Side har været arveberettiget til Fet Gods, er det maaske alligevel ikke umuligt, at hun kan have været gift med Lagmanden Hans Teiste og at det er paa denne Maade, at hun er kommen i Besiddelse af Fet og Fet Gods, maaske først efter at have udstaaet Proces med andre, der har ment sig arve- og odelsberettigede til Godset, hvad Samson Engelbrechtssøn aabenbart har gjort. Det er maaske ogsaa hertil det sigtes ved den Dom, som Fru Øllegaard skal have erhvervet paa Fet, men om hvilken forresten ingen Oplysning indeholdes i Processen eller Thingbogen. Det er vel i ethvert Fald sikkert, at den Anna Hansdatter Teiste, der formentlig var Lagmanden Hans Teistes eneste Barn, ikke kan have været af Egteskabet med Øllegaard Pedersdatter, saa Hans Teiste sagtens maa have været gift flere Gange, dersom man overhovedet tør antage, at Øllegaard har været hans Kone. Efter Jon Anderssons Død blev hun i ethvert Fald — som nævnt — to Gange gift, nemlig først c. 1608 eller 1609 med Peder Frost, der var Borger i Bergen, men tidligere havde været Foged hos Kantsleren Anders Green til Sundsby over hans Gods østenfjelds, fra hvilken Bestilling han imidlertid var bleven afsat.

¹⁾ Indre Sogns Thingbog for 1650 (Bergens Stiftsarchiv).

Han havde tidligere været gift og havde i dette Egteskab i alle Fald 2 Børn, en Søn Ludvig Frost og en Datter Karen Pedersdatter gift med Cort Jenssøn, Borger i Bergen. Med disse havde Fru Øllegaard efter Mandens Død indgaaet en Contract, ifølge hvilken Børnene skulde beholde alt Faderens efterladte Jordegods og Fru Øllegaard være fri al den Trætte, som maatte opkomme i Anledning af samme. Da imidlertid Contracten misligholdtes og Fru Øllegaard blev paaført stor Uleilighed i Anledning af Godset, fik Knud Urne og Lagmanden i Bergen 25 Febr. 1617 Ordre til at hjælpe hende til Rette, saa at hun engang for alle kunde komme til Endskaab med hendes Stedbørn om deres Arv¹⁾. Som foran omtalt var Peder Frost allerede død 1612, og Øllegaard kom da paany i Egteskab med Foged i Sogn Simon Nilssøn, med hvem hun allerede var gift 1614. Thi i Regnskabet over Odelsskat i Sogn for dette Aar (dateret 6 April 1615) anføres: „Simon Nilssøn i Krogen og hans Hustru Øllegaard Pedersdatter og hendes Børns Odelsgoods, som er 15¹/₂ Løber 18 Mk. Smør, 7 Huder og 7 Tønder Korn 11 Dlr. 1 Mk. 11¹/₂ Sk.“ Om Fru Øllegaard Pedersdatter havde Børn i sine 2de sidste Egteskab vides ikke med Sikkerhed. Men det er neppe rimeligt, og man har i alle Fald intet Spor fundet dertil. Hun døde sandsynligvis 1630. Thi 6 Sept. 1630 holdtes der Skifte i Bergen mellem Simon Nilssøn og Johan Teiste (d. Y.). Simon Nilssøn blev senere paa ny gift med en Karen, der levede som Enke 13 Juli 1668, da Søstersønnen Berthel Christenssøn Mule opholdt sig i hendes Hus²⁾. Sandsynligvis er han vel derfor den Borger i Bergen Simon Nilssøn, der i 1654 havde testamenteret sit efterladte Gods til Kongen, der under 15 Febr. 1654 overlod Enken Karen Christophersdatter Glad³⁾ den Tiende og Fjerdingsgave saavel som de 300 Rdl. af Løsøre, som de havde givet hverandre, og desuden tillod, at hun for sin Livstid maatte nyde Halvparten af det faste Jordegods fri for Odelsskat, som

¹⁾ Norske Rigs-Registranter, IV. S 616.

²⁾ Bergens Bispearchiv (Kapitelsbog) Nr. 3 S. 146 f.

³⁾ Hun har aabenbart været en Søster til Sogneprest Knud Christopherssøn Glad i Vik; jfr. Lampe, Bergens Stifts Biskoper og Prester, II. 85.

de havde og som beløb sig til 4 Løber 6 Mark Smør, 1 Hud, 2½ Tønde og 1 Mæle Korn¹⁾, medens Resten ved Kongebrev af 22 Febr. s. A. skjænkedes Erik Krag til Bramminge, kgl. Maj. Sekretær²⁾).

Efter hvad der saaledes er oplyst, maa det ansees fuldstændigt bevist, at Jan Jonssøn Teiste paa Kroken, fra hvem Teisterne i Sogn i det 17de og 18de Aarhundrede nedstamme, har været en Søn af Jon Anderssøn Teiste og Øllegaard Pedersdatter og Sønnesøn af Anders Nilssøn og Anna Kruckow. Han har saaledes i Virkeligheden hørt til den adelige Slægt Tornekrands og har intet at gjøre med den gamle adelige Slægt Teiste, hvilket Navn Faderen alene har faaet ved Opkaldelse efter Anna Kruckows første Mand.

Af den i det foregaaende opstillede Oversigtstavle over den adelige Slægt Teiste vil det sees, at Jon (Olufssøn) Teiste til Bjelland og Anna Kruckow havde en Datter Karen, der var Moder til Raadmand i Bergen Johan Anderssøn. I den foran citerede Herredagsdom siges det ikke, hvad denne Datter hed. Men at hun, som paa Oversigtstavlen anført, har havt Navnet Karen, kan sees af et Brev af 25 April 1625, ifølge hvilket Samson Engelbretssøn Videkiær paa Finne i Viks Prestegjeld i Sogn solgte til Borger i Bergen Hans Strarup en hel Del Gods i Sogn og paa Voss, nemlig: Lid i Udland, Midtun i Vangnes, Reffue, Ytri, Talle, Eide, Bringe, Saude og Svangstun, alt i Lyster samt Opheim paa Voss, som han den 14 Decbr. 1587 og 11 Mai 1601 havde pantsat „salig Johan Anderssøn, fordum Raadmand udj Bergen saavel som til hans salige Moder Hustru Karen Teiste“. Af dette Gods havde saavel Johan Anderssøn og hans Hustru Maren Jørgensdatter som ogsaa sidstnævntes „itzige Mand Hans Strarup“ betalt alle Skatter og Afgifter og da Samson Engelbretssøn ikke saa sig istand til at betale hverken Pantessummen eller de paaløbne Afgifter, overdrog han nu Godset til Hans Strarup³⁾. Raadmand Johan Anderssøns ovennævnte Moder maa

¹⁾ Norske Rigs-Registranter, XI. S. 173.

²⁾ Norske Rigs-Registranter, XI. S. 178.

³⁾ Yngre Diplomsamling i det norske Rigsarchiv ²⁶/₄ 1625.

vel være den Karen Teiste „salige Jon Teistes dotter til Krogen udi Sogn“, om hvem Absalon Pederssøn melder, at hun 6 Decbr. 1652 „gick udi Kirke efter sit første Barn“¹⁾, der vel saaledes netop har været Raadmanden Johan Anderssøn. Hvem hans Fader var, vides ikke med Sikkerhed. Men det er ikke usandsynligt, at det har været Slotsskriver senere Borgermester i Bergen Anders Christenssøn Skriver, der uden Tvivl maa være den af Absalon Pederssøn nævnte „Anders Skriver, Teste Maag“²⁾. I alle Fald kan dette aabenbarlig ikke — som af Capitaine Munthe antaget³⁾ — være Anders Nilssøn til Kroken, der dengang var gift med Jon Teistes Enke Anna Kruckow. Da saavel „Anders Skriver, Teste Maag“ som Hustru Karen Teiste nævnes 27 August 1565 som Gjester i Erik Hanssøn (Schønnebøls) Bryllup⁴⁾, er det meget sandsynligt, at det er Borgermesteren og hans Kone, der her nævnes, og ikke Anders Nilssøn, der altid omtales med Tillægget: i eller paa Kroken.

Raadmand Johan Anderssøn var, som foran oplyst, gift med Maren Jørgensdatter, der efter Mandens Død 2den Gang blev gift med Hans Pederssøn Strarup, der 1603 tog Borgerskab i Bergen, men atter opsagde det 22 Marts 1632⁵⁾. Han var formodentlig Søn af den Peder (Hanssøn) Strarup, der var gift med Hustru Dorthe Pedersdatter til Flateraaker i Tynes, som nævnes i dette Tidsskrifts 3 R. V. S. 156⁶⁾. Naar Johan Anderssøn døde, er ikke ganske klart. Han kan i alle Fald ikke være bleven nogen gammel Mand, da han var død allerede før 1621. I Sogns Fogedregnskab for dette Aar heder det nemlig: „End angav han (∴ Simon Nilssøn) paa s(alig) Johan Anderssøns hans Børns Vegne som følger:

¹⁾ Norske Magasin, I. S. 209.

²⁾ Norske Magasin, I. S. 291.

³⁾ Tidstavler, III. S. 401.

⁴⁾ Norske Magasin, I. S. 291.

⁵⁾ N. Nicolaysen, Bergens Borgerbog, S. 20.

⁶⁾ Han kaldes der ved en Feil *Hans* Strarup. Sønnen Hans Pederssøn Strarup blev efter Byfoged Povel Lauritssøns Død ifølge Magistratens Ordre const. som Byfoged i Bergen fra 12 Aug. 1618 til 25 Sept. s. A., da Ole Vognssøn blev forordnet til Byfoged i Bergen (Lensregnskab Nr. 530).

Paa Anders Johannessøns Part udi Liuster: Lerum $2\frac{1}{2}$ L. S. 1 H. 8 M. K.¹⁾, Bierken (∴ Bjørk) $\frac{1}{2}$ H., Aaberrig (∴ Aaberge) i Sogndal $1\frac{1}{2}$ L. S. 1 H. 8 M. K., Seffue (∴ Søvde) 1 L. S. 4 M. K.

Paa Laurits Michelssøns Part udj Lerum 1 L. S. $\frac{1}{2}$ H. 4 M. K., Seffue 1 P. S., Soude i Liuster 1 L. S. 1 H. 8 M. K.

Paa Hr. Mogens Abelssøns Børns Vegne:

I Lerum 1 L. S. $\frac{1}{2}$ H. 4 M. K., Seffue $\frac{1}{2}$ P. S., Bieneck $\frac{1}{2}$ P. S., Bringe 1 L. S. 1 H. 7 M. K.

Paa Mogens Antonissøns Festemøes Vegne: i Nios 1 L. S. 6 M. K., i Bieneck 1 P. S., i Lij i Udland 1 L. S. 1 H. 8 M. K., i Ytterum $\frac{1}{2}$ L. S., som Børnene alle tilkommer gav 10 Daler 1 Mk. 4 Sk.²⁾

Som det heraf fremgaar var Raadmand Johan Andersson da afgaaet ved Døden³⁾ efterladende sig 4 Børn, en Søn og 3 Døtre, nemlig: 1) Anders Johanssøn, 2) en Datter, gift med Laurits Michelssøn, 3) en Datter, gift med Hr. Mogens Abelssøn, der var død og havde efterladt sig Børn, og 4) en Datter, trolovet med Mogens Anthonissøn. Om disse Børn ved man ikke meget, men man kan vist uden Betænkelighed gaa ud fra, at det er her Forbindelsen mellem de borgerlige og den adelige Slægt Teiste maa søges. Sønnen Anders Johanssøn bosatte sig først i Assens. Han maa nemlig være den Anders Johanssøn „barnefødt i Bergen, men nu Borger i Assens“, der 26 Juni 1624 med sin Hustru Karen Jensdatter og sin Stedfader Borger i Bergen Hans Strarups Minde solgte en Grund i Bergen, som han havde arvet efter sin „salige Fader Johan Andersson, for-dum Raadmand i Bergen“ til Borger i Bergen Jochum Surbech, og Hustru Anna Cortsdatter⁴⁾. Senere maa dog Anders Johanssøn igjen være vendt tilbage til Norge. Thi 1 Marts 1648 solgte Anders Johanssøn paa Iden i Herlø som Værge for sin salig

¹⁾ ∴: $2\frac{1}{2}$ Løb Smør 1 Hud 8 Mæler Korn.

²⁾ Bergenhus Lensregnskab Nr. 562 (i Norsk Rigsarchiv).

³⁾ Johan Andersson synes at maatte være død før 1605. Thi i et Regnskab 1605—06 opføres afg. Johan Anderssons Arvinger. Dette stemmer imidlertid ikke med at han efter Edv. Edwardsens Bergens Beskrivelse (Norske Magasin, II. S. 539) endnu var Raadmand 28 Januar 1607.

⁴⁾ Diplom i Bergens Museum.

Broder Johan Hanssøn Strarups og sl. Hustru Karen Christensdatters 4 Børn Hans, Christian og Jørgen Johanssøn og Birgitte Johannesdatter Gaarden i Vigebø i Herlø, hvilken Eiendom Farfaderen Peder Hanssøn Strarup den 12 Sept. 1621 havde erholdt af Bergens Kapitel mod Gaarden Drevdal i Lyster¹⁾, til Volkvart Broderssøn Riisbricht og hans Datter Zilla Volkvartsdatter, eftersom de salige Folks efterladte Løsøre ikke kunde strække til Gjeldens Betaling²⁾. Om Anders Johanssøn har efterladt Børn, vides ikke. Det er i alle Fald ikke sandsynligt, at nogen af disse har optaget Familienavnet Teiste.

Raadmand Johan Anderssøns ældste Datter var gift med en Laurits Michelssøn. Det maa vistnok være den Laurits Michelsøn, Borger i Oslo, der 29 Aug. 1599 mødte ved Herredagen i Oslo for sin Principal Sivor Pederssøn, Borgermester i Odense, der var forlenet med et Canoni i Oslo Domkirke og som nu tiltaltes af Borgmester og Raad dersteds for noget Gods, som de mente laa til St. Anna Gilde i Oslo og ikke under Canoniet³⁾. I 1608 udgik der under 26 Juli et Kongebrev til Statholderen Enevold Kruse, hvori det paalagdes ham i Borgermester, Raads og Menighedens Nærvær alvorlig at tilkjendegive Laurits Michelsøn og Jens Holm, Borgere i Oslo, samt deres Anhængere, der til sidste Herredag i Stavanger havde indstævnet Borgermester i Oslo Erik Olufssøn og ham beskyldt „for de Sager, ikke aleneste hans Ære, gode Navn, Rygte og Lempe var anrørendes, men ogsaa for de Sager, som dennem aldeles intet vedkommer“, at de i alle Maader skulde lade Borgermesteren „for al Ubeskedenhed udi Ord og Gjerning være fri og forskaanet“, da Kongen engang havde frikjendt ham for deres Beskyldninger. Til Straf for at de havde stævnet Borgermesteren og siden suppliceret og klaget over ham, skulde de samt deres Medfølgere paa deres egen Omkostning lade „støbe og give os en halv Kartove af Kobber med al sin Tilhøring, som der paa vort Slot Akershus udi Arkeliet skal leveres inden Martini Dag førstkommendes og siden der for-

¹⁾ Jfr. Norske Rigs-Registranter, V. S. 163 f.

²⁾ Diplom i Bergens Museum.

³⁾ Norske Herredagsdomme, V. S. 410 f.

vares¹⁾. Senere blev han Byfoged i Oslo. Den 5 October 1615 kaldes han „forrige Byfoged“ der²⁾, men han maa dog igjen være kommen i Embedet, da han 30 Mai 1618 aflægger By-Regnskabet indtil 23 Decbr. 1617 „jeg samme Bestilling blev afsat“, som han selv siger i sin Paategning paa samme³⁾. Han gives undertiden Navnet „Bager“, der vel betegner hans Forretning. I 1622 havde han en Sag for Lagthinget i Oslo, hvis Lagmand selv var interesseret i Sagen, hvorfor Statholderen 19 Mai s. A. fik Befaling til at beskikke en anden Lagmand til at behandle Sagen. Formodentlig har den vel drejet sig om Arven efter Hr. Nils Thomessøn til Ullensaker, som han sammen med Lagmanden i Stavanger Peder Ravn havde tilforhandlet sig. Da Arven imidlertid havde været arresteret, havde Kjøberne maattet udlove en stor Pengesum til Kongen, før de kunde komme i Besiddelse af samme, og da de søgte om Nedsættelse i Summen, blev dette afslaaet, hvorimod Statholderen Jens Juel og Gunde Lange 19 Mai 1622 fik Brev om at være dem behjælpelige med at inddrive Hr. Nils Thomessøns udestaaende Fordringer⁴⁾. Senere har man ikke fundet ham nævnt, saa han vel maa være død omtrent paa denne Tid. Dog er det nok muligt, at han — som saa mange andre af Oslo Borgere — midlertidig kan være fraflyttet Byen, da denne i 1624 totalt afbrændte og at dette kan være Grunden til, at man ikke træffer ham i Oslo eller Christiania efter denne Tid. Hans Søn er dog vistnok den Johannes eller Johan Lauritssøn Teiste, som foran er nævnt og som døde 1670 som Sogneprest til Eidanger. Om han har havt flere Sødskende vides ikke. Men det er neppe sandsynligt at nogen af disse har optaget Familienavnet Teiste. Det har formentlig alene været de enkelte Medlemmer af Slægten, der have gaaet den studerende Vei, der have fundet det hensigtsmæssigt

¹⁾ Norske Rigs-Registrarer, IV. S. 275 f. Nogen saadan Kartove skal nu ikke findes i Artilleriets Samlinger af gamle Kanoner paa Akershus og findes heller ikke nævnt i de gamle Inventarier over Artilleriet her. Den er derfor muligens aldrig bleven leveret.

²⁾ Rigsarchivar Langes (haandskrevne) Embedscalendere: Byfogder.

³⁾ Akershus Lensregnskab for 1617.

⁴⁾ Norske Rigs-Registrarer, V. S. 240 f.

at antage et særskilt Kjendenavn, hvilket formodentlig ogsaa Universitetet i stor Udstrækning har befordret.

Johan Andersssøns 2den Datter hed Margrethe. Hun blev før 1614 gift med Hr. Mogens Abelssøn, Søn af Sogneprest til Eid i Nordfjord Hr. Abel Olsson. Mogens Abelssøn blev 1612 Sogneprest til Selje, men ved Capitelsdom af 11 Novbr. 1614 igjen afsat fra Embedet, fordi han før sit Egteskab og før han kom til Selje havde havt et Barn¹⁾ med Konen, og efter Svigermoderen „Marine sl. Johan Andersssøns“ Raad fortiet det²⁾. Da han imidlertid 22 April 1616 erholdt kgl. Tilladelse til igjen at komme paa Valg, eftersom han havde afsonet sin Brøde mod at erlægge 200 Dr. til Kongens Kasse³⁾, blev han samme Aar Sogneprest til Vikør i Hardanger, men igjen afsat ved Capitelsdom af 1 Mai 1622 paa Grund af Leiermaal „i sit Enkesæde“⁴⁾. Forinden maa saaledes Konen være død. Dette var hun allerede i 1621, da hans Børn med hende og ikke Konen nævnes som Arvinger efter Johan Andersson. Hvem disse vare kjendes ikke. Men det kan neppe antages at nogen af dem har optaget Familienavnet Teiste. At i ethvert Fald Hr. Johan Mogenssøn Teiste til Fet ikke kan være en Søn af Hr. Mogens Abelssøn — hvad man jo ellers let kunde antage — flyder allerede deraf, at samtlige Hr. Mogens Abelssøns Børn med Margrethe Johannesdatter maa være fødte før 1621, medens Hr. Johan Teiste til Fet efter Epitafiet først er født 1625 og altsaa mange Aar efter Margrethes Død. Om Hr. Mogens Abelssøn henvises forøvrigt til J. F. Lampe, Bergens Stifts Biskoper og Prester, I. S. 418.

Johan Andersssøns yngste Datter hed — som vi nedenfor skal se — Karen og var saaledes vistnok opkaldt efter sin Farmoder Karen Teiste. Hun var i 1621 trolovet med Mogens Anthonissøn. Denne Mand var født c. 1590 i Oslo og var Søn af Borgermester der Anthonius Knudssøn og Inger Mogens-

¹⁾ Det var født paa Iden i Herlø og blev døbt i Manger Kirke 22 Juli 1611.

²⁾ Bergens Capitelsbog for $^{11}/_{11}$ 1614 (i Bergens Stiftsarchiv).

³⁾ Norske Rigs-Registranter, IV. S. 579.

⁴⁾ Bergens Capitelsbog for $^{1}/_{6}$ 1622 (i Bergens Stiftsarchiv).

datter¹⁾. Anthonius Knudssøn var atter en Søn af den tidligere omtalte Borgermester i Kjøbenhavn Knud Pederssøn og hans Hustru Anna Hansdatter. Han var saaledes en Broder af Foged i Toten og Hadeland, senere Stiftsskriver i Oslo og Hamar Stifter Peder Knudssøn paa Hallingstad og af den Boel Knudsdatter, der var gift med Skriver paa Bremerholm Anders Hanssøn Vinke eller Plate, hvis Datter bl. A. ogsaa var Christian IV's Frille Karen Andersdatter (jfr. den vedfødiede Oversigtstavle). Johan Anderssøns Svingersøn maa være den Mogens Anthonissøn „født i Oslo“, der 6 April 1620 tog Borgerskab i Bergen²⁾. Ventelig har han her gjort Bekjendtskab med sin tilkommende Hustru, med hvilken han i 1621 var trolovet og med hvem han vel samme Aar er bleven gift. Endnu 1625 var han bosat i Bergen, da Mogens Anthonissøn dette Aar maatte bøde 1 Dlr. „for han havde forsømmet Vagten en Tid lang“ (Bergenhus Lensrsgsk. Nr. 530). Kort efter maa han vel være bleven Sorenskriver i Indre Sogn, i hvilken Stilling han i alle Fald var den 23 October 1633³⁾, da han bl. Andre mødte som Fuldmægtig for Arvingerne efter Hustru Barbra Tronddatter, Lagmand Morten Mikkelsøns Enke i Stavanger. Han kaldes nemlig her Mogens Anthonissøn „paa Eide, Sorenskriver i Lyster“. Han boede saaledes allerede da paa Gaarden Eide i Fortun, hvilken Eiendom hørte til dem, som i 1625 blev overdraget Hans Strarup. Sorenskriver i Indre Sogn var han endnu 26 Sept. 1636 og førte

¹⁾ Anthonius Knudssøn var først Thingskriver (og Foged) paa Hedemarken, blev senere Borger og Raadmand i Oslo samt Stiftsskriver i Oslo Stift, hvilket han endnu var 6 April 1609 (Yngre Diplomsamling i Rigsarch.), da han kvitterer Kirkeværgerne for Varteig Kirkeregnskab; og blev tilsidst Borgermester i Oslo, hvor han † før Juni 1614. Den 2. Novbr. 1602 fik han bevilget Kronens Gaard Farmen paa Hedemarken for sin og Kones Livstid imod sedvanlig Afgift (N. Rigs-Registr. III. S. 698), 26 Oct. 1607 fik han Bevilling paa Gaardene Ekeberg i Aker og Kroghol i Ski samt Bro Sag i Skedsmo Prestegjeld (l. c. IV. S. 234). I 1611 havde han søgt om Privilegium paa en Mølle i Akershus Len samt at en Del smaa Bækkeløkker omkring samme maatte blive afbrudte, men fik Afslag herpaa 29 Juni s. A. (l. c. S. 440).

²⁾ N. Nicolaysen, Bergens Bergerbog, S. 36.

³⁾ Diplom ²⁹/₁₀ 1633 i N. Rigsarchiv (Yngre Diplom-Samling).

ligesom Faderen Vaabenet med Rosen og de to Stjerner¹⁾). Hvorlænge Mogens Anthonissøn var Sorenskriver i Indre Sogn, har det ikke været muligt med Sikkerhed at afgjøre. I 1641 var Mogens Nilssøn Sorenskriver i Indre Sogn²⁾), hvilket han enduu var langt ud i 1680-Aarene³⁾) og det er vel sandsynligt at han allerede 1641 havde været her i flere Aar. Formodentlig er derfor Mogens Anthonissøn afgaaet fra Embedet c. 1640. Derimod maa det ansees sikkert at han levede til 1653 eller 54. I Kopskatmandtallet for Indre Sogn 1645 opgives paa Eide: Mogens og hans Kvinde 1 Søn og 1 Pige, men i Regnskabet 1654—55 opføres Enken Karen. At denne Mogens Eide maa være Mogens Anthonissøn⁴⁾) kan vistnok ikke være tvivlsomt. Eide kan han imidlertid ikke have eiet. Thi endnu 1655 heder det at Iver Wind eiede 1 Løb Smør 1 Hud og 8 Mæler Korn med Bygsel i Gaarden, medens Resten 4 Mæler Korn dengang eiedes af Corfits Ulfeldt. Senere maa dog Eiendommen være erhvervet af Mogens Anthonissøns Søn. Thi i 1664 heder det om Eide „bruges af dets Odels Mand Peder Mogenssøn, 33 Aar gammel, Bergens Borger, som har hos sig Bertel Mogenszen sin Broder, 22 A. gl.“ og i et Odelsmandtal af 1684 angives „Peder Monssøn Eides Gods“ at bestaa af følgende Eiendomme: Eide 1 Bø 1 Hud 8 Mærker, Ytri 1 Ø 12 Mærker, Steig 1 Ø, Schromb 1 Ø 12 Mærker, Falkegjerd 1 Pund 12 Mærker Smør og 2 Mæler Korn, Vold 15 Mærker Smør 5 Mæler Korn, Øye 1 Løb Smør. Af Thingbogen for Indre Sogn 1663 sees det da ogsaa, at Peder Mogenssøn 15 Juni s. A. af (Morbroderen?) Anders Johanssøn, der maaske har været Forvalter over Iver Winds Gods i Sogn, erholdt Skjøde paa Eide i Lyster, hvilket thinglæstes den 30 October s. A.⁵⁾).

Skifte efter Peder Mogenssøn paa Eide blev holdt 18 Juli

¹⁾ Yngre Diplomsamling 1636 i N. Rigsarchiv.

²⁾ Rigsarchivar A. C. Langes (utrykte) Embedskalendere i N. Rigsarchiv.

³⁾ Indre Sogns Fogedregnskaber i N. Rigsarchiv.

⁴⁾ En Anthonius Mogenssøn nævnes i Indre Sogn 14 Oct. 1652, udentvivel Sønnen (Indre Sogns Thingbog 1652, f. 10).

⁵⁾ Indre Sogns Thingbog 1663 i Bergens Stiftarchiv,

1694¹⁾. Han var to Gange gift 1) med Susanna Henrichsdatter Ehlers, efter hvem Skifte holdtes 26 Oct. 1674 og med hvem han kun havde en eneste Søn. 2) med Marit Christensdatter, der var født c. 1650 og overlevede Manden i mange Aar. I Folketællingen 1701 anføres hun som levende paa Eide og brugte da en Del af Gaarden. Peder Mogenssøn efterlod følgende Børn: 1) Mogens (af 1ste Egteskab), f. c. 1672; brugte en Del af Eide 1701. 2) Christen, f. c. 1677; ogsaa han brugte i 1701 en Del af Eide. 3) Jan, f. c. 1683. 4) Anthoni, f. c. 1685. 5) Hans, f. 1687. 6) Peder, f. c. 1690. 7) Jens, f. c. 1692. 8) Datteren Anna Cathrine, der vel har været et af de ældste Børn, født antagelig c. 1680. — Som man ser bærer en af de ældste Sønner Navnet Anthoni, aabenbart efter Peder Mogenssøns Farfader, ligesom en anden Jan øiensynlig efter hans Morfader Johan Anderssøn. Det kan vel derfor ikke være tvivlsomt, at de her nævnte Personer ere Børnebørn af Mogens Anthonissøn paa Eide. Som dennes Børn kan derfor med Sikkerhed opføres følgende: 1) Anthonius Mogenssøn, „født i Lyster“ c. 1623, der 21 October 1652 tog Borgerskab i Bergen²⁾. Han er følgelig opkaldt efter Farfaderen Anthonius Knudssøn i Oslo. Sandsynligvis har han været det ældste Barn. 2) Johan Mogenssøn *Teiste*, født uden Tvivl i Lyster 1625, formentlig den næstældste Søn, opkaldt efter Morfaderen Raadmand Johan Anderssøn. Ved sin Indskrivning som Student har han ligesom sin Fætter antaget Familienavnet *Teiste*. 3) Peder Mogenssøn, „født i Lyster“ 1633, der 10 Decbr. 1661 tog Borgerskab i Bergen, men atter opsagde dette 7 Januar 1686³⁾. At det er ham, vi i 1665 finder bosat paa Eide, kan vel ikke være tvivlsomt. 4) Berthel Mogenssøn, født 1643. Han opholdt sig i 1665 hos Broderen paa Eide⁴⁾ og er maaske den Berthel Mogenssøn, der i 1677 af Hr. Johan

¹⁾ Indre Sogns Skifteprotokol 1684—1696. At Peder Mogenssøn ikke kan have været en almindelig Bondes Søn fra Eide viser ogsaa Skiftet, hvor der findes forskellige Guldringe, Sølvkeer etc., som viser, at han maa være kommen fra et velhavende Hjem.

²⁾ N. Nicolaysen, Bergens Borgerbog, S. 77.

³⁾ N. Nicolaysen, Bergens Borgerbog, S. 89.

⁴⁾ Titus Bülches Folketællingslister 1665, Lyster.

Teiste til Fet opgives „i forleden Vinter“ at have „taget Tjeneste under Militien“¹⁾. 5) Knud Mogenssøn, der dels sammen med Peder og Antonius *Mogenssøn* paa Eide 1 Juni 1667 solgte Gods i Lyster, dels sammen med Peder Mogenssøn og (Svogeren?) Erik Hermanssøn Hauge samme Dag fra Eide solgte 1 Løb Smør $\frac{1}{2}$ Hud og 4 Mæler Korn i Høyum til Fogden i Indre Sogn Christopher Gjertssøn (Morgenstjerne)²⁾. At denne Knud Mogenssøn var en Søn af Mogens Anthonissøn paa Eide siges udtrykkelig i en Vidneforklaring, der afgaves 23 og 28 Novbr. 1663 i Troldomssag i Lyster. Her forklarede nemlig Knud Mogenssøn „Eye“ og Peder Aasen, at den førstnævntes „Fader Mogens *Antonissøn*“ for en 20 Aars Tid kom over Fjeldet til Hr. Christen Mule i Vaage paa sin Reise fra Eide i Lyster, og at da han kom frem til Prestegaarden blev en af Prestens Døtre syg, saa at Prestekonon, Else Michelsdatter, maatte hente den for Troldom anklagede Person, der fordrev Sygdommen, etc. — Sagen vedkommer os forøvrigt ikke her, men viser formentlig tilstrækkelig, at de anførte Personer alle have været *Mogens Anthonissøns* Børn. 6) Inger Mogensdatter, opkaldt efter Farmoderen.

At Hr. Johan Mogenssøn Teiste har været en Søn af Mogens Anthonissøn paa Eide bestyrkes ogsaa ved, hvad man iøvrigt har kunnet finde. I et Bilag ved Christiania Byregnskab for 1693 heder det saaledes: „Efter Sahl. Hr. Anthony Zachariasen, som her i Christiania ved Døden afgik, er Schifted og Dechlet afholden d. 30 Januarij 1693. Da befandtes iblandt andre uden Byes boende Arvinger, saasom Hr. Mogens Theiste, hans 3de Brødere Helle, Hans og Jan, jtem Bertel og Peder Mogenssønner, saa og deres Søster Inger Mogensdatter, hvilke efter som forbemeldt alle ere uden Byes boende Arvinger. Saa svarer de og effter Lougen forløvspege hver 2de lod sølf, som er tilsammen: 7 rdl.“³⁾. At Hr. Johan Mogenssøn Teiste til Fet, hvis fire Sønner her nævnes som Arvinger efter Hr. Anthoni Za-

¹⁾ Nedre Romerikes Fogedregnskab 1677.

²⁾ Indre Sogns Thingbog 18 Decbr. 1667, f. 67 (i Bergens Stiftsarchiv).

³⁾ Personalialia „Teiste“ (i N. Rigsarchiv).

chariassøn, maa have været Broder af de øvrige anførte Arvinger Bertel og Peder Mogenssønner og deres Søster Inger, siger vel sig selv. Men at Hr. Johan Mogenssøn Teiste i saa Fald maa have været en Søn af Mogens Anthonissøn paa Eide, maa vel være ganske sikkert. Det vilde nemlig være altfor mærkeligt, om der samtidigt skulde have levet to Familier, hvor baade For- og Efter-Navne skulde være fælles. Det er efter det tidligere oplyste sikkert, at Mogens Anthonissøn paa Eide baade havde en Søn Peder, en Søn Berthel og sandsynligvis baade en Datter Inger, opkaldt efter Mormoderen, og en Søn Johan, opkaldt efter Morfaderen. Men blandt Hr. Anthoni Zachariassøns Arvinger finde vi baade en Johan, en Peder, en Berthel og en Inger. Det kan da vel ikke være nogen dristig Slutning, at anse den Mogens, der maa have været Fader til Hr. Anthonis Arvinger for den samme Mogens der var bosat paa Eide og netop maa antages at have havt de fire forannævnte Børn.

Man vil maaske herimod kunne indvende, at Hr. Johan Mogenssøn Teiste selv kalder Christiania sin „fædrene By“ og at han blev Student fra denne Byes Skole og ikke — som man skulde vente, naar Faderen var bosat i Lyster — fra Bergens Skole. Det sidste lader sig dog let forklare. Det kan nemlig ikke være tvivlsomt, at Mogens Anthonissøn har havt talrig Slægt i Christiania og det formodentlig blandt de bedste og mest formuende Borgere. Saaledes er det øiensynligt, at han paa en eller anden Maade har været beslægtet med den rige Kjøbmand Helle Berthelssøn. Dette kan man slutte deraf, at Mogens Anthonissøn baade selv har en Søn, der heder Berthel, og Berthel Hellessøn en Søn der heder Anthonius, uden Tvivl efter Borgermesteren i Oslo. Men det kan da ikke være noget paafaldende i, at han har foretrukket at sætte Sønnen paa Skole i Christiania, hvor han kan have havt langt bedre Anledning til at faa Sønnen anbragt under et godt og paalideligt Opsyn. Naar Hr. Johan Mogenssøn kalder Christiania sin „fædrene By“, vil vel dette kun sige, at hans fædrene Slægt hørte hjemme her, og dette kunde han vistnok med fuld Føie mene, skjøndt Faderen selv var kommen til Bergen før Byens Anlæg og saaledes neppe nogen-

sinde havde været bosat der. Den nye Stad, der reiste sig paa Oslo gamle Ruiner, skulde jo kun være en Fornyse af hin og han kunde derfor med saa meget mere Ret kalde Christiania sin „fædrene By“. Forøvrigt bør man vel heller ikke lægge for megen Vægt paa et saadant svævende Udtryk, der vel snarest er brugt som en velklingende Frase i en Ansøgning. Vanskeligere kan det imidlertid blive at forklare, i hvilket Slægtskabsforhold Hr. Anthoni Zachariassøn kan have staaet til Mogens Anthonissøn. Man kunde formode, at han var en Dattersøn af Borgermester Anthonius Knudssøn og saaledes Søstersøn af Mogens Anthoniussøn. Men det bliver da noget paafaldende, at han ikke ogsaa skulde have andre udenbyes Arvinger end alene Mogens Anthonissøns Børn og Børnebørn. Han maa dog vistnok være den Anthonius Zachariassøn „Qvegnensis“, der 18 Juli 1667 blev Student fra Bergens Skole¹⁾, da han er den eneste Student af dette Navn, der er fundet i hele Matrikelen. Skjøndt det udtrykkelig heder, at han døde i Christiania, hvilket ogsaa maa være rigtigt, da Skiftet efter ham er holdt der, findes ingen Zacharias Anthonissøn blandt de begravede i Christiania Ministerialbog. Han maa dog utvivlsomt være „en fattig Prest Hr. Antoni *Tønnessøn*, forrige Prest i Finmarken“ der blev begravet paa Byens Kirkegaard 26 Mai 1691. At dette maa være ham flyder deraf, at Hr. Anton „*Zachariassøn*“ fra 1678—1685 netop var Sogneprest til Sørvær Prestegjeld (Sørvær og Hasvaag) i Finmarken²⁾. Det fortælles om ham „at han en Søndag prædikede særdeles bevegeligt og gik derpaa lige af Kirken i Almuens Paasyn med Bogen under Armen ned til Søen, hvor han kastede sig i Havet og druknede, skjøndt han strax blev opdraget af Vandet“. Det kan imidlertid ikke forholde sig ganske saaledes, idet han følgelig maa være bleven reddet. Han skal 1685 paa Grund af Liderlighed og Uredelighed være bleven afsat og har sandsynligvis siden bosat sig i Christiania. Hr. Anthonius Zachariassøn maa været født c. 1630 sandsynligvis paa Bergenskanten, siden han blev Student fra Bergens Skole og han

¹⁾ S. Birke Smith, Kjøbenhavns Universitets Matrikel, I. S. 344.

²⁾ Meddelelser fra det norske Rigsarchiv, II. S. 279 f.

kan vel derfor neppe være nogen Søn af den Zacharias Povelssøn der 30 Novbr. 1680 var Borger i Christiania, hvor han undertegnede et Dokument til Vitterlighed. Denne Zacharias Povelssøn (der blev begravet i Christiania 8 Febr. 1682) var „Farbroder“ af Inger Pedersdatter, Enke efter Anders Lauritssøn i Christiania, der den anførte Datum gav Fattigforstanderne i Christiania Pant i et Hus, som hun havde arvet efter sin Fader forrige Fattigforstander sammesteds Peder Svendsøn, for 250 Rdl., som denne var bleven skyldig paa sit Fattigkasse-Regnskab¹). Foruden Zacharias Povelssøn er Obligationen ogsaa til Vitterlighed undertegnet af Inger Pedersdatters „Fættre og Svogre“ Raadmændene Nils Berthelssøn og Christen Eskildssøn (Griis). Da baade Inger Pedersdatter selv og Nils Berthelssøn bruge Vaabønet med Sparren og de 3 Stjerner, skulde man jo rigtig nok tro, at der ogsaa her maa have været et Slægtskab med Hr. Johan Mogenssøn Teiste, og man kunde anse det sandsynligt, at Inger Pedersdatter har været en Datterdatter af Anthonius Knudssøn, hvis Hustru netop hed Inger. At lægge nogen særlig Vægt paa, at baade hun og Nils Berthelssøn bruge samme Vaaben som Hr. Johan Mogenssøn Teiste eller paa de brugte Benævnelser „Farbroder“, „Fættre og Svogre“ er imidlertid neppe tilraadeligt, da borgerlige Familiemærker ikke have den samme Character som de adelige Familiers Vaaben og derfor let kunne være overførte fra en Familie til en ganske anden, ligesom det vel heller ikke er ganske sikkert, at Seglet var vedkommendes eget, om han for Anledningen benytter samme. Benævnelserne „Farbroder“, „Svoger“ og „Fætter“ ere i den Tids Sprogbrug altfor svævende og omfattende til, at man deraf paa nogen Maade kan slutte sig til Personernes virkelige indbyrdes Familieforhold. Hvorledes derfor det Slægtskab kan have været, der uden Tvivl har bestaaet mellem Mogens Anthoniussen og de i det nævnte Dokument forekommende Personer i Christiania, kan ikke for Tiden afgjøres. Det kan dog bemærkes, at Inger Pedersdatters Mand Anders Lauritssøn muligens kan have været Broder af

¹) Diplom af 20/11 1680 (Yngre Diplomsamling i N. Bigsarchiv).

Nils Berthelssøns Moder Anna Lauritsdatter (Hagedorn) ligesom det ogsaa tør være muligt, at Nils Berthelssøns Fader Raadmand i Christiania Berthel Hellessøn har været gift flere Gange, 1ste Gang muligens med en Datter, af Anthonius Knudssøn. Christen Eskildssøn var gift med Siri Andersdatter, der ogsaa uden Tvivl hørte til en af de gamle Osloslægter, der havde Forbindelse med Anthonius Knudsøns Familie. Derimod er der vistnok overveiende Sandsynlighed for, at Hr. Anthonius Zachariassøn har været en Søn af den Zacharias Povelssøn, der kaldes „Notarius publicus i Bergen“ og hvis Kone Inger Mogensdatter (Ingera Magni filia) som Enke efter ham skal være bleven gift i Bergen med Sogneprest til Voss Mats Jenssøn Landgrav, hvis 2den Hustru hun var¹⁾. Da Borgermesteren Anthonius Knudssøn endnu levede 1613, men var død før Juni 1614, er det neppe tænkeligt, at hans Enke Inger Mogensdatter inden 1618 skulde kunne have været gift paany først med Zacharias Povelssøn og dernæst med Hr. Mats Jenssøn, som nemlig døde 1618. Formentlig maa det Hele alene bero paa en Misforstaaelse af Miltzow. Inger Mogensdatter synes endnu 6 Juni 1617 at have levet som Enke efter Anthonius Knudssøn i Oslo, da hun dette Aar havde frasagt sig Kronens Gaard Foss og den tilliggende Gaard O med Mølle²⁾, som hun efter Mandens Død 21 April 1615 fra Philippi Jacobi havde erholdt i Forpagtning af Kronen mod at svare 100 Rdl. aarlig³⁾. Muligens staar dette i Forbindelse med hendes Egteskab i Bergen med Hr. Mats Jenssøn, der formodentlig maa have fundet Sted kort efter, da Hr. Mads jo allerede døde i 1618 og at dette Egteskab ogsaa er Foranledningen til at Sønnen Mogens Anthonissøn, der som nævnt i 1620 tog Borgerskab i Bergen, er kommen til denne Kant af Landet. Efter Hr. Mats's Død er da Inger Mogensdatter formentlig 3die Gang bleven gift med Zacharias Povelssøn, der muligens, som Miltzow beretter, har været Notarius i Bergen, hvad vi dog intet Bevis har fundet for,

¹⁾ J. F. Lampe, Bergens Biskopper og Prester, I. S. 430; G. H. Miltzow, Presbyterologia Norvegica-Hardangriana, S. 31.

²⁾ Norske Rigs-Registranter, IV. S. 637.

³⁾ l. c. S. 558.

og at hun i Egteskab med ham har faaet en eneste Søn Hr. Anthoni Zachariassøn, der dog neppe kan være født i Bergen, da han kaldes „Quegnensis“. — Det er i alle Fald urigtigt, naar det siges, at Hr. Mads Jenssøn ingen Børn efterlod. Thi han havde i det Mindste en Datter, der endnu levede 23 Marts 1655 og som var gift 2 Gange: 1) med Jesper Engelbrechtssøn i Stavanger og 2) med en Krahn¹⁾. Men denne Datter maa utvivlsomt have været af hans 1ste Egteskab og ingen Datter af Inger Mogensdatter, med hvem han heller ikke kan have været gift mere end i Høiden et Aar. Hr. Anthonius har saaledes formentlig været en *Halvbroder* af Hr. Johan Mogenssøn Teiste, hvilket tilstrækkelig forklarer, at hans Børn og Sødskende — og disse alene — vare hans Arvinger. Forresten skulde man næsten tro, at den foran nævnte Peder Svendssøn selv maa have hørt til Knardrup-Slægten. Thi han sees ogsaa at have staaet i et nært Forhold til f. Ex. Hr. Peder Michelssøn i Vaaler, der var gift med Gunhild Mogensdatter, og til Hr. Mogens Pederssøn, Sogneprest til Onsø, af hvilken sidste han havde laant Penge, og for hvem han bestyrede hans eiende oplandske Jordegods. (Rigens Stævninger 1675; Statholder-Archivet i Norsk Rigsarchiv). I ethvert Fald er det ved de foran meddelte Oplysninger tilfulde godtgjort, at Hr. Johan Mogenssøn Teiste maa have været en Søn af Mogens Anthonissøn. Derfor bliver det nu muligt at opstille hosstaaende Oversigtstavle over de borgerlige Slægter Teistes Familieforbindelse med den gamle adelige Slægt af dette Navn.

¹⁾ Søndhordlands Thingbog for 1655 (i Bergens Stiftsarchiv).

Sognepræst Markus Fredrik Steens Optegnelser om sit Levnet i Bodø Sogns Kaldsbog.

Meddelt ved **Bernt Grønvold.**

Jeg Markus Fredrik Steen er født 1787 den 28de Marts paa Laskestads Præstegaard. Min Fader, Esten Steen, en Bondesøn, var Sognepræst til Stegens Præstegjæld i Salten, min Moder, Martha Lovise Irgens, Datter af doct. theol. og Biskop over Bergens Stift Ole Irgens og Datterdatter af Biskop over Throndhjems Stift Markus Fredrik Bang. Min Fader forflyttedes i Aaret 1791 til Throndenæs Kald i Senjen¹⁾, og jeg forblev i Fædrehjemmet indtil 1796, da jeg kom til Sognepræst til Sands Præstegjæld — nu annekteret Throndenæs — Peter Brandt, for ved hans Undervisning at forberedes til Studeringerne.

1799 døde min Moder, og 1800 blev jeg optagen i Bergens Latinskole. I Aaret 1803 blev jeg ogsaa faderløs, og da ovennævnte min Morfader, i hvis Hus jeg var, tillige i samme Aar døde, fik jeg fri Bolig paa det daværende — senere nedlagte — Seminarium Fredrecianum i Bergen.

I 1804 i April demiteredes jeg af Rector Professor Arentz med Charakter „laudabilis“ til Kjøbenhavns Universitet og underkastede mig i Oktober samme Aar Examen philologicum, og 1805 i April Examen philosophicum begge med Karakteren „laudabilis“, hvorefter jeg begyndte at høre Forelæsninger over de theologiske Discipliner og fortsatte dermed indtil i August 1807, da den engelske Krigsmagt beleirede Kjøbenhavn fra Sø- og Landsiden. Da jeg, idet Bombardementet af Staden begyndte, Aftenen den 2den September begav mig til den Courtine paa Stadens Vold, hvor det Compagni af Kongens Livkorps (Studentkorpset), ved hvilket jeg var ansat som Korporal, skulde møde, laa paa Veien didhen min første Kontubernal i Kjøbenhavn sønderknust af en Bombe, og ud paa Natten havde ved en Bombes Explosion paa Courtinen 3 Studenter samme Endeligt, — hvilket ogsaa nær var bleven mit eget. — Den tredie Nat

¹⁾ Se Erlandsen, Efterretn. om Geistligh. i Tromsø Stift S. 118.

under Bombardementet opholdt jeg mig som Brandvagt i Trinitatis Kirkes saakaldte runde (astronomiske) Taarn, hvis Opgang var belagt med Saarede og Brandlidte, og havde Anledning til derfra at se den frygtelige Ildebrand, som rasede paa seks forskellige Steder i Staden og over Reberbanen udenfor Vesterport, og hvorved tillige Frue Kirke med sit høitragende Taarn, antændt af en congrevisk Raket, blev ødelagt. Taarnets øverste Del saa jeg brændende synke ned i den endnu tilbagestaaende murede Underdel og derefter en Ildsøile udslynges af denne op i Luften, høiere end det sjunkne Spir, medens i samme Stund et skingrende Hurra lød fra den Staden omgivende Beleiringshær. Samme Nat blev jeg brandlidt indtil de usle ved Exercitie og Strabadser forslidte Klæder jeg bar, og nogle Uger efter ophørte tillige den Understøttelse, jeg havde havt ved Arv efter min ovennævnte Morfader, medens Skiftet efter min Fader henstod usluttet, indtil flere Aar efter den beklagelige Statsbankerot i 1813, da min Arvepart blev nogle faa Daler.

Mismodig over mit ved Branden lidte Tab, fornemmelig af mine Bøger og nedskrevne Forelæsninger, og uden Udsigt til om et halvt Aars Tid, som var min Bestemmelse, at kunne underkaste mig Examen theologicum, var jeg nærved at forlade den akademiske Bane; men ved de Opmuntringer, jeg modtog af mine Lærere, navnlig af Professor senere Biskop P. E. Müller og C. T. Hornemann, samt deres Løfte om at erholde Fribolig paa Regentsen, frafaldt jeg denne Beslutning. Jeg maatte nu søge ved Informationer at forskaffe mig Brødet, og overtog en Lærerpost ved den jødiske Friskole for Drengbørn, hvis Stifter, den flittige Samler Etatsraad Nathanson, tillige overdrog mig sine Smaapigers Undervisning.

1810 i Foraaret opsagde jeg mine Informationstimer, saa at jeg blot havde den allernødtørftigste Underholdning, og tog fat paa det theologiske Studium, samt underkastede mig derefter 1811 i Januar Examen theologicum med „laudabilis“. — Jeg overtog derefter flere Informationer og nød et sorgløst, behageligt Liv med Udsigt til, naar min Regentstid samme Aar var udløben, at nyde fri Bolig paa et af de andre Collegier, da en

særdeles Lyst og Længsel efter at gjensé mit Fædreland og mine Bekjendte i Bergens By og Stift opvakte. Jeg overgav da i Mai 1812 mine Informationer til tvende Venner, under den Betingelse efter et halvt Aars Fraværelse ved Tilbagekomsten fra Norge atter at ville overtage disse, og med det Forsæt derefter stedse at forblive i det for mig saa kjære Kjøbenhavn som Lærer, og med Udsigt til, ved ovennævnte min Velynder Nathanson at erholde Inspektørposten ved én af de jødiske Friskoler; men mine Tanker vare ikke Herrens, min Vei ikke hans.

Efter lang Reise gennem Sverige til Arendal, og Søreise derfra under gjentagne Farer for at blive opkapret af de fiendtlige Krydsere, ankom jeg sidst i Juni Maaned til Bergen, og efter et kort Ophold der, og gennem Sommeren hos min Morbroder Sognepræst i Vikør i Hardanger I. Irgens, vendte jeg sidst i Oktober Maaned tilbage til Bergen, og forblev der hos min Morbroder Sognepræst M. F. Irgens. I Vintertiden kunde ingen Reise tilbage til Kjøbenhavn hverken tillands eller tilvands, foretages, og da jeg ikke vilde tilbringe Tiden i Uvirksomhed, fattede jeg den Beslutning at begive mig til min Fødeegn i Nordland.

1813 Nytaarsdag afgang jeg nordefter med et Lofotfartøi og efter Forlis med dette, dog uden noget Tab, ved Indseilingen til Nærøund, og Ophold i nogle Dage hos Sognepræst Wrighth fortsatte jeg Reisen med et andet Lofotfartøi, og ankom til Bodø sidst i Marts, hvor jeg hos Provst Arnoldus Schytte, hvis Fader Professor E. Schytte havde været min Faders Velynder, samt hos Sorenskriver Rist tilbragte Sommeren 1813 efter en Udflugt til Throndenæsbygden i Senjen.

Jeg kan her ikke undlade at berøre den store Forskjel mellem Veirforholdene i Sommeren 1812 og 1813; thi medens i hiin Misvæxt overgik det hele Land, og i det saa varme Hardanger kun paa enkelte Gaarde nogenledes modent og tørt Korn høstedes, sankede jeg i sidstnævnte Sommer ved Bodøsøen flere Haandfulde Salt, der var virket af Søvandet ved den stærke Solvarme mellem Klipperifterne. I Bodø underrettedes jeg om, at Karlsø Sognekald var ledigt, og da Krigen endnu vedvarede,

og da Tilbagereisen til Kjøbenhavn nu vilde blive lang og søværts tillige farefuld, Biskop Krogh tillige opmuntrede mig at opgive mit Forsæt ikke at ville indtræde i den geistlige Stand, — ansøgte jeg om hint Kald, og udnævntes 1813 den 9de Juli til dets Sognepræst samt blev derpaa 18de Søndag efter Trinitatis af Biskoppen ordineret i Bodø Kirke og forblev derefter hos min Velgjører Provst Schytte, hvis Minde jeg altid vil bevare med Taknemmelighed, indtil jeg afreiste til mit Kald, hvor jeg 3die Søndag i Advent samme Aar holdt min Indtrædelsesprædiken.

Da Karlsø residerende Kapelani med de øvrige Kapelanier i Tromsø Provsti i Aaret 1776 oprettedes til et frit Pastorat, undlod min da i Kaldet ansatte Formand, Provst E. H. Kaurin, at udvirke Præstegaarden Karlsø, som eiedes af Proprietæren i Lyngen, erhvervet for Kaldet, men bygslede samme, idet han forbeholdt sin eventuelle Enke $\frac{1}{3}$ af Gaarden med Adgang til Brændeskoven samt Beboelse af dens Huse, som var hans Eien- dom. Jeg var saaledes ved Kaldets Tiltrædelse husvild og maatte indlogere mig hos en paa Kirkestedet nedsat Gjæstgiver. Efter ved Ansøgning at have udvirket en kongelig Resolution, hvorefter en passende Embedsbolig skulde opføres paa Karlsø for Nordlandske Kirke- og Skolefonds Regning, begyndte jeg da paa øde Tomt i 1815 at opføre en saadan; men da efter Freden i 1814 den nærliggende Kjøbstad Tromsøes Opkomst og hastig- tiltagende Bebyggelse medtog næsten alle de Bygningsmaterialier og Arbeidere, som kunde opdrives, paaførte Overtagelsen af Bygningsarbeidet paa Karlsø mig saamange Besværligheder og Ubehageligheder, hvorom Ingen nu for Tiden kan gjøre sig en ret Forestilling, ligesom jeg der, efter i 8 Aar at have tilbragt et høist behageligt Omgangsliv i Kjøbenhavn, og nu var bleven Logerende hos en Gjæstgiver, i de nye og særegne Forholde, hvori jeg var hensat, paadrog mig adskillige Krænkelser.

I min Embedstid paa Karlsø gaves heller ingen Bipost mellem dette Sted og det 4 Mile søndenfor liggende Tromsøe, saa at Embedsbreve herfra blev ikke sjelden 4 Uger gamle.

1815 den 10de Oktober indgik jeg Ægteskab med Hanna Andrea Schelderup, Datter af den i 1805 afdøde Provst og

Sognepræst til Tromsø, Rasmus Schelderup, og havde jeg da faaet et Par Værelser i min opførte lille Bolig saavidt istand, at jeg flyttede ind i disse, hvis Vægge dog ikke var tættere, end at jeg nogle Gange i Vinterens Løb om Morgenen rystede Sncen af Overdynen i min Seng.

I mine første Embedsaar var Savnet af dannede Mennesker samt af Lecture paa det isolerede, veirhaarde Karlsø ofte saare tungt, Reisen til Helgø Anneks sjelden nogen Lysttur, endmindre de længere Betjeningsreiser til alle vakante Nabokald i Provstiet. Først efter at i mit lykkelige Ægteskab mine ældste Børn havde naaet den Alder, at deres Undervisning gav mig nogen Beskjæftigelse, hengik Tiden behageligere; men ved fremdeles at bygge og faa det ene Savn efter det andet af huslige Bekvemmeligheder afhjulpet, blev jeg ligesom bundet til Stedet, og det faldt mig aldrig ind at indgive nogen Ansøgning om Forflyttelse, da jeg heller ingen Næringsсорger havde.

Under de mange Søreiser, Sommermaanedernes stedsevarende Lys, og Vintertidens ligesaa lange Mørke — Nætterne tillige i dette søvnløse — paadrog jeg mig en Øiensvagthed, formedelst hvilken jeg i Vinteren 1833 under Ophold i Tromsø underkastede mig Lægebehandling. Da min Familie forøgedes, Kaldets Indkomster ei kunde afgive det Fornødne til Lønning af en Kapelan, som jeg nu tiltrængte, ansøgte jeg efter 22 Aars Tjenestetid Bodø Sognekald, udnævntes under 13de Mai 1835 til dets Sognepræst og tiltraadte derefter Kaldet 17 Søndag efter Trinitatis samme Aar.

I Aaret 1837 udnævntes Cand. theol. Fredrik Møller til min Kapelan pro persona, hvis Brudevielse jeg holdt i Juni 1840 og [hvem jeg] i December fulgte til Graven, hvorefter Cand. theol. B. A. Motzfeldt udnævntes til samme Post i Aaret 1843 i December. De første 12 Aar af min Embedstid i Bodø maa jeg henregne til de lykkeligste i mit Liv som Familiefader; de følgende var jo i min tiltagende Alder og af Grunde, jeg ikke finder det fornødent her at berøre, mindre behagelige, og da min ældste Søn — allerede i nogle Aar Embedsmand — afgik ved Døden efterladende Enke og Børn, og min Sindsforfatning, allerede

nedtrykt, end mere derved blev nedbøiet og lidende, ansøgte jeg i 1852 om Permission fra Embedet for et Aars Tid og begav mig til Bergen, samt Aaret derefter om min Afsked fra Kaldet, hvilken blev mig meddelt den 10de November 1853. Den 23de December samme Aar afgik min ovennævnte elskede Hustru ved Døden efter et langt Sygeleie og 38 Aars Samliv, i hvilket Gud havde skjænket os 2 Sønner og 6 Døtre, af hvilke den ældste Søn og 2 Døtre er døde, vor yngste Datter som sindssvag optagen til livsvarig Forsørgelse paa Gaustad Asyl; mine Børnebørn er 9 i Tallet.

1858 i Juli gjensaa jeg det mig saa kjære Kjøbenhavn og gjennemvandrede dets Musæer og andre videnskabelige Samlinger — — — Jeg kan ikke slutte dette mit vistnok lidet indholdsrige Levnetsløb uden at berøre, at min temmelig lange Embedstid — 40 Aar — begyndte i Slutningen af den 7 Aars lange Landet udhungrende Krig, og at ved Norges Adskillelse fra Danmark og vor ny Statsforfatnings Indførelse der i mange Henseender foregik Omslag og Forandring i flere Forhold, hvorved Præsten paaførtes stedse forøgede, heterogene Arbeider, idet han som Bestyrer i 9 Aar af Ligningsforretningen til Banco-sedlernes Indløsning og til det tvungne Indskud til Oprettelse af Norges Bank, og senere ved Ligninger af Skole- og Fattigskat kom i en Stilling til sin Almue, som kun lidet harmonerede med hans Kald som Sjælesørger.

I mit 79 Aar meddeler jeg dette mit Levnetsløb til Indførelse i den for Bodø Kald anskaffede Kaldsbog, og idet jeg nu ser tilbage paa min lange Vandring og Prøvetid hernede, takker jeg mit Livs Herre og Fader for den onde Dag saavel som for den gode.

Bergen den 6te Mai 1865.

Autobiografiske Optegnelser af Etatsraad Lauritz Foss.

I Uddrag meddelte af Vilh. Foss.

Forfatteren til nedenstaaende Optegnelser er i Forvejen i dette Tidsskrift (3die Bind) repræsenteret ved nogle af ham forfattede, gennem Fr. Barfod meddelte livligt skrevne Erindringer om Steen Steensen Blicher, som desuden i den seneste Tid ere aftrykte i Jeppe Aakjærs Bog om Blichers Livstragedie, ledsagede af et Portræt af Foss.

Da Barfod i Indledningen til nævnte Meddelelser meddeler flere biografiske Data om Foss, skal med Henvisning dertil her kun noteres, at Foss fødtes d. 15 Dec. 1787 og døde 13. Sept. 1875. Hans sidste Embede var som Borgmester og Byfoged i Roskilde, hvorfra han tog Afsked 1857, medens han samtidigt udnævntes til Etatsraad.

Forf. har først begyndt paa at nedskrive sine Erindringer i en sen Alder, og et Ark af Manuskriptet bærer Aarstallet 1869. Trods sine 82 Aar har han været i Besiddelse af en sjælden Hukommelse og med Klarhed og ikke uden Lune skildret saavel Smaatræk fra sin Barndom, som interessante Oplevelser og Bekjendtskaber med fremragende Personligheder senere. Optegnelserne, som imidlertid kun ere førte til 1814, gengives her efter den Afskrift, som besiddes af Meddeleeren, der er en af hans Sønnesønner.

Min Faders Omsorg og Kjærlighed for sine Børn var umiskjendelig. Omendskjøndt han ofte var stræng og straffede maaske vel haardt, især mig, der som den ældste skulde foregaa mine Søkende med et godt Exempel, saa hængte vi alle ved ham med inderlig Kjærlighed lige til hans Dødsdag. Glemmes maa det ikke, at Reglerne for Opdragelse i hine Tider vare ganske andre end nuomstunder. Opdragelse kaldtes da ofte, hvad den vel ogsaa i Grunden var: Optugtelse. Haanden og Kjeppen var løs, Indsigelser tillodes sjælden. Jeg skal anføre et Par Exempler. Omtrent vel i mit 4de Aar, da mine Forældre endnu boede paa Nebøllegaard havde de taget mig med paa et Besøg i Gundslev Præstegaard hos forlængst afdøde Provst Blicher¹⁾; jeg blev ved Indtrædelsen i Præstegaarden opfordret til at gjøre min Kompliment med et smukt Buk, som min Fader havde lært mig nok saa net. Men jeg var formodentlig af Forbløffelse ikke til at bringe til at lystre. Jeg blev derfor uden videre Omstændigheder taget i Nakken og sat ud i den lukkede Vogn, hvori vi vare ankomne, og maatte jeg der blive siddende og græde mig i

¹⁾ Didrik Nicolai Blicher født 1746, blev 1781 Præst i Gundslev paa Falster.

Søvn, indtil vi sent paa Aftenen kjørte hjem, uden at det enten blev min Moder eller Andre tilladt at se til mig. En anden Gang vederfores der mig noget meget værre, saa vidt jeg kan beregne i mit 5te eller 6te Aar. Jeg skulde læse og lære Lektier, men det vilde ikke rigtig gaa, selv med Prygl. Min Fader gav mig derfor en Pose paa Nakken, en daarlig Hat eller Hue paa Hovedet og en Kjep i Haanden og fulgte mig ud af Gaarden til Gaden — vi boede dengang i Nørre Alslev Annexpræstegaard — med den Besked, at han ikke vilde vide videre af mig at sige, og at jeg nu som doven Dreng kunde gaa ud for at tigge mit Brød. Graad hjalp ikke, og jeg maatte lyde. Imidlertid havde jeg ikke vandret mange Skridt udenfor Gaarden, før end jeg blev kjendt (af hvem har jeg glemt) og ført tilbage, hvor jeg da paa andres Forbøn erholdt Pardon for den Gang. Om det var ved den Lejlighed eller en anden, at jeg blev sparket langs hen ad Gaardens Stenbro, erindrer jeg ikke, men Sparkene husker jeg endnu grant. Jeg har aldrig kunnet tvivle om min Faders oprigtige Kjærlighed og faderlige Sindelag mod mig, dertil har jeg altfor mange uudslettelige Erindringer derom. Han vilde aabenbart gjøre noget fuldendt af mig, mere vistnok end der kunde gjøres, og derfor blev han vred og hidsig, naar mit Forhold ikke svarede til hans Ønske, og overdrev derved den Straf, jeg ikke betvivler at have fortjent. Jeg har jo ei heller deraf haft nogen Skade, uden for saa vidt maaske, at noget af min Selvstændighed kan være gaaet tabt, og at jeg udentvivel ved en Ørefigen har tabt Hørelsen paa mit venstre Øre. Den Betragtning, at jo friere en Plante faar Lov til at voxe, desto bedre trives den sædvanlig, laa dengang ikke i Tidsaanden. Den har i det mindste da ikke paatrængt sig min Fader, skjøndt han var en klartseende Mand, fri for alle Fordomme.

Fader holdt selv Skole for mig og mine 3 Søskende, idet han lærte os at læse, skrive, regne og tegne, samt læste lidt Tysk og lidt Latin med os Drengene. Men ved Siden heraf lod han mig lære at sy Sko og Støvler (af hvilke sidste jeg dog kun har forfærdiget et Par) hos en Skomager, foruden at jeg

lærte at snedkerere hos en Snedker, som Fader stadig holdt paa Gaarden; af ham selv lærte jeg at dreie, ligesom han ogsaa underviste mig i at stikke Signeter, baade i Messing og Jærn. Dette sidste havde i hans Ungdom været hans Bierhverv. Han holdt det nemlig for hensigtsmæssigt, at Børn lærte et eller andet Haandværk for i Nødsfald at kunne derved finde Udkomme, og jeg er ikke utilbøielig til at tro, at de Omveltninger, som den franske Revolution dengang foranledigede, tildels hos ham fremkaldte denne Mening. Fremdeles lod han mig og min Broder lære at spille Violin og Clarinet og forskaffede os gode Instrumenter, og jeg har ofte spillet op til Dans baade hjemme og hos vor Præst, den herlige Professor Glahn¹⁾, naar Husenes Ungdom kom sammen. Musikken drev jeg efter Tid og Leilighed, indtil mine Instrumenter brændte for mig under Kjøbenhavns Bombardement. Jeg opgav Musikken ganske, fordi jeg erkjendte, at mit Talent for den kun var svagt, og det samme blev Tilfældet med øvrige nævnte Sidchaandteringer, efterhaanden som jeg kom til at erkjende, at jeg kunde anvende Tiden nyttigere eller behageligere, uden at jeg derfor vil nægte, at det ved flere Leiligheder har gavnet mig, at jeg havde forsøgt mig noget i Haandværkerbedrift.

Da jeg var 13 Aar gammel (Aar 1800) døde min Moder. Vi vare 4 uopdragne Børn. Husholdningen var stor, da Holgershaab havde Tilliggende af Jorder under Drift af Areal 120 Tnd. Land, hvortil endnu kom, at Fader som Sagfører maatte hyppig være fraværende. Jeg og min Broder blev strax sat i Pension hos en Skolelærer Larsen i Thorkildstrup. Bemeldte Larsen var theologisk Candidat med Non, ganske vist en herlig Mand, men meget lærte vi ikke hos ham. Den danske Mesterskjald Bernhard Ingemanns Fader²⁾ var dengang Præst i Thorkildstrup. Bernhard og jeg vare allerede fra en tidligere Tid gode Venner, men i Thorkildstrups Præstegaardshave saavel som paa Kirke-

¹⁾ Henrik Kristoffer Glahn, født 1738. 1763—69 Missionair i Grønland, derefter Præst i Nørre Vedby og Nørre Alslev paa Falster. Gift med en Datter af Biskop Povl Egede. Død 1804.

²⁾ Søren Ingemann, født 1735, død 1799.

gaarden og paa en Grusbanke i Nærheden blev vor Leg fornyet, tildels i Kompagni med Tønne Glahn¹⁾ og Hans Jacob Blicher²⁾, hvis Fader var Provst i Gundslev. Efter et Aars Forløb blev min Broder og jeg kaldt hjem igjen, og da havde vi faaet en ny Moder. Dette var i Aaret 1801, og da oprandt for mig vistnok en af de vigtigste Begivenheder i mit Liv, derved at Fader valgte til Huslærer for mig og mine Helsøskende, den da unge Steen Steensen Blicher³⁾, som kun var 4 Aar ældre end jeg, (det er en Feiltagelse af ham, naar han selv i sin Levnedsbeskrivelse kun har angivet Aldersforskjellen til 2 Aar), men da allerede havde taget saa vel første som anden Examen med bedste Karakter. Det var i Aarets Efteraar, at han første Gang traadte ind under vort Tag, og jeg husker grant, hvor forundret jeg blev ved at se den ungdommelige, sygelig udseende Lærer, jeg nu skulde have. Jeg var ikke langt fra at være lige saa stor, som han, og hans jyske Accent var mig, som Falstring, helt uforstaaelig. Men det skulde snart blive anderledens. Dog forinden jeg gaar videre, bør jeg ikke undlade at belyse min egen Fortid, saa godt jeg formaar, under den aabne Tilstaaelse, at jeg i Henseende til det, der skulde læres, var dels forsømt, dels forkvaklet. Min Fader havde som ovenfor nævnt selv læst med mig og ladet mig lære forskjellige Haandværk. Men hvorledes havde han undervist mig. Aldeles stødvis! Efter hans Leilighed! Han havde selv som Sagfører mange Sager at skrive i, maatte gjøre mange Thingreiser, ofte flere Dage i Rad, og havde en ikke ubetydelig Avling, som han selv styrede ved at indfinde sig i Mark og Lade tidlig og sildig, hvorhos han uafbrudt byggede eller gjorde Bygningsforandringer, hvad der alt, hans store Flid uagtet, medførte betydelige Skoleforsømmelser. Fra mit 7de Aar tog han mig desuden med paa sine Reiser, som for mig var høist tiltalende, fordi han gjerne underholdt sig med

¹⁾ Tønne Bloch Glahn født 1783, Søn af forannævnte Professor Glahn, Oberstlieutenant, Udskrivningschef i Veile, Generalkrigskommissair, død i Kjøbenhavn 1874.

²⁾ Hans Jacob Blicher, født 1789, Søn af forannævnte Provst Blicher i Gundslev, Overlærer ved Nykjøbing Skole.

³⁾ Se Forordet.

mig paa en belærende Maade, og fordi jeg fik meget at se og kunde spørge ham om alt, hvad der faldt mig ind. Ved samme Leilighed lærte han mig ogsaa Comportement paa fremmede Steder, hvorledes jeg navnlig altid skulde være høflig og beskeden m. m. Men alt dette var vistnok en for stærk Sammenblanding fra det 7de til det 12te Aar, og blev derfor til Hobe ufuldkomment, skjøndt dog neppe derfor aldeles spildt, medens det dog ikke kan nægtes, at det var langt fra at fremme det Maal, han havde stillet sig, det nemlig at jeg skulde blive en god Student i rette Tid. Mine Fremskridt i Latinen hos Landsbyskolelæreren vare høist tarvelige. Saa vidt jeg mindes, havde jeg endnu ikke begyndt paa at tyde nogen latinsk Autor, da jeg 14 Aar gammel stod for den herlige begavede Blicher. Men han tog mig, som jeg var, og fik mig saa nogenlunde paa Gled ved det daglige bestemte Skolehold, som af ham blev indrettet for mig og mine Søkende. Den Maade, hvorpaa jeg blev undervist af ham, var mig ganske fremmed, og det gik temmelig langsomt for mig, hvor megen Umage han end gjorde sig. Lysten vilde ikke rigtig vaagne hos mig, vistnok fordi jeg ved den første Undervisning i feil Spor — ikke havde lært at lære. Det, hvorved han blev mig mest gavnlige, har efter min Overbevisning været de Samtaler, han førte med mig paa Vandringer i det Frie. Han trængte høiligen til Bevægelse i Forening med god sund Føde; denne sidste fandtes paa Holgershaab, og den første tog han i den smukke Omegn daglig, saa snart Skoletiden var forbi. Enhver ved, at han var en grum Jæger, og Jagten pleiede han jevnlig, dels paa Landet, dels paa Søen, især om Vinteren, naar Søen mellem Smaalandene var isbelagt, og Vildænderne søgte Vaagerne. Jeg, i hvem Jagtlysten ogsaa stak, fulgte ham da, naar Lektielesningen paa nogen Maade tillod det, som hans Skygge, og da Veien til Fangstedet som oftest var lang, underviste han mig ambulando. Hans Tale var en fortsat Undervisning, snart i en, snart i en anden Retning, han skjærpede min Dømmekraft, han uddannede hos mig baade Følelse og Tænkning og gav mig Smag for Poesi. Stundom talte han Latin med mig, naturligvis docerende, stundom Tysk

og tilsidst Engelsk. Jeg fik ham overmaade kjær og hans Ven- skab for mig vedligeholdte sig til hans Død. Jeg nævnte, at vi senest talte Engelsk sammen under vort falsterske Samvær. Ja! den snilde Blicher havde paa egen Haand indstuderet sig Sproget og ved den Leilighed fordybet sig i de paa Engelsk oversatte Ossianske Digte, for hvilke han, medens han oversatte dem paa dansk, ogsaa bibragte mig Smag, og lærte mig noget Engelsk, saa meget, at vi kunde tale lidt sammen i Sproget, men med en for det meste urigtig Udtale, da han først lang Tid derefter tilegnede sig den rette. Desværre for mig beholdt jeg kun et Par Aar Steen Blicher som Lærer, i det han forlod os og tog til Kjøbenhavn i den Hensigt at forberede sig til at tage theologisk Attestats.

Hans Eftermand som Huslærer paa Holgershaab blev en daværende studiosus theologiæ Fich¹⁾. Han var en meget dygtig Latiner, men for mig ingen Steen Blicher, og paa Grund af mit eget inderlige Ønske, blev jeg i Sluningen af 1804 sat i Vordingborg Latinskole og kom i den saakaldte Mesterlexie, i hvilken Undervisningen udelukkende blev besørget af Rektoren, Professor O. L. Stoud. Som bekjendt var han en fortræffelig Mand og en fortrinlig Latiner; men som eneste Lærer i Mesterlexien maatte han for det meste indskrænke sig til at forelæse Pensa og examinere strængt. Disciplene maatte derfor, saa godt de kunde, studere sig igjennem det forelæste, og her var det, at jeg stærkt følte Savnet af solide Forkundskaber, hvad jeg ligefrem tilskriver Mangel paa tidligere alvorlig Flid, og paa ingen Maade hverken Blicher eller Fich. For den, der saa at sige ikke er en født Læsehest, er det vist aldrig godt at komme for sent i en offentlig Skole; men aller mindst naar han er en Landsbydreng, thi Tiden, hvori Rudimenta skulde læres tilgavns, er sædvanligvis uoprettelig gaet tabt.

Mit første Logis som Discipel i Vordingborgs Skole var hos en afskediget Kapitain Sølvér, som havde en Frue og en Datter af Navn Marinette, ei mere saa ganske ung. I et Baghus havde

¹⁾ Hans Jacob Fich, død 1852 som Consistorialassessor og Sognepræst i Bogense.

jeg et lille Kammer fælles med en anden Discipel ved Navn Nicolai Koch¹⁾, en Søn af Distriktslægen i Stubbekjøbing. Kammeret havde kun et Vindue, en Seng, et Bord, to Stole og en lille Bilæggerovn, Indgangen var gennem et Vadskerhus, hvis Gulv var brolagt med Kampesten, og det hele havde megen Lighed med et landligt Røgterkammer. Kosten, vi fik, var forbiuret snever; men Fruen var fornem, som hun sagde adelsfødt, dog født i et Stræde i Holbæk, som kaldtes Helledes Bakke, men i daglig Tale Helvedes Bakke, hvilket sidste Navn hun stedse rettede, naar det blev benyttet, i det hun iøvrigt haandhævede Adelsskabet ved at sætte sig i Besiddelse af alle de Appelsinskaller hun kunde faa fat paa, for at kaste dem udenfor sine Vinduer, saavel som ved at købe $\frac{1}{2}$ Pægel Rødvin, hvormed hun overgydede sine smudsige Bordduge, inden de bragtes til Vask. Fornemt Liv skulde derved antydes, og det kildrede hendes Øre at høre Vaskerkonen beklage sig over Besværligheden ved at faa Vinpletterne af Dugene. Saa glemte hun ei heller at rose sig af sit adelige Signet, i hvilken Anledning Frøken Marinette engang gav hende det Raad, at tage nogle Aftryk af det og prøve paa, om Slagteren vilde tage dem som Afdrag paa Kjød-Regningen. Jeg har glemt saavel Fruens Frøkennavn, som hvilket Skjoldmærke, der fandtes i hendes Signet.

Koch og jeg bleve imidlertid enige om, at det nævnte Kammer var for lille til to, og da han havde det i Besiddelse før end jeg blev Participant, maatte jeg flytte. Men hvorhen? Til en fattig Kone, som kaldtes Postkaren, fordi hun tidligere i en Del Aar havde baaret Breve og Aviser, som ankom med Posten, til nogle Familier paa Landet og iøvrigt været deres Kjøbstadsbud. Noget særligt Kammer fandtes ikke i hendes Hus, som kun havde Port og en Stue foruden et lille Kjøkken; jeg maatte derfor sove i en Alkoveseng ved Stuen, hvor ogsaa hendes Seng stod. Hun var forresten ganske ene i Huset, hvorfor jeg ogsaa maatte benytte hendes Stue til Læseværelse. Men renlig og ordentlig var hun i høi Maade, saa at jeg f. Ex. ikke maatte

¹⁾ Nicolai Peter Eggert Koch, f. 1789 i Stubbekjøbing, cand. theol. 1811, døde 1814 paa Pederstrup som Huslærer hos Grev Reventlow.

vaske mig i Stuen, men derimod i Porten, hvor hun hver Morgen hensatte Vand til mig i en Træbakke og lagde Haandklæde ved Siden. Til Aftræde havde hun et lille Rum i en Krog i Gaarden, hvor en Stang fandtes lagt over to hulede Pæle, hvor man da kunde tage Sæde som en Fugl paa en Gren, og hver Gang dette Sæde var benyttet, feiede hun rent og strøede Sand paa Pladsen. Hun havde i en Del Aar levet af at have Skoledisciple i Huset, undertiden to paa engang, da Alkovesengen kunde rumme to. Noget som kaldtes en Spølkum The og Smørrebrød fik jeg Morgen og Aften; Middagsmaden fik jeg derimod rigelig hos en i Nærheden boende afskediget Ritmester Müllertz¹⁾, imod at læse en Timestid daglig med hans dumme uden for Ægteskabet med Husholdersken avlede Søn. Paa min Formand i denne Forretning, ved Navn Hoffmann²⁾, der ligeledes havde levet hos Postkaren, og som opgav Informationen, da han blev dimitteret til Universitetet, var Ritmesteren bleven meget vred, efter at jeg paa Opfordring havde oversat den sidste Forskrift, som fandtes i Drengens Skrivebog, og som gik over Ritmesterens Forstand. Den bestod af de faa Ord: „*mors ultima rerum linea est*“, hvad Ritmesteren holdt sig forvisset om maatte være en udspekuleret Stikpille til ham. Forresten plagode han mig med al Slags langtrukken Vrøvl, og for saa vidt var Middagsmaden dyr nok. Endnu sidder han for mine Øine i sin Lænestol paa en Forhøining ved Vinduet, med sit Ritmesteransigt, tyk Mave, en Mer-skumspibe og uhyre blanke Støvler. Jeg turde imidlertid ikke bryde med ham, dels for at spare min Fader Udgifter, dels fordi han af og til om Søndagen laante mig sin vel tilredne Hest til Smaature i Omegnen — vel muligt for at faa Hesten rørt, hvad jeg ganske vist gjorde til Gavns.

Af Skolebegivenheder eller Spilopper, skal jeg blot nævne, at den senere Digter Søtoft³⁾ for Nægtelse af som Lexiens Fuks

¹⁾ Ritmester Johan Heinrich Müllertz, afskediget med Majors Karakter i 1806, død 1830 73 Aar gl.

²⁾ Pet. Oct. Hoffmann, Student fra Vordingborg Aaret før Foss, Kaptajn, siden ansat ved Toldvæsenet i Rønne.

³⁾ Nicolai Bierfreund Søtoft, f. 1790, død 1844 som Præst i Øster Egesborg.

at holde Vagt eller Udkig fra et bestemt Vindue i den gamle nu nedbrudte Skolebygning og gjøre Anmeldelse om, naar Rektoren traadte ud af sin Dør for at begive sig til Skolen, i den Hensigt nemlig at alt kunde være i sin Orden og enhver paa sin Plads, enstemmigen blev dømt til at staa Skoleret, bestaaende i at lægges paa Bordet og blive tildelt følelige Dask paa et vist Sted af En og Hver i Lexien, hvad der ogsaa in forma blev udført paa bedste Maade. Søtofts Broder, som var Bager i Byen, klagede til Rektoren, og vi fik en Slags Irettesættelse, som dog, efter at Omstændighederne meget beskedent vare forklarede af Bræstrup¹⁾ som Dux, endte dermed, at Rektor vendte sig til Søtoft med den Ytring: „den, som har en stiv Mund, maa have en stiv Ryg.“ Forøvrigt vare vi Mesterlexianere de første Balkavalerer, de første Skøiteløbere og de første Svømmere i Byen. Men en Forretning, som paalaa os Skoledisciple, bør her ikke forglemmes. Vi maatte i Kirken forrette Degnetjeneste: skiftevis læse i Kor-døren og samtlige forrette Korsangen; fremdeles synge for Lig, naar det blev forlangt. Det første Aar, jeg var i Skolen, paalaa det ogsaa Skolens Disciple en Gang om Aaret at gaa Byen rundt med Bøssen, for at indsamle Penge til Skolen, men dette blev afskaffet.

Det Hold, hvormed jeg 1806 blev dimitteret, var det næstsidste før Skolens Overgang til Middelskole og bestod af nuværende Geheimekonferentsraad Christian Jacob Cosmus Bræstrup¹⁾ som Dux, Nicolay Peter Eggert Koch²⁾, der døde som theologisk Candidat, og Johannes Dorph³⁾, der senest var Sognepræst i Vigersted her i Sjælland — og jeg. Alle bleve vi Laudabilister til vore forskjellige akademiske Prøver, men ingen har udmærket sig som Bræstrup.

Dimitteret fra Skolen skulde jeg naturligvis til Kjøbenhavn med adskillig Bagage. Dette skete med en Pæreskude, paa

¹⁾ Christian Jacob Cosmus Bræstrup, født 1789, Politidirekteur i Kjøbenhavn, en kort Tid Justitsminister, død 1870 i Kjøbenhavn som Overpræsident.

²⁾ Se ovenfor S. 155.

³⁾ Johannes Dorph, født 1788, død 1873 i Kjøbenhavn som pastor emeritus.

hvilken jeg gik ombord nær ved Masnedøen, hvor Skuden havde ankret. Vi havde Modvind og maatte ankre op ved Nyord en Dags Tid eller mere, men saa gik Skipperen iland og stjal en Træsko, og saa fik vi strax god Vind med en halv Storm, saa det knagede og bragede i den gamle Skude, der vred sig som en Orm i Køgebugt. I Kjøbenhavn var mit første Logis mig af min Fader anvist hos min forrige Lærer, ovenbemeldte Hr. Fich, der da beboede et fælt mørkt Værelse i et stygt Hus i det gamle Larsleistræde, hvor der stank som en Rendesten. Fich var nemlig draget til Kjøbenhavn for at læse til Attestats og ankommet der noget tidligere end jeg. Bemeldte Hus gik senere under i Bombardementet. Længe forblev jeg ikke hos bemeldte min Kontubernal, da jeg efter at have truffet min kjære Steen Blicher tog Værelse sammen med hans Broder, Jens Blicher¹⁾, i den saakaldte lille Regents i lille Kannikestræde.

Efter at jeg havde taget Philosophicum, søgte jeg at erhverve noget ved at give Timeundervisning. Jeg betragter det som et Held, at jeg kom til at lære den ældre Konferentsraad Kirsteins²⁾ yngste Søn Edward at læse Dansk, skjøndt jeg til den Ende daglig maatte vandre ud til Konferentsraadens Landsted Nøisomhed, nogle Hundrede Skridt uden for Østerbro; thi dette fik stor Indflydelse paa min tilkommende Livsvei og aabnede mig en lignende Undervisning i Biskop Münters Hus. Jeg havde den Lykke at vinde Yndest hos disse Familier. Men nu kom det engelske Angreb paa Kjøbenhavn i August 1807 og Forelæsningerne ved Universitetet standsede. Jeg havde da hørt de philologiske Forelæsninger, saa vidt de naaede, og tog Musketten paa Skulderen som Menig ved Studenterkorpset og var meget ivrig i at lære Exersitsen, hvad der faldt mig, som en ikke uøvet Jæger, meget let. Hofmarskalk Hauch var Korpskommandeur, Slotspladsen ved Ruinerne af Kristiansborg Slot var Exercerplads, Landkadetterne indøvede os, og min Kompagnichef var Kapitain

¹⁾ Student Jens Blicher, død som Degn i Ørting 1836.

²⁾ Ernst Philip Kirstein, Konferentsraad, Deputeret i General-Toldkammer og Commerce-Collegium, død 1813. Hans Søn Edward døde i Bordeaux som Bestyrer af en Vinhandel der

Schnitter¹⁾ ved Landkadet-Akademiet. Beleiringen af Kjøbenhavn og Bombardementet kom. Under denne gjorde Korpset Vagttjeneste, hvad der blev foranlediget derved, at flere af os havde begjært at blive ført imod Fjenden udenfor Portene ligesom Livjægerne. I Tilfælde af Bombardement var Korpset bestemt til paa Voldene at afslaa en i Forbindelse hermed sat Storm. Vi skulde møde paa forudbestemte Steder paa Voldene saa snart Allarmtrommen gik; dog herom vilde det være overflødigt at give nogen udførlig Beretning, om jeg ogsaa formaaede, da alt er bekjendt eller i al Fald kan erfares af trykte Skrifter; jeg skal derfor indskrænke mig til at berøre, hvad der nærmest er vederfaret mig selv. Mine faa Skillinger vare medgaaede inden den egentlige Beleiring indtraadte, og jeg begyndte at mangle Føde, efter som Kommunikationen med Falster, hvorfra jeg skulde have Remisser, var standset. Da hændte det sig, at ieg var bleven posteret som Skildvagt paa Slotsholms Vagt, og at den senere Præst i Kjøbenhavn Povl Glahn²⁾ kom til mig, og spurgte hvorledes det gik mig; jeg svarede ham: efter Omstændighederne „godt“, men berørte tillige saa løseligen med et Smil min Forfatning, thi den forekom mig selv halv komisk, hvorpaa han greb i sin Lomme og gav mig nogle Smaapenge med den Yttring, at han ikke havde flere Penge hos sig. Derved var Dagens Nød for mig afhjulpen, og den næste meldte jeg mig til den Bispising, som var foranstaltet af Konsistoriet. Jeg har været med at gjøre Vagttjeneste ved alle Kjøbenhavns daværende Vagtstationer, Hovedvagten undtagen, og husker endnu godt, hvorledes jeg frøs voldsomt i min tynde sorte Kjole med rød Krave som udstillet Skildvagt paa Amalienborg i to Timer i en Septembersnat, sandsynlig mellem 1ste og 2den i Maanedens. Korpset var efter høiere Ordre bleven forberedt paa det ventede, at Bombardementet vilde begynde den 2den September henimod Aften, og at vi derfor maatte holde os færdige til at møde paa

¹⁾ Carl Leopold Friderik Otto v Schnitter, Kapitain ved Landkadetkorpset i 1807 siden Major, død 1815.

²⁾ Povl Egede Glahn, født 1778, residerende Kapellan ved Garnisonskirken i Kjøbenhavn, død 1846.

Volden paa de Steder, hvor vi iforveien vare blevne noget indøvede i Voldexersits. Korpsets 5te Kompagni, ved hvilket jeg stod, var anvist Plads mellem Nørre- og Vesterport, nærmest den første, vestlig for en Bastion; thi det var Voldene mellem Bastionerne, vi havde at forsvare. Fra Bastionerne brugtes Voldkanonerne. For ikke at være for langt fjærnet fra Mødestedet havde jeg hin Eftermiddag behørig armeret begivet mig til Regentsen, og havde kun opholdt mig ganske kort Tid i sammes Port, da et Par store Bomber faldt i Regentsgaarden, og en Mand, jeg tror Portneren, blev ramt af en af dem. I det samme gik Allarmtrommen. I Porten havde jeg truffet en norsk Student ved Navn Holck, og vi løb instinktmæssig Side om Side ad Volden til. Komne omtrent midt paa Kultorvet brasede en Bombe af største Kaliber lige ned for os i en Afstand af nogle faa Skridt. Iforveien instruerede om at man i saa Tilfælde burde kaste sig til Jorden, vendte jeg mig hastig om for at iværksætte dette; men Bomben sprang med et stort Knald inden jeg tik kastet mig ned, og jeg mærkede kun nogle Puf i Ryggen. Jeg saa mig om efter min Sidemand, som liggende paa Stenbroen gjorde en krampagtig Bevægelse med sine Ben, men hvis Hoved var aldeles flakt, enten ved et Stykke af den sprungne Bombe eller en Brosten; thi Bomben slog i samme Øieblik, som den sprang, et stort Hul i Stenbroen af flere Alens Diameter, hvorved Stene og Jord adsplittedes og jeg fik Puffene i Ryggen. Da det var mig aldeles klart at Holck var redningsløst dræbt, bad jeg en Mand, som stod i en Gadedør, at tage sig af Liget, idet jeg skyndte mig til min Post paa Volden og afgav Melding om det passerede. Under Knald paa Knald og den fløitende Lyd, som Bomber ved deres Fart gennem Luften give, blev vor Kompagni opstillet, og hver Mand forsynet med skarpe Patroner. Ved samme Leilighed eller maaske lidt senere var det, at en Bombe dræbte et Par Studenter, hvoraf den ene var en Søn¹⁾ af Geheimekonferensraad Cold. Om Morgenen, da det dagedes, saa jeg en afreven Arm og et Ben med en Støvl paa hængende

¹⁾ Adolph Peter Cold, født i 1782 — død paa Volden ²⁾/₈ 1807.

i 2 forskjellige af de paa Volden værende Træer. Vor Læge havde forresten puttet et Stykke af en Arm i sin Taske, hvor han blandt andet ogsaa gjemte en surt 'sylvet Asie, hvoraf jeg blev vederkvæget med et lille Stykke. Det gjorde rigtig godt i den kolde Morgen. Hele Natten havde vi været spændte paa den bebudede Storm, men den udeblev. Fjenden var klogere end som saa; han fandt det uforment at bringe Offer, stort eller lille. Det brændte allerede lystigt i Byen. Studenternes Voldtjeneste var, om jeg mindes ret, dermed forbi, skjøndt vi havde nogle Telte opslaaede, i et af hvilke jeg erindrer at have sovet nogle Timer den følgende Nat, indtil der kom Regn, som fra neden af gjorde mit Leie vaadt og ubrugeligt. Anden Bombardementsdag var jeg blandt dem, som vare beordrede til at være tilstede paa Rundetaarn, for hvis en næsvis Bombe eller Brandpil ramte Kirken og tændte, da at bidrage, hvad vi kunde, til at frelse Universitetsbibliotheket, der som bekjendt var placeret over Kirkens Hvælvinger. Opgangen i Taarnet var fyldt med Husvilde og Saarede, blandt hvilke jeg mindes Professor Hornemanns¹⁾ tvende smukke Døttre, hvoraf den ene sagdes at have mistet en Fod. De saa meget lidende ud, men min Beskedenhed forbød mig at rette nogen Tale til disse Professor Døttre, for hvem jeg ikke var bleven præsenteret. Professor-døttre vare paa den Tid for en Student en Slags Prinsesser.

Forøvrigt iagttog jeg fra en af Glugerne paa Rundetaarn, at Lille-Kannikestræde brændte, hvad der naturligvis gjorde mig hed i Hovedet, eftersom jeg der havde min Bolig i den saakaldte lille Regents. Bøger, Klæder, Linned, en Violin og en Clarinet brændte for mig, og jeg var bleven blottet for alt, med Undtagelse af det jeg gik og stod i — en forslidt sort Kjole med rød Krave, graa Permissioner, Hat med Kokarde, Støvler, p. p. p. Stillingen forekom mig om just ikke interessant, saa dog picant. Det var Natten derefter, at jeg fik lidt Søvn i Teltet paa Volden og vaagnede ganske vaad paa den ene Side.

Hvad jeg foretog mig den 3die Bombardementsdag, har jeg aldeles glemt, videre, end at jeg var ved Frue Kirke om Aftenen,

¹⁾ Claus Frees Hornemann, 1776 Professor i Theologi, død 1830.

da en Bombe for ned i den og snurrede rundt i dens Forsal, og at jeg henad Natten saa den store Tømmerplads med sit hele store Indhold af Tømmer og Brædder brænde. Dette betragtede jeg fra Marmorbroen og saa her det største Baal, jeg har kunnet gjøre mig Forestilling om. Men da jeg ikke kunde medvirke til nogen Frelse og var træt og mødig af at dingle om med Gevær m. v., samt trængte stærkt til Søvn, fik jeg den Ide at bore mig ind i en Mængde Hø som var hensat i den af Slotsbuegangene, som grændser til Ridehuset, og fandt her en behagelig og sikker Seng. Nogen Søvn fik jeg, og den gjorde mig godt. Dog mange Timer har den ikke varert, thi jeg vaagnede ved nogle fæle Vræl: „Frue Kirke brænder“. Jeg for ud af Høet og saa desværre det storartede, men høist beklagelige Syn. Ved Middagstid (den 5te) ophørte Bombardementet den Dag. Branden vedblev imidlertid, da Brandfolkene ikke kunde holde længere ud, og Brandredskaberne dertil for det meste vare ødelagte. Nødvendigheden af en Kapitulation var bleven de fleste indlysende, og der taltes om, at General Peymann endnu samme Dags Eftermiddag havde begjært Vaabenstilstand for at underhandle. Natten til den 6te tilbragte jeg i en af Kjælderne under Kongens Bryggerhus, hvor der var henbragt en hel Del Bohave, Sengklæder m. m., og jeg fandt et ypperligt Natteleie paa en der-værende Madras. Jeg saa intet Menneske, da jeg gik derind, saa lidt som da jeg om Morgenen stod op og gik min Vei. Ved at passere Gaderne traf jeg Kammerater, og fik af dem at vide, at hele Studenterkorpset skulde træde sammen for at gjøre Vagt-tjeneste paa Kongens Nytorv udenfor Hovedkvarteret, fordi man frygtede Uroligheder af Holmens Stok fra Nyboder, og mente, at Matroserne bedst lode sig behandle af Studenterne, der fra gammel Tid vare deres Venner, hvad der ikke var Tilfældet med Soldatesken. Nu! Korpset blev opstillet paa det menneskefyldte Torv og Vagter bleve udstillede. Resten af Korpset blev anvist Opholdssted i samtlige Værelser i Stueetagen af det saakaldte Ranchs Hotel (nu Hotel d'Angleterre), som om Aftenen blev belagt med en Mængde Halm til Natteleie for dem af os, der ikke vare udstillede som Skildvagter. Alt for at vi kunne have disponible

den følgende Dag (den 7de), da man ventede at kunne publicere Kapitulationen, hvorom der var bleven underhandlet den 6te.

Morgenen den 7de oprandt. Som ved en Løbeild havde Efterretningen om Kapitulationens Afslutning udbredt sig i Staden. Menneskemasser fyldte hele Torvet og blandt dem viste sig ogsaa Grupper af Nyboders Befolkning i Tjenestedragt. Men de forholdt sig aldeles rolige med triste Ansigter, som alle andre. Alle stirrede op imod Hotellets Vinduer paa første Sal, hvor det sagdes, at Stadens militaire og civile første Øvrigheder vare samlede. Man skal have delibereret om, hvorledes og ved hvem Kapitulationen skulle proklameres, da ingen havde synderlig Lyst til den Gjærning. Imidlertid skal den lille, men djærve Politimester, Konferentsraad Haagen tilsidst have sagt: lad mig faa den. Det maa vel omtrent have forholdt sig saaledes, thi ud traadte han af Hotellet, iført sin røde Embedskjole, gule Permissioner, trekantet Hat paa Hovedet og et Papir i Haanden, og omgivet af vistnok 20 Stk. rødt befrakkede Politibetjente skred han ind i den tætte Folkestimmel. Med høi Røst paabød han Stilhed og tilføiede: ja Folk, det gjør mig ondt, men vær rolige, det kan ikke blive anderledes, hør nu, men vær rolige, og derefter oplæste han med fast Stemme Kapitulationen. Det samme gjentog han efterhaanden, som han skred frem i Folkeklyngen. Menneskemassen skiltes ad i Rolighed, men bedrøvet. Det er en Selvfølge, at jeg kun har hørt og set, hvad der foregik paa Torvet, og jeg har forresten intet bragt i Erfaring om, at Kapitulationens Proklamation andre Steder i Staden bragte anden Virkning end den almindelige Bedrøvelse.

Studenterkorpsets Krigstjeneste var forbi. Min Ven og forrige Skolekammerat Nikolai Koch var saa god at laane mig en ren Skjorte, som jeg i høieste Maade trængte til, og som Husvild opnaaede jeg ad interim Logis i et ledigt Regentskammer, men aldeles uden Emolument. Jeg husker ikke rettere end, at det var ved den Leilighed, at jeg pantsatte et temmelig simpelt Guldur, som min Fader havde givet mig, paa Assistenthuset for omtrent en Snedaler, men vist er det, at Pantsættelse var Urets Skjæbne, saa vel som at det aldrig blev indløst. Hvad

jeg derimod ikke har forglemt er, at jeg næppe var kommen i Ro i mit nye Logis, førend jeg blev syg og fik en stærk Gulsot paa Halsen, for hvilken en skikkelig gammel Læge kurerede mig uden Betaling. Den 14de Oktober underkastede jeg mig den philologiske Examen, der paa Grund af Krigen var bleven indskrænket til de Pensa, hvorover der var bleven holdt Forelæsninger. Derefter var for mig ikke andet at gjøre end at søge Hjemmet for igjen at faa Klæder paa Kroppen. Frederik Tauber¹⁾, som senere var Præst i Eiby og Dalby ved Kjøge, forærede mig en brugt gammel Spencer, da jeg aldeles manglede et Overstykke, uden hvilket jeg paa den Aarstid ikke ret vel kunde udsætte mig for Reisen.

Paa Falster laa da en Del af Armeen, blandt andet det slesvigske Regiment, af hvis Officerer flere havde Kvarter paa Holgershaab, sædvanlig et Par ad Gangen. Fremdeles en Afdeling Artilleri, samt de saakaldte Hummelske Jægere, hvilke sidste laa i Omegnen af Holgershaab. Artillerikommandeuren, Major Grevencop Castenschiold²⁾, senere Kammerherre og Eier af Store og Lille Frederikslund, Hørbygaard og Hagedstedgaard, havde stadig Kvarter paa Holgershaab, i lige Maade Lieutenant Lewetzau³⁾. Kapitain Hommel⁴⁾, Kommandeur for Jægerkorpset, havde Kvarter i Gaabense, en lille Fjerdingsvei fra Holgershaab, i hvis Nærhed og en Lieutenant Unzer⁵⁾ havde Kvarter. Han og Lewetzau stode ved slesvigske Regiment. Min Faders økonomiske Stilling var langt fra at være god, hvad der for en stor Del havde sin Grund i, at de danske Kourant-Sedler sank i deres Værdi. Der var ingen anden Udvei for mig, end at jeg maatte forblive i Hjemmet, indtil jeg kunde blive paaklædt og faa lidt

¹⁾ Frederik Bagger Tauber, født 1786, død 1866.

²⁾ Caspar Holten Grevencop Castenschiold, født 1780, død 1854

³⁾ Diderich Wilhelm Lewetzau, f. 1786, fra 1804 Sekondl. og 1809 Premierlieutenant ved det slesvigske Infanteriregiment, 1816 afskediget, Toldkasserer i Aarhus og Kammerherre, død 1849.

⁴⁾ Maximilian Christian Friderich v. Hommel, R., Capitain ved jyske Skarpskytterkorps, kommanderede i 1808 ad interim det lollandske Jægerkorps, død 1845 i Grenaa, 82 Aar gl.

⁵⁾ Justus v. Unzer, i 1808 Lieutenant ved det slesvigske Infanteriregiment, blev Major à la suite 1840, afskedigedes 1841 og døde i Tyskland.

Hjælp til igjen at komme tilbage til Universitetet, og hermed hengik mere end et Aar. Jeg tog inidertid trøstlig Stillingen, som den var. Jeg holdt Omgang med de 2 Lieutenanter, især med Lewetzau, som var meget kundskabsrig. Han var perfekt foruden i Dansk, i Tysk og Fransk, og havde stor Sands for Poesi. Han kjendte sin Tids berømteste Digterværker og skrev med Lethed nydelige Vers i de nævnte 3 Sprog, og var dertil et inderlig godt Menneske. Unzer var Jæger lige som jeg. Med den ene sværmede jeg i den 3die Himmel, med den anden jog jeg paa Jorden. Med Major Castenschiold, som var en dannet Mand og som tidligere havde studeret, afhandlede jeg forskjellige Materier og spillede Skak. Forresten havde Falster ingen Mangel paa smukke Damer, som man af og til traf sammen med. Men alt dette forhindrede mig dog ikke i at tænke paa Fremtiden, og hvorledes jeg skulde komme i en selvstændig Stilling. Af de Studerendes Vei var jeg ikke synderlig tiltalt, men derimod af en Officersplads i Hommels ridende Jægerkorps, som blev stillet mig i Udsigt. Jeg talte alvorlig med min Fader derom og beseirede omsider hans Modgrunde, saa at han til Slutningen fremkom uanmodet af mig med en Koncept til en Ansøgning i Korpsset, men da jeg saa, hvilke Smerter det foraarsagede ham, opgav jeg frivillig Planen. Dette billigede Major Castenschiold, da jeg senere fortalte ham hele Historien. Og saa aftalte Major Castenschiold med min Fader, at der af det, han betalte for sit Ophold paa Holgershaab, hvor han ogsaa for en kort Tid havde sin Kone hos sig, skulde tilbageholdes 120 rd. D. C., som han efterhaanden vilde udbetale mig i Kjøbenhavn, naar jeg læste til Embedsexamen. Der skulde da maanedlig udbetales mig 20 rdl., hvilket efter Pengenes Værdi paa den Tid vel var noget, men ikke meget. Som Følge deraf begav jeg mig til Staden i Januar 1809; thi jeg kunde nu existere der som studerende, indtil jeg kunde faa Kommunitetet og en Regentsplads med Emolumenter. Jeg reiste derfor tillidsfuldt til Staden, leiede mig et Værelse, fik Bøger sammenskrabet, tildels ved Laan, og overtog en daglig Timeundervisning i et Institut, hvad der var nødvendigt, da 20 rdl. maanedlig i Sedler med løs Kurs var for lidt til Logis,

Føde, Klæder og Fodtøi, Belysning og Varme, samt Sengelcie. Til at betale Manuduktør saa jeg ingen Udvei.

Imidlertid opstod der hos mig ved disse Omstændighedernes Magt en Tanke, som jeg strax iværksatte og ikke kom til at fortryde. Jeg skaffede mig ved at tale med nogle nybagte juridiske Kandidater Underretning om det juridiske Examens Studiums hele Omfang, hvilke Lærebøger der brugtes, og hvilke Skrifter der med Nytte kunde bruges ved Siden af Forordninger og Plakater m. v., som da havdes, hvorledes det paa samme Maade forholdt sig med Naturretten, der nu kaldtes Lovphilosophi, med Romerretten og Statistik. Saa snart jeg havde faaet dette at vide, fik jeg Bøgerne anskaffet, og begyndte forfra med Personretten i den Hensigt at ende med Processen, alt med det Forsæt paa egen Haand at gjenne læse og gjenne tænke det hele, samt efter læse ethvert Citat af Lovsteder og Forordninger m. v. og intet at slippe, før end jeg holdt mig forvisset om at have forstaaet det, i alt Fald efter at have talt med en kyndigere derom. Jeg hængte i som en Bi og holdt ud. Jeg lagde kun Vind paa at forstaa, og brød mig ikke synderlig om at memorere. Det mente jeg, maatte komme ved Repetition. Naturligvis repeterede jeg, og begyndte da først at gaa lidt paa Collegier, men gjorde ved Repetitionen den behagelige Erfaring, at jeg kunde huske meget mere af det læste, end jeg havde troet, samt nu med Lethed forstaa alt. At forstaa og lære Naturretten fandt jeg ikke vanskeligt, men Romerretten faldt mig ikke lidt svær, og jeg manglede Øvelse i at tale og skrive juridisk Latin. Jeg besluttede mig derfor til at benytte en Manuduktør og valgte efter andres Raad daværende Candidat de Fine Skibsted¹⁾, hvorved jeg sandelig ikke var bleven misledet. Han var en klog og besindig Mand som faa, med grundige Kundskaber, og som altid vidste at finde Kærnen uden at bygge paa Skallen, en Hader af alle Smaaligheder, dertil retsindig og human. Jeg lærte mere af ham i de 2 Maaneder, jeg benyttede hans

¹⁾ Arnold de Fine Skibsted, født 1785, cand. jur. i 1805, 1831 Direktør for Sukkerraffinaderiet i Toldbodgade, 1838 Stænderdeputeret, 1813 Etatsraad, død 1851

Hjælp, end jeg vilde kunne have lært af akademiske Forelæsninger i et Aar, omendskjøndt der dengang blev mere holdt paa sunde juridiske Begreber og Lovgivningens Grundsætninger end paa en smaalig Opremsen af Lovsteder og minutieuse Spørgsmaals Besvarelse. (Jeg har senere haft den Glæde at se Skibsted oftere ved mit Bord i Roskilde, medens han der var Medlem af salig Stænderne; han yndede imidlertid ikke Institutionen, han var og blev en konservativ Mand). Efter i det hele at have studeret omtrent 1 Aar, ansaa han det ikke for umuligt for mig at kunne opnaa Laudabilis ved at underkaste mig Examen, men jeg fandt at burde opsætte mit Forsøg $\frac{1}{4}$ Aar og vilde altsaa først melde mig til Prøven i 1810. Jeg havde i et Par Maaneder maattet leve paa smal Kost for at vinde Tid til at læse og undgaa at informere i Institutet, saa meget mere som den ovenberørte maanedlige Understøttelse var forbrugt og Manuduktøren maatte betales. Jeg spiste derfor kun tarvelig Middagsmad ved et saakaldet sluttet Bord 3 Gange om Ugen, de andre Dage vexlede jeg med at brække Rugbrød i en Pot Øl eller Mælk, som jeg varmede i min Kakkelovn og fortærede ved Middagstide. Tingen var ikke saa farlig; men det var mig dog overmaade kjært at opnaa en Plads paa Regentsen med Emolumenter og Kommunitet, og at komme til at dele Værelse med en elskelig theologisk Studiosus af Navn Thørcke¹⁾, der nu forlængst er død som Præst.

Medens jeg endnu var Regentsianer, blev jeg i Foraaret 1810 anmodet om at tage Ophold hos den tidligere nævnte Konferentsraad Kirstein, der da havde sin egentlige Bolig i Stueetagen i det Schimmelmanske Palais i Bredgaden fra den Tid af, da han var Sekretair hos Statsminister Grev Schimmelmann. Jeg skulde have Opsigt med samt spise sammen med de tre Sønner, der da alle gik i Skole. Dette Forslag gik jeg ind paa, imod at der blev mig anvist et Værelse, hvor jeg kunde henflytte mine juridiske Bøger og sætte mig hen at studere, medens Børnene vare i Skole. Mig blev dertil indrømmet Konferentsraadens Bi-

¹⁾ Peter Christian Thørcke, Præst i Næsby og Tyvelse, død 1818 som Præst i Toksværd, Præstø Amt.

blioteks- og Arbejdsstue, hvor jeg havde alt saa roligt og bekvemt, som ønskes kunde. Her i dette Værelse repeterede jeg al min Jus paa Kraft, og herfra var det at jeg, efter at have laant Penge til Gebyrene, i al Stilhed begav mig til Studiegaarden og underkastede mig den theoretiske juridiske Embedsexamen d. 6te April med Udfaldet Laudabilis, hvad der blev beundret af Familien Kirstein ved deres et Par Uger senere Hjemkomst. Drengene afleverede jeg ubeskadigede i alle Maader.

(sluttet).

Tre Breve fra danske Digtere.

Meddelte af Nicolaj Bøgh.

Nedenstaaende Breve har jeg stillet sammen, fordi de alle indeholde danske Digteres Domme om andre danske Digtere. Manuskriptet til Grundtvigs findes i Det store kongelige Bibliotek, til de andre i min Autografsamling.

Fra N. F. S. Grundtvig.

Høistærede Ven!¹⁾

28. Jan. 1843.

Med Tak for Sidst og Tak for Laan følger det *Heibergske* Intelligensblad²⁾ om „Dansk og Tydsk“, som jeg har læst med Fornøielse, vel ikke, fordi jeg fandt meget egentlig Nyt deri, da det hører til min Børnelærdom, at Modersmaalet er ethvert Folks Liv-Udtryk i alle Maader, men fordi det virkelig er noget Nyt i Danmark, at Andre end jeg, seer og siger det, og er her en saameget glædeligere Nyhed, som det sees og siges af *den* berømte Digter han er, der har mindst Hjerte og mest spillende Vittighed; thi nu eller aldrig maa den for Folkelivet mageløs vigtige Sandhed gøre sig gældende i vor Læseverden og Dannelse.

Uden derfor at gaee ind paa den spillende Modsætning mellem det *Politiske* og *Nationale*, der, som alt Spillende, kun gælder paa *Overfladen*, eller kriticere *Folke-Sjælen* fra [?] Folke-Aanden,

¹⁾ Hvem denne er, vides ikke.

²⁾ For 1. Jan. 1843, Nr. 20.

ønsker jeg af mit Hjerte, at hele Danmark maa dele den Anskuelse, at alle vore saakaldte *politiske* Spørgsmaal kun er *Livs*-Spørgsmaal, forsaavidt man kan *miste* Livet paa mange Maader, men at derimod *Modersmaalet* er Livs-Betingelsen, saa derom kan man Intet lade sig afprutte eller afsnakke enten af Regiering eller Fremmede, men maa, naar Folket skal bestaae og Riget vare, kæmpe til det Yderste.

Deres

N. F. S. Grundtvig.

Fra A. Oehlenschläger.

S. T. Herr Assessor Wilstrup, Ridder af Dannebrog¹⁾.

Høistærede Ven!

Tilgiv, at jeg saa længe opsatte at svare Dem paa Deres venlige Brev; det havde to Grunde: først er jeg en meget doven Brevskriver, som forsømmer min Correspondance til alle langt fraværende, som dog meest behøve den; *Dem* haabede jeg i een af Dagene at se igjen, da De alt var, som De trøstede mig med, næsten færdig med Deres Forkiølelse. Den anden Grund var, som De rigtig har giættet, at jeg ikke gierne gad tale om Svend Dyring, især i de Dage, hvori Beundringen var saa stor. Vel vidste jeg, De ikke vilde tage det for Misundelse, naar jeg ikke ganske istemte med — men — jeg gad dog ikke. Nu kommer jeg dog til at skrive et Par Ord derom, og det er da kort og godt: Manden har Talent, han har vel studeret Kæmpeviserne, men det Hele er altfor meget Fremstilling af det Døde og Sønderknusende. Helvig og Ragnhild er begge Spøgelser. I den Sidstes Replikker er meget Poetisk og Aandfuldt, og det vinder overordentligt ved Fru Heibergs Spil. Men Spøgelset bliver man altfor familiær med; den gode salig Kone kommer ogsaa (efter Stykket, ikke efter Kæmpevisen) mere for sin Fornøielses, end for Nødvendighedens Skyld; thi Børnene have det ikke saa galt, Regisse og den gamle Tiener sørger meget ordentligt for dem. Svend Dyring er en Nathue. Tonen i Stykket er vel poetisk

¹⁾ *Joh. Wilstrup* (f. 1788 † 1856), konstitueret Toldkontrollør i Kjøbenhavn. Som ivrig Beundrer af Oehlenschlägers Muse havde han tidt søgt ham personlig og gjorde ham ofte til Gjenstand for sin varmeste Hyldest.

og romantisk, men det er altfor meget *Mosaik* af Kæmpevisens Talemaader. Stykket fortjener Roes og Bifald; — naar man gjør for meget af det — saa har det den samme Grund, at man til andre Tider gjør for lidt, og det er jo i Tingenes — Uorden!¹⁾

Olaf den Hellige er færdig, og jeg venter, De snart vil komme til mig, for at jeg kan læse den for Dem.

Bliv nu snart fuldkommen rask, og vær ikke vred paa Deres

Ven

D. 15. April 1837.

A. Oehlenschlæger.

Fra *Henrik Hertz* til *Aug. Baggesen*.

I.

Wien d. 28de Sept. 1833,
afsendt d. 4de Octbr.

Kjæreste Ven!

Deres Brev af 14de Juni modtog jeg i Hamburg. Det var, saaledes som De forudsætter, den første Hilsen fra mit Hjem, og derfor mig dobbelt kjær. At jeg ikke har besvaret det før, ikke allerede for længe siden takket Dem for den Glæde, hvormed jeg modtog og gjennemlæste Deres Skrivelse, og for de sagtens vemodige, men kjære Erindringer, der knyttede sig til den: dette kan jeg kun undskylde ved min undertiden noget forcerede Reisen og med den ikke lille Brevvexling, jeg skyldte mine Nærmeste i Kjbhvn. og i Jylland. Nu, da jeg om kort Tid forlader Wien, føler jeg imidlertid saa store Samvittighedsnag over min tilsyneladende Ligegyldighed, at jeg synes, jeg kan ikke noksom skynde mig med at tilskrive Dem.

Den Reliquie, De har tiltænkt mig, vil jeg betragte som en dyrebar Skat, som en uskatteerlig Erindring om den mærkelige

¹⁾ Se endvidere om Oehlenschlægers Forhold til „Svend Dyrings Hus“ i Vilh. Andersens: „Oehlenschlægers Manddom og Alderdom“, S. 221. I 1. Akts 6. Scene af „Svend Dyrings Hus“ siger Regisse til Ragnhild: „Skam Dig! Du forvansker de gamle Sange;“ i sit Hjem sagde Oehlenschlæger engang, da Talen faldt paa denne Tragedie: „Der har Hertz gaaet hen og skamskændet mig den dejlige Folkevis!“ Om Slutningen af sidste Akt, hvor Svend Dyring vil holde Helvig tilbage, sagde Oehlenschlæger: „Det er, ligesom naar man paa Visitter siger til den Besøgende: „Aa, bi nu dog lidt endnu! Hvorfor har De saa travlt?“

Aand, for hvis Lune, Vid og Gratie den var et villigt Redskab. Men er jeg ogsaa værdig til at besidde et saa stort Klenodie? Og maa jeg ikke, ved at tage imod det, frygte for at berøve Dem et Efterladenskab, hvortil De selv, min fortræffelige Ven, i alle Henseender har den største Ret? Ved Professor Heibergs Godhed besidder jeg allerede en mig usigelig kjær Erindring fra Deres Fader. Er jeg da saadant et Søndagsbarn, at ogsaa den Pen, hvormed han skrev nogle af sine sidste Digte, skulde komme i min Besiddelse? — For nogle Uger siden læste jeg i Aviserne, at en af Schillers Sønner havde ved en *lovformelig Act* foræret en By i Tydskland den ene af hans Penne, og at den anden som en Helligdom bevaredes af Kongen af Bayern. De vil deraf kunne slutte, hvor glad, men tillige, hvor beskjemmet jeg følte mig ved den Tanke at skulle besidde en Pen, der havde tilhørt Deres Fader, en vel fra hiin forskjellig, men ikke mindre begavet Aand.

Jeg vil intel Specielt tilskrive Dem om min Reise, da vor fælleds Ven, Grosserer *Nathanson*, kan give Dem al den Underretning herom, De ønsker. Men jeg vil endnu engang af mit ganske Hjerter takke Dem for de skønne, opmuntrende Ord, hvormed De slutter Deres Skrivelse. Ja, De har Ret: der gives brave, fornuftige, omgjængelige Msker overalt. Men til disse Msker og til det Sted, hvor jeg træffer dem, er jeg ikke saaledes knyttet med en Uendelighed af fine Traade som til mine Venner i Hjemmet og til dette selv. Hine kunne være mig interessante og kjære; disse ere mig langt mere; de ere Dele af mig selv og udgjøre Eet med mit bedste Liv. Men man kan — og heri maa jeg aldeles give Dem Ret — befinde sig vel — selv med store Savn, endsige [!] naar disse ere forbundne med de mangfoldige Nydelser, en Reise kan tilbyde selv den, der lider meest af Hjemvee.

Skulde De i disse Dage besøge vore Venner paa Christianshavn¹⁾, da beder jeg Dem bringe min venskabeligste Hilsen. De selv og Deres kjære Kone modtage mine bedste Ønsker for Deres Vel og bevare mig i Deres velvillige Erindring.

Deres hengivneste

Henrik Hertz.

¹⁾ Heibergs.

II.

D. 3die Jan. 1855.

Ogsaa disse Ark, kjære Ven, har jeg læst med stor Interesse, og indseer ikke, at en Fremstilling fra *Deres* Haand kunde være mere moderat og upartisk affattet. Anm. om Oehl's Dom over Rahbek er af den bedste Virkning¹⁾. Thi Ingen er mere hensynsløs i sine Domme end Oehl. selv i sine Erindringer²⁾.

Med Ønsket om et glædeligt Nytaar

Deres hengivne

Henr. Hertz.

S. T. Hr. Generalmajor Baggesen.

III.

Den 7de Dec. 1855.

Jeg takker Dem ret meget, kjære Ven, for de hermed re-tournerende to Ark. Deres Indledning til Feiden er fortræffelig, og hvad disse to Ark indeholde af selve Striden³⁾ giver mig stor Længsel efter Fortsættelsen. Meget maa jeg billige, at De Pag. 148 har udeladt Prædikaten „galdefuld“, eftersom hele Deres Fremstilling er lidenskabsløs

Deres hengivne

H. Hertz.

S. T. Hr. General Baggesen, C. af Dbr. p. p.

¹⁾ Maa være i 4. Bind af Baggesens Biografi ved Aug. Baggesen, S. 153—54, Noten, hvor Oehlenschlægers haarde, men vel ikke urigtige Dom over Rahbek som Smagsdommer aftrykkes efter „Erindringer“, 3. Bind, S. 105—106.

²⁾ I dette og det følgende Brev er der begribeligvis Tale om Aug. Baggesens Biografi af Faderen.

³⁾ Mellem Baggesen og Oehlenschlæger.

Nogle engelske Meddelelser om danske Soldater i England 1689.

Af P. S. Vig.

I en engelsk Bog, betitlet „Curious Epitaphs“ by Wm. Andrews — 2nd Edition, London 1899 (Pag. 52—55) — har jeg fundet følgende, der vistnok ikke tidligere har været gengivet på Dansk, men dog måske kunde have sin Interesse:

„På en af Skråpillerne på den søndre Side af St. Mary's Kirke i Beverly (o: i Yorkshire-East-Riding) findes en oval Tavle, der minder om to danske Soldaters Skæbne.

På Rejsen til Hull, hvor de skulde træde i Prindsen af Oraniens Tjeneste, vare de blevne uenige, og da de med de øvrige Tropper bleve førte til Beverly, benyttede de deres korte Ophold der til ved et privat Møde at afgjøre deres Mellemværende med Sværdet. Deres sørgelige Endeligt er berettet i følgende simple Gravskrift:

„Here two young Danish Soldiers lye
The one in quarrel chanc'd to die;
The other's Head by their own Low
With Sword was sever'd at one Blow.
December the 23rd 1689.“

I Sognets Kirkebøger findes følgende indført:

1689, December 16 — Daniel Straker, en dansk Soldat, begravet.

— , December 23 — Johannes Frederick Bellow, en dansk Soldat, halshugget for at have dræbt den anden, begravet.

I Oldforskeren fra Yorkshire, Abraham la Pryme's Dagbog finde vi enkelte interessante Oplysninger om Danskerne. For 1689 skriver han: „Henimod Slutningen af det forløbne År landede der i Hull en 6—7000 Danske, allesammen stærke, smukke Karle, de bedst udrustede og øvede, som nogensinde bleve sete. De vare overmåde gudfrygtige og religiøse. Man hørte sjældent en Ed eller et stygt Ord af deres Mund. De havde mange Præster iblandt sig, som de kaldte Pastorer, og næsten hver Søndag Eftermiddag holdt de Bøn og Prædiken, såsnart vor Gudstjeneste

var forbi. Deres meste Gudstjeneste bestod i Sang, og enhver Præst havde nogle, som dannede et Kor, som Resten fulgte.

Så blev der holdt en Prædiken paa en halv Times Længde, helt igjennem memoratim, og så opløstes Forsamlingen. Når der skulde være Altergang, gik Præsten ned i Kirken og tillyste det. Da samledes alle, som vilde til Alters, og Præsten examinerede dem en for en, om de vare værdige eller ikke. Dersom de vare værdige fik de Adgang, men hvis ikke, skrev han deres Navne ned i en Bog, og befalede dem at berede sig til næste Søndag. I Stedet for Brød bruge de i Nadveren Oblater af Størrelse og Tykkelse som et Sixpence-Stykke. De anså det ikke for Synd at spille Kort om Søndagen, og gjorde det i Almindelighed, hvor de kunde få Lov dertil; men på mange Steder vilde Folk ikke finde sig deri, og tog Kortene fra dem.

Skjøndt de holdt af stærke Drikke, så jeg dog, den Tid jeg var iblandt dem — og det var hele Vinteren — kun 5 eller 6 af dem drukne.“

Dagbogens Forfatter fortæller os, at de fremmede syntes godt om dette Land. Det ser ud til, at de arbejdede for Bønderne, og de solgte Glas, Kopper, Skeer, osv. som de havde ført med sig, til de Engelske.

På Rådhuset opførte de en Komædie på deres eget Sprog, og tjente en smuk Sum Penge ved deres Forestilling. Stykkets Tittel var „Herodes' Tyranni, Kristi Fødsel og de Visers Besøg.“ — Så langt nævnte Bog. Endnu skal bemærkes, at ovenover Verset, som foran er anført, findes to korslagte Klinger på Gravmindet.

Talen er jo her om de 7000 Mand danske Hjelpe-tropper, som i 1689 af Kristian den 5te sendtes fra Slesvigs Vestkyst til England til Hjælp for Vilhelm af Oranien imod hans Svigerfader, den katolske Kong Jakob den 2den. Deres hæderfulde Kamp i Irland er noksom bekjendt. Når der i Mr. la Prymes Dagbog er Tale om en Mængde Præster, så ved man, så vidt mig bekjendt, kun at nævne 4—5, blandt hvilke Salmedigteren Ivar Brinck og H. P. Dorscheus. — Men jeg anser det for unyttigt at fremføre, hvad der findes så rigelig Oplysning om

i danske Kilder. Kun skal jeg endnu bemærke, at Navnene på de i Beverly begravne danske Soldater vistnok ere angliciserede.

„*Bellow*“ er vistnok en Belov eller Bülow¹⁾. „*Stråker*“ muligvis en Stricker.

Spørgsmaal og Svar.

Spørgsmaal 5.

I Personalhistorisk Tidsskrifts 3. Række 6. Bind, pag. 291—265, omtales en Regimentslæge Dr. Blek, der omkring 1810 boede i Nærheden af Jægersborg. Kan Oplysning gives om denne Mands Navn, Alder, Herkomst m. m.?
W. Blich, Overkontrollør i Bergen.

Svar III.

(2. R. II. S. 234).

Toldbetjent Povl Grams Enke giftede sig 2° med Arrestforvarer, senere Bælgræder i Nakskov Johan Christian Job, f. i Kjøbenhavn, † i Nakskov 1838 ²⁸/₆, 66 A. gl. Af Toldbetjentens Børn døde den ældste Datter Sophia i Barselseng efter et udenfor Ægteskab avlet Barn, der døde ⁶/₂, under Forløsningen, som skete „ved de skarpe Instrumenters Anvendelse“. Sønnen Hanskemager A. L. Gram døde i Nakskov 1830 ¹⁴/₆ (Skifte blev ikke afholdt). Han havde som Ungkarl haft Bryllup sst. 1819 ¹¹/₆ med Tjenestepigen Anne Cathrine Jensdatter. I dette Ægteskab vare følgende Børn, fødte i Nakskov: 1. Povel Friderich G., f. 1820 ⁴/₆, gik i Nakskov Borgerskole, konf. 1834. 2. Birgithe Amalia f. 1822 ¹⁹/₁, gik ligeledes i Borgerskolen, konf. 1836, g. 1843 ¹/₄ i Nakskov m. Skomagersvend Carl Wilhelm Clausen, f. i Sackjøbing 1821 ¹²/₁₂, (S. af Daglejer Flemming Clausen og Marie Hansdatter). 3. Lovise Marie f. 1824 ²¹/₁, gik i Borgerskolen, konf. 1838. Maren Juliane f. 1826 ¹⁸/₆, gik i Friskolen, konf. 1840. 5. Peter Rosendal G. f. 1830 ⁸/₁, † s. A. ¹⁰/₄.

Redaktør, Cand. phil. Hauch-Fausbøll, Smallegade 15.

Svar IV.

(4 R. VI S. 88, Spørgsm. 1.)

Til Besvarelse er fremkommet Meddelelser fra Provinsarkivar G. L. Wad, Arkivassistent Hansen i Odense og cand. Hauch-Fausbøll, som supplerede af Redaktionen her, for at undgaa Gentagelse, fremstilles under et.

Familienavnet er utvivlsomt Fibiger og ikke som i Amerika antaget Febiger.

Jørgen Matthiesen Fibiger (Søn af Raadmand og Gjæstgiver i Nyborg Matthias Jørgensen F. og Karen Treven), døbt i Nyborg 5. Nov. 1705, Skoleholder i Ubberud, 1749 Organist i Faaborg, død som Degn i Hillerslev 30. Aug. 1776, gift i Odense (St. Knuds Sogn) 17. Sept. 1743 med Sophie Dor-

¹⁾ I Slægten Belov forekommer i hin Tid flere Personer af Fornavnet Johan Frederik ligesom den heromhandlede, uden at det dog er muligt at konstatere nogen af de i Adelsaarbogen nævnte som identiske med denne.

thea Pedersdatter Østrup (død paa Højrupgaard 1. Jan. 1781) havde blandt 9 Børn Sønnen Hans Christian Fibiger, født i Faaborg 19. Oct. 1749. Paa Skiftet efter Forældrene oplyses det, at han 1768 var i Frederikssted paa St. Croix. Forgjæves søgte Skifteretten at sætte sig i Forbindelse med ham; han lod ikke høre fra sig. Kammerraad Kølle i Rentekammeret, ved hvem Brevene til ham besørgedes afsendte, skriver 22. Sept. 1778: „Hr. Fibiger skal efter Rygtet være gaaet til Nord America, og hans Farbroder paa St. Croix, som var den eneste, af hvem man kunde vente Underretning om ham, ved Døden er afgaaen.“ Denne Farbroder er sikkert Henrik Jacob Fibiger, døbt i Nyborg 19. Marts 1726, som efter at have tjent i Vestindien siden 1749, ved kgl. Resol. af 27. Nov. 1764 udnævntes til Told- og Pakhusforvalter ved det ny indrettede Toldsted i Frederikssted paa St. Croix, i hvilken Stilling en Anden udnævntes 8 Dec. 1777 i afdøde Fibigers Sted.

Kontorchef hos Huset de Leuw & Philippsen i Antwerpen Adolf Fibiger staar neppe i paaviselig Familieforbinding med de heromhandlede Personer, hvis Slægt synes uddød i Danmark, men tilhører en anden her levende Slægt Fibiger, jfr. Personalhist. Samlingers Tillæg Slægthaandbogen S. 194 ff.

Red.

Svar V.

(4 R. IV. S. 88, Spørgsmaal 2).

En Laurids Schmidt blev 1732 degn i Dover-Vinge. Han forblev i denne stilling — med bopæl i Vinge — til c. 1769 og levede 1772 som pensionist. Når han døde vides ikke. Han havde $\frac{23}{9}$ 1732 i Dover bryllup med Cathrine Jakobsdatter Müller, døbt i Dover $\frac{6}{4}$ 1702, begr. i Vinge $\frac{2}{4}$ 1768, datter af sognepræst til Dover og Vinge Jakob Jensen M.

Dette ægtepar havde blandt andre børn en søn Jakob, døbt i Vinge $\frac{4}{4}$ 1734, skoleholder i Svejstrup i Vinge sogn, begr. dér $\frac{10}{9}$ 1758, gift i Framlev $\frac{6}{7}$ 1756 med Ane Marie Prang, døbt smst. $\frac{28}{9}$ 1736, datter af degn til Harlev og Framlev Peder Larsen P. og hustru Mette Marie Sørensdatter Nords [Nors?].

Jakob Schmidt havde kun ét barn, sønnen Laurids, døbt i Dover $\frac{28}{9}$ 1757, 4. dag efter sin fødsel. Den i spørgsmålet anførte fødselsdag ($\frac{28}{9}$) er altså ikke helt nøjagtig.

S. Nygård, Arkivassistent, Viborg.

Autobiografiske Optegnelser af Etatsraad Lauritz Foss.

I Uddrag meddelte af Vilh. Foss.

(Slutning.)

Den første Virkning af min juridiske Kandidatur var den, at jeg erholdt en Plads i „Danske Cancelli“ som Volontair. Min Forbindelse med den Kirsteinske Familie, saa vel som ogsaa med den Biskoppelige Münterske, i hvilken jeg havde givet en Datter nogen Undervisning, gjorde, at jeg blev anmodet om at lære en liflandsk Baron Rennenkampff, som var forlovet med en af Konferentsraad Bruns¹⁾ Døttre, noget Dansk, da han agtede at foretage en Reise til Lolland, Langeland, Taasinge og Fyen. Denne Herre, der havde gjort Tjeneste som Major i russisk Tjeneste og havde bereist Tyskland, Schweitz, Italien og tildels Frankrig, var en særdeles dannet Mand og af en elskelig Karakter. Enhver af vore Læsetimer blev sædvanlig til to, og det er et Spørgsmaal, hvem af os der lærte mest, han eller jeg. Da nogen Tid, maaske en tre Uger, var gaaet hen hermed, foreslog han mig at gjøre Reisen med sig. Jeg fandt kun Anledning til at sige „top“ og fik til den Ende Permission af min Kontorchef i Kancelliet. Faa Dage derefter sad vi i Reisevognen, og jeg anede kun lidt, hvad det skulde føre til; aller mindst, at det lagde Grunden til alle mine tilkommende, forskjellige Livsstillinger.

Vi standsede først paa Krenkerup paa Lolland nær ved Saxkjøbing, hos daværende Kammerherre Hardenberg-Reventlow²⁾,

¹⁾ Den bekendte kjøbenhavnske Handelsmand Constantin Brun, død 1836, gift med Forfatterinden Frederike Münter, død 1835, hvis næststygste Barn Augusta Antonie Ernestine Brun, født 1790, døvstum, død 1845, blev gift med russisk Kollegialraad, Baron, Godseier Gustav v. Rennenkampff, født 7/8, 1784, død 20/1, 1869, Eier af Godset Helmet i Lifland. Se Mathilde Reinhardt, Familieerindringer. Kbhv. 1887. S. 121 f.

²⁾ Gehejmerraad Chr. Henrik Aug. Greve Hardenberg Reventlow, født 1775, død 1840, gift 1ste Gang 1795 med Jeanette Caroline v. Reitzenstein,

hvor vi forblev nogle Dage. Krenkerup var da en tildels forfalden 3-Etages høi gammel Ridderborg med et Hjørnetaarn og nogle ret hyggelige indre Værelser, men ogsaa forskjellige aldeles ubrugelige, blandt andet en stor gammel Riddersal, hvor der sagdes at skulle spøge „gewaltig“, og hvori henstod et Par gamle Ridderstøvler, der sagdes at have tilhørt Palle Rosenkrantz. De vare af fint Læder, havde røde Hæle og store Opsmøgninger. Kammerherrens Stald var i sin Art pompøs og forsynet med smukke Heste, Haven havde store Alléer af gamle Kæmpetræer, men ogsaa moderne Partier. Eiendommeligt var et gammelt Lysthus af Træ bemalet indvendig med Harer, som jøg Hunde, hvad der skulde være en Allegori paa Bondeopstand mod Herremænd. Indvendig i Lysthusets Tag saas et Harehoved med tre Kroppe, saaledes at hvilken af Harekroppene man fæstede Blikket paa, havde den et Hoved, omendskjøndt der kun fandtes et som var fælles. Kammerherreinden var en smuk værdig Dame om end ei mere ganske ung, men hun havde en 20-aarig Datter af megen Skjønhed, som lod sig fetere. I Haven forærede denne Skjønhed mig en Rose, som jeg længe gjemte. Vi besaa den frodige Egn og de herlige Skove. Min Barons smukke Fremtræden, Maaden at konversere paa, tog jeg første Gang ad notam i Modsætning til Borgherren, som bar sin Næse høit og kommanderede Tjenerskabet med Kraft. Fruen benævnedes stedse „die gnädige Frau“ selv af hendes Hr. Gemal, naar han nævnte hende for Tjenerne. Det var første Gang jeg saa og hørte sligt, men det blev ikke den sidste. Vi forbleve nogle Dage paa Krenkerup og begave os derfra til Pederstrup, som henhører under Grevskabet Christianssæde, til Grev Christian Reventlow, ældste Søn af Lehnsgreve, Statsminister C. D. Reventlow, som da endnu levede, og havde bortforpagtet Pederstrup til bemeldte hans Søn.

Her bleve vi modtagne paa en langt mere jevn og ligefrem Maade end paa Krenkerup. Vi forefandt der foruden Greven og

død 1819. 2den Gang 1822 med Emma Louise Frederikke Georgine Grevinde Hardenberg, født 1796.

Grevinden, født v. Qvalen¹⁾, Grevens Søstre, Comtesserne Louise²⁾ og Charlotte³⁾ og hans yngste Broder Fritz⁴⁾ med Hovmester. Den elskelige Familie levede som borgerlige Folk, men deres standsmæssige Dannelse var ikke desto mindre umiskjendelig. Baron Rennenkampff var selv Godsbesidder, han eiede Godset Helmet i Nærheden af Wolmar i Lifland. Det var hans Agt at forbedre sine Bønders Stilling og i saa Henseende at foregaa Landsmænd med et godt Exempel; derfor var det, at han vilde paa nogle af de bedre danske Godser, og der lære Forholdene at kjende. Som bekjendt var Grevskabet Christianssæde et af de Steder, hvor der var gjort mest for Bondestanden, Agerbruget og Skovkulturen, og Opholdet her interesserede ham derfor meget. Hvor mange Dage vi forbleve der, erindrer jeg ikke, men Aftalen blev, at vi skulde gjentage Besøget ved vor Tilbagereise. Den gik imidlertid ikke i Opfyldelse, og derfor bør jeg ikke undlade allerede her at bemærke, at den berørte unge Greve var Student og havde taget den saakaldte philologiske Examen, men endnu manglede den filosofiske for at kunne paabegynde Studierne til juridisk Attestats, og at hans Hovmester, en theologisk Kandidat Schönheyder⁵⁾, ikke havde Lyst til at vejlede ham i Fysiken, som da udgjorde en Del af den filosofiske Examen, hvorfor han foreslog mig at overtage hans Post, hvad der foranledigede den Aftale mellem os, at vi herom skulde konferere videre, naar vi gjensaa's. Vi reiste over Taars til Langeland for at besøge Hs. Excellence General, Greve Ahlefeldt-Laurvig⁶⁾ paa Tranekjær Slot. Her forefandt vi For-

¹⁾ Christian Ditlev Greve af Reventlow til Grevskaberne Reventlow og Christianssæde, Kammerherre og Stænderdeputeret, f. 1775, † 1851, gift med Benedicte von Qvalen, f. 1774, † 1813.

²⁾ Comtesse Louise Sybilla, f. 1783, † 1848.

³⁾ Comtesse Charlotte Augusta Agnes, f. 1790, † 1864.

⁴⁾ Grev Frederik Detlev Reventlow, f. 1791, † 1851, Gehejmekonferensraad, Gesandt i London.

⁵⁾ Christian Frederik Schönheyder, f. 1782, død som residerende Kapellan i Randers 1841.

⁶⁾ General Greve Ahlefeldt-Laurvig til Grevskaberne Langeland og Laurvig, f. 1760, † 1832, g. 1. 1785 m. Charlotte Louise Hedemann, f. 1764, † 1812; 2. 1816 m. Anna Catharine Leth, f. 1798, † 1871.

holdene af en ganske anden Beskaffenhed end dem, vi tidligere havde gjort Bekjendtskab med. Ei alene kunde vi fryde os over den forandrede herlige Natur, da Landet ingenlunde er fladt som Falster og Lolland, men har mange ikke smaa skovklædte Bakker, men vi forefandt, kort før end vi naaede Slottet, en Teltleir, der vel rummede nogle hundrede Mand, som Excellencen, i Egenskab af Øverstkommanderende for Fyens Stift, der havde staaende, og det urgamle noget moderniserede Slot, som ligger paa en høi og steil Bakke, imponerede i det mindste mig. Officerer og Skildvagter saa's her og der, og da vi efter en Omdreining kjørte op gjennem Slotsporten og ind i Gaarden, kom en libereret Neger os imøde. Vi bleve meldte og strax meget høfligt modtaget af Generalen, som efter at have underholdt sig noget med os, bød os til Taffel, men lod os dog før Tafflet anwise et Værelse til Omklædning. Et langt Bord var dækket i en stor Sal. Generalen præsenterede os for enkelte af de tilstedeværende og førte derpaa Baronen tilbords. Bordet blev hurtig omkranset af Officerer og andre, blandt hvilke jeg regner min egen Person. Da Suppen var serveret, lagde Generalen taus sin flade venstre Haand paa Bordet og alle Bordgæsterne ligeledes, jeg efter givet Tegn af en af mine Naboer, og enhver tømte sit Glas. Den hemmelige Betydning heraf fik jeg senere at vide, saavel som ogsaa at hver den, som ikke iagttog bemeldte Tempo, blev mulkteret af Jagtfiskalen. Jagtloven er af en ganske særegen Beskaffenhed, for saa vidt som den aldrig publiceres, den maa læres ex usu ved Mulkter. Indsigelser bevirker det samme. Mulkstens Størrelse er vilkaarlig — Dommen inappellabel. Loven gjaldt paa Tranekjær i Hus som i Mark og Skov i alle Tilfælde, som ikke vedkom alvorlige Forretninger. Samtidig med at Stegen frembares, blev paa et Bord i et Hjørne af Salen hensat en uhyre stor Punschebolle (den kunde vel rumme en Spand Vand), i hvilken blev tillavet en fortræffelig Biskop, hvoraf et stort Glas blev sat for enhver af Gæsterne; naar et Glas var tømt, blev det gjenfyldt for dem, som ønskede det. Taffelet endte med lidt Kage og Kaffen blev serveret, medens man endnu sad ved Bordet. Efter Bordet spadseredes i Haven og omkring paa de

skovklædte Bakker, og Generalens Orkester opførte Musik med Blæseinstrumenter. Ekko svarede fra Høiene. Senere spillede Billard eller Kort. Paa Slottet fandtes et ikke ubetydeligt Bibliothek af æsthetisk og videnskabeligt Indhold i forskellige Sprog, kun ikke Latin og Græsk, derimod en Del lægevidenskabeligt, thi Generalen doktorerede selv paa Kraft. Fremdeles fandtes der et Rustkammer af Betydenhed forsynet med sjældne gamle og nye Vaaben, Rustninger og andre Rariteter, men paa selve Slottet ikkun en eneste dameklædt Personlighed, der dog alene turde være synlig for Generalen. Hyppig kjørte Generalen os omkring paa den yndige Ø og viste os Skove, Marker og smukke Udsigter. Hans Forst- og Jagtvæsen var i den fortrinligste Orden, men det var ikke Jagttid. Kun i en Jagt efter unge Vildgæs deltog vi. For mig stod Generalen som en høist mærkelig Mand. Han var en gammel, saa godt som udlevet Herre, og meget har han tilvisse oplevet. Hans Konversation var dog endnu stedse interessant og i det mindste for mig lærerig. Saa vidt jeg kunde spore, var der, med Undtagelse af de gamle Sprog, ingen Videnskab, hvormed han kunde siges ukjendt, han havde i det mindste set ind i den med Forstand og Skønsomhed; han havde set meget med egne Øine, haft Omgang med mange oplyste Mænd og var rig paa Erfaringer som faa. Men hans Svaghed havde det nok været at leve over sine Evner og nyde Livet i visse Retninger for stærkt; kun i Henseende til Diætik har han vist bestandig iagttaget et klogt Maadehold. I lang Tid skal han have underholdt et helt Skuespillerselskab med Orkester og alt øvrigt Tilbehør, og ikke sjælden selv have udført en eller anden Theaterrolle. Det er mig fortalt, at han til sin Tid skal have holdt et fyrsteligt Hus som Besidder af to Grevskaber, nemlig foruden Grevskabet Langeland ogsaa Laurvig i Norge og dertil Godser i Slesvig. Disse sidste vare imidlertid ikke hans i 1810. Af Laurvig sagde man, at han ingen Indtægter havde og af Langeland kun ringe, fordi han ved forskellige Manevrer havde vidst at optage en stor Del paa Forhaand; men den sande Sammenhæng er mig kun for saa vidt bekjendt, at jeg

ikke kan betvivle, at hans Finantser vare i høi Maade derangerede paa Grund af tidligere flot Levnet.

Husker jeg ret, saa forbleve vi vel 14 Dage à 3 Uger, eller saa omtrent, hos bemeldte Excellence, og begave os fra Tranekjær til Valdemars Slot paa Thorseng, der da var beboet af en Ætling af Niels Juel¹⁾: Jeg tror han var General og Excellence. Men lige meget, det var en gammel stiv Herre, hos hvem Baron Rennenkampff havde ladet sig melde allerede fra Tranekjær. Slottet var virkelig storartet, som det er det endnu, dets ydre Helhed imponerende, Værelserne store og høie med figurerede Gibslofter og Gobelins Tapeter. Excellencen levede ganske ene paa Slottet, i det mindste saa vi, Tjenerskabet fraregnet, ingen andre der. Vi ankom til Taffeltid, og flere end tre vare vi ikke ved det elegant udstyrede Bord, ved hvilket 2 Tjenere gjorde Opvartning. Samtalen var afmaalt og tør; imidlertid overnattede vi paa Slottet. Saavel ved Ankomsten til den smukke lille Ø, som ved Afreisen fra Slottet saa vi store Flokke af Daavildt, og førend vi forlode Øen besøgte vi den for sin høie Beliggenhed bekjendte Breininge Kirke og besteg dens Taarn, for derfra at fryde os over den herlige Udsigt, som derfra haves til Fyen, Langeland og forskjellige Smaaøer.

Over det yndige Svendborgsund begave vi os uden at standse til Brahe Trolleborg, som da besades af Grev Ditlev Reventlow²⁾, en Fætter til Grev Christian paa Pederstrup. Trolleborg var da et Herresæde af et eiendommeligt Udseende, saaledes som man kan tænke sig et omdannet gammelt Kloster, hvad det ogsaa skal have været. Vaaningshusets Ydre viste det i et og alt, naar undtages dets store firkantede Vinduer. Det stod i Forbindelse med en temmelig stor Kirke, hvis Indre havde mange Mærker af den fordums Klosterkirke. Vaaningshusets Værelser vare iøvrigt ret hyggelige, skjøndt i Grunden paa ingen Maade herskabelige. Greven og hans Gemalinde vare jevne, dannede Personligheder, med et temmelig stærkt religiøst Anstrøg. Saa

¹⁾ 1810 eiede Generallieutenant Frederik Juel Valdemarsslot.

²⁾ Grev Ditlev Christian Ernst Reventlow til Baroniet Brahetrolleborg, f. 1782, † 1854, gift med Komtesse Josephine født Schimmelmann, f. 1790, † 1852.

vidt jeg kunde mærke havde Sognepræsten, der, hvis jeg husker ret, hed Knap¹⁾ og var Seminarieforstander, ingen ringe Inflydelse paa dem; men den der mest tildrog sig min Opmærksomhed var den yngste Comtesse Wilhelmine, der da var meget yndig, og forlovet med Grev Holstein²⁾ til Holsteinborg, hvem hun senere ægtede. Jeg saa ham der første Gang, og det forekom mig, at Comtessen kunde gjøre Fordring paa en aneligere Mand. Han var lille af Væxt og ikke smuk, men efter mange Aars Forløb lærte jeg ham at kjende som en ædel Mand med varm Interesse for alt, hvad han ansaa for godt og gavnligt, uden at se paa hvad det kostede ham. Af kristelig Tro var han dybt gennemtrængt. Til Trolleborg knytter sig et underligt Sagn, som jeg senere ofte har hørt omtale i den lollandske Reventlowske Familie efter at være kommen i Forbindelse med denne, hvilket jeg ikke skal undlade her at fortælle, som et blandt flere Beviser paa Reventlowsk Religjøsitet i Fortiden. Paa Trolleborg skal have levet en Grevinde Sybille Reventlow³⁾, saa vidt jeg har forstaaet Moder til den ovenberørte nu afdøde Grev Ditlef Reventlow. Hun skal have været meget bibelfast. Der skal nemlig en Aftenstund i den grevelige Kreds paa Trolleborg have reist sig Disput om et Bibelsprog, og navnlig om hvor det fandtes i Biblen. Nogle angav et Sted, andre et andet, og Grevinde Sybille, som udtalte sig med stor Bestemmelse, var bleven modsagt. Hun befalede derfor sin Kammerjomfru med Lys at begive sig op i hendes Værelse, for derfra at hente Biblen. Kammerjomfruen adlød, men kom dødbleg tilbage uden Bibel.

¹⁾ Børge Henrik Knap, født i Kjøbenhavn 21 Januar 1775, Søn af Brygger, Viceraadmand, Justitsraad Ludv. Kristian Knap. 1796 theologisk Candidat, 1798 Kateket ved Holmens Kirke, 1801 Præst i Brahetrolleborg, 1804 Meddirektør (ikke Seminarieforstander) ved Trolleborg Seminarium. Historisk Samler og Digter. Død 1850 og eiede da Aalykkegaard ved Odense.

²⁾ Frederik Adolf Holstein, Lehns greve af Holsteinborg, født 1784, Medlem af den første Stænderforsamling i Roskilde 1835—36, død 1836. Gift med Comtesse Wilhelmine Reventlow, født 1788, død 1868.

³⁾ Anna Sybilla Schubart, f. 1753, † 1828, g. 1778 m. den bekjendte Bonde- og Skoleven Greve Johan Ludvig Reventlow til Baroniet Brahe Trolleborg, f. 1751, † 1801; hun er Søster til Grevinde Charlotte Schimmelmann og Baron Herman Schubart.

Grevinden rettede i den Anledning Spørgsmaal til hende, men hun forblev maalløs, indtil hun, efter stræng Befaling fra Herskerinden om at sige, hvad der var hendt hende, rystende af Angst fortalte, at da hun ved at aabne Døren til Værelset havde set hendes Naade selv sidde ned ved Bordet i samme, var hun bleven saa forskrækket, at hun strax flygtede. Hvad gjorde nu den strænge Sybille? Hun greb Lyset og begav sig dermed op paa Værelset. Og hvad saa hun der? Sig selv siddende ved Bordet, med Biblen opslaaet for sig, hvorpaa hun, skridende frem med faste Skridt, gik hen til Bordet og slog sin Haand paa den opslaaede Bibel, sigende med fast Stemme „Das Buch gehört mir, sondern nicht dir,“ hvorpaa Fantomet forsvandt. Da hun derpaa bragte den opslaaede Bibel tilbage til Selskabet, befandtes det, mirabile dictu, at Biblen var opslaaet netop paa samme Sted, hvorom man havde været uenige, og at Retten var paa Sybilles Side. Saa fast var Troen i hine Tider! Relata refero.

Fra Aandeverdenen vender jeg tilbage til det jordiske ved at bemærke, at jeg ved Trolleborg saa den Vandmølle og det Vaaningshus, hvori min Moder blev født, og hvor hun, som hun har fortalt, var bleven vugget ved Vand, — det vil sige i en Vugge, som blev sat i Bevægelse ved en med Vandværket forbunden Mekanisme. Omegnen ved Trolleborg er meget smuk, alt vidnede om en omsorgsfuld Kultur, især var Skovkulturen fortrinlig; den skyldtes, efter hvad Greven selv fortalte, især den udmærkede, videnskabelig dannede Skovrider Oppermann¹⁾. I hans Følge besaa min Baron og jeg Skovene til Hest, ved hvilken Leilighed jeg fik lidt russisk Undervisning i Ridning.

Under vort Ophold paa Trolleborg gjorde vi i Forening med Greven dersteds et Besøg hos Grev Schaffalitzky de Muckadell²⁾

¹⁾ Johan Karl Vincens Oppermann, født 1788 i Hannover, var først ansat som Skytte paa Brahetrolleborg, blev 1806 Skovrider samme Sted. Fra 1809 boede han paa Gaarden Gjeldebro, nu Ditlevslust. Oppermann har indlagt sig stor Fortjeneste af vort Skovvæsen ved at gennemføre Statsminister Kristian Reventlows Lære om en hurtigere Omdrift af Skovene.

²⁾ Lehns greve Erik Skeel Schaffalitzky de Muckadell, født 1774, død 1833 — gift 2den Gang med Charlotte Amalia Reventlow, Datter af Grev Johan Ludvig R. og Grevinde Sybille.

paa Herresædet Arreskov; dette er ret anseligt, men ogsaa egentlig ikke andet end den ret statelige Bygning.

Hos den Reventlowske Familie paa Trolleborg tilbragte vi henimod en Uge og begave os derfra til Odense, hvor Baronen efterlod mig et Par Dage, medens han selv tog til et noget derfra beliggende Herresæde, hvis Navn jeg saavel som Eierens har forglemt, idet jeg dog mener at kunne mindes, at han nævnte en Stieglitz, og deraf slutter, at han har været hos Baron Brockdorff, hvis Datterdatter var en født Stieglitz. Jeg erindrer egentlig kun det, at Baronen ikke var ganske tilfreds med Resultatet af det Ærinde, han der havde. Efter min Formening angik det Pengeforhold.

Strax efter hans Tilbagekomst fra det berørte Besøg, forandrede han sin Reiseplan, den nemlig atter at besøge den Reventlowske Familie paa Pederstrup i Lolland, saaledes at vi uden at standse noget Sted gik fra Odense, over Nyborg, Korsør og Roeskilde til Kjøbenhavn. Der hendte mig kun det, at i Roeskilde, hvor vi toge ind i den gamle Postgaard, og opholdt os der indtil den bestilte Befordring ankom, blev jeg af derværende Gæstgiver Petersen anmodet om, at bevirke Godseierens Tilladelse til, at en skikkelig Farversvend, som agtede sig til Kjøbenhavn, maatte tage Sæde hos Kusken, for saaledes at faa fri Befordring, hvad der strax blev indrømmet. Og denne Farversvend var en Mand, som efter mange Aars Forløb skulde blive mig en kjær Ven, den i Aaret 1861 afdøde Agent og Ridder af Dannebrog Svane¹⁾).

Med Ankomsten til Kjøbenhavn ophørte mit Samvær med Baron Rennenkampff. Jeg vendte tilbage til Regentsen, hvor jeg, skjøndt Kandidat, endnu kunde bo en kort Tid for at tage, som det hed, practicum. Godseieren opgav at studere det danske Sprog, hvori han ikke havde gjort synderlig Fremskridt, og holdt sig mest til sin tilkommende Brud. Efter at han som gift havde taget Bolig paa sit Gods Helmet i Lifland, korresponderede jeg

¹⁾ Farver Thomas Hagedorn Svane, født 1787, Agent, Formand for Roskilde Sparekasse og for Roskilde Borgerrepræsentation, død 1862.

i længere Tid med ham. Af Aviserne har jeg erfaret, at han i dette Aar (1869) er afgaaet ved Døden.

Jeg var aldeles blottet for Penge, og havde været det under hele min Reise med Baronen, som ikke havde betalt mig en Skilling for de Undervisningstimer, jeg før Reisen havde givet ham. Han tilbød mig intet, og jeg undsaa mig for at kræve ham. Jeg havde med ham og paa hans Bekostning gjort en høist interessant Reise, og Samværet med ham havde været mig i høi Maade lærerigt; jeg holdt uendelig meget af ham. Jeg er nu ikke i Stand til at huske, hvilke Udveie jeg tænkte paa, og hvorledes jeg fik Føden, men da jeg lever endnu, maa jeg dog imidlertid have faaet den. Om min Fader har hjulpen mig lidt, ved jeg nu ikke, men jeg er utilbøielig til at tro det, thi dels var hans Kaar dengang ikke gode, dels var det min Bestræbelse paa ingen Maade at falde ham til Byrde, efter at jeg var bleven Kandidat. Men i alt Fald varede min Pine — Mangel paa dagligt Udkomme — ikke længe, thi Grev Fritz Reventlow var kommen til Kjøbenhavn med sin Hovmester Schönheyder, og denne sidste søgte mig, for at foreslaa mig at overtage hans Post. Beslutningen maatte tages strax, og der var ingen Tid til at indhente min Faders Raad, saasom Postgangen dengang var meget langsom; jeg henvendte mig derfor til en Mand, der tidligere havde hjulpet mig med Raad og Daad og fik det afgjørende Svar: at jeg uden al Betænkning skulde modtage Stillingen, idet han tilføiede, at alle andre Hovmestre i den Reventlowske Familie havde gjort stor Lykke, men han glemte desværre tillige at sige mig, at min Stilling som Volontair i Kancelliet kunde konserveres ved Hs. Excellence Statsministerens Intercession. Jeg slog derfor til uden videre Betænkning, og gav salig Kancelliet en god Dag mig til liden Baade.

Uden videre Forhandling flyttede jeg strax ind i den Reventlowske Gaard i Amaliegade¹⁾, og fik derved baade Logis og Kost, som god var. Hs. Excellence Statsministeren var da fraværende, saavel som hele Familien. De havde alle taget Sommer-Ophold

¹⁾ nuværende Nr. 12.

paa Christianssæde paa Lolland med Undtagelse af Grev Fritz, under hvilket Navn han for en Nemheds Skyld da overalt gik. Mig aldeles uafvidende havde Schönheyder aftalt det fornødne med Excellencen om sin Fratrædelse og min Antagelse. Hovmester Lønnen var engang for alle fixeret til 400 Rd. dansk Courant aarlig, og det havde sit Forblivende derved uden al Hensyn til den stedse dalende Kurs. For mig, som kun kjendte knap Ernæring, var det dog mange Penge i Forening med fri Kost og Bolig.

Vel var det ikke undgaaet min Opmærksomhed, at Grev Fritz var temmelig letsindig, men hans Godmodighed tiltalte mig, og jeg mente derfor nok at kunne klare Sagen. Samme unge Greve var af Schönheyder bleven for en Del præpareret til Philosophicum, saaledes at paa det nærmeste kun Fysiken stod tilbage. Da nu dertil hørte, at den maatte gjøres indlysende ved at overvære en Del Experimenter, henvendte jeg mig derom til Professor H. C. Ørsted, som havde fattet nogen Godhed for mig fra den Tid, han i denne Videnskab i Aaret 1807 havde examineret mig, og givet mig det eneste præceteris, jeg ved nogen Examen har opnaaet, og formaaede ham til at tillade, at Greven og jeg fik de fornødne Experimenter at se i hans Laboratorium, uden at frekventere hans Kollegier, hvortil Tiden var forløben. Hvorpaa Schönheyders og min Elev havde det Held at opnaa Laudabilis for sin philosophiske Prøve, og for saa vidt var der da gjort en god Begyndelse og Beslutning taget om, at jeg fremdeles skulde manuducere Grev Fritz til juridisk Attestats. Vi begav os til den Ende begge til Pederstrup, hos Grevens ældste Broder, Grev Christian Reventlow, som da var Statsministerens, deres Faders, Forpagter af Gaardens Avling, for der at læse i Fred og Ro, saa vidt mulig fri for alle Adspredelser.

Her gjorde jeg da nærmere Bekjendtskab med den da talrige i sin Helhed elskelige Familie, af hvilken jeg holder for, at Grev Christian i alle Henseender var den fortrinligste, ogsaa i Henseende til alsidig Kundskab, medens Grevens Søster, Komtesse Louise, ganske vist var den aandelig bedst begavede. Hun var af Naturen udstyret med en glimrende Forstand og megen

Følelse for alt godt og ædelt, men nogen Skjønhed var hun rigtignok ikke. Grev Christians Gemalinde, Grevinde Benedicte Margrethe født v. Qvalen kan jeg ei heller undlade her at fremhæve, hun var Blidheden og Elskværdigheden selv. Hun havde det sjældne Talent til paa den fineste Maade, som tænkes kunde, at bringe enhver, som befandt sig i hendes Omgivelse, til at tro, at hendes særdeles Opmærksomhed var henvendt paa ham (hende); hun var en kjærlig og forstandig Moder, sin Ægtemage alt. Jeg har haft den store Sorg at staa ved hendes aabnede Grav. Hun havde selv udkaaret sig sit Gravsted i et lille Skovparti ved Vesterborg Sø, ei langt fra Pederstrup, og der dannede hendes dybt sørgende Gemal et fælles Gravsted for sig og sin hele Familie. Tidligere var i et Kapel ved Horslunde Kirke Gravsted for den grevelige Familie. Men jeg vender tilbage, hvor jeg slap den kronologiske Traad, nemlig min Ankomst til Pederstrup med Grev Fritz i Eftersommeren 1810. Jeg havde draget Omsorg for at faa anskaffet for grevelig Regning, foruden Lovsamlingen, alle de eksisterende Ørstedeske Skrifter, saa vel som alle andre ved Universitetet brugelige Skrifter, og jeg benyttede dem flittig til selvstændig at studere om igjen, saa vel til at gjøre Hjerneudtog af dem til Brug for min Elev, som Anmærkninger ved de saakaldte Systemer — et Arbeide, som ogsaa har haft sin store Nytte for mig selv. Forresten gik vi noget langsomt fremad, fordi Greven lagde sig efter Jagten, der ogsaa stak mig i Blodet som et Arvegods fra Sl. St. Blicher, hvortil kom at vi havde en god Læremester i den gamle Skovrider Vegge og mange Skove at jage i. Vi bleve ogsaa indbudte til at pleie den ædle Jagt paa flere Steder, saasom til Juellinge hos den gamle, komisk gemyttlige Grev Friis¹⁾, den daværende Besidder af foruden Juellinge, Grevskabet Friisenborg og Boller m. m. Men jeg skal dog ikke indlade mig paa Jagthistorier eller smaa Historier fra Baller og Rideture, der ligeledes af og til forefaldt, men kun bemærke, at vi henimod Vinteren begave os til den grevelige Gaard i Amaliegade, hvor vi da forefandt og boede

¹⁾ Grev Frederik Carl Krag-Juel-Vind Friis, født 1755, død 1815.

sammen med Hs. Excellence, den især af hans Virksomhed for Landboforholdene berømte Minister, og hans alderstegne Gemalinde, de 3 Komtesser Sophie, Louise og Charlotte, samt Greverne Ernst og Einar. For at nævne den hele Familie tilføier jeg, at Grev Conrad, som var Forpagter af Gaarden Christiansminde ved Christianssæde, og Grev Ludvig, som var Militair, vare fraværende.

Ei heller i Kjøbenhavn kunde jeg bringe min Elev til at være flittig. Den paafølgende Sommer begave vi os atter til Pederstrup og kom igjen om Vinteren til Kjøbenhavn. Ingen Forandring. En Sommer tilbragte vi i Kjøbenhavn, og jeg fandt at skyldte mig selv skriftlig at klage til Excellencen; men da havde det nær været ude mellem mig og Grev Fritz, han forsvarede sig formodentlig paa min Bekostning, men da jeg fik Excellencen i Tale og fortalte ham, at jeg var beredt paa at fortrække, bad han mig om at blive og gav mig en Slags Opreisning ved at indbyde mig til at følge sig til Nyholm for at se, hvorledes en forløben Franskmand i Frederik den VI's eget Paasyn kunde slukke en antændt til samme Øiemed af Brædder opført Hytte, blot ved at kaste noget Pulver ind i Ilden. Det var naturligvis en særdeles grevelig Naade at tage mig med, hvor Kongen selv var tilstede, men jeg kan dog ikke sige, at den videre tiltalte mig. Mere udrettede jeg ved at frelse min Hr. Elev fra en ikke liden Spillegjæld, som jeg formaaede Komtesserne Louise og Charlotte til at betale, uden at den kom til Papa's Kundskab, og vi bleve derefter igjen ret gode Venner, hvortil iøvrigt ogsaa Grev Einar hjalp. Han var juridisk Candidat med Laudabilis til den theoretiske Examen, men med Non til practicum. Vi vare omtrent samtidig academici. Han og jeg vare formedelst Samstemning i forskjellige Synspunkter blevne særdeles gode Venner, og jeg agtede ham som en tænkende Mand, uden smaalige Fordomme.

Tiden gik som den kunde, og i 1813 var jeg kommen saa vidt med min Elev, uagtet han stødvis var vild og lagde sig efter Fruentimmer, der besnærede ham, at han med nogenlunde Tryghed og Haab om bedste Karakter kunde melde sig til

Examen i Januar 1814. Det skete, og han slap fra den skriftlige Prøve saaledes, at han kunde faa Laudabilis, naar han ikke bumrede ved den mundtlige. Han havde imidlertid haft stor Vanskelighed ved at sætte sig ind i og memorere Processen, hvorfor jeg bad ham ret alvorlig at repetere den mellem den skriftlige og mundtlige Examen, men han var ikke at bringe dertil, hvor alvorlig jeg end trængte ind paa ham, og det fordi han var bleven greben af en Forlibelse p. p. p., som han ikke var i Stand til at faa ud af Hovedet. Han gik op og, som det kaldes, rendte sig et Haud i Livet, fordi han bumrede grovt i Processen. Det var naturligvis ikke, hvad Papa ventede, og det værste for mig var, at Klogskab bød mig ikke at sige ham den sande Grund, fordi det kun vilde have gjort Ondt værre. Forresten har det ikke skadet den Paagjældende selv paa hans senere heldige diplomatiske Livsbane. Snu og bevægelig som han var, blev han først Ministerresident i Riojaneiro, derpaa Minister ved det portugisiske Hof, og senere ved det engelske, i hvilken Stilling han døde. Han havde et mærkeligt Handelstalent, som skal have baaret gode Frugter.

Det var, som ovenfor berørt, i Januar Maaned, at jeg saa mig berøvet alle Udsigter til at komme frem paa Embedsveien, eftersom Statsminister Grev Reventlow¹⁾ havde taget sin Afsked, og holdt det for under sin Værdighed at interessere sig for mig hos nogen anden Minister. For Penge var jeg ikke alene aldeles blottet, men jeg var kommen i over 1500 Rigsdalers Gjæld til min godmodige Skræder. Min aarlige Løn havde kun været 400 Rd. dansk Courant, endogsaa efter at Forordningen af 5te Januar var udkommen og Courant-Sedlernes Kurs var saa lav, at et Par gultkravede Støvler, som da var moderne, kostede 600 Rd., og jeg følgelig for et Aars Løn kun kunde faa 1½ Støvle af den Sort. Under disse Omstændigheder tog jeg den Beslutning at begive mig til Pederstrup i Laaland, hvor Hs. Excellence efter sin Entledigelse havde taget Bolig, for at tydeliggjøre ham min Forfatning, og se hvad der kunde komme ud

¹⁾ Reventlow tog sin Afsked som Statsminister $\frac{6}{12}$ 1813.

deraf. Jeg lagde Veien over Holgershaab for at høre min Faders Mening, navnlig om han fandt det rigtigt, at jeg bestræbte mig for at opnaa en Ansættelse i Norge, hvor Prins Christian paa den Tid var Regent, i hvilken Henseende jeg ventede at kunne blive anbefalet af Hs. Excellence, Grev Reventlow. Da min Fader, hos hvem jeg opholdt mig i nogen Tid, ikke kunde anvise mig nogen bedre Vej, laante han mig en enspænder Kane og en med mange Bjælder velforsynet Hest, i hvilket Kanetøi jeg, da Slædeføret var fortræffelig, kilede afsted til det 6 à 7 Mil derfra beliggende Pederstrup. Der blev jeg paa ingen Maade uvenlig modtaget. Jeg udfoldede først samtlige Omstændigheder og min derpaa grundede Plan for Komtesserne, især den herlige Comtesse Louise, dernæst ogsaa for Grev Christian, den ædle Mand, med den Tanke, at de vel vilde uanmodet præparere Papa, og først den følgende Dag henvendte jeg mig til ham. Men endnu maatte han ikke være bleven rigtig præpareret, thi alt hvad jeg fik ud af ham var, at han som afskediget Minister slet intet kunde gjøre for mig, hverken her eller i Norge, og uagtet jeg berørte min Pengesforfatning, gik han ikke ind paa noget i den Retning. Jeg trak mig derfor med Anstand tilbage, for-tørnet som jeg var, — talte atter med Komtesserne, bemærkede et og andet, som jeg nu ikke kan mindes, sagde Familien Farvel, og for afsted under Bjældeklang, som jeg var kommen. Min Vei gik igjennem Maribo og Saxkjøbing i Nærheden af hvilken sidste Gaarden Krænkerup, det nuværende Hardenberg, er beliggende, og det faldt mig ind, at det ikke kunde være feilt, at hilse paa Kammerherren, hos hvem jeg ofte var kommen, dels i hans Gaard paa St. Annæ Plads, dels paa Krænkerup, naar jeg befandt mig paa Pederstrup, ligesom jeg ogsaa ved disse Leiligheder ikke havde været ugjærne set af hans Frue og Datter. Hertil kom endelig, at det var mig bekjendt, at han stod sig godt med Prins Christian. Som tænkt, saa gjort, og jeg blev venlig modtaget. Efter behørig Undskyldninger for mit Komme, fortalte jeg Kammerherren omstændelig min Forfatning, og hvorledes det var gaaet mig paa Pederstrup, og endte med at udbede mig en Anbefaling til Prins Christian i

det anførte Øiemed. Han hørte mig med megen Deltagelse og Misbilligelse af Excellencen Reventlows Forhold, og bad mig forblive paa Krænkerup til næste Dag, hvori jeg naturligvis strax indvilligede. Det blev Nat og igjen Dag, da han sagde mig, at han om nogle Dage reiste til Kjøbenhavn, og nævnte mig derhos Dagen, da han vilde passere over Isen mellem Gaabense og Vordingborg Færgested. — — —

Her ender Optegnelserne. Af en Afskrift af nogle Oplysninger som Etatsraad Foss i sin Tid har meddelt Overlærer Hundrup, der udarbejdede en Stamtavle over Familien Foss, vedføjes følgende:

I min Stilling som Manudukteur hos Grev Fritz Reventlow var jeg bleven nærmere kjendt af Hardenberg, og da Reventlow i Januar 1814 havde faaet Attestats, blev jeg af Hardenberg antaget til at følge ham som Sekretair paa hans diplomatiske Reise til Paris og London samt derfra til Berlin for ved hans Faders, Fyrst Hardenbergs Understøttelse at bevirke Fred mellem Preusen og Danmark, efter at man havde aftvunget os Norge, paa Vilkaar af nogen Erstatning om ellers muligt.

Jeg havde den Ære at overbringe den afsluttede Fredstraktat som Kurer mellem Berlin og Kjøbenhavn i August 1814. Depecherne afleverede jeg til Ministeren Rosenkrantz den ene Dag om Aftenen, og den næste Dag havde jeg Audiens hos Kong Frederik den 6te paa Frederiksberg Slot, for der at berette ham, at Tettenborn, som havde besat Holsten, stod i Begreb med at drage bort. Jeg kom nemlig en Dag tidligere til Kjøbenhavn end Posten ved at lægge Reisen fra Berlin (den fortsattes Dag og Nat) over Heiligenhafen, Rødby, Guldborgsund, Falster og Vordingborg. Min Belønning bestod i en Kancellisekretair Tittel af Kongen og en Ridehest af Hardenberg; denne var bleven udnævnt til Greve strax efter at Fredspreliminairene vare kommet i Stand allerede i London, under de allierede Fyrsters Besøg der. Jeg havde ved denne Leilighed tilbragt 32 Dage i Paris og omtrent 1 Maaned i London, som vi forlode i Kompagni med Fyrst Blücher paa en Orlogsfregat fra Dover til Ostende, ved hvilken Leilighed jeg var dennes Tolk fra Tysk til Engelsk, som

jeg dengang kunde sludre saa nogenlunde. Jeg forblev imidlertid hos Grev Hardenberg indtil Slutningen af December 1815, da jeg blev udnævnt til Byskriver i Nakskov og Herredskriver i Lollands Nørreherred. I 1824 blev jeg udnævnt til Byfoged og Skriver i Skjelskør og Herredsfoged og Skriver i Vester Flakkebjerg Herred, og her var jeg da nærved at sulte ihjel, thi naar alle Udgifter, saa som Husleie og Kontorhold bleve fradragne, levnedes for mig, Kone og Børn, som da vare 10, kun af Embedsindtægter 150 Rdl., saa at jeg, naar jeg ikke havde haft Støtte i en Administration af de Plessenske Godser, ufeilbarligen var gaaet til Grunde.

Lidt mere om Familien Lystrup.

Af E. A. Thomle.

Danmarks Adels Aarvog for 1903 leverer blandt andet ogsaa en Stamtavle over den lille nu uddøde norske Adelslægt *Lystrup*, der sammesteds antages at være en senere adlet Gren af Adelslægten *Tordenstjerne*, da begge Slægter føre samme Vaaben. Den her opstillede Stamtavle kan dog ikke være ganske korrekt, hvilket ogsaa Udgiverne selv have været opmærksomme paa, idet den ene af disse, Hr. Arkivar A. Thiset, i en Afhandling om et tidligere ukjendt Medlem af Slægten, Nils Skakssøn Lystrup (Personalhist. Tidsskrift 4 R. 5 B. S. 236 ff.), gaar ud fra, at Laurits, Peder og Kirstine Lystrup, der i Adels Aarbogen ere gjorte til den adlede Lagmand Nils Lystrups *Sødskende*, i Virkeligheden ere hans *Børn*. Derhos har Rigsarkivar H. J. Huitfeldt-Kaas i samme Tidsskrift (4 R. 6 B. S. 72) fremsat en Formodning om, at den Engelbrecht Lystrup, der i Aarbogen ogsaa opføres som en Søn af Lagmanden, helst bør udgaa, da han ei kjendes udenfor en høist upaalidelig Ahnetavle¹⁾. Efter hvad der saaledes nu fra forskjellige Kanter er meddelt om Slægten

¹⁾ Iver Thommessøn Dyres Ahner (Ligprædiken over Iver Dyre af Anders Hartvigsen, Gøteborg 1665. 4.).

Lystrups Genealogi, kan man opstille følgende Oversigtstavle over Familiens forskjellige Grene.

Nils Lauritssøn Lystrup.			
Lagmand i Oslo Lagdømme 1549, adlet ² / ₇ , 1549, † før ¹⁰ / ₆ , 1557.			
* ¹) Kirsten Matsdatter Green. ²) Maren Pederdatter, født i Danmark, Søsterdatter af Laurits Jenssøn (Baden), levede endnu ²⁰ / ₁₁ , 1558.			
Laurits Lystrup Rytter.	* Elsebe	Peder Lystrup, Skibshovedsmand. * Else . . .	Kirstine Lystrup til Birkisvold. * Peder Friis til Gresnes,
Mariane Lystrup. levede 1593.	Adeluds Lystrup. * ¹) Hr Hans, Sogneprest til Søgne. ²) Hr. Christen Jenssøn, Sogneprest til Søgne, f. 1574, † 1622.	Margrethe Lystrup. * Mathis Nilssøn (Vinter) til Skjerven.	? Christen Lystrup. (* Karen Nilsdatter, Enke efter Skak Nilssøn (Skak) til Skjelbred).
		Skak Lystrup paa Vestrem.	Jon Lystrup til Barland.
		Christen.	Laurits. Ole. Nils.

Det kan dog neppe antages, at denne Stamtavle i sin Helhed er rigtig, og jeg skal derfor i det Følgende forsøge paa i alle Fald i enkelte Punkter at bringe større Klarhed over de forskjellige Medlemmers indbyrdes Forhold til hinanden.

Den adlede Lagmand *Nils Lauritssøn Lystrup* har aabenbart været en dansk Mand. Han er uden Tvivl født paa en af de flere Gaarde Lystrup, der findes i Danmark, uden at man for Tiden nærmere kan angive hvilken. Ifølge Anne Krabbes Ahner skal Nils Lystrup til Birkisvold, hvorved vistnok maa være ment *Lagmanden* Nils Lauritssøn Lystrup, skjøndt det ikke vides at denne nogensinde har eiet Birkisvold i Eidanger, have været gift med Kirsten Matsdatter Green, en Datter af Mats Green til Toreby i Baahus Len og Anne Gyldenax til Hørbygaard i Sjælland¹⁾. Men det er vistnok meget tvivlsomt, om dette er rigtigt, da Ahnetavlen neppe er synderlig paalidelig. Sikkert er det i alle Fald, at Nils Lauritssøn Lystrup efterlod sig Enken *Marine Pedersdatter*²⁾, der 17 Febr. 1559 efter Mandens Død blev for-

¹⁾ Magasin til den danske Adels Historie, S. 66.

²⁾ Da hun var Søsterdatter til Laurits Jenssøn (Baden) til Ramløse, maa hendes Moder have været en Datter af Jens Lauritssøn (Baden) til Oddenstrup, ligesom hendes Fader maa have været en Peder, der maa have tilhørt en liden ukjendt Adelslægt. Da endvidere Enken efter Jens

lenet med Gaardene Hof, Haaøen og Vivelstad paa Hurum¹⁾, som Manden — foruden mere — tidligere havde havt i Forlening af Kronen²⁾. Med hende har han øiensynligt havt i alle Fald 2 Sønner og 1 Datter, nemlig Laurits, opkaldt efter Farfaderen, Peder, opkaldt efter Morfaderen, og Kirsten (maaske opkaldt efter Lagmandens 1ste Hustru Kirsten Matsdatter Green?). Muligens kan der ogsaa have været flere Børn, men derom vides i alle Fald for Tiden Intet.

Den ældste Søn Laurits Lystrup nævnes 1582, da han skrives til „Houre“, en Gaard, som man har ment skulde være Gaarden Havre i Haus Prestegjeld i Bergens Stift³⁾. Men dette er dog neppe rigtigt. I Jens Nilssøns Visitatsbøger (ved Dr. Yngver Nielsen) S. 477 heder det nemlig, at Bispen paa sin Reise drog fra Vestby til Hauger i Aas, som Lensmanden Hans Hauger beboede, og derefter tillægges det udtrykkeligt: „paa hvilken Gaardt *Laurits* Liustrup tilforn bode“. Der kan derfor ikke være nogen Tvivl om, at det „Houre“ eller vel snarere „Houer“, hvortil Laurits Lystrup i 1582 skrives⁴⁾, netop er Gaarden Hauger i Aas, som senere maaske er kommen til Broderen Peder Lystrup, der i alle Fald senere maa have boet i Aas Prestegjeld. I 1596 skrives Laurits Lystrup til „Offuergaard“, men hvad dette kan være for en Eiendom vides ikke. Det maa

Lauritssøns Brodersøn Morits Pederssøn (Baden) til Gundestrup i 1604 havde Proces med Hans Teiste til Bjelland, som hun søgte for Gjeld, som Hans Teistes Morfader afg. Jens Pederssøn tilkom at betale for sin afgangne Broder Hans Pederssøn, som han havde arvet, hvoriblandt for 80 Dir., som Morits Pederssøn havde udlagt i Mandebod for nævnte Hans Pederssøn, er det vel utvivlsomt, at der ogsaa maa have bestaaet et Slægtskab mellem Morits Pederssøn (Baden) og Brødrene Hans og Jens Pederssønner. Jeg antager det derfor sandsynligt, at Marine Pedersdatter kan have været Søster af Jens og Hans Pederssøn og at saaledes Morits Pederssøn (Baden) kan have været Brodersøn af Jens og Hans Pederssøns Morfader, saaledes som paa Oversigtstavlen S. 201 anført.

¹⁾ N. Rigs-Regstr., I. S. 255.

²⁾ N. Rigs-Regstr., I. S. 114.

³⁾ Danmarks Adels Aarvog for 1903, S. 283.

⁴⁾ I den Kopi af den norske Adels Hyldingsbrev af 26 Januar 1582, der findes indført i et Exemplar af „Cammergerichts Ordnung und Prozess“, trykt i Frankfurt am Main 1567 paa Christiania Universitetsbibliothek, findes Laurits Lystrup ogsaa skrevet til „Hauger“.

i alle Fald ansees ganske sikkert, at han ikke kan have boet her. Thi i et Skattemandtal af 1592 heder det udtrykkelig: „Barland (i Sannikedals Prestegjeld) boer welbyrdig Laurits Lystrup paa“¹⁾, og endnu i et Skattemandtal 1603—4 heder det, at Laurits Lystrup boede paa Barland²⁾, saaledes at han altsaa endnu paa denne Tid maa have været i Live. Naar han derfor i 1599 findes skrevet til Gaarden Skjelbred³⁾, kan han i alle Fald ikke have beboet denne Eiendom, som han senere ogsaa har skilt sig ved. I 1600 har jeg ogsaa i et Toldregnskab for Skien fundet, at „Skipper Peter Carstenssøn af Thergau købte sin Last aff Laurits Lystrup 10 Tylter Deler 2 $\frac{1}{2}$ Ort og 5 Tylter Sperrer 2 β “⁴⁾, saa han sagtens har drevet Trælasthanvel ved Siden af sit Gaardsbrug. At hans Bopæl har været Barland gjør det ogsaa lettere forklarligt, hvorledes han i 1596 midt paa Vinteren (Februar) kan have været tilstede i Gjerpen ved Pros Lauritssøn (Hørbyes) Begravelse⁵⁾. Konen nævnes ikke ved denne Leilighed og hun kan maaske allerede da være død, da hun vistnok ellers havde været tilstede ved Begravelsen. Hvad hun hed er meget tvivlsomt. Ifølge en Indberetning i 1751 fra Presten Leigh til Klevenfeldt⁶⁾, skal vistnok Nils Oudenssøn (Tordenstiernes) Farfaders Mormoder Margrethe Lystrup have været en Datter af Laurits Lystrup til *Skjelbred* paa Eker og *Elisabeth Rytter* til Krapsel (=: Krappel) i Jylland. Men denne Opgave er neppe meget paalidelig og det er vel sandsynligt, at det har været Laurits Lystrups Broder *Peder Lystrup*, der har været gift med denne Dame. Thi hans Kone siges udtrykkelig at hede Fru Else⁷⁾. Laurits havde i sit Egteskab i ethvert Fald 3, muligens 4 eller endog flere Børn, nemlig Døttrene Marine og Adeluds Lystrup, Sønnen *Skak* Lystrup og muligens Datteren Margrethe Lystrup. At Marine og Adeluds Lystrup vare hans Døtre siges forsaavidt Adeluds angaar udtrykkelig i Jens Nilssøns Optegnelser,

¹⁾ og ²⁾ Akershus Lensregnskaber Nr. 10 og Nr. 16.

³⁾ Danmarks Adels Aarvog for 1903, S. 283.

⁴⁾ Akershus Lensregnsk. Nr. 14.

⁵⁾ Jens Nilssøns Visitatsbøger, S. 427 f.

⁶⁾ Justitiarius J. C. Bergs haandskrevne Samlinger i N. Rigsarchiv.

⁷⁾ Jens Nilssøns Visitatsbøger, S. 267 og 561.

S. 428 og følger for den anden Datters Vedkommende med Sandsynlighed af hvad der berettes sammesteds, S. 92. At Skak Lystrup ogsaa var en Søn af Laurits Lystrup kan heller ikke betvivles. Barland eiedes og beboedes, som tidligere vist, endnu i 1603 af velbyrdig Laurits Lystrup. Men i et Skattemandtalt for 1612¹⁾ heder det at Barland Sagbrug „bruger welbyrdige Skach Lystrup og intet deraf skatter“, selvfølgelig fordi han er adelig. I senere Mandtaller af 1613—14, 1616—17 og 1617—18²⁾ heder det ogsaa at „Barland bruger welbyrdig Skach Lystrup“ og Sagbruget opføres lige til 1642³⁾ som welbyrdig Skak Lystrups og derfor skattefrit i Regnskabet. Det kan derfor neppe være nogen Tvivl om, at den her nævnte Skak Lystrup, der eiede Barland og som saadan efterfulgte Laurits Lystrup, maa have været dennes Søn og at han lige til sin Død, der formodentlig maa være indtruffet omkring 1642, har været anset og behandlet som en Adelsmand. Han kan derfor umuligt være identisk med den Skak Christenssøn, der boede paa Vestrem i Sogndal og fra hvem den nulevende borgerlige Slægt Lystrup nedstammer. Derimod er det muligt, at den Margrethe Lystrup, der skal have været gift med Mathias Nilssøn Vinther til Skjerven i Laardal, kan have været Datter af Peder Lystrup, siden Moderen har været Else Rytter, der formentlig var gift med ham og ikke med Laurits Lystrup. Dersom det altsaa tør antages, at den ovennævnte Skak Lystrup, der eiede Barland, har været en Søn af Laurits Lystrup, ligger det nær at formode, at Moderen maa have hørt til Familien Skak og at dette er Grunden til, at Sønnen har faaet sit høist paafaldende Fornavn. Jeg anser det ogsaa meget sandsynligt, at Laurits Lystrup til Barland maa have været gift med Karen Nilsdatter fra Lemvig, Enke efter Skak Nilssøn (Skak) til Skjelbred paa Eker. Alt synes nemlig at gjøre en saadan Forbindelse utvivlsom. Hvis man nemlig gaar ud fra, at Laurits Lystrups Hustru var Enke efter Skak Nilssøn til Skjelbred, vil det baade forklare, hvorledes Sønnen kan have faaet

¹⁾ Akershus Lensregnskab Nr. 38.

²⁾ Akershus Lensregnsk. Nr. 26 og 38.

³⁾ Akershus Lensregnsk. Nr. 384, 396, 400 og 407.

sit Fornavn Skak, og hvorledes Laurits Lystrup kan skrives til Skjelbred. Det var fuldstændig i Overensstemmelse med den Tids Skik, at det første Barn af 2det Egteskab altid fik Førstafdødes Fornavn, selv fremfor Moderens eller Faderens egne Forældre. Det er derfor ganske sikkert, at Laurits Lystrups ældste Søn maatte komme til at hede Skak, hvis han var gift med Skak Nilssøns Enke. Og med Hensyn til Gaarden Skjelbred kan det bemærkes, at den ved en Herredagsdom af 29 Juli 1578 netop tilkjendtes Skak Nilssøns Enke Karen Nilsdatter fremfor Broderen Jon Nilssøn (Skak) til Høgsted¹⁾. Skak Nilssøn havde nemlig, før han døde, udgivet en Forskrivelse, i hvilken han bestemte, at Enken Karen Nilsdatter skulde beholde Skjelbred i 10 Aar og siden som et brugeligt Pant, indtil hans Arvinger betalte 400 Rdl., som Karen havde laant ham før de bleve gifte, og denne Forskrivelse blev af Retten kjendt ved Magt²⁾. Ogsaa andre Omstændigheder synes at støtte det her antagne Resultat. Laurits's Datter Marine er vistnok opkaldt efter Farmoderen Marine Pedersdatter. Men den anden Datter Adeluds maa utvivlsomt være opkaldt efter Skak Nilssøns Moder. Denne hed nemlig Adeluds Finnsdatter Rostvig og var en Datter af Finn Hanssøn Rostvig og Margrethe Pedersdatter. Dette siges udtrykkelig i en Herredagsdom af 29 Juni 1580³⁾. Sandsynligvis var igjen Skak Nilssøns Fader Nils Jonssøn Skak til Ulvefos en Søn af Jon Nilssøn Skak til Jomfruland, der vel maa være den Jon Nilssøn paa Jomfruland, der i 1513 var gift med Gunhild „Stofsdatter“ (=: Staffansdatter)⁴⁾. Denne antages i Danmarks Adels Aarvog for 1903 — og vistnok med Rette — for at have været en Datter af en Staffan Engelbrechtssøn af en Familie, der i Vaabenet førte to med Ryggen mod hinanden vendte, opretstaaende Halvmaaner omsat af 4 Stjerner (sandsynligvis i blaat

¹⁾ Norske Herredagsdombøger, 1 R. I. S. 63 f. Høgsted, som Jon Nilssøn her skrives til, maa være Gaarden Hegstad i Fiskums Prestegjeld, der i 1618 eiedes af Hartvig Huitfeldt, der var gift med Datteren Bente Jonsdatter (Skak). (Akershus Lensrgnsk. Nr. 54).

²⁾ Norske Herredagsdombøger, 1 Række I. S. 63 ff.

³⁾ Norske Herredagsdombøger, 1 Række II. S. 42 f.

⁴⁾ Dipl. Norv., XI. S. 251.

Felt) samt paa Hjelman et Bredt besat med Stjerner¹). Slægten er af Aarbogens Udgivere givet Navnet „Maanestierne“. Det vil nemlig i saa Fald blive forklarligt, hvorledes der i Ahnetavler kan nævnes Personer som Engelbrecht Lystrup (o: Maanestierne), Adeluds Teiste (o: Finsdatter Rostvig), idet man tildels har kjendt Fornavnene, men ikke vidst i hvilket Forhold de har staaet i til Afdøde eller til hvilken adelig Slægt de i Virkeligheden have hørt. Af nedenstaaende Oversigtstavle vil det sees, hvorledes jeg antager, at Laurits Lystrups Børn ere komne til Navnene Skak og Adeluds, hviket sidste Navn man vil se jævnlig er forplantet i Slægten derved, at Farmoderen er bleven opkaldt.

		Brynjulf Jonsson, † før 1437.	
		Ulfhild Brynjulfadatter p. Hollebye. * Engelbrecht Staffanssøn.	
		... Engelbrechtsd. * Jon (Staffan Engel- Nilsson (Skak) † før 1478. brechtsøn).	
		Aasa Jonsdatter * Nils Thormodssøn til Foss.	
		Jon Nilsson (Skak) til * Gunhild Staf- Foss (og Jomfruland). fansdatter.	
		* Nils Jonsson (Skak) til Ulvefos.	
		Skak Nilsson (Skak) til Skjelbred. U. B. * Karen Nilsdatter, [* ?] Laurits Lystrup der beholdt Skjelbred. til Barland.]	
		Marine Ly- * Adeluds Ly- Skak Lystrup strup. strup. til Barland.	
		* Nils Jonsson (Skak).	
		* Hartvig Huitfeldt, der fik Skjelbred.	

Laurits Lystrups Søn, Skak Lystrup til Barland, har formentlig været gift med en adelig Dame, siden Børnene omtales som Adelsmænd. Hvad hun hed, har jeg ikke kunnet finde. Men at der af dette Ægteskab maa have været mindst 2 Sønner er sikkert nok. Thi naar det i et Kongebrev til Eiler Urne af 24 April 1622 heder, at han til den Herredag, som samme Aar

¹) Danmarks Adels Aarboeg for 1903, S. 305.

skulde holdes i Bergen, skulde lade tiltale og fængsligen fremføre en Person i hans Len ved Navn Skak Lystrup¹⁾, der skal have drebt og ihjelslaget en Mand sammesteds, saa kan dette ikke være Laurits Lystrups Søn, Skak Lystrup til Barland. Men det maa aabenbart være Skaks Søn Jon Skak (eller Skakssøn) Lystrup, hvilket ogsaa viser sig deri, at den Person, der ved Herredagen i Bergen blev tiltalt for Drab, her kaldes Jon Lystrup og ikke Skak²⁾. Jon Lystrup blev nemlig ved Herredagens Dom af 26 Juli 1622 for i Slagsmaal at have dræbt Anders Svenske dømt landflygtig i 6 Aar, som han skulde tilbringe i fremmed Krigstjeneste, hvad han vistnok har gjort. At han imidlertid i saa Fald ikke kan være Laurits Lystrups Søn Skak, der endnu 1642 boede paa Barland, er vel klart. Skak Lystrups anden Søn er den Nils Skaksøn Lystrup, om hvem Arkivar Thiset har meddelt Oplysninger i dette Tidsskrifts 4 R. Bind 5, S. 236. Det maa vel være den Nils Schacksen i Sannikedal, om hvem det i Bamle Fogedregnskab 1640—41 heder: „Annammet af Nils Schacksen i Sannikedal for Leiermaal med Helle Knudsdatter, *han siden egtede*, 2 Dlr. 1 Ort“³⁾. Hans Ophold udenlands kan saaledes ikke have været uafbrudt siden 1636, da han efter det af Arkivar Thiset meddelte Brev selv oplyser, at han stiftede Bekjendtskab med Hans Schack. Om der har været flere Børn vides ikke. Rigtignok tales der i et Kongebrev af 1 Aug. 1628 om *trende* Personer „som kaldes Lystruper og holde sig for at være af Adel“⁴⁾, men det er vist blot en Tryk- eller Skrivfeil i Registranten, da der i et tidligere Brev, der øiensynlig omhandler samme Personer, blot tales om „*tvende* Adelspersoner, som skal kaldes de Lystruper“⁵⁾. Formodentligt maa begge Brødre omkring 1622 have forladt Landet, for at søge Lykken i fremmed Krigstjeneste, hvad de vel ikke har naaet. Barland blev i alle Fald i Aarene mellem 1642 og 1646 erhvervet af

¹⁾ Norske Rigs-Registr., V. S. 205 f.

²⁾ Norske Herredagsdombøger for 1622. (Afskrift i Kildeskriftfondets Samling af Manuscripter paa Christiania Universitetsbibliothek).

³⁾ Akershus Lensrgsk. Nr. 698.

⁴⁾ Norske Rigs-Registr., V. S. 268.

⁵⁾ Norske Rigs-Registr., V. S. 256.

Marselius, der lagde den under Mørland Jernverk, saaledes at denne Linie af Familien sagtens paa denne Tid er udgaaet her i Landet.

Laurits Lystrups Datter Adeluds var i 1596 i Tjeneste hos Fru Margrethe Breide, Peder Iverssøn (Badens) til Fritsø, der jo var hendes Slægtning¹⁾. Peder Iverssøn var nemlig som nedenstaaende Oversigtstavle viser, Sødskendebarn af hendes Far-Moder.

Laurits Pederssøn (Baden).

Peder Laurits-søn (Baden) til Ellinge. *Kirstine Holck.		Jens Lauritssøn (Baden) til Oddenstrup.		* Maren Marcusdatter (Beeske.)				
Morits Peders-søn til Gunde-strup. * Maren Nilsdtr. (Fikke-sen.)	Laurits Jenssøn til Ram-løse. * Geske Hansdt. Juel.	Iver Jenssøn til Fritsø Olufsdatter.	* Karen Galde	N. Jensdatter.	* Peder (Hanssøn af Slægten Skjolderbaand?)			
Kirstine Moritsd. * Jens Güntel-berg.	Hans Laurits-søn, Ad-miral.	Birgitte. * Oluf Kalips.	Karen * Hen-rik Urup.	Kirstine * Pros Lauris-søn (Hør-bye.)	Peder Iverssøn til Fritsø. * Margre-the Brei-de.	Marine * Nils Laurits-søn Ly-strup.	? Jens Pe-derssøn til Bro. [* D. af Thron-d Ivarssøn og Sigrid Dales-dtr. ?] ²⁾ .	? HansPeders-søn, for hvem Morits Pe-dersen havde erlagt 80 Dlr. i Mandebod, som hans Enke Maren efter hans Død søgte Broderen Jens Peders-søns Datter-datters Mand Hans Teiste til Bjelland for ³⁾ .
						N Jensdatter. * Thord Benke-stok.		
						Brynhilde Ben-kestok. * Hans Teiste til Bjel-land.		

¹⁾ Jens Nilssøns Visitatsbøger, S. 433.

²⁾ N. Rigs Registr., I. S. 281.

³⁾ Herredagsdombog, 1 R. VI. S. 62.

Senere blev hun gift 3 eller formodentlig 4 Gange, først c. 1604 med Hr. Hans, der var første Sogneprest til Søgne, men døde allerede 1605. Anden Gang blev hun gift med Eftermanden Christen Jenssøn Skjelderup, f. 1574, † 24 Aug. 1622 og 3die Gang med den residerende Capellan til Holt Hr. Søren Knudssøn Nestedt, fra hvem hun blev skilt ved Capitlets Dom af 13 Januar 1625, dog skulde ingen af Parterne have Lov til paany at gifte sig i 3 Aar efter Dommen¹⁾. Sandsynligvis er hun vel derfor den Jomfru Adeluds, der 12 Juli 1629 af Presten Oluf Bentssøn Mandal blev viet paa Lund med Sognepresten dersteds Laurits Lauritssøn Birkrem²⁾. At hun maa havt Børn fremgaar af den omtalte Capitelsbog, hvor Søren Knudssøn Nedstedt klager over, at han trues paa Livet af „hendes Søn, Suoger (∴ Svigersøn) och andre af hendis ætt“, men hvad de hed vides ikke. Søsteren Marine var ugift i 1596³⁾, men det er muligt, at ogsaa hun senere kan være bleven gift vesterpaa. Thi i Capitelsagen blev der fremlagt et Brev fra Adeluds hvori hun siger, at hun vil skrive til sin „Svoger“, der er en af de bedste Mænd i Holt, for at han skal virke for Valget af Hr. Søren Knudssøn til Sogneprest der. Muligens menes dog her ved Svoger Svigersøn. Men det synes dog som om Marine eller i alle Fald en Datter af Laurits Lystrup til Barland maa have været gift i Holt Prestegjeld. Thi i et Odelsmandtal 1624⁴⁾ opføres Salve Olufssøn Lunde i Holt „paa hans Hustrues Wegne“ at eie med Odel i Barland i Sannikedal i Bratsberg $\frac{1}{2}$ Hud. At dette maa være en Datter af Laurits Lystrup er vistnok derfor sandsynligt.

Laurits Lystrups Broder, Peder Lystrup, var Skibshøvedsmand 1580 og boede i Aas Prestegjeld. At han har boet paa Hauger i Aas er dog ikke rimeligt og herom har jeg ingen sikker Oplysning fundet. I 1592 opføres derimod i Mandtallet: „Wennescholl (Venneskaal i Aas Prestegjeld) bruger Peder Lystrup“⁵⁾,

¹⁾ Stavanger Domkapitels Protokol 1571—1630, S. 375—81.

²⁾ Personalhist. Tidsskrift, 4 R. V. S. 141. Adelsdamer kaldes nemlig selv om de vare *Enker* efter ufri: Jomfru.

³⁾ Jens Nilssøns Visitatsbøger, S. 427.

⁴⁾ Rentekammerets realistske Afdeling: Jordebøger 1624—26, c. Nr. 22—26.

⁵⁾ Akershus Lensregnskab Nr. 10.

og endnu i 1600 findes Gaarden opført paa samme Maade¹⁾. Peder Lystrup maa derfor endnu paa denne Tid have været i Live. Hans Hustru var Fru Else, der endnu levede 1597. Om hun ellers har hørt til den jydsk Adelsslægt Rytter til Kabel, saaledes som det siges i Ahnetavler, vides det i alle Fald ikke hvis Datter hun kan have været. Muligens har den Margrethe Lystrup, der angives gift med Mathias Nilssøn Vinter til Skjerven i Laardal været hendes Datter.

Efter hvad jeg saaledes har anført og oplyst om den adlede Lagmand Nils Lauritssøn Lystrups Efterkommere, kan det ikke indsees, at der paa Stamtavlen kan blive nogen Plads for den *Skak Christenssøn* paa Vestrem, der bevisligt er den nulevende *borgerlige Slægt Lystrups Stamfader*. Skak Christenssøn forekommer allerede meget tidligt i Sogn. Allerede i 1614 var han bosat paa Vestrem i Sogndals Prestegjeld. Thi i Skattemandtallet for dette Aar heder det: „Schack Christenssøn paa Westrem aff en Saug kaldes Wangestad Saugh, giffvet af Flommen 2 Dlr. Er skoren paa samme Saug 60 Tylter Bord. Tiendeparten deraf 6 Tylter soldt for Penninge 3 Dlr.“²⁾ og i en senere Jordebog paa „Giøde Pedersens Gaffue godtz, Mageskifte, Kiøbe og Pante-gods udi Sognelen 1620“ heder det under Kaupanger „Noch liggendes i samme Gaard Kopanger, som derforuden var underpantet fra Schack Christenssøn og renter aarligen i lige Maade 2 Løb Smør, 2 Huder 8 Mæler Korn“. Senere opføres i samme Fortegnelse ogsaa „Westrem, som Schack Christenssøn bruger, 1 Løb Smør, 1 Hud og 8 Mæler Korn“. Samme Aar sees Skak Christenssøn ogsaa at have brugt Amle og af Regnskabet for Sogn sees det at Schack Christenssøn s. A. gav 2 Dlr. i Trediebygsel for 1 L. Smør, 1 Hud og 8 Mæler Korn i Vestrem. Heraf viser det sig altsaa, at Skak Christenssøn paa denne Tid endnu ikke kan have eiet Vestrem, som han heller ikke kan have erhvervet til Eiendom før efter 1626, da Vestrem i alle

¹⁾ Akershus Lensregnskab Nr. 16.

²⁾ Sogns Lensregnskab for 1616.

Fald til denne Tid stadig opføres blandt det Gods, som var tilfaldt Kongen efter Gjøde Pederssøn. Derimod synes han at have eiet 2 Løber, 2 Huder og 8 Mæler Korn i Kaupanger, som han dog før 1620 maa have pantsat til Gjøde Pederssøn. Det kan derfor vistnok ikke være synderlig Tvivl om, at han er den Schack Christenssøn Copanger, der i 1603 opføres blandt „Kronens og Leiglændigers Bønder“ i Sogn¹⁾. I 1608 synes han ikke endnu at have boet paa Vestrem. Thi da opføres en Jon paa denne Gaard²⁾. Men ifølge et Mandtal over Korn- og Fiske-tienden i Sogn 1611—12 betalte Schack Christenssøn paa Vestrem dette Aar Tiende af 4 Mæler og³⁾ i 1612 betalte Schack Christenssøn paa Vestrem af en Sag, som kaldes Wangestad Sag, som Gjøde Pederssøn udi nogle Aars Tid brugte og som for^{ne} Schack nu bruger, 2 Dlr. i Skat⁴⁾. Det maa derfor ansees for ganske sikkert, at den Skak Christenssøn, fra hvem den nulevende borgerlige Slægt Lystrup nedstammer, allerede fra Begyndelsen af det 17de Aarhundrede har været bosat i Sogndals Prestegjeld, og at han derfor ikke kan være født senere end 1580, men sandsynligvis omkring 1570. Dette stemmer ogsaa bedst med at han døde paa Vestrem i Aaret 1644, eftersom Skifte efter ham holdtes her den 30 April s. A.⁵⁾, altsaa i en Alder af omkring 70 Aar. Hans Fader, Christen, kan følgelig ikke være født senere end mellem 1540—1550 og han kan derfor umuligt være nogen Søn af Laurits Lystrup, men kunde muligens for Tidens Skyld have været hans Broder. Men da Fornavnet Skak først kan være kommen ind i Lystrupfamilien ved Laurits Lystrups Egteskab med Skak Nilssøns Enke, kan det ikke skjønnes, at Skak Christenssøn kan staa i noget virkeligt Familieforhold til Adelsslægten Lystrup. Der er heller Intet der giver ringeste Antydning til at Skak Christenssøn paa Vestrem skulde høre til nogen adelig Slægt. Han opføres i Sogns Skattemandtaller al-

¹⁾ Bergenhus Lensrgsk. Nr. 538.

²⁾ Bergenhus Lensrgsk. Nr. 538.

³⁾ *ibid.*

⁴⁾ Bergenhus Lensrgsk. Nr. 538.

⁵⁾ Indre Sogns Thingbog for ⁹/₁₀ 1646.

deles som en ordinær Bonde, og han bruger hverken noget adeligt Vaaben eller Navnet Lystrup. Og i alle Fald Vaabenet havde dog vist Familien beholdt, selv om den ikke officielt var regnet for at være af Adel. Rigtignok har det ikke været muligt at finde hans egenhændige Underskrift mere end et eneste Sted, men her bruger han desværre intet Segl, skjøndt alle de øvrige Bønder har sat sine Bomærker under¹⁾. Men da hans 2de Sønner Christen og Laurits Skakssøn i 1685 selge Gaarden Ulven i Ringsaker Prestegjeld, bruge de kun to ordinære Bomærker. Det kan derfor ikke skjønnes, at der er nogen ydre Grund til at formode, at Skak Christenssøn kan have hørt til nogen adelig Slægt.

I et Skattemandtal af 1624²⁾ heder det, at Skak Christenssøn i Norum Skibrede i Sogn angav sit Odelsgods at være nemlig: Olsta 1 Løb Smør 1 Hud, Hauland $\frac{1}{2}$ Løb Smør, Bierke paa Hedemarken 2 Huder og 1 Hud forbedret 1624, Ulfven paa Hedemarken $3\frac{1}{2}$ Hud, Villang ibidem 1 Hud 6 Kalfskind, Bringen 6 Kalfskind, Berremulen $\frac{1}{2}$ Pund Smør og Kjøbegods i Siuffuersdalen 2 Mæler Korn.

Af disse Eiendomme synes i alle Fald Velang i Ringsaker og maaske Gaarden Ulven i Brøttum Anneks til samme Prestegjeld at have været blandt det Gods, som velbyrdig Hustru Margrethe Pedersdatter gav sin Datter Adeluds i Hjemmegave, da hun giftede sig med Nils Jonssøn (Skak) til Ullefos³⁾, og Gaarden Bjerke kan i alle Fald godt være Gaarden Bjerke, som Karen Nilsdatter havde faaet af Manden Skak Nilssøn (Skak)⁴⁾. I saa Fald har vel dette været Gaarden Bjerke i Redalen, der tidligere hørte til Ringsakers Prestegjeld, men i 1821 blev henlagt til Biri. Thi ifølge en Jordebog af 1616⁵⁾ tilhørte Bjerke i Redalen Skak Christenssøn „Nordenfjelds“ (o: Bergens Stift). Ifølge Matrikullen af 1666 for Hedemarken sees 3 Lø i Bjerke i Redalen da at

¹⁾ Rentekammerets realistiske ordnede Afdeling: Jordebøger 1624, c. Nr. 22—27.

²⁾ Rentekammerets realistiske Afdeling: Jordebøger 1624, c. Nr. 22—27.

³⁾ Norske Herredagsdombøger, 1 Række II. S. 42.

⁴⁾ Norske Herredagsdombøger, 1 R. I. S. 64.

⁵⁾ Akershus Lensrgsk. Nr. 11.

tilhøre Christen Skakssøn, Skak Christenssøns Søn, og Ulven i Brøttum, der i 1616 ogsaa sees at tilhøre Skak Christenssøn, blev i 1685 af hans Sønner Christen og Laurits Skakssøn paa Vestrem og Hofland solgt til Jon Siurdssøn Ulve og hans Hustru. Det er vel saaledes sandsynligt, at der alligevel kan have været en Forbindelse mellem Skak Christenssøn paa Vestrem og Familien Lystrup, og jeg antager derfor, at Sagen maa forholde sig saaledes, at Karen Nilsdatter efter Manden Skak Nilssøn (Skaks) Død i 1578 igjen maa være vendt tilbage til Danmark og her giftet sig 2den Gang c. 1680 med en Christen, der vel har været en uadelig Person. I dette Egteskab har hun faaet Sønnen Skak Christenssøn, der er kommen til Bergens Stift og som fra Moderen har faaet Gaardene Velang, Bjerke og Ulven, der har været hendes 1ste Mands Odelsods. Senere, c. 1682, er derefter Karen Nilsdatter 3die Gang bleven gift med Laurits Lystrup, med hvem hun har faaet de forhen nævnte Børn. Dette er — forekommer det mig — den eneste mulige Maade, hvorpaa Forholdet efter det oplyste kan forklares. Men i saa Fald har den borgerlige Slægt Lystrup intet med den adelige Familie af dette Navn at skaffe, idet den alene udleder sin Herkomst fra en Dame, der i senere Egteskab fik en af de adelige Lystruper. Efter Stiftsrelationerne¹⁾ skal vistnok Skak Christenssøn, der siges født i Danmark, hvorfor Faderen vel har været en dansk Mand, have tabt sit Adelskab, fordi han giftede sig med en Bondepige Inga, østerfra i Norge. Men om det end kan være rimeligt nok, at Skak Christenssøns Hustru har været en Bondepige fra Østlandet, er det ikke dette der har været Grunden til at han har været en „ufri Mand“. Han har aabenbart selv været Søn af en Borger eller Bonde, om end Moderen har været af en liden adelig dansk Slægt. Jeg tror derfor at Stamtavlen over de kjendte Led af den adelige Slægt Lystrup bør opstilles saaledes:

¹⁾ Personalh. Tidsskrift, 1 R I. S. 144.

Nils Lauritssøn Lystrup.

* ¹⁾ Kirsten Matsdatter Green (?). ²⁾ Marine Pedersdatter (Skjolderbaand?).

Laurits Lystrup til Barland. * Karen Nilsdatter Peder Lystrup (til Hauger.) Kirstin Lystrup. * Peder * Else Rytter. Friis til Gresnes.

[* ¹⁾ Skak Nilssøn (Skak til Skjelbred. ²⁾ Christen (en ufri Mand med hvem hun havde Sønnen).]Adeluds. * ¹⁾ Hr. Hans Marine, le- Skak Ly- Margrethe Skak Christens- til Søgne, † 1605. ²⁾ Hr. vede ugift strup til * Mathis søn til Vestrem. Christen Jenssøn Skjel- 1596. Barland. Nilssøn Vin- * Inga derup til Søgne, † 1622.³⁾ Hr. Søren Knudssøn Nested, resid. Capellan til Holt, skilte 1625.⁴⁾ 1629 Hr. Laurits Lauritssøn Birkreim, Sogneprest til Lund.

Jon Skak- Nils Skaks- Den borgerlige søn, dømt † i Ud- Slægt Lystrup. 1622. landet? * 1640 Helle Knudsdatter.

Navnet „Deramm“.

Af D. Thrap.

Der var i 18 Aarhundredes Slutning i Danmark 2 Normænd af Navnet *Deramm*, Christopher og Peder Lund *Deramm*. Den sidste var gift med Maren Margarete Bonnevie (se Stamtavlen over Familien Bonnevie 3 Udg. S. 79), men nogen nærmere Undersøgelse af hans Herkomst fandt ikke Sted under min Syslen med den Familie, hvori han blev indgiftet. Jeg fik imidlertid i Sept. 1901 en Forespørgsel om hans Slægtsforhold og foranledigedes herved til et nøjere Eftersyn i Bragernes Ministerialbog. Jeg havde her fundet Peder Lund *Deramm* døbt 30 Januar 1758 som Søn af Johan Didrich v. *Dramen*, hvilket jeg antog for en skjødesløs Skrift af den i Skrivekunsten aabenbart lidet øvede Protokolfører. Ved nærmere Eftersyn findes han imidlertid paa 4 Steder opført overalt under samme Navn. Johan Didrich v. *Dramen* ægteviet 22 Novbr. 1752 til Kirsten Bosse Lund. Hun kaldes et andet Sted Kirsten Pedersdatter Lund. Deres ældste Barn Marie Bolette blev døbt 11 Juli 1753, Sønnen Christopher døbt 27 August 1755 og Sønnen Peder Lund 30 Januar 1758.

Hvem Johan Didrich v. Dramen var, har det endnu ikke lykkedes mig at finde. At han har hørt hjemme paa Bragernes synes rimeligt. Navnet „Drammen“ brugtes paa den Tid som Betegnelse for Fjorden og Elven, som strømmer mellem de bymæssig bebyggede Strøg Bragernes og Strømsø. Betegnelsen maa have været kjendt og benyttet i alle Fald i Sømandsproget, som man ser af Ewalds „Brutale Klappere“¹⁾. Maaske der har været en Lokalitet, der særlig er betegnet som Drammen (eller Dramen), og at det er herfra Johan Didrich v. Dramen har sin Oprindelse. Navnet forekommer nemlig flere Gange. 4 Febr. 1758 begraves en Datter af Søren *Dramen* og 2 Okt. 1759 en Datter af Ole Pedersen *Drammen*. At Johan Didrich v. Dramen har været af borgerlig Herkomst antydes ved hans „von“ ligesom ogsaa ved hans Giftermaal med en — efter Navnet — borgerlig Pige. De 2 andre, Søren og Ole tør have været Arbejdere fra samme Sted, og Johan Didrich tør ved at sætte „von“ til sit Stednavn have villet adskille sig fra dem. Det er nok temmelig sikkert, at han var Maler. Hans Sønnedatter, Fru Anna Bolette Gutfeld omtalte ham for mig som saadan 1857, og det var en Tradition i Familien, at han skal have havt Del i Malerierne i Kongsberg Kirke. Hans Portræt — rød Kjole og Kanonparyk, Palet i venstre og Pensel i højre Haand — og et Barneportræt af hans 2 Sønner hang i min Barndom hos hans Sønnedatter, Cathrine Deramm i Kristiania, og jeg erindrer tydelig, at hun sagde mig, at det store Billede var hendes Farfader (Selvportræt?), og at det andet forestillede hendes Fader og hans Broder. Billederne findes nu hos hans Sønnedatters Datter, Fru Andrea John f. Gutfeld i Kjøbenhavn.

Johan Didrich von Dramen har formodentlig allerede gjort Begyndelsen til at give Navnet en ny Form, thi ved hans ovennævnte Datter Maria Bolettes Begravelse 4 Juli 1760 kaldes han Johan Didrich von *Dram*. Maaske er det hans Broder, der nævnes flere Steder i Kongsbergs Ministerialbog som Ezechiel von Drammen. Han var Maler, havde Verksted, da en af hans

¹⁾ „Hvad vil han fløjte han ad Drammens Skibsjournal“.

Svende anføres som død. Han havde tidligere boet i Tønsberg, og hans Moder, Anna Marie Storm, sal. Christopher von Drammens, døde hos ham 72 Aar gammel og blev begravet 17 Juni 1762. Ogsaa hendes Mands Navne Johan og Christopher, der gaar igjen i J. D. v. Dram's Familie, tyder herpaa.

Da Sønnerne kom ud, har de kastet Faderens „von“ bort og forandret „Dramen“ til „Deramm“. Christopher Deramm blev Maler, og hans Miniatur Portræter omtales i Weilbachs Kunstnerlexikon. Han døde 1789 i Neapel. P. L. Deramm blev Jurist, tog dansk juridisk Examen 1784, fik 1 Novbr. s. A. Ret til at procedere ved alle Retter i det søndenfjeldske Norge undtagen Overhofretten, praktiserede i Robyggelaget og maa efter et fundet Dokument¹⁾ have arbejdet hos sin Svoger, Sorenskriver Niels Bonnevie. 21 Novbr. 1800 blev han Herredsfoged i Malt og Gjording, hvor han døde 18 Sept. 1804. Han karakteriseres som en dygtig, retsindig og omhyggelig Mand, der af enhver blev agtet og yndet og aldrig ilde omtalt af nogen. I Stamtavlen over Familien Bonnevie findes hans Efterslægt, der er talrig, men Navnet „Deramm“ bæres nu kun af 2 ugifte Kvinder, den ene i Amerika, den anden i London, og det vil ved disses Giftermaal eller Dødsfald være forsvundet.

Fremmede Adelsslægter i Danmark.

XIII. v. Koppelow.

Af C. E. A. Schøller.

Gammel meklenborgsk Adelsslægt, som fører Navn efter et Gods i Amtet Güstrow, eiede allerede 1450 Godset Siggelkow, erhvervede 1468 Møllenbech, der først 1830 gik ud af Familien, siden Mentin, Repsin og Ivenach m. m.²⁾ Familien, hvis Vaa-

¹⁾ Han skriver sig her: P. Lund Deramm.

²⁾ Kneschke, Adelslex. V. 231; Gauhe I. 1087; Lisch, Mechlenb. Jahrb. XXV. 312. For mange Oplysninger takker jeg Hr. Oberstlieutenant Hirsch og Hr. Rigsarkivar Huitfeldt-Kaas ligesom Hr. Arkivassistent Bobé, der ved Correspondance med et af Familiens Medlemmer i Meklenborg, Geheime Kammerraad Ernst v. Koppelow i Schwerin har tilveiebragt Oplysninger om Forbindelsen mellem Familiens ældste Led.

ben er et af 5 Ruder bestaaende rødt Rudekors i Sølvfelt, paa Hjelmen en rødklædt Jomfru, holdende en Krans i høire Haand¹⁾, blomstrer endnu i Meklenborg.

I. Georg Christof Koppelow til Siggelkow og Mentin levede 1625—1654. Gift med Trude v. Gamm af Huset Alt-Suerin.

Børn: II. 1—II. 5.

II. 1. Joachim Didrich Koppelow. Gift 1° med Dorethea Sophie Koppelow-Repsin († før 1669). 2° med Deliane Marie v. Møllendorff. Blandt 5 Børn af 1 Ægteskab var:

III. 1. *Jørgen Christof Koppelow*, f. 1655, var 1677 Cornet.

i fynske Rytt. Regt., 1678 Premierlnt., blev $\frac{14}{13}$ 1686 Captlnt. i Liv Regt. Dragoner, $\frac{19}{9}$ 1690 Capt., $\frac{17}{5}$ 1701 Major, $\frac{12}{8}$ 1707 Oberstlnt., virkl. Oberstlnt. $\frac{12}{10}$ 1709, haardt saaret 1710 ved Helsingborg og har da tjent 36 Aar²⁾, fik $\frac{28}{9}$ 1711 Afsked s. Oberst med 100 Rd. Pension³⁾. Død i Lybæk $\frac{19}{1}$ 1722⁴⁾. Gift 1685 med Anna Clarella v. Ahlefeldt, Datter af Geheimeraad Detlev v. A. til Haseldorf og Ida v. Pogwisch, f. 1652 i Flensborg, begr. $\frac{17}{1}$ 1730 i Unnerup. Af Børnene kjendes:

IV. 1. *Detlev Didrich Koppelow*, „Søn af Oberstlnt. i Liv Regt.“, f. i Pinneberg c. 1690, har 1708 tjent i 3 Aar som Kvartermester, $\frac{28}{10}$ 1709 Fændrik i Liv Regt. Dragoner, $\frac{8}{6}$ 1710 Lnt., død 1712⁵⁾.

IV. 2. *Margrete Elisabeth*, † c. 1735. Gift 1° med Capt. Hans Ulrich Koppelow (s. nedenfor), 2° $\frac{17}{6}$ 1730 i Unnerup med Henning Georg v. d. Lieth.

IV. 3. Sophie, dbt. i Vester Skjærninge 2 Paaske-dag 1688, begr. s. St. $\frac{9}{10}$ 1689.

¹⁾ Dansk Adelslex. I. 297. ²⁾ Ref. Sag. $\frac{4}{4}$ 1710, Personalh. Tidssk. 3 R. V. 21. ³⁾ Ref. Sag. $\frac{29}{9}$ 1711, $\frac{12}{10}$ 1711. ⁴⁾ Enkens Dødsanmeldelse i Brev til Detlev Ahlefeldt i Ark. paa Haseldorf. Febr. 1729 ansøger hun fra Kiel om Konfirmat. paa sit Testamente (Supplikprot. A. 7520 i Stadsark. i Slesvig. ⁵⁾ Ref. Sag. $\frac{29}{4}$ 1710, $\frac{25}{10}$ 1709, $\frac{1}{9}$ 1712.

- II. 2. *Engelcke Christoffer Koppelow* til Lütten Pritz, var 1657 Capt. Lnt. i Sehesteds Rytt. Regt. og blev fangen paa Fyen.
- II. 3. *Johan Ernst Koppelow*, var 1657 Enspænder i Henrik Sehesteds gev. Rytt. Regt., 1662 Lnt. i Rantzaus Rytt. Comp., 1663 Ritmester i Trampes Regt., blev 1670 Ritmester i fynske nationale Regt., i Juli 1675 i 1 fynske Regt., $\frac{8}{1}$ 1677 Major, $\frac{2}{10}$ 1677 Oberstlnt., død i Vantinge i Juni 1687, begr. i Vester Aaby. Gift paa sin Sygeseng i Vantinge $\frac{14}{8}$ 1687¹⁾ med Kirstine Brøns. $\frac{2}{12}$ s. A. søger Enken om Naadensaar eller at hun maa beholde Læhollensz (o: Leiholm i Vester Aaby) Gaard et Aar endnu. Han maa imidlertid have været gift én Gang før.
- III. 1. *Jørgen Johan (Joachim) Koppelow*, „Søn af Oberstlnt. i 1 fynske Regt.“²⁾, indstilles 1695 til Lnt. og havde da tjent 10 Aar s. Rytter og Underofficer, $\frac{22}{2}$ 1701 Lnt. i 1 fynske Rytt. Regt., $\frac{24}{11}$ 1705 Capt. Lnt., $\frac{18}{5}$ 1709 Ritmester, har da tjent 30 Aar og er flere Gange saaret³⁾. $\frac{25}{9}$ 1716 kar. Major, $\frac{29}{8}$ 1718 Afsked. Gift med S. C. v. Reichwedel. Kjøbte 1698 Vindebygaard paa Lolland, solgt 1711⁴⁾.
- IV. 1. *Eva Kirstine*, gift med Ritmester Henrik Esemann, † $\frac{10}{1}$ 1722, ansøger $\frac{4}{3}$ s. A. fra Slagelse om Hjælp til sig og et lille Barn⁵⁾.
- III. 2. *Hans Ulrik Koppelow*, „Søn af Obertlnt. i 1 fynske Regt., tjent fra 1690 som Menig i Pr. Georgs og jyske Regt., deltaget i 3 Campagner i Braband, haardt saaret ved Tønningen, hvoraf en stiv Fod“⁶⁾. $\frac{26}{8}$ 1701 Lnt. i Viborgske Regt., Capt. $\frac{28}{8}$ 1709, 1713 dømt fra Chargen paa Grund af sit Forhold ved Gadebusch (Dommen conf. $\frac{28}{12}$ 1713), indgav $\frac{4}{7}$ s. A. et Forsvar fra Glückstadt⁷⁾, an-

¹⁾ Vantinge Kbg. ²⁾ Ref. Sag. $\frac{4}{11}$ 1707. ³⁾ Ref. Sag. $\frac{17}{7}$ 1716. ⁴⁾ Lolland Falsters Panteprot., S. 471. ⁵⁾ Ref. Sag. $\frac{14}{11}$, $\frac{4}{8}$ 1722. ⁶⁾ Ref. Sag. $\frac{29}{1}$ 1705, $\frac{22}{4}$ 1709, $\frac{16}{4}$ 1710. ⁷⁾ Ref. Sag. $\frac{9}{8}$ 1713.

søger 1714 forgæves om en ærlig Afsked¹⁾. $\frac{9}{9}$ 1726 Capt. Vagtmester paa Frederikshald, død paa Veien derhen 1727²⁾. 1° gift i Glückstadt $\frac{9}{9}$ 1710 med Elisabeth Hedevig Crahm, † c. 1715, 2° c. 1716 med Margrete Elisabeth Koppelow (s. ovenfor)³⁾.

IV. 1. *Johan Didrich Koppelow*, Cornet i fynske Rytter Regt. $\frac{5}{9}$ 1718, Lnt. $\frac{20}{3}$ 1730, Afsked $\frac{21}{9}$ 1736, $\frac{7}{6}$ 1740 Prlnt. i Garnisonsregt., Afsked $\frac{29}{6}$ 1742. Hans Hustru Birgitte Hansdatter Schau døde i Kolding 1736, og han fik $\frac{9}{5}$ s. A. Till. til at sidde i uskiftet Bo med sin fire Aar gl. Datter⁴⁾.

IV. 2. *Hans Ulrik Koppelow*, sammen med Broderen forsørget af den polske Gesandt Plessen⁵⁾, blev fra Cadet Fændrik ref. i fynske gev. Inf. Regt. $\frac{27}{3}$ 1741, Afsked $\frac{19}{2}$ 1742.

IV. 3. *Detlef Christoffer Koppelow*, dbt. i Unnerup $\frac{16}{8}$ 1718, † $\frac{21}{1}$ 1794, Page og Kammerjunker ved det Glücksborgske Hof. $\frac{28}{8}$ 1739 Fændrik i Oldenb. gev. Inf. Regt., $\frac{5}{6}$ 1740 Secondlieut. Afsked som Capitain $\frac{5}{12}$ 1753. Fik $\frac{5}{11}$ 1763 Majors Karakter og 200 Rd. i Pension, indtil han kunde anbringes ved de slesvigske Veies Istandsættelse. Gift $\frac{26}{1}$ 1763 med Louise Weinigel, f. 1727, † paa Graasten $\frac{18}{1}$ 1798. Datter af Capitain Ferdinand August W. og Marie Hofman, og gift 1° $\frac{28}{2}$ 1745 (Rendsborg Garnisonskbg.) med Major Jacob Riegel, † $\frac{14}{9}$ 1756.

IV. 4. *Ernst Christoffer Koppelow*, dbt. i Unnerup $\frac{15}{12}$ 1719.

¹⁾ Ref. Sag. $\frac{80}{4}$, $\frac{11}{6}$ 1714. ²⁾ Ref. Sag. $\frac{20}{3}$ 1741. ³⁾ 1724 beder hun fra Unnerup om at beholde sin Fader Oberst J. C. K.'s Pension paa 100 Rd., yngste Datter, har 6 smaa Børn. Ref. Sag. $\frac{11}{12}$ 1724. ⁴⁾ Ref. Sag. $\frac{9}{6}$ 1736; Kolding Kbg. ⁵⁾ Ref. Sag. $\frac{20}{8}$ 1741.

- IV. 5. *Julius Hans Bertram Koppelow*, dbt. i Unnerup $\frac{6}{10}$ 1722, † s. Lieutenant i Polen.
- IV. 6. *Helmuth Jørgen Koppelow*, dbt. i Unnerup $\frac{30}{3}$ 1724, † s. St. 17 Sønd. eft. Trin. 1725.
- IV. 7. *Niels Johan Jørgen Koppelow*, dbt. i Unnerup $\frac{9}{5}$ 1726, † s. St.
- IV. 8. *Claus Christoph Koppelow*, dbt. i Unnerup Trin. Søndag 1727, † s. St. 19 Sønd. eft. Trin. 1728.
- II. 4. Carl Frederik Koppelow til Grabow og Sommerstorf. Gift 1° med Magdalene Øllegaard v. Barold, 2° med Sidonie Eleonore v. Grabow.
- III. 1. *Samuel Gotfried Koppelow*, f. paa Grabow, er 1730 38 Aar gl.¹⁾, altsaa f. c. 1692, † i Harrested $\frac{30}{1}$ 1775. $\frac{7}{11}$ 1709 Premierlnt. i Staffelds gev. Regt., mistede et Øie ved Gadebusch, $\frac{16}{2}$ 1717 Capt. i Oldenborgske gev. Regt., $\frac{1}{5}$ 1731 Drabant, $\frac{5}{11}$ 1732 Capt. i Schacks gev. Regt., Majors Kar. i Lollandske Regt. $\frac{9}{4}$ 1734, Oberstlieut. $\frac{12}{4}$ 1745, Oberst Kar. $\frac{15}{7}$ 1750, Oberst og Chef for sjæll. nat. Inf. Regt. $\frac{7}{2}$ 1759, Generalmajors Kar. $\frac{22}{4}$ 1761. Gift 1725 med Dorethea Anna Catharina v. Pentz, † i Kjbhv. $\frac{28}{10}$ 1767, 66 Aar gl.²⁾, begr. i Garnisonskirken.
- IV. 1. *Dorethea Magdalena*, f. $\frac{20}{12}$ 1726³⁾, † $\frac{24}{5}$ 1798. Gift $\frac{4}{8}$ 1752³⁾ med Generalmajor Barthold Hartvig v. Schack, f. $\frac{23}{10}$ 1719⁴⁾, † $\frac{15}{10}$ 1791 i Nyborg.
- IV. 2. *Antoinette Sophie Louise*, f. 1728, † 1765. Gift 1° 1757⁵⁾ med Capitain Joachim Zacharias v. Grape, f. 1700 paa Wackerau i Pommern, † $\frac{14}{1}$ 1763⁶⁾, gift 1° $\frac{28}{2}$ 1743 med Gertrud Dorethea Elisabeth v. Elvers. 2° ægtede hun $\frac{3}{8}$ 1764 Capitain Carl Frederik Colmar.
- IV. 3. *Carl Frederik Vilhelm Koppelow*, f. 1730. Fæn-

¹⁾ Conduiteliste 1730. ²⁾ Adr. Cont. Efterr. ³⁾ Enkekassen. ⁴⁾ Enkekassen; i Personalh. Tidssk. 2 Række II, 57 siges han døbt $\frac{12}{8}$ 1724. ⁵⁾ Ref. Sag. $\frac{5}{1}$ 1757. ⁶⁾ Enkekassen, Ref. Sager $\frac{16}{8}$ 1763.

drik i Lollandske Regt. $27/8$ 1747, Secondlieut. $4/10$ 1747, † i Kjbhv. $13/2$ 1754¹⁾), 24 A. gl., begr. fra Garnisonskirken.

IV. 4. *Ernst Gottfried Koppelow*, f. c. 1734, var 1754 20 Aar gl. og Page hos Markgreven af Brandenburg Culmbach²⁾). $17/4$ 1764 Second Ritm. i sjæll. Ryt. Regt., Afsked 1767. Død i Nyborg $22/10$ 1812. Ugift.

III. 2. *Jørgen Ernst Koppelow*, Fændrik i danske gev. Fod Regt. $20/8$ 1709, Secondlieut. $13/4$ 1710, Premierlieut., $13/12$ 1712. † 1715³⁾).

II. 5. *Cort Christoffer Koppelow*, f. i Meklenborg c. 1624. „Var som Cornet med i Slaget ved Nyborg, først Page hos Feltherren Schack, derpaa Cornet i Brockenhuuses Regt., Lieutenant 1677, Ritmester 1678⁴⁾). 1680 var han Lieutenant ved det søndenfjeldske Cavalleri, blev $3/11$ 1688 Ritmester (nordenfjelds), havde 1699 Guldalske Comp., men indstilledes $28/9$ s. A. af Gyldenløve til Afsked. Major. $17/4$ 1700 Commandant paa Munkholm, hvorfra han afgik 1704 (Eftermanden udnævnt $13/8$ s. A.), men beholdt Gagen og Værelserne paa Fæstningen sin Livstid. Han døde $13/3$ 1705 i Støren hos Datteren Dorethea. Gift med Marie Jachobi, der $2/10$ 1713 fik 50 Rd. i Pension⁵⁾).

III. 1. *Dorethea*, † i April 1706. Gift med Jørgen Schjelderup, f. 1666, † $8/6$ 1706, Præst i Støren⁶⁾).

III. 2. *Henrik Koppelow*, † i Kjbhv. i Juli 1708⁷⁾), blev $13/12$ 1687 fra Konstabel Fyrværker i Kjbhv., $9/10$ 1694 Lieutenant ved Tøihus Comp., fik $15/1$ 1695 Capt. Lieut. Kar. Var 1690—95 udenlands ved Tropperne i Braband, $31/12$ 1695 Capt. og Compagnichef i Frederikstad i Norge, fik $31/12$ 1697 Reisepas til en Campagne med de allierede Armeer, $25/4$ 1702 Reise-

¹⁾ Ref. Sager $20/9$ 1754. ²⁾ Memorialer 1754 K. ³⁾ Ref. Sager $6/4$ 1715, hvor han urigtigt kaldes Ernst Christoffer. ⁴⁾ Ref. Sager $24/11$ 1705. ⁵⁾ Ref. Sager $18/6$ 1725. ⁶⁾ Erlandsen, Trondhjem Geistl. S. 191. ⁷⁾ Bevill. til at begr. 14 Dage over ordin. Tid af $27/7$ 1708 (Sjæll. Reg.).

pås til Italien til vore Tropper, $\frac{1}{2}$ 1701 Major, $\frac{16}{1}$ 1703 Oberstlieutenant og forsat til Danmark. Gift med Charlotte Elisabeth Storm, f. c. 1672, begr. $\frac{9}{9}$ 1757, Datter af Generalmajor Arved Christen S. til Holleby og Anna Maria Kock. Hun søgte 1708 om Pension og har da 2 smaa Børn¹⁾. Hun ægtede 2° c. 1715 Capitain Frederik Chr. Reichwein²⁾.

IV. 1. *Conrad Koppelow*, f. c. 1703, blev 1716 Sergeant i Trondh. Regt., $\frac{15}{8}$ 1718 Secondlieut. i 2 Trondh. Regt., reduceret 1720³⁾. Han blev som Secondlieut. i sjæll. gev. Regt. $\frac{17}{2}$ 1727 dømt fra Chargen, men $\frac{31}{8}$ s. A. benaadet mod at degrades i 3 Mdn.; atter 1728 paa Grund af Drukkenskab dømt til at degraderes⁴⁾. 1737 boede han hos Moderen paa Hvalør ved Frederikshald, hvorfra han søger Ansættelse⁵⁾; han er da 34 Aar gl.

III. 3. *Ludvig Koppelow*, f. c. 1687 i Børsens Thinglaug, Strinde Fogderi⁶⁾, var 2 Aar Underofficer ved Artilleriet i Kjbhv., 7 Aar i Fodgarden, „saaret ved Helsingborg i Ansigtet og durch und durch, 14 Dage derefter forbunden i Fangenskabet i Falkenberg, udløste sig selv, har 1710 2 Brødre i Grenadécorpset og en Oberstlieut. i Art.“⁷⁾. Han blev $\frac{19}{12}$ 1710 Secondlieut. i Pr. Chr. Regt., $\frac{5}{10}$ 1711 Premierlieut., saaret 1712 ved Gadebusch, og fik 1720 Till. til at afstaa sin Plads⁸⁾. Levede 1748 i Trondhjem Amt. Gift i Glückstadt $\frac{7}{5}$ 1716 med Jomfru Rolfsen.

III. 4. *Frants Christian Koppelow*, blev $\frac{24}{4}$ 1706 Secondlieut. i Grenadécorpset, $\frac{28}{10}$ 1709 Premierlieut. Han døde i Kjbhv. 1711⁹⁾, begr. fra Garnisonskirken $\frac{26}{8}$.

III. 5. *Conrad Christoffer Koppelow*, blev Secondlieut. i Grenadécorpset $\frac{4}{7}$ 1710, † s. A., begr. fra Garnisonsk. $\frac{11}{12}$. Kongen

¹⁾ Ref. Sager $\frac{20}{10}$ 1708. ²⁾ Personalh. Tidssk. 4 R. 3 Bd. S. 94 ff.
³⁾ Ref. Sager $\frac{19}{6}$ 1726. ⁴⁾ Ref. Sager $\frac{28}{1}$ 1728. ⁵⁾ Ref. Sager $\frac{25}{2}$ 1737.
⁶⁾ Personalh. Tidssk. II. S. 52, hvor Boksens Thingl., Sternde Fogderi formentlig er en Feillæsning. ⁷⁾ Ref. Sager $\frac{16}{8}$, $\frac{21}{11}$ 1710. ⁸⁾ Ref. Sager $\frac{28}{11}$ 1720.
⁹⁾ Ref. Sager $\frac{20}{4}$ 1711.

bevilliger, at hans Tractement maa staa aabent til 1711 til at bestride hans Begravelsesomkostninger med¹⁾.

- III. 6. *Jørgen Christoffer Koppelow*, f. c. 1683, blev $10/1$ 1702 fra Constabel Fyrværker ved Artilleriet i Frederikstad, $11/11$ 1707 Secondlieut. i Cicignons gev. Inf. Regt., $2/5$ 1713: Lieutenant i Øtkens gev. Dragoner, $5/10$ 1715 Capitainlieut. og $25/4$ 1718 Capitain og Compagnichef. $26/8$ 1719 forsat til Poulsens gev. Dragonregt., men kom $13/12$ 1720 til Øtkens nat. Dragoner, hvor han havde Frølandske Comp., fik $25/4$ 1729 Majors Kar. og blev Secondmajor $2/1$ 1730, fik Oberstlieut. Kar. $22/4$ 1735 og blev virk. Oberstlieut. $31/7$ 1744. $4/9$ 1747 fik han Oberst Kar. og blev $15/7$ 1750: Chef for 3 søndenfjeldske nat. Dragonregt. (Vestre Hedemarkske Comp.). $28/7$ 1751 fik han Stangeske Comp. af samme Regt., Generalmajor $31/3$ 1755 og afskediget 1759 (Eftermand udnævnt $5/10$ s. A.). Han døde paa Frederikshald i April 1770, 87 A. gl.²⁾. Boede 1750—59 paa Gaarden Kjønerud i Stange. Gift c. 1716 med Magdalene Margrete Ibenszon (Ibensen, Ibensohn), † i Christiania $1/12$ 1757³⁾, begravet i Stange (Hedemarken) $22/12$ s. A. Formentlig eneste Barn:

- IV. 1. *Maren Margrete*, f. c. 1719, † $13/1$ 1800. Gift i Spydeberg $23/8$ 1737 med Oberst Frederik Daniel Rosing, † $1/9$ 1785.

- III. 7. *Johan Ernst Koppelow*, blev 1698 Fyrværker paa Kongsvinger, $19/2$ 1707 Stykjunker i Frederikstad, $16/11$ 1714: Lieut. ved Art. i Trondhjem. 1715 erklærer Oberst Wilster, at han er „liderlig og debouchirt“ samt omtaler, at han er i Slægt med Familien Storm⁴⁾. Han døde 1719 (meldt $17/6$ s. A.)⁵⁾.

Paa Stamtavlen kan ikke findes Plads til:

Frederik Vilhelm Koppelow, blev $17/4$ 1741 surnummer. Fæn-

¹⁾ Ref. Sag. $20/4$ 1711. ²⁾ Adr. Cont. Efterr. 1770 Nr. 73; findes ikke begr. i Stange. ³⁾ N. Hist. Tidssk. 2 R. II. 129. ⁴⁾ Ref. Sager $4/1$ 1715. ⁵⁾ Ref. Sager $25/7$ 1719.

drik i sjæll. gev. Inf. Regt., virk. Fændrik i Bornh. Regt. $27/7$ 1742, Secondlieut. $19/7$ 1743, Afsked $6/12$ 1745. 1743 søger han om Orlov til Meklenborg, da hans Forældre ere syge.

Christoffer Koppelow, blev $7/10$ 1702 Fændrik i 2 Dragon Regt. i keiserlig Tjeneste, 1703— $31/7$ 1706 Fændrik i Gersdorfs Dragon Regiment. Nedhugget af Fjenden 1706.

Dorethea Elisabeth, † 13 Octbr. 1779¹⁾. Gift $7/2$ 1760 med Tøihusforvalter i Rendsborg Justitsraad Søren Michelsen, † $9/1$ 1802. Hun var opdraget hos Grevinde Schack.

XIV. v. Kørbitz.

Af C. E. A. Schøller.

Den gamle Adelslægt Kørbitz (Kürbitz) stammer fra Sachsen, hvor dens Stammeslot af samme Navn laa i Amtet Meissen, og hvor den eiede anseelige Godser²⁾. Vaaben: tværdelt, øverste Felt delt af rødt og sort, nederste Felt Sølv; paa den kronede Hjelm en rød spids Hue med Hermelins Opslag, besat med 9 vexelvis blaa, gule og røde Strudsfer³⁾.

Hans Caspar Kørbitz til Schmiedeberg, Falkenhayn, Hausdorf m. m. i Amterne Meissen og Torgau, f. $20/12$ 1581, † $5/10$ 1639, chursachsisk Hofmester, var som saadan tilstede i Kjøbenhavn ved den udvalgte Prins Christians Bryllup. Gift 1° 1606 Søndag Quasimodo med Marie v. Losz, † $23/2$ 1626; 2° $4/4$ 1627 med Elisabeth Blancken. Af 1 Ægteskab 8 Børn, hvoraf kun a. 1. og b. 1. bleve voxne, af 2det 1 Datter og 4 Sønner, hvoraf kun c. 1. kom i Forbindelse med Danmark⁴⁾.

a. 1. *Johan Christoffer K.*, f. i Meissen $13/8$ 1612, † i Kjøbenhavn $20/8$ 1682. Blev 1634 Hofjunker hos den udvalgte Prins paa Nykjøbing Slot, $30/9$ 1639 Hofmarskal og Raad⁵⁾. Gift

¹⁾ Kgl. Ordres og Resol. 1779, Nr. 520. ²⁾ Valentin König, Adelshistorie III. S. 582; Gauhe I. 1065; Kneschke V. 208; Ledebur I. 463. ³⁾ Lex. over adelige Familier I. S. 294. ⁴⁾ En Broder til Hans Caspar K. var Frederik K. til Windgräben, sachsisk Kammerjunker, f. $9/7$ 1589, † $23/11$ 1659, gift 1° $12/4$ 1616 med Anna Magdalene Arnim, 2° $17/1$ 1659 med Anna Marie v. Dehler. En Søn af ham, Johan Chr. K., f. 1618, døde $6/8$ 1679 som Gottorpsk Capitain i Garden, begr. i Slesvig Domkirke. ⁵⁾ Prins Chr. d. Vtes Kammerregnskab 1645—47.

paa Nykjøbing Slot $\frac{7}{10}$ 1649 med Kirstine Lützow, f. c. 1615, Datter af Marskal Hartvig L. til Thurow og Anne Schack. Denne, der havde været Hofjomfru paa Nykjøbing Slot, var 1646¹⁾ bleven gift med Knud Ulfeldt til Hverringe og Hellerup († 1647). $\frac{13}{6}$ s. A. blev han naturaliseret som dansk Adelsmand. Da Prinsesse Marie Sibylle 1652 forlod Danmark, tog han Bopæl paa Hellerup, hvor han forblev til 1657²⁾. $\frac{26}{6}$ 1654 fik han kgl. Ordre til at være Marskal ved Joachim Fred. Pentz's Bryllup i Odense³⁾. $\frac{21}{4}$ 1655 forlenet med Ide og Marker Len i Norge, fratraadt $\frac{8}{7}$ 1658⁴⁾. $\frac{22}{4}$ 1657 Generalkrigscommissair, Hofmarskal $\frac{14}{1}$ 1658— $\frac{1}{1}$ 1661, Lensmand over Københavns Len og Amt $\frac{8}{5}$ 1658; Rigsraad, Rigmarskal, Assessor i Høiesteret, i Stats- og Krigscollegiet $\frac{22}{11}$ 1660, Stiftsbefalingsmand over Sjælland Stift 1662, fra Jan. 1662 tillige Amtmand over Roskilde Amt; Elefantridder $\frac{11}{10}$ 1663, tillige Administrator over Frederiksborg og Kronborg Amter $\frac{1}{5}$ — $\frac{4}{7}$ 1662, fik $\frac{17}{2}$ 1664 Inspectionen over Merløse Herred, fratraadt $\frac{24}{7}$ 1671; $\frac{3}{10}$ 1665 Ordre til at modtage Ibstrup Gaard og Gods samt administrere samme med Københavns Amt; Chef for det tyske Cancelli fra Febr. 1668— $\frac{18}{3}$ 1676, Medlem af Geheimeconseillet 1670, Chef for Generalcommissariatet 1674—77, Vicepræsident i det høie Krigsraad 1676, $\frac{8}{8}$ 1675 Administrator af Abrahamstrup Len, fratraadt $\frac{9}{4}$ 1681. $\frac{24}{7}$ 1663 havde han af Kronen faaet Skjøde paa Hellerup⁵⁾.

Ifølge hans og Hustrus Testamente⁶⁾ skulde Hellerup gaa over til Kørbitz's Søstersøn J. C. Lützelburg og i Tilfælde af

¹⁾ I Prins Chr.'s Kammerregnskab 1646—47 anføres: 1000 Rd. laant af Prinsen fra Mikkell Madsen i Nakskov til Velb. Hans Ulfeldts Bryllup i København til St. Mikkelsdag 1646. ²⁾ Hellerup havde Knud Ulfeldt $\frac{10}{6}$ 1646 skjænket sin Hustru „hendes Livstid at nyde“. Efter hendes Død skulde Gaarden gaa over til Mandens Slægt, hvad der i Tidens Løb blev ensbetydende med, at den skulde tilfalde Corfitz Ulfeldt, der havde udkjøbt sine Medarvinger. Ved Høiesteretsdommen af 1663 hjemfaldt Korfits U.'s Arveret til Kronen (s. Smith, Eleonora Christine paa Maribo Kloster, S. 34 ff.). ³⁾ Fynske Tegn. VII. 172. ⁴⁾ Norske Rigsregistr. 11 Bd. S. 311, 12. Bd. S. 194. ⁵⁾ S. iøvrigt Biogr. Lex.; Danske Saml. 2 R. VI, Universitetsprogram. ⁶⁾ Bev. til at oprette Test. af $\frac{6}{6}$ 1675 i sjæll. Reg. 29, S. 621; 4 Codiciller til deres Test. af $\frac{10}{10}$ 1682 og $\frac{30}{12}$ 1684, conf. $\frac{5}{12}$ 1699, i sjæll. Reg. 41, S. 79.

dennes Død til K.'s Halvbroder, Hans Caspar K. Fru Kirstine Lützwow døde i Kjøbenhavn $16/10$ 1693, bisat i Trin. K. $6/11$.

- b. 1. *Elisabeth*, gift 1634 med Sebastian Lützelburg til Zscheckwitz, sachsisk Oberforstmester. En Søn af hende, Johan Christoffer L., Kammerjunker hos Prins Jørgen, der var Arving til Hellerup, døde i Kjøbenhavn 1677, begr. fra Trin. K. $7/1$ ¹⁾.
- c. 1. *Hans Caspar Korbitz* til Billersrieth, Trebs m. m., f. $5/10$ 1629, † $21/11$ 1691. Kom ved Faderens Død 1639 til Hoffet paa Nykjøbing Slot til 1642²⁾, derpaa opdraget sammen med Christen Tomesen Sehesteds Børn; efter Ordre af $2/10$ 1645 optaget frit i Sorø Skole³⁾, hvor han blev til Marts 1648; et Aar Hofjunker paa Nykjøbing, hvorpaa han reiste i Udlandet 2 Aar paa Prinsesse Marie Sibylles Bekostning; da denne 1652 ægtede Hertugen af Altenburg, fulgte han hende som Hofjunker, blev siden sachsisk Kammerraad, 1668 Hofraad i Koburg, 1672 Hofkammerdirecteur i Saalfeld. 1683 kom han atter til Danmark, hvor han s. A. af Rigsmarskens Enke havde faaet overdraget Hellerup, blev $17/6$ 1684 dansk Etatsraad, fra hvilken Dag han ved kgl. Befal. fik 600 Rd. aarl. Pension. 1690 vendte han tilbage til Sachsen, hvor han blev Geheimeraad og Arveskænk i Grevskabet Henneberg⁴⁾. Gift 1° i Juni 1654 med Magdalene Cathrine v. Vippach, † $2/8$ 1662, 2° i Novbr. 1663 med Sophie Elisabeth Thoss v. Erlebach, † 1719.

Børn (af 2det Ægteskab) a. 2.—d. 2.:

- a. 2. *Johan Christoffer Korbitz*, † $24/12$ 1726, bisat i Trin. Kirke $7/1$ 1727. Blev $21/5$ 1700 Major i Rodsteens Dragon Regt. i Italien, men fik Afsked 1702; ansattes $25/6$ 1708 som Oberstlieut. i Generalstaben, $9/4$ 1710 forsat til 1 sjæll. Rytter Regt.; Oberst Kar. $18/7$ 1712, virk. Oberst og Chef for 1 fynske Rytter Regt. $21/6$

¹⁾ Bevill. til Begr. om Aft. i sjæll. Reg. 30, S. 313. ²⁾ „Givet Caspar v. Korbitz, forrige Page, til Aftakning og Klæder 120 Rd. $8/10$ 1642.“ Prins Christians Kammerregnskab. ³⁾ Sjæll. Tegn. ⁴⁾ Valentin König, Adelsh. III. 582.

1717, Generalmajor $\frac{8}{2}$ 1723, Overkrigssecretair $\frac{29}{10}$ 1725. Gift 1700 med Charlotte Sophie v. Harstall, f. i Jan. 1680, † paa Ferritslevgaard i Rolsted Sogn $\frac{1}{8}$ 1760¹⁾, 80 A. 7 Mdr. gl., begr. i Hellerup $\frac{8}{8}$, Datter af Overstaldmester Christian Ulrik H.

Efter Faderen arvede han Hellerup; efter Svigerfaderen Halvdelen af Berritsgaard, hvis anden Halvdel han ved Skjøde af $\frac{6}{12}$ 1724 købte af Svigerinden Dorethea Magdalene, Enke efter Oberst Frederik Lützow. Enken solgte 1739 Hellerup og flyttede til Ferritslevgaard, hvor hun havde forbeholdt sig fri Bolig sin Livstid²⁾. Børn: a. 3.—e. 3.

a. 3. *Johan Christian Kørbitz*, f. c. 1705³⁾. $\frac{18}{7}$ 1721 kar.

Cornet i 1 fynske Rytter Regt.; $\frac{28}{12}$ 1722 virk. Cornet; $\frac{19}{11}$ 1725 kar. Secondlieut., $\frac{28}{4}$ 1727 Lieutenant i Garden til Hest, † 1729 i Kjbhv., begr. $\frac{30}{3}$ fra Trin. K.

b. 3. *Elisabeth Sophie*, † før 1760. Gift med Oberstlieutenant Anton Lebrecht v. Lattorf⁴⁾. Hun fik $\frac{25}{4}$ 1733 60 Rd. aarl. Pension. Hendes eneste Barn Sophie Charlotte L. opholdt sig hos Mormoderen til dennes Død.

c. 3. *Frederikke Dorethea*, † i Kjbhv. $\frac{10}{9}$ 1750, bisat i Trin. Kirke $\frac{15}{9}$ ⁵⁾, gift 1734⁶⁾ med Generallieutenant Otto Christof v. d. Osten, f. 1708, † i Fredericia $\frac{5}{7}$ 1773; han blev gift 2° i Glæsborg $\frac{10}{12}$ 1752⁷⁾ med Sophie

¹⁾ Skiftet begyndt $\frac{2}{8}$; Boet var insolvent (Odense Amts Skifteprot.). ²⁾ $\frac{18}{4}$ 1760 ansøger hun Stiftamtmanden i Odense om en Portion af Lundegaards Legat og anfører da, at hun har 300 Rd. i Pension samt en Del Gjæld. (Odense Amtsark. Nr. 189). ³⁾ Benzon.

⁴⁾ Mathias v. Lattorf til Klinicken, gift med Margrete Gisela v. Ratken.

Mathias Vilhelm til Klinicken, f. 1651.
gift med Clara Davier.

Johan Didrik, gift med Johanne Antonie v. Metschen. Faldt som Oberst ved Helsingborg 1710.

Anton Lebrecht, Afsked som Oberstlieut. $\frac{17}{10}$ 1731, gift med E. S. Kørbitz.

Mathias Philip, Afsked som Major 1710, da Faderens og Onkelens Død gjør hans Nærværelse nødvendig for Overtagelsen af Godserne.

⁵⁾ Bev. for Manden til at sidde i uskiftet Bo af $\frac{30}{8}$ 1750. ⁶⁾ Ansøgning om Till. til Ægteskab i Ref. Sager $\frac{10}{6}$ 1734. ⁷⁾ Bev. til at skifte med Samfrænder $\frac{5}{4}$ 1752.

Amalie Dyre, Enke efter Oberstlieut. Johan Nicolai Rosenørn til Meilgaard¹⁾.

d. 3. *Vilhelmine Marie*, † ³⁰/₁₀ 1769. Gift 1741 med Professor Søren Hee, f. i Odense ²/₆ 1706, † s. St. ¹⁵/₁₂ 1756.

e. 3. *Johan Christoffer Kørbitz*, f. ¹⁰/₃ 1715²⁾, † paa Lammehave ⁴/₁ 1789³⁾. Blev i Febr. 1727 Page⁴⁾, ¹¹/₃ 1733 Cornet i jydsk Rytter Regt. ¹⁵/₄ 1735 Lieutenant, ¹⁸/₆ 1745 Capitain i sjæll. nat. Inf. Regt., ²⁵/₈ 1751 forsat til fynske nat. Regt., fik ¹/₄ 1756 Majors Kar., Tertsmajor ⁷/₉ 1757, Secondmajor ¹/₈ 1759, Afsked som Oberstlieut. ¹⁷/₄ 1765. Eier af Lammehave. Gift ³⁰/₁₀ 1748 (Ringe Kbg.) med Eleonore Elisabeth Beenfeldt, dbt. ²⁸/₆ 1724, † paa Lammehave ¹/₁₁ 1796, Datter af Generallieutenant Herman Fred. B.⁵⁾
Børn: a. 4.—h. 4.

a. 4. *Herman Frederik Kørbitz*, dbt. i Ringe ²²/₃ 1750, † paa Lammehave ²⁸/₇ 1808⁶⁾ som Slægtens sidste Mand i Danmark, begr. i Ringe. Han havde 1759 i 2 Aar været Menig i fynske Nat. Inf. Regt.⁷⁾, blev ²³/₇ 1760 Cornet i 3 jydsk Rytter Regt., ¹⁸/₆ 1772 Premierlieut., ¹⁶/₁₀ 1776 Ritmester, ³⁰/₄ 1783 Generaladjutant. Eier af Lammehave. Gift 1° ⁵/₈ 1797 (Ringe Kbg) med Anna Kirstine Carlsen, † paa Lammehave ¹⁴/₁₂ 1799⁸⁾ i sit 43 Aar; 2° ¹⁶/₃ 1805 (Ringe Kbg.) med Johanne Marie Rasmussen⁹⁾, † paa Lammehave ²⁵/₈ 1815, 45 Aar gl.; hun blev gift 2° ⁷/₁₂ 1810 (Ringe Kbg.) med Lieutenant, senere Overkrigskommissair Erik Chr. Tommerup, † ⁹/₉ 1828, (han gift 2° ¹³/₁₂ 1815 (Gestlev Kbg.) med Hedevig Sehestedt).

Datter: a. 5.

¹⁾ Danmarks Adels Aarb. IV. 377. ²⁾ Benzon. ³⁾ Fyens Stifts Adresseavis 1789, Nr. 15. ⁴⁾ Geneal. Herald. Selskabs Generalia 4° Nr. 10. ⁵⁾ Jvf. Personalh. Tidssk. 4 R. 3 Bd. S. 218; kgl. Bevill. ²¹/₁ 1780 for K. og Hustru til at disponere over deres Midler. ⁶⁾ Fyens Stifts Adresseavis 1808, Nr. 119. ⁷⁾ Ref. Sag. ¹⁹/₁ 1759. ⁸⁾ Fyens Stifts Adresseavis 1799, Nr. 151. ⁹⁾ Indkaldelse i Fyens Adresseavis 1814, Nr. 4, hvoraf fremgaar, at alle Kørbitz's Arvinger, til hvem Enken efter Testamente af ⁷/₈ 1805 skulde betale 3000 Rd., naar hun atter giftede sig, da vare døde.

- a. 5. *Eleonore Elisabeth Cathrine Dorethea Gottholdine*, f. paa Lammehave $^{12}/_{12}$ 1799, † s. St. $^{16}/_{12}$ s. A.
- b. 4. *Charlotte Dorethea Gottholdine*, f. $^{15}/_{3}$ 1751, dbt. i Ringe $^{21}/_{3}$, † i Veile $^{29}/_{4}$ 1821. Gift $^{11}/_{10}$ 1781 med Kammerjunker Hans Fred. Brüggmann til Meilgaard, f. $^{2}/_{2}$ 1742, † $^{1}/_{4}$ 1800¹⁾.
- c. 4. *Johan Christoffer Kørbitz*, dbt. i Ringe $^{26}/_{8}$ 1752, † paa Anderupgaard $^{5}/_{12}$ 1807²⁾. Blev $^{12}/_{4}$ 1769 virk. Secondlieut. i fynske Dragon Regt., $^{11}/_{7}$ s. A. Hofjunker, $^{21}/_{10}$ 1774 Kammerjunker, $^{2}/_{1}$ 1783 virk. Premierlieut., $^{21}/_{1}$ s. A. Afsked som Ritmester, s. A. Kammerherre. Eier af Anderupgaard. Gift $^{7}/_{3}$ 1783 med Ida Sophie Bülow, f. i Kolding $^{4}/_{5}$ 1736, † paa Veirup $^{4}/_{6}$ 1801, Enke efter Major Hans Brockenhuus Løwenhielm til Veirup³⁾.
- d. 4. *Magdalene Cathrine Ulrikke*, dbt. i Ringe $^{9}/_{6}$ 1753, begr. s. St. $^{21}/_{8}$ 1757.
- e. 4. *Christoffer Paul Kørbitz*, dbt. i Ringe $^{21}/_{8}$ 1754, † $^{12}/_{5}$ 1778. Reform. Cornet i jyske Cav. Regt. $^{9}/_{9}$ 1761, Premierlieut. i 1 sjæll. Rytter Regt. $^{10}/_{2}$ 1773, Secondlieut. i Hestgarden $^{6}/_{10}$ s. A., Premierlieut. $^{30}/_{1}$ 1777.
- f. 4. *Claus Vilhelm Kørbitz*, Daaben public. i Ringe $^{30}/_{12}$ 1756, begr. s. St. $^{8}/_{1}$ 1757.
- g. 4. *Frederik Christian Kørbitz*, dbt. i Ringe $^{14}/_{3}$ 1758, begr. s. St. $^{27}/_{9}$ s. A.
- h. 4. *Johan Sigismund Kørbitz*, dbt. i Ringe $^{15}/_{11}$ 1762, begr. s. St. $^{24}/_{1}$ 1770.
- b. 2. *Mauritz Frederik Kørbitz*, begr. i Kjbhvs. Trin. Kirke $^{6}/_{6}$ 1679, opdraget fra 1677 hos Rigsmarsken.
- c. 2. *Johanne Sophie*, f. c. 1666, † i Rønninge 1757, 91 Aar mindre end 4 Uger gl., begr. $^{29}/_{1}$ (Rolfsted Kbg.). Hun havde 1722 udlaant den lille Arvekapital, som hun havde ført med sig fra Sachsen, til Broderen Overkrigssecretairen, men mistede den ved dennes Død paa Grund

¹⁾ Jvf. Danmarks Adels Aarb. ²⁾ Fyens Adresseavis Nr. 152; Dødsfaldet bekendtgjort af Øvrigheden. ³⁾ Jvf. Danmarks Adels Aarb. XIV, 95.

af Boets slette Tilstand. Boede paa Hellerup til Gaardens Salg 1739, da hun flyttede til Rønninge, hvor hun havde leiet et Hus af Præsten¹⁾.

- d. 2. *Johan Frederik Vilhelm Korbitz*, f. c. 1669, † i Rønninge ^{21/11} 1740²⁾, 71 Aar gl., begr. ^{80/11} (Rolfsted Kbg.). Havde 1702 i 7 Aar været Capitain i sachsisk Tjeneste paa Morea, da han s. A. fra Italien forgjæves ansøger om at faa Broderen Johan Christoffers Compagni i Rodsteens Dragoner³⁾. Havde ligesom Søsteren laant Broderen, Overkrigssecretairen sine Midler, hvorfor han fik fri Bopæl paa Hellerup og siden flyttede til Rønninge.

En i Svendborg ^{18/2} 1815 død Capitain Joh. Carl Lorentz Korbitz (saaledes kaldes han i Aviserne og af Skifteretten) hed rettelig J. C. L. Kørber (hvad han ogsaa kaldes i Frue Kirkebog i Svendborg⁴⁾). Han var Capitain i Kronens Regiment.

Et Brev fra Forfatteren Budde med Bidrag til hans Levnetsbeskrivelse.

.Ved J. L. Lybecker.

I den af Boghandlerforeningen i 1893 udgivne Litteraturtidende stod blandt andre smaa „Forfattermedailloner“ en lille Biografi af Budde, een Side stor. Selv om visse af de heri anførte Kendsgerninger fra hans Livshistorie optoges fra det neden gængivne Brev, blev der dog ikke Plads til at optage mere deraf end at det sikkert fortjener i sin Helhed at gengives med hans egne Ord, der saa meget bidrage til at belyse hans Personlighed. Red.

¹⁾ Odense Amts Arkiv Nr. 188; Odense Bispeark. ²⁾ Odense Amts Ark. Nr. 185; Skiftet i Odense Amts Skifteprot. Arvingerne vare foruden Søsteren Johanne og Broderen Johan Christoffers Børn hans afdøde Søster Magdalene Sibylles Børn, der boede i Sachsen, nemlig en Datter gift med Geheimeraad Christof Sigismund Benckendorff i Beredt og en Datter Fru Christine Nicolaitz. ³⁾ Memorialer 1702. ⁴⁾ Denne samt mange andre Oplysninger skyldes velvillig Meddelelse fra Hr. Provinsarkivar Wad i Odense.

Holstejnsminde ved Fuglebjerg den 11te November 1893.

Højstærede

Hr. Forlagsboghandler Lybecker!

Maa jeg i al Oprigtighed bringe Dem en Tak, fordi De saa venlig har tænkt paa mig, men jeg kan ikke lade være i samme Aandedræt at føje til, at jeg blev forundret over, at De kunde tænke paa at bringe et Billede¹⁾ og en Omtale af en qua Forfatter saa lidet kjendt og lidet omtalt og paaagtet Forfatter som mig. Jeg veed meget godt selv, og er ikke engang be- drøvet derover, at det aldrig kunde falde Nogen ind at tænke paa mig, naar der er Tale om Øjeblikkets danske Forfattere, og at der i og for sig heller ikke er nogen Grund dertil. Og jeg er virkelig bange for, at De heller ikke faar nogen Fornøjelse deraf, thi mit Ansigt og min Historie er akkurat lige saa lidt betydende som min æstetiske Produktion og vil næppe kunne interessere Nogen. Men, som sagt, jeg er Dem af Hjærtet tak- nemmelig for Deres venlige Tanke og vil gjerne, saa vidt jeg formaar, opfylde Deres Ønske om et Par Meddelelser om min ubetydelige Livshistorie, men „karakteristiske“ Smaatræk er jeg bange, der er meget Lidet af, for ikke at sige Intet, og jeg er aldrig kommet i Berøring med Mænd af virkelig literær Betyd- ning, naar jeg undtager H. C. Andersen og C. Ploug.

Nu ja — hvert Menneskes Livshistorie har jo alligevel sit Karakteristiske, og det Karakteristiske ved min er, at der er mange Ting, jeg gjerne har villet være, og Ingenting af dem, jeg er blevet.

Jeg er født i Holbæk, men kom først til Bevidsthed om mig selv i Jylland, hvor min Fader blev Præst, da jeg var et Aar gammel, og hvor jeg ærlig og oprigtig tog fat paa at blive en god Jyde. I Rimsø ved Grenaa, midt imellem Molboerne og Kronjyderne, begyndte jeg med Flid min Uddannelse i den Ret- ning og lod mig villigt undervise i Molboernes Livsvisdom og

¹⁾ Det Billede, jeg sender Dem, ligger en 14—15 Aar tilbage i Tiden, men det er det Eneste, jeg har, og jeg er bange, der ikke er noget andet at opdrive, for jeg er ikke blevet fotograferet i mange Aar. Men De maa gjerne sætte nogle Rynker til. Erb. L. Budde.

Kronjydernes rolige Sejhed. Da jeg var en halv Snes Aar gammel, drog jeg med mine Forældre til Børglum i Vendsyssel og blev hjemme paa den Jordbund, hvor Vendelboernes støtte Kraft groede. Jeg søgte at tilegne mig den i et frisk og ubundet Hyrdeliv med Byens opvoxende Ungdom paa den dejlige Skrois-hede, der strakte sig stor og alvorlig ud foran Børglum Præste-gaard, og tumlede mig til Afvexling mellem Vesterhavets Fiskere og Fiskerdrenge, stærke og trofaste som Vesterhavet selv, i Løkken og Fureby. I 1850 kom jeg i Randers lærde Skole og fik — ikke mindst gennem hæftige Brydninger og Kampe mellem La-tinskolens Disciple og Randers Læredrenge — Lejlighed nok til at sætte mig godt ind i jydsk Kjøbstadsliv. Saaledes havde jeg rig Lejlighed til at uddanne mig som Jyde, men Synderligt kom der alligevel ikke ud af det. 1854 blev jeg Student, drog til Sjælland, maatte vende Jylland Ryggen og kom ikke mere til-bage dertil — Smaabesøg fraregnet, naturligvis — og nu sidder jeg dybt inde i Sjælland og fortæller Alle, som vil høre paa det, at jeg er en Jyde, men kan ikke rigtig faa Nogen til at tro paa det. Prøver jeg paa — og det gjør jeg af og til — at tale jydsk til en Jyde, saa smiler han saa lumsk ad mig — mit jydsk Maal er saa temmelig glippet for mig.

Min første Fremtidsplan var at blive Sømand, helst Admiral, men den lykkedes ikke bedre, næppe saa godt engang. Min Tip-tipoldefader, Ole Budde, var Tordenskjolds Flagkaptejn og Stald-broder, og Bedstemoder fortalte, at han havde faaet en Kugle i Livet, og den voldte, at han ikke kunde taale at ligge, men hele sit følgende Liv maatte sove, siddende i sin Seng med et Senge-baand under Armene. Disse Familieerindringer opflammede mig stærkt og fik mig tidlig til at føle, at Søen var mit naturlige Element. Heri bestyrkedes jeg af Smedekonen i Rimsø, som var min Veninde, og hos hvem jeg plejede at spise Rugbrød med Honning paa. For hende udviklede jeg alle mine Planer, som en vis Undseelse afholdt mig fra at betro min Familie i deres fulde Omfang, og det var, som jeg ofte sagde hende, min bestemte Agt, naar jeg kom hjem som Admiral, at forsyne hendes gamle Stue med flunkende nye Møbler fra alle fremmede Lande.

Planerne forekom mig at behage hende meget, og det gjorde mig bestandig mere og mere opsat paa dem. Fader tror jeg virkelig heller ikke havde Noget imod at se sin Families gamle Søkrigshæder blusse op igjen i hans Søn, og der var en Tid lang stærk Tale om at søge mig optaget paa Søkadetakademiet, men min kjære Moder, der desværre nedstammede fra lutter Landkrabber, kunde ikke uden Gru tænke paa at betro mig til det urolige Hav, og det forpurrede Sagen. Engang var jeg alligevel lige paa Nippet til at gjøre Alvor af det paa egen Haand. Jeg havde løjet for Fader, og han, som ellers aldrig hverken før eller siden, saa vidt jeg kan huske, har rørt enten mig eller Nogen af mine Søkende, havde i den Anledning givet mig en lille Overhaling. At lyve havde ikke krænket min Æresfølelse, men at faa Bank derfor krænkede den saa meget, at jeg løb bort og skjulte mig under en omvendt Vognfadning, for, naar det var blevet Nat, at flygte til Skagen — vi boede den Gang i Børglum — tage Tjeneste som Fiskerdreng og efterhaanden svinge mig op til Admiral. Dog nænnede jeg ikke, at Moder skulde være helt uden Efterretninger om mig, hvorfor jeg bad en af mine Brødre, der tilfældig kom løbende forbi, i Hemmelighed berolige hende med, at jeg var i god Behold og paa solide Veje. Følgen var imidlertid, at jeg nogle Minutter senere blev halet ud fra Vognfadningen og slukøret bragt paa tørt Land igjen. Der blev jeg og har fra det Øjeblik og indtil denne Stund undset mig ved at gjenoptage mine Sømandsplaner.

Hertil bidrog det ogsaa, at min Hu omtrent paa samme Tid ganske naturligt maatte vende sig fra Søetaten til Landetaten. 1848 kom, Krigen brød ud, og en ny Følelse af noget Stort og Vidunderligt kom og fyldte Sindene, som den friske Kuling fylder Sejlene efter et langt og sløvende Vindstille. Vi Drengene følte med Smerte, at vi levede i en Udkant af Landet og ingen Udsigt havde til selv at komme med ind i Eventyrets friske Storhed. Men det kom, før vi anede det. En Formiddag kom der pludselig en paalidelig Meddelelse om, at Tysken havde aabnet Rendsborg Tugthus og sluppet alle Slaverne løs paa de Danske — i Ilmarscher drog de op gennem Jylland, skjændende og

brændende, hvor de kom frem. Et Par Timer efter fik vi sikker Underretning om, at Aarhus og Randers var i Fjendens Vold, og lidt over Middag kom en Gaardmand, der havde været i Aalborg, jagende Alt, hvad Remmer og Tøj kunde holde, og berettede, at i samme Øjeblik, som han kjørte ud af Nørre-Sundby, havde Slaverne begyndt Angrebet paa Aalborg — han havde selv set Røgen begynde at vælte op fra Aalborg Huse og hørt Kanonerne dundre paa den anden Side af Fjorden. Her var ingen Fejltagelse mulig, og der var ikke en menneskelig Sjæl fra det mindste Barn til den viseste Gubbe, der tvivlede om, at den Sag var i sin Rigtighed. Og da rejste Vendelboerne sig i hele deres gamle Standhaftighed. Inden Aften var der trukket en Kordon — jeg bed Mærke i Ordet, fordi det klang mig saa yndig fagmæssigt — over hele Vendsyssel fra Vesterhavet til Kattegat for at forebygge enhver Overrumpling, og i hver eneste By holdt Mandskabet sig færdigt til øjeblikkelig Udrykning. Natten forløb imidlertid i Ro, men næste Dag stod hele Sognets mandlige Befolkning samlet paa Gaden for at drage Fjenden i Møde, rustet med gamle Sabler og rustne Geværer, Høtyve og Plejle eller i Nødsfald store Slagterknive. En Flok Drenge blev udtaget for at tjene Hæren som Spioner, men til min bitre Sorg maatte jeg ikke komme med. Ud for Løkken var et Skib gjort sejlklaart for, naar det kneb, at optage Oldinge, Koner og Børn og føre dem i Sikkerhed til det venligt sindede England, men til min Trøst erklærede Fader bestemt, at han vilde blive og dele Skjæbne med sin Menighed, og Moder erklærede, at saa vilde hun blive og dele Skjæbne med ham, og vi Børn erklærede heller end gjerne, at saa vilde vi ogsaa blive og dele Skjæbne med dem Begge. Alt dette Heltemod kom dog desværre ikke til nogen Nytte, thi op ad Dagen fik vi at vide, at Slaverne havde tabt et stort Slag ved Viborg, hvorefter Krigen rykkede tilbage med en lige saa rivende Fart, som den før var rykket frem, indtil den havde opløst sig i det Ingenting, som den var kommet af. Men sin Virkning havde den gjort, for fra nu af vidste vi, hvad Krigen var, med Liv og Sjæl var vi med i den og følte os stolte af vor egen 11te Bataillon. Fra Præstegaarden

havde vi baade et Øg og en Karl med. Øget var Dragonhest, men Karlen var kun Dragon, og hvert Efteraar, naar Vaabenstilstanden var sluttet, kom han ridende hjem paa det. „Stakkels Karl! Hvor han har maattet hugge sig igjennem!“ sagde Moder medlidende, naar hun saa ham komme, men ved de Ord steg tusende æventyrlige Billeder fra Slagets Tummel op for min fyrige unge Sjæl og tændte den i Brand. Jeg græd af mit ganske Hjerte, da Efterretningen kom om Affæren i Ekernefærde Fjord, og Fader med alvorligt, bedrøvet Ansigt gik op og ned ad Gulvet, og Moder sad stille og bleg i Sofaen, mens store Taarer rullede ned over hendes Kinder. Og jeg jublede med i vilden Sky, da „Sejrens Engel fløj over Ø“ fra Fredericias Volde — kun lidet tænkte jeg paa, at „dens Vinger drypped af Blod“. Da blev det mig umuligt nogensinde at blive en Antimilitarist, men Fæstningen kan jeg dog heller ikke rigtig med, for det er mit militære Ideal, at naar man er i Krig, saa skal man komme ridende paa en Dragonhest og hugge Fjenden ned for Fode — skyde ham tiltaler mig ikke nær saa meget. Kort sagt, da blev det mig klart, at det var min Bestemmelse at blive Kriger til Lands, og dertil har jeg ganske rigtig gjort et Par Tilløb, blandt Andet som Reserveofficersaspirant paa Kronborg i 1861. Men heller ikke i denne Stræben havde jeg Held med mig. Da jeg havde været der et halvt Aar, blev jeg skammelig kasseret, dels fordi min Krop aldeles ikke passede til Uniformen, og dels fordi mine Anlæg ikke passede til Subordinationen. I Krigen 1864 kom jeg derfor med som Menig og begyndte godt. Jeg var med ved Dannevirke og udmærkede mig paa Retraiten ved at blive sendt ud paa Furagering omkring Hønsnap og vende tilbage ridende paa en Brændevinstønde under mine Kammeraters hjertelige Anerkjendelse. Men faa Uger efter, at vi vare komne til Dybbøl, blev jeg kommanderet til Intendanturen, muligvis paa Grund af min Bedrift ved Hønsnap, og i denne, den mindst anerkjendte og hædrede Del af den lille tapre danske Hær, blev jeg haabløst stikkende, skjønt jeg gjorde et Par Forsøg paa at slippe ud derfra igjen. Det lykkedes som sagt ikke, og saaledes forsumpede min militære Løbebane.

Saa har jeg ogsaa gjerne villet være Digter og haft næsten lige saa meget Held med det som med det Øvrige. Det var som Discipel i Randers Skole, at jeg begyndte mine Anstrengelser i den Retning, og jeg anvendte virkelig megen Flid derpaa, saa naar det alligevel ikke er blevet til Noget, er Skylden ikke min. Hvordan jeg fik det Indfald at hengive mig til denne Idræt, som kostede mig mange vanskelige Timer — nu, det har Flere gjort Erfaring om end jeg, og det er i Grunden ganske undskyldeligt. Jeg havde visselig ikke noget Væld af Ideer, som trængte paa og formede sig af sig selv — det havde været smukt, hvis jeg havde haft det, men jeg havde det ikke. Derimod begyndte jeg for første Gang at læse de virkelige Digteres Værker, eller i alt Fald for første Gang rigtig at forstaa dem, og de greb mig og tog mig med sig. De optog mine Tanker og fyldte mig med Glæde, de rørte mig baade til Smil og til Taarer, som jeg tidt med Undseelse og Møje maatte skjule for mine Kammerater, og saa — saa syntes jeg, det maatte være det Dejligste i Verden at kunne gjøre noget Saadant; og saa — saa forekom det mig at maatte være den naturligste og ligefremmeste Vej til at blive berømt, hvilket ogsaa hører til de Ting, jeg gjerne har villet være og ikke er blevet; og saa — saa gav jeg mig i Lag med det med en god Villie. Det er gaaet Hundrede og atter Hundrede paa samme Maade, men Adskillige har haft mere Held dermed end jeg. Imidlertid arbejdede ogsaa jeg ærligt og ufortrødent, anvendte mange nøjefulde Timer paa at finde Ideer, endnu flere paa at give dem Fødder og Rim og fyldte paa den Maade nøjsommeligt en Stilebog med Vers, som jeg har endnu og bliver grumme undselig over, naar mit Øje falder paa den. Og dog var det gode Timer, thi der boede i dem Drømme, som jeg tror, har bragt mig selv noget Godt, om end ingen Anden. Dertil kom, at jeg dengang havde en Tilhænger — nu er han død og borte, den Kjære, og jeg har ingen længere. Det var en 2—3 Aar ældre Klassekammerat, som selv ikke gav sig af med Kunsten og derfor desto mere uhildet og oprigtigt kunde interessere sig for mine Bestræbelser. Hver Gang jeg med megen Besvær havde faaet lavet et Vers, læste jeg det øjeblikkelig for

ham og fandt en stor Opmuntring i den Grundighed og Alvor, hvormed han drøftede det med mig. Han fandt, og jeg gjorde det ikke mindre, at der var noget Lovende i min Produktion, men da vi dog ønskede at have en Authoritets Dom for vore Forhaabninger, saa sendte vi engang mine Rim ind til en tidligere Klassekammerat, der havde forladt Skolen og nu læste til Artium i Kjøbenhavn. Som videnskabelig Hovedstadsbeboer indsaar vi, at han maatte forstaa sig paa Tingen, og det viste sig ogsaa, at vi deri ikke havde taget fejl. Han svarede meget aabent og uforbeholdent, at jeg vel kunde drive det til at blive en Digter som Ewald eller Wessel, men derimod aldrig vilde naa en Holbergs eller Øhlenschlägers Rang. I mit stille Sind tænkte jeg, at det tog han dog maaske fejl i, men det har alligevel viist sig, at han havde ganske Ret i det sidste Punkt — om han ogsaa havde det med Hensyn til det første, turde være mere tvivlsomt. Denne Dom var os imidlertid meget til Bestyrkelse, og siden den Tid læste min kjære Tilhænger aldrig et daarligt Digt af en god Forfatter, uden at han bemærkede: „Det er noget Skidt! Det kunde Du have gjort lige saa godt, Budde!“ til hvilken Bemærkning jeg plejede at knytte nogle beskedne Indvendinger, men tog den ikke desto mindre gjerne til Indtægt. Ingen vil finde det urimeligt, haaber jeg, at jeg, da jeg var bleven Student, i Tillid til saadanne Opmuntringer besluttede at gjøre mit smukke Pund frugtbringende efter en større Maalestok. Meget ung skrev jeg en Fortælling, som jeg kaldte „Tre Dage i Vendsyssel“ og lovede mig overmaade Meget af. Jeg overvejede nøje, hvem jeg først skulde lyksaliggjøre med den, og mit Valg faldt paa ingen Ringere end H. C. Andersen. Ham sendte jeg med al en ung Forfatters elskværdige Frejdighed mit lille Manuskript, tillod ham at læse det og bagefter sige sin Mening om det. Lidt mere knob det imidlertid, da jeg skulde gaa op for at høre denne Mening. Jeg maatte vente over en Maaned for at samle Mod dertil, og da jeg gik op ad Trappen i Nyhavn, da følte jeg mig pludselig saa lille bitte, saa ydmyg og saa skamfuld, at jeg uvilkaarlig knælede midt paa Trappen og bad i Løndom om Naade og Overbærelse. Men da jeg gik bort fra

ham, da elskede jeg H. C. Andersen, ikke længer blot som Digter, men som Menneske. Jeg følte, at jeg for første Gang i mit Liv havde mødt En af de Store blandt Menneskene, og jeg skylder mig selv at sige, at det var blevet mig tusende Gange mere værdt end mit stakkels dumme Manuskript, der for Resten senere ved hans Medvirkning blev trykt i „Berlingske Tidende“. Han var mig god indtil det Sidste, og jeg veed, at det ikke i fjærmeste Maade stammede fra Noget hos mig, men fra, at han selv var god, som han var stor — menneskelig talt. Dog ansaae jeg mig nu for retslig bemyndiget til at fortsætte mine poetiske Bestræbelser, gjorde i de følgende Aar nogle smaa og ubetydelige Forsøg derpaa — et Par af dem ere trykte i mine senere Samlinger — og lavede endelig i 1862 en lille Vaudeville, som kom dødfødt til Verden paa Kasinos Scene og blev stille og uden Deltagelse begravet efter nogle ganske faa Opførelser. Lykkeligvis forstod jeg selv, da jeg saa det, at det var Noget af det floueste og mest intetsigende Tøjeri, jeg nogensinde har set og hørt, og da lovede jeg mig selv ærligt og alvorligt, at nu skulde det være forbi med de barnagtige Forsøg og Indbildninger, der til Nød kunde taales af en dunhaget ung Student, men ikke af et Menneske, der allerede var et Stykke over Midten af Tyverne. Som sagt, jeg mente det virkelig ærligt, men desværre holdt jeg kun Løftet til 1871. Da kom der mig nogle Børn paa Tvers, som jeg ikke kunde slippe af med, fordi de forekom mig saa naivt rørende og indtagende, at de ikke lod mig Ro, førend jeg fik dem puttet ind i „En ungdommelig Historie“. Dengang var det virkelig Frøken Fanny, Peter og Mortens Skyld, og ikke min — jeg vil have min Ryg fri. Og at jeg saa blev ved, det har Dr. Ploug megen Skyld i. „En ungdommelig Historie“ havde den Ære — for det *var* en Ære — at blive trykt i „Fædrelandet“, og Plougs baade milde og mandige Personlighed gjorde et mægtigt Indtryk paa mig. Han talte saa venligt om Alt, hvad det var muligt at tale venligt om, roligt og kjærligt advarende, hvor der var Grund dertil, og det var der saa tidt. At han har stor Lod og Del i Fortsættelsen af mine Skrivelser, er vel næppe nogen Fortjeneste, men jeg selv

skylder ham meget og staar i en Taknemmelighedsgjæld til ham, som jeg altid har gjemt og altid skal gjemme blandt mine kjæreste Erindringer. Men baade han og min kjære Forlægger, K. Schønberg, maa finde sig i at bære lidt af Ansaret for, hvad jeg i den sidste Snes Aar har skrevet og derved forsyndet mig i. Thi jeg skrev, jeg smilte og fældede Taarer derved i Enrum og havde min Glæde deraf, mens det var mit og ingen Andens, men naar det var færdigt, saa var det saa underlig mat, saa henflydende og stemningsløst mod det, jeg havde set i Drømme. Og naar Nogen talte venligt derom, følte jeg med Undseelse, det var kun lidt fortjent, men naar jeg blev rasket ned, saa havde jeg bitre Timer, hvor jeg tidt maatte kæmpe haardt med mig selv for ikke at blive lidt ond. Nu, det skulde vel saa være for min personlige Udviklings Skyld, men som Forfatter, det veed jeg godt, er der Faa af dem, som nu skriver, der blive saa lidt ænsede og have saa lidt at betyde som jeg — jeg vilde gjerne, da jeg var ung, være blevet en Digter og blev det ikke.

Og Mathematiker — det har jeg ogsaa gjerne villet være og tror virkelig endnu, at jeg havde lidt Anlæg derfor, men Skjæbnen har ikke villet det. Da jeg havde taget min Magisterkonferens i Mathematik, kom jeg til Hindholm Folkehøjskole og fik de unge Bønderkarle kjære, til Holstejnsminde og kom til at holde af de fattige Børn. Derved blev jeg Skolemester og Børneopdrager, og det havde jeg egentlig aldrig før tænkt paa, at jeg vilde være. Det kom ganske af sig selv den første Jul, jeg tilbragte paa Holstejnsminde og saae med Undren paa det rige Fond af uskyldig Glæde, af kaldende Længsler og rige Muligheder, der laa gjemt i alle disse fattige, smaa Existenser. Der fandt jeg min Hustru, der havde kjendt og var draget til alt Dette længe før jeg, og saa blev det, uden at vi stræbte derefter, vor fælles Gjerning at arbejde derfor saa trofast og kjærligt, vi formaaede.

Nu sidder jeg paa Holstejnsminde som en graaskjægget, aldrende Mand, vilde gjerne være Lidt af en faderlig Ven for de fattige og hjemløse Børn og tænker af og til paa, om det skal gaa med det som med alt det Andet — jeg vilde gjerne

have været det og blev det ikke. Men det er slet ikke med Bekymring, jeg tænker derpaa, thi jeg har følt og forstaaet, at i Alt, hvad jeg gjerne vilde være og ikke blev, i Alt, hvad jeg greb efter og ikke fik, har Gud ledt mig frem til det, der var bedst. Og det er den Tro, jeg har bevaret fra min Barndoms Dage og haaber aldrig at slippe, at det vil han ogsaa fremdeles gjøre.

Ja, her har jeg, højstærede Hr. Lybecker, skrevet en hel Del, som det er faldet mig ind, men om Noget af det er til at bruge, det er et Spørgsmaal, som De selv venligst maa afgjøre. Hvis ikke, saa er det gaaet mig saadan før. Tak endnu engang for Deres Venlighed.

Deres med Højagtelse forbundne

L. Budde.

Lidt om den norske Gren af Familien Gude.

Af Th. Hauch-Fausbøll.

Nedenstaaende vil formentlig bekræfte Hr. Arkivar Thomle's Formodning i dette Tidsskrift (V, S. 93 f.) om de to Brødre Johannes og Ernst Albert Gude's Oprindelse.

Ved „Oberstløjtnant“ Nicolai Gude menes utvivlsomt daværende Kaptejn løjtnant Nicolaus Gude¹⁾. Denne maa allerede 1675 have staaet i Hæren, thi i nedennævnte Ansøgning af 1705 anfører han, at han har deltaget i Kampagnen for Wismar, ligesom han i Hertugen af Würtemberg's ledsagende Anbefalingsskrivelse siges at have deltaget i den forrige skaanske Krig. 1679 var han Auditor ved Tropp's Rytter Reg., da han 9. Feb. søger om en Auditorpost ved den kgl. Livgarde og anfører, at han for 2 Aar siden har faaet Ansættelse som Auditor af Generalmajor Rantzau og kan skaffe godt Vidnesbyrd om sit Forhold²⁾. Ansøgningen blev ikke bevilliget, men 1680 blev han Auditor i 2. sjæll. Nat. Rytter Reg., 1683, 27. Feb. Løjtnant,

¹⁾ Velv. Medd. fra Hr. Oberstløjtnant Hirsch.

²⁾ Indk. Sag. 1679, Feb., Lit. C.

1692, 23. Feb. Kaptejnløjtnant og 1702, 19. Sept. Ritmester. S. A. stod han ved Numsen's Reg. under Johan Rantzau i Bra-band og fik afg. Ritmester Leesten's Komp. overdraget, men da dette var i meget daarlig Stand, og han ikke havde Evne til at bringe det paa Fode, blev han atter fritaget derfor og fik Hertug Carl Rudolph af Würtemberg's Anbefaling, dat. Haag 1703, 5. Jan., der lyder paa god og tro Tjeneste, for at kunne søge anden Ansættelse. Om en saadan ansøgte han 1705, 17. Feb. Kongen og vedlagde Hertugens Anbefalingsskrivelse¹⁾, 28. s. M. fik han Bestalling som Tolder i Rørvig, og 2. Marts aflagde han Embeds-eden²⁾. I dette magre Embede døde han o. 1720, thi 1721, 9. Aug. fik Amtsskriver Lind Befaling til at modtage og kvittere for de 34 Rdl. 18 $\frac{1}{2}$ Sk., som Gude's Arvinger skulde indbetale som Rest i Toldregnskabet for 1719³⁾.

Gude var to Gange gift. Hans første Hustru, hvis Navn ikke kendes, blev begravet i Stege 1685, 29. Marts. Med hende havde han mindst tre Børn, thi i ovennævnte Anbefaling anfører Hertugen 1703, at G. har tolv Børn, men hans anden Hustru døde som nedenfor anført 1704 i 10ende Barselseng. Over denne Hustru har der i Haarløv Kirke ligget en Ligsten, hvorom det hedder⁴⁾: „I Chor-Døren: Ritmester Nicolai Gudes Frue, Margrele Agnete Schytten, fød i Pinnenberg, Aar 1664, død i 10de Barselseng 1704; over hende er en Steen med et hæderligt Gravskrift og tillige smukt Vers af C. S. (betyder Mag: Clemens Schmidt, Biscop i Bergen, som da var Præst paa Stædet). Slutningen af Epitaphio er denne:

Da Husets Soel nu hviler sagt, og Himlen haver inde;
Er denne Steen af Huusbond lagt, til Dydens Æreminde.*

I Haarløv maa de to omspurgte Brødre antages at være fødte o. 1697 og 1700 (efter den angivne Alder ved deres Im-

¹⁾ Rentekammerets Personalia 1700—1730, G.

²⁾ Rentekammerets Bestallingspr. Nr. 3, S. 155. Han kaldes ikke Ritmester her, men nævnes senere stadig som Ritmester og Tolder, se f. Ex. „Extract ov. Toldens Ind- og Udgaende etc. Sjæll.s Stift 1701—07.“

³⁾ Holbæk Amts Kontributionsregnskab.

⁴⁾ „Præsternes Histor. Indberetn. om Deres Kald“ (Provinsarkivet). Jvf. A. Petersen's Valløby S. 308 og Hoffm. Fund. VIII, S. 338.

matrikulation), i det mindste boede Ritmesteren der paa den Tid, og at han har haft smaa Børn fremgaar af, at han 1699, 17. Dec. siges at holde Amme¹⁾. Efter Hustruens Død kom vel nogle af Børnene bort, thi 1705, 24. Feb. siges han kun at have tre Børn (3: hjemme). 1710, 20. Okt. opgiver Gude blandt sin Husstand to Døtre, fire Sønner og en Præceptor, som „nylig er kommen fra Scholen til Academiet“. Om Sønnerne skriver Sognepræsten, at de ere „umyndige, de haver intet gaaet til Alters“²⁾. Ogsaa dette passer udmærket paa de to omspurgte Brødre, der jo nu ere i 10—12 Aars Alderen, og som bestemte til at studere maa have en Student til at undervise sig. Aaret efter, 7. Nov. har G. kun tre Børn hjemme³⁾, da vi af nedenauførte veed, at de to Døtre paa denne Tid ere i Hjemmet, maa det altsaa være tre af Sønnerne, der er kommet bort, *men 1711 er netop det Aar, Johannes Gude første Gang nævnes i Roskilde Katedralskoles Protokoller*⁴⁾. Ernst Albert Gude nævnes første Gang 1713, 16. Maj sst. i Distributionsprotokollen, og han er maaske derfor det tredje Barn, som 1711 er i Hjemmet. Med Hensyn til Brødrenes Forekomst i Skolens Protokoller maa det bemærkes, at Johannes G. en enkelt Gang i Regensprotokollen kaldes Johannes *Andreae* G., og at Ernst Albert G. flere Gange forekommer som Ernst *Nicolai* G. Dette kunde ved første Øjekast synes vildledende, men naar man ved, at Johannes G., da han opkaldte sin næstældste Søn efter sin Fader, gav ham Navnene Nicolaus Andreas, ligger det nær at slutte, at Ritmester Nicolaus G. har haft begge disse Fornavne⁵⁾, hvorved ovennævnte tilsyneladende Uoverensstemmelse lader sig forklare.

¹⁾ Tryggevælde Amts Extraord. Skatte Regnskaber.

²⁾ Kallundborg, Dragsholm og Sæbygaards Extraskatteregnskaber 1710, 1711—13.

³⁾ Beregn. over Kop- og Hesteskatte

⁴⁾ Regensprotok. n. A. 19/, og Distributionsprotok. n. A. 21/.

⁵⁾ Et analogt Tilfælde findes f. Eks. i Familien Stürup, hvis Stamfader kun skrev sig Christian og ogsaa kun nævnes saaledes i officielle Dokumenter, men i Virkeligheden hed Hans Christian, hvilket fremgaar af Gravskriften over hans Søn General S., ligesom ogsaa en anden Søn bar bægge disse Fornavne. (Jvf. Personallhist. Saml. I, S. 306 ff.)

Af Gudes mange Børn kendes:

1. Agnete Margrete (sikkert opkaldt efter sin Moder), der 1711 $^{11}/_9$ bærer et Barn i Nykjøbing S., hun er formentlig den samme som Anna Margarethe G., der er Fadder 1712 $^{5}/_6$ sst., medmindre her er Tale om en anden efter sin Faster opkaldt Datter. Hun blev senere g. m. Skipper Isach Thommesen i Kjøbenhavn. Ved et af deres Børns Daab 1722 i Holmens K. nævnes Kommandør Gude og Fru Schoutbynacht Gude som Faddere.
2. Dorthe (er vel den Datter, Dorothe-Marie, som G. 1688 D. Fest. nativitatem Christi lod døbe i Højelse) blev 1712 trolovet med Vicepastor til Nykjøbing og Rørvig Holger Nielsen Arctander, der imidlertid døde før Bryllupet (begr. n. A. $^{4}/_8$), og Gude ansøgte da om, at hans Datter maatte konserveres i Embedet¹⁾, men da Brun, der fik Embedet, allerede var gift, kunde dette ikke ske, og hendes senere Skæbne er ubekendt. Hun nævnes ikke 1713 i Præstemandtallet for Sjælland, hvor derimod Arctander's Børn forekomme.
3. } De nævnte Brødre Johannes (Hans) og Ernst Albert G.
4. }

Johannes Gude opkaldte sin ældste Datter Margrethe Agnethe efter sin Moder og Søster, sin næstældste Søn Nicolai Andreas efter sin Fader (den ældste Søn var jo opkaldt efter hans Hustrus Fader); Ernst Albert G. opkaldte formentlig sin ældste Datter Sine *Margrethe* efter sin Moder og sin næstældste Søn Hans Nicolai efter sin Broder og Fader.

¹⁾ Sjæll. Tegn. 1712 $^{20}/_4$ Nr. 208 (Velv. Henvi. af Hr. Kontorchef F. C. Sommer).

Breve fra Kongsberg.

1791—92.

Ved L. Daae.

Den nu saa stiltfærdige og lidet omtalte Bergstad Kongsberg indtog i det attende Aarhundrede en betydelig og eiendommelig Plads blandt det dansk-norske Monarchis Stæder. Regjeringen drev nemlig Sølvverket med en saa stor Stok af Arbeidere, at Byen, der i merkantil Henseende aldrig har spillet nogen Rolle, dog i 1769 kunde opvise det efter Datidens Forhold storartede Indbyggerantal af 8,068 Mennesker og saaledes endog overfløie Christiania med et Par Hundreder. En talrig Embedsstand var her samlet med en „Oberberghauptmand“ i Spidsen, der med Hensyn til vidstrakt Myndighed neppe blev overgaaet af nogen local Embedsmand i Danmark eller Norge. Embedsmændene, der ofte synes at have ført et Selskabsliv over Evne¹⁾, vare for det meste splittede i Partier. Intriger og Bagtalelse traadte jævnlig frem i en uhyggelig Grad.

Verkets og Byens Historie venter paa en kyndig og omhyggelig Monographi, hvis Ønkelighed ogsaa Prof. Edvard Holm har paaapeget i sin D.-N.s Historie (I. Henviisninger, S. 79).

Forfatteren af de følgende Breve er *Peter Petersen* (siden Bergraad), en Thrønder, om hvem forøvrigt henvises til Halvorsens norske Forfatterlexcon, og som i disse Aar studerede ved Bergseminariet paa Kongsberg. De ere skrevne til hans Mæcenas, den noksom bekjendte *Carsten Anker*, der længe havde været Medlem af Bergverksdirectoriets i Kjøbenhavn, men ved dettes Ophævelse 28 Jan. 1791 (foranlediget, som man antager, af Præsens, Grev Reventlow, der ikke yndede Ankers Opposition²⁾) ikke længere havde umiddelbar Befatning med Sølvverket, men dog levende interesserede sig for dets Anliggender.

¹⁾ 1784 skriver en dansk Reisende: „Det er kostbart at leve paa Kongsberg og Levemaaden høifornem. Selskab mangler ikke, men man maa have Penge.“ Breve til R. Nyerup, udg. af L. Daae, S. 2.

²⁾ Samll. til N. F. og Sp. Hist. IV, 335.

Berghauptmand havde siden 1775 været Jørgen *Hiort* (vistnok den eneste Nordmand, der opnaaede denne Stilling). Om hans Dygtighed have Menerne været delte, men i Anker sees han at have havt en god Ven¹⁾. Verket havde i længere Tid været drevet med stort Tab for Staten, og i 1789 besluttede man at sende Morten Thrane *Brünnich*, Professor i Zoologi ved Kjøbenhavns Universitet, der allerede før i nogle Aar havde havt Befatning med Sølvverket, op til Bergstaden som „Overbergcommissær“²⁾. Mellem disse to Mænd blev Forholdet spændt, og Hiort undlod ikke i idelige Breve til Carsten Anker (nu i Rigsarchivet i Christiania) at beklage sig over Brünnich og hans Hustru (Vibeke f. Schou), der synes at have havt adskillig Lyst til at blande sig i hende uvedkommende Ting. I 1791 drog Hiort til Kjøbenhavn, hvor han kort efter ombyttede sit norske Embede med en Stilling som (eneste) Deputeret i Rentekammerets Bergverkscollegium, hvorefter Brünnich blev Berghauptmand³⁾. I Mellemtiden havde Justitsraad Essendrop været constitueret.

Petersens Breve ville sætte os ind i Stemninger og Forhold paa Kongsberg i denne Tid, og de meddele adskillige Oplysninger om Embedsmændene paa Bergstaden. De ere derhos ret livlig skrevne og ville derfor læses med Interesse. Originalerne ogsaa til disse Breve findes i Rigsarchivet, hvorhen de ere komne med afdøde Rigsarchivar Birkelands Samlinger.

Kongsberg 7 Mai 1791.

Allerhøystærede

Hr. Conferenzrd.

Jeg takker ærbødigt for Ærede med Dags-Posten. Gjestebudet, som holdtes 2den Paaskedag paa Dyremyre⁴⁾, for Ober-

¹⁾ Derimod havde Fætterten, den bekjendte Bernt Anker, ringere Tanker om ham. (B. Moes Tidsskrift for den norske Personalhistorie I. 476).

²⁾ Hiort var 1788 udnævnt til Oberberghauptmand.

³⁾ Brünnichs Biographi i Dansk biogr. Lex. glider meget let og, som mig synes, meget overfladisk hen over hans Virksomhed i Norge. Jeg er ikke bergkyndig og vil ingen Mening udtale hverken om ham eller Forgjængeren Hiort, men tror kun, at disse Ting tiltrænge en langt grundigere Under søgelse.

⁴⁾ En Gaard i Kongsbergs Nærhed.

berghauptmanden, var saare høitideligt, og det fornøieligste af alt var, at Velanstændigheden blev i alting paa det yderste iagttaget. Middagsselskabet bestod af 130 Personer. Alle Sølvverkets Embedsmænd og Betjentere, Forvalter Strøm alene undtagen, vare nærværende, og som ei contribuerende vare Lieutenant Boeck¹⁾, Lerche og jeg og de mest respectable af Byens Kjøbmænd ogsaa indbudne og desuden henved 50 af begge Kjøen, for det meste unge Damer, til Bal om Aftenen. Ved Ankomsten blev Oberberghauptmanden med 28 Canonskud imodtaget, og paa samme Maade blev under Maaltidet Ønsket om hans hastige Tilbagekomst ved Pocaler erindret. Da dette var forbi, blev Pocalen af tvende af Selskabets Formænd offereret ham som et ringe Tegn paa den Hengivenhed, som enhver følte for ham. Med megen Rørelse imodtog han den, takkede for den udmærkede Kjærlighed, man ved denne Leilighed viste ham og ønskede snart igjen at kunne samles med sine Venner. Derpaa blev en Vise, som Lerche havde gjort, afsungen. Hidindtil havde Brünich med Frue temmelig godt holdt Contenancen vedlige, men den var nær ved at forlade især ham, da de tvende af Lector Olafsen udarbejdede Tegnings-Stykker bleve præsenterede. Det ene Stykke blev offereret ham selv til en Erindring af den Taknemlighed, Seminariet skyldte ham, det andet udbad man sig hans Tilladelse om at maatte ophænges paa Forsamlingssalen i Seminariet. Videnskabernes og de skønne Kunsters bestandige Flor paa Kongsberg blev derpaa ved Pocalen erindret. Oberberghauptmanden tager det ene af disse Stykker med sig til Kjøbenhavn, og derfor forbigaar jeg udførligen at beskrive Tegnningen deraf. Endelig kom vi fra Bordet, og Caffé Ceremonien tog sin Begyndelse. Nu blev den af Kjøbmændene bekostede Tobaks-Pibe præsenteret ham. Ballet tog da ogsaa sin Begyndelse og varede til Kl. 6 om Morgenen. Hiort var hele Tiden efter Bordet inderlig glad og fornøiet, han havde ogsaa Aarsag dertil, thi enhver søgte blot at behage ham, og det var, ligesom Menneskene ikke havde seet ham før. De tvende følgende Dage

¹⁾ Cæsar Læsar Boeck, Stamfader for denne Families norske Gren, om hvem se A. Collett, En gammel Christiania-Slægt S. 316—319.

kjørte han om i Visiter. Ingen blev glemt. Løverdagen blev bestemt til Afreisen. Assessor Hofgaard havde indbudet O.B. Hauptmanden samme Dag at spise til Middag hos ham paa hans Lystgaard Darbo¹⁾, som ligger tæt ved Veien, i et Selskab af hans nærmeste Venner. Disse vare Essendrop, Henckel, Thorstensen, Zwingel, Riegels, Brandt, Barth, Olavsens, Bie, de Besche, Stenersen, Lerche og jeg²⁾. Mangfoldige andre af Betjenterne fulgte ham til Dunserud, da de havde kommet efter, han vilde reise den Dag, ihvor taust han ellers havde holdt det. Blandt disse var ogsaa til almindelig Forundring Brünnich selv. Som jeg nu hører, skal han være vred paa Hofgaard, for han udelukkede ham af hans Selskab. Paa Darbo var Oberberg-hauptmanden ogsaa ret munter. Endelig kom Reise-Vognen, vi fulgte ham alle til Housund, hvor han blev modtaget af Bergsyngerne og en stor Del af Betjenterne. Der toge vi Afsked med ham. Søndagen blev han hos Forvalter Scheitli i Drammen, og Mandagen maatte han, enten han vilde eller ikke, blive hos Amtmand Lange. Samme Aften silde er han kommen til Chri-

¹⁾ Andreas Hofgaard (af en i Drammen i sin Tid meget fremtrædende Familie) var siden 1777 Assessor i Oberbergamtet og blev 1795 Amtmand i Smaalene. Døde 1811. Hans Gaard Darbo ligger ved Fiskumvandet og er nu Jernbanestation.

²⁾ Overbergamtsforvalter, Justitsraad Jens Essendrop († 1801), see Nyerups Forf. Lex. Af Navnet Henckel vare paa den Tid to Brødre i Sølvverkets Tjeneste; begge anføres i Forf. Lex. (Halvorsen II, 625—26). Her menes vistnok Assessor H. Om Dr. med. Peder Thorstensen (af islandsk Æt), Læge og Professor ved Bergseminariet, see Ingerslev, Danmarks Læger II, 598—99. Han omtales oftere i disse Breve. Var dengang gift med sin ligeledes nedenfor omtalte anden Hustru Ingeborg M. K. Schnitler, siden gift med dansk Oberstlieut. N. F. v. Lammers. Zwingel blev kort efter af Brünnich sat under Tiltale, men frifunden. Riegels var Oberbergamtskriver. Brandt er mig ubekjendt. Jonas Barth var Cancelliraad og Byfoged paa Kongsberg og omtales flere Steder nedenfor. Om Olav Olavsens, en Islænding, see Forf. Lex. samt fornemmelig Norsk hist. Tidsskr. 3 R. III, 283—284. Tarald Ross Bie var Overførster ved Sølvverkets Skove. Joachim Christopher de Besche var Fader af Livmedicus de B. og dengang Kjøbmand paa Kongsberg, men -tenersen er mig ubekjendt. Lerche var rimeligvis den yngre af de to i Forf. Lex. omtalte Forvaltere ved Vallø Saltværk, Jacob L. og Vinc. Stoltenberg L., af hvilke sidstnævnte, som ved denne Tid vistnok studerede ved Bergseminariet, var Fader til den i sin Tid bekjendte exalterede Storthingsmand F. G. L.

stiania. Der vilde han blive nogle Dage og, tillod Tiden og Omstændighederne det, vilde han fra Moss reise over til Saltverket. Paa Hafslund havde han ogsaa lovet at blive en Dag, og derfor tror jeg dette Brev sikkert indløber før hans Ankomst til Kjøbenhavn.

— — — Mig selv angaaende kan jeg ikke undlade at sige Dem, bedste Hr. Conferentsraad, at jeg er ret glad og fornøiet endog for det nærværende. Ædle Menneskers Venskab og Yndest giver mig Mod og bestyrker mit Haab. Assessor Hofgaard, Henckel og Thorstensen vise mig megen Venskab og Fortrolighed, og alle øvrige agtværdige Mænd her paa Stedet megen Venlighed. Stedets Rolighed til Studeringer har jeg tilforn rost. Prof. Thorstensen har nyelig begyndt sine Forelæsninger over Metallurgien, som ere meget interessante. Han læser i Laboratoriet, hvor Alting bekræftes ved Forsøg. — —

I Forgaars var jeg, for at være hele Byen lig, hos Brünnich for at gratulere den ældste Frøken, som i Søndags blev confirmeret. De vare meget høflige, han i Særdeleshed, som ikke vidste hvor venlig han vilde gjøre sig. De sidste Optrin have, som Alle synes, gjort deres gode Virkning paa ham. Blandt Almuen vil han stedse blive anset for en feig Stakkel, som de synes, de snart kan faa Hast (!) med. Derfor sagde ogsaa nogle Vovhalse forleden, at de, naar han kom paa Gruben hernæst, vilde spørge ham om Aarsagen, hvorfor Oberberghauptmanden skulde reise herfra. Det lader ellers, som han har Vished om snart at blive Berghauptmand, thi baade har han til Assessor Hofgaard udtalt sig saa haanlig i Anledning af Høitidelighederne for Hiort, „at man havde undseet sig for at give ham Afsked, medens han var heroppe, men vilde bie, til man kunde sige ham det mundtlig“, og selv har han sagt i Anledning af Essendrops Constitution, at den skulde være forbi om 6 Uger. Rente-kammeret skal ogsaa have addresseret sig til ham angaaende Cancelliraad Barths Regnskab for en Deel af Byen oppebaarne Penge. Det seer slemt ud med samme Barth. Siden Hiorts Afreise har han hver Dag tjent til spectacle for alle Mennesker formedelst sin Drukkenskab. Ved sit afskyelige Levnet er han

bleven saa aldeles ruineret, at han neppe staar til Redning. Stollgeschworner *Uslar* viste mig nylig Bergamtets Svar paa Projectet om at drive Verket med 50,000 Zubuss. Det var skrevet i en mandig og Sagen værdig Tone. Endnu fyndigere skal Assessor Henckel have erklæret sig i samme Sag. Med Overførster Bie kommer Brünnich heller ingen Vei, hvilket gjør ham meget ondt, thi ham anseer han som et reent Rov. Nu derimod taler Bie om at begjære en Commission sat over ham, naar Sagen, som Assessor Hofgaard ogsaa forsikrer ham om, gjennem Oberbergamtet faar et for ham aldeles fordelagtigt Udfald.

Lerche fik forrige Post Efterretning fra sin Fader, at Reise Stipendium paa 400 Rd. var ham tilstaaet. Det glæder mig, at han har været saa heldig at opnaa sit Ønske, Virtuosen Es-mark reiser om nogle Dage herfra¹⁾).

Nær havde jeg glemt at hilse fra den ganske fortræffelige Madame Collett paa Buskerud²⁾). Jeg fulgte hjem med Christian i Markeds Dagen, da man for Bonde Støi intet kunde udrette her hjemme. Det var hende en sand Fornøielse at høre, jeg var kjendt og yndet af Dem. Jeg var paa Buskerud i 3 Dage, og endskjønt vi converserte til langt ude paa Natten, syntes jeg dog ikke at kunne fatte, hvor Tiden saa hastig blev af. Hun fortalte mig da ogsaa blandt andet sine seneste Modgangsstød og den broderlige Bistand, Hr. Conferentsraaden viiste hende. Jeg blev indbuden til at komme igjen i Paaskehelgen, men fik ikke Tid dertil, da Oberberghauptmandens Reise forestod, og i Helligdagene hjalp jeg ham ogsaa med at optegne hans Bøger. Kaja blev confirmeret i Søndags. Hun er en overmaade vittig og smuk Pige.

Jeg anbefaler mig i Hr. Conferentsraadens Yndest, hvortil jeg af alle Kræfter skal stræbe at vise mig værdig.

Deres Høivelbheds altid hengivne

Petersen.

¹⁾ Den senere Professor ved Christiania Universitet, der havde studeret ved Bergseminariet. Han blev siden Brünnichs Svigersøn.

²⁾ Johanne Henriche Collett, f. Ancher, Enke efter Peter C. til Buskerud. Om hende, Sønnen Christian, da Bergstuderende paa Kongsberg, senere

2.

Kongsberg 29 Juni 1791.

Allerhøistærede Hr. Conferentsraad.

— — — Kammerjunker Hoppe og Hr. Wad¹⁾ har i et Par Timer opholdt mig fra at continuere dette Brev. De kom forrige Postdag. Samme Dag var der hos Brünnich stort Selskab. Jeg blev ogsaa indbudet, men tillige hindret fra at skrive den Gang. — — —

3.

Kongsberg 1 Juli 1791.

Allerhøistærede Hr. Conferentsraad.

— — Selskabet hos Brünnich bestod af Oberbergamts-Herrerne og Forvalter Strøm. Wad og Hoppe blev her til den 26de. De vare hver Dag i Brünnichs Selskab, en eneste undtagen, da Strøm indbød dem til sig. Der var ogsaa jeg med. Stakkels Hoppe morede sig slet ikke her paa Kongsberg, thi man kunde tydelig see paa ham, at han ennuyerede sig i Brünnichs Selskab. Andensteds kunde de ikke komme, thi Enhver kunde see, hvor megen Umage Brünnichs Folk gjorde sig for at beholde dem for sig selv. Naar de vilde hen for at hilse paa andre, saa fulgte de selv med. I den Mellemtid, hvor han ikke kunde være om dem, gjorde Forvalter Strøm dem sin Opvartning. Wad beklagede, at han ikke kunde profitere af Hr. Conferentsraadens Godhed med at anbefale dem til Hofgaard og Thorstensen, thi disse godt Folk bleve ogsaa budne med til Br., som ene vilde holde dem med Selskab. Wad brød dog oververt, søgte Henckel og fik af ham nogen Oplysning i Henseende til Hyttevæsenet, Pukverksproceduren o. s. v. Wad for flittig om paa Berget, Hoppe fulgte kun en Gang med, da han blev upasselig af Qvalmen i Stollen. Medens Wad undertiden søgte andre Bekjendtskaber, maatte Hoppe holde ud hos Br., som bevogtede ham saa nøie, at Br. med Fruen endog fulgte ham

Bergraad samt Datteren Karen (Kaja), siden gift med den ovenomtalte Cæsar L. Boeck, findes udførlige Efterretninger paa fl. St. i A. Colletts En gammel Christiania-Slægt, Chra. 1883.

¹⁾ Gregers Wad, den senere Prof. i Naturhistorie ved Københavns Universitet, var Informator for Conferentsraad Hoppes Sønner og reiste 1791 med Frederik H. i Norge og Sverige.

hjem om Aftenen til Winther, hvor de logerede. Man formodede, de frygtede, for Nogen skulde indlade sig med dem om hans Opførsel her paa Stedet. Al deres Umage blev dog spildt. Wad fik al den Oplysning, han forlangte, og satte ingen Tro til Brün-nichs Prækener og Selv-Ros. Han fortalte mig som en Hemmelighed, at Br. havde udladt sig for ham med, at han ikke ønskede at blive her for bestandig, men gjennem Greven arbeidede paa at komme ind som Deputeret i Rentekammeret, da han med Fornøielse ikke kunde blive paa et Sted, hvor han aldrig vilde blive elsket og stod til et saa stort Ansvar.

Den 26de reiste de herfra. Br. reiste om Morgenen i Selskab med Assessor Hofgaard til Bærum for at eftersee, om Kaas¹⁾ havde opfyldt Vilkaarene ved sit Laan paa Verket. Prof. Thorstensen fulgte med dem paa Turen til Blaafarve-Verket. Paa Veien toge de ind til Middag paa Eger Præstegaard for at gjøre Bekjendtskab med Professor Strøm. Jeg fulgte med Christian Collett til Buskerud, hvor de bleve ventede og kom til Aftens. Paa Eger havde der været stort Selskab af den Stockflethske²⁾ og Neumannske³⁾ Familie. Hoppe var glad over at have converseret den vakre Frøken Stockfleth, som havde sunget for ham og ganske charmeret ham⁴⁾. Første Aften paa Buskerud vare de endnu lidt fremmede. Efter Bordet kom vi ned i Haven, der sang Caja, Madamen og vi andre med. Dette morede dem. Vi passiarede til langt paa Natten. Om Formiddagen derpaa gik Turen til Koboltverket, hvor vi besaa Alting, kom derfra tilbage Kl. 3 og spiste til Middag paa Buskerud, hvor de begge amuserede sig kostelig. De skulde have reist om Eftermiddagen, men de vilde nødigt derfra, gave derfor ogsaa let efter for Madame Colletts Anmodning. Wad blev saa indtaget af den fortræffelige Kone og den yndige Pige og af hele Husets landlige

¹⁾ Den bekjendte senere Statsminister Fr. Jul. Kaas, dengang Magistrats-Præsident i Christiania og ved Giftermaal Eier af Bærums Verk.

²⁾ Digteren, Sorenskriver i Lier, Justitsraad Thomas Rosing de Stockfleth.

³⁾ Jacob Neumanns Enke og Børn paa Hassel Jernverk.

⁴⁾ Justitsraad Stockfleth havde adskillige for sin Skjønhed og Ynde bekjendte Døtre, af hvilke her maa sigtes til den ældste Datter Frederikke Louise, f. 1769, † 1809, g. m. Caspar Gad.

Lyksalighed, at han neppe talte om andet, end hvad det vilde koste at rive sig løs derfra, Hoppe ligesaa, som var bleven ligesom hiemme paa Buskerud. Blandt andet gjorde jeg og han en liden Ridetur tilsammen paa 2 smaa Heste uden Sadel og Bidsel, hvilket særdeles morede ham. Ved Nydelsen af det behagelige falder gjerne Erindringer af det modsatte ind, og nu fortalte han mig, hvorledes han havde ennuyeret sig i Brännichs Selskab paa Kongsberg. De erindrede tillige begge med Glæde, hvad de skyldte Hr. Conferentsraaden for de mange gode anbefalinger til Bar. Ahlströmer, til Hall i Gothenburg, til Familierne i Christiania og nu til Buskerud. Om Formiddagen næste Dag toge de derfra til Drammen. Professoren, Collett og jeg fulgte dem til Hogsund, hvor vi toge Afsked. Samme Aften kom Brännich tilbage til Kongsberg, han havde mødt dem i Drammen, hvor de vilde have blevet Natten over, men de fik ingen Ro for ham, inden de lode Heste bestille og kørte videre derfra. Han syntes, de havde opholdt sig for længe paa Buskerud.

I Commissionen paa Bærum, sagde Hofgaard mig, havde han viist sig som et Lam, sagde alting efter, som ham blev sagt fore. Dog havde man maattet lee til hans Distræthed. Oberberghauptmanden sidder ham altid i Hovedet. Midt under Arbeidet og Skriveriet paa Bærum, sagde han til Assessor Hofgaard: Mon hvad Hiort nu gjør dernede? Fruen er ogsaa ganske vred. Hun vil vide, at Oberberghauptmanden har beskrevet hende i et Selskab i Kjøbenhavn for, at hun befattede sig med Mandens Forretninger etc.

— — Idag traf jeg Brännich paa Gammel Gruven, han var meget venlig. Jeg kan ikke negte for, at jeg længes efter at erfare Grevens¹⁾ Sindelag imod mig. Jeg har endnu ikke skrevet ham til, hvortil jeg vel nødes, ifald Omstændighederne snart skulde tillade mig at fremkomme med nogen Ansøgning. Her har man sagt, at Esmark vil forlade Berg-Turen og studere Medicinen. Troligere er det, som Assessor Hofgaard fortalte mig, han havde hørt af Brännich, at Greven bruger Esmark i Berg-

¹⁾ C. D. F. Reventlow.

verks Sager, og at han vil skaffe ham en Præmie for hans Arbejde med Molybdænen og Opdagelsen at Labrador Stene her i Norge. Hvad det første angaar, saa fuskede han vel med Molybdæn, men udbragte ikke engang af den, hvad man hidindtil kjendte. Labrador Steen kjendte han ikke, førend Henckel sagde ham det og bad ham slibe den.

Jeg beder ærbødigst at hilse paa Frederiksdal og ønsker mig stedse anbefalet i D. Hvbhs. Yndest.

Vallø Saltverk d. 13 August 1791.

Allerkjæreste Hr. Conferentsraad.

Jeg mangler Ord til at takke Dem for alt det Gode, jeg nød ved sidste Sammenkomst¹⁾. Erindringen deraf vil jeg beholde, saalænge jeg lever, og under de største Møisommeligheder skal den ofte glæde og opmuntre mig.

Jeg kom til Bærum og fornøiede mig der ret meget. Den Omstændighed bidrog ogsaa meget dertil, at jeg endnu var Dem saa nær, og at det maaskee endnu var muligt før Afreisen at faa see Dem. Og hvor glad blev jeg ikke, da Kaas i al Fortrolighed fortalte mig, at General-Krigscommissair Anker²⁾ var tilsinds at kjøbe Bærum og formodede, det kunde hænde sig, Deres Hvbhed vilde tage Deel deri, drive Verket og bo der. I min Glæde ansaa jeg dette for saa godt som afgjort og tænkte paa, hvorledes jeg snart vilde komme til at bede Dem om at blive antaget, om det kun var som simpel Skriver ved Verket, for at faa den Glæde at see Dem daglig. Og i denne saa behagelige Underholdning befinder jeg mig endnu og er inderlig glad og fornøiet.

Jeg kom til Saltverket d. 11te, har seet mig om overalt og hørt den gode og fortjente Lerches Fortællinger om den tyske Greves nederdrægtige Fremgangsmaade imod ham og dette

¹⁾ Carsten Anker gjorde i Sommeren 1791 et Besøg i Norge; det er sandsynligvis det samme, der omtales i P. C. Holsts Optegnelser om sit Liv og sin Samtid, S. 6.

²⁾ ∴ Peder Anker, den senere norske Statsminister.

Verk¹⁾. Jeg har nu Sammenhængen deraf ganske godt inde og har læst saa mange Documenter og grevelige Breve tilligemed Lerches vel affattede Svar derpaa. Jeg beder meget hilse den fortræffelige liden Erich og ved Ankomsten til Kjøbenhavn Oberberghauptmand Hiort og det Frederiksdalske Huus²⁾ og er til Døden Deres ærbødigst hengivne

Petersen.

Kongsberg 3 Febr. 1792.

Himlen velsigne Deres Hvbhed for Deres trøstefulde Deeltagelse i min Skjebne og for al den Godhed, De overvælder mig med. Uden Deres Hvbhed havde det nu været ude med mig, og mine for Tiden mægtige Fjender vilde have hoveret over mit Uheld. Den forrige Post kom saa silde hertil, at jeg ei kunde faa Tid til at skrive. Med denne skriver jeg Hr. Gen. Kr. Commissairen til. Fra Greven³⁾ har jeg endnu intet hørt, at han vilde skrive mig til, har nok blot været en Udflugt, thi mit Brev til ham var ikke indrettet saaledes. Jeg maa tilstaa, at, endskjønt jeg fik Afslag, vil jeg dog ikke have undværet at have gjort Forsøget. Jeg seer og mærker deraf, hvor rigtig jeg har tænkt om den Mand. Han er sig i alle Henseender lig. Mod alle dem, som ikke ere efter hans Hjerte, er Undertrykkelse, Ydmygelse og Hævngjerrighed hans Hoved-Passion. Jeg vil lee til den hele Ondskab og afsky ham, naar jeg (Himlen forbyde andet) lykkelig og vel er kommen i Hr. Gen. Kr. Commissairens Tjeneste.

¹⁾ Grev Fred. Otto v. Dernath havde ønsket at sælge sit Saltverk ved Oldeslohe i Holsten til Kronen for saa at blive kongelig Bestyrer saavel af dette Verk som af Vallø Saltverk i Norge, som da var Kronens Eiendom. Han havde allerede begivet sig til Vallø i sikker Forventning om, at hans Plan, der støttedes af Chefen for Bergverksdirectoret, Grev Reventlow, skulde lykkes. Carsten Anker modsatte sig dette og Prindsregenten Frederik (VI) tiltraadte hans Mening. Staten kjøbte altsaa ikke Oldeslohe, og Vallø's dygtige Forvalter Jacob Lerche blev staaende i sin Post. Men Reventlow forstod kort efter, som allerede ovenfor berørt, at faa Directoret ophævet og dermed Carsten Anker fjernet fra denne Administration. Se herom J. C. Berg i Samll. til N. F. og Spr. Hist. IV. 335.

²⁾ Ogsaa af andre af Petersens Breve fremgaar, at han stod i Forbindelse med den grevelige Schulinske Familie paa Frederiksdal.

³⁾ C. F. D. Reventlow.

Sølvverkets samtlige Betjente paa de bemeldte nær vilde have forenet sig sammen i at celebrere Kongens Fødselsdag, da Brünnich alene vilde have et Bal. Da han fik dette at vide, løb han til Essendrop og bad ham for alting at see til at faa det til intet. Han bragte det og dertil. Om Aftenen samledes man da til et Bal paa Dyremyr (NB. Enhver for sine Penge). Der forefaldt intet besynderligt, thi ingen brød sig om dem. Han med sin Frue er særdeles forpikket paa Assessor Hofgaard, som de mistænke for at være den, der har beskrevet Fruen for sin Svadsighed, og hvorover de har faaet Advarsel fra gode Venner i Kjøbenhavn. Ellers bagtales H[iort] som sædvanlig, og klynke gjør de for Gagen, som endnu skal være ubestemt med samt den Procent, de siger, han venter sig af Verkets Overskydende. I disse Tider har han travlt med at raadføre sig, hvorledes han skal bære sig ad med Barth. Han løber idelig til Essendrop. Styhr, Olavsens og Proc. Knoph har han ogsaa derom consuleret. Barth er vel uden Redning, han er ogsaa næsten fra Forstanden af bare Liderlighed, stakkels Bæst. Som jeg hører idag, vil Justitsraad Munk¹⁾, som er kommet hertil, have fat paa ham for et Brev fra Gen. Post Amtet som han har brækket og tilbageholdt. Justitsraad Essendrop er meget sygelig. Man frygter for, hans Svaghed vil blive farlig. Ass. Hofgaard, Henckel og Lect. Olavsens formelde deres forbindtligste og ærbødigste Hilsning.

Kongsberg 23 Marts 1792.

Høivelb. Hr. Conferentsraad.

— — — Jeg fik med Posten 3 Breve, det ene fra Dem, det andet fra Gen. Krigscommissairen og det tredie fra Hs. Excellence Greven. Jeg læste D. Hbh.s først, og derover blev jeg ret inderlig glad, dernæst Gen. Kr. Commissariens. Jeg blev ved dette ligesaa bedrøvet, som jeg ved D. Hvbh.s var bleven glad. Han siger deri, at hans Omstændigheder umuligt tillader ham paa de første 10 Aar at tænke paa en Forøgelse af Udgiften og beklager derfor meget, at han ei kan opfylde mit Ønske.

¹⁾ Maaskee Justitsraad og Sorenskriver Barthol. Fedder Munck, Chr. M. Fal-sens Svigerfader?

Efter at have læst dette, tænkte jeg ved mig selv, det nytter neppe at aabne det sidste, thi Behageligheder ventede jeg mig langtfra ikke derudi. Ikke desmindre brækkede jeg det og læste til min Forundring følgende:

„Med megen Fornøielse har jeg af Oberbergamtets Skrivelse til Rentekammeret seet den Flid, som De, Hr. Petersen, har anvendt ved Seminariet til at gjøre sig duelig til Kongens Tjeneste ved Sølvverket, men Tiden, som De har tilbragt der, er endnu saa kort, at Rentekammeret neppe kunde vente at udvirke for Dem en aarlig Understøttelse af den kongelige Kasse. Jeg har derfor med forrige Post afsendt 100 Rdl. til Deres Underholdning og vil i Julii Maaned igjen afsende 100 Rd., paa det De endnu kan opholde Dem et Aar paa Kongsberg uden Byrde for den kongelige Kasse, efter hvilken Tid jeg haaber ved Deres vedvarende Flid og ved de Prøver, som De da vil kunne faa aflagt paa Deres Duelighed bedre end nu at kunne udvirke for Dem en Understøttelse af Kongens Kasse. Jeg ønsker især, at De vilde lægge Dem paa Markscheiderie og Maskinvæsenet, hvor jeg haaber, at De vil kunne finde Leilighed i Tiden at blive Sølvverket nyttig. Intet er mig kjærere end ved Deres gode Forhold at have kunnet glemme det Forbigangne og med megen Fornøielse vil jeg søge at bidrage til Deres Vel. Reventlow.“

Jeg faldt i yderste Forundring over dette Brev og jeg kan ikke negte for at, saaledes som mine Sager for Tiden stod, maatte jeg være glad derved. D. Hvbh. vil deraf see, at han absolut vil have sin Villie frem med de 200 Rd. Jeg nødtes til at føie ham derudi, saa meget mere, som jeg dog vel tør gjøre mig Haab om, at han for Resten vedbliver sine Ord. Jeg har derfor idag tilskrevet ham og takket ham for den Godhed, jeg seer, han endnu har tilovers for mig, og at jeg i Tillid til hans Løfter for Fremtiden med Taknemmelighed modtager hans Tilbud. — — — Brünnich haaber, at Posten skal bringe ham den forønskede Tidende om Byfoged Barths Afsættelse. Det er sandt, han har mangfoldig Bryderi med den samme Barth, men saa glemmer han heller ikke at støie derover. Lector Olavsens har han faaet constitueret til Bergamtskriver, ham og Procurator

Knoph smigrer han for paa alle optænkelige Maader for at tilvende sig deres Assistance, hvad det juridiske betræffer. Overhovedet siden han nu er bleven Potte og Pande her¹⁾, har han vendt ganske betydelig om fra sin forrige Maneer at omgaaes Folk paa. Nu er han i det mindste høflig og artig i den Sted, han før var grov og utaalelig. Med Gagen er han ikke fornøiet, allermindst med, at han skal tage den paa saa mange façons og dog faa 400 Rd. mindre end som Oberberghauptmand Hiort havde. Brünnichs Kjelling reiser om 3 Uger ned til Kjøbenhavn for at hente deres Børn. Man fortæller her, at Oberberghauptmanden med sin Svigerinde Fru Knoph ventes hertil i Sommer²⁾. Dersom det ikke var absolut nødvendigt for ham, saa troer jeg, han vilde spare sig mangfoldige Ubehageligheder, ifald han afstod fra det Forsæt. Men det bliver vel en Nødvendighed for hans Eiendommens Skyld. —

Jeg beder ærbødigst at frembringe min underdanigste Hilsning for Herskabet paa Frederiksdal og Oberberghauptmand Hiort.

Kongsberg 11 Mai 1792.

Høivelb. Allerhøistærede Hr. Conferentsraad.

Jeg formoder, D. Hvbhed jo rigtig har modtaget det Brev, som jeg afsendte med Expressen. Indsluttet deri laa de skønne Vers, som vores Sorenskriver Styhr³⁾ forfattede i honorem Br[ünnichii]. Dengang tænkte Manden saaledes, men strax efter blev han af en anden Mening. Aarsagen hertil var, at Brünnich ikke vilde komme til ham i et Selskab 2den Paaskedag. Da han derpaa fik at vide, at *Fruen* havde sagt om ham, at han ikke var ret klog, satte han sig ned og skrev den skammeligeste Pasquil om Br. og hans Kone, som tænkes kan, og afsendte samme til en Bogtrykker i Christiania for at trykkes. Men ved

¹⁾ Efterat Hiort var udnævnt til Deputeret i Rentekammeret, var Brünnich bleven udnævnt til Berghauptmand. (*Oberberghauptmandstitlen* fik han aldrig).

²⁾ Han kom virkelig ogsaa, see B. Moes Tidsskr. for Personalhistorie I, 476.

³⁾ 1744 blev Christen Styhr (ikke, som undertiden anført, af Adel) Sorenskriver i Numedal og Sandsvær. Han efterfulgtes, uvist hvilket Aar, af Sennen Andreas Styhr, hvorom her er Tale. Dennes Eftermand C. A. Aagaard var i Embede 1793.

hans Families Mellekomst, som derom havde faaet Underretning, blev Manuskriptet tilbageholdt. Br. var deri paa det skammeligste behandlet, navnlig hans Dumhed og Uvidenhed i Embeds Sager, hans Selvros og Ustadighed og fremfor Alting hans Egennyttighed meget udførlig omtalt og med latterlige Exempler oplyst. Det har ikke været mig muligt at erholde noget Afskrift deraf, ihvor megen Umage jeg end har gjort mig derfor. Ikke nok med, at han skrev sligt, men han gik end ydermere alle vegne omkring i Byen og fortalte det aabenlydt. Brün-nichs toge sig dette meget nær, især Fruen, som ogsaa ufor-deelagtig var omtalt, f. Ex. hvorledes hun blandede sig i Mandens Forretninger og vidste Besked med alle Ting, bagtalte og lastede alle Mennesker o. s. v. Til Br. selv gik hun hen og fortalte det samme, hvorover der blev stor Allarm i Huset og Beklagelser derover til alle Mennesker. Det var saare latterligt at høre hende beklage sig derover. Blandt andet fortalte hun, hvorledes han havde skildret Strøm, som var netop saaledes, som alle Men-nesker tænker om den Mand. Styhr blev da erklæret for at være fra Forstanden, og Brünnich skrev Amtmand Lange til om at føie de fornødne Anstalter mod saadan fornærmelig Behand-ling, men endnu er deraf intet kommet ud.

Imidlertid døde Barth, og Styhr var strax færdig med en Gravskrift, hvori Professor Thorstensen med kjære Frue vel ere Hovedpersonerne. Men Brünnich slap heller ikke deri. Denne Gravskrift lod han alle vegne circulere, ja vilde endog med al Magt have den uddeelt i Sørgehuset den Dag, Barth skulde be-graves, hvilket dog blev forebygget. Med næste Exprese skal jeg sende et Expl. deraf. I Sørgehuset talte han ligeledes paa det skammeligste om Brünnichs Huus. Br. har sin store Plage af denne Mand, hvis Adfærd mod ham er saa meget mere nær-gaaende, som Styhr tilforn har været hans fortrolige Ven og den, hvis Raadførsel han altid søgte, hvilket den sidste heller ikke glemmer at fortælle. Om Styhr kan man dog sige med Sandhed, at han ikke maa være klog, siden han kan bære sig saa høist ufornuftig ad. Umaadelig Drik er Aarsagen til hans Svækkelse. Nu paa nogen Tid tegner det sig dog til Bedring

med ham. Foruden dette Stød har Brünnich i en kort Tid desuden faaet adskilligt, som har krænket ham meget f. Ex. at hans Constitution for Justitsraad Scheel¹⁾ skulde rokkes, at det skulde siges ham fra Rentekammeret, at Oberførster Bie har havt Ret i sin Erklæring om Skovstykket ved Koboltværket, derover er han heel gal; ligeledes angaaende noget bedærvet Korn, hvorfor han laster Scheitli, som og at Gruben C. 6tus skal befares, inden den indstilles. Alt dette giver han Oberberghauptmand Hiort Skyld for, hvilken han ogsaa i den senere Tid uophørlig dadler og laster. Alle disse Stød har gjort, at han nu fortæller, at hans Kone har i Commission at aftale med Greven de Betingelser, paa hvilke han vil vedblive Embedet; opfyldes de ikke, vil han søge om Pension af 1200 Rd. og henleve i Rolighed. Omendskjönt man anseer dette kun for tomt Snak, saa viser det dog, hvor saare liden og svag Mandens Standhaftighed er. I disse Dage har han og udladt sig med, at Esmark skal blive Markscheider i afgangne Zieners Sted, da han derved i ham kan, som han siger, faa en Lærer for sine Børn. Jeg tænker, at Fruen ikke kan bare sig for at prostituere sig i Kjøbenhavn, thi det forstaar sig, Munden maa løbe uophørlig. Til den vacante Byfoged Tjeneste vil der vist gives adskillige Candidater. Min Ven Procurator Knoph, som Brünnich blev nødt til at constituere i Scheels Sted, søger den ogsaa. Da han i 6 Aar som Advocat har ført mangfoldige Sager for Kongelig Tjeneste uden derfor at erholde det ringeste, og da han i senere Tid har været adskillige Gange constitueret, dels som Foged og dels som Sorenskriver, synes han at have billige Grunde for sin Ansøgning om at erholde dette Embede. Jeg beder derfor D. Hvbh. om ret indstændig at tale hans Sag for Oberberghauptmand Hiort, da hans Formaaende i dette Tilfælde vist vil blive af betydelig Vegt²⁾. — — Jeg er til Døden Deres Høivelbaarenheds hengivne og forbundne

Kongsberg d. 11 Mai 1792.

Petersen.

¹⁾ Rimeligvis den Justitsraad Hans Henr. Scheel († 1813), som i sin Tid var Sorenskriver i Solør og Odalen.

²⁾ Til Byfoged paa Kongsberg udnævntes 30 Mai 1792 Exam. jur. Frederik Rested, der 1801 forflyttedes til Mandals Sorenskriveri.

Kongsberg 19 Mai 1792.

Allerhøistærede Hr. Conferentsraad.

Jeg kan ikke undlade at sende Dem de over Barth udkomne Gravskrifter¹⁾. Den ene uden Navn er mærkelig ikke alene for sin Grovhed og Profanitet, men endnu mere af de sørgelige Følger, den har draget efter sig. Uagtet Styhr af alle sine Venner og Bekjendte blev fraraadet at udsprede og almindeliggjøre de platte Tanker, han havde opsat, saa kunde saadant kun lidet frugte, og da hans Contoir Folk ikke vilde afskrive den, fik han fremmede dertil, og i en kort Tid var den hele Byen over. Det kunde derfor ikke være andet, end at Thorstensen selv maatte overkomme den etsteds, hvilket ogsaa skede. Naturligvis har han maattet ærgre sig derover, saa meget mere, som han maaskee tildeels fandt sig truffen. Man mærkede, han blev mærkelig stille af Humeur og syntes ikke at være aldeles vel. Søndagen den 13de var der Selskab hos ham. Samme Aften blev han syg og om Natten meget voldsomt angreben. Sygdommens Heftighed tiltog daglig uden at noget Tegn til Bedring vilde vise sig. Inat har han været Døden adskillige Gange nær²⁾. — —

Siden vi derfor uden al Tvivl gjøre det uheldige Tab at miste ham, skulde det være mig inderlig kjært, om Lector Tychsen bliver anmodet om at holde de chymiske Forelæsninger.

¹⁾ Over den afdøde Byfoged, Cancelliraad Barth. Der vedligger *tre* saadanne. Den første er det allerede i et tidligere Brev omhandlede Nidskrift. Dette er allerede, men ikke fuldstændigt og aabenbart efter en mindre god Afskrift, og uden at Forf.s Navn er oplyst, trykt i M. Sundts Stamtavle over Familien Barth, Chra. 1891, S. 69—71. Om her at gjengive det smudsige Skrift, der af Sundt er bleven antaget for en „Ligtale“, kan der ei være Tale. Prof. Thorstensens Frue beskyldes for at have staaet i utilladeligt Forhold til Barth, og Manden for at have fundet sig deri paa Grund af de mange Gaver, Huset modtog fra Byfogden, men efter at det var forbi med B.s Penge, skulde han kort før sin Død have faaet „en æreløs Seddel og sin Afsked“ o. s. v. Den anden Afskrift er paa Latin, ligeledes forfattet af Sorenskriver Styhr og med hans Underskrift. Her taler St. i en helt anden Tone, idet han betegner sig som B.s amicus (!) og siger: „gloriosus moritur“. Den tredie Gravskrift er af Capellanen paa Kongsberg (senere Sognepræst i Skien) Stockfleth og er holdt i den banaleste Bedemandstil.

²⁾ Prof. Thorstensen døde samme Dag, som dette Brev blev skrevet.

Saa kunde der først komme noget reelt ud deraf. Jeg er sikker paa, at denne Tidende meget vil frappere Oberberghauptmand Hiort, thi det maa gjøre enhver ondt for de mange smaa Børn efter ham. Forresten kan man tydelig see og mærke endog af denne Tildragelse, at der er et viist Forsyn til. Brünnich er i denne Tid meget stille, og lader det til, han for Fremtiden ikke vil faa synderlig meget at gjøre sig til af, naar nu først Barths Sager blive afgjorte. Lector Olavsens er inderlig glad over, at han fra Conferentsraad Anker har faaet Anvisning om at besørge det fornødne til det lille Bibliotheks Istandbringelse. Han erkjender taknemlig, hvor stor Deel Hr. Conferentsraaden har havt deri. Jeg beder ærbødigst at hilse Oberberghauptmand Hiort.

Intet skulde glæde mig mere, end om Tychsen kunde komme til at paatage sig Thorstensens partes i Chymie og Physique, da Henckel, som jeg allerede for længe siden har mærket paa ham, gjerne paatog sig Mineralogien og Smeltevæsenet. Skal den tilkommende Doctor paaprakkes disse Dele tilsammen, saa kan jeg ikke forestille mig, at det kan blive bedre bestedt dermed, end som tilforn, men maaskee langt slettere.

Man taler i disse Dage om en Anviisning i Gottes Hülfe in der Noth, der skal være vakker, ligeledes skal en do. mellem Jonsknuten og Helgevandet være. Kommer noget betydeligt derudaf, saa tilstaar jeg, de forfaldne Sager kan hjælpes. Det behøves og virkelig, thi allevegne høres Klager over Sølvposternes Formindskelse.

De første Led af Familien Storch fra Lister.

Af **C. M. Munthe.**

Som et lidet Supplement til, hvad Arkivar E. A. Thomle i dette Tidsskrifts 3. Rækkes 2. Bind har meddelt om denne Familie, skal her anføres:

Paa Extraordinært Thing i Farsund 1681¹⁾ fremstod „erlig og velagte Efvert Andersen Thomstad med flere af hans Inter-

¹⁾ Cfr. Retsprotokol 2273 Fol. 38 i Rigsarchivet.

essenter“ medhavende 3 Mænd, der med Ed bevidnede, at „afgangne Thomas Andersen Veilandt, Borger og Skipper til Hamburg „var ærlig og ægtefødt og baaren paa Lister“, og at de Personer, som nu fremstillede sig, var dem, for hvem nævnte Thomas Anderssen under et Besøg hos sin Slægt paa Lister havde oprettet et Testamente af $\frac{29}{7}$ 1670 paa 1000 Rd., nemlig hans Fuldsøskende:

1. Efuert Andersen Thomstad, „der endnu efter Guds Vilie lefver“.
2. Ole Andersen, død og efterladt en Datter, Anna.
3. Berte Andersdatter, død og efterladt 3 Døttre:
 - a. Kirsten, g. m. Jacob Jensen i Korshavn, Borger til Chr.sand.
 - b. Maritte, g. m. Hans Rolach i Farsund, Borger til Chr.sand.
 - c. Else, g. m. Ole Andersen Sæløe.
4. Kirsten Andersdatter, død og efterladt 4 Døttre: Turi, Maritte, Nelche og Maren.
5. Maren Andersdatter, død uden Livsarvinger.

At denne „Efuert Andersen Thomstad“ (som nævnes paa Mandtallet af 1666, 56 Aar gl., som Opsidder paa Gaarden Tomstad i Vanse) er Fader af den Samuel Edwardsen (Effuertsen) Storch, der 1670 blev Toldbetjent i Flekkefjord, kan sees deraf, at der i en Retssag paa Farsunds Thingsted 1685¹⁾ anføres: „paa Sr. Samuel Effuertsen Storchs Vegne mødte hans Fader Efuert Andersen Thomstad“.

Den her omhandlede Slægt Storch, af hvilken bl. a. en Gren lever i Danmark (confr. S. V. Wibergs Stamtavle over Familien Storch, Faaborg 1863), er altsaa, som det vil sees, oprindelig en Bondefamilie fra Lister.

¹⁾ Retsprotokol 2276 Fol. 26.

Gravskrifter fra Kjøbenhavns nedlagte Kirkegaarde indenfor de gamle Volde.

Ved Poul Brødo Grandjean.

For at redde de forholdsvis ganske faa Inscriptioner paa Ligstenene, som findes paa de nedlagte kjøbenhavnske Kirkegaarde i den indre By, fra Tilintetgørelse har jeg saavidt muligt søgt at optegne disse, der ofte ere stærkt forvitrede og derfor meget vanskelige at læse.

Yderlige Oplysninger og Stadfæstelser ere søgte i de respective Kirkebøger (Kb.) hvilke sammen med Henviisninger til den personalhistorisk-genealogiske Litteratur findes anførte som Noter.

I. Trinitatis Kirkeplads.

1) Denne Steen hører | Sigⁿ Clavdi Rosset¹⁾ og hans Arvin- | ger til, og hviler dervnder hans | salige Kieriste²⁾ som døde 1733 dend 18 | lvnij vdi hendes Alders 42 Aar saavel | som og 7 Børn som de vdi deris Ægte- | skab havde sammen avlet og for hende | ved Døden var afgangen. | Saa og hans kiære Moder nu salig | Mad. Louise Blumeier Rosset³⁾ | som efter 41 Aars Ægte- og 35 Aars | Enke-Stand, i hendes Alder 100 og 1 Aar, | den 10 Decembr 1740 salig i Herren døde. | Hun saa sine Børn, Børne-Børn og Børne- | Børns-Børn 65 Siæle. | Saa og det dødelige af sal. Claudi Rosset. | Fordum Borger og Kiøbmand her i Staden. | Fød d. 10 Marti 1687 og døde 3 Septbr 1767⁴⁾. | Hand . var . i . hands . Livets . Dage . | een . Vel . Giørere . imod . Mange . een . God . Giørende . imod . Fattige | aller mest . imod . de . bedrøvede Pest . Huus . Lemmer . hvor hands . Ære- | minde . og . Gavmilheed . erin- | dres . til . evig . Tiid . |

2) Her under hviler | Else Thomas Datter Bloch. | Fød i Jylland den 20de December 1715 | Død i Kiøbenhavn den 11de October 1789. | Og hendes Broder | forhen Borgere og Møllere | her i Staden | Mads Thomsen Bloch. | Fød i Jylland den 20de August 1723 | Død i Kiøbenhavn den 30de April 1793 | i hans 70de Alders Aar. | Og | Mette Jensdatter Hamrum⁵⁾ | Født 23de Martz 1735 . Død 18de Febr 1808 | og levede 3¹/₂ Aar i første Ægteskab | med | Edskel Thomsen Bloch | og i andet 40¹/₂ Aar | med | Nikolay Nis(s)en | Begge Borgere og Møllere her i Staden. | Det at leve var hende Christus- | og at døe en Vinding. | Philip. I 21 V. | Anno 1795. |

3) Herunder hviler | Catharina Dorothea Ruch⁶⁾ | fød Gram. | Hun

¹⁾ Jfr. biogr. Lex. 14 B., Hofman: Saml. af Foundationer X 339 ff. og Uldalske Sml, 4to Nr. 468 kgl. Bibl. ²⁾ Maria Therese Phillippine født la Wigne. ³⁾ Jfr. Bering-Liisberg, Chr. Augustinus, Et Mindeskraft, Pag 38 ⁴⁾ 9 Septbr. begr. Claudi Rosett, Catholik, 80¹/₂, Aar gl. fra Kongens Nytorv. ⁵⁾ I Kb. staar Hammerum. ⁶⁾ Enke efter Tobaksspinder R. (Kb)

var fød i Aaret 1713 | den 19 Junii | og død i Aaret 17. 3¹⁾ | den 20
Maih. | Hvil sødt gode Moder | Dit Minde være os helligt. | Maria Ruch ²⁾
| Fød den 16 December 1746 | og død den 24 Julii 1808. |

4) 1791 | er denne Steen bekostet ³⁾ | af Tobacks Fabriquer | Johan
Charl Bock | Fød den 29de Novemb. 17. . 4) | Død den 18de Novemb.
1805 ⁵⁾ | Vor under hviler nu hos (Gud) | salige min første Hustrue
| Friederiche-Lovise-Braads-Datter | Fød den — — — ⁶⁾ 1752 | Død
den 7 August 17. . 7) | Tilligemed 5 Børren 2 (Sønner) | og 3 Dotterre.
| Madamē Sophia Elisabeth Bock | født Vinther | Død den 5 Januar
1802 ⁸⁾. | Forhen død i alt 6 Børn ⁹⁾ som hun var Moder til | af dette
nu sidst værende Ægteskab. | Hves Støv i Graven Hvile faaar | men skal
forklaret leve | paa Dommens Dag naar de opstaaer | og iblandt Engle
svæve. |

5) Anno 1716. | Her under hviler | den | i Livet velædle og dyd
(ziirede) | nu salig Madame Gunild Fogh fød S(vane) ¹⁰⁾ | Hun blev fød
til Verden den . . Majj 17. . ¹¹⁾ | Død den 9de Iunij 1783 I hendes
Alders ¹²⁾ | efter 12 Aar og 5 Maaneders velsignede Ægte-
skab | med | Herr Børge (Fogh) | Borger og Hørkræmmere her i Staden. |
Begrædet af alle Retskaftne | men især af hendes efterladte Ægte-
mand | og eneste Søn, der smertelig føle hendes (Tab.) | Du kronede mit Liv
med Hæder Held og — — — | Du dydig huuslig from fornuftig ærlig
| mit Huuses største Ziir og allerbeste — — — — | thi Du det ægte
Præg af Dydens Stem — — — — — | Nyd ævig nu den Løn Din
sjælden Dyd for(tjener) | ny uforstyrret Roe i Cherub — — — — — |
Jeg Din Erindring vil i Hjertet dybt in— — — — — | og stedse giemme
den mens jeg i— — — — — | Her hviler den retskafne (Borger) | Herr
(Børge) Fogh ¹³⁾ | Fød den 6 Decb. 1744 Død den 11 August ¹⁴⁾
| Hans Tab beklages af — — — — — — — — — — | — for efterladte (Mage?)
og — — — Børn | — — — — — ¹⁵⁾

6) Under denne Steen giemmes | de jordiske Levninger | af nu hos
Gud salige | Tobaksfabriquer | Christian Augustinus ¹⁶⁾ | Fød den 28^{de}
October 1750. | Død den 19de October 1808. | Tilligemed hans første

¹⁾ 1793 (Kb.) ²⁾ deres ugifte Datter. ³⁾ 4 Septbr. 1791 Tobaksspinder
Buck's Liigsteen over Kone og Barn 6 Rdlr. 4 Mk. (Kb.) ⁴⁾ og ⁵⁾ † 64 Aar
gl., altsaa f. ca. 1741 (Kb.) ⁶⁾ ikke udfyldt. ⁷⁾ begr. 11 Aug. 1786, 34 Aar
gl. (Kb.) ⁸⁾ 40 Aar gl. (Kb.) ⁹⁾ Inger Levine Frideriche, begr. 22 April 1791,
¹⁰⁾ 1/2 Aar gl., Elias † 4 Oktober 1795, 1/4 Aar gl., en Datter † 28 April 1796,
4 Aar gl., Anna Sophia † 10 Juli 1797, 1/2 Aar gl. (Kb.) ¹¹⁾ Svane (Kb.)
¹²⁾ og ¹³⁾ † 31 Aar gl. (Kb.) altsaa f. 1752. ¹⁴⁾ Børge Nikolaj F. (Kb.) ¹⁵⁾
1798 (Kb.) ¹⁶⁾ Han var g. 2°; begr. 15 April 1791 Hørkræmmer Børge Foghs
Datter Dorothea Catharina Maria 3 Aar gl., † 15 Decbr. 1796 Samnes Datter
Gundeline Catharina 2 Aar gl. Hans Datter er rimeligis ogsaa Børgine Nico-
line Fogh † 25 Juni 1816, 17 Aar gl. (Kb.) ¹⁷⁾ Christian Olsen A. Oldermænd

Hustrue | Lovine Augustinus fød Winther¹⁾ | Fød den 10de Juni 1759 | Død den 3die Martz 1788 | Samt en Datter | Anne Elisabeth Augustinus | Fød den 15de Juni 1783 | Død den 20de Juni 1805. | Og af andet Ægteskab²⁾ 2de Børn | Carl Christian Augustinus | Fød den 7de Februarij 1798 | Død den 21de Februarij 1798 | og Frederikke Sophie Augustinus | Fød den 28 May 1799 | Død den 6 Junij 1799. | — | Du mørke Grav Du Dødens Boelig | Du ikkun Støvet giemmer her | af de som hensov glad og roelig | og nu hos Gud alt Kronen bær. | Der hvor de Løn for deres Dyder | nu faaer i Himlens glade Sahl | og hvor vi haaber og os fryder | vi dem omsider finde skal.

7) Fred. Theod. Hurtigkarl³⁾. | Scolis et scriptis | et munifica donatione | de juventute academica | egregie merito | universitas hauniensis | pia gratia | p. | Nat. d. III Novemb. MDCCLXIII. | Denat. d. I Decemb. MDCCCXXIX. |

8) Sognepræst til Trinitatis Kirke | Lorenz Nicolai Fallesen⁴⁾. | Fød den 20de April 1757. | Død den 11te Juli 1824. | Højagtet for oplyst Skrivt og blid Tale. | Højere endnu elsket for elskeligt Sind. |

9) Professor Magister | Docent i Forstvidenskaben | Ludvig Sophus Fallesen⁵⁾. | Født d. 25 Juni 1807. | Død d. 13 Decbr. 1840 | for tidlig for Videnskaben og Staten | som endnu ventede sig meget af ham | for Slegt og Venner som elske | savne begræde ham. |

10) Christopher Hauschildt⁶⁾. | Glarmester. | Født den 2den April 1749. | Død den 17 Juni 1834. |

11) Danne Skalden | Johannes Evald. | Fødtes den 18 Nov. 1743 | Død den 17 Mart. 1781. | Hans Sange | høres med Beundring af | hver som agter Smag Dyd Religion og Ere, | udødelig som han selv. |

12) Digteren | Johan Herman Wessel. | Cand. philos. | Fød 6 October 1742. | Død 29 December 1785. | Graad smelted hen i Smiil naar Wessels Lune bød | og Glædens Smiil forsvandt i Taarer ved hans Død. | Aar 1863 opsat af Selskabet Wessels Minde. |

13) I denne Grav | hviler det Forkrænkelige | af den nidkjære Christi Tjener | Jens Hornsyld⁷⁾ | Fød den 22 October 1757. | Død den 25de

for Tobaksspinderlavet. (Søn af Tobaksspinder Ole A. begr. 18 Nov. 1779). Jfr. Bering Liisberg: Chr. Augustinus, Et Mindeskrift. ¹⁾ med hvem han giftede sig 6 Octbr. 1779. ²⁾ g. 2° 5 Septbr. 1788 m. Birgitte Marie Beentfeldt. ³⁾ Jfr. biogr. Lex. 8 B., Erslew: „Forf. Lex.“ ⁴⁾ og ⁵⁾ Jfr. biogr. Lex. 5 B. ⁶⁾ Jfr. Hiort-Lorenzen og Rosendahl: Repertorium over Legater o. s. v. B. I Pag. 29 og 119. Begr. 21 Maj 1793 Glarmester Christopher H.'s Hustru Elisabeth Harders, 39 Aar gl.; begr. 15 Maj 1797 hans 2den Hustru Anna Maria født Malling 31 Aar gl.; † 27 Jan. 1798 hans Søn Christian 3½ Aar gl. (Kb.) ⁷⁾ Jfr. biogr. Lex. 8 B., Erslew: Forf. Lex., Wiberg: Præstehist. Erslew betegner hans Fødselsdag som den 19 og ikke 22 Oktbr.

October 1840 | Og hans fromme Hustru | Lovise Hornsyld¹⁾ | Fød den 25de Marts 1765. | Død den 3die September 1833. | Hvo som tror paa mig | om han end dør skal han dog leve. |

14) Her hviler Brødrene | Rasmus og Peder²⁾ Meller. | Begge for- dum Kiøbmænd paa Island. | De vare stedse forenede i Handel | lige- som de vare enige i Sindelag | enige i Stræbsomhed Nøjsomhed Rede- lighed. | Den Formue hvormed Gud velsignede dem | efterlode de deres eneste Søster | Birgitte Meller | som erkiendtlig sætter dem dette Minde | og ønsker at hendes Støv | maa hvile hos dem i Graven | ligesom hun haaber at hendes Aand | skal samles med dem i Himmelen. |

Gaver til Samfundets Bibliotek.

Samfundet har modtaget fra:

Translatør *Fr. Bajer*: Mindeskrift til Frederiksgårds Hundredårsfest den 25 Juli 1903.

Stamforældrene And. Fred. Beyer og Elise Høsts Forfædre m. m. (Tillæg til ovenst.)

Aktieselskabet „Frederiksgaard“. Kbh. 1903.

Amanuensis i det norske Rigsarkiv *A. W. Rasch*: Familien Hals, samlet af Bureauchef W. Lassen, udgivet af A. W. Rasch. Christiania 1903.

Etatsraad, Stiftsskriver *H. R. Hiort-Lorenzen*: Slægten Lorenzen fra Rinkenæs. Roskilde 1903.

Sognepræst *Vilh. Bang*: Fyens Stifts Biskopper efter Reformationen, Særtryk af Fyens Stiftstidende.

Artillerikaptajn *Chr. M. Munthe*: Fam. Theisen fra Spind paa Lister og dens Forfædre. Slægthistoriske Optegnelser. Tr. som Haandskrift. Christiania 1903.

Oberstlt. *Hartwig Munthe*: Aabel Leigh og Pavels, slægthistoriske Op- tegnelser, tr. som Manusk. Christiania 1903.

¹⁾ Datter af Postmester F. C. Harboe og Hustru Christiane Magdalene Jacobi. ²⁾ Peder M. † 23 Febr. 1805, 76 Aar gl. (Kb.) Jfr. Hiort-Lorenzen og Rosendahl: Repertorium over Legater o. s. v. B. I Pag. 118, her angives han født 1729.

Spørgsmaal og Svar.

Spørgsmaal 6.

Stamfaderen til den Norske gren af Familien Hjersing var klokker i Thune (i Smaalenene) Carsten Hiersing. Han kom til Norge c. 1760 og nævnes i sognets kirkebog første gang 1763; han døde 1792 og blev begravet 14 juni 66 aar og 6 mnd. gl., altsaa født omkring 1726 men hvor? (sandsynligvis i Danmark). Og hvem var hans forældre? Enhver oplysning desangaaende modtages med taknemlighed af

O. Hjersing, Moss.

7.

Claus Barfod, fændrik ved fynske nat. inf. regiment (Detlev Holstein)^{20/}, 1712, secondleutnant^{18/11} 1712, garnisons adjutant i Kbhvn. ^{7/8} 1716, kaptein^{88/11} 1722, r. kaptein i nordsjæll. nat. inf. regiment^{10/4} 1730 indtil korpsets reduktion i 1731, død i Holbæk ^{7/8} 1759. Han var tre gange gift, 1) Christine Zirtzau (Çirtsou), begr. ^{8/8} 1726 i garnisons kirke. 2) , begr. ^{8/1} 1734 i Holbæk. 3) ^{10/12} 1739 Karen v. Essen, begr. ^{9/1} 1778 fra garnisons kirke. I aarene 1717—1724 fik han 5 børn døbt i garnisons kirke, men har desuden haft en ældre datter Edele Dorthea, født c. 1714, død ^{20/8} 1783 i Holbæk, gift ^{10/8} 1735 sammesteds med magister Peter Smith (^{10/8} 1707—^{44/11} 1795) præst i Holbæk. Desuden fik han to børn med sin tredje kone (begge døbt i Holbæk). Iøvrigt ved jeg, at han har været i familie med admiral Niels Barfod (^{6/4} 1650—^{28/2} 1730). Kunde nogen skaffe mig flere oplysninger, navnlig om Claus Barfods forældre, hans hustruers forældre og da navnlig om Christine Zirtzaus, samt om naar og hvor Edele Dorothea er født, vil jeg være meget taknemlig.

8.

Ingeborg Afferin (ikke Astoria, Lengnick), begr. ^{5/2} 1762 i Baarse, præsten sammesteds Daniel Plums anden hustru, var en datter af sogneprest i Høve Christiern Rasmussen Afferin († 1721 og hustru Anna⁴). Paa oplysninger om disse og deres forældre saavel som om andre af samme navn vil jeg sætte stor pris, jeg skal blot bemærke, at Christiern Afferin opføres som student i 1690 fra Roeskilde Skole, i hvis regensprotokol han ogsaa forekommer 1685 og 1686; hvorimod jeg intet tilsvarende har kunnet finde om kapellan i Holbæk Peder Rasmussen Afferin, † 1709.

9.

Hed kgl. klokke- og kanonstøber Claus van Dams († ^{81/7} 1655) hustru Sidzel v. der Hud?

Wilhelm Marstrand, stud. polyt., Falkonergaardsvej 15. Kbh. V.

10.

(Om en Præsteslægt Mørch i Skedsmø).

Baade i Danmark og Norge har der været flere Slægter af Navnet Mørch (Mørck eller Mørk). Den mest kjendte Familie af dette Navn i Danmark er formentlig en Præsteslægt fra Jylland, der nedstammer fra Hr. Jens Christensen Mørch, Sogneprest til Gjerdinge i Aalborg Stift i 1640, og hvis Historie delvis er behandlet af Overlærer F. E. Hundrup²).

¹) Klage til bispnen ^{18/4} 1790 fra hende, der da opholdt sig i Sneesøer præstegaard hos datterens første mand Anders Bonsach († 1745).

²) F. E. Hundrup: Stamtavle over Familien Mørch (Randers 1872).

- Af norske Slægter Mørch har formentlig følgende 3 været de betydeligste
1. Slægten Mørch i Christianssand, der nedstammer fra Morten Pederssøn Mørch, hvis Sønneson Ole Pederssøn Mørch († 1764), Kjøbmand og Raadmand i Christianssand, havde en talrig Efterslægt.
 2. Slægten Mørch i Grevskaberne og Smaalenene, hvis Stamfader Knud Alexanderssøn Mørch (ca. 1650) gennem sine 2 Sønner Alexander Knudssøn Mørch (f. ca. 1664, † 1712), Borger i Laurvig og Anders Knudssøn Mørch (f. ca. 1672, † 1749) i Sandherred har mange Efterkommere. (De tre Commandeurcapitainer Mørch hører saaledes bl. a. til denne Slægt).
 3. Slægten Mørch i Salten og Lofoten, Efterkommere af Abel Mørch fra Bremen, Borger i Bergen senere Handelsmand i Saltdalen († 1730)¹⁾.

Der har imidlertid baade i Danmark og Norge levet flere af Navnet Mørch, der ikke har tilhørt nogen af disse Slægter, eller hvis Forbindelse med dem i ethvert Fald ikke har kunnet paavises. Dette gjælder saaledes bl. a. nedenanførte Slægt, der i Begyndelsen af 1700-Tallet fra Jylland kom op til Norge, hvor den i 2 Generationer var Præster paa Romerike. — Stamfaderen for denne Slægt, *Anders Sørenssøn Mørch*, var født i Jylland i Aaret 1691. Han anfører om sig selv (i sin Ansøgning om Fredrikshalds residerende Capellani, dat. Kjøbenhavn $18/8$, 1717), at han var „en Bondesøn fra Vendsyssel i Nørrejylland, født straks ved Staden Sæby og opfød der af fattige Bønderfolk“, og han tilføier, at hans Forældre „havde sat sin timelige Velfærd paa hans Forfremmelse“. og at hans gamle Fader derfor nu (i 1717) „sad i Armod for hans Skyld“. I Aaret 1708 dimitteredes han, 17 Aar gl., fra Sæby Skole, tog nogle Aar efter theologisk Examen „med laudabilis saavel til Attestas som Dimis“ og opholdt sig derpaa fremdeles en Tid i Kjøbenhavn, hvor han fortsatte sine Studier, samtidig med at han „prædikede hver tredje Uge i Helliggeists og Vor Frues Kirker“. I 1717 forlod han Kjøbenhavn og flyttede til Norge, efter at han $18/8$ s. A. var bleven udnævnt til residerende Capellan paa Fredrikshald. Han kom did — som han selv i en senere Ansøgning beretter — netop, som Byen var bleven afbrændt, og gjorde i den første Tid Tjeneste paa Fæstningen under Beleiringen i 1718. Efter at have været Capellan paa Fredrikshald i $12\frac{1}{2}$ Aar blev han $8/8$ 1730 udnævnt til Sognepræst i Skedsmo, hvilken Stilling han indehavde i 25 Aar. I 1754 blev Hr. Anders anklaget og af Consistorialretten dømt fra Embedet for at have betjent en Familie i Nabosognet med Alterets Sakramente i privat Communion. Sagen kom for Høiesteret, hvor den stakkels 63aarige Mand selv førte sin Sag, og hvor han blev frifunden. Han følte sig imidlertid — som rimelig var — krænket, og da han tillige var gammel og svag, søgte han sin Afsked, samtidig med at han anholdt om, at Sønnen Jens Christian — da 32 Aar gammel — maatte faa Embedet efter ham, hvilket alt indvilgedes ved kgl. Resolution af $7/2$ 1755. Hr. Anders levede endnu i 3 Aar og døde $14/4$ 1758. „67 Aar gl.“

Anders Sørenssøn Mørch havde været 3 Gange gift: 1. Gang (ca. 1720) med *Mette Sørensdatter Mølgaard*, der døde paa Fr.hald 1728²⁾. 2. Gang

1) Se Personalhist. Tidsskrift 3 R. 6 Bind 8. 67 Noten.

2) Klokker Svendsen kalder hende i sin Præstehistorie for „Medea“, antagelig fordi Sønnen Jens Christian i sin paa Latin skrevne Levnetsbeskrivelse (confr. „Vita-protokollen“ i Christiania Bispearkiv) virkelig sees at have „latiniseret“ sin Moders ærlige danske Navn til Medea. *Mette Sørensdatter Mølgaard* var antagelig ligesom sin Mand — af dansk (jydsk) Herkomst og maaske fra den ca. 1 Mil v. for Sæby, i Herby Sogn liggende Gaard Mølgaard. — Skifte efter hende holdtes paa Fr.hald $1/8$ 1728. Arvingerne var Enkemanden og deres 2 Sønner. Boets Midler

ca. 1729) med *Anna Cathrine Lemmich*, født ca. 1693, og død i Skedsmo 1743 (begr. $17/10$), „50 Aar gl.“¹⁾. 3. Gang ($13/10$ 1744) med *Elisabeth Sørensdatter Qvinberg*, født ca. 1714²⁾, død som Enke i Oslo („i Huset hos Madame Broberg“) i 1797 (begr. $12/4$), „83 Aar gl.“, efter hele 39 Aars Enkestand.

Hr. Anders Mørchs 2 sidste Ægteskaber var barnløse, i 1ste Ægteskab havde han derimod 2 Sønner, nemlig:

1. *Søren Mørch*, født paa Fredrikshald 1721, blev Student 1739 fra Fredrikshald Skole, hvorhen baade han og Broderen bleve skikkede, da den bekjendte Rektor paa Fredrikshald Johannes Schrøder var bleven forsat did (confr. M. Arnesen: Haldensia S. 52). Han nævnes paa Skiftet efter Stedmoderen i 1744 og kaldes da „Monsr. Søren Mørch“. Hans senere Skjæbne er ubekjendt.
2. *Jens Christian Mørch*, født paa Fredrikshald $11/9$ 1723, blev — efter i flere Aar at være undervist af Huslærer i Hjemmet — i 1738, 15 Aar gl., sendt til Fredrikshald Skole, hvorfra han 5 Aar senere i 1743 dimitteredes til Academiet. Tog i 1745 Examen philosophicum og i 1749 Examen theologicum, hvorpaa han Aaret efter (i 1750) blev Personelcapellan hos Faderen, i hvilken Stilling han var, indtil han i 1755 — som nævnt — efterfulgte denne som Sognepræst til Skedsmo. I 1767 blev han tillige Provst over nedre Romerikes Provsti, men døde allerede 4 Aar senere $19/10$ 1771, kun 48 Aar gl.

Jens Christian Mørch ægtede (ca. 1756 i Fet) *Anna Pedersdatter Blegraf*, født paa Toten 1737, Datter af Personelcapellan sammesteds, senere Provst og Sognepræst til Fet Peder Pederssøn Blegraf³⁾ og 1ste Hustru, Christine Marie Ancher. — „Anna sl. Hr. Jens Mørch's“ levede i hele 24 Aar som Enke og nød i denne Tid Pension saavel af Skedsmo som Nitedalens Kald. Fra 1774 bortforpagtede hun sit Enkesæde Møjen i

udgjorde 900 Rd. I Liglaugsprotokollen for Fr.hald (confr. Personalhist. Tidskr. 1 R. 2 Bind S. 176) sees, at Hr. Anders Mørch $30/5$ 1728 betalte 10 Rd. for hans salig Kjærestes Henbøring.

- 1) *Anna Cathrine Lemmich* var Datter af en Anders Eliesen og Maren Larsdatter Lemmich (som senere ægtede Kjeld Stub Colbjørnsen paa Serum paa Romerike). Skifte efter Anna Cathrine Lemmich holdtes i Skedsmo $26/5$ 1744 og afsluttedes $17/12$ 1745. Arvingerne var, foruden Enkemanden, Afdødes Søkende, nemlig: hendes Fuldsøster „Provstinde Hedevig Hr. Peder Landt's, samt Halvsøskende, Brødrene Lars Colbjørnsen, Colbjørn, Mathias og Anders Kjeldsen samt Søstrene Catharina „Lieutenant Jonstrup's“ og Karen „Sr. Frederik Herfordt's“. Boet viste sig forevrigt at være insolvent.
- 2) *Elisabeth Sørensdatter Qvinberg* (eller Kvindberg) havde været Husholderske hos Hr. Anders Mørch, før hun blev hans Hustru. Ved sin Død sees hun at have testamenteret sine Efterladenskaber (der imidlertid var meget ubetydelige) til en Søstersøn Vitus Ulrik Biering (eller Bering), Bager i Laurvig.
- 3) *Peder Pederssøn Blegraf* var ligesom Anders Sørensen Mørch en Bondesøn fra Nerrejylland, f. paa Gaarden ø. Blegrav (eller Blegraf) i Jetsmark Sogn i Hjørring Amt i Aaret 1696 (døbt $8/5$) og Søn af Peder Pedersen i Blegraf og Hustru, Anne Christensdatter. Han dimitteredes fra Aalborg Skole 1718, blev $19/10$ 1728 Personelcapellan paa Toten og $31/1$ 1738 Sognepræst til Fet. Udnævntes 1751 til Provst over nedre Romerike, og døde i Fet $17/1$ 1760. (Skifte $11/12$ s. A.). Han var 2 Gange gift: 1. Gang ($25/1$ 1736 i Sand) med Christine Marie Ancher (f. 1714, † 1752) en Præstedatter fra Land (se W. Lassen: Norske Stamtavler. Chr.ia 1868, S. 101). 2. Gang (1758) med Anne Dorothea Lachmann († 1786), Datter af Etatsraad og Lagmand Andreas Lachmann i dennes 1ste Ægteskab (se Personalhist. Tidskr. 1 R. 1 Bind, S. 59 Noten). Hr. Peder Blegraf efterlod 3 Børn (alle af 1ste Ægteskab): Sønerne Bernt og Peder samt Datteren Anna.

Skedsmo til en Bonde. Hun døde $\frac{9}{1}$ 1796 i Christiania („hos Skrædder Nicolai Bech“), „58 Aar gl.“

Jens Christian Mørch og Anne Pedersdatter Blegraf havde 10 Børn:
a. *Anders Mørch*, født i Skedsmo 1757, synes — ligesom sine 2 yngre Brødre — at være død ung.

b. *Peder Mørch*, født i Skedsmo 1758, død 1759 (begr. $\frac{6}{8}$) „1 Aar og 2 Md. gl.“

c. *Christine Marie Mørch*, født i Skedsmo 1759 (døbt $\frac{28}{1}$), død paa Fredrikshald 1849 (begr. $\frac{21}{1}$), „89 Aar gl.“ Gift med *Ole Christian Peltz*, Controlleur ved „Sukkerværket“ paa Fredrikshald¹⁾. (8 Børn).

d. *Mette Elisabeth Mørch*, født i Skedsmo 1760, død paa Gaarden Sanderød i Id 1811. (Skifte sst. $\frac{11}{9}$ 1811). Gift med *Jacob Andreas Larsen* (f. 1752, † 1838) Kjøbmand paa Fredrikshald, senere Eier og Beoer af den lille Gaard Sanderød i Id²⁾. (Skifte sst. sluttet $\frac{27}{10}$ 1839). (4 Børn).

e. *Karen Eliesen Mørch*, født i Skedsmo 1761, død i Skjeberg som Enke $\frac{29}{4}$ 1827, „67 Aar gl.“ Gift med *Knud Munch*, Hører i Fredriksstad, senere (fra ca. 1798) Klokker paa Fredrikshald³⁾. (Mindst 3 Børn).

f. *Petronelle „Louise“ Mørch*, født i Skedsmo 1763. Hun kom som ung Pige sammen med sin yngre Søster Johanne Marie til sin Moders Søkendebarn, Provst og Sognepræst Bernt Ancher i Ringebo, hvis Hustru Johanne „Marie“ Leigh var en Søster af hendes senere Mand. Gift $\frac{2}{4}$ 1799 (i Kvikne) med daværende Sognepræst til Kvikne, senere til Aal i Hallingdal *Morten Andreas Leigh* (f. 1758, † 1819) i hans 2det Ægteskab. Louise Mørch døde i Kvikne $\frac{4}{1}$ 1801 paa Barselseng med sit 2det Barn⁴⁾. (2 Børn).

g. *Johanne Marie Mørch*, født i Skedsmo 1764, var — som nævnt — i sine yngre Aar hos Provsten Ancher i Ringebo, men kom senere til Fredrikshald, hvor hun i 1801 var Husjomfru hos en Kammerraad Rist. Hendes senere Skjæbne er imidlertid ubekjendt.

h. *Søren Mørch*, født Skjeberg 1766, død 1767 (begr. $\frac{22}{11}$), 1 Aar, 3 Md. og 1 Dag gl.

1) *Ole Christian Peltz*, født ca. 1766 og antagelig Søn af den Johan Gotfried Peltz, der i 1766 blev „Haandværker ved Fortificationen“, og som døde paa Fr.hald $\frac{26}{9}$ 1786 og dennes Hustru Petronelle Olsdatter († 1792 $\frac{6}{8}$). Om hans 8 Børn, se Arnesens „Haldensia“, S. 64. Sønnen, Styrmand Christian Fredrik Peltz (f. 1796, † 1831) havde i sit Ægteskab med Anna Marie With Sennen, Sagbrugskasserer Ole Peter Peltz (f. 1829), der atter havde Sønnen Einar (f. 1860) og Hans Christian (f. 1865) samt Datteren Marie Margrete (f. 1864).

2) *Jacob Andreas Larsen* var Søn af Jacob Larsen og Elen Dorothea Stang af den ældre Fredrikshaldslægt Stang. Han havde i 1ste Ægteskab 4 Børn: 1. Jens Christian Larsen, der skal være død udenlands, ugift. 2. Peter Antoni Larsen (f. 1792, † 1854), Capitaine ved Hedrums Compagni. g. m. Anna Dorothea Samsing (f. 1801, † 1854). (14 Børn). 3. Anne Elisabeth Larsen, g. m. Anders Erersen Heier fra Id (f. 1784, † 1853). (10 Børn). 4. Trine Dorothea, † ugift (se Arnesens „Haldensia“ S. 4).

3) *Knud Munch* nævnes paa Folketællingen af 1801 paa Fr.hald; han var da Klokker og angives at være 45 Aar gl. Knud Munch og Karen Mørch kan sees at have havt følgende Børn til Daaben: 1. Severine Elisabeth, f. 1792 i Fr.stad, † 1798, $\frac{5}{1}$ Aar gl.“ 2. Jens Christian, f. 1796 i Fr.stad, † før 1801. 3. Johanne Margrete, f. 1799 paa Fr.hald.

4) Se Hartvig Munthe: Aabel, Leigh og Pavels (Chr.ia 1908) S. 77. Morten Andreas Leigh og Petronelle Louise Mørch har talrige nulevende Descendenter i Familierne Aabel, Corneliussen, Munthe, Vogt, Vikør m. fl.

- i. *Anne Marie Mørch*, født i Skjeberg 1767, gift med sin Svoger, førnævnte *Jacob Andreas Larsen* i hans 2det Gifte. Hun overlevede sin Mand, med hvem hun ei havde Børn. I 1842 blev ($18\frac{1}{2}$) i Id thingiyst et Testamente oprettet af hende til Fordel for hendes Stedbørn.
- k. *Ellen Marie Mørch*, født i Skedsmo 1771 (døbt $20\frac{1}{4}$), død paa Fredrikshald 1833. Hun var i 1801 i Huset hos Overkrigskommissær Theodorus Poscholan paa Lilleng i Skjeberg (hvis Hustru var en fjern Slægtning af hende); blev $5\frac{1}{3}$, 1802 gift med daværende Lieutenant, senere Capitaine ved det Søndenfjeldske Infanteriregimente, Ridder af Dannebrog *Christian Hansen Heide* eller Hejde (f. 1769, † 1822), som eiede og beboede den ovennævnte Gaard Lilleng i Skjeberg, hvor han i $27\frac{1}{3}$, 1822 i Sindsforvirring berøvede sig Livet ved et Pistolskud¹⁾. (Skifte holdt paa Lilleng $16\frac{1}{3}$, 1824). Hustruen solgte straks efter Gaarden og flyttede til Fredrikshald, hvor hun levede som Enke indtil sin Død i 1833. (3 Børn). Enhver yderligere Oplysning (Supplement eller Rettelse) vedr. denne Slægt Mørch vil blive modtaget med Taknemlighed, og bedes i Tilfælde sendt til Personalhistorisk Tidsskrift. Særlig skulde man gjerne ønske at vide, om Slægten er uddød, eller om ovennævnte Søren Andersson Mørch muligens blev gift og havde Efterkommere.

Christiania i Januar 1904.

Hartvig Munthe, Oberstlieutenant.

Svar VI.

(1 R. II S. 79, Spørgsmaal 2.)

Hvis Søn var Mats Jenssøn Wiel paa Strømsø?

Som bekjendt nedstammer den i Norge levende Slægt *Wiel* fra den i Overskriften nævnte Trælasthanler paa Strømsø. Familien har for kort Tid siden ved Amanuensis i det norske Rigsarchiv, Kand. jur. H. K. Steffens ladet udarbejde et biografisk-personalhistorisk Værk over Mats Jenssøns Efterslæggt, der meddeler ganske gode Oplysninger om Familiens ældste Medlem i Norge og hans Descendents. Deri har heller ikke denne Forfatter kunnet løse det af forhenværende Adjunkt Martin Arnesen for mere end 20 Aar siden opkastede Spørgsmaal, om hvorfra Mats Jenssøn var, og hvem han var Søn af. „Hvorfra Mads Jensen Wiel stammer, vides for Tiden ikke, og at hans Herkomst nogensinde vil blive fuldt opklaret, er ikke rimeligt“, siger Forfatteren. Han mener dog — hvad ogsaa Arnesen var fuldt paa det Rene med — at Mats Jenssøn var en dansk Mand, hvis Hjemstavn har været Veile, og findes ikke tilstrækkelig Grund til at tiltræde en i Familien verserende Hypothese om, at han skulde skrive sig fra Gaarden Viul paa Ringerike. Det er ogsaa aabenbart, at denne har lidet for sig og — som vi senere skulle se — har da ogsaa Forfatteren fuldstændig Ret i sin Formodning om, at Mats Jenssøn Wiels Fødestavn og Forældre maa søges i Danmark, om end rigtignok ikke paa de jyske Heder. — Mats Jenssøn var 3 Gange gift og efterlod sig mange Børn. Men hvad hans 1ste Hustru hed, vides ikke. Forfatteren mener dog, at hun sandsynligvis har været en Søster af Admiralitetsraad Gerhard Tre-

¹⁾ Confr. Personalhist. Tidsskr. 4 R. 4 Bind, S. 247 Note 2. Hans Eiendomsgaard kaldes der feilagtig Liberg.

schow i Christiania. „Mads Wiel kalder stadig Gerhard Treschow for sin Broder og denne titulerer paa sin Side igjen Mads Wiel for „sin kjære Broder“. Denne Benævnelse er saa gængs og almindelig for det 17de og 18de Aarhundredes Svogerskab, at man ingenlunde behøver at gaa saa langt væk, som enkelte har villet gjøre, for at udfinde Slægtskabet mellem Mads Wiel og Gerhard Treschow. Man har nemlig fremsat den Formodning, at Gerhard Treschows Moder har været to Gange gift og i et af disse Ægteskaber blevet Moder til Mads Jensen Wiel. Denne Formodning har intet andet at støtte sig til end den før anførte Broderbetegnelse mellem de to. Gjessing nævner i sin Stamtavle over Familien Treschow (Jubellærere I, Fortalen, S. XIX) intet om, at Gerhard Treschows Moder, Anna Nilsdatter, har været gift mere end en Gang, nemlig med Gerhard Treschows Fader, Raadmand i Stege Gjert Rasmussen Treschow. Rigtignok har han heller ingen Datter af Gjert Rasmussen Treschow og Anna Nilsdatter, der kan have været Mads Jensen Wiels første Hustru; men et lidet Bevis for den her anførte Formodning kunde man maaske se i den Omstændighed, at Mads Wiels første og rimeligvis eneste Barn i hans første Ægteskab hed Anna, hvilket jo godt kunde passe med, at hun var opkaldt efter sin Mormoder Anna Nilsdatter.“ Saavidt Forfatteren. Som man saaledes ser er det eneste Bevis for det formodede Svogerskab, som Forfatteren har kunnet finde, det, at Mads Wiel og Treschow gjensidig kalde hinanden „Brødre“, og at Wiels Datter bærer Anna Nilsdatters Fornavn. Bevislighederne ere saaledes meget svage. Thi hvad Tiltaleformen „Broder“ i den private Brevvexling angaar, da var den i den Tids Sprogbrug saa hyppig selv mellem Folk, der aldeles ikke stod i noget Slægtskabsforhold til hinanden eller i alle Fald i et meget fjernt, saa at man deraf ingenlunde med nogen-sombelst Sikkerhed kan slutte sig til noget Slægt- eller Svogerskabsforhold, mellem Parterne. Og hvad Fornavnet Anna angaar da er det jo saa hyppigt og almindeligt, at derpaa intet kan bygges, ligesom det jo desuden i nærværende Tilfælde lige saa godt kan tjene som Bevis for, at Mats Jenssøn Wiels egen Moder har baaret dette Navn. Anderledes stiller selvfølgelig Sagen sig, hvis Parterne enten selv eller af andre i offentlige Dokumenter eller i Udtalelser, der ikke ere fremkomne i en privat personlig Brevvexling, kalde sig selv eller af andre betegnes som „Brødre“, „Svogre“ eller lignende. Da er det klart, at man maa have Ret til herpaa at lægge Vægt. Men man har i saa Fald neppe Ret til at antage, at ikke Betegnelsen ogsaa i Virkeligheden rammer det sande Forhold. Med andre Ord kaldes to Personer i offentlige Dokumenter „Brødre“, da er man berettiget og kun berettiget til at gaa ud fra, at de ogsaa i Virkelighed i alle Fald ere Halvbrødre. Og det er just dette, som her er Tilfældet. Forfatteren aftrykker nemlig selv i sin Bog S. 12 ff. en Ansøgning af 17 Aug. 1735 fra nogle af Mats Wiels Børn til Kongen angaaende et at Gerhard Treschow og Mats Wiel anlagt Sæbesyderi og Olie-mølle ved Christiania, og her udtaler Ansøgerne udtrykkeligt, at „det udenfor Christiania befundne Sæbesyderi og Olie-Mølle haver afg. Admiralitets Raad Gerhard Treschow udi Christiania og *hans Broder* afg. Mads Jensen Wiel, Borger og Negotiant paa Strømsøe ladet oprette og bygge hver for den halve Deel“ og i en Stævning af 25 Febr. 1681 indstævnes som Vidne i en Sag paa Strømsø bl. A. ogsaa „Monsr Madtz Jenszens *Broder* Gert Treschow“¹⁾. Det kan derfor neppe betvivles, at Mats Jenssøn Wiel og Admiralitetsraad Ger-

1) Rigens Stævninger 1681 (Overhofrettens Archiv i N. Rigsarchiv).

hard Treschow i Christiania, i Virkeligheden have været Halvbrødre eller med andre Ord, at Gerhard Treschows Moder Anna Nilsdatter har været gift flere Gange. Man maa i nærværende Tilfælde saa meget sikkrere kunne drage denne Slutning af de anførte Dokumenter, som de begge ere offentlige og ikke foranlediget eller udstedt af nogen af Parterne selv, men dels af Mats Jenssens Børn, dels af Statholderen (eller vel snarere egentlig af Byfogden paa Strømsø, hvis Concept, Statholderen har fulgt), for hvøem det ikke kan skjønnes at der kan have været nogen Grund til at angive Slægtskabsforholdet mellem Mats Wiel og Gerhard Treschow anderledes end det ogsaa i Virkeligheden har været. Man kan derfor trygt antage, at Mats Wiels første Kone ikke har været Søster af Gerhard Treschow, men at denne derimod *har været Mats Wiels Halvbroder*. Naar Forfatteren nemlig antager, at det alene beroer paa en „Formodning“, der „intet andet har at støtte sig til end den før anførte Broderbetegnelse mellem de to“ at Anna Nilsdatter har været gift mere end den ene Gang med Gjert Treschow i Stege og i denne Forbindelse henviser til at Gjessing i sine Jubellærere intet kjender til flere Egteskab, da beroer dette kun paa et utilstrækkeligt Kjendskab til den trykte personalhist. Literatur. Som bekjendt udgav A. Leth og G. L. Wad i 1875 „Meddelelser om Dimitterede fra Herlufsholm“, hvor der S. 44 gives nogle sparsomme Oplysninger om Raadmand Gjert Træskomager. Men i 1882—1887 udgav Hr. Wad et Supplementbind, der S. 128—34 indeholder gode Oplysninger om Raadmanden. Og her meddeler Wad bl. A. ogsaa en Ansøgning fra Giert Treschow af 28 Marts 1663, hvori han andrager om Commissairer til at omgjøre det Skifte, som Konen nogle Aar før Krigens Udbrud havde holdt med sine Børn, ifølge hvilket der tilkom Børnene 3000 Rdl., som det nu var ham umuligt at svare til, da Fienden havde ødelagt hans Hus og Hjem med Alt det, han havde. Han søgte derfor om, at Commissairerne paany maatte bestemme, hvor meget han kunde taale at give „til samme Stifbørn“. Det er derfor hævet over enhver Tvivl, at Anna Nilsdatter ikke alene har været gift en Gang, før hun egtede Gjert Rasmussøn Treschow i Stege, men at hun ogsaa i dette sit første Egteskab havde flere Børn. Men ikke nok hermed. Anna Nilsdatter skal endog — efter Treschows Død — 3die Gang være bleven gift med Peder Andersson Hegelund i Præstø (der formodentligt har været en Søn¹⁾ af Sognepresten til Stege Mag. Anders Pederssøn Hegelund, en Søn af Biskop Hegelund i Ribe), der fik Erstatning af Kronen for det Fartøi, som Commandanten paa Møen Hans Schrøder havde beslaglagt for Gjert Treschow og omdannet til en Kaper²⁾. Hvad Anna Nilsdatters 1ste Mand derimod hed, og hvilke og hvor mange Børn, der var i dette Egteskab, har hidtil ikke været bekjendt. Men der kan vel neppe være nogen Tvivl om, at Mats Jenssøn Wiels Fader og Anna Nilsdatters første Mand ikke kan være nogen anden end den: Nils Aagesens Svoger (∴ Svigersøn) Jens Matssøn, Tolder og Raadmand i Stege, der ifølge de af Raadstuearkivar O. Nielsen i Personalh. Tidsskrifts (1 R.)

1) Naar nemlig Hundrup (Lærerstaden ved Metropolitanskolen, S. 21) opfører Sognepresten til Vor Frelsers Kirke paa Christianshavn Peder Andersson Hegelund som Søn af Mag. Anders, da er det blot en Hypothese, der heller ikke stemmer med J. Vahl, Slægtbog over Afkommet af Christiørn Nielsen, S. 40. Nr. 3.

2) Danmarks Adels Aarvog XIV. S. 491; jfr. ogsaa dette Tidsskrift, 8 R. V. S. 73. — Det er aldeles mærkeligt, at Forfatteren ikke har været opmærksom paa dette Sted, da han ellers synes at have kjendt og benyttet Tidsskriftet, uden dog altid at citere det som Kilde.

1 B. S. 192 ff. meddelte ypperlige Bidrag til den københavnske Borgerstands Historie i det 17de Aarhundrede, blev begravet i St. Nicolai Kirkes søndre Capel 19 Aug. 1652. Det passer i enhver Henseende med, hvad man tidligere kjender. Mads Wiels Fader maa have været en Jens; han maa være født før 1652, da han allerede 1670 forekommer paa Strømsø. Paa den anden Side kan han ikke være født meget før. Thi endnu i 1674 synes han ikke at være gift. Moderen har rimeligvis hedt Anna, siden hans ældste Datter hed saa, og endelig vil det da blive fuldt korrekt, naar han kaldes „Broder“ af Gerhard Treschow. Jeg mener derfor der ingen Tvivl kan være om, at Mads Jenssøn Wiel paa Strømsø er født c. 1646 i Stege, og at han har været en Søn af Tolder og Raadmand her Jens Madssøn og Anna Nilsdatter, Nils Aagessøns Datter, der efter sin 1ste Mands Død i 1652 c. 1655 har egtet Giert Treschow, med hvem hun i 1663 nemlig havde 5 Børn.

E. A. Thomle.

Rettelser og Tilføjelser.

3. Række, Bind VI.

- S. 230, L. 16 f. o.: Johan Valentin Schubarts Datter af 1 Ægteskab maa være den Anne Marie Schubart, „Datter af afdøde Ritmester S. og Søster til General S.“, der 1728 som Enke efter Thulle Schelde i Kolding søger om Tilladelse til allevegne i Riget at maatte sælge alleslags Kramvarer samt snoede og malede Fruentimmersko. (Suppliker 1728, Nr. 520.)
- S. 232, L. 19 f. n.: Benedicte Henriette Schubart var før sine her anførte 2 Ægteskaber 1° gift med Lieutenant, Kontrollør i Ættersen Frantz Carl Aug. Andersen, separ. ²⁹/₈ 1807.
- S. 233, L. 12 f. o.: Vilhelm Gottlieb Schubart var gift med Mette Madsdatter, † i Alsønderup ⁹/₁₂ 1722, gift 2° med Lieutenant Joh. Fred. Deutscher. If. Skiftet efter hende havde hun foruden Sønnen Joh. Valentin ogsaa Sønnen Fred. Chr. S. (se S. 233, L. 10 f. n.).
- S. —, L. 18 f. n.: Vilhelmine Dorethea S. gift med Kammerherre, Oberst Hans Baltazar Gottberg, f. i Løvendal i Norge ²⁰/₁₀ 1731, † ⁶/₁₀ 1809, gift 1° med Anna Marie Weideborg, † ¹⁸/₁₂ 1788 (Livrentesociet. Inscriptionsprot. 1747).

4. Række, Bind II.

- S. 176, L. 1 f. o.: Johannes Wulff døde 1673 som Admiralitetsassessor.
- S. 178, L. 15 f. n.: Margrete Ellinger, f. i Hamborg ²⁷/₈ 1631, 1654 Kammerjomfru hos Dronningen, døde paa Ørbæklunde ⁶/₈ 1708.
- S. —, L. 8 f. n.: Foruden anførte Børn havde Wulff Datteren Anna Margrete, f. ¹²/₁₀ 1664, † paa Ørbæklunde ¹⁴/₈ 1751, gift med Landsdommer Mathias Rosenvinge.

4. Række, Bind V.

- S. 61, L. 15 f. n.: Hartvig Passow, gift ²²/₁ 1625 med Øllegaard Pentz, f. ¹⁹/₈ 1596, † ⁶/₇ 1654 (Kallske Saml. Nr. 377, 4°).

C. E. A. Schøller.

4. Række, Bind VI.

S. 109, Note 2: Når det hedder „Anna (o: Mogensdatter Teiste), født i Fet ca. 1682, gift med Tøger Wegersløf, Kjøbmand i London, uden Børn“, — så passer det ikke med de virkelige Forhold. Nævnte Anna, var ikke gift med Tøger, men med dennes Broder, *Christian Wegerslev*, og hun var Moder til en Søn, som var nævnt efter hendes Fader i Fet, såtedes som det vil fremgå af følgende Inscription på et Eptafium over hende og Christian Wegerslevs 2den Hustru, som var ophængt i den danske Kirke i London:

Piis Manibus suis | dulcissimæ utrique Conjugi. | Annæ Revd. Dni Magni Teiste, Rommerigæ | Inferioris Præpositi Fetensiumque inter | Norvegos Pastoris Filiæ: | ut et Mariæ Dni. Danielis Tindal Angli | Croydonensis in Comitatu Surry Generosi, Filiæ: | quarum | altera ad Coelestem gloriam translata Ao. Ch. 170^{1/2}, | ætatis suæ vicessimo secundo | filiumque a se progenitum | Magnum Wegersloffium | nat. Ao. 1703 denatum illo ipso | socium ac participem æternæ Beatitudinis habet | altera a numero mortalium ad viventium Chorum | evecta | Naturæ Debitum | Mortalitate Tributum | Creatori Spiritum reddidit | Ao. Ch. 1706 ætatis suæ vicessimo tertio | spe lætissimæ resurrectionis | Requiescunt in hujus ædis tumulo sepultæ | hæ mortales exuviæ. | Ut omnibus veræ fidei, Sanctæ Vitæ | Cunctarumque Virtutum exemplum, | ita suavissimum sui desiderium — | Reliquerunt | Monumentum hocce, Epitaphii loco, ponendum | curavit | Mæstissimus Maritus | Christianus Wegersloff. “ | Se E. F. Wolff; Samlinger til Historien af den danske og norske Kirke i London, Pag. 456. I samme Bog, hvoraf ovenstående er taget, er der Side 114 (for 1704) Tale om „Chr. Wegersloffs Kones Begravelse“.

Tøger Wegerslev var gift med Kirstine Olufsdatter Bang. (Se Wiberg Præstehistorie II, Pag. 361).

Blair, Nebraska, U. S. A.

P. S. Vig.

- S. 109, Lin. 4 f. o.: ældste Søn Peder Kinck, læs: næstældste Søn o. s. v.
 - 139, - 19 f. o.: Zacharias Anthonissøn, læs: Anthonius Zachariassøn.
 - 142, - 11 f. o.: Halvbroder af Hr. Johan Mogenssøn Teiste, læs: Halvbroder af Hr. Johan Mogenssøn Teistes *Fader*,
 Stamtavlen S. 142: Morten Knudssøn er født 1515 (ikke 1615) og Hr. Mogens Pederssøn, Sogneprest til Onsø, blev gift 1ste Gang 1617 (ikke 1667).
 E. A. Thomle.

Register*).

(Af Arkivassistent H. C. Roede.)

- Aabel, Fam., 259, 263.
 Aagaard, C. A., Sorenskr., 250.
 Aagesen, Nils, 266 f.
 Aars, Christopher Weidemann, 28.
 Aasen, Peder, 137.
 Abelsøn, Margrethe, 133, 142 St. —
 Mogens, Pr., 130, 133, 142 St.
 Abildgaard, N. A., Maler, 99.
 Abrahamsen, W., Officer, 92, 97 f.
 Afferin, Anna, 260. — Christiern Rasmussen, Pr., 260. — Ped. Rasmussen, Kap., 260.
 v. Ahlefeldt, Detl., Gehr., 210. — Ida, 210.
 Ahlefeldt-Laurvigen, Anna Catharine, Grevinde, 179. — Charl. Louise, Grevinde, 179. — Greve, 179 ff.
 Ahlstrømer, Bar., 245.
 Ahrensburg (-berg), Fam., 89. — Amalie, 89. — Anne Marie, 89. — Annette, 89. — Cathr. Elisabeth, 89. — Charl. Juliane, 89. — Christiane Margr., 89. — Claus, Stud., 89. — Conr. Wilh., Forv., 89. — Erich Gust., Serg., 89. — Fr., Etr., 89. — Hans Ludv. Aug., 89. — Niels, Kollektør, 89. — Thure, Læge, 89.
 d'Alembert, Jean L., fransk Forf., 59.
 Alexander I, Kejsere af Rusland, 48, 51.
 Alfssøn, Knut, norsk Adelsm., 79. — Peder, Dr., 24.
 Ancher, Bernt, Provst, 263. — Joh. „Marie“, 263.
 Andersen (dt.), Amund, 121. — Anna, 121. — Bened. Henriette, 267. — Bjørn, 113. — Frantz C. A., Kontr., 267. — Gunhild, 121. — Hans, 121. — H. C., Digter, 224, 230 f. — Johan, 121. — Joh., Raadm., 115, 117, 128 ff., 131, 136, 138, 142 St. — Joren, 122. — Laurits, 121. — Maren, 128 f., 133, 142 St. — Rosamunde, 121. — Svale, 121.
 Angersbach, Marie Juliane Judithe, 23.
 Anker, Bernt, 238. — Carsten, Konfr., 237, 252. — Ped., Statsmin., 246 ff.
 Anthonissøn, Karen, 133 ff., 142 St. — Mogens, Sorenskr., 130, 133 ff., 136 ff., 139 ff., 142, jfr. St. — Zach. 139, 268.
 Arcander, Holger Nielsen, Vicepastor, 236.
 Arentz, Rektor, 143.
 Arildsøn (Gyldensø?), Cosmus, Lagm., 122.
 Arnemann, Max, 31.
 Arnessøn, Gyrid Hallbjørnsdt., 119. — Jorund, 119.
 Augustinus, Anne Elisabeth, 258. — Birg Marie, 258. — Carl Chr., 258. — Chr. O., Tob.sp., 257 f. — Fr. Sophie, 258. — Lovise, 258. — Ole, Tob.sp., 258.
 Baardssøn, Evind, Pr., 29.
 Baden, Gustav Ludv., Historiker, 102.

*) Hustruerne ere kun anførte ved deres Giftenavn.

- Jak., Prof., 102. — Jens Laur-
søn, 194 f., 201. — Kirstine, 201.
— Laur. Jøenssøn, 194. — Laur.
Ped.søn, 201. — Maren, 195, 201.
— Maren Marcusdt., 201. — Maren
Nilsdt., 201. — Margr., 201. —
Morits Ped.søn, 195, 201. — Ped.
Iverssøn, 201. — Ped. Laur.søn,
201. — Torkil, Forf., 102.
- Baggesen, Aug., Gen.maj., 170 ff. —
J., Digter, 55, 102, 171 f. — So-
fie, 55.
- Bajer, Fr., Translatør, 259.
- Bang, Markus Fr., 143. — Vilh., Pr., 259.
- Bardenflet, Prltn., 6.
- Bårfoed, Christine, 260. — Claus, Kapt.,
260. — Fr., 149. — Karen, 260.
Niels, Admir., 260.
- Barhaug, Cathr. Hermine, 110. — Chr.
Knudssøn, 110.
- Barnes, Mari, 75. — Ole, 75.
- Barth, Jonas, Byf., 240 ff., 248 f., 251.
- Bast, Stiftsprovst, 96.
- Bech (v. Bech), Adam, Kapt., 39. —
Adam, Major, 39. — Adam Chr.,
Justr., 7. — Anne Maria, 39. —
Eleonora Josine, 39. — Marthe Pau-
line, 39. — Nic., Skrædder, 263.
- Beeken, Hartmann, Billedh., 99.
- Beeinfeldt, Herm. Fr., Gen.ltn., 221.
- Bellow (Belov, Bülow?), Johs. Fr., 173 ff.
- Benckendorff, Christof Sig., Gehr., 223.
- Bendixen, Jac., Stadsfysikus, 86 f.
- Benkestok, Anna Hansdt., 122, 126. —
Thord, 201. — Trond, 122.
- Bentssøn, Anders, 124. — Ane, 124.
- Berg, Barbra, 142 St. — Claus, Kannik,
116 ff., 126, 142 St. — Elsebe,
115 ff., 118, 126, 142 St. — Hans,
142 St.
- von Berger, Kapt., 5.
- Berner, Martha Ritter, 34.
- Berggrav, Helene, 36. — Nils, Berg-
kasserer, 36.
- Berner, Martha, 34.
- Bernstorff, J. H. E., Statsm., 53, 64,
66, 68 f.
- Berregaard, Fr., Envoyé, 55.
- Berthelssøn, Anna Laur.dt., 141. — An-
thonius, 138. — Helle, Kbm., 138.
— Nils, Raadm., 140 f.
- de Besche, Joach. Christopher, Kbm.,
240. — Livmedicus, 240.
- Beyer, Fam., 89. — And. Fr., 259. —
Elise, 259. — Jørg., Toldskr., 90. —
Magdalena, 90. — Nicolaj, 89 f. —
Valent. Hermansen, Herr.fgd., 89 f.
- Bie, Tarald Ross, Overførster, 240, 242,
252.
- Bjelke, Jens, 114.
- Biering (Bering), Vitus Ulr., Bager, 262.
- Bildt, Fam., 35. — Inger Jesp.dt., 116.
— Otto, 115 f.
- Bille, Nils, 118. — Steen Andersen,
Geh.statsmin., 2.
- Binneballe, Carl Theod. 89. — Helene
Cathr., 89. — Jens, Fuldm., 89.
— Johanne Carol., 89.
- Birkrem, Adelus, 202, 207. — Laur.
Laur.søn, Pr., 202, 207.
- Blackwell, Eardley John, 25. — Kari, 25.
- Blager, Rolf Migelsen, 27. — Rolf
Sevelsen, 27.
- Blegraf, Anne Dorothea, 262. — Bernt,
262. — Christine Marie, 262. —
Ped., 262. — Ped. Ped.søn, Provst,
262.
- Blek, Regim.læge, 175.
- Blicher, Didr. Nic., Provst, 149, 152.
— Hans Jac., Overlærer, 152. —
Jens, Degn, 158. — Steen Steensen,
Digter, 149, 152 ff., 158, 188.
- Bloch, Edskel Thomsen, Møller, 256. —
Elsæ Thomasdt., 256. — Mads
Thomsen, Møller, 256. — Mette
Jensdt., 256.
- Bluhme, (?), 70.
- Blücher (v. Bl.), Chr. Carl, Prltn., 23.
— G. L., Fyrste, 192. — Gust.
Henr., Ritm., 18. — Margr. Soph.,
23. — Marie Elisab., 18.
- Bock, Anna Soph., 257. — Elias, 257.
— Fr. Lovise B., 257. — Inger
Louise Fr., 257. — Joh. Charl.,
Tob.ap., 257. — Soph. Elisab. 257.
- Boeck, Cæsar L., Ltn., 239, 243. —
Karen (Kaja), 242 ff.
- Boesen, Bodil, 142 St. — Oluf, Bisk.,
142 St.
- Bolt, Herman, 117.
- Bonnevie, Fam., 207, 209. — Niels,
Sorenskr., 209.

- Bonsach, And., 260. — Ingeb. 260.
 Borch, Ole, Prof., 82.
 Borchgrevink, Hans Henr. Theod., 30.
 — Hans Pet., 30. — Hans Pet.,
 Provst, 30.
 Borman (Borneman), Joh. Gotfr., Bri-
 gademaj., 18. — Margr., 18.
 Bradt, Kobberstikker, 100.
 Brandt, Pet., Pr., 143. — ?, 240.
 Bratt, Barbara, 122. — Jens Olufssøn,
 Kannik, 122. — Karen Jonsdt., 76.
 — Ole, 76.
 Brinck, Ivar, Pr., 174.
 Broberg, Mad., 262.
 Broch, Andrina Severina, 29. — Johan
 Jørgen, Pr., 29. — Susanne, 29.
 Brockdorff, Baron, 185. — Baron, 62.
 Brun, Constantin, Hdlem., 177. — Fre-
 derike, 177. — Pr., 236.
 Brüggemann, Charl. Doreth. Gottholdine,
 222. — Hans Fr., Kmjuncker, 222.
 Brünnich, Morten Thrane, Prof., 238 ff.,
 241 ff., 244 f., 248 ff., 251 f. —
 Vibeke, 238 f., 243, 245, 248 ff.,
 251 f.
 Bræstrup, Chr. Jac. C., Overpræs., 157.
 Budde, K. K. Leop. G., Forf., 223—
 233. — Ole, Flagkapt., 225. —
 Præst, 224, 226 ff.
 Bugge, T., Prof., 6.
 Bunkefod, H. C., Pr., 94.
 Busch, Carl Adolph, 96.
 Bülow, Frantz Christopher, Gen., 48, 50.
 Callisen, Heinr., Læge, 86. — Joh. Leonh.,
 Gen.sup.int., 86.
 Cambilton, Johs., 87.
 v. Cappelen, Jørgen, 32.
 Carl Philip, Fyrste af Schwartzenberg, 48.
 Carstenssøn, Jon Randal, 118, 125. —
 Jørgen Randal, 118. — Ped., Skip-
 per, 196.
 Cassius, Chr., Lds.dommer, 90.
 Chapmann, F. H., Admir., 12.
 Charisius, Constantin Aug., Kfr., 20. —
 Kirstine, 20.
 Choiseul, E. F., fransk Udenr.min., 70.
 Christian 4., 134, 142 St.
 Christian 5., 218.
 Christian 7., 40, 248.
 Christian 8., 191.
 Christian, udvalgt Prins, 217.
 Christian August, Prins, 8.
 Christenssøn, Inga, 72, 206 f. — Skak,
 72, 194, 203 ff., 206 f.
 Clausen, Birgithe Amal., 175. — Carl
 Wilh., Skomav., 175. — Flemming,
 Daglejer, 175. — Marie, 175.
 Coch, Maren, 109. — Nils, Pr., 109. —
 Søren Rasmussøn, 38.
 Colbjørnsen, Lars, 262.
 Cold, Adolph Pet., Stud., 160. — Peter
 (Henr.), Pr., 36. — Geh.kfr., 160.
 — Prltn., 36.
 Collett, Chr., Bergrd., 242, 244 f. —
 Joh. Henrikke, 242, 244. — Pet.,
 242.
 Colmar, Antoinette Soph. Louise, 213.
 — Carl Fr., Kapt., 213.
Corneliusen, Fam., 263.
Coucheron, Iver Otto, Kapt. 41.
 Cramer, Pet., 86.
 Crane, Andr. Christof, Obltn., 21. —
 Barbara, 21. — Helene Marie, 21.
 Croch, Duppa, 25. — Kari, 25.
 Dahl, Amund Lauritssøn, 120 f. — Chri-
 stopher Amundssøn, 120 f. — Ger-
 trud Schacksdt., 77. — Lavina, 121.
 — Margr. Christophersdt., 120. —
 Oluf, 121. — Ove, 121. — Sophie
 Jonsdt., 76. — Thorben Gautesen, 77.
 Dajon, N., 31.
Dalpil, Fam., 78.
 van Dam, Claus, Klokkest., 260. —
 Sidzel, 260.
 Daniels, Pet. Sünchsen, 86 f.
 Daries, Magdalene, 32.
 v. d. Decken, Sophie, 17. — Ob., 17.
 Delanoy, stud. chir., 94.
 Deramm (v. Drammen, Drammen), Fam.,
 207—209. — Anna Marie, 209. —
 Cathr., 208. — Christopher, 209.
 — Christopher, Maler, 207. — Eze-
 chiel, Maler, 208 f. — Joh. Didr.,
 Maler, 207 f. — Kirsten Bosse
 Ped.dt., 207. — Maren Margar.,
 207. — Marie Bolette, 207 f. —
 Ole Ped.sen, 208. — Peder Lund,
 Herr.fgd., 207. — Søren, 208.
 Derck, Joh. Nicolaus, Klokkest., 38.
 v. Dernath, Fr. Otto, Greve, 247 f.

- Deutschen, Joh. Fr., Ltn., 267. — Mette Madsdt., 267.
 van Dockum, J., Viceadmir., 5.
 Dorph, Johs., Pr., 157. — Bisk., 78.
 Doracheus, H. P., 174.
 Dyre, Iver Thommessøn, 193.
 Echoff, Dirick, 35.
 Egede, Povl, Bisk., 151.
 Eide, Kirstine Schacksdt., 76. — Mons Ped.sen, 76.
 Elliger, Margr., Kmjomfr., 267.
 Andresen, Simen, 76.
 Engelbrechtsøn (dt.), Jesper, 142. — Johanne, 29. — Samson, 125 f., 128. — Staffan, 198 f.
Esemann, Eva Kirstine, 211. — Henr., Ritm., 211.
 Esmark, Wibecke Thrane, 36. — Prof., 242, 245 f., 252.
 Essendrop, Jens, Justr., 238, 241, 248.
 Ewald, Enevold, Pr., 80. — Johannes, Digter, 80—88, 91—103, 230, 258.
 Falk, Anne Cathr. Madsdt., 38. — Henriette, 30.
 Fallesen, Lor. Nic., Pr., 258. — Ludv. Soph., Prof., 258.
 Falsen, Chr. M., 248.
 Fardal, Nils I., 75. — Øllegaard, 75.
 Fecht, Joh. Gotfr. Carl, 86 f.
 Fibiger (Febiger), Adolf, 176. — Chr., Statskasserer, 88. — Chr. Carson, 88. — Elisab. Carson, 88. — Hans Chr., 176. — Henr. Jac., Toldforv., 176. — John, 88. — Jørgen Matthiesen, Degn, 175. — Karen, 175. — Matthias Jørgensen, Gæstg., 175. — Sophie Dorthea, 175 f.
 Fich, Hans Jac., Pr., 154, 158.
 Fjeld, Maskinfabr., 16.
 Fietzetz, Eleonora Hedev., 39. — Elisab. Borch, 25. — Josias, 39. — Liv Borch, Pr., 25.
Fleischer, Elise Fr., 33. — Esaias, Obltn., 29.
 Fogh, Birgine Nicol., 257. — Børge N., Hørkr., 257. — Dorothea Cath. Maria, 257. — Gundeline Cath., 257. — Gunild, 257.
 de Fontenelle, B., fransk Forf., 60.
 Foss, Lauritz, Etr., 149—168, 177—193. — Nils, Pr., 41. — Peder, Landhldr., 33 f.
 Fougner, Gunnar, 30. — Thorolf, 30.
 Frantz 2., Kejser af Østrig, 48.
 Frederik 2., Kg. af Preussen, 56.
 Frederik 5., 54.
 Frederik 6., 8, 48, 189, 192, 247.
 Frederik, Arvepr., 40.
 Frederik Wilhelm 3., Konge af Preussen, 48, 51.
 Friis, Anders, 104. — Anna Hansdt., 122, 126. — Brynhilde, 104. — Carl Krag-Juel-Vind-, Greve, 188. — Kirstine (Kirstin), 72, 194 f., 207. — Nils Jacobsøn, 122. — Peder, 72, 194, 207.
 Fris, Povl Nielsen, Pr., 27.
 Frisach, Frid. Mariana Andersdt., 27. — Hans Jørgensen, Pr., 27. — Laur. Hansen, Pr., 27.
 Frost, Ludv., 127. — Ped., 115, 124, 126 f. — Øllegaard Ped.dt., 114 ff., 117, 123 f., 126 ff.
 Fæster, Ane Cathr., 20. — Jens Jørgen, Kmr.r., 20.
 Gaardmann, Anna Knudsdt., 142 St. — Bernt, Pr., 142 St.
 Gad, Caspar, 244. — Fr. Louise, 244.
 Galskytt, Otto, 114.
Galtung, Fam., 35. — Anne Elisab. Hansdt., 34. — Johan, 35. — Laurits, 34. — Lisbeth Ottesdt., 34.
 Gesling, Guri, 26. — Iver Amundsen, 26.
 Geuder, Joh. Detl., 86.
Gjesling, Fam., 26.
 Gjordsøn, Nils, 123.
 Glad, Anna Margr., 28. — Hans, 28. — Knud Christophersøn, Pr., 127.
 Glahn, Henr. Kristoffer, Prof., 151 f. — Povl Egede, res. Kap., 159. — Tønne B., Obltn., 152.
 Glostrup, Anne, 142 St. — Nils S., Bisk., 24, 142 St.
 Gottberg, Anna Marie, 267. — Hans B., Ob., 267. — Vilhelmine D., 267.
 Gram, A. L., Høkem., 175. — Anne Cathr., 175. — Kr. Fr., Kmjunker, 62. — Lovise Marie, 175. — Maren Juliane, 175. — Pet. Rosendal, 175. — Povl, 175. — Povel Fr., 175. — Sophia, 175.

- Grand, Joh., Kapt., 125.
 v. Grape, Antoinette Soph. Louise, 213.
 — Gertr. Doreth. Elisab., 213. —
 Joach. Zach., Kapt., 213.
Greber, Jacques, 87.
Green, Anders, Kantsler, 126. — Anne,
 194. — Mats, 194.
Grevenkop-Castenschiold, Caspar H., Kam-
merh., 164 f.
Griis, Christen Eskildsøn, Raadm., 140 f.
 — Siri And.dt., 141.
Grotum, Maren, 43.
Grove, C., Ltn., 7.
Grundtvig, N. F. S., Digter, 168 f.
Gude, Fam., 233—236. — Dorothe Ma-
rie, 236. — Ernst Albert (Nicolai),
 233 ff., 236. — Hans Nic., 236.
 — Johs. (Andreas), 233 ff., 236. —
 Margr. Agnete, 234 ff. — Margr.
Agnethe, 236. — Nicolai, Ritm.,
 233 ff., 236. — Nic. Andr., 236.
 — Sine Margr., 236. — Kommand.,
 236. — Schoutbynachtinde, 236.
Guldberg, Anne Elisab., 89. — Ove
Høegh, Statsm., 85. — Ove Høegh,
Toldinsp., 89.
Gutfeld, Anna Bolette, 208.
Gyldendal, S., Boghdl., 98.
Gyldenløve, Ulr. C. ?, 214.
Gyldensø, Arild Olufssøn, Lagm., 122.
 — Barbara, 122.
Güntelberg, Jens, 201. — Kirstine Mo-
ritadt., 201.
Haagen, Konfr., 163.
Haagenstad, Guri Olsdt., 26. — Iver
Thorsen, 26. — Kari Povelst., 26.
 — Ole Paulsen, Stortingsm., 26.
 — Thosten Iversen, 26. — Thosten
Olsen, 26.
Haelsen, Joh. Andr., Konrektor, 83.
Hagenbach, E., Dr., 57.
Hagenbuch, I. K., Prof., 56 f.
Hagerup, Betzy, 47. — Ejler, Etr., 51.
 — Ejler Henning, Pr., 47. — Got-
fred, Komm.kapt., 47—51. — Hans,
Kons insp., 47—51. — Kirstine Ma-
rie, 51. — Niels Joh., 30.
Hall, ?, 245.
 v. Haller, Albrecht, Prof., 55.
Hals, Fam., 259.
Hammeken, Konsul, 3 f.
- Hammer, Else, 142 St. — Lars An-
dersen, 142 St.
Handingmand, Barbra, 142 St. — Hans,
 142 St.
Hans, Konge, 78 f.
Hans, Pr., 72, 194, 202, 207.
Hanssøn, And., 120 f. — Laurits, 121.
 — Maurits Christopher, 36. —
 Ped., 120. — (Skjolderbaand?),
 Peder, 201.
Haraldstad, Marit Iversdt., 40.
Harboe, Christiane Magd., 259. — F.
C., Postm., 259.
Hardenberg, C. G., Fyrste, 63.
Hardenberg-Reventlow, Chr. Henr. Aug.,
Greve, 177 f., 191 ff. — Emma
Louise Frederikke Georgine, 178.
 — Jeanette Caroline, 177 f., 191.
Harildstad, And., 26.
 v. Harstall, Chr. Ulr., Overstaldm., 220.
Hartmann, J. E., Komponist, 101.
Hauch, A. W., Hofmarskalk, 158.
Hauge, Erik Hermanssøn, 137.
Hauger, Hans, Lensun., 195.
Hauschildt, Anna M., 258. — Chr., 258.
 — Christopher, Glarm., 258. —
 Elisab., 258.
Hee, Søren, Prof., 221. — Vilh. Marie,
 221.
Hegelund, And. Ped.søn, Pr., 266. —
 Anna Nilsdt., 266. — Ped. And.søn,
Pr., 266. — Peder Jensen, Bisk.,
 266.
Heiberg, Anders, 105. — Anna Madsdt.,
 105. — H. K., 72. — J. L., Digter,
 168, 171. — J. L., Skuespillerinde,
 169. — Mads, 105. — Søren Lau-
ritsøn, Fgd., 105.
Heide (Hejde), Chr. Hansen, Kapt., 264.
 — Ellen Marie, 264.
Heier, And. Enersen, 263. — Anne
Elisab., 263.
Hellessøn, Berthel, Raadm., 138, 141.
Helt, Hans Jørgen, Provst, 38.
Helvetius, C. A., fransk Filosof, 68 f.
Henckel, Assess., 240 ff., 243, 246, 248.
Henschien, Anne Cathr., 32. — Lorentz,
O.retsprok., 32.
Hensler, Ltn., 7, 10.
Herbst, Elisab. Charl. Christiane, 51. —
 Michael Joh. Chr., Genkrkomm., 51.

- Herfordt, Fr., 262. — Karen, 262.
 Hermansdatter, Emmike, 90.
 Hertz, Henr., Digter, 169 ff.
 Hesselberg, A. 35.
Hjersing, Fam., 260. — Carsten, Klokker, 260.
 Hincheldey, Fam., 42—47. — Edv., Major, 44. — Hans Bergishagen, Hofagent, 44 ff. — Karen, Hofagentinde, 44 ff. — Raadm., 46.
 Hinrichsen, Overlærer, 81.
 Hiort-Lorenzen, H. R., Etr., 259.
 Hjorth, Joh. Severin, 30. — Jørg., Oberberghauptm., 238 ff., 241 f., 245, 247 ff., 252.
 Hoffmann, Pet. Oct., Kapt., 156.
 Hofgaard, Andr., Assess., 240 ff., 243 ff., 248.
 Hoffand, Magnbild Christensdt., 76.
 Hohlenberg, F. C. H., Fabrikm., 11 f. — Henr., Ritm., 21. — Marie Elisabeth., 21.
 Holberg, Ludv., Digter, 55, 57, 59 f., 70, 100, 230.
 Holck, Burchard Georg, Greve, 23. — Mariane Dorethea, Grevinde, 23. — Stud., 160.
 Holder, Cecilia, 32.
 Holm, Christiane, 1. — Jac., Gross., 1, 15 f. — Jens, 131.
 Holst, Helene, Margr., 33. — S. 33.
 Holstein, Chr., Greve, 54. — Fr. Adolf, Lehns greve, 183. — J. L., Statsm., 53 ff., 57, 60 f., 66 f., 70. — Wilhelmine, Lønsgrevinde, 183.
 Holsten, H., Admir., 3.
 Holwein, Bogtr., 85.
 v. Hommel, Maximilian Chr. Fr., Kapt., 164.
 Hoppe, Kmjk., 243 ff. — Konfr., 243.
 Hornemann, Claus Frees, Prof., 144, 161.
 Hornsyld, Jens, 258. — Lovise, 259.
 Huitfeldt, Bente Jonsdt., 198 f. — Hartvig, 198 f.
 Hundere, Hermund, 74.
 Hundrup, Overlærer, 192.
 Hurtigkarl, Fr. Theod., 258.
 Hübner, Martin, Prof., 52—71.
 Hyllesgaard, Mari Schacksdt., 74. — Ped. Jensen, 74.
 Højer, Andr., Rektor, 82 f.
- Hørbye, Berthel Lauritsøn, 120. — Kirstine, 201. — Pros Laur.søn, 196, 200.
 Jardar Bonde, 119 ff.
 Jardarsøn, Stein, 119, 121.
 Jenssøn (dt.), Adelus, se Skjelderup. — Bendt, Foged, 29. — Christen, se Skjelderup. — Christopher, 142 St. — Cort, 124, 127. — Jac. 255. — Ingeb., 199. — Iver, 201. — Karen G. Olufsd., 201. — Karen Ped.dt., 127. — Kirsten, 255. — Laur., 201. — Marthe, 142 St.
 Jessen, Niels Staal, 46.
 Ingemann, Bernh., Digter, 151. — Søren, Pr., 151.
 Job, Joh. Chr., Bælgræder, 175.
 Johan Palatinus, Erkehert. af Østrig, 48.
 Johannessøn, Andr., 130 f., 135, 142 St. — Karen, 130.
 Johansdatter, Doroth., 90.
 John, Andrea, Frue, 208.
 Jonssøn (Jonsen), Brynjolf, 199. — Carsten, 115, 117 f., 125 f. — Maren Jørgensdt., 117 f. — Michel, 76. — Sverke, 123.
 Jonstrup, Cath., 262. — Ltn., 262.
 Irgens, I., Pr., 145. — M. F., Pr., 145. — Ole, Bisk., 143 f.
 Isenburg, G. F., Greve, 65.
 Juel (Juell), Fam., 35. — Bøer, 35. — Fr. Gentn., 182. — Jens, Stath., 132. — Niels, Admir., 182.
 Ivar paa Onareim, 119, 121.
 Iversen, Anna Dort., 89. — Knud, 120. — Math., Bødker, 89. — Sigrid, 201. — Thron, 201. — Redakt., 95.
 Jäger, Wolfgang Heinr., Skrive- og Regnem., 84.
 Jørgen, Prins, 219.
 Jørgenssøn, Botilde, 120 f. — Hans, 120 f.
 Kaas, Fr. Jul., Statsmin., 244, 246. — Hans, Major, 19. — Jørgine (Georgine) Fr., 19. — Kapt., 2.
 Kalips, Birgitte, 201. — Oluf, 201.
 Kamp, Amund Thorsteinssøn, 199.
 Karl, Fyrste af Nassau-Ussingen, 61.
 Kauffeldt, Berent, exam. jur., 89. — Cathr. Elisabeth., 89.
 Kaurin, E. H., Provst, 146.

- de Keysack, Jean, Ltn., 18.
 Kjeldsæn, And., 262. — Colbjørn, 262.
 — Mathias, 262.
 Kjelstrup, Claudia Georgine, 34.
Kinck, Fam., 104. — Anna Mortensdt.,
 109. — Peder, Provst, 109, 268.
 — Ped. Matsøen, Kbm., 109. —
 Sara 109.
Kirstein, Fam., 168, 177. — Edward,
 Vinhdl., 158. — Ernst Philip, Kfr.,
 158, 167.
 Klem, Anna Dorothea, 28. — Johannes
 Michael, 28.
 Kleve, Terkel, Kobberst., 100.
 Klevenfeld, T., Genealog, 77 f., 196.
 Knap, Børge Henr., Pr., 183. — Ludv.
 Kr., Brygger, 183.
Knardrup, Fam., 142.
 Knoche, Pr., 54.
 Knoph, Frue, 250. — Prok., 248, 250,
 252.
 Knudsøen, Anthonius, Borgm., 133 ff.,
 136, 139 ff., 142 St. — Fredrik,
 Provst, 142 St. — Gunb. Mogensdt.,
 142 St. — Hans, Raadm., 142 St.
 — Inger Mogensdt., 133 f., 137 f.,
 140 f., 142 St. — Morten, Kannik,
 142 St., 268. — Ped., Fgd., 134,
 142 St.
 Koch, Nic. Pet. E., Huslærer, 155, 157,
 163. — Distr.læge, 155.
 Koefod, A., Kommand., 4 f.
 v. Koppelow, Fam., 209, 217. — Anna
 Clarella, 210. — Birgitte Hansdt.,
 212. — Carl Fr., 213. — Carl Fr.
 Vilh., Sekltn., 213 f. — Charl.
 Elisab., 215. — Christoffer, Fændrik,
 217. — Claus Christoph, 213.
 — Conrad, Sekltn., 215. — Conr.
 Christoffer, Sekltn., 215. — Cort
 Christoffer, Kommand., 214. — De-
 liane Marie, 210. — Detl. Chri-
 stoffer, Maj., 212. — Detl. Didr.,
 Ltn., 210. — Doreth. Anna Cath.,
 213. — Dorethea Sophie 210. —
 Elisab. Hedeve., 212. — Engelcke
 Christoffer, Kapt.ltn., 211. — Ernst,
 Geh.kmr., 209. — Ernst Christoffer,
 212. — Ernst Gottfried, Sek.ritm.,
 214. — Frants Chr., Prltn., 215.
 — Fr. Vilh., Sek.ltn., 216 f. —
 Georg Christof, 210. — Hans Ulr.,
 Fændrik ref., 212. — Hans Ulr.,
 Kapt., 210 ff. — Helmuth Jørg.,
 213. — Henr., Ob.ltn., 214 f. —
 Joach. Didr., 210. — Joh. Didr.,
 Prltn., 212. — Joh. Ernst, Ltn.,
 216. — Joh. Ernst, Obltn., 211.
 — Jul. Hans Bertram, Ltn., 213.
Jørg. Christof, Ob., 210, 212. —
 Jørg. Christoffer, Gen.maj., 216. —
 Jørg. Ernst, Prltn., 214. — Jørg.
 Joh. (Joachim), Maj., 211. — Kir-
 stine, 211. — Louise, 212. — Ludv.,
 Prltn., 215. — Magd. Margr., 216.
 Magd. Ølleg., 213. — Margr. Elisab.,
 210, 212. — Marie, 214. — Niels
 Joh Jørg., 213. — S. C., 211. —
 Samuel Gotfried, Genmaj., 213. —
 Sidonie Eleon., 213. — Sophie, 210.
 — Trude, 210. — Frue, f. Rolfsen,
 215.
 Koren, Valentin, 90.
 Krabbe, Fregatkapt., 6.
 Kraft, Carl Fr., Rektor, 85 ff. — Detl.,
 Nikolaus, Pr., 85. — Lucie Chri-
 stine, 85.
 Krag, Erik, kgl. Sekretær. 128.
 Krabn, (?), 142.
 Kratzenstein, (?), 65.
 Krieger, J. C., Gen.adj., 2, 5 f.
 Krogh, Bisk., 146.
 Krohne, Ludolf Joh.s, Gen.aud., 86.
Kruckow, Fam., 104. — Adelus, 199. —
 Hans, 199. — Hans d. Y., 113, 123.
 — Hans d. Æ., 113. — Jørgen, 118.
 Krum, Jac. Pedersen, 36.
 Kruse, Enevold, Stath., 131. — Johan
 Michael, Myntm., 36. — Laur.,
 Slotsbefm., 114.
 Kvale, And., 75. — Guri, 75. — Iver,
 75. — Maren, 75. — Øllegaard, 75.
 Kølle, Kammerr., 176.
 Kørber, Joh. Carl Lorentz, Kapt., 223.
 v. Kørbitz, Fam., 217—223. — Anna
 Kirstine, 221. — Anna Magd., 217.
 — Anna Maria, 217. — Charl.
 Soph., 220. — Christoffer Paul,
 Pr.ltn., 222. — Claus Vilh., 222.
 — Eleon. Elisab., 221. — Eleon.
 Elisab. Cathr. Doreth. Gottholdine,
 222. — Elisab., 217. — Fr., sach-

- siek Kmjuncker, 217. — Fr. Chr., 222. — Hans Caspar, Geh.r., 219 f. — Hans Caspar, Hofm., 217, 219. — Herm. Fr., Gen.adj., 221. — Ida Soph., 222. — Joh. Chr., Kapt., 217. — Joh. Chr., Ltn., 220. — Joh. Christoffer, Gen.maj., 219 f., 222 f. — Joh. Christoffer, Kmherre, 222. — Joh. Christoffer, Ob.ltn., 221. — Joh. Christoffer, Rigsmarskal, 217 f., 222. — Joh. Fr. Vilh., Kapt., 223. — Joh. Sigism., 222. — Joh. Sophie, 222 f. — Johanne Marie, 221. — Kirstine, 218 f. — Magd. Cathr., 219 f. — Magd. Cathr. Ulrikke, 222. — Magd. Sibylle, 223. — Marie, 217. — Mauritz Fr., 222. — Soph. Elisabeth, 219.
- Lachmann, Andr., Etr., 262.
- v. Lammers, Ingeb. M. K., 240. — N. F., Obltn., 240.
- Landgrav, Inger Mogensdt., 141, 142 St. — Mats Jenssøn, Pr., 141 f., jfr. St.
- Landt, Maria Hedev., 37, 262. — Martha Johnsd., 37. — Peder Joachim, Provst, 37, 262.
- Lange, Anne Elisabeth, 36. — Gunde, 132. — Helene, 36. — Herman, Amtn., 36. — Jul. H., Kunsthistoriker, 99. — Amtn., 240, 251.
- Larsen, Anna Doroth., 263. — Anne Marie, 264. — Jac., 263. — Jac. Andr., Kbm., 263 f. — Jens Chr., 263. — Lars, 35. — Lars, Pr., 142 St. — Margrethe, 142 St. — Mette Elisabeth, 263. — Pet. Antoni, Kapt., 263. — Trine Doroth., 263. — Skolelærer, 151, 153.
- Lassen, W., Bureauchef, 259.
- v. Lattorf, Clara, 220. — Elisabeth, Soph., 220. — Joh. Didr., Ob., 220. — Johanne Antonie, 220. — Margr. Gisela, 220. — Mathias, 220. — Math. Phil., Maj., 220. — Math. Vilh., 220. — Soph. Charl., 220.
- Lauritsøn, Anders, 140. — Hans, Admir., 201. — Inger, 140. — Povel, Byf., 129.
- Lavetz (Lawætz), (?), 51.
- Leegaard, Ob., 18.
- Leigh, Fam., 259. — Christine, 34. — Morten Andr., Pr., 263. — Petronelle Louise, 263. — Pr., 196.
- Lemmich, Aud. Eliesen, 262. — Made Henningsøn, 142 St. — Maren Larsdt., 262. — Sophie, 142 St.
- Lengnick, Kapt., 44.
- Lerche, F. G., Storthingsm., 240. — Jac., Saltværksforv., 239, 247. — Vinc. Stoltenberg, Saltværksforv., 239 f., 242, 246. — Prltn. i Sæt., 6.
- Leuch, Anna, 109.
- Leuw, Grosserer, 176.
- Lewetzau, Dider. Wilh., Kammerh., 164 f.
- Levinson, Augusta Nicoline, 21. — Carl Hartv., Kbm., 21.
- Lexow, Søren, Saugfgd., 31.
- Licht, Cathr. Soph., 84. — Joh. Fr., Rektor, 80 ff., 83 ff.
- v. d. Lieth, Henning Georg, 210. — Margr. Elisabeth, 210.
- Lind, Gulbrand, 32. — Amtskr., 234.
- Lorenzen, Fam., 259.
- Louis Philip, Hert. af Orleans, 62.
- Lous, C. C., Ltn., 7.
- Ludwig 1., Konge af Bayern, 171.
- Lund, Alethe, 36. — Andr. Jac., Pr., 36. — Birgitte, 36. — Ped. And.søn, Skibsmaaler, 88.
- Lunde, Salve Olufssøn, 202.
- Lunge, Vincents, 80.
- Lybecker, Boghdl., 224, 233.
- v. d. Lübe, Carl Gottl., Ritm., 23. — Mariane Dorethea, 23.
- Lykke, Jørgen, 113.
- Lystager, Kristiane Fr. Louise, 44 f. — Toldbetj., 44 f.
- Lystrup, Fam., 72—80, 193—207. — Adelus, 72. — Agote Olsdt., 76. — Anna, 75. — Anne, 75. — Anne Olsdt., 76. — Augusta, 75. — Birte Jaksdt., 73. — Birte Jensdt., 74. — Birte Schackdt., 76. — Boel Olsdt., 76. — Christen, 72, 194, 204. — Christen Laur.sen, 76. — Christen Schacksen, 73. — Christen Schacksen, 73, 194, 205 f. — Christopher Laur.sen, Sagmester, 76. — Eleonora, 75. — Eli Kolbensdt., 76. — Else [Elisabeth], 72, 194, 196. — Else [Elsebe], 72, 194, 196 f.,

- 203, 207. — Emma, 75. — Engelbrekt, 72, 193, 199. — Gertrud Oldt., 73. — Gunbild Iversdt., 74. — Guri Thorgiusdt., 74. — Hans, 75. — Helle Knudsd., 200, 207. — J., Grosserer, 72. — Jena, 75. — Inga, se Inga Christenssøn. — Ingeb. Christensdt., 74. — Inger Christensdt., 76. — Inger Oldt., 76. — Johanna, 75. — Johannes, 75. — Johannes, Hdlm., 74. — Jon, 72, 194, 200, 207. — Ivar, 75. — Iver Ped.sen, 76. — Karen, 75. — Karen Jonsdt., 76. — Karen Niladt., 72, 194, 197 ff., 204, 207. — Karen Oldt., 76. — Kari Einersdt., 76. — Kari Hausdt., 73. — Kirsten Madsdt., 72, 194 f., 207. — Kirstine, 75. — Lars Christensen, Lensm., 73. — Laurits, 72, 193 ff., 196 ff., 199, 201 f., 204, 206 f. — Laur. Schacksen, 73, 76, 194, 205 f. — Maren, 74. — Maren Augusta, 74 f. — Maren Oldt., 76. — Marie, 76. — Marie Christensdt., 76. — Marine (Mariane), 72, 194 ff., 197 ff., 202, 207. — Marine (Maren) Ped.dt. (Skjolderbaand?), 72, 194 f., 198, 201, 207. — Martha, 75. — Marthe Joh.sdt., 74. — Marthe (Marete) Oldt., 76. — Mette Larsdt., 73. — Nils, 75. — Nils Christensen, 76. — Nils Laursen, 79. — Nils Lauritsen, Lagm., 72, 193 ff., 201, 203, 207. — Nils Schacksen, 77, 193 f., 200, 207. — Nora, 75. — Ole, 75. — Ole (Oluf) Schacksen, 76, 194. — Ped., 75. — Ped., 75. — Peder, Skibsøv.m., 72, 193 ff., 196, 202 f., 207. — Ped. Rumohr, 75. — Ped. Schacksen, 74. — Peder Schacksen, 74. — Ped. Schacksen, 74. — Peter, 75. — S., 72. — Schack, 75. — Schack, 74 f. — Schack, se Skak Christensen. — Schack Christensen, 73, 197. — Schack Laur.søn, 76. — Skak Laur.sen, 196 f., 199 f. — Schack Ped.sen, 74 f. — Schack Ped.sen, 74. — Schack Ped.sen, Barn, 74. — Schack Schacksen, 73. — Sigvard, 75. — Sønneva, 75. — Thorgius, 75. — Thorgius, 75. — Tilla, 73. — Torben Laur.sen, 76. — Øllegaard Niladt., 74 f. — Øllegaard Schacksd., 76.
- Lützelburg, Elisab., 219. — Joh. Christoffer, Km.junker, 218 f. — Sebastian, sachsisk Oberforstm., 219.
- Lützwow, Anne, 218. — Dorethea Magd., 220. — Fr., Ob., 220. — Hartv., Marskal, 218. — Kommand., 6.
- Løvndal, U. F. V., tysk Rigsgreve, 60.
- Løwenhielm, Hans Brockenhuus, Maj., 222. — Ida Soph., 222.
- Løvenørn, Kommand., 6.
- Løvers, Mdm., 45.
- Maanestjerne, Fam., 199.
- Madsen (Matsøn), Anna Niladt., 266 f. — Jens, Raadm., 266 f. — Mikkel, 218. — Nils, 78.
- Magens, J. B., 199.
- de la Mara, Fam., 17.
- Mallet, Historiker, 56.
- Mammen, Bolette Cathr., 1. — Søren, Hdl.sbetj., 1.
- Mandal, Oluf Bentsøn, Pr., 202.
- Manssen, Jens, 35.
- Marcussen, Amund, 76.
- Maria Louise, fransk Dronn., 48.
- Marie Sibylle, Prinsesse, 218 f.
- Marselius (Marselis), ?, 201.
- Matt (Movat), Karen, se Orning.
- Maudslays Sons, Maskinfabr., 16.
- Mecklenburg (Meckelburg), Anna Hede, 85. — Joh.s Georg, 86. — Pet. Chr., Kbm., 85.
- Medelfart, Anne Elisab., 28. — Peder, Pr., 28.
- Meller, Birgitte, 259. — Ped., isl. Kbm., 259. — Rasm., isl. Kbm., 259.
- Mikkelsøn (dt.), Barbra Trondsd., 134. — Doreth. Elisab., 217. — Gunbild Mogenadt., 142, jfr. St. — Karen, 142 St. — Laurits, Byf., 130 ff., 142 St. — Malene, 142 St. — Margrethe, 142 St. — Matthias, 142 St. — Morten, Lagm., 134. — Ped., Pr., 142, jfr. St. — Sophie, 142 St. — Søren, Tøjhusforv., 217.
- Mogenssøn (dt.), Anna Matsdt., 142 St. — Anne Margr., 142 St. — An-

- nichen Nilsdt., 142 St. — Anthonius, 136 f., 142 St. — Bertel, 135 ff., 138, 142 St. — Eilert, Tiendeforv., 142 St. — Hilleborg Thomaadt., 142 St. — Ingeb. Hansdt., 142 St. — Inger, 137 f., 142 St. — Jens, Pr., 142 St. — Knud, 137, 142 St. — Marit Christensdt., 136. — Michel, Provst, 142 St. — Nils, Pr., 142 St. — Ped., 135 ff., 138, 142 St. — Susanna Hendt., 136. — Thomas, 142 St.
- Molagrides, Jesuit, 87.
- Monrath, Chr. Wolfgang, Pr., 40. — Erich, 40. — Friderica, 41. — Fr., 40. — Henriete Kirstine, 41. — Jens Kraft, 40. — Jens Kraft, 40. — Maria, 41. — Methe Bang, 40. — Susanna, 40.
- Montesquieu, C., fransk Forf., 60 f.
- Morgenstjerne, Christopher Gjertssøn, 137.
- Morthorst, Hans Jørgen, 93.
- Motzfeldt, B. A., Kap., 147.
- Mouatt, And., 120. — Axel, 121.
- Mule, Berthel Christenssøn, 127. — Christen, Pr., 137. — Chr., Pr., 24. — Didr., 29. — Else Michelsdt., 137.
- Munck (Munch) Barthol. Fedder, Justr., 248. — Edvard, 25. — Jens Chr., 263. — Joh. Margr., 263. — Karen Eliesen, 263. — Knud, Klokker, 263. — Maren, 142 St. — Michel Christopherssøn, Pr., 142 St. — Pet., 25. — Pet., Pr., 25. — Severine Elisab., Barn, 263.
- Mund, Henrik, 117, 122. — Karen, 117 f., 128 f., 133.
- Mundal, Peder A., stud. theol., 39.
- Munthe, Fam., 263. — Chr. M., Kapt., 259. — Gerh., Kapt., 104, 125, 129. — Hartvig, Oblt., 259. — Otto Christopherssøn, Pr., 40.
- Müller, Jak. Jensen, 176. — P. E., Bisk., 144.
- Müllertz, Joh. Heinr., Ritm., 156.
- Münter, Fam., 177. — Fr., Bisk., 97 ff., 158. — Frederikke, 92, 99. — Komm.dør, 99.
- Møller, Eleon. Elisab., 89. — Fredrik, Kap., 147. — Skuespillerinde, 92. — Toldvisit., 89.
- Mørch (Mørck, Mørk), Fam., 260—264. — Abel, Hdlsn., 261. — Alex. Knudssøn, 261. — And., Barn, 263. — And. Knudssøn, 261. — And. Sørenssøn, Pr., 261 f. — Anna Cathr., 262. — Anna Ped.dt., 262 f. — Elisab. Sørensd., 262. — Jens Chr., Provst, 261 ff. — Jens Christenssøn, Pr., 260. — Joh. Marie, 263. — Knud Alex.søn, 261. — Mette Sørensd., 261 f. — Morten Ped.søn, 261. — Ole Ped.søn, Raadm., 261. — Ped., Barn, 263. — Søren, 261 ff. — Søren, Barn, 263.
- Nagell, Bernt, 105, 125. — Mette, 105.
- Napoleon 1., 48, 51.
- Nathanson, M. L., Forf., 144, 171.
- Nestedt, Adelus, 202, 207. — Søren Knudssøn, res. Kap., 202, 207.
- Neumann, Fam., 244. — F. E., 30. — Jac., 244.
- Nicolaitz, Christine, Frue, 223.
- Nilssøn (dt.), Anders, 113 ff., 117, 122 f., 128 f., 142 St. — Anna, 113 ff., 117 f., 122 f., 128 f., 142 St. — Baard, Pr., 29. — Elin, 35. — Eline Laur.dt., 29. — Karen Christophersdt., 127. — Karen Nilsdt., se Karen Nilsdt. Skak. — Mogens, Sørenskr., 135. — Morten, Lagm., 122. — Peter, 76. — Schack, se Skak Nilssøn Skak. — Simen, Fgd., 115 ff., 123 ff., 126 f., 129. — Øllegaard Ped.dt., 114 ff., 117, 123 f., 126 ff.
- Nissen, Mette Jensdt., 256. — Nik. Møller, 256.
- Nyrop, Petter Jespersen, Provst, 31.
- Nødaeter, Erik Jacobsen, 76. — Margr. Schacksdt., 76.
- Obelitz, Komm.kapt., 5.
- Oehlschläger, A., Digter, 102, 169 f., 172, 230.
- Oftedahl, Laurentins, Pr., 32.
- d'Ogier, Frue, 69.
- Okrust, Jon, 27.
- Olafsson (Olavius), Olafur, Sekret., 93. — Olav, 239 f., 248 f.
- Olessøn, Abel, Pr., 133. — Jens Ludv. Carl, Pr., 34. — Tollack, 35.

- Olufssøn, Erik, Borgm., 131.
 Omsted, Anna, 35. — Petronelle, 31.
 — Petronelle Marie, Barn, 31.
 Oppermann, Johan Karl Vincens, Skov-
 rider, 184.
 Ormelseng, Gunder Olsen, 76. — Guri
 Christensdt., 76.
 Ormsaen (dt.), Ingerid, 121. — Johan
 (Juan), 119, 121.
 Orning (Orring), Fam., 34 f. — Berent,
 35. — Karen, 35. — Otte, 35. —
 Otte Thomesen, 35.
 v. d. Osten, Fr. Dorothea, 220. — Otto
 Christof, Gen.ltn., 220. — Soph.
 Amal., 220 f.
 Ottesen, J. A., Assess.inde, 26.
 Paludan, Dorothea Kathr., 31. — J.,
 Pr., 93 f. — Jens Provst, 31.
 Passow, Hartvig, 267. — Øllegaard, 267.
 Paveis, Fam., 259.
 Paysen, Provst, 81.
 Pederessøn (dt.), Absalon, 113 f., 129. —
 Anna, 119 ff. — Anna Cathr., 136.
 — Anne Christensdt., 262. — An-
 thoni, 136. — Christen, 136. —
 Claus, 110. — Gjøde, 116, 203 f.
 — Hans, 136. — Hans, 195, 201.
 — Hyldeborg Christophersdt., 29.
 — Jan, 136. — Jens, 136. — Jens,
 195. — Jens, 201. — Jørgen, 119 ff.
 — Karen Michelsdt., 142 St. —
 Kirsten Samuelsdt., 110. — Knud,
 Pr., 142 St. — Mads, 142 St. —
 Maren Torstensdt., 142 St. — Mar-
 grethe, 199, 205. — Maria, 142 St.
 — Marthe, 142 St. — Math., Provst,
 29. — Mogens, 136. — Mogens,
 Pr., 142 jfr. St., 268. — Peder, 136.
 — Ped., 262. — Sivor, Borgm., 131.
 — Sophia, 24. — Svein, 119, 121.
 Peltz, Anna Marie, 263. — Chr. Fr.,
 Styrm., 263. — Christine Marie,
 263. — Einar, 263. — Hans Chr.,
 263. — Joh. Gotfr., 263. — Marie
 Margr., 263. — Ole Chr., Kontroll.,
 263. — Ole Pet., Sagbrugskass., 263.
 — Petronelle Oladt., 263.
 Pentz, Joach. Fr., 218.
 Petersen, Ingwer, 86. — Pet., Bergrd.,
 237—252. — Gæstgiver, 185.
 Petrus, se Pedersen, Math.
- Peymann, H. E., Gen., 162.
 Pflug, Joh. Gotfr., Kirurg, 94.
 Pharo, Marthe, 142 St. — Ole Jenssøn,
 142 St.
 Philippsen, Gross., 176.
 Pihl, Konstruktor, 11.
 Pitt, W., eng. Statsm., 71.
 Plate, se Vinke.
 Platou, Otte Michael Stoud, Pr., 30.
 Plessen, polsk Gesandt, 212.
 Ploug, C., Digter, 224, 231.
 Plum, Dan., Pr., 260. — Ingeb., 260.
 Poscholan, Theodorus, Overkr.komm.,
 264.
 Povlsen (Paulsen, Povelsen), Jon, Norges
 Kansler, 78 f. — Inger Mogensdt.,
 141 f., jfr. St. — Zacharias, Notar.
 publ. (?), 140 ff., jfr. St.
 Prang, Mette Marie Sørensd., 176. —
 Ped. Larsen, Degn, 176.
 v. Preusser, Georg Chr., Major, 86. —
 Jac. Ludv. Fr., Landr., 86.
 Proft, Forlægger, 100.
 la Pryme, Abrah., Oldforsker, 173 f.
 Raalvsen (Rolfsen), Laur., Pr., 27. —
 Maren Jacobsdt., 27.
 Raben, Johanne Henrikke, 36.
 Rahbek, K. L., Forf., 96, 172.
 Rantzau, Fr. Carl Soph., 86 f.
 Rappe, Stiftamt., 77.
 Rasch (Rask), A. W. Amanuensis, 259.
 — Anna, 142 St. — Jacob,
 Lagm., 142 St. — Halvor Chri-
 stiansen, 33. — Kirstine Petersdt.
 33.
 Rasmussen, Peder, 35. — Thorger, 40.
 Ravn, N. F., Minister, 52. — Peder,
 Lagm., 132.
 v. d. Recke, Joh. Adolf, Kapt., 30.
 Reichard, E. K., Prof., 55.
 Reichwein, Charl. Elisab., 215. — Fr.
 Chr., Kapt., 215.
 Reimer, Hans, 45. — Margr., 45.
 v. Rennenkampff, Antonie Ernestine, 177.
 — Gustav, Baron, 177 ff., 182,
 184 ff.
 Reppen, N. P., 75. — Sønneva, 75.
 Rested, Fr., Byf., 252.
 Reventlow, Anna Sybilla, 183 f. — Bene-
 dicte, 179, 188. — C. D. F., Stats-
 min., 178, 184, 186 f., 189 ff., 237,

- 244 f., 247 ff., 252. — Charlotte Aug. Agn., 179, 189. — Chr. Ditlev, 62 ff., 65 f. — Chr. Ditol., Gehr., 155, 178 f., 182, 187 f., 191 f. — Conrad, 189. — Ditol. Chr. Ernst, 182 ff. — Einar, 189. — Ernst, 189. — Fr. Detl., Gehr., 179, 186 ff., 189 f., 192. — Ida Louise, 63, 65. — Joh. Ludv., 183 f. — Josephine, 182. — Louise Sybilla, 179, 187, 189, 191. — Ludvig, 189. — Sophie, 189.
- Richter, Ingvar, 86.
- Riegel, Jac., Maj., 212. — Louise, 212.
- Riegels, Oberbergamtskr., 240.
- Riisbrikt, Volkvart Broderssøn, 131.
- Riise, F. N., 95.
- Rist, Kmr., 263. — Sorenskr., 145.
- Rochers, Pieter, Klokketøber, 35.
- Rodenborg, Birgitte Laur.dt., 18. — Hans Joachimsen, Borgm., 18.
- Roger, Skribent, 69.
- Rogge, Martin Carl, 86.
- Rolach, Hans, 255. — Maritte, 255.
- Rolsdorff, Jac., Kap., 28.
- Rosenberg, Joh. Fr., 32.
- Rosengjedde, Kirstine, 199. — Nils Lauritssøn, 199.
- Rosenkrands, Erik, 113. — Ludvig, 120. — Niels, Min., 192. — Palle, 178.
- Rosenstand, Ludv., 121.
- Rosenvinge, Anna Margr., 267. — Math., Lidsdommer, 267. — S. U., Kapt., 8.
- Rosensørn, Joh. Nic., Ob.ltn., 221. — Soph. Amal., 221.
- Rosing, Fr. Dan., Ob., 216. — Maren Margr., 216.
- Rosset, Claudi, Kbm., 256. — Louise B., 256. — Maria T. P., 256.
- Rostvig, Finn Hanssøn, 198 f. — Hans Jenssøn, 199. — Margrethe, 198 f.
- Ruch, Cathr. Doroth., 256 f. — Maria, 257. — Tob.sp., 256.
- Runge, Johanne Vilh., 30.
- Russell, Thomas, 35.
- Rustung, Christopher Trondssøn, 121. — Sigurd, 121. — Trond Sigurdsøn, 121.
- Røder, Dorthea Mortensdt., 109. — Karen, 109. — Peder Paulsøn, Instrumentist, 109. — Paul, Pr., 109.
- Rønne, Christen Ped.sen, 77. — Mette Marie, 77.
- Røring, Christine, 25.
- Sahlgaard, Anne Cathr., 88. — Hans, Kbm., 88.
- Samsønsøn, Engelbrecht, 126.
- v. Schack (Skak), Adels Finnsdt., 198 f., 205. — Barthold Hartv., Gen.maj., 213. — Doreth. Magd., 213. — Fr. Kr., Greve, 62. — Gudr. Laur.dt., 199. — Gunhild Stofs (Staffans) dt., 198 f. — Hans, Feltherre, 200, 214. — Hans, Greve, 62. — Jens Nilssøn, 199. — Jon Nilssøn, 198 f. — Jon Nilssøn, 198. — Jon Nilssøn, 199. — Juliane, 72. — Karen Nilsdt. 72, 194, 197, 199, 205 ff. — Nils Jonsen, 72. — Nils Jonssøn, 198 f., 205. — Nils Jonssøn, 199. — Skak Nilssøn, 72, 194, 197 ff., 204 ff., 207. — Grevinde, 217.
- Schaffalitzky de Muckadell, Charl. Amal., 184. — Erik, 184.
- Scheel, Hans Henr., Justr., 252.
- Scheitli, Forv., 240, 252.
- Schelde, Anne Marie, 267. — Thulle, 267.
- Schelderup (Schjelderup, Skjelderup), Adels, 72, 194, 196, 198 f., 201 f. — Christen Jenssøn, Pr., 72, 194, 202. — Dorethea, 214. — Jørgen, Pr., 214. — Kirsti, 75 f. — Rasmus, Pr., 147. — Reier Melchiorsen, 76.
- Schierning, Hans, Kbm., 46.
- Schifter, Fam., 1. — Andr., Kontr.adm., 1—17. — Christen, Kapt., 1. — Christiane Dorth., 7 f., 14. — H., Frk., 1. — Jens, Stemp.pap.forv., 1. — Karen, 1. — L., Frk., 1. — Rasmus, Kontorbetj., 1.
- Schildknecht, Joachim Fr., Kanc.sekr., 86 f.
- Schiller, F., Digter, 171.
- Schimmelmann, Charl., Grevinde, 183. — E. H., Statsmin., 167.
- Schmidt (Smith, Smit), Ane Marie, 176. — Anne Maria, 88. — Cathr. Jakobsdt., 176. — Christen Henriksen, Pr., 142 St. — Chr., Bisk., 29.

- Clemens, Bisk., 234. — Edele Dorteia, 260. — Erik, Klokkest., 38, 40. — Jac., kgl. Skoleholder, 88. — Jakob, Skolehldr., 176. — Joh. Rud., 83. — Knud Chr., Klokkest., 38. — Lars (Lauritz), Kbm., 88. — Laurids, 176. — Laurids, Degn, 176. — Margrethe, 142 St. — Pet., Pr., 260. — Wilfred Ivan Sommerfeldt, Distr.læge, 33.
- Schmidtler, Anna Dorot., 31 f. — Lorenz, Provst, 31.
- v. Schnitter, Carl Leop. Fr. O., Major, 159.
- Schoeplin, J. J., Historiker, 57.
- Scholten, F. C., Major, 48 ff., 51.
- Schrøder, Hans, Komm.dant, 266. — Joh.s, Rektor, 262.
- Schubart, Fr. Chr., 267. — Herman, Baron, 183. — Joh. Vnl., Major, 267. — Joh. Val., Ritm., 267. — Mette Madsdt., 267. — Vilh. Gottlieb, 267. — Gen., 267.
- Schulin, Fam., 247, 250.
- Schulz, Konrektor, 81.
- Schumacher, Andr. Anton Fr., Korpschef, 49. — Heinr. Chr., Astronom, 49. — Forf., 80.
- Schyttte, Arnoldus, Provst, 145. — E., Prof., 145 f.
- Schytz, Jørgen Lottrup, 94.
- Schönberg, K., Boghdl., 232.
- Schönheyder, Chr. Fr., res. Kap., 179, 186 f. — J. C., Dr., 100. — (?), 97.
- Schønneboel, Erik Hansen, 129.
- Sehested, Christen Tomesen, Kansler, 219.
- Sevaldsson, Erik, 39.
- Sivertsen, Charlotte, 89. — Jac., Kbm., 89.
- Skanche, Jens, 40 f. — Margr., 40 f. — se Svendsen.
- Skibsted, Arnold de Fine, Etr., 166 f.
- Skillestad, Bertha, 75. — Gunbild, 75. — Jens P., 75. — Maren Wangelsten, 75. — Ped. Amundsen, 75. — Thorsten, 75.
- Skou, A. C., 100.
- Skriver, And. Christenssøn, Borgm., 117, 129, 142 St. — Anna Hansdt., 134, 142 St. — Karen, 117 f., 128 f., 133, 142 St. — Knud Pederssøn, Borgm., 107, 134, 142 St.
- Skøberg, Mich., Klokkest., 38 ff.
- Slinning, Christen Olufssøn, 125.
- Sneedorff, Fr., Prof., 93. — H. C., Kontreadm., 91 ff.
- Soil, Agnes, 48.
- Sparre, Anne Pedersdt., 37. — Hieronymus, Hdlsm., 37.
- Staal, Anna Kirstine, 46. — Anne Ditl.dt., 43 ff. — Ditlev, 44. — Engel Kirstine, 44. — Froe Katrine, 44 f. — Hans Reimer, 46. — Karen, Hofagentinde, 47. — Lars Hansen, Kons.forp., 43 ff. — Margr., 45. — Niels, Kbm., 44 ff. — Tønne, 46.
- v. Stabel, Jonas, Major, 24 f.
- Staffanssøn, Engelbrecht, 199. — Ulfhild, 199.
- Stampe, Henr., 60.
- Stang, Elen Doroth., 263.
- Staur, Bodil Palleddt., 119, 121. — Carsten Jørgenssøn, 119. — Elsebe Jørgensdt., 119. — Gurun, 117 ff. — Henr. Jørgenssøn, Lagm., 121. — Joh. Jørgenssøn, 119. — Jørgen Pederssøn, Lagm., 117 ff. — Jørgen Pederssøn til Nervig, 119 ff. — Margr. Christophersdt., 119 ff. — Ped. Jørgenssøn, 119.
- Steen, Esten, Pr., 143 f. — Hanna Andrea, 146, 148. — Markus Fr., Fr., 143—148. — Martha Lovise, 143.
- Steinssøn, Anders, 119, 121.
- Stenehjem, Bertha, 75. — Ingebrikt, 75.
- Stenersen, ?, 240.
- Stieglitz, Fam., 185.
- Stielou, J. H., Obltn., 38.
- de Stockfleth, Fam., 244. — Thom. Rosing, Digter, 244.
- Storch, Fam., 254 f. — Sam. E., Toldbetj., 255.
- Storm, Fam., 216. — Anna Maria, 215. — Arved Christen, Gen.maj., 215. — Edv., Digter, 97. — Ingeb. Birg., 25. — Johan, Pr., 25. — Johanne Magdal., 25.
- Stoud, O. L., Prof., 154, 157.
- Stoveteig, Kirstine, 75. — Nils P., 75.
- Straker (Stråker, Stricker), Daniel, 173 ff.
- Strarup, Birgitte Joh.sdt., 131. — Chr.

- Johanssøn, 131. — Dorthe Ped.dt., 129. — Hans, 131. — Hans 128 ff., 134. — Joh. Hanssøn, 131. — Jørgen Johanssøn, 131. — Karen Christensdt., 131. — Maren, 128 f. — Ped. Hanssøn, 129, 131.
- Strøm, Hans, Prof., 30, 282. — Forv., 239, 243, 251.
- Stub, Kjeld, 262. — Magdalene, 25. — Maren Larsdt., 262.
- Styffe, C. G., Bibliot., 79.
- Styhr, Andr., Sorenskr., 248, 250 f. — Christen, Sorenskr., 250.
- Stürup, Fam., 235. — Hans Chr., 235. — Gen., 235.
- Suenson, O., Prltn., 13.
- Sundt, Carl Mathildus, Ob., 20. — Knud, Klokkest., 39. — Soph. Elisab., 20.
- Surbech, Anna Cortsd., 130. — Jochum, 130.
- Svane, Thomas Hagedorn, Agent, 185.
- Svendssøn (Skanke?), Anne Amundsdt., 199. — (Skanke?), Peder, 199. — Ped. 140, 142.
- Sæby, Christen Christenssøn, Pr., 109. — Wibike Laur.dt., 109.
- Sæløe, Else, 255. — Ole And.sen, 255.
- Sølver, Marinette, 154 f. — Frue, 154 f. — Kapt., 154.
- Sørensen, Justr., 36.
- Sørlander, Berendt, 35.
- Søtoft, Nic. Bierfreund, Digter, 156. — Bager, 157.
- Tang, Gertrud Larsdt., 73. — Lars Iversen, Lensm., 73, 76. — Sønneva Iversdt., 73, 76.
- Tauber, Fr. Bagger, Pr., 164.
- Teiste (Theiste), Fam., 103—142. — Abigael, 108 f. — Anna Beate, 109. — Anna Hansdt., 113 ff., 117 f., 122 f., 128 f., 142 St. — Anne Adelus, 110. — Anne Helene Olad., 110. — Birgitte Elisab., 111. — Brynhilde, 105, 117, 142 St., 201. — Casp. Herm., 110. — Cecilia Akselsdt. 117. — Claus, Barn, 110. — Eilert Michael, 110. — Elen Clausdt., 110. — Elen Kirstine, 110. — Fin, 118. — Fredrik Chr., 110 f. — Hans, Læg., 118, 122 ff., 125 f. — Hans, Not. publ., 110 f., 137. — Hans, Visitør, 110. — Hans (Olufssøn), 105, 114 f., 117, 142 St., 195, 201. — Helle, Stud., 109 ff., 137. — Jacob, Kbm., 109. — Jan Janssøn, 123, 142 St. — Jan Jonssøn, 105 f., 111, 117, 123 ff., 127 f., 142 St. — Joh., Stud., 109. — Joh., Stud., 111, 137. — Johan Mogenssøn, Pr., 104, 106 ff., 110 f., 133, 136 ff., 140, 142 jfr. St., 268. — Johs., 111. — Johs. (Joh.), Pr., 105, 110 f., 132, 142 St. — Johs., Sagbrugsbeat., 110. — Jon Anderssøn, 114 ff., 117 f., 123 ff., 126, 128, 142 St. — Jon (Olufssøn). Køg., 112 ff., 117, 122 f., 128, 142 St. — Karen, 110. — Karen, 110. — Karen, Barn, 110. — Karen Knudsdt., 107 f. — Kirsten, 110. — Kirsten And.dt., 110. — Kirstine, 112. — Knud, Stud., 110 f. — Magnus (Mogens), Amtm., 104, 109. — Maren, Barn, 110. — Maren (Karen), 117, 142 St. — Mette Sørensd., 105, 142 St. — Mogens, 104. — Mogens, Kbm., 109. — Mogens, Provst, 108 ff., 137, 268. — Mogens, Visitør, 110. — Nils, Kbm., 109. — Oluf d. Y., 117, 142 St. — Oluf d. Æ., 112. — Pernille, 104. — Sevald, Barn, 109. — Sevald, Barn, 109. — Trond, 104, 142 St. — Ulrik, 111. — Øllegaard Pedersdt., 114 ff., 117, 123 f., 126 ff., 142 St.
- von Tettenborn, F. K., Gen., 192.
- Theisen, Fam., 259.
- Thommessen, Agn. Margr., 236. — Isach, Skipper, 236. — Nils, 132. — Thomas, 86.
- Thomstad, Anna, 255. — Berte And.dt., 255. — Efvært And.sen, 255 f. — Kirsten And.dt., 255. — Maren And.dt., 255. — Ole And.sen, 255.
- Thormodssøn, Aasa, 199. — Nils, 78. — Nils, 199.
- Thorstensen (dt.), Ingeb. M. K., 240. — Ped., Prof., 240 f., 243 f., 251.
- Thostenedatter, Guri, 26.
- Thørcke, Pet. Chr., Pr., 167.
- Tindal, Daniel, 268.

- Tofte, Iver, 26. — Thord Povelsen, 40.
 Tommerup, Erik Chr., Overkr.komm., 221. — Hedevig, 221. — Joh. Marie, 221.
 Torbensdatter, Herber, 35.
 Tordenskjold, P., Viceadm., 225.
Tordenstjerne, Fam., 77—80, 193. — Nils Oudenssøn, 196. — Nils Svendsen, 77 ff.
 Torstad, Eli, 76. — Johannes, 76.
 Trap, Anne, 42. — Anne, 42.
 de Trappaud, Fam., 17—23. — Anna, 20. — Anna Cathr., 23. — Anna Dorethea, 22. — Anna Margr., 19 f., 22. — Anna Margr., 20. — Anna Margr., 23. — Birgitte Laur.dt., 18. — Burcharda Georgine, 23. — Burcharda Georgine, 23. — Carl Ludv. Vilb., Fændr., 22 f. — Chr., 20. — Chr., Fændr., 21. — Chr. Aug., 20. — Christine Louise, 20. — Christine Soph., 23. — Christine Soph., 19, 22. — Christine Soph., 17 f. — Constantinus Augustus, 20. — Detlev, 23. — Detlev, Kfr.r., 19, 21 f. — Detlev Chr., Kapt., 22 f. — Dorethea, 23. — Elias Johannes Chr., Kadet, 23. — Emilie Cathr. Soph., 20. — Georg Chr. Fr., Kontorist, 20 f. — Gregorius, Sektn., 21. — Gustav Detl., Ritm., 18. — Hans Fr., 20. — Henr. Chr., 19. — Holger Andr., 20. — Jochum, 21. — Joh. (Jean), Obltn., 18. — Joh. Chr., Ob., 19, 22. — Joh. Elisab. Judith, 22. — Kirstine, 20. — Margr. Soph., 18. — Marie Elisab. Valent., 19. — Paul Fr., 18. — Pauline Soph., 19. — Poul, Ob., 17 f. — Regitse Charl., 21. — Ulr. Adolf, Obltn., 19 f. — Ulr. Adolf, Told- og Konsinsp., 20.
 Treschow, Anna Nilsdt., 265 f. — Gerh., Admir.r., 264 ff., 267. — Gjert Rasmussen, Raadm., 265 f.
 Trolle, Nils, 113.
 Trøgstad, Evenus Andreades, Pr., 29. — Johanne Engelbertadt., 29.
 Tullin, K. B., Digter, 94.
 Tønsberg, Otto, Mater.forv., 94.
 Ugluvn, Bertha, 76. — Johannes, 75. — Lukrita, 75. — Ole, 76.
 Ulfeldt, Corfitz, 218. — Hans, 218. — Kirstine, 218. — Knud, 218.
 Ulven, Jon Sjurdsen, 73, 206.
 v. Unzer, Justus, Maj., 164 f.
 Urne, Christopher, Stath., 24. — Eiler, 199. — Knud, 127.
 Urup, Henrik, 201. — Karen, 201.
 Usler, Stollgeschworne, 242.
 Wad, Gregers, Prof., 243 ff.
 Valert, Jac., 86 f.
 Valravn, Anne, 199. — Jørgen, 199.
 Walterstorff, dsk. Min., 10 f.
 Walthor, Pet., Tolder, 111.
 Wang, Johanne, 25. — Marius T. B., Pr., 25.
 Vasmer, ? 94.
 Wedel, Friis, Greve, 67. — P., Dir. i Udenr.min., 52 f.
 Wegersløf, Anna, 109, 268. — Chr., 268. — Kirstine Oluftsdt., 268. — Magnus, 268. — Tøger, Kbm., 109, 268.
 Vegge, Skovrider, 188.
 Veilandt, Thomas And.sen, Skipper, 255.
 Weinigel, Ferdin. Aug., Kapt., 212. — Marie, 212.
 Venjum, Guri, 75. — Thorsten, 75.
 Wessel, J. H., Digter, 97, 230, 258.
 Westergaard, Chr., Kbm., 88. — Christine Trulsd., 88.
 Vestrem, Christen Larsen, 73. — Christen Larsen, 74. — Hans Schacksen, 74. — Jens Schacksen, 74. — Kari Laradt., 73. — Kari Laradt., 73. — Mette Laradt. (?), 74. — Mette Marie, 74. — Ped. Schacksen, 74. — Schack Schacksen, 74. — Øllegaard, 74. — Øllegaard Laradt., 73.
 Vestris, Danserinde, 63.
 Wickede, Constance, 92.
 Wickman, Hans, Sadelm., 35. — Mette, 35.
 Videkiær, Samson Engelbrechtsøn, 125 f., 128.
 Wiedewelt, Johs., Billedh., 98.
Wiel, Fam., 264. — Anna, 265, 267. — Mads Jenssøn, Trælasthd., 264—267.
 Wielsgaard (Wilsgaard), Andr., Provst,

41. — Dorothea And.d., 41. — Drude Cath., 41. — Jørgen Jensen, 41.
- Vieth, Anna Margr., 22. — Liebhart, Renteskr., 22.
- Viker, Fam., 263.
- Wikheim, Hans Mikkelsen, 76. — Hans Mikkelsen, 75. — Kirstine, 75. — Mette Kirstine, 76. — Nils M., 75. — Øllegaard, 75.
- Wilster, Ob., 216.
- Wilstrup, Johs., Assess., 169 f.
- Wind, Iver, 135. — Nils, 116.
- Wincke (Vinke) (ell. Plate), And. Hanssøn, 134, 142 St. — Anne, 199. — Boel Knudsd., 134, 142 St. — Erik, Tolder, 142 St. — Hans, 199. — Hans, Fgd., 142 St. — Inger, 142 St. — Karen And.d., 134, 142 St.
- Vinter (Winther), Margrete, 72, 194, 196 f., 203, 207. — Matthis Nielsen, 72, 194, 197, 203, 207. — Niels, Herr.fgd., 90. — ?, 244.
- Viwech, (?) Christine, 36.
- Vognsøn, Ole, Byf., 129.
- Vogt, Fam., 263.
- Wolf, Dor., 28. — Peter Henr., 28.
- Volkvartsdatter, Zilla, 131.
- Voltaire, F. M. A., Forf., 56.
- Wright, Pr., 145.
- Wulff, Johs., Admirass., 267.
- Zachariasen, Anthony, 137 ff., 141 f. jfr. St., 268.
- Ziener, Johannes, 36. — Markscheider, 252.
- Zwingel, ?, 240.
- Øre, Eline Ped.d., 76. — Johannes, 76.
- Ørsted, H. C., Prof., 187.
- Ørtlein, Andreas, 109. — Anna Beate, 109.

Meddelelser om Samfundets Anliggender.

Bestyrelsen for Samfundet for dansk-norsk Genealogi og Personalhistorie bestaar for Tiden af følgende Medlemmer:

Norske Afdeling:	Danske Afdeling:
Expeditionschef A. Collett* , Sekretær,	Assistent i Rigsarkivet L. Bobé ,
Professor, Dr. L. Daae ,	Professor Nic. Bøgh ,
Rektor A. E. Erichsen , Stavanger,	Arkivsekretær i Rigsarkivet G. L. Grove ,
Rigsarkivar H. J. Huitfeldt-Kaas* , For-	Sekretær,
mand,	Oberstløjtnant H. W. Harbou* ,
Fhv. Bureauchef W. Lassen ,	Professor C. Nyrop ,
Oberstløjtnant H. Munthe ,	Sognepræst, Dr. H. F. Rørdam , Lyngby,
Amanuensis i Rigsarkivet A. W. Rasch ,	Jægermester C. E. A. Schøller ,
Arkivar i Rigsarkivet E. A. Thomle* ,	Arkivar i Rigsarkivet A. Thiset* ,
Fhv. Sognepræst D. S. Thrup .	Formand,
	Provinsarkivar G. L. Wad* , Odense.

De med * betegnede Herrer udgjøre Skriftudvalgene.

Aaret 1903 har bragt Samfundet det Tab, at Formanden for Samfundets danske Afdeling Rigsarkivar, Dr. phil. C. F. Bricka, mangeaarigt Medlem af Skriftudvalget, den 21 Aug. er afgaaet ved Døden. I samme Maaned har Justitsraad S. Elvius udmeldt sig af Bestyrelsen. Ved et Bestyrelsesmøde i Oktober Maaned valgtes Arkivar Thiset til Medlem af Skriftudvalget og Arkivsekretær G. L. Grove til Medlem af Bestyrelsen, og ved et senere Møde i Februar 1904 valgtes Arkivar Thiset til Formand for Samfundets danske Afdeling og Dhrr. Assistent i Rigsarkivet L. Bobé og Jægermester C. E. A. Schøller til Medlemmer af Bestyrelsen.

Samfundets Regnskab for 1902 er aflagt af Sekretæren for den danske Afdeling og godhedsfuldt revideret af Jægermester C. E. A. Schøller og Oberstløjtnant H. F. Grandjean. Ved Revisionen fandtes Intet at erindre. Hvorledes de enkelte Summer fordele sig paa Indtægt og Udgift, ses af omstaaende Oversigt.

Samfundets Samling af Bøger og Manuskripter opbevares hos den danske Kommissionær, hvorfra de udlaanes til Medlemmerne.

Antallet af Medlemmer var i 1903 315, deraf 207 danske, 99 norske og 9 udenlandske.

Oversigt over Regnskabet for 1902.

Indtægt.	Aktiver.	Kasse-Indtægt.	Udgift.	Aktiver.	Kasse-Udgift.
I. Kassebeholdning efter Regnskab for 1901:			I. Halvdelen af Aarsrenten af „En Unævnts Legat“ tilskreven Kapitalen		26,20
A. Paa Sparekassebog Nr.1 (N.85,922) 136,93			II. Honorarer		695,40
B. — — Nr.2(N.111,431) 181,05		317,98	III. Papir		231,52
			IV. Trykning		1115,00
Aktiverne udgjorde ved samme Tid:			V. Hefning		49,41
A. Indskrivningsbevis Litr. G., Fol. 1728..	500,00		VI. Kommissionsrabat		278,37
B. „En Unævnts Legat“ indestaaende paa Sparekassebog Nr. 3 (N. 64,048)	1293,23		VII. Leje af Lokale til Opbevaring af Samfundets Skrifter		24,00
C. Tilgang i 1900: Halvdelen af Aarsrenten af „En Unævnts Legat“ tilskreven Kapitalen		26,20	VIII. Assurance, Porto og Skrivemateriale		22,65
II. Medlemsbidrag for 1902		1844,00	IX. Kassebeholdning ved Udgangen af 1901:		
III. Solgt af Samfundets Skrifter		106,50	paa Sparekassebog Nr. 1	142,02	
IV. Understøttelse fra det danske Kirke- og Undervisningsministerium		300,00	— — Nr. 2	29,84	
V. Renter		95,93			171,86
			Per Balance anføres Beholdningen af Aktiver ved Udgangen af 1901:		
			Indskrivningsbevis Litr.G., Fol.1728	500,00	
			Sparekassebog Nr. 3	1319,43	
				1819,43	
Balance ...	1819,43	2664,41	Balance ...	1819,43	2664,41

Fortegnelse over Medlemmerne af Samfundet for dansk-norsk Genealogi og Personalhistorie.

(1903.)

Danske Medlemmer.

Hs. Maj. Kongens Haandbibliothek.

Hs. Højhed Prinds Hans af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Glücksborg.

- Aalborg Stiftsbibliothek.**
Adeler, Cort S. Th., Baron.
Ahlefeldt-Laurvigén, C. J. F., Lensgreve, Kmh.
 —, F. W., Greve, Cand. polit., Møllerup.
Andersen, A. H., Sognepræst, N. Alslev.
 —, C. C., Konservator.
Askov Højskole.
Bang, V., Sognepræst, Kirke-Hvalsø.
Barth, Erling, Stud. jur.
Bauditz, V., Kaptajn, Kmjuncker.
Behrens, C., Redaktør.
Berg, S., Apothekbestyrer, Fuglebjerger.
Bidstrup, J., Arkivskriver.
Bille-Brahe-Selby, Lensgreve, Brahesminde.
Bloch, J., Arkivsekretær.
Bobé, L., Arkivassistent.
Bock, K. E., Grosserer.
Boeck, H., Løjtnant.
Bondesen, J., Skoleinspektør.
 —, P. C. B., Skolelærer.
Bornemann, C., Kammerjuncker.
Boserup, J. J., Læge, Borup.
Boye M. A., Sognepræst, Odder.
Brieka, C. F., Dr. phil., Rigsarkivar. (†)
Brockenhuus-Schack, L. F. H.,
 Greve, Amtmand, Svendborg.
Bryndum, Cand. polyt. Silkeborg.
Brønnum, Forpagter, Gudumlund.
Buntzen, Andr., Cand. jur.
Bøgh, Justitsraad, Tranekjær.
 —, Nic., Professor.
Carlsen, E., Stiftsdame, Gl. Kjøgegaard.
Cederfeld de Simonsen, C. C. S.,
 Provst, Randers.
Christensen, Chr. Villads, Dr. phil.,
 Raadstuearkivar.
Colding, T. A., Cand. polyt., Ingeniør.
- Dahl, F.,** Professor.
Dam, E., Cand. pharm.
Danneskjold-Samsøe, Lensgreve,
 Gisselfeldt.
Dinesen, Wenzel, Hofjm, Katholm.
Elvius, S., Justitsraad.
Erslev, K., Professor.
Estrup, J., cand. theol.
Estrup, J. B. S. Godsejer.
Fausbøll, Th. Hauch, Cand. phil.
Foss, Vilh., Grosserer.
Friderichsen, P., Jægermester, Kjærstrup. (†)
Fridericia, J. A., Dr. phil., Professor.
Friis, C., Cand. phil.
 —, H. E., Justitsraad.
 —, M. Krag-Juel-Vind-, Lensgreve.
Fyens Stiftsbibliothek, Odense.
Fyens Stifts Læseforening, Odense.
Gad, Fr., Boghandler.
Garde, Godsforvalter, Samsø.
Garnisonsbibliotheket, Kjøbenhavn.
Generalstaben.
Giersing, N. V., Kancellist i Marinem.
Gjellerup, S. M., Underbibliothekar.
Goldschmidt, G., Grosserer.
Gram, H., Kontorchef i Landbrugsmín.
Grandjean, H. F., Oberstltín.
 —, P. B., Musiker.
Grevenkop-Castenskjold, Hofjægermester.
Grove, G. L., Arkivsekretær.
Grønvald, F., Expeditionssekretær.
Hagemann, H. A. K., Sognepræst,
 Vinding.
Hagen, S., Komponist.
Hagerup, E., Boghandler.
Handels- og Kontøristforeningen.
Hansen, J. H., Lærer, Kjøge.

- Hansen, N.**, Lærer, Aaker østre Skole.
Harbou, H. W., Oberstløjtnant.
Harder, F. C. C., Justitsraad.
Hartvig, F., Tegner.
Heering, P., Grosserer.
Hennings, P., Cand. jur.
Herlufsholms Skolebibliothek.
Hiort-Lorenzen, H. R., Etatsraad,
 Stiftsskriver, Roskilde.
Hirsch, J. C. W., Oberstltnt.
Hirshprung, Bernhard, Grosserer.
 —, **Heinrich**, Grosserer.
Holm, E., Dr. phil., Professor.
 —, Kordegn, Nykjøbing p. Falster.
Holten, J., Etatsraad.
Horsens lærde Skole.
Hovgaard, Frue.
Højesteret.
Ingerslev, V., Dr. med., Distriktslæge,
 Præstø.
Jantzen, A. T., Sognepræst, Gjentofte.
Jensen, C. A., Musæumsassistent.
 —, **S. H.**, Distriktslæge, Nordby.
 —, Typograf, Nykjøbing p. F.
Jessen, S., Frøken.
Joensen, J. C., Kolonibestyrelse, Egedes-
 minde, Grønland.
Juel-Brockdorff, Kammerh., Baron,
 Taasinge (†).
Jørgensen, S., Skolelærer, Kistrup.
Kauffmann, H., Generallt., Kmhr.
 Middelfart.
Klubben, Kjøbenhavn.
Knudtzon, N. H., Grosserer.
Koefoed, J., Statsraadssekretær.
Krabbe, C., Herredsfoged, Kjellerup.
Krag, C. M. G. R., Justitsraad.
Krørup, F., fhv. Registrator.
Krigsministeriet.
Lange, C., fhv. Godsejer.
Langgaard, Halfdan, Stud. med.
Langkilde, C. V., Proprietær.
Larsen, H. F., Overretssagfører.
Leschly, M., General, Aarhus.
Lesser, J. A. L., Oberstltnt., Helsingør.
Liebe, C., Højesteretssagfører.
Lilberg, H. C. Bering., Musæums-
 inspektør.
Lind, B., Frue.
Lindgaard, Hofjægmester, Lykkes-
 holm.
- Lissau, F. O.**, Kasserer.
Lowzow, A. v., Jægmester, Slette-
 gaard.
Lund, E. F. S., Musæumsinspektør.
 —, **F. O. M.**, Sorø.
 —, **Troels**, Dr. phil., Professor, Or-
 denshistoriograph.
Lütken, V., Sognepræst, Rudkjøbing.
Løvenskiold, Adam, Godsejer, Chri-
 stianslund.
Madelung, Frue, Esrom.
Mæs, H., Amtsforvalter.
Malling, Etatsraad, Grosserer.
Mansa, C., Godsejer, Sø.
Marquard, H. F. T., Assistent i
 Rigsarkivet.
Marstrand., Student.
Matzen, H., Dr. jur., Professor.
Meidell, F., Kaptajn.
Molbech, O. G., cand. phil.
Møller, Sognepræst, Kjærum pr. As-
 næs.
Mørkeberg, H., Sagfører, Nykjøb. p. S.
Norrie, G., Korpslæge.
Nutzhorn, Cand. theol., Askov.
Nyrop, C., Professor.
Olrik, P. C. S., Konsul (†).
Petersen, Carl, Grosserer.
 —, **Jul.**, Professor, Dr. med.
Petersen, T. G., Sognepr., Rønnebæk.
Prip, Sognepræst, Ousø.
Provinsarkivet for Sjælland m. m.
Provinsarkivet for Fyen.
Provinsarkivet for Nørrejylland.
Raadhusbibliotheket, Kjøbenhavn.
Rantzau, Greve, Rosenvold.
Rasmussen, Boghandler.
Reedtz-Thott, Lensbaron, Ghmkonfe-
 rentsraad, Kammerherre, Gaunø.
Reitzel, C. V., Boghandler.
Reventlow, Chr. E., Lensgreve, Chri-
 stianssæde.
Richter, J. C. L., Sognepræst, Vejen.
 —, **V.**, Overretssagfører.
Rigsdagens Bogsamling.
Rist, P. F., Oberstlt.
Ritzau, E. N., Direktør (†).
Roede, H. C., Arkivassistent.
Roepstorff, de, Forstcadat.
Rosendal, Højskoleforstander, Lyngby.
Rosenstand, F., Gehejmeetatsraad.

- Rosenørn-Lehn, E. C. H.**, Lehnsbaron, Kmhr., Hvidkilde.
Rützau, T. A. N., Bibliothekar.
Ræder, v., Forstelev, Hillerød.
Rønne lærde Skole.
Rørdam, H. F., Dr. phil., Sognepræst, Lyngby.
Seavenius, J. F., Kmhr.
 —, **O. B.**, Godsejer, Voergaard.
Scheel, F. C. R., Greve, Rygaard.
Schmidt, L. H., fhv. Sognepræst.
 —, **Vald.**, Professor.
Schougaard, H. L., Sognepræst, Ø. Ulslev.
Schulin-Zeuthen, C. J. W., Greve, Hofjægermester, Tølløse.
Schøller, C. E. A., Jægerm., Margaard.
Schønberg, K., Boghandler.
Schønning, N. B., Kontorchef.
Sehested, K., Kammerherre.
Sjællands Stiftsbibliothek, Roskilde.
Smidt, C. L., Etatsraad.
Sommer, F., Kasserer.
Sonne, T., Grosserer.
Sorø Akademies Bibliothek.
Spandet, P. J. N., Sognepræst i Hjortlund.
- Storch, H.**, Professor.
Studenterforeningen.
Sølling., Boghandler, H. A.
Thiele, J., Insp. ved Kobberstiksaml.
Thiset, A., Arkivar i Rigsarkivct.
Tholle, T. H. J., Provst, Rise.
Thorkelin, B. F. J., Oberst.
Tillemann, H. C. J., Godsinspektør, Mosager.
Tuxen, A. P., Oberstløjtnant.
Tønder, J. N., Læge.
Udenrigsministeriet.
Ulrich, G., Justitsraad.
Wad, G. L., Provinsarkivar, Odense.
Waidtløv, P. C., Agent, Svendborg.
Wandall, B., Kjøbmand, Aarhus.
Vedel, S., Overretsassessor.
Weidemann, A., Amtsforvalter, Aalborg.
Weitemeyer, H., Cand. mag.
Viborg Kathedralskole.
Wind, S., Hofjægerm., Sanderumgaard.
With, C., Kommandør.
Wittroch, Køge.
Volf, P. R., Stiftsprovst, Storehedinge.
Volquartz, J., Grosserer.
Wroblewski, Otto B., Boghandler.
Zytphen-Adeler, Baron.

Norske Medlemmer.

- Aalholm, J.**, Kaptajn, Arendal.
Angell, H. B., Overretssagf., Bergen.
Arendals Bibliothek.
Aschehoug, T. H., Professor, Kr.ania.
Athenæum, Kristiania.
Backer, Z., Overretssagfører, Larvik.
Bendixen, B. E. R., Skolebestyrer, Bergen.
Bergens Musæum.
Bergens offentlige Bibliothek.
Bergwitz, Joh. Kielland, Sagfører, Kristiania.
Berle, Sigvart Christian, Bergen.
Blich, J. W., Overkontrollør, Bergen.
Brandt, Wilhelmine, Frk., Kristiania.
Brodtkorb, Enkefrue, Kjørbo pr. Sandvigen.
Bugge, K. L., Advokat, Kristiania.
Bull, N. B., Bureauchef, Kristiania.
Christensen, T. C., Toldinsp., Arendal.
Collett, A., Exp.chef, Kristiania.
Collin, Jens, Postmester, Molde.
- Coucheron, Th.**, Overlærer, Skien.
Daae, L., Professor, Dr., Bygdø.
Dahll, L. C., Oberst, Kristiania.
Dannevig, T., Kammerherre, Kommandørkaptajn, Kristiania.
Deichmanske Bibliothek, Kristiania.
Delgobe, C. A., Translatør, Kristiania.
 „Den gode Hensigt“, Bergen.
Diesen, G. F., Oberstløjtnant, Øislebø.
Dons, Carl, Direktør, Kristiania.
Erichsen, A. E., Rektor, Stavanger.
Falck, Hagb., Kontorist, Kristiania.
Finne-Grønn, S. H., Sekretær, Kristiania.
Fjelde, Frue, Nord Dakota.
Frederikshalds Stadsbibliothek.
Generalstabens Bibliothek, Kr.ania.
Glertsen, J., Kjøbmand, Bergen.
Gløersen, A. T., Forstmester, Kr.ania.
Grüner, H., Oberst, Kristiania.
Grøgaard, J. B., Artillerikaptajn, Kristiania.

- Gullowsen, J., Oberst, Hamar.
Hagemann, Axel, Skovinspektør, Alten.
 —, Tøger, Bureauchef, Kristiania.
Heiberg, Godsejer, Amble.
 —, Thv., Dr. phil., Kristiania.
Holst, V., Frøken, Christiania.
Huitfeldt, H. C., Konsul, Kjøbenhavn.
Huitfeldt-Kaas, H. J., Rigsarkivar, Kristiania.
Johansen, O. F., Toldkontr., Kr.ania.
Johnson, G., Sognepræst, Etnedalen.
Kielland, Axel, Kammerherre, Bureauchef, Kristiania.
Kløboe, P., Cand. phil., Kristiania.
Knagenhjelm, Jac., Kammerherre, Sekretær, Kristiania.
v. Krogh, A., Konsul, Kristiania.
Lammers, Direktør, Drammen.
Landgraff, J. F. K., Overlærer, Grimstad.
Lassen, W., Bureauchef, Kristiania.
Lillehammer højere Almenskole.
Lochmann, A., Cand. jur., Kristiania.
Lundgreen, Fr., Trondhjem.
Lystrup, J., Grosserer, Kristiania.
Løvvig, Chr., Lensmand, Førde, Søndhordland.
Marinens Bibliothek, Horten.
Michelet, G., Oberst, Næs pr. Tønsberg.
Moe, Georg, Sorenskriver, Evje.
Munthe, H., Oberstltn., Kristiania.
Nielsen, Yngvar, Prof., Dr., Kristiania.
Nygaard, Fr., Boghandler, Bergen.
Olsen, E., Florø.
Olsen, Johan Nordahl, Bergen.
Paus, Chr., Kristiania.
Pedersen, Tord, Adjunkt, Drammen.
Petersen-Foss, B., Frue, Arendal.
Pettersen, Hjalmar, Universitetsbibliothekar, Kristiania.
Prebensen, N., Amtmand, Arendal.
Rasch, A. W., Arkivamanuensis, Kristiania.
Rigsarkivet, Kristiania.
Ring, Korpslæge, Kristiania.
Salicath, F. T., Politimester, Laurvig.
Schiøth, H., Overlærer, Kristiania.
Schweigaard, J. E., Overlæge, Kristiania.
Schønberg, E., Professor, Dr. med., Kristiania.
Selmer, Jørg. L., Byfoged, Hammerfest.
Selskab, det norske, Kristiania.
Sollied, Ølaf, Direkt., Rønvik p. Bodø.
Sommerschild, J., Konsul, Namsos.
Stang, N. A., Grosserer, Fr.hald.
Steffens, Haagen Krog, Arkivamanuensis, Kristiania.
Storm, Gustav, Prof., Kristiania (†).
Thaulow, Fritz, Læge, Skjærdalen.
 —, Jeanette, Frøken, Kristiania.
Thomle, C., Enkefrue, Kristiania.
 —, E. A., Arkivar, Kristiania.
Thrap, D., Sognepræst, Kristiania.
Thurmann, E. G., Ingeniør, Drammen.
Tromsø Kommunebibliothek.
Trondhjems Folkebibliothek.
Trondhjems Stiftsarkiv.
Universitetsbibliotheket, Kr.ania.
Videnskabers Selskab, kgl. norske, Trondhjem.
Zeier, Joh., Overretssagfører, Hamar.

Udenlandske Medlemmer.

- Akademisk Boghandel**, Upsala.
Balle, Frederikke, Bruunsgränd, Stockholm.
Det kgl. Bibliothek, Stockholm.
Halling, Dr. med., Sanitetsraad, Glückstadt.
Kaas, J. v., Baron, Buda-Pest.
Klingspor, C. A., Major, Stockholm.
Trolle Bonde, C. J., Greve, Sverige.
Universitetsbibliotheket, Lund.
Vig, P. S., Professor, Amerika.

Jul. Bidstrup:

Dødsfald i Danmark

1902.

Tillæg til
Personalhistorisk Tidsskrift.

Kjøbenhavn.

Det Hoffensbergske Etabl.

1903.

Dødsfald i Danmark

1902

Samlede af *Jul. Bidstrup.*

- Aabye, Clara Chr., f. Knutzen, 15. 11.
—, Richard Hans Theobald, Jernb.ass.,
11. 2., H: Mathilde, f. Høyrup.
Aagaard, Marie Elisab., f. Aamodt, 6. 5.
Aarestrup, Julie Camilla, 25. 7.
—, Sarah Frances, 1. 4., 74 A.
Aarøe, Johan Aug., Toldass., 12. 3.
Abel, Friederich Chr. Th., Nagel-
smedem., 16. 7.
—, Sophie Chr. Svendtine, f. Gad, 17.
10., E. e. Intend.
Abrahamsen, Chr., fh. Lærer, 21. 11.,
Saxkjøb., H: Marie, f. Schou.
Adler, Jenny, f. Raphael, 13. 11., 73
A., E. e. Gross.
—, Julius, Tobaksfabr., 2. 6.
Adolph, Cam. Marie, f. Fanøe, 1. 5.,
86 A., E. e. Gross.
Adrian, Anne Cathr., f. Frederiksen,
7. 2.
Afzelius, Augusta Wilmine, fh. Ballet-
dans., 29. 3., E.
Agerholm, Chr. E., Postexp., cand. phil.,
10. 3., Dragør.
Agerskov, Henr. Fred. Michael, Told-
forv., 4. 7., 77 A., Nykjøb. p. S.
Ahlmann, Malthe Sehested Hoff, Propr.,
12. 7., 57 A., Langholt
Ahrends, Fred., Propr., 15. 6., Sølyst-
gaard pr. Fredensb.
Albeck, Aug. Marie, f. Kierkegaard, 3.
10., E. e. Kom.dør.
—, Hans Jensen, Baadebyg., 18. 10.
Alling, Henr. Magnus, Smørhdler, 23. 7.
Alstrup, Søren Theodor, Translatør, 28.
8., H: Anna Sophie, f. Sahleusz.
Amberg, Herman, Prof., Organist, 12.
4., 66 A., Viborg, H: Sine, f. Jæger.
Amsinck, Julius, Oblt., 27. 4., 69 A.
Ancker, Chr. Hildebr., Malerm., 30. 1.
—, Ida Caja Am., f. Ellertsen, 7. 11.,
E. e. Etr.
Andersen, Henrik, Fabrikdir., 19. 3.,
82 A.
—, Jensigne Chr., f. Holm, 26. 11.,
79 A., M: Krigsass.
—, Knud, Gross., 6. 9., 34 A.
—, Lars, Gdejer, 20. 8., 79 A., Ollerup.
—, Peder Ole, Folketm., 10. 12., 60 A.
—, V. E. O., Skibsintend., 16. 9., Karls-
krona.
Andkjær, Mathias Lauritz, Graver, 24. 5.
Andresen, Henr. Theodor, Overretssagf.,
9. 2., Nykjøb. p. F., H: Lorentze,
f. Graae.
—, Jul. Eucharius Mathias, cand. phil.,
11. 9., 32 A.
Ankjær, Dagmar, Lærerinde, 9. 9.
Anthon, Anna Alv. Thora, f. Conrad-
sen, 21. 9.
Apel, Wilhelmine, f. Hoffgaard, 29. 1.
Arboe, Niels, Kancr., 7. 9., 82 A.
Arendrup, Aage Kiellerup, Overrets-
sagf., 26. 11., H: Ellen, f. Brun.
Arnesen, Theodor, fh. Skibsf., 11. 2.,

- Arntz, Hans, Ktchef., 19. 2., 62 A., H: Thyra, f. Møller.
- d'Arrest, Marie, ? 12., Berlin.
- Asmussen, Gottlieb Chr. Fried., Bogholder, 12. 1.
- Baagøe, Carl Emil, Marinemaler, 16. 4., 72 A., Snekkersten, H: Ida, f. Sørensen.
- , Jens Peter, Kbm., 28. 12., 74 A., Svendb.
- Bachmann, Julie, f. Schebel, 22. 9., Slagelse.
- Backer, O. Jacobsen, Trafikass., 21. 9., Skodsborg.
- Backhausen, Pauline, 27. 6.
- Bagger, Hans Hansen, Galanthdl., 21. 12., 65 A.
- Baggesen, Carl Heinr. Clarus, Ob., 30. 5., 59 A., Fredericia, H: Sophie, f. Hiort-Lorenzen.
- Bahner, Petrus Sixtus, fh. Postm., 31. 1.
- Bahnsen, Hilda, f. Thomsen, 7. 5., Aarhus, M: Trafikass.
- , Poul, Prlt., 1. 8., 30 A.
- Balle, Filia Joh., 26. 10., E. e. Ktchef.
- Ballin, Helene, f. Levin (begr.) 2. 6., E. e. Kobberstikker.
- Balling, Fr. Vilh. Viggo, fh. Danse­ lærer, 26. 5.
- Balslev, Thyra Gyride, f. Thorsen, 18. 6., M: cand. mag. & theol.
- Bandholtz, Joh. Friederich, Lt. fh. Stationsf., 4. 9., Aarhus.
- Bang, Axel Hvide, Kapt., 16. 1., Stavanger.
- , Caroline, 17. 10., 81 A., Odense.
- , Emilie Charlotte, 20. 10.
- , Fred. Chr. Andreas, Forstraad, 28. 5., 80 A., Odense, H: Julie, f. Jørgensen.
- , Jens Fr. Theodor, Gross., 1. 11., 42 A.
- , Johanne, f. Gautier, 30. 9., Freds­ holm, M: Overretssagf.
- , Jørgen Christof., 28. 7., 33 A., Sorø.
- Bang-Rasmussen, Carl, Kbm., 23. 2.
- Barbieri, Aug. Hakon Jarl, Musikhdl., (begr.) 25. 7.
- Bardenfleth, Annette Dorothea Vilh. Theodora, f. de Klauman, 1. 9., 74 A., E. e. Kmh.
- Barfoed, Erikk Christiane, 18. 8., 77 A., Faaborg.
- v. Barner, Wilhelm Chr., Godsejer, 29. 9., 65 A., Mørdrupgaard.
- Bartholdy, Bolette, 28. 11., Birkerød.
- Bartholin-Eichel, Caspar Georg, Fidek­ besidder, 24. 4., 88 A.
- Baruch, Emilie, 1. 6., 87 A.
- Basse, Hans Peter, Gross., 25. 5.
- Bauditz, Caroline Sophie Emilie, Kon­ ventual, 24. 5., 49 A., Roskilde.
- , Elisabeth Henr. Jeanette, f. Carlsen, 27. 9., 64 A., E. e. Aktuar.
- , Louise Aug. Jacobine, 22. 6., 85 A.
- Bay, Hans Henr., Propr., 18. 1.
- , Jens Pilegaard, Kapt., 5. 12., H: Karin, f. Ullner.
- , Reinharddine Chr. Sophie, f. Her­ mann, 7. 6.
- Bayer, Carl Gotfred, Etr., Ingeniør, 30. 1., 70 A., H: Marie, f. Thorbjørnsen.
- Beauvais, Ida Camilla, 25. 4., E.
- Bech, Chr. Marius, Kbm., Teglværks­ ejer, 14. 6., Kallundb.
- , Erik Ditmar, Kancr., 2. 2., 80 A.
- Becher, Elise, 3. 7.
- , Elna Cathr. Martine, f. Bredsdorff, 23. 1., Fredericia.
- Beck, Charles Theodor, fh. Intendant, 1. 1.
- , Theodor, By- og Herredsskr., 23. 2., 67 A., Svendb., H: Gine, f. Mariager.
- v. —, Christiane Margr., f. v. Krogh, 1. 10., 84 A., E. e. Ritm.
- Becker, Emma Cam. Laurentze, 25. 3.
- , Erik, Docent, 27. 10., 59 A., H: Armatine, f. Rostrup.
- Beckett, Hugh Lang, Gross., 2. 1., H: Catharine, f. Petræus.
- Beissenherz, Johanne Marie, f. Larsen, 19. 12., 74 A., Fladbirk, E. e. Postm.
- Bekker, Hans Resen Steenstrup, cand. pharm., 14. 4., H: Ch. A., f. Aagaard.
- Bekkevoeld, Marie Cathr., f. Woldemar, 27. 10., 88 A.
- Bendixsen, Andr. Carl Eske, Branddir., 22. 5., 69 A., Vestervig, H: Karen, f. Stokholm.

- Bendz, Laura Regina, 13. 2.
 Benthien, Elisa, f. Gørtz, 14. 12., Hillerød.
 Bentley, Julie Henr., 23. 5., D. af Konfr.
 Bentzen, Georg Fred., Kmj., cand. jur., 14. 12., 83 A., Søllerød.
 —, Thea, 9. 5.
 Bentzien, Marie Sophie, f. Plum, 1. 8., Hellebæk, E. e. Provst.
 Bentzon, Christine Vilh., f. Bang, (begr.) 8. 1.
 Benzon, Ida, 7. 1.
 Berg, Caroline Louise, f. Dedenroth, 10. 11., 81 A.
 —, Eduard, fh. Skibsf., 25. 4.
 —, Frederik, Ass., 14. 11., H: Emilie, f. Licht.
 v. Bergen, Vilbelmine (Helma) Chr., 11. 7.
 Berggreen, Anna, 7. 6., Svendb., D. af Provst.
 —, Jenny, f. Hjardemaal, 8. 3., M: Ass.
 —, Marion Fitzroy, 10. 11., Liverpool.
 —, Meta Poulina Marie, f. Damborg, 27. 11.
 Bergmann, Amalie Christiane, 20. 2.
 —, Emil, Boghdler, 27. 9.
 Berling, Job. Carl Ernst, Partik., 17. 6.
 Bernth, Caroline, f. Nipper, 24. 12., Samsø.
 —, Johannes, Stabsintendant, 22. 11., 80 A., H: Cathinca, f. Reiersen.
 Berntsen, Anny Chr. Math. Octavia, f. Thomsen, 16. 3., M: Rigsdagsm.
 Berregaard, Ferd. Henrik, Kmh., Ob., 11. 9., 75 A.
 Bertelsen, Jens, fh. Folketmd., 14. 6., 66 A., Vrigsted.
 —, Ludvig Peter, fh. Sgp., 8. 3., Svendb.
 —, Otto Kyd, Provst, 9. 7., 56 A., Helsingør.
 Berth, Emma Louise, 13. 6., 83 A.
 v. Bertouch, Carl Chr. Ferd., Hofjægerm., 5. 10., 92 A., Mecheln.
 Bie, Carl Aug. Rathlow, fh. Propr., 5. 9., 80 A., Aalborg, H: Clara, f. Grandjean.
 —, Chr., Propr., 12. 7., Lundgaard pr. Hornum.
- Bielefeldt, Maria, f. Kaarsgaard, 9. 4., E. e. Boghdler.
 Bigum, Georg Carl Emanuel, Snedkerm., 24. 4.
 —, Viggo Georg, Bogtr., 8. 10., 39 A.
 Bilgrav, Jens Chr. Martin, exam. jur., 10. 8., 40 A., Viborg, H: Signe, f. Stabell.
 Bille, Ida Marie, f. Komt. Bille Brahe, 7. 3., E. e. Ghr.
 —, Juliane Elisabeth, 19. 5.
 Bindedbøll, Cathr. Marie, f. Hansen, 12. 12., Helsingør.
 Binneballe, Johanne Sophie, f. Thomle, 23. 5., 95 A., Sorø.
 Bjergen, Josephine, f. Fousanée, 11. 8., Glostrup.
 Bjering, Emma Caroline Vilh., f. Jensen, 22. 4., 62 A.
 Bjerre, Vilhelm Jul., Agent, 21. 1.
 Bjerregrav, Fred. Chr. Emil, 18. 6.
 Bjerring, Anna Margr., 28. 1., 69 A.
 —, Annette Rigmor Marie, f. Fremming, 17. 6., M: Maskinm.
 Bjerrum, Emma, 18. 6.
 Bjørneboe, Peter Halvorsen, fh. Fyrm., 2. 5.
 Bjørnsen, Marie, Konvent., 1. 2., Slagelse.
 Black, Tekla, 8. 3.
 Blad, Sigfred, fh. Forretf., 13. 5., Hellerup.
 Blechingberg, Erik Daniel Georg, fh. Generaldirekt., 25. 9., 67 A., H: Charlotte, f. Wilse.
 Blicher, Francisco, fh. Lærer, 9. 12., 79 A., Toftum.
 Blomberg, Carl Heinr. Vilh., fh. Stabsserg., 26. 5., 68 A.
 Bluhme, Sophie Fred., 5. 7., Roskilde.
 Blædel, Cecilie Louise, 21. 3., Glamsbjerg.
 Bock, Johannes Jul., fh. Forp., 14. 6., 84 A., Næstved.
 Bodholdt, Marie Fred., 24. 8., Hellerup, M: Gross.
 Boesen, Jul. Joachim Evald, Adjunkt, 6. 7., 52 A., Sorø.
 Bohn, Petrine Marie Emilie, 23. 2., Glumsø.

- Bohr, Oline Sophie, f. Rimestad, 14. 5., E. e. Sgp.
- Bojesen, Carl Chr., Lt., 15. 11., Shanghai.
- , Caroline Chr., f. Søderberg, 21. 10.
- Bokelmann, Friedrich Wilh. Soph. Aug., Forp., 31. 8., 59 A.
- Bokkenheuser, Carl Andreas Osmond, fh. Fabr., 29. 12.
- Boldt, Caroline Christiane, 16. 2., E.
- Bolvig, Jacob Lauritzen, fh. Propr., 19. 9., 75 A.
- Bonfils, Dorothea Marie, f. Klitgaard, 11. 3., M: Boghlder.
- Bonnesen, Anna Dorthea, 31. 5.
- , Chr. Hersnach Bonne, Skibsbygm., 21. 7.
- Borch, Fred. Charl. Amalie, f. Iihme, 23. 1., M: Prof.
- Borchsenius, Johannes, Kbm., 6. 12., 63 A., Ringsted.
- Borelli, Caroline Vilh., f. Hoffmann, 20. 1.
- Borgen, Lorentzius, fh. Inkass., 29. 5., 64 A.
- , Oscar, Forretf., 20. 9., 59 A., H: Anna, f. Erslev.
- Borries, Ingrid Marie, f. Carlsen, 28. 10.
- Borum, Charles Chr., Gross., 31. 3., 54 A.
- Borup, Julius Schack, Maskinm., 5. 12., 35 A., H: Elisabeth, f. Wulff.
- , R. P., fh. Kroforp., 26. 1., Bellevue.
- Boye, Johanne Birg., f. Unna, 6. 11., E. e. Kass.
- Boysen, Jacobine, 19. 6., 90 A.
- Braag, Dominicus Robert, Komdør, 11. 3., 80 A.
- Brandt, Cathr. Marie, 28. 11., 86 A.
- , Eduard Reinholt, Prok., 17. 4.
- , Elisabeth, f. Gøtzsche, 8. 8., Horsens, M: Kbn.
- , Emil Conrad, Vinhdler, 11. 11.
- , Thora, f. Wulff, 29. 4., E. e. Præst.
- Brasch, Anna, f. Ostefeld, 29. 1., Aarhus.
- Brendholdt, Hans Peter, Kmr., fh. Toldass, (begr.) 9. 8., 88 A., Hobro.
- Brendstrup, Mathilde Benedicte, f. Thorbjørnsen, 18. 5., 60 A., M: fh. Landfoged.
- Brinch, Julius, fh. Skovrider, 17. 10., 82 A.
- Brinch-Seidelin, Hans, Fideikom.besid., 5. 10., 81 A., Mørkhøjgaard.
- Brix, Jensine Cec. Elma, f. Ulrichsen, 16. 4., E. e. Past. em.
- Broberg, Jensine Marie Andrea, f. Ache, 14. 1., E. e. Skibsf.
- , Nicoline Conr. Aug. Andrea, f. Scheel, 14. 6., 69 A., E. e. Adjunkt.
- Broch, Finn, Ingeniør, (9. 12.), Cleveland.
- Broch-Rasmussen, Henriette Vilh., f. Lassen, 29. 5., M: Kapt.
- Brock-Hansen, Helene Marie, 24. 2.
- Broersen, Hans Chr., fh. Toldkontr., 27. 1., 83 A., Nakskov.
- Broge, Th., Telegraf., 2. 12., 40 A.
- Bruhn, Axel Hvide, Gross., 28. 3.
- , Heinrich, Kam.ass., fh. Fjordinsp., 18. 11., 77 A., Randers.
- , Johannes, Kmr., fh. Ingeniør, 10. 11., 79 A.
- Brusch, Caroline Math., f. Reitzel, 27. 6., Krebshus pr. Sorø.
- Bruun, Anna Marie, f. Schou, 5. 9., M: cand. phil.
- , Anna Sophie, 8. 3., 89 A.
- , Marie, 9. 1.
- , Rasmus Thorsøe, Propr., 4. 8., 71 A., Brovst.
- Bryde, Joh. Chr. Vald., fh. Kbm., 24. 9.
- Brünnich, Fred. Juliane, f. Rasmussen, 18. 8.
- Brøchner, Cecilie, 2. 12.
- Brøndum, Marie, f. Nilson, 9. 5., M: Konditor.
- Brønnum, Ludvig Fred. Henr., Fabr., 13. 1., H: Henriette, f. Giede.
- , Villiam, fh. Asfaltfabr., 21. 1.
- Buch, Chr. Thomas, Fabr., 4. 4.
- Buchheister, Albine Kirstine, f. Albeck, 3. 10., M: Kommitte.
- Budde, Carl Chr. Leopold Gether, Forf., Forst., 24. 8., 66 A., Himmelbjerggaard.
- Buemann, Jens Ditlev Blichfeldt, Sagf., 17. 9., 63 A., H: Andrea, f. Ravn.
- Bugge, Carl Fred. Ferd., Postexp., 30. 6., Nykjøb. p. S., H: Sophie, f. Hinrichsen.

- Buhl, Ane Dorthea, f. Hviid, 27. 5., Trustrup.
- , Christen Anton Sophus, Registrator, 14. 7.
- Bull, Frederik, Manufakt.hdler, 8. 4.
- Bundsgaard, Niels Jørgensen, Propr., 15. 12., 57 A., Kærholm.
- Burd, Louise, 26. 9., Odense, E. e. Adjunkt.
- Busch, Agnes, f. Seidelin, 12. 12., Skanderb.
- , Juliane Chr., f. Ipsen, 14. 8., M: Orgelbygger.
- Bülow, Chr. Georges Grotschilling, fh. Jernb.ass., (begr.) 24. 1.
- , Margr. Victorine, 9. 1., 75 A.
- , Peter, Kurvem., 17. 11.
- Bærentzen, Alexander Chr. Riber, Kom.dør, Raadm., 10. 9., 72 A., H: Anna, f. Magnussen.
- Bähr, Emma, f. Leerbeck, 4. 4., 75 A.
- Bärthelsen, Christentius, fh. Isenkræm., 28. 2.
- Bøgvad, Hans Nielsen, Propr., 20. 3., 76 A., Christinesfeldt, H: Jacobine, f. Larsen.
- , Jacobine, f. Larsen, 3. 5., 65 A., Christinesfeldt, E. e. Propr.
- Bøhm, Petrea Cathr., 16. 5., 84 A., E.
- Bønnelyche, Kirstine Marie, f. Bønnelyche, 17. 8., 73 A., Malmø.
- Børresen, Caroline, f. Lundbeck, (begr.) 13. 7., Ordrup.
- , Emilie, f. Bruhn, 13. 10., M: Kapt.
- Böttger, Carl Ferd. Emanuel, Hand.fuldm., 21. 1.
- Böttzauw, N. I., Gross., 28. 5., Charl.lund.
- Callisen, Petra Othilia, f. Smith, 8. 10., 81 A., Norslunde, M: Læge.
- Carlsen, Carl Chr., fh. Lærer, 9. 1., 71 A., H: Anna, f. Frølund.
- Carotty, Arthur, Skibsminør, (begr.) 19. 9.
- Carpentier, Julie Emma, f. Rostock, 9. 11.
- Carstensen, Ane Hansine Elisab., f. Olesen, 1. 6., 66 A., E. e. Branddir.
- Castenschiold, Gustav Hans Henr. Holten, Ktchef, 9. 5., 60 A.
- Chemnitz, I. D., Drejerm., 12. 2., 83 A., Helsingør.
- Christensen, Bertel Oluf, Gross., 25. 9.
- , Carsten Wilh., 10. 5.
- , Chr., Boghdler, 4. 5.
- , Conrad, Fabr., 20. 1.
- , Ludvig, Bagerm., 19. 11., 55 A., Herning.
- , S. A., Dyrlæge, 20. 10., Ringsted, H: Anne Beate, f. Diseth.
- , Wilhelm, Forvalter, 10. 5.
- , Wilhelmine Severine, 25. 1., 89 A.
- Christiansen, Ed. Ferd., Urtekr., 13. 10.
- , Herman, Propr., 17. 6., 73 A., Rask.
- Clausen, Charl. Laurentze Margr., f. Fridmodt, 17. 1., Aarhus, M: Biskop.
- , Jens Thomsen, fh. Sgp., 17. 12., 79 A.
- , Jesper, Stat.forst., 16. 1., Vamdrup.
- , Lars, Prok., 13. 4., 67 A., Dyrehaven pr. Nyborg, H: Henriette, f. Heilmann.
- Cloos, Oline Henriette, f. Barfred, 13. 3., 76 A., Fr.havn.
- Cohn, Edvard, fh. Postexp., 29. 10., 82 A.
- Cold, Daniel Henr. Otto, Justr., Dr. med., 1. 5., 74 A., H: Ida, f. Bruun.
- Collin, Theodor, Prof., 10. 2., 86 A.
- Copmann, Poulina Eleon. Hedv., 31. 7., Fredericia.
- Cordosa, Jacob Abr., Guldsmedm., (begr.) 1. 5., 90 A.
- la Cour, Christine Cathr., f. la Cour 25. 12., E. e. Sgp.
- Crone, Chr. Wilhelm, 12. 7.
- , Svend, Jagtass., 2. 12.
- Cruse, Niels Chr., fh. Skibsf., 30. 1., H: Sophie, f. Fich.
- Cruusberg, Hedevig Sophie, 14. 5.
- Curjel, Helene, f. Wulff, 31. 8., E. e. Læge.
- Dahl, Andrine Henr., f. Henriksen, 28. 6., M: Past. em.
- , Carl, Snedkerm., 11. 10.
- , Hulda Henr., f. Holm, 16. 9., M: Kapt.
- , Knud Sørensen, exam. jur., 7. 5. 29 A., Aalborg.
- , Waldemar, Oblt., 21. 9., 83 A.

- Dahlstrøm, Andreas Peter Vilh., Kanocr., 3. 10., 88 A., Kolding.
- , Theodor Ferd., cand. phil., 30. 4., H: Julie, f. Gad.
- Dall, Eline Aug. Aspach, f. Petersen, 20. 3., M: fh. Godsejer.
- , Peter Hørylych, Stud., 26. 9., 18 A., Fredericia.
- Dam, Emilie Chr., f. Witkow, 11. 7.
- , Margrethe, f. Blem, 23. 12., 63 A., E. e. Skibsf.
- Damborg, Emilie, 4. 1., 81 A., Nykjøb. p. M., E. e. Tobaksfabr.
- Damgaard, Jens Justesen, fh. Lærer, 10. 4., 91 A., Lundforlund.
- Danchell, Carl Hambro, Gross., 30. 11., 70 A.
- Danneskjold-Samsøe, Fernanda, f. Bille, 13. 6., 67 A., Ems, E. e. Greve.
- Danstrup, Sophie Fred., f. Kofoed, 29. 12., 80 A., E. e. Vagtm.
- Dauw, Andr. Robert Ferd., Handelsagent, 11. 5.
- Degn, Christiane Andrea, f. Fischer, 18. 12., M: Apoteker.
- Deichmann, Am. Emma Fred. Charlotte, 31. 5.
- , Constantia Eleonora, f. Svendsen, (begr.) 27. 7.
- Delbanco, Emma Dorthea, f. Thomesen, 18. 2., 40 A., M: Sgp.
- Denker, Kornelia Emilie Math., 17. 5.
- Detlefsen, Hans Dirr. Conr., Tandtekniker, 18. 9.
- Ditlevsen, Andreas, fh. Banem., Entrep., 25. 10., 86 A.
- Donatzky, Henriette Amalie, 15. 4.
- Dons, Hans Nic., Boghld., 17. 7., 26 A.
- Dreiøe, Peter Wilh., Mægler, Vejer og Maaler, 13. 5., 65 A., Ærøskjøb., H: Wilh., f. Klempel.
- Drewsen, Otto Heinr., Gross., 25. 4., 56 A., H: Emilie Aug., f. Larsen.
- Dreyer, Helene Christ., f. Wismann, 24. 1., Roskilde.
- Due, Augusta, f. Honig, 11. 3., Aarhus.
- Dyhr, Henriette, f. Callisen, 14. 2., Aalborg, M: Bankdirekt.
- , Jacob Emil, Bankdirekt., 14. 5., 66 A., Aalborg.
- Dyrhauge, Peter Carl, fh. Sgp., 25. 12., 83 A., Lyngby, H: Marie, f. Frost.
- Dyrlund, Christiane Dorothea Em., f. Westergaard, 26. 1.
- , O. F., fh. Apoteker, 18. 4., Næstved.
- Døcker, Sven, Læge, 23. 6., Jenslev.
- Eckermann, Ida, f. Ingerslev, 12. 11.
- Eckersberg, Hedevig Rosine, 13. 9., D. af Prof.
- Eckert, Henr. Ludv., fh. Sadelm., 24. 3.
- Edwards, Carolina Wilh., f. Ekengren, 2. 10., E. e. Insp.
- Edvardsen, Ludvig Ferd., Statsb.ass., 27. 6.
- Egebeck, Ingeborg, 17. 2., Nykjøb. p. F.
- Egede, C., fh. Forp., 12. 2., Vordingb., H: Julie, f. Ravn.
- Ehlers, Joh. Heinr. Ed., fh. Hornbl., 24. 10.
- Eibeschütz, Jacob Joachim, Malerm., 26. 6., 83 A.
- Eiler, Daniel, cand. theol., 21. 12., Strassburg.
- Eilertsen, Theodora Chr., f. Lander, 11. 3., E. e. Hofdekorat.
- Elholm, Jørgen Hansen, Tømreerm., 24. 10., 70 A.
- Enevoldsen, Niels Chr., fh. Postkontr., 30. 10., 82 A.
- Engelbrecht, Johannes, Gross., (begr.) 8. 6.
- Engell, Othine Sophie, f. Møller, 3. 9., 94 A., Sorø.
- Erbe, Andreas, Kbm., 28. 4., Roskilde.
- Erichson, H. G. S., fh. Vejass., 20. 7., Ringe.
- Eriksen, Henr. Godtfredine, f. Ulfeldt, 8. 8., Søllerød.
- Ernst, Anine, f. Brodersen, 15. 5., Helsingør, E. e. Skovf.
- Erslev, Jacob, Forlagshoghdler, 25. 9., 83 A.
- Eskesen, Peter Chr., Direkt., 22. 3.
- Espersen, L. P., Sagf., 3. 2., 29 A., Svendb., H: Johanne, f. Møller.
- Ette, Carl Rud., Murm., 29. 8., 75 A., H: Laura, f. Unger.
- Exner, Nanna Georgine, f. Rung, 7. 3., M: fh. Insp.
- Eyber, Godeska, f. v. d. Recke, ? 10., E. e. O.sagf.

- Eyber, Gustav Adolph, Apoteker, 31. 8.
 Faber, Axel Jacob, Brygm., 17. 7.
 —, Frantzine Petrine, f. Eibye, 22. 3.,
 E. e. Telegrafdir.
 —, Frederik Wilh., Gross., 15. 12.
 —, Julie Carol. Jacobine, f. Duncan,
 27. 3.
 Fabricius, Adam Christoffer, Past. em.,
 Forf., 24. 8., 80 A.
 —, Jørgen Clausinius Jeppesen, Slag-
 term., 28. 7.
 —, Niels Fred., Vicekonsul, 10. 11.,
 85 A., Skagen.
 Fahnøe, Ivar Peter, Gross., 8. 7., 74
 A., H: Fred., f. Brandt.
 Fahrenholtz, Emil Ahlers, Trafikass.,
 22. 3.
 Faith, Marie, f. Plenge, 6. 5., Harden-
 berg, M: Ritm.
 Falck, Adolph Peter, Guldsmedm., 26.
 10., 85 A.
 —, Anna Ulrikka, 15. 7.
 Falgren-Schäfer, Theodor Emil, Prlt.,
 5. 2., 43 A., Vejle.
 v. Falkenskjold, Ivanow Octavus, fh.
 Lærer, 12. 11., Heininge.
 Fangel, Carl Georg Holger Jul., Forst-
 raad, 27. 10., 80 A., Mosehave-
 gaard.
 Fasting, H. C., Dyr læge, 18. 2., 58. A.,
 Fr.borg, H: Nanna, f. Aabye.
 —, Sophie, 29. 12.
 Faye, Sophie Hedevig Adelaide, f. Theill,
 6. 7.
 Feddersen, Benjamin, Pianist, 15. 11.
 —, Gudrun Stampe, 20. 6., 15 A., Rin-
 dumgaard, D. af Amtm.
 Fehr, Chr. Ditlev Clausen, Apoteker,
 2. 5.
 Fibiger, Johan Georg Dessen, fh. Bane-
 ing., 15. 9., 70 A., H: Emilie, f.
 Bagger.
 Fiedler, Frederik Vald., Styrm., 29. 1.
 Find, Joh. Jørgine Vilh., f. Seehusen,
 14. 11., M: fh. Sgp.
 FINDERUP, Martine, f. Lillelund, 20. 11.
 Fischer, Juliane Kirstine, 21. 2.
 de —, Oscar, Fideik.besid., 2. 7., Chile.
 —, Serine, 30. 10., Roskilde, E.
 —, Svend Chr., Kunstforl., 17. 2., 35 A.
 —, Søren Larsen, fh. Skibsf., 19. 3.
 Fjeldgaard, Henrik Rud., Oblt., 28. 11.,
 57 A., H: Agnethe, f. Boygelund.
 Fjeldsøe, Oscar, Blikkensl., (begr.) 15.
 1., H: Sophie, f. Horn.
 Fjord, Jens Andreas Chr., Handels-
 agent, 27. 1.
 Flagstad, Christian, Fuldm., 25. 12.,
 50 A., Aarhus.
 Flammé, Henriette Chr., f. Restorff,
 29. 11., 84 A., E. e. Konditor.
 Flemmer, Nathalie, f. Børre, 29. 12.
 Fleron, Louis Ferd., Sgp., 9. 7., 37 A.
 Flindt, Augusta, f. Hartmann, 19. 3.
 Foersom, Tobias Theodor, Handelsagent,
 16. 5., 71 A., H: Christiane, f.
 Falk.
 Fog, Carl Chr., Konsul, 22. 11., 67 A.,
 Horsens, H: Elisab., f. Bønnelyche.
 —, Inger Chr. Fred., f. Engelbreth,
 29. 11., 87 A., Vemmetofte, E. e.
 Sgp.
 —, Lorentz Sophus, Landbrugskand.,
 21. 6., 58 A., Stubberupholm.
 —, Svend, Gross., 13. 11., Horsens.
 Fogh, Fred. Frantz Georg, Ob., 31. 3.,
 77 A., Sorø.
 —, Hans Jochum, Partikul., 1. 12.,
 91 A.
 —, Hother, Justr., fh. Redakt., 22. 6.,
 H: Caroline, f. Drewsen.
 de Fontenay, Just Peter le Sage, Konfr.,
 fh. Dptmchef, 30. 7., 93 A.;
 Fortling, Adelheid, f. Feine, 15. 4., E.
 e. Litograf.
 Foss, Vilhelmine Conradine, f. Hor-
 nung, 25. 4.
 Fraas, Johan Philip Christopher, Rek-
 tor, 9. 5., 60 A., Nykjøb. p. F.,
 H: Ida, f. Fenger.
 Frederiksen, Hedevig, f. Rosenkrantz,
 13. 4., M: Karetm.
 —, Jens, fh. Gasværksb., 3. 12., 72
 A., Nakskov.
 —, Laura, f. Juel, 18. 11., M: Kantor.
 Friberg, Chr., Hand.fuldm., 27. 11.
 Friderichsen, David Peter, Jægerm.,
 22. 1., 76 A., Kjerstrup.
 Fridericia, Holger, Gross., 25. 5., Taar-
 bæk, H: Aug., f. Melchior.
 Friedenburg, Betzy, 7. 3.

- Fries, Caroline Amal., f. Havlykke, 10. 5., E. e. Justr.
 —, Chr., Gross., 16. 5.
 —, Christiane Vilh., f. Johnsen, Institutb., 8. 6.
 —, Johanne Fred. Chr., 6. 12., 78 A., D. af Kapt.
 —, Laurine Julie, f. Clausen-Bagge, 28. 4., M: Fuldm.
 Frigast, Anna Chr., f. Hørup, 5. 2.
 Friis, Helene, Lærerinde, 26. 2., 32 A.
 —, Karen Helene, 19. 10., 90 A., D. af Byf.
 —, Marie, 23. 1.
 —, Viggo Strange, Tandlæge, 21. 10., Kolding.
 —, William, Stadsingeniør, 1. 12., 43 A., Næstved, H: Dagmar, f. Limkilde.
 Fritsche, Thorv. Theodor, Prlt., 18. 1., New York, H: Anna, f. Schjerbeck.
 From, Rasmus, Stolem., 4. 6., 89 A.
 Frølich, Ane Marie, 29. 5., 77 A., Trøense, E. e. Dstr.læge.
 —, Ida, 29. 1., Sorø.
 —, Louise Marie Fred., 10. 7.
 Frørup, Albertine Louise, f. Hagen, 9. 5.
 Fuglede, Christian, Khm., 17. 6., Næstved.
 —, Niels, Læge, 31. 5., Bellinge.
 Fugmann, Ida Math., f. v. Haven, 5. 7., E. e. Kobbersmedm.
 Funder, Harald Peter, ? 4., Australien, S. af Sgp.
 Fyenboe, Peder Pedersen, Stat.forv., 27. 5., Otterup.
 Fællid, Sophus, Snedkerm., 26. 1., 45 A., Aalborg.
 Færch, Lauritz, cand. med., 3. 9.
 Gad, Friboline Christiane, f. Kornerup, 26. 5., Sengeløse, E. e. Provst.
 —, Jacob Marius Elieser Chr., Dptm.-chef, 29. 10., 75 A.
 —, Julie, f. Gad, 8. 10., Horsens.
 Ganborg, Annette, f. Horstmann, 10. 5., 57 A., Nykjøb. p. M., E. e. Sagf.
 —, Niels Chr., Sagf., 9. 3., 56 A., Nykjøb. p. M., H: Annette, f. Horstmann.
 Gehl, Ane Sophie, f. Jensen, 26. 4., 87 A., Thorstunde.
 Geismar, Christian Fred., Fabr., 22. 10., H: Anna, f. Bøggild.
 Gerlach, Francisca Emilie, f. Blaunfeldt, 24. 7., Fredensb., M: Ob.
 Gertz, Caroline, 8. 2., Svendb.
 Gesner, Carl Edv. Emil, Forstand., 2. 5., 61 A., Silkeborg.
 v. Geyr-Schweppenbourg, Albert, Præst, 8. 3.
 Giessing, Wilhelm, Snedkerm., (begr.) 22. 2., H: Aurora, f. Lund.
 Ginderup, Johanne, 1. 7.
 Gjølring, Thorv. Alexis Skeel, Ass., 1. 10., H: Skuesp. Agnes Nathalie, f. Dehn.
 Gjørup, Christian Fred. Wilh., Fuldm., 26. 12., 47 A., H: Camilla, f. Gjødese.
 Glahn, Augusta Carol. Am., f. v. Duden, 14. 4., 87 A., Vejle, E. e. Overaad.
 Glud, Gerhard Emil, Prok., 14. 12., 65 A., Højbjerg.
 Gluud, Waldemar, Murm., 21. 10., 64 A., Nakskov.
 Gløyt, Hans Heinr., fh. Vognfabr., 13. 10., 71 A.
 Godt, Theodor Jacob, Farver, 22. 8.
 Goldmann, Claus Philip, Overtoldinsp., 27. 10., 59 A., Horsens.
 —, Marie, f. Brandt, 19. 2., Ærøskjøb.
 Gorm, Christian Maro, Stabsintend., Kapt., 22. 11., 80 A.
 Gotsche, A. F., Handskefabr., 7. 12.
 Gotthardt, Niels Jacob, fh. Skoleb., 2. 12.
 Gram, Vilh. Marie, 7. 3.
 Grandjean, Louise Vilh., f. Phenninç, 16. 9., E. e. Kmj.
 Grarup-Jensen, Peter, Maler, 30. 4., 24. A., Birkerød.
 Grauballe, Arnold Ditlev Carl, Jernb.-ass., 10. 5.
 Grave, Niels Thor, Vafabr., 12. 12., Charl.lund.
 Greisen, S. F., Sparek.dirrekt., 8. 1., 79 A., Ribe.
 Grell, C. A., Agent, 18. 5.
 Griess, Johan Adam, Kmr., 28. 1.
 Groot, August, Propr., 8. 6., Aagaards-holm, H: Vilh., f. Stockfleth.

- Groth, Henriette, f. Nielsen, 24. 7., Aarhus, M: Trafikass.
- , Julie, 11. 2., Ballerup, (E.).
- Grundfør, Eduard, fh. Tolk og Sprogl., 22. 4.
- Grundtvig, Fred. Severin Nicolai, Hand-agent, 9. 2., Slagelse.
- Grønbek, Mathias William, Distriktsf., 6. 11., Saxkjøb., H: Ida, f. Fæster.
- Grøndahl, Peter Conrad, Partikul., 9. 7.
- Grønnegaard, C. A., Gross., 14. 1.
- Grønvold, Caroline, f. Permin, 10. 5.
- Grønwold, Frantz Eduard, fh. Mastem., 8. 6., H: Johanne, f. Koch.
- Gudmann, Sophie Louise Meta, 10. 3.
- Guldencrone, Christian, Baron, Kmh., Ob., 15. 10., 65 A.
- Gulstad, Vilhelm, 22. 2., Glasgow.
- Gundelach, Sophie Magdalene, f. Kjersgaard, 30. 12.
- Gundorph, Ferdinand Victor, 15. 1.
- , Laura Marie Cathr., f. Møller, 6. 3., E. e. Kancr., Apoteker.
- Gylche, Carl Ludv. Theodor, fh. Insp.-bejant, 17. 12.
- Gyldendal, Lydia Christiane, f. Wandler, 14. 7., M: Etr.
- Gyldenfeldt, Peter Wald. Jul., Skovtaxator, 24. 6., 71 A.
- Gyldenkrone, Emil, Baron, Amtsforv., 15. 5., 62 A., Maribo, H: Lona, f. Gulowsen.
- Gøricke, Aug. Emil Jul., Gross., 6. 5., 64 A., H: Fanny, f. Wedseltoft.
- Haarløv, Aage Vald., Trafikelev, 17. 4.
- Haase, Anna Bertine Elisab. Philippine Angelo, 5. 4.
- Haastrup, Dorothea, 10. 7.
- v. Haßner, William Wentzel, Partikul., 20. 3.
- Hage, Christopher Daniel, fh. Frihavnsdirekt., 5. 8., 51 A., Christiania.
- , Nancy Am. Margr., f. Hammerich, 12. 12., E. e. Gross.
- Hagemann, Augusta Fred. Vilh., 21. 3., E. e. Gross.
- , Christian Vilh., Bøsssem., 17. 4.
- Hagen, Carl Harald Biuff, Insp., 13. 10., H: Marie, f. Nordstrøm.
- , Christian Aug., Korpslæge, 20. 10., 74 A.
- Hagen-Jacobsen, Rasmus, Fuldm., 21. 7., H: Betty, f. Bollhornn.
- Halberstadt, Hermann Georg Friedr., Ing., 19. 5., 62 A., Stockholm.
- Halck, Caroline, f. Willumsen, 28. 6., 78 A.
- Hald, Søren Jørgen Theodor, Kancr., Herredsf., 11. 12., 75 A.
- Halgreen, Caroline, f. Klein, 7. 3., 76 A., E. e. Dyr læge.
- Hallas, Magdalene, 19. 7., Svendb., E. e. Kapt.
- Hamann, Joh. Cecilie, 24. 7.
- Hammelev, Marie, 6. 4.
- Hammer, Aage Einar Berg Bondrop, stud. med., 9. 9., Roskilde.
- , Adolph Emil, Sgp., 5. 12., Vorgod.
- Hammerich, Ida, f. Worsaae, 21. 7., Helsing, M: Birkedommer.
- Hansen, A. Christian, Gross., 31. 1.
- , Anna Norman, f. Jacobæus, 26. 3., M: Læge.
- , Carl, fh. Skuesp., 8. 4., 64 A.
- , Charles Ludvig, Driftsinsp., 29. 10., Faxe.
- , Eleonora, f. Rosenberg, 21. 4., M: Tømrrer.
- , Emilie Augusta, 13. 2., 86 A., E. e. Præst.
- , Emilie Cathrine, Skuesp., 8. 11.
- , Emma Mathilde, f. Münster, 25. 8., E. e. Provst.
- , Frederik Jul., Varemægler, 23. 11., H: Nathalia, f. Schrøder.
- , Fritz, Snedkerm., 30. 7.
- , Gustav, Kapt., 3. 5., Aalborg, H: Olga, f. Bangert.
- , Halvor Theodor, cand. phil., 10. 11.
- , Hans Chr., Birkedommer, 21. 4., 51 A., Sterrede.
- , Harald Andr., Gross., 10. 12., 67 A., H: Anna, f. de Jonquières.
- , Hemming, Partikul., 7. 6.
- , Ida Eleonora, f. Bartholdy, 7. 8., E. e. Korregissør.
- , Ina, f. Leth, 5. 5., Kastrup.
- , Laura Cec., f. Buch, 9. 11., 86 A., E. e. Folketm.
- , Lorentz Christian, cand. theol., Insp., 15. 10., 83 A.

- Hansen, Nicolai, Sognef., 16. 8., 80 A., Spændergaard.
 —, Obaldo Theodor, Krigsass., 22. 2
 —, Peter Eiler, Dr. med., Øjenlæge, 6. 12., H: Caroline, f. Burmeister.
 —, Th., Kbm., 27. 3., Hillerød.
 Hansen-Grut, William, Godsejer, Lt., 1. 11., 62 A., Grammarstorp.
 Hanszen, Laura Emilie, 22. 6., E. e. Tamlæge.
 Harboe, Emma Nath., Adolphine, f. Hornung, 27. 7., E. e. cand. jur., Dampmøller.
 —, H. P., Skibsreder, 11. 5., Skjelskør.
 —, Joh. Elisabeth, f. Bitzer, 21. 12., E. e. Ob.
 —, Jørgen Nielsen Gunnensen, 8. 6., H: Marie, f. Lundh.
 —, Laura Marie Am., f. Muus, 23. 6., Kalborg, M: Borgm.
 Harder, Amanda Juline Emilie, f. Kierulf, 13. 3., Helsingør.
 Harms, Cathrine, f. Fick, 24. 5.
 Harpin, Johan Fred., Kmr., exam. jur., 16. 1., Slagelse.
 Hartz, Vilh. Nicolai, Fuldm., 12. 10., 49 A.
 Hasselmann, Chr. Fr., Krigsass., 2. 12., H: Josephine, f. Bruun.
 Hastrup, Caroline Josephine, f. v. Hede-
 mann, 27. 3., 70 A., E. e. Godsejer.
 Hauch, Vilh. Chr. Holger, Bureauchef, 14. 12., 58 A.
 Haugstrup, Hansine, f. Rygaard, 12. 12., E. e. Dyrlæge.
 Hee, Hansine, 30. 4., M: Gross.
 Heering, Karen Margr., 21. 12., 25. A.
 Heide, Claus Chr., Læge, 26. 4., 60 A., Hellerup.
 Heidenheim, Casse Elisabeth, 28. 11., 93 A.
 Heilbuth, Marie Henriette, 6. 2.
 Hein, Christiane Emilie Jensine, f. Thomsen, 28. 12., 87 A., E. e. Ob.
 —, N., Kbm., 18. 10., 76 A., Dragør.
 Heins, Aug. Hilleborg, 27. 4.
 Hellborn, Fritz Clarus Chr., Arkitekt, 20. 10.
 Hellner, Anna, f. Rathjen, 8. 4.
 Helms, Emil Nicolai, fh. Forp., 17. 4., Rodstenseje.
 —, Ludvig Ehrenreich Moltke, Gross, 22. 1.
 Helweg, Olaf, Ing., 26. 12., Philadelphia.
 Hemmingsen, Chr. Otto, Lods, 20. 8.
 Henckel, Ida, Diakon., 24. 10.
 Henrichsen, Amalie, 11. 8., 74 A., M: Etr., fh. Toldkass.
 Henriques, Ludv. Emil, Vexelmægl., 24. 12., 73 A.
 Herbst, Marie Ingerslev, f. Bülow, 28. 5., 44 A., M: Kmh.
 Herforth, Augusta, 26. 12.
 Herholdt, Johan Daniel, Etr., Arkitekt, 11. 4., 84 A.
 Hermansen, Peter, Postkontrahent, 8. 11., 70 A., Ringsted.
 Herschend, Charlotte, 22. 3., Herschends-
 gave.
 Herskind, Anna Kirst. Marcusine, f. Secher, 13. 2., M: Gross.
 —, Carl Johan Aug., Gross., 12. 5.
 —, Jacobine Marie, f. Fulling, 12. 12., E. e. Kbm.
 Hertel, Agathe Louise, f. Hertel, 3. 12., 86 A., Roskilde, E. e. Sgp.
 Hertz, Jørgen, Gross., 21. 1., H: Julie, f. Eggers.
 —, Maria, f. Rée, 27. 7., E. e. Kanctr.
 Hertzsprung, Ivar, mag. art., Museums-
 ass., 27. 9.
 Heuckendorff, Gabriella, f. Rønne, 10. 11., M: fh. Apoteker.
 Hindsberg, Charles V., Ass., 28. 12.
 Hjort, Ane Marie Lov. Dagmar, f. Har-
 bou, 9. 6., 42 A., M: Skoleb.
 —, Caroline Am., 5. 5.
 Hjortsvang, Nicoline Jensine, 2. 8., Ros-
 kilde, D. af Sgp.
 Hoffmann, Carl Fred. Thorv., Hand-
 gart., 15. 5., 63 A., Stubbekjøb.
 Holck, Frederikke, f. Larsen, 6. 10.
 —, Laura Jensine Henriette, 18. 9.
 Holgersen, Georg Herman Mathias, A-
 mtsforv., 29. 4., 71 A., Holbæk.
 Holm, Antoinette Fred., f. Bang, 11. 4., 54 A., Horsens.
 —, Cathr. Amalie, 4. 8., Charl.lund.
 —, Elisab. Magdalene Cathr., f. Lier, 13. 10., E. e. Kommercer.
 —, Jacob, O.sagf., 12. 1., H: Mathilde, f. Schrader.
 —, Jenus, Kbm., 20. 4., 83 A., Rønne.

- Holm, Marie, f. Brinck, 15. 7., E. e. Krigsass.
 —, Olivia, 20. 10.
 |, Peter Nicolai, Fabr., 11. 7., H: Marie, f. Braasch.
 —, Wilhelmine, f. Munchmeyer, 28. 8., Høiby.
 Holmblad, Rasmus Henr., Rentier, 15. 1., 68 A.
 Holmer, Bertha Sophie Louise Aug., f. Ibsen, 16. 1., E. e. Kapt.
 Holst, Christian, Justr., 16. 6., 82 A., Ringsted.
 —, Jørgen Peter, 14. 1., S. af Amtsforv.
 v. Holstein-Rathlou, Julie Soph. Dorothea Elise Volradine, f. v. Leitner, 18. 2., 77 A., Holsatia ved Hou.
 Holten, Christopher F., Apot., 16. 5., 52 A., Fjerritslev.
 Holtzer, C. W., Stat.forv., 27. 10., 72 A., Ryde, H: Dorothea, f. Trautner.
 Honoré, Ernst Hans, 5. 5., Afrika.
 —, Fred. Abraham, Mekaniker, 26. 1., H: Anna, f. Gericke.
 Hornbech, Chr. Peter Niels Martin, Toldass., 1. 4., 33 A., H: Emily, f. Drejøe.
 —, Karen Nicoline, (begr.) 9. 2., M: Intendant.
 —, Sophie, f. Hendriksen, (begr.) 14. 2.
 Horsager, J. Chr., 10. 9., Ø. Assels, 78 A.
 Hostrup-Schultz, Chr. Lauritz, Propr., 7. 7., H: Johanne, f. Königsfeldt.
 Hougaard, Charles, Gas- og Vandm., 31. 5., 46 A.
 —, Jacob Chr., fh. Møllerm., 3. 12., Søllerød.
 Hultmann, Christian Vilh., Stentr., 9. 12.
 —, Søren Johansen, 27. 7., H: Vilhelmine, f. Schwartz.
 Hummel, Emilie Fred., 23. 11., D. af Major.
 Hunderup, Hans Riber, Skuesp., 11. 3.
 Hvass, Chr. Otto Morten, Maler, 3. 1.
 Høegh-Guldberg, Fred. Chr. Julius, Provst, 15. 9., 86 A., Vær.
 Høgsbro, Sophus Magdalous, Folketm., cand. theol., 15. 1., 79 A.
 Højer, Sigvardus, Missionær, cand. phil., 25. 6., Aarhus.
- Høm, Emma Theodora, f. Brieghel, 24. 10.
 Høpfner, Lorentze, (begr.) 19. 10.
 Hørup, Viggo Lauritz Bentheim, Minister, 15. 2., 60 A.
 Høy, Rosalie, f. Larsen, 27. 12., M: Tobaksfabr.
 Høyer, Nathalia Henriette, f. Sørensen, 11. 6., M: Krigsass.
 —, Vilh. Marie Kirst., 29. 12, Viborg.
 Ibsen, Charlotte, f. Aagaard, 15. 11., Sorø, E. e. Overlærer.
 —, Napoleon Eugène Georg Otto, Overlærer, 24. 4., 67 A., Sorø, H: Charlotte, f. Aagaard.
 —, Thora Poulina, f. Bønecke, 18. 10., E. e. Bryg.ejer.
 Ingversen, Andrea Claudia Jensine, f. Thaal, 25. 9., E. e. Kapt.
 Ishøj, Amalie Birg., f. Christensen, 5. 12., 61 A., Stokkemarke, M: Sgp. Jacobsen, Anna Gabriele, f. Rohde, 23. 9., Holbæk, M: Billedh.
 —, Christian Fred., fh. Apoteker, 11. 11., 87 A.
 —, Frederik, Mægler, 15. 1., 77 A., Næstved, H: Emma, f. Smith.
 —, Niels Korsgaard, Landbrugskand., 20. 12.
 —, Theodor Peter Michael, cand. phil., Lærer, 31. 7., 35 A., H: Helene, f. Paulsen.
 —, Vald., Musiker, 15. 1.
 Jansen, Carl Jacob, Forp., cand. phil., 15. 12., 54 A.
 Jastrau, Rich. Leop., Operasanger, 23. 3.
 Jeansson, Frederikke, f. Sommer, 3. 7., 68 A., Roskilde, E. e. Sgp.
 Jensen, Anders Chr., Malerm., 18. 12., 69 A., Charlund.
 —, Carl Ludv., Provst, 27. 7., 91 A.
 —, Carl Marius, cand. pharm., 12. 5.
 —, Frederikke Juncker, f. Rentzmann, 12. 2.
 —, Hans Vald., fh. Gross, 28. 6., H: Rosalie, f. Brønnum.
 —, Jens, Konsul, 8. 10., 86 A., Viborg.
 —, Jens Peter Fr., Læge, 29. 4., Borre.
 —, Jens Theobald, Læge, 2. 4., 53 A., Hornsyld, H: Mathilde, f. Hansen.

- Jensen, Karen Marie Cathr., f. Frederiksen, 13. 3., M: Toldass.
- , Kirsten, f. Hansen, 10. 3., 61 A., Viskinge, M: Kmr.
- , L., Fabr., 27. 2., 80 A., Faaborg.
- , M., Lærer, 4. 4., 52 A., Helsingør.
- , Niels Chr., Overværkf., 1. 1., 72 A.
- , Ole, Brolægntrepreneur, 10. 2.
- , Peder, Toldkontr., 27. 4., 60 A., Odense.
- , Rasmus, Skovrider, 10. 12., 88 A., Nykjøb. p. F.
- , Sophie, 6. 6., Aarhus, E. e. Overdyrlæge.
- , Søren, mag. sc., 13. 2., 30 A.
- Jensenius, Valdemar, 19. 1., H: Erne, f. Graae.
- Jeppesen, Eleonora Constantia Alhed, f. Larsen, 3. 8., E. e. Skibsf.
- Jepsen, Niels Henr., fh. Skoleb., 18. 5., H: Inez, f. Kierulff.
- Jerichau, Louise, f. Petersen, 31. 10.
- Jermiin, Hans Helmuth, Kapt., 21. 10., 82 A., H: Nicoline, f. Fønss.
- Jersild, Ane Marie, f. Jensen, 19. 5., E. e. Vexell.
- Jespersen, Henrik, 31. 7., Esbjerg, S. af Byf.
- , Maria Andrea Carol., f. Schwings, 8. 7., M: cand. pharm.
- Jessen, Joh. Henriette, f. Gylstorff-Jedrosky, 1. 6.
- Johannsen, Otto Jul. Georg, Ob., 5. 9., 74 A.
- Johansen, Anna Math. Elisab., f. Grünerwald, 17. 12., 81 A., E. e. Toldass.
- , Jensenius, Sgp., 14. 3., 74 A., Svaninge.
- , J. P., Kmr., 17. 8., 74 A., Hillerød.
- , Marie, f. Pflüger, 16. 12., E. e. Provst.
- , Mary Ann, f. Elmsley, 6. 5., Aalborg, E. e. Kmassess., Prok.
- Jonsson, Thorbjørg, f. Bjarnarson, 30. 1., M: Byf.
- Juul, Carl, Guldsm., 17. 8., 50 A., Aarh.
- Jürgens, Wilh., f. Brandstrup, 26. 7.
- Jürgensen, Jürgen Bruun, Ritm., Ktchef, 6. 12., 66 A.
- Jørgensen, Carl, Boghdler, 8. 8., Korsør, H: Carla, f. Kayser.
- Jørgensen, Carl, Redakt., 23. 5., Kolding.
- , Carl Edmund, stud. theol., ? 11.
- , Carl Thorv., Genmajor, 28. 8., 83 A., H: Magdalene, f. Bruun.
- , Chr. Ferd. Vald., Jernb.ass., 19. 6.
- , Chr. Wilhjelm, Stud., 24. 1., Svendb.
- , Erik, Skibsf., 18. 3., Marstal.
- , I., Forp., 26. 9., Lellingegaard.
- , Julie Cathr. Vilh., f. Gregersen, 9. 9., M: Krigsass.
- , Marie, f. de Lorant, 30. 7.
- , Peter Andr., Telegrafing., 15. 10., 53 A., Fanø.
- , Ursula, f. Olsen, 30. 1., 82 A., E. e. Redakt.
- Kaarsberg, Broder Wigelsen, fh. Statinsp., 28. 5., 78 A., Terndrup.
- , Louise Aug. Soph., f. Kaarsberg, 14. 7., M: Etr.
- Kaas, Carl Vilh. Ludv., Tømmerm., 1. 4.
- Kabell, August Wilh. Rud., Læge, 17. 4., Hesselager.
- , Ludvig, Landskabsmaler, 1. 2., Fredensb., H: Rudolphine, f. Wedell-Wedellsborg.
- Kalko, Dagmar Vilh. Hilarius, 16. 8.
- Kall, Marcus David Nicolai, Etr., 18. 7., 78 A.
- Kappers, Viggo Reinhardt, Fuldm., 30. 3.
- Karberg, Octavia Japhidia, f. Bay, 12. 2., Kolding, M: Herredsf.
- Kauffmann, Clara Vilh., f. Skytt, 11. 1., M: Journalist.
- Kaufmann, Carl Peter Einil, 31. 8., S. af O.intendant.
- Keifler, Caroline, 6. 2., Gjentofte.
- Keilgaard, Fred. Marie Christiane Vilh., f. v. Brockdorff, 13. 4., 77 A., Bogense, E. e. Prlt.
- Keller, Chr. Henrik. Justr., fh. Postkontr., 4. 12., 67 A.
- Keyper, Frederik, Kapt.-Kom.dant, 24. 7., Bomokandi.
- Kiellerup, Caroline Cathr., f. Jansen, 2. 9.
- , Ellen Vilh., 1. 12., 46 A., Sorø, D. af Prof.
- Kierkegaard, Maren, f. Jensen, 11. 10., E. e. Kbm.
- Kierulf, Wilhelm, Fabr., 1. 6.

- Kiilerich, Henriette Aug., f. Madsen, 28. 2., E. e. Skræderm.
- , Victor Fred. Andreas, Skræderm., (begr.) 7. 2.. H: Henriette Augusta, f. Madsen.
- Kirketerp, Carl Emil, Past. em., 1. 10., 80 A., Bramminge.
- Kittendorff, Emilie Cathr., f. Kretzschmer, 22. 3., E. e. Bog- og Kunsthdler.
- , Johan Adolph, Litograf, 19. 4., 82 A.
- Kjer, Hans Flensborg, fh. Stabsserg., 13. 11., 76 A.
- Kjerulf, Chr. Børge Hansen, fh. Værftunderoff., 28. 5., 82 A.
- Kjær, Georg Victor Hansen, 26. 1., Adoptivson af Skoleb.
- , Jørgen Emanuel, Skomagerm., 2. 10., 65 A., Randers.
- , Ragnar 'Asbjørn Guldberg, 11. 6., 22 A.
- Kjærulf, E., Manufakt.hdler, 11. 12.
- , Hanne Margr., f. Bugge, 18. 7.
- Kjølstad, Holger Vald. Leopold, Fabr., 24. 5.
- Klein, August Chr. Leonhardt, Gross., 9. 2.
- , Rudolph, Handgart., 26. 8., 69 A., H: Marie, f. Albertus.
- , Sophie Charlotte, 2. 4.
- v. Klenau, Georg Fred. Aug., Direkt., 21. 11., 66 A., H: Ingeborg, f. Berggreen.
- Klingenberg, Henr. Emil Fred., Gross., 16. 1., H: Onse, f. Qwist.
- Klokker, Thorald, Gross., 5. 1.
- Klussmann, Christoph. Aug. Fried., fh. Toldass., 13. 2., Vamdrup.
- Knigge, Emilie Andrea, f. Skaarup, 1. 9., Argentina.
- Knub, Marie Soph. Joh., f. Lier, 12. 4., 90 A., E. e. Rodern.
- Knudsen, Anna Sophie, f. Alling, 24. 6.
- , Carl Anders Herman, Maskinm., 11. 12., Skibet „Prins Valdemar“.
- , Susanne Elizabeth, f. Miller, 23. 12., 91 A., E. e. Etr., O.læge.
- Knuth, Adam Vilh. Fred., Greve, Kmh., fh. Postm., 12. 6.
- Koch, Ellen, 19. 10., 16 A., Gyldendal ved Fred.sund.
- , Johanne Henriette, 4. 10.
- Koch, Johanne Marie Georgine, f. Mørch, 9. 10., 82 A., Ballerup, E. e. Urtekr.
- , Otto Vald., Prof., Arkitekt, 24. 2., 50 A., H: Anina, f. Ludvigsen.
- Kofoed, Edvard Joachim, Forv., 3. 11.
- , Hans Conrad, Lt., Sparek.dir., 23. 12., 74. A., Aakirkeby.
- Kold, Anne Kirstine, f. Jacobsen, 18. 2., 58 A., Aarhus, E. e. Højskolef.
- Kornbech, Vilhelm, Arkitekt, Fabr., 6. 9., 62 A., H: Wilh., f. Ramm.
- Kornerup, Hans Jacob, Agent, 24. 4., 75 A., Neapel.
- Krabbe, Peter Isbrandt, Skibsfs., 5. 8., Dragør.
- Krag, Vilhelm Ferd., Kmr., Toldass., 11. 10., Randers.
- Kragh, E., f. Balle, 3. 4., Kolding.
- Kraglund, H., Kmr., fh. Godsforv., 26. 11., 87 A., Saxkjøb.
- Kramp, Harriet, f. Frørup, 1. 5., M: Kapt.
- Krarup, Juliane Birg., f. Wildenbrüch, 22. 5.
- Krause, F. Th., fh. Brolæg.entrepr., 7. 6., Gjentofte.
- Kreutz, Catharina, f. Wilckens, (begr.) 3. 6., 79 A.
- Krogh, Jacob Emil, fh. Propr., 17. 12., 80 A., Grenaa, H: Frida Christ., f. Fischer.
- Kromann, H. P., fh. Skibsfs., 4. 4., 81 A., Bandholm.
- Kruckow, Ane, 11. 1., M: Detajlhdl.
- Kruse, Carl Westergaard, Overtoldinsp., 14. 9., 54 A., H: Hulda, f. Juhler.
- Kruuse, Gust. Ad. Peter Agerbech, Gross., 28. 8.
- Kryssing, Niels, Kapt., Stat.forst., 1. 7., 56 A., Nyborg, H: Chr., f. Kiær.
- Krüger, Rud. Chr. Ludvig, cand. pharm., fh. Kbm., 11. 4., 85 A., H: Pouline, f. Scheel.
- Krøyer, Andrea Carol. Joh. Margr., 24. 10.
- , Annathea Hedevig Carol., f. de Klauman, 17. 8., 69 A., Taarnby. M: Sgp.
- , Ida Mathilde, f. Jacobsen, 1. 10.
- Kyhl, Chr. Valdemar, Kanc., Kom.lærer, 19. 2.

- Kyhn, Marie Charl. Am., f. Ursin, 8. 10.
 Kynde, Otto Fred., fh. O.lærer. cand.
 theol., 23. 6., 87 A., Nykjøb. p. F.
 Kühl, Chr. Wilh., Urtekr., 23. 1., H:
 Josephine, f. Bagger.
 Kühle, Frederik E. v. d. Aa, Fabr.,
 30. 12., 51 A., Valby, H: Agnes,
 f. de la Laing.
 Küker, Henr. Nicolai Fred., Major, 15.
 3., 93 A.
 Købke, Ane Marie Cathr., f. Ørum,
 (begr.) 24. 6.
 —, Caspar Berendt, Læge, 11. 7., H:
 Harriet, f. Jørgensen.
 Kähler, A. A., Skræderm., 31. 3., 70 A.
 —, Georg Fred. Magnus, Partkul., 31. 12.
 —, Vilh. Edv. David, Murm., 10. 7., 62 A.
 Køhlert, Eggers, Musiklærer, 12. 7.
 Køster, Kirstine, f. Rasmussen, 4. 8.
 Lang, Constance, 29. 4., 57 A., Silkeb.
 Langballe, Josephine, f. Zinn, 19. 5.
 Lange, Adolph Gerh. Jørgen, Kanccr.,
 29. 3., H: Marie, f. Sletting.
 —, Cam. Eugénie, f. Wildenradt, 11. 7.
 —, Fanny Eugénie, f. Hansen, 11. 7.,
 Charl.lund, M: Justr.
 v. Langenau, Amalie, f. Haffner, Stamh-
 besid., 7. 8., England, E. e. General.
 Langhoff, Julius Ferd. Bjerager, fh.
 Sgp., 17. 4., 87 A., Højbjerg.
 Langhorn, Marie Krist., f. Ravn, 22.
 10., Skjold.
 Langkilde, Ingeb. Marie, f. Engelstoft,
 28. 5., Juulskov.
 Langkjær, Carl Chr., fh. Murm., 12. 8.
 Larsen, August Jul., Tandlæge, 15. 5.,
 H: Hilda, f. Truelsen.
 —, Birg. Sophie Elisab., f. Sehested,
 21. 1., 77 A., E. e. Kapt.
 —, Frederik, fh. Kolonib., 15. 4.
 —, Henriette Emma, f. Rasmussen, 19.
 4., N. Snede, M: Sgp.
 —, Jens, fh. Havnef., 9. 11.
 —, Karen Alvilde Petrine, 2. 5., Broder:
 Højsteretsass.
 —, Lars, Kapt., Hofmøbelfabr., 28. 12.,
 81 A.
 —, Martine Maria Fred., f. Hansen.
 16. 2., Jellinge, M: Seminarieforst.
 —, Niels, Kommercer., 20. 6., 75 A.
 —, Susanne Carol., f. Rønnow, 3. 7.
 Lass, Theodor Vald., Ass., 4. 9.
 Lassen, Anna Cathr. Hedeveg, f. Knuth,
 19. 6., 85 A.
 —, C., Agent, 4. 2., Lemvig.
 —, Chr. Petrea Emilie, f. Zahle, 26.
 4., M: Past. em.
 —, Emanuel Georg Chr., Protokolf.,
 cand. jur., 8. 2.
 —, Julie, f. Melbye. 2. 4., Asperup,
 M: Sgp.
 —, Ludvig, Kbm., 18. 7., Skjelskør.
 Lason, Anna Hansine, f. Krøyer, 14. 1.
 Lauenberg, Chr. Oluf Nic., Regissør,
 1. 2., 48 A., H: Marie, f. Ras-
 mussen.
 Lauesen, Sten Henr., Læge, 16. 3., 27
 A., Ringsted.
 Laurberg, Ellen Cathr., 7. 8., 73 A.
 Lautherborn, Andreas Ferd., Kam.ass.,
 15. 9., 76 A., Aalborg.
 Lautrup, Cathinka Sophie, f. Testman,
 4. 4., 94 A., E. e. Bishop.
 —, Christiane, 6. 9., Estrup.
 —, Emil, Overdir., 12. 10., 60 A., H:
 Louise, f. Heramb.
 —, Lauritz Fred., Oblt., 16. 12., 56 A.
 Lawaetz, Heinrich Chr. Soph., Sgp.,
 27. 3., 70 A., Ulkebøl.
 Leander, Andrea Petrine, f. Richter,
 17. 3.
 Lebahn, Mathilde Christiane Mariane,
 f. Thide, 21. 5.
 Lehmann, Agnete, f. Hartmann, 30. 1.,
 M: Sceneinstrukt.
 Lembcke, Carl Joh. Hjalmar, Agent,
 17. 4.
 Lemvig, Mette Cathr., 18. 1., M:
 Sadelm.
 Lerche, Janus Andr., Hand.fuldm., 21. 7.
 Levin, Harry Aug., Gross., 10. 3., H:
 Rosette, f. Mannheimer.
 Levinsen, Carl Sophus Sundt, Kanccr.,
 28. 5., Sorø, H: Julie, f. Fæster.
 Levy, Jul. Adolph, Gross., 5. 11.,
 Charl.lund.
 Levysohn, Axel Cosman, Gross., 25. 11.
 Lewisohn, Theodora, f. Cleve, 5. 8.
 Licht, Annanie Elise Cathr., f. Vogelius,
 18. 1., E. e. Sgp.
 —, Chr. Gerner Mathias, Malerm., (begr.)
 23. 11.

- Licht, Chr. Villh. Rask, Murm., 28. 9., 58 A., H: Anna, f. Nisson.
- Lillienkiold, Josephine Mathilde, f. Friis, 1. 2., 69 A., E. e. Højesteretsass.
- Linck, Georg Joh.s Thomas, fh. O.fyrværk., 13. 10., 82 A.
- Lind, Ane Marie Birg., 26. 5., 83 A.
- , Helene Marie, f. Falkenberg, 8. 2., 30 A.
- , Martine Alexine, f. Thostrup, 18. 3., E. e. Ob.
- Linnemann, Carl Fred., Lt., 30. 7., 29 A., St. Thomas.
- Lodberg, Karen Kjerstine, 1. 5., M: Skræderm.
- Lohmann, Marie Lovise Magdalene, 10. 7.
- Lorentzen, Evani Vilh., Prlt., 25. 3.
- Lorenzen, Emil, fh. Gross., 29. 12.
- Lund, Caroline, f. Krøyer, 28. 12., 47 A., Horsens, M: Adjunkt.
- , Christian, Ktchef., 1. 3., 63 A.
- , Christiane, f. Dinesen, 3. 10., Vium, M: Sgp.
- , Inger Marie, f. Packness, 15. 6., Birkerød.
- , Jens Fred. Chr., fh. Fuldm., 18. 11.
- , Johanne Fred., f. Bøhm, 12. 7.
- , Margrethe, f. Arnemann, 13. 4., M: Ktr. Admiral.
- , Marie Dorothea, f. Rechendorf, 24. 8., M: fh. Propr.
- , Michael Fred., Mægler, 10. 10., 71 A., Frederikshavn.
- , Niels Peter, Kbm., 17. 7.
- , Rudolphine Henriette, f. Rhodian, 8. 4., E. e. Bagerm.
- , Th., Insp., 22. 3., Fredericia.
- , Vilh. Nicolai, Etr., 18. 7., 71 A., Annissegaard, H: Camilla, f. Svitzer.
- , William, Ktr. Admiral, 4. 10., Gørz.
- Lunddahl, Otto Andreas, Dyrslæge, 13. 1., 71 A., Hillerød.
- Lundgreen, P. F., Kbm., 21. 2., Helsingør, H: Thea, f. Bruhn.
- Lyngby, Jens Sørensen, Kbm., 13. 5., 70 A., Nibe.
- Lütken, Sophie Fred., 8. 9., 85 A., Bellahøj.
- Lønholdt, Cathr. Amalie, f. Hollynsky, 26. 5., 73 A., E. e. Lt.
- Løvenfeldt, Camilla Adelaide, f. Glahn, 3. 2., 85 A., E. e. Kmh.
- Løvgreen, Jacob. Rasmine, f. Worsøe, 4. 1.
- Mackeprang, Belman Harald, fh. Kbm., 18. 5., H: Laura, f. Dahlberg.
- Madsen, Adam, Arkitekt, 4. 2., Assens.
- , Andrea, f. Bech, 6. 1.
- , August, Lærer, 10. 12., 35 A., Alune.
- , C. M., cand. pharm., 16. 6., Svendb.
- , Henr. Nicolai, Kanocr., 27. 12., 71 A., Helsingør.
- , Johannes Edouard, Sgp., 29. 3., 47 A., Egense, H: Alma, f. Engelhardt.
- , Martine Bolette, f. Augustinus, 19. 2., E. e. Musikdir.
- , Oscar Johannes, Forf., 6. 7.
- , Theodor, Gross., (begr.) 19. 12., H: Alvida, f. Holst.
- Madsen-Mygdal, Ane Kirstine, f. Jacobsen, 2. 7., 62 A., Mygdal, M: Landstmd.
- Maegaard, Anna Marie Frydendal, 30. 6.
- , Rs., Kbm., 28. 3., 41 A.
- Magnus, Anna Cathr. Marie, f. Garben, 23. 6., Hobro, M: Distriktslæge.
- , Julie Elina, Lærerinde, 4. 1., D. af Dstrktslæge.
- Malmqvist, Axel Jørgen Magnus, Gross., Dir., 6. 9.
- Malta-Müller, Anna Hedeveg, f. Müller, 8. 12., E. e. Past. em.
- Manniche, Doris Marie Christ., f. Thorsen, 25. 10., E. e. Modehdl.
- Marcher, Niels Joachim Chr., Ob., 29. 1., 75 A., Kolding.
- Mariager, A. P. Dyrslæge, 31. 1., 81 A.
- , Caroline Lorenzine, f. Bille, 26. 11., 82 A.
- Marstrand, Poul Fred., Dir., 14. 10., 51 A., H: Thyra, f. Burmeister.
- , Sophie Emilie, f. Janssen Tjade, 22. 2.
- Mathiesen, Fred. Dorthea, f. Orelus, 24. 12.
- Matzau, Ole Greis, Skibsf., 20. 8., H: Anna, f. Rodtwitt.
- Matzen, Angelique, f. Breckling, 13. 11., 83 A., Odder.

- Matzen, Poulina Mathilde, f. Skibsted, 19. 5., Slomstrup.
- Mazar de la Garde, Poul Benj. Fred., O.postkontr., 25. 12., 73 A.
- Meden, Martin, fh. Kbm., 29. 4., Aarhus.
- Meier, Johannes, 2. 11., 22 A., S. af Sgp.
- Meincke, Jørgen, cand., 20. 6., Milano, H: Clara, f. Lorentzen.
- Meisner, Benthine Ellen, f. Rosenberg, 18. 10.
- Melbye, Joh. Louise. Musikl., 16. 12., 87 A.
- Mellerup, L. P., fh. Kbm., 21. 5., Slagelse, H: Beathe, f. Breum.
- Meyer, Carl F., Garverm., 20. 8., 76 A., H: Anna, f. Kempel.
- , Catharina, f. Reuter, (begr.) 12. 5., Roskilde.
- , Emilie Carol., f. Marcher, (begr.) 31. 7.
- , Emma Carol., f. Møller, 6. 12.
- , Gerda, Telegraf., 3. 7., Skagen.
- , Henny, f. Hartmann, 25. 11., Sankjøb.
- , Jacobine Christiane, f. Ørum, 4. 11., E. e. Major.
- , Johan Peter Chr., Krigsass., 30. 5., 74 A.
- Michelsen, Henriette, f. Hastrup, 4. 4., M: Sproglærer.
- Milo, Emma, 14. 1.
- Mogensen, Christiane, f. Kuhlmann, 17. 1., 65 A., Hornbæk, M: fh. Dampskibsf.
- de Molade, Fred. Rosalia, f. Møller, 25. 5.
- Moltke, Josepha Cec., f. Schjern, 24. 3., 53 A., Fredensb., M: Kmh.
- Moltke-Huitfeldt, Marie, f. Komt. Seebach, 11. 2., 59 A., Paris, E. e. Greve.
- Momme, Johannes Iver, Sgp., 24. 7., 83 A., Sæby, H: Laura, f. Lindbom.
- Monrad, Anny, f. Unna, 14. 10., Helsingør.
- Mortensen, Ellen Marie Poulina, f. Jacobsen, 9. 10., M: O.sagf.
- , Ernst, Maskinfabr., 8. 12., Odense.
- , Jens Henrik, Arkitekt, 8. 2.
- Mortensen, Wilh., Marie, f. Krøll, 16. 4., M: Dekor.maler.
- Morville, Julius I. A., Prlt., 24. 9., 75 A.
- Mottlau, Harm August, fh. Tømmerhdl., 26. 4., 84 A.
- v. Motz, Margrethe, 9. 1., 19 A.
- Moyel, Carl Will. Theodor, fh. Gross., 23. 4., 73 A.
- Mule, Carl Lauritz Emil, Past. em. 18. 12., 84 A.
- , Johannes, fh. Viceskoleinsp., cand. theol., 6. 8., 82 A.
- Mygind, Frederik Chr., Kom.dør, 30. 3., 54 A., H: Clara, f. Smith.
- , Niels Ebbesen, Prlt., 9. 9., 34 A., Dampsk. „Korea“, H: Olga, f. Thorsøe.
- Müller, Ernestine Marie, 31. 1., Hellebæk, E. e. Lt., Strandkontr.
- , Hans Chr. Diderik, Sgp., 24. 2., 66 A., Herfølge.
- , Henriette, 22. 1., 83 A., Næstved.
- , Johanne Christ., f. Hansen, 2. 4., Lindemark, M: Pol.ass.
- , Laura, fh. kgl. Skuesp., 14. 11.
- , Ottonia, f. Heering, 25. 3.
- , Vilhelmine, 29. 3., Kallehave.
- Münter, Theodor, 8. 7., Kina, S. af Kom.dør.
- Møller, Adolph Fred., Skibskapt., Ing., 21. 11., 82 A.
- , Andrea Jacob., f. Dombernowsky, 7. 1., E. e. Smedem.
- , Carl Edvard, fh. Instrumentm., 1. 6., 87 A.
- , Dorthea Fred., f. Ankjær, 24. 7.
- , Einar, Forvalt., 29. 10., Horslunde, S. af Sgp.
- , Fred. Theodor, Prok., 22. 12.
- , Hanne, 17. 12., 96 A.
- , Hans Chr., Kom.lærer, 22. 12., H: Marie, f. Uttenthal.
- , Hans Fischer, O.prok., 4. 12., 63 A.
- , Joh. Chr., Dr. med., Gen.læge, 25. 4., 66 A.
- , Johanne Margr., f. Schmidt, 23. 10., 72 A., Ebeltoft, E. e. Konsul.
- , Kristine Wilh., f. Pio, 26. 6., M: Bryg.insp.

- Møller, Louise Nathalie, 4. 8., 20 A., D. af Toldop.kontr.
- , Nic. Chr., Vejass., 6. 12., Helsingø.
- , Olavia, 2. 5., D. af Distriktslæge.
- , Peter Theodor, Justr., fh. Toldforv., 21. 10., 83 A.
- , Sofus, Fabr.best., 11. 4., H: Wilhelmine, f. Koch.
- , Terkel, Propr., 13. 3., Lillerupholm.
- , Victor, Bibliotekar, 23. 4., Odense.
- , Vilh. Julie, f. Luplau, 6. 12., V. Ulslev, M: Sgp.
- Mønsted, Magdalous Joh.s Chr., Sparek.dir., 15. 3., 72 A., Randers.
- Mørk, Rosalie, f. Sægaard, 20. 2., E. e. Redakt., Konsul.
- , Vilhelm, Gross., 11. 7., H: Anna, f. Schmidt.
- Nash, Anne Cooke Dyer, 26. 6., England, E. e. Konsul.
- Nathansen, Moritz, Redakt., 12. 6., 61 A., H: Augusta, f. Salmonsens.
- Nebelong, Joh. Herman, Maskinm., 8. 10., H: Martha, f. Seuberlich.
- , Niels Sigfred, Stud., 25. 2., 18 A., S. af Arkitekt.
- Nebelong, Rosalie Am., f. Trostmann, 4. 12.
- Neckelmann, M., Propr., 14. 6., Frøvadsholm.
- Neergaard, Chr. Julius, Læge, 1. 8., Randers.
- , Peter Poul Ferd., 19. 11., Faarevejle.
- Nehammer, Carl Dominicus, Fortep.fabr., 4. 1., Gjentofte.
- Nehm, Wilhelmine, f. Warberg, 23. 8.
- Neiiendam, Johan Adolph, Gross., 24. 4.
- , Ole Axel, Gross., cand. pharm., 14. 12.
- , Vilh. Th., Manuf.hdl., 28. 10.
- Nellemann, Jacob Vilh. Marcus, Propr., 22. 8., 68 A., Randers, H: Cathr., f. Steen.
- Neumann, Rudolph H., Murm., 28. 9., 71 A., Kjøge.
- Nielsen, Andreas Chr., Justr., 4. 8.
- , Axel Johan, exam. jur., 27. 2., 31 A., Roskilde.
- , Charl. Antonette Henriette, f. Svendsen, 14. 4., Svendb., E. e. Sten- og Billedh.
- Nielsen, Chr., fh. Folketmd., 18. 9., Mors.
- , Emilie Eleonora, f. Jensen, 24. 2., M: O.d.yrlæge.
- , Erhardine Petron. Maria, f. Mønster, (begr.) 3. 5., Horslunde, E. e. Sgp.
- , Hans, Gdejer, 30. 5., Øverød, H: Hanne Nielsen.
- , I. C., fh. kgl. Skovf., (begr.) 28. 11., 78 A., Esbønderup.
- , J. P., Kmr., 27. 7., Gjentofte.
- , Joh. Marie, f. Larsen, 17. 10., M: Arkitekt.
- , Just, Lodsoldm., (begr.) 12. 1., 82 A., Skagen.
- , L. T., Sten- og Billedh., 11. 1., Svendb., H: Charlotte, f. Svendsen.
- , Lars Peter, Stat.forst., 12. 1., 59 A., Hvalsø.
- , Laurits Sev., fh. Gross., 11. 4., H: Johanne, f. Kierulff.
- , Niels Peter, Skibsprov.hdl., (begr.) 1. 6., H: Mozetta, f. Øhrstrøm.
- , Niels Vilh., O.lærer, 28. 5., 53 A., Aalborg.
- , Niels Vilh., Sagf., 12. 2., H: Emilie, f. Klaumann.
- , Olaf, Gross., 4. 2., H: Mathilde, f. Neumann.
- , Peter C. C., Konsul, 2. 8., 67 A., Faaborg.
- , Stefine Martine, f. Emmeluth, 26. 6.
- , Thomas Chr., Fabr.ejer, 25. 9., 77 A., Hjørring.
- , Viggo Joh. Soph., Trafikass., 24. 8.
- Nilsson, Christiane, Musiklær., 24. 4.
- Nissen, Hans, Etr., 8. 3., 79 A., H: Christiane, f. Marcussen.
- , Jacob Vilken, Lærer, 29. 10., 67 A., Randers.
- Nisson, Martin Chr., Gross., 16. 8., 68 A.
- Nordlien, Elisabeth, f. Krieger, 16. 9., Sindal.
- Norgaard, Chr. Vilhelm, Læge, 10. 3., 90 A., Skelund.
- Nors, Inger Cathr., f. Koefoed, 24. 7., Aaby.
- Nyeborg, Emanuel Sev., Kapt., 24. 6., 50 A., H: Anna, f. Permin.

- Nyegaard, Viggo, Fabr., 17. 8., 50 A., Horten, H: Sofie, f. Ringmacher.
- Nyholm, Andrea Adelaide, 6. 3.
- , Christofine, 14. 1., Aarhus.
- , Edvard, fh. Forp., 2. 6.
- , Georg Vilh., Justr., Skoleinsp., 6. 8., 76 A., Jægerspris, H: Christine, f. Wibroe.
- , Johan Peter, 10. 5., 24 A., Leipzig, S. af Stat.forst.
- , Oscar, fh. Propr., (begr.) 10. 2., 57 A., H: Mathilde, f. Koops.
- , Thora Laura Vilh., f. Strandgaard, 28. 11., M: Lektor.
- Næsted, Laura Emilie Antoinette, f. Møller, (begr.) 31. 12., E. e. cand. pharm.
- Nødskou, Arnold, Apoteker, 29. 4., 47 A., Sønder sø.
- Nørby, C., Lærer, 2. 11., 76 A., Struer.
- Nørgaard, Johannes Chr. Ørsted, Kapt., Insp., 16. 10.
- Ohlsson, Jørgen Ephraim Bernadotte, Mægl., Kæmner, 26. 10., 66 A., Kjøge.
- Olesen, Iver, Propr., 24. 8., 77 A., Gudum.
- , Søren, Landstmd., 26. 7., 60 A., Skanderborg.
- Olivarius, Fr. Theodor de Fine, Provst, 7. 4., 59 A., Solbjerg.
- , Hans Henr. Ferd., Sgp., 17. 6., 65 A., Toxværd, H: Marie, f. Clemens.
- Ollendorff, Carl Adolph, Agent, 17. 3., 86 A., Holbæk.
- Olrik, Elisab. Margr., f. Møller, 12. 4., E. e. Justr.
- Olsen, Adolph, Boghld., 17. 2., H: Olga, f. Meier.
- , Carl, Murm., 30. 1., H: Suzette, f. Aagaard.
- , Carl Ferd., Skibsf., 11. 6., 65 A., Bogø.
- , Christian, Oversætter, 18. 7.
- , Gottfried, Dir., 3. 6., H: Hedevig, f. Koch.
- , Jens Jacob, Overlærer, 22. 6., 75 A., Aarhus.
- , Jonas Chr., Sgp., 19. 5., 85 A., Stenderup.
- Olsen, Lauritz, fh. Tømrerm., Entrepr., 1. 5., 72 A.
- , Peter Vald., Km.assess., 15. 1., 83 A., Lyngby.
- , Thora Helene, f. Rasch, 19. 6., 39 A.
- Ording, Paul Theodor Lieungh, Fabr., cand. pharm., 28. 8.
- Ostenfeld, Frantz Ludv. Otto Harald, Justr., 17. 8., Sletten, H: Clara Andrea, f. Aagaard.
- , Susanne Soph., 3. 3.
- Ostermann, Ludvig Theodor, Manuf.hdl., 29. 11.
- Ostwald, Am. Ida Julie, f. Henriksen, 28. 3., 71 A., Skodsborg, E. e. Justr.
- Ottesen, Chr., Justr., Insp., 12. 4., Refsnæs, H: Julie, f. Unmack.
- , Gertrud Cathr., (begr.) 3. 6., M: Postexp.
- Otto, Johannes Traugott, Rentier, 17. 6., 71 A., Wiesbaden.
- Outzen, N., fh. Førstelærer, 13. 8., L. Næstved.
- Overby, Niels Johan, cand. pharm., 9. 8., Næstved.
- Overgaard, Cec. Elisab., f. Bruun, 20. 7., Aalborg, M: Kapt., Landinsp.
- Pahl, Eggert, fh. Skomagm., 10. 7.
- Pallesen, Marie, f. Kellerup, 8. 4.
- Palm, Jørgen C., Lods, 4. 11.
- Partsch, Henriette Elisab., f. Steenberg, 10. 2., M: Fuldm.
- Passer, Bertha Jenseigne, f. Krabbe, 13. 4., Dragør.
- Pauli, Laura Gertrud, 9. 4., 24 A.
- Paulsen, Juliane, fh. Hofdame, 21. 12.
- , L. Lærer, 6. 2., Lestrup.
- Pedersen, Chr., fh. O.lærer, 29. 5., 61 A., Kjøge.
- , Ole, Sgp., 14. 11., 37 A., Louns.
- , Rasmus, Fabrikm., 19. 1.
- Pedrin, Clara Henriette, 27. 4., 80 A.
- Permin, Johan Henr., Partikul., 31. 10.
- Petersen, Alexandrine Aug., f. Flensborg, 22. 3., 86 A., E. e. Etr.
- , Caroline, f. Balle, 17. 5., 96 A.
- , Caroline Laurentze, f. Engesgaard, 9. 1., 82 A., E. e. Insp.

- Petersen, Conradine Marie, f. Nonne-
gard, 24. 2., 85 A., E. e. Lærer.
- , Fred. Ferd., Undersøminn., 16. 9.,
Karlskrona.
- , Hans Peter Ludv., fh. Sgp., 6. 4.,
84 A., Randers.
- , Henriette Cathr., f. Katstrup, 3. 12.,
E. e. Sgp.
- , Jacobine, f. Bøgvad, 21. 2.
- , Jens, O.sagf., Forf., 30. 9.
- , Cathrine Petrine, f. Selin, 5. 12.,
85 A., E. e. Kommercer.
- , Joh. Christiane Andrea, f. Møller,
18. 1., 86 A., E. e. Toldop.kontr.
- , Joh. Magdalene, f. Wiinstedt, 14.
5., M: Justr., Hovedkass.
- , Kr., fh. Lærer, Forst., 9. 3, Stege.
- , Lars Peter I., O.lærer, 15. 2., 69
A., Middelfart.
- , Michael Aug., Justr., Dir., 7. 1.,
68 A.
- , Niels, Agent, Skibsr., 3. 1., Marstal.
- , Niels Peter Helm Oscar, Sgp., 8. 5.,
51 A., Baagø.
- , Rudolph Eliot, Souschef ved Op-
dag.pol., 1. 10., H: Emma, f. He-
debæk.
- , Sophie Marie Wilh., 10. 2., D. af
Kommercer., Hofporcel.hdl.
- , Theodor, Sgp., 11. 5., 61 A., Sten-
løse.
- Petersen-Dannemand, Laura Eleonora,
f. Atkjær, 31. 3.
- Petersen-Studnitz, Cathr. Clara Olga
Gemma Marie, stud. mag., 9. 8.,
Hasle.
- Pettoletti, Ferd. Philip, Boghld., 4. 9.,
H: Thora, f. Gress.
- Pfaff, Christian Bagge, Maskinm., 7. 12.
- Pfeiffer, Carl Fred. Vilh., Fabr. 11. 9.,
H: Adelheid, f. Schütz.
- Pio, Valdemar Vilh., Forlagsboghld.,
9. 10., 73 A., H: Vilhelmine, f.
Clausen.
- Piora, I., Bundtm., 3. 1.
- Pirtzel, Mette, f. Meineche, 9. 10.
- Plenge, Wilh. Peter, fh. Godsejer, 9.
4., 82 A.
- Ploug, Louise Theresia, f. Troye, (begr.)
21. 4., 92 A., E. e. Pakh.forv.
- Poulsen, Anna Cathr., f. Aschehoug,
18. 4.
- , Henriette, f. Goldschmidt, 26. 5.,
Helsingør, E. e. Strandkontr.
- , Jensigne, f. Bodholdt, 22. 2.
- , Mandrup, fh. Lærer, 24. 3., 93 A.,
Sorø.
- Preuss, Marie Elisab., f. Steen, 11. 11.
- Prætorius, Poul, Maler, 15. 2., Hel-
singborg.
- Pulich, Rasmus, Boghld., 9. 12., 53 A.
- Pætges, Cathr. Marie, f. Rosenløv, 2.
1., M: Oblt.
- Pødenphant, Sophie Elisab., f. Petersen,
12. 3., M: Kapt.
- Quortrup, Mine, f. Hammer, 18. 8.,
Rønde, E. e. Snedkerm.
- Qvade, W., Forp., 19. 11., 61 A., Egense,
H: C., f. Bagger.
- Qvistgaard, Marie Joh. Mariane, f. Pe-
tersen, 25. 6., E. e. Godsejer.
- Raben, Hartvig Emil, Krigsass., 12. 2.,
77 A.
- Rafn, Christiane Elisab., 27. 2.
- Rager, Hans Wilh., Dr. med., 26. 11.
- , Johanne Marie, f. Madsen, 26. 11.,
M: Dr. med.
- Rahlff, Cam. Dorothea Margr., 18. 7.
- Ramberg, Elisabeth, f. Schønemann,
22. 5.
- Ramlau, Chr. Vilh., fh. Kbm., 13. 3.
- , Jacob A., Urtekr., 17. 11.
- Randel, Vibege Louise, 15. 6., 81 A.
- Rannow, Dagmar, f. Elling-Holst, 19.
5., Emdrup.
- Rantzau, Flora Charl. Wilh. Carol., f.
Top, 24. 11., E. e. Bogtr.
- Rasch, Ingeb. Hermine, f. Marcher, 21.
4., 79 A.
- Rasmussen, Caroline, f. Thomsen, 20.
5., Udbyhøj, M: Strandkontr.
- , Hans, fh. Lærer, 17. 5., 70 A.,
Haraldsted, H: Emilie, f. Qvist-
gaard.
- , Hans Jørgen, cand. jur., Ass., 19. 10.
- , Jeppe, Propr., 9. 7., N. Aaby.
- , Ludvig, Lektor, 26. 5., St. Peters-
borg.
- , Luisine (Lulle) Joh. Fr., f. Petersen,
17. 11., M: Lt., Boghld.

- Rasmussen, Peter Thomas, O.sagf., 12. 6., 45 A., Kalborg.
- , Sophus Bernhard, Konsul, 22. 3., 46 A., Odense, H: Aug., f. Esmann.
- , Søren Jacob, Kapt., 27. 2., 55 A.
- Ratzenburg, Ludv. Rasm. Gottlieb, Prit., Toldkontr., 25. 4., 75 A.
- Raupach, Margr. Chr., f. Plesner, 17. 3.
- Ravn, Anne Cathr., f. Torp, 12. 2., Hulemose.
- Redsted, Vald. Ferd. Chr., Kapt., fh. Postm., 3. 11., 77 A., Aalborg, H: Caroline, f. Henningsen.
- Rée, Wilh. Marie, 15. 1.
- Reiersen, Charlotte Cathr., 18. 6.
- Reimers, Didrik Martin Chr., Apoteker, 18. 4., 57 A., Nauheim.
- Reinhard, Helga Elise Emilie, Malerinde, 18. 10., 47 A.
- Reisz, Carl Marinus, Dr. med., Konfr., 18. 7., 73 A., Espergærde, H: Corinna, f. Løvenfeldt.
- , Elisab. Christiane, f. Jensen, 12. 10., E. e. Højesterets-sagf.
- Reitzel, Theodor Fred., Krigs-sass., 19. 5.
- , Thora Henriette, (begr.) 5. 11.
- Richter, Aurelia, 29. 12.
- , Johan Ferd. Wilh., Kolonialhdl., (begr.) 20. 4., H: Hilda, f. Salmonsens.
- , Sophie, f. Matthissen, 27. 12.
- Riis, Antonia, f. Erichsen, 1. 2., E. e. Sgp.
- Ring, Marie, f. Balle, 20. 7., Hørning.
- Ringberg, Carl Wilh., fh. Stadsbedem., 5. 7., 83 A.
- Ringdahl, Frantz Erik, Instrumentm., 19. 2.
- Ripperda, Charlotte, f. v. Linstow, Baronesse, 25. 9., Potsdam.
- Rodian, Otto Chr. Sem, cand. pharm., 4. 2., Kalborg.
- Rohmell, Josephine Oline, f. Thrane, 13. 10., M: Fabr.
- Roikjer, Carl Wilh., Hoffotograf, 31. 3., 60 A., Malmø, H: Cam., f. Kirchhoff.
- Roll, Marie, Pianistinde, 22. 11., Haderslev.
- Roschou, Carl Fred, Hotelejer, 13. 8., Nyborg.
- v. Rosen, Caroline, f. Stampe, 23. 3., Slesvig, M: fh. Reg.præs. id.
- v. Rosen, Jacob Eduard Carl, Kmh., Ob., 27. 6., 69 A., H: Therese, f. Ræder.
- Rosenberg, Ane Sophie, f. Jensen, 23. 11., E. e. Partikul.
- , Caroline Fred., 11. 2., 91 A., Hofmansgave.
- Rosendahl, Laura, f. Bernth, 12. 11., 82 A., Horsens, E. e. Sgp.
- , Peder, 31. 8., Rønshoved, H: Charlotte, f. Plum.
- Rosenkrantz, Jane Antoinette Marie, f. Scott, 17. 11., E. e. Baron, Kapt.
- , Karen, Mdm., (begr.) 28. 12.
- , Karen Hedevig, f. de Lichtenberg, 27. 6., 92 A., Skanderb., E. e. Baron, Kmh.
- Rosenstand, Chr. Andreas, Økoncmlib., 13. 12.
- , Olivia, f. Raphael, 10. 12., Helsingør, M: Borgm., Justr.
- Rosening, Christiane, f. Hansen, 26. 4., Tranekjær.
- Roseninge, Emma Henr. Marie, f. Møller, 16. 7., 69 A., Grenaa.
- Rosenørn, Mathias Hans, Geh.konfr., Kmh., 30. 3., 87 A.
- , Poul Chr. Stemann, Ritm., 30. 5., 77 A.
- Roth, Nicolai Henr., Ritm., Forf., 3. 7., 51 A., L. Hammer, H: Hulda, f. Suckow.
- Rothe, Peter Conrad, Dr. theol., fh. Stiftsprovst, 13. 12., 91 A.
- Rottbøll, Gunild Marie, f. Hoversen, 11. 6., 87 A., E. e. Godsejer.
- Rump, Christine, f. Lange, 2. 9., Odense.
- Ryssel, Sophie Marie, f. Sørensen, 9. 8., 77 A., E. e. Billedskær.
- Rømer, Conrad Carl, Gross., 28. 6., H: Julie, f. Hirth.
- , Wilhelmine, f. Neiiendam, 21. 3.
- Rønne, Julius Nielsen, cand. phil., (3.) 5.
- , Trine, f. Bang, 4. 4.
- Rørbeck, H. J., fh. Lærer, 5. 8., Næstved.
- Røse, Therese, 21. 3., 80 A., Aarhus.
- Saabye, H. E. G., Ing., 30. 11., Svendb., H: Olivia, f. Jensen.
- Salicath, Joh., Christopher, fh. Propr., 20. 8., H: Charlotte, f. Hasselbalch.
- Sass, Cecilie, f. Baumbach, 14. 5., E. e. Vaabenn.

- Saunte, L. T., Propr., 17. 12., Maribo.
- Saxlund, Even, Højesteretsass., 6. 8., 91 A., H: Edle, f. Michelet.
- Schack, Johan, 6. 12., 39 A., Hvidovre.
- Schaeffer, Julie Elise Carol., f. Jantzen, 29. 9., 85 A., Esrom.
- Schandorff, Marie Christ., 5. 7., 84 A., Svendb., E. e. Prok.
- Scharff, Johan Peter, Gymnastiklærer, (begr.) 27. 4.
- Schaumburg, Sophie Christ., f. Kaarsberg, 10. 1.
- Scheel, Einar, 27. 12., Søn af Pakh.forv. — Karen, f. Wasserfall, (begr.) 16. 5., M: Fabr.
- Scheitel, A. T. W., Tømrerm., 20. 7.
- Schertiger, Christiane Fred. Aug., f. Petersen, 30. 4., 84 A., Slagelse, E. e. Kmr.
- Scheving, Vilhelmine, f. Neumann, 26. 11., 84 A., Odense, E. e. Sgp.
- Schiemann, Aug. Louise, f. Petersen, fh. kgl. Skuesp., 22. 7.
- Schierbeck, Hans Georg Augustinus, Klokketøber, 10. 11., 88 A.
- Schiødte, Elisab. Marie, 9. 8., Hasle, D. af Byf. —, Gudrun, 9. 8., Hasle, D. af Byf.
- Schiønmann, Julius, Bankdir., 15. 10., 69 A., Bogense.
- Schiøppe, Hansine, f. Engelstoft, ? 7., E. e. Guldtrækker.
- Schiøtz, Albertine, f. Schytz, 16. 6.
- Schjøth, Ida Aug., 2. 2.
- Schjøtt, Caroline, 17. 12., 66 A., Hjørring. —, Vilh. Marie, f. Brøker, 28. 12., Skanderb., M: Amtsforv.
- Schlüter, Carl Fred., Gross., 12. 1., 71 A. —, Carl Rud., Gross., 29. 11.
- Schmidt, Arthur, Fuldm., cand. polit., 16. 1., 32 A. —, Augusta, f. Nygaard, 7. 2., Vamdrup, E. e. Dyr læge. —, Benthea Alfrede Andrea, f. Agergaard, 4. 8., 59 A. —, Elisabeth, f. Wanting, 8. 3., 82 A., Odense, E. e. Prok. —, Ernst Nicolai, fh. Skibsf., 16. 3. —, Harald R., fh. Telegrafb., 19. 3., Vejle.
- Schmidt, Karen Sophie, f. Nielsen, 6. 8., M: fh. Reg.skriver.
- , Louise Henr., f. Brandt, 11. 1., E. e. Bagerm.
- , Mathias, fh. Skibsf., 6. 12., Dragør.
- Schou, Erik, Bankdir., 27. 5., 74 A., Kolding.
- , Gilbert Constantius, Malerm., 23. 1., 85 A., Kalborg, H: Sophie, f. Tüchsen.
- , Mathilde Clara Kirstine, f. Brasch, 10. 11.
- , Peder Rasmus Emil, fh. Kbm., 17. 2., 58 A., H: Carol., f. Peetz.
- Schouboe, Casper, Smedem., 24. 12., 90 A.
- Schroll, Amalie Joh. Fred., f. Bonde, 12. 1., 87 A. —, Kirsten, 22. 6., Odense.
- Schrøder, Emil Alex. Oscar, Murm., 30. 6. —, Emilie Aug., f. Lanzky, 7. 1., 80 A. —, Emma, f. Smidt, 22. 9., E. e. Skovr. —, Heinrich, Kbm., 11. 4., 56 A., Hillerød.
- Schubart, Carl, 9. 2., Gjentofte.
- Schultz, Jacobine Am., 28. 4., 84 A., E. —, Ludvig, Ferd., Jægerm., 7. 4., 72 A., H: Henr., f. Cappelen.
- Schumacker, Heinrich, Murm., 16. 7., Lyngby.
- Schwartz, Fred. Louise Carol., fh. Institutb., 4. 3., 70 A. —, Johanne, f. Dahlenborg, 7. 8., Brædstrup, M: Postm. —, Laurine Noline, 5. 12., 87 A. —, Otto Friederich, fh. Forlagsboghdl., 25. 7., Fredensb.
- Schwenn, Rudolph, O.sagf., 21. 5., Altona.
- Schüth, Ludv. Chr., Gross., 27. 10.
- Schønning, Madsine Thomine Angelica, f. Schmidt, 25. 4., E. e. Ob
- Secher, Fr. Gerhard, Herredsfuldm., cand. jur., 14. 3., Aarhus, H: Anna, f. Herskind. —, Henr. Christiane Modeste Emilie, f. Røse, 29. 12., 73 A., Aarhus.
- Seehusen, Julius Chr., Justr., 8. 12.
- Seemann, Fr., cand. jur., 24. 7.
- Segelcke, Marie, f. Schibsb., 3. 6. —, Thomas Riise, Prof., 12. 11., 71 A.

- Seidelin, Andreas Peter, O.prok., 10. 6., 74 A.
- , Carl Ferd., Propr., 26. 2., St. Mindstrup.
- Selmer, Georg Anton. fh. Sgp., 1. 8., Aarup.
- Sick, Ludvig, Fotograf og Kæmner, 3. 7., Middelfart, H: Elvine, f. Brodersen.
- Sidenius, Frederik Chr., Dir., 2. 9., 65 A., Nykjøb. p. F.
- , Ida Margr., f. Posselt, 25. 4., E. e. Sgp.
- Simmelkjær, Charlotte, (begr.) 24. 4., 73 A.
- Simonsen, Nic. Marius Carl, Redakt., 5. 12., 74 A., H: Louise, f. Dihm.
- Sinding, Niels Edvard, Kunstmaler, 24. 5.
- Sivertsen, Helga, Pianistinde, 29. 3.
- Skaftø, Rasmus, Forp., 27. 9., Stenstrupgaard.
- Skibsted, Charles Arnold de Fine, O.sagf., 13. 12., 63 A., H: Julie, f. Wolff.
- Skjærbek, Nielsine Vilh., f. Olsen, 2. 1., E. e. Postm.
- Skjoldjensen, Agnes, f. Rerup, 29. 12., M: Manuf.hdl.
- Skovby, Axel, Kbm., 5. 8., Aarhus.
- Smith, Gurli Alvida Cam., f. Kirchsneider, 14. 4., Aalborg, M: Kancr.
- , Hother, Højesteretsassess., 23. 10., 81 A., Terløse, H: Alida, f. Oest.
- , Johanne, f. Gjerulff, 10. 3., Lemvig.
- , Marie Antoinette, f. Kemp, 27. 6., E. e. Km.assess.
- Sodemann, Henriette Elisab., f. Ravnkilde, 21. 5., Danmark, M: Dyr-læge.
- Sommer, Agnethe Therese, f. Fogtmann, 31. 12., E. e. Lærer, cand. phil.
- , Julie, f. Rothe, 3. 2., M: Stat.forst.
- , Laura Lucie, f. Gjellebøl, 16. 2., 77 A., Odense.
- , Nicolai Theodor, fh. Fajancefabr., 21. 11., 78 A., Rønne.
- Sponneck, Georg Laurentius Jul., Greve, 24. 12., 75 A.
- Stabell, Emilie, 30. 9., Slagelse.
- Starup, Frederik Chr., cand. pharm., 30. 7., Odense.
- Steen, Augusta Kirst., f. Jensen, 28. 9., Java, M: Læge.
- , Chr., Rodem., 29. 4.
- , Holger Ludv. Ferd. Mortensen, cand. phil., 30. 1.
- , Johan Jes Chr., Mejeriejer, 3. 2., 42 A.
- Steenberg, Camilla Fred., 26. 3.
- , Elise Helene Henr., 10. 6.
- , Harald, Blomsterhdl., 21. 4.
- Steenstrup, Ernst Vald., 3. 12., Genua.
- , Fred. Gert Reesen, Kapt., 13. 12., Nyborg, H: Ellen, f. Bjerre.
- Stegemann, Johan Anton, fh. Redakt., 24. 8., 67 A.
- Steglich, Theodor, fh. Telegrafing., 27. 5.
- Stein, Sophie Fred., 11. 12.
- Steiness, Carl Fred., Krigsass., 3. 5., Viborg.
- Stender, Carl, Kunstforl., 29. 6., Slesvig.
- Stenderup, Vilh. Christiane, 6. 7.
- Stephensen, Regnar, Insp., cand. jur., 9. 6., 36 A., Grønland, H: Cathrine, f. Fencker.
- Stilling, Am. Kirstine, f. Vinsted, 7. 2., Fredericia.
- Stockfleth, Hannibal Vald., Ob., 19. 8., 87 A., Faxe, H: Elise, f. Treschow.
- , Laura, f. Hedegaard, 9. 9., E. e., Prof.
- Stoffregen, Emilie, f. Gøtsche, 23. 6.
- Stohlmann, Louise, f. Trojel, 21. 5.
- Stricker, Børge Thor Karl, fh. Gdejer, 10. 6., 81 A., Græsted.
- , Johanne Elisab., f. Petersen, 25. 5., Græsted, M: Sgp.
- Struve, Georg, Maskinm., 29. 5.
- Strøm, Chr. Ludv., Maskinm., 16. 9., 57 A.
- Stubkjær, Anders, Missionær, 25. 4., 78 A., Holstebro.
- Studsgaard, Anna Elisab., f. Petersen, 19. 1., E. e. Prof.
- Stützer, Nielsine, f. True, 7. 4., E. e. Apoteker.
- Suhr, Lauritz Jørgensen, Propr., 30. 11., 40 A., Bursø.
- Sundorph, Vald. Andreas, Propr., 8. 3.
- Svane, Ida Vilh., 8. 12., 76 A.
- , Johanne Margr., 30. 10.
- , Svanenskjold, Peter Wilh. Honora-

- tus, Ass., 10. 1., 62 A., H: Vitha, f. Hoff.
- Svendesen, Ludvig Adolph, Skuesp., 12. 5.
- , Maria Christ., f. Müller, 24. 4., Kjærup, M: Kapt., Godsforv.
- Svendstrup, Juliane Fred., f. Jensen, 23. 6., Præstø, M: Kmr.
- Sørensen, Adolph Wald., Musikl., 9. 7.
- , Anna, Malerinde, 21. 8., Vejle.
- , Anna, f. Wormstrup, 18. 6., Aarhus.
- , Edle Margr., f. Jørgensen, 26. 9.
- , Emma, f. Satterup, 12. 12., Aalborg, M: Kreditfor.boghld.
- , Hans, Stat.forst., 3. 8., Hørning.
- , Hans Simon, Redakt., 30. 7., 64 A., Silkeborg, H: Cathr., f. Schmidt.
- , Lauritz, cand. pharm., 22. 1., 55 A.
- , Olaf Rye, Propr., 3. 8., Holtug.
- , Søren, Prof., 8. 12., 54 A., H: Sophie, f. Biering.
- Tegner, Lauritz Emil Vald., Civiling., 29. 10., Hornbæk.
- , Martha Magdalene, f. Dahlin, 13. 5.
- Teilgaard, Camilla Soph., f. Peterson, 16. 9., M: Prlt.
- Teisen, Marsilius Fred., Tømrerm., 30. 12., 59 A.
- , Minna, 3. 8., Nexø, D. af Sgp.
- Tetzlaff, Vilhelmine, 12. 8.
- Teyland, Peter Emil, fh. Skræderm., 21. 11., 86 A.
- Thaarup, Anna Soph. Am., Lærerinde, 3. 6.
- , Fred. Cederfeld, Skomagerm., 28. 10., Storehedinge.
- Thalbitzer, Augusta Carol., f. Sandberg, 29. 7., E. e. Ob.
- , C. W., Partikul., 15. 9., 62 A., Hillerød.
- , Marie Nicoline, 3. 9., M: Oblt., Forst.
- Thams, Elisabeth, f. v. Linstow, 29. 4., 53 A., Trondhjem.
- Thede, Christian, Kom.sær., 26. 12., H: Thora, f. Müller.
- Theill, Karen Sophie, f. Rasmussen, 31. 3., Slagelse, M: Postexp.
- Theilmann, Christ. Petrea, f. Hvidberg, 30. 4., Løgstør.
- , Niels Knudsen, Kancr., Hosp.forst., 3. 12., 77 A., Horsens.,
- Therchilsen, Andreas, Partikul., 31. 5., 67 A., Birket.
- Thiele, Hans Anton, Landskabsmaler, 3. 10., 64 A., H: Emilie, f. Jespersen.
- Thiess, Anna Carol., f. Liebe, 25. 4., E. e. Lærer.
- Thomsen, Jørgen, fh. kgl. Skovf., 10. 12., Frederiksborg.
- Thorlacius, Petrea Georgine, f. Hansen, 25. 12., M: Dampskibsf.
- Thorsen, Jørgen, Gross., 18. 11.
- , Jørgen P., Dampskibsf., 10. 9., Rønne.
- , Theodor Niels Brock, cand. pharm., 25. 3., H: Dorthea, f. Nissen.
- Thorsøe, Mathilde Birg., f. Nyborg, 25. 8., M: Dr. phil., Forf.
- Thostrup, Louise Charl. Emmerentze, f. Poulsen, 3. 5.
- Thrane, Carol. Amalie, f. Klein, 17. 6.
- Thuesen, Jens Madsen, fh. Tobaksfabr., 18. 4., 83 A., Nyborg.
- Tidemand, Elise Cathr. Augusta, f. Ingwersen, 26. 7.
- , Thora, f. Bøgh, (begr.) 17. 4., E. e. Præst.
- , Wilh. Laura Carol., f. Rosenvinge, 6. 7., Sletten, E. e. Provst.
- Tillge, Benthine, f. Grønvold, 25. 11., E. e. Propr.
- Timm, Debora Bentine, f. Ramlau, 10. 10., Sæby, E. e. Distriktslæge.
- Timmermann, Jens Chr. Vald., Kom.læge, 10. 10., 54 A., H: Louise, f. Vieth.
- Tittelbach, Carl Christoph Michael, Undersøminem., 16. 9., Karlskrona.
- Toldberg, Poul Soph. Emil Albert, Reservelt., 16. 9., Karlskrona.
- Tolstrup, Marie Elisab., 25. 11., 89 A.
- Tonboe, Ignatius Vilh., Ktchef, 30. 6., H: Johanne, f. Horn.
- Topp, Mariane Birg., 8. 4., 83 A.
- Torbensen, H., Læge, 20. 8., 33 A., Vraa.
- Torm, Anna Thekla, 8. 2., E. e. exam. jur.
- Tornøe, Johanne Marie, f. Gjølbj., 1. 6.
- Torp, Rasmine Marie, f. Larsen, 31. 3.
- Torup, Peter Chr., Lærer, 3. 3., Aunslev, H: Sophie, f. Kisbye.

- Tranekjær, Jens Rasmus, Malerm., 7. 10., 53 A.
- Trap, P., Kæmner, 4. 6., Nykjøb. p. M. v. Trepka, Magdalene, 15. 11., Schönbücken, E. e. General.
- Trock, Victor Eman. Nicolai. Gross., 12. 11.
- Trojel, Anna Christ., f. Meyer, 19. 5.
- Tulinius, Daniel Adolph, Drejerm., 4. 7., 84 A.
- Tuxen, Vigand Knud, 20. 1., Nordland.
- Tvede, Andreas P., Maskinfabr., 26. 2., 78 A., Helsingør.
- Tønder, Marie Joh., f. Toft, 26. 10., Rungsted, M: Kmh., Oh.
- Ulrichsen, Axel, Kbm., 21. 2., 62 A.
- v. Undall, Henrikke Louise Cathr., f. Gleerup, 2. 1., 79 A., Haven, E. e. Jægerm.
- Valentiner, Chr. Ulrik, Ing., 17. 2., H: Emilie, f. Götzsche.
- Valeur, Alvide, f. Wraatz, 1. 5., 87 A., Chr.ania, E. e. Kom.dør.
- Velschow, Niels Chr. Mathias, O.krigskom.sær, 11. 8., 78 A., H: Mathilde, f. Carlsen.
- Vestesen, Anna, f. Frich, 14. 7., E. e. Præst.
- Viborg, Jens Jensen, Boelsm., 15. 11., 101 A., Koldt.
- Vind, Ove Fred. Chr., Kmj., Prlt., 9. 4., 75 A., Vordingb.
- Vinkel, P. P., Gross., 5. 7., Hellerup.
- Vogelsang, W., Fabr., 30. 3., H: Emma, f. Schrøder.
- Voigt, Frederikke Elisab., f. Lembcke. 20. 6., 82 A.
- Volqvartz, Niels Thomas Otto, Gross., 22. 7., 74 A.
- , Torben, Styrn., 14. 6., 32 A., Manila.
- Wahl, Henriette Math., 6. 7., E. e. Murm.
- , Joh. Marie, f. Levetzau, 20. 9., 90 A., E. e. Sgp.
- , Orla, Kapt., 9. 3.
- Walleen, Theodor, Frih., Ritm., 20. 3.
- Walther, Heinrich Aug. Chr., Dentist, 13. 4.
- Wang, Mathias Peter, O.drejer, (begr.) 31. 5.
- Warberg, Albrecht Christopher, Godsf. forv., cand. jur., 30. 9., 63 A., Hillerslev.
- Warburg, Henriette Marie Louise, 4. 2., 86 A.
- Wedell Wedellsborg, Joachim, Baron, 12. 1., 49 A., Roskilde, H: Louise, f. Bülow.
- Wegener, Petra, 19. 9., Vedbæk.
- Wegge, Helene Christ., f. Boas, 26. 10., Vesterborg, M: Skovrider.
- Weis, Bertha Magdalene, f. Schönheyder, 6. 10., Aarhus.
- Wellejus, Bertha Sophie, f. Poulsen, 22. 8., E. e. Præst.
- Wengler, Adolph Ferd. Aug., fh. Kurvemagm., 31. 5.
- , Joh. Friedr. Robert, Kurvefabr., 24. 11., 78 A.
- Werner, Theodor Marius, Isenkr., 20. 9., 71 A.
- Wesenberg, Julie, f. Bøgh, 15. 5., Nykjøb. p. F.
- Wessel, Chr. Gerhard, 23. 2., Venezuela.
- , Juliane Dorothea, 24. 10.
- Wessely, Nanna Josephine, 23. 6.
- Westberg, J., Fabr., 20. 3., Roskilde.
- Westergaard, Christian Fred., O.krigskom.sær, 26. 4., 82 A.
- , Johanne Anna, f. Ottesen, 12. 6.
- Westrup, Emilie, 26. 2.
- Wigelsen, Niels Fred. Anton Brokman, Kancr., 30. 11., 78 A., Lyngby, H: Ingeborg, f. Fangen.
- Wigh, Jens Ludv., cand. pharm., (begr.) 22. 5., 75 A.
- Wilhardt, J. H., Forp., (begr.) 5. 12., Give.
- Wilhjelm, Carl Tobias, Billedh., 3. 6.
- , Mathias Jacob Adolph, Læge, 17. 3., 79 A., Maribo.
- Wilkens, Henrik Gerh., Gross., 27. 1.
- Willemoës, Fred. Mathilde Elisab., f. Wittendorff, 27. 6., Hillerød, E. e. Dstr.læge.
- Winde, Henrik Chr., Realskolel., cand. theol., 24. 8., 74 A., Thisted.
- Winding, Caroline, f. Storch, 24. 10., Randers.
- Wingler, Christen Joh., Sem.lærer, cand. theol., 28. 10., Randers.

- Winkel, Agathe, f. Caprani, 8. 5.
 Winther, Fred. Mathias, fh. Skomagerm.,
 3. 6., 70 A.
 Wismann, Eleonora Christ., f. Nielsen,
 15. 6., M: Tømrerm.
 Wismer, Wilhelmine, f. Bøysen, 14. 12.,
 Humlebæk.
 Wittrup, Jacob, Læge, 13. 2., Rødby,
 H: Mathea, f. Ericksen.
 Wolf, Ida, f. Groth, 11. 1., 78 A., Or-
 drup.
 Wolff, Anna Charl., 8. 9.
 —, Margrethe, f. Nahnsen, 29. 4.
 —, Marie Clemence, f. Boutard, 25. 8.
 Wolffsen, Chr. L., Fajancefabr., 10. 11.,
 64 A., Rønne.
 Worm, Toxen, Gross., 28. 1., 64 A.
 Wraae, Emma Nathalia Ferdinandine,
 f. Irmischer, 29. 5., E. e. Herredsf.
 Wright, Major Viggo, 26. 5., Algier.
 Wisberg, Erik Joh. Risbrich, Arkitekt,
 8. 4.
 Wulff, Harriet Alice, 20. 10., 59 A.,
 M: Klokker.
 Würigler, K. J., cand. theol., 28. 10.,
 34 A., Skaarup.
- Wøldike, Ottine Sophie, f. Schäfer, 19. 10.
 Yde, Søren Mortensen, Skoleinsp., 17.
 7., 64 A., Hundborg.
 Zacho, Inger, f. Petersen, 10. 11., 74
 A., Løjtoftevig.
 Zahlmann, Carl Vilh: Emil, Læge, 28.
 12., H: Julie, f. Kierboe.
 Zeuthen, Joh. Louise Marie, Kom.lærer-
 inde, 2. 1.
 Zinck, Clementine Augusta, f. Brinck-
 mann, 7. 11., Aalborg.
 —, Ludvig Henr., cand. theol., 26. 8.
 Zættre, Theodor Robert Augustin, Ju-
 veler, (begr.) 1. 3.
 Zöllner, Lauritz, Karethmagn., 29. 9.
 Zøylner, Caroline, f. Backer, 19. 4.
 Ørsleff, Anna Emilie, f. Petersen, 2. 2.,
 Havndal, M: Læge.
 —, Emma Oline Andrea, 27. 1.
 —, Peter August, Gross., 21. 10., Hil-
 lerød.
 Ørsted, Joh. Theodor Eduard, Skole-
 forst, cand. phil., 25. 1., H: Inge-
 borg, f. Vulff.
 —, Niels Emil, fh. Boghld., 7. 9.

A. W. Rasch:

Dødsfald i Norge

1902.

Tillæg til
Personalhistorisk Tidsskrift.

Kjøbenhavn.

Det Hoffensbergske Etabl.

1903.

Dødsfald i Norge

1902.

Samlede af *A. W. Rasch*.

(Det efter H: anførte Navn angiver den efterlevende Hustrus Pigenavn.)

- Aabel, Ingeborg, 93 A., 18. 9., Chr.-sand.
- Åberg, Therese, f. Mortensen, 19 $\frac{1}{2}$ A., 28. 3. (efter knapt 4 Maaneders Ægteskab), Lund.
- Åbom, Emilie, 21. 11., Horten.
- Aagaard, A. C., Kontrollør, 23. 9., Indørøen. H: Grethe, f. Sehm.
- , Jensine, f. Bentzen, 80 A., 8. 4., Bergen
- , Kirsten Dorothea, 20. 12., Chr.ania.
- Aall, Jacob, 69 A., 6. 2., Holmenkollen.
- , Nils Hofman, fhv. Justitssekretær, 89 $\frac{1}{2}$ A., 19. 1., Chr.ania.
- , Louise, f. Dahl, 1. 1., Østre Bærum.
- Aamodt, Georg, 36 A., 25. 9., Venesland.
- , Niels, 57 A., 6. 1., Mandal.
- Aars, Martin, fhv. Skibsf., 89 A., 29. 1., Lier.
- Aas, Cecilie, Restauratør A.'s Enke, 10. 8., Oslo.
- Abendroth, Arthur Leon Becker, 24 A., 15. 5., Chr.ania.
- Alsing, J. L., Sorenskriver, 90 A., 7. 6., Chr.ania. H: Bolette, f. Knaugenbjelm.
- Amundsen, f. Stømner, Vognfabrikant-enke, 73 A., 17. 7., Elverum.
- , E., Kasserer, 68 A., 24. 11., Chr.ania. H: Severine, f. Biørn.
- Anda, Arnt Johan, Kirkesanger, 23. 4., Tangen.
- Andersen, Gjertine, f. Nordahl, 23. 1.. Alvøen.
- , M., Forstmester, 14. 2., Lillehammer. H: Marie, f. Horst.
- Angell, Theodor Gottlieb August, Stiftsprovst, 9. 4., T.hjem. H: Lina, f. Thaulow.
- Anker, Thrine, f. Gløersen, 87 $\frac{1}{2}$ A., 25. 2., Rød pr. Fr.hald.
- Anonsen, Marie, f. Qværnstrøm, 56 A., 28. 4., Chr.ania.
- Anzjøn, Hansine, 5. 8., Gøteborg.
- Apenes, Georg, Mægler, 34 A., 20. 12., Fr.stad. H: Kitty, f. Mørch.
- , Sophie, f. Lemvig, 79 A., 6. 5., Chr.ania.
- Archer, Archibald, 82 A., 6. 2., Larvik.
- , Julia Eliza, 7. 8., Larvik.
- Arctander, Emilie, Enkefru, 62 A., 20. 9., Chr.ania.
- Arentz, Fredrik Christian Holberg, Skattefoged, 89 A., 20. 4., Chr.ania. H: Emma, f. Juel.
- Arnesen, C. J., Fabrikejer, 46 A., 27. 11., Bergen. H: Christine, f. Ohnstad.
- , Caroline, 76 A., 8. 2., Oslo Hospital.
- , Finn, Stud. med., 24 $\frac{1}{2}$ A., 23. 1., Chr.ania.
- , Hakon, Sognepræst, 68 A., 21. 6.,

- Kongsberg, bgr. Vestre Aker. H: Agnes, f. Bordoe.
- Arntzen, Oluf, fhv. Toldinspektør, 95 A., 28. 12., Chrania. H: Kaja, f. A.
- Aschehoug, Hieronemus, fhv. Boghandler, 19. 2., Fr.hald. H: Anna, f. Steenbuch.
- , Thorkil Johansen, fhv. Provst, 72 A., 19. 6., Chrania. H: Karen, f. Danielsen.
- Askehaug, Sigrid Marie, f. Holm, 78 A., 2. 6., Sem.
- Askeland, Malene, f. Rolland, 46 A., 15. 12., Bergen.
- Aston, George Edward, 10. 2., West Africa.
- Astrup, Cecil, f. Fearnley, 4. 12., Chrania.
- Aubert, Lauritz, Forstcand., 25 A., 8. 7., Gardermoen, begr. Sørkedalen.
- , Otto J., Advokat, 18. 3., Chrania. H: Cathrine f. Seip.
- Aulie, Christoffer, fhv. Kommandersergeant, 73 A., 20. 8., Vinger.
- Bachke, Anton Sophus Anker, Ingeniør, 27. 5., Chrania. H: Margretha, f. Engzelius.
- Backer, Anna, 24. 5., Frogner ved Skien.
- Bader, Marie, f. Falchenberg, 30. 10., Kragerø.
- Bahr, Olava, f. Halvorsen, 67 A., 1. 6., Robertsfors Bruk pr. Umeå.
- Bakke, Hans Normann, Cand. philos., Bryggerimester, 30 A., 3. 1., Vestre Aker.
- Balchen, Johanne Caroline, f. Jespersen, 67 $\frac{1}{2}$ A., 5. 1., Chrania.
- Bang, Axel Hvide, Kaptejn, 16. 1., Stavanger. H: Sigrid, f. Drewsen.
- , Joachim Waldemar, Ingeniør, 63 A., 30. 4., Elvedal.
- , Marthe Elisabeth, f. Torkelsen, 24. 7., Aalesund.
- , Niels, Ingeniør, 45 A., 31. 12., Middleton, Teesdale, England.
- , Peter Laurits, Læge, 24. 11., Chrania, bgr. Grimstad.
- Bang, Thomas Cathinco, Amtmand, 13. 4., Drammen. H: Lydia, f. Midelfart.
- Barlag, Peter A., Agent, 66 A., 13. 4., Chrania.
- Barstad, Ragnhild Ommunda, f. Salvesen, 16. 2., Volden.
- Barth, Severine, f. Jensen, 83 $\frac{1}{4}$ A., 4. 1., Chr.sand.
- , Thomas Fredrik Weibye, Provst, 81 $\frac{1}{2}$ A., 27. 5., Grimstad.
- , Wilhelmine, f. van Kervel, 48 A., 23. 2., Chrania.
- Bassøe, Hildur f. Brenmehl, 39 A., 17. 4., Aalesund.
- Bauge, Sigrid, f. Wergeland, 18. 8., Østre Aker.
- Baumann, Camilla, f. Langberg, Distriktslæge B.s Enke, 24. 12.; Bodø.
- Bay, Trygve, Ingeniør, 31. 1., Pittsburg, Amerika.
- Beck, Johanne Dorthe, f. Hansen, 75 A., 6. 2., Balsfjorden.
- , Karen, 69 A., 8. 11., Drøbak.
- , Niels J., 60 A., 25. 8., Arendal.
- , Thomas, Skibsff., 8. 5., Rio. H: Christine, f. Dircks paa Moss.
- Beer, Jens Henrik, kgl. Fuldm., 79 A., 27. 6., Chrania.
- Berg, Ellef. K., 80 $\frac{9}{12}$ A., 4. 12., Lunder pr. Hønefos.
- , Erland Andreas, Ingeniør, 27 A., 19. 11., Hønefos, bgr. Fr.stad.
- , Haakon Bernhard, Statsadvokat, 54 A., 19. 10., Chrania. H: Hanna, f. Lange.
- , Hans, Handelsmand, 3 2., Sund, Lofoten. H: Christine, f. Mørch.
- , Lene, 76 A., 10. 11., Chrania.
- , L. Chr., fhv. Fuldm., 73 A., 16. 9., Søndre Land.
- , Wilhelmine Marie Cathrine, f. Ager, Sognepræst W. G. B.s Enke, 86 A., 12. 9., Aasnæs.
- Berger, Seline, f. Svendsen, 5. 4., Chrania.
- , Ulrika Catharina, f. $\frac{10}{2}$, 1823, 28. 2., Strømstad.
- Bergh, Fredrik Ferdinånd Berntsen, Snedkerm., 79 A., 9. 11., Chrania.

- H: Anna Marie Berntsen, f. Asbjørnsen.
- Bergh, John, 43 A., 3. 10., T.hjem. H: Aagot Bergliot, f. Lassen.
- Berglund, Andreas, Toldb., 76 A., 6. 1.; Chr.ania.
- Bergmann, Morthine, f. Nossun, 83 $\frac{1}{2}$ A., 13. 1., Levanger.
- Berner, Wivicke Wilhelmine, f. Collin, 89 A., 1. 5., Veldre.
- Berven, Ferdinand Andreas Brun, 70 A., 30. 1., Chr.ania. H: Therese, f. Lyng.
- de Besebe, Inger, 21 A., 11. 7., Chr.ania.
- Bessesen, Johanne, 22 A., 3. 3., Bergen.
- Beyer, Marie Othelie, f. Aarø, 74 $\frac{1}{2}$ A., 20. 3., T.hjem.
- Bjelke, Christian, 77 A., 9. 10., Chr.ania. H: Marie, f. Førre.
- Bille, Louise Mathilde, f. Olsen, 77 A., 25. 12., Oslo.
- Bing, Louise, f. Ellingsen, 64 $\frac{1}{2}$ A., 13. 11., Chr.ania.
- Binneballe, Sofie Johanne, f. Thomle, 98 A., 23. 5., Sorø.
- Bisgaard, Alf, 18 $\frac{1}{2}$ A., August?, Algoa Bay, Syd-Afrika.
- Bjørneby, Birger, 23 A., 4. 1., Skotland, bgr. Glemminge.
- Bjørnstad, Anton, Grosserer, 6. 2., Stockholm. H: Marna, f. Fischer.
- Blaauw, Jacob, fhv. Landhandler, 90 A., 17. 12., Tjømø.
- Blehr, Albert, Sekretær, 31 A., 8. 2., Chr.ania. H: Elisabeth, f. Meinich.
- , Petra, f. Andersen, 50 $\frac{1}{2}$ A., 20. 8., Chr.ania.
- Bliks, Anna, 74 A., 2. 7., Skjærvø.
- Ølix, Elias, Professor, Dr. philos., 17. 1., Chr.ania.
- Ølom, Albert, 75 $\frac{1}{2}$ A., 27. 2., Hamburg. H: Sophie, f. Roeper.
- , Astrid Lossius, $\frac{7}{12}$ A., 25. 5., T.hjem.
- , Julius, fhv. Sorenskriver, 82 A., 10. 5., Chr.ania.
- , Marie Amalie, 91 $\frac{1}{2}$ A., 5. 1., T.hjem.
- , Valborg, f. Gaustad, 12. 11., T.hjem.
- Blomberg, Agnette, f. Bratli, 11. 4., Chr.ania.
- Bomhoff, Anne Sofie, f. Andersen, E. C. B.s Enke, 71 A., 14. 6., Asker.
- Bommen, Carl Ludvig, 60 A., 15. 4., Chr.ania. H: Anna, f. Müller.
- Bunde, Maren Helgine, Enke, 65 A., 18. 12., Chr.ania.
- , Ole Petter, 23. 6., Chr.ania.
- Bonge, Bergitte, 79 $\frac{1}{2}$ A., 13. 3., Bergen.
- Bonnevie, Tørres, Skibsreder, 26. 2., Larvik. H: Amalie, f. Lund.
- Borchgrevink, Axel, Overingeniør, 63. A., 28. 1., Skien.
- Bordoe, Birgitte, 76 A., 31. 7., Chr.ania.
- Borge, C. A., Maler, 62 A., 18. 12., Chr.ania.
- , Hjalmar, Cand. jur., 27 A., 29. 6., Kuldsejling paa Korsfjorden.
- , Ragnvald, Læge, 3. 4., Chr.sand. H: Jenny, f. Marchussen.
- Borgmann, Thora, 6. 2., Østre Aker.
- Boye, Marie, 12. 5., Chr.ania.
- Boyesen, Anne Cathrine, f. Henschien, Prokurator B.s Enke, 82 A., 18. 1., Chr.ania.
- Brager, Marthe Christine, f. Thomle, 84 $\frac{1}{2}$ A., 31. 5., Gran.
- Brammer, Alette, 78 A., 2. 4., Chr.ania.
- Brandt, Hans Otto, Gartner, 32 $\frac{1}{2}$ A., 20. 1., Hole, bgr. Chr.ania. H: Jenny, f. Olsen.
- , Sigrun, 24. 10., Chr.ania.
- Bratz, Johan, 52 A., 24. 11., Chr.ania. H: Elise, f. Aanesen.
- Breda, Bernt Johan Fredrik, Lensmd., 76 A., 24. 8., Rennebu. H: Ingeborg, f. Hoel.
- Bredsdorff, Johan, Kbmd., 72 A., 25. 9., Kragerø.
- Breien, Eleonore Rebekka, 2. 11., Skien.
- Brinck, Hansine Benthine, 66 A., 12. 7., Chr.ania.
- Broch, Emilie, f. Edvardsen, 18. 4., Sanne & Soli Brug.
- , Finn, Skibsingeniør, 30 A., 3. 12., Cleveland, Ohio.

- Brodahl, Dagny Marie, 18 A., 8. 11., T.hjem.
- Brown, Jacobine, f. Jakobsen, Jens B.s Enke, 68 A., 26. 9., Bergen.
- Brun, Alida, 22 A., 4. 5., Chr.ania.
- , Edv., fhv. Lærer, 71 A., 24. 3., Porsgrund.
- , Elise Dorthea Cathrine, f. Sommerfelt, 24. 9., Chr.ania.
- , Johan Herman, Agent, 69 A., 5. 9., Bergen.
- Bruun, Hans Jacob, 33 A., 24. 2., T.hjem. H: Jenny, f. Selsbak.
- , Karen, Enkefru, 70 $\frac{1}{4}$ A., 18. 10., T.hjem.
- Bryde, Andreas Arveskaug, 43 A., 21. 10., Chr.ania. H: Charlotte, f. Gilberg.
- Bryn, Sofie, f. Aagaard, 29. 12., Arendal.
- , Thomas, fhv. Stadsfysikus, 88 A., 25. 3., T.hjem.
- Brønnum, M. C., Uhrmager, 11. 11., Seattle, Amerika.
- Buaas, Ingebrigt, ORSagf., 28. 5., T.hjem. H: Sofie f. Selmer.
- Buch, Gebhardine, f. Nissen, 79 A., 11. 2., Harstad.
- Bucher, Henrik, Pianostemmer, 26. 4., Chr.ania.
- , J. M., Blikkenslagerm., 62 A., 14. 5., Chr.ania.
- , Julie, 66 A., 19. 3., Chr.ania.
- Buckholz, Anna Colbjørnsen, 81 A., 19. 2., Fr.hald.
- Bugge, Johan Carl, Distriktslæge, 24. 7., Gloppen. H: Line, f. Knudsen.
- , Leontine Wasiliowna f. Buch, 61 A., 5. 7., Chr.ania.
- , Marie Charlotte f. Jacobsen, 39 $\frac{3}{4}$ A., 28. 4., Hald pr. Mandal.
- , Otto Fredrik, 81 A., 21. 1., Chr.ania. H: Matty, f. Lunde.
- , Sven, Lensmand, 41 A., 12. 4., Lødingen.
- Bull, Fina, f. Dreier, 74 A., 28. 7., Chr.ania.
- , Susanna Maar Dallas, 88 A., 26. 10., Chr.ania.
- Busch, Emilie Sophie, 27. 8., Chr.ania.
- Buschmann, Mauritz, 10. 1., Chr.ania. H: Kirsten, f. Petersen.
- Bye, Hedevig Brøcker, f. Nannestad, 84 A., 14. 11., Stenkjær.
- Byttner, Oscar, 15 $\frac{5}{4}$ A., 28. 2., Chr.ania.
- Bødtker, Anna, 18. 9., Bergen.
- , Lauritz Leganger Stang, fhv. Boghandler, 72 A., 7. 11., Sarpsborg.
- Bøe, Alf, 19. A. 6. 5., Bergen.
- Böhmer, C. N., Kirkesanger. 3. 7., Østre Gausdal.
- Bøllelose, Sofie, Enkefru, 92 A., 6. 11., Chr.sand.
- Bølling, Waleska Wilhelmine, f. Breder, 28. 7., Chr.ania.
- Børresen, Gulbrand, Bogbinder, 43 A., 15. 5., Chr.ania. H: Mimi, f. Hansen Bruun.
- Böttger, Clara Isabella, 23. 2., Chr.ania.
- Cappelen, Didrik, Skibsfører, 47 A., 27. 5., paa Barry Rhed nær Car diff. H: Sigrid, f. Ulsteen.
- , Jacobine, f. Bocklum, 81 $\frac{1}{2}$ A., 4. 6., Fr.stad.
- Carlsen, Arnoldus Chr., Handelsrejsende, 34 A., 21. 12., Bergen. H: Magda, f. Høier.
- , Jens, Storthingsbud, 47 A., 18. 3., Chr.ania. H: Petra, f. Meyer.
- Caspersen, Søren, Grosserer, 30. 12., Chr.ania.
- Castberg, Christopher, Skibskap., 47 $\frac{1}{2}$ A., 22. 10., San Francisco. H: Else, f. Helland.
- Celius, Susanna Georgine, f. Holst, 60 A., 15. 11., Maalselven.
- Christiansen, Anne Marie, f. Lund, 22. 7., Lillestrøm.
- , Bendix, Samlagsbetjent, 16. 12., Bergen. H: Betsy, f. Lampe.
- Christie, Anne Thue, 88 A., 25. 12., Chr.sund.
- , Arnoldus v. Westen Sylow, Toldkontrollør, 68 A., 21. 6., Chr.ania, begr. Horten.
- , Cathrine Marcusine, f. Wolff, Sognepræst N. W. C.s Enke, 85 A., 12. 12., Chr.ania.

- Christie, Wilhelm Friman, 86 A., 2. 10., Chr.sund.
- , Wilhelm Werner, 77 A., 21. 12., Chr.sund.
- Christoffersen, Maren, f. Young, 83 A., 9. 12., Vestre Bærum.
- Clausen, H. W., Slotsgartner, 85 A., 1. 11., Vestre Aker. H: Marie, f. Schultz.
- , Johan Henrik, Skomagerm., 90 A., 29. 11., Bergen. H: Helchine, f. Kork.
- , Marie Andrine, f. Dahl, 44½ A., 7. 6., T.hjem.
- Clemetsen, H., fhv. Verksmester, 84 A., 14. 2., Chr.ania.
- Cleveland, Ingeborg, 17 A., 3. 10., Bergen.
- Colbjørnsen, Anna Vivikke Wilhelmine, 88 A., 6. 5., Ous pr. Fr.hald.
- , Johanne, Enkefru, 59 A., 13. 8., Chr.ania.
- Collett, Otto, Cand. jur., 89 A., 12. 7., Asker. H: Vedastine, f. de Bretteville.
- Conradi, Emilie Angell, 19 A., 12. 4., Chr.ania.
- Coucheron, Waldemar Daae, 19. 6., Gausdal.
- Cramer, Olga Gurine, f. Markussen, 27½ A., 27. 5., Chr.sand.
- Daae, (Moder til Gerh. Alph. D.), 2. 5., Bergen.
- , Adolf Christie Fritzner, fhv. Provst, 14. 9., Bergen.
- , Hansine Christine, f. Woll, 77 A., 19. 1., Bergen.
- , Henrik Wind, Udskiftningsformand, 70 A., 6. 3., Skodje.
- Dahl, Alida Severine, f. Rasmussen, 28. 4., T.hjem.
- , Anton Jul., Typograf, 75½ A., 17. 10., Chr.ania.
- , Bella Rebekka, 50 A., 7. 11., Bergen.
- , Christian Weberg, Bogholder, 35 A., 7. 4., Chr.ania.
- , Claus, Snedkerm., 81½ A., 14. 3., Bergen.
- , Else Marie, 81 A., 7. 12., Bergen.
- , Emilie, f. Sørensen, Toldfuldm.
- M. M. D.s Enke, 77¼ A., 17. 10., Chr.ania.
- Dahl, Henriette, f. Neelsen, 68¾ A., 4. 3., Østre Aker, bgr. Oslo.
- , Janniche, f. Moe, Fyrvogter Arnt D.s Enke, 75 A., 12. 1., Tverderøen.
- , Ingeborg, 12. 2., T.hjem.
- , Karen Marie, 85½ A., 17. 3., Holmestrand.
- , Louise, f. Munthe, Sørenskriver O. M. D.s Enke, 74 A., 12. 2., Chr.ania.
- , Rasmus Gjøde Søegaard, 71 A., 25. 10., Chr.ania. H: Lina, f. Rønnerud.
- , Sigvald, Kunstmaler, 15. 6., Dresden.
- , Victor A., Kbmd., 1. 9., Vestre Bærum. H: Helga, f. Moe.
- Danielsen, Karoline, 78 A., 14. 11., T.hjem.
- , Nils Meydel, 33 A., 24—31. 12., Nordsøen.
- Daidsen, Thorvald, Agent, 39½ A., 28. 7., Chr.ania. H: Maren, f. Grimelund.
- Deinboll, Sophie, f. Kullerup, Sognepræst Aug. Th. D.s Enke, 92 A., 16. 6., Tysnæs.
- Devig, Marie Andrea, 18. 1., Førde.
- Diedrichsen, Julie Malla, f. Haave, 45 A., 6. 5., Suresnes pr. Paris.
- Dietrichson, Josephine, f. Aars, Professor theol. J. F. D.s Enke, 88 A., 21. 5., Chr.ania.
- Digre, Ludv. B., Brugsejer, 56 A., 9. 11., T.hjem. H: Glenly, f. Olsen.
- Domaas, Ole, fhv. Sognepræst, 83 A., 21. 6., Chr.ania. H: Dorothea, f. Wraamann.
- Doran, Th., 83 A., 12. 11., Kragerø.
- Drejer, Aagot, 19 A., 14. 12., T.hjem.
- Due, Carsten S., 13. 3., T.hjem. H: Sara Marie, f. Knudtzon.
- , Svan, 31 A., 20. 2., Chr.ania.
- Dybwad, Canutta, f. Due, 16. 6., Chr.ania.
- , Jens M., Grosserer, 49 A., 13. 10., Østre Aker. H: Thea, f. Gutzeit.
- Düwell, Fridthjof, 27½ A., 12. 8., Stettin.

- Døderlein, Thora, Frue, 41 A., 31. 12., Chicago.
- Dørum, Elisa, f. Smitt, 84 A., 1. 4., Chr.ania.
- Döscher, Anna Martha, f. Waage, Kbmd. Lyder D.s Enke, 16. 10., Porsgrund.
- Eckersberg, Peter Martinus, Brugsejer, 67½ A., 8. 10., Chr.ania. H: Regine, f. Jessen.
- Eckhoff, Johan, Dampskibsexp., 57 A.: 9. 9., T.hjem., bgr. Bergen. H: Marie, f. Togstad.
- Ecklund, Marthe Marie, f. Paulsen, 78 A., 12. 12., Østre Aker.
- Eckstein, Thrine, 1. 6., Chr.ania.
- Eliassen, Marie, f. Lund, 25. 3., T.hjem.
- Elieson, Ingeborg, Sorenskriver J. E.s Enke, 84½ A., 3. 3., Chr.ania.
- Ellerhusen, Didrik Wibye, Disponent, 7. 4., Bergen.
- Ellertsen, Hans, fhv. Dampskibsexp., 80 A., 8. 11., T.hjem. H: Therese, f. Arnstädt.
- , Ole Johan, Kontorist, 23½ A., 9. 11., Bergen.
- Elligers, Georgia Amalie, f. Jørgensen, 9. 4., Larvik.
- Ellingsen, Severine Martine, f. Frantzen, 66 A., 13. 5., Bergen.
- Elmenhorst, Konny, 24. 3., Chr.ania, bgr., Arendal.
- Elvig, Svend Arnt, Hotelejer, 2. 12., Bergen. H: Caroline, f. Magnus.
- v. Ely, J. A., Kobbiersmed, 71 A., 25. 7., Bergen. H: Marie, f. Gundersen.
- Emmerich, Christian, 34 A., 29. 8., T.hjem.
- Engelskjøn, Johannes, 37 A., 25. 7., Penang.
- Engelstad, Ernst Alexander, 25 A., 4. 2., Chr.ania.
- Engen, Amalie Marie, f. Müller, 69 A., 26. 7., T.hjem.
- Engh, Ina, 12. 6., Flekkefjord.
- Engstrøm, Fredrik Pollokron, Musiker, 80½ A., 13. 10., T.hjem.
- Erbe, Charles, Cand. philos., 44½ A., 7. 4., Chr.ania.
- Erichsen, H. C., Skibsreder, 78½ A., 26. 3., Svelvig. H: Sara, f. Zarbell.
- Erichsen, Wollert, fhv. Kæmner, 82 A., 16. 7., Aalesund.
- Eriksen, Emilie Cathrine, Enkefrue, 10. 11., Chr.ania og Karlsø.
- Erken, H. M., 48 A., 9. 11., Chr.ania. H: Andrea, f. Mikkelsen.
- Erlandsen, Andreas, afdøde Sorenskr. E.s Søn, 40½ A., 22. 1., Seattle Wash. H: Dorthea, f. Lundblad, i Chicago.
- Essendrup, A. F., 14. 8., Størdalen, H: Thea, f. Wiig.
- , Louise, f. Krause, 85 A., 28. 1., T.hjem.
- Evensen, Erikka, f. Grøn, 76 A., 4. 3., Chr.ania.
- Eyde, Samuel, Konsul, 18. 4., Arendal. H: Elina, f. Stephansen.
- Falch, Cecilie Cathrine Fabricius, f. Holst, 71 A., 19. 9., Tromsø.
- Falchenberg, Morten, 21½ A., 20. 9., Chr.ania.
- Falck-Ytter, Gleny Louise, 30. 10., Chr.ania.
- Falkanger, Aagot, f. Kamstrup, 30 A., 26. 12., T.hjem.
- Falkenberg, Lauritz, 68 A., 29. 11., Chr.ania.
- Falsen, Henriette, f. Muus-Falch, Statsraad John Collett F.s Enke, 15. 10., Chr.ania.
- Faye, Fredrik, 79 A., 4. 8., Florø.
- Fegth, Karen, Frue, 9. 12., Chr.ania.
- Fjalstad, Joh., Sognepræst, 45 A., 23. 9., Hjelmeland. H: Joraund, f. Fitje.
- Finborud, Jens F., Handelsmand, 54 A., 9. 7., Røros. H: Anna, f. Præsch.
- Finch, Henrik, Institutbestyrer, 61 A., 2. 2., T.hjem.
- de Fine, Arnoldus Joachim Blix, Styrmand, 40 A., 27. 9., Ceylon. H: Margrethe, f. Dahl i Bergen.
- Finne, Elise Clementine, f. Carstensen, 81 A., 4. 5., Risør.
- Fischer, A., fhv. Sorenskriver, 82 A., 19. 5., Chr.ania.
- , Inger, f. Ørum, 80 A., 24. 9., Chr.ania.

- Fischer, Maren Kirstine, f. Kronsteen, 81 A., 8. 4., Chr.ania.
- Fjæstad, Kjeld O. E., Arkitekt, 13. 10., Chicago.
- Fladmark, Stine Cathrine, f. Johansen, Provstinde, 76 $\frac{1}{2}$ A., 29. 6., Chr.ania.
- Fleischer, Christian Henrik Hoff, Proprietær, 74 A., 28. 10., Voss. H: Mathilde, f. Stub.
- , Lina, f. Flottmann, 84 A., 25. 12., Bergen.
- Folkedal, Niels L., Kirkesanger, 80 $\frac{1}{4}$ A., 3. 10., Fane.
- Forseth. Ole S., 36 A., 12. 8., Chr.ania.
- Forwald, Ludvig Michael, 32 A., 23. 12., Bergen. H: Martha, f. Olsen.
- Foss, Christian Wessel, 73 A., 19. 5., Kongsberg.
- , Dagmar Therese, f. Rose, 33 A., 5. 5., Østre Aker.
- , Pauline, f. Bergh, 30. 12., Stockholm.
- Fougner, A., fhv. Kbmd., 25. 8., Skjeborg.
- , Christian, 55 A., 13. 9., Asker. H: Petra, f. Wiel.
- , Otto A., Major, 64 $\frac{1}{2}$ A., 11. 8., Søndre Fron, hgr. Chr.ania.
- Franck, Olava Martine, 11. 5., Berger i Jarlsberg.
- Friedländer, Carl Lars Svante, Brugs-ejer, 20. 9., Jönköping. H: Anna, f. Otto.
- Friele, Berent, 39 $\frac{1}{2}$ A., 11. 5., Bergen. H: Dagny, f. Beyer.
- Fries, Wulf, 77 A., 29. 4., Boston.
- Frogner, Carl, Gaardbruger, Ullensager.
- Frost, Gustava, 63 A., 4. 3., Bergen.
- Frølich, Elisabeth Christine, f. Wiborg, Bankchef F. H. F.s Enke, 94 A., 14. 12., Chr.ania.
- Fyhjn, Ingrid, 52 $\frac{1}{2}$ A., 25. 2., T.hjem.
- , Johannes Christian, 79 $\frac{1}{2}$ A., 22. 5., T.hjem.
- Fylpaa, Johanne Noline, f. Holmsen, 78 A., 16. 7., Drammen.
- Gade, Ingeborg, f. Wallem, 71 $\frac{1}{2}$ A., 9. 3., Bergen.
- Galleberg, Otto, Lensmand, 19. 6., Sande.
- Garberg, Johan Martin. Vognmand, 39 A., 13. 1., T.hjem. H: Laura, f. Grundt.
- Gasmann, Thora Elvina, f. Thorkildsen, 11. 6., Chr.ania.
- Gjerding, Albert J., 27. 4., Bergen. H: Thora, f. Isdahl.
- Gjelvold, Thora, f. Smith, 26 A., 3. 12., Ørlandet.
- Gjerdum, C. F., Kammerherre, 81 A., 3. 8., Chr.ania. H: Clara, f. Vogt.
- , Olaf W., fhv. Løjtnant, 54 A., 13. 6., Washington. H: Laura, f. Karlsson.
- , Ole Sølfest, Kontorchef, 6. 2., Drammen, hgr. Chr.ania. H: Marie, f. Sommerfelt.
- Gierløff, Hedvig, 21 A., 17. 3., Kragerø.
- , Sophie Regine, 31. 12., Kragerø.
- Gjermoe, Martha f. Johannesen, 16. 1., Bergen.
- Gjerstad, Fredrikke, f. Zwilgmeyer, 26 A., 21. 11., Vestre Aker.
- Gjersøe, Susanne, 94 $\frac{3}{4}$ A., 29. 8., Tønsberg.
- Gjertsen, Anne Johanne, 86 $\frac{1}{2}$ A., 16. 1., Bergen.
- , Berthe, f. Rasmussen, 11. 12., Bergen.
- , Syverine, f. Hansen, 30. 8., Chr.ania.
- Gjertz, H. B., fhv. Sorenskriver, 25. 5., Chr.ania.
- Gjessing, Christian, 14. 2., Chr.ania.
- Gjevold, Thora, f. Smith, 26 A., 3. 12., Ørlandet.
- Gihbsson, Christian, Fotograf, 28. 12., Helsingfors. H: Signe, f. Holth.
- Gjør, Gertrude, f. Lough, 19. 2., Chr.ania.
- Glancin, Gustav, Maskinist, 25 A., 7. 2., Rejse til Cadix.
- Glestad, Even, fhv. Storthingsmand, 74 A., 12. 10., Ringsaker. H: Maria, f. Skappel.
- Glückstad, Noline, Enkefru, 84 A., 7. 4., Bergen.

- Glükstad, Josephine Oscarhilda, 67 A., 28. 2., Chr.ania.
- Gløersen, Gløer C., 39 A., 4. 3., Chr.ania. H: Agda, f. Schilling.
- Goffeng, Maren, 26. 10., Chr.ania.
- Goltermann, Otto, 17 A., 19. 1., T.hjem.
- Gornitzka, Thea, f. Roverud, 68 A., 1. 9., Asker.
- Gotaas, Mariane, f. Vordahl, 39 $\frac{1}{2}$ A., 19. 11., Støren.
- Gram, Ragnhild, 35 A., 22. 10., Chr.ania.
- , Sophie, Enkefru, 90 A., 27. 12., Chr.ania.
- Greger, Nils Winther, fhv. Kbmd., 78 A., 11. 11., Namsos. H: Louise, f. Fiske.
- Gregg-Larsen, F., Konrektor, 1. 2., T.hjem. H: Laura, f. Hovind.
- Greve, Arent Ulrik, Sognepræst, 54 A., 12. 8., Hammerø. H: Anna, f. Rosenberg.
- Grimsgaard, Hanna Christine, f. Holt, 92 A., 25. 6., Chr.ania.
- Grubbe, Harald, 29 A., 30. 6., Windom, Minnesota.
- Grung, Pernille, 81 A., 19. 1., Bergen.
- , William, 82 A., 24. 3., Chr.sand, H: Margrethe, f. Hübert.
- Grøgaard, Jens Brandi, 74 A., 20. 2., Kragerø. H: Dina, f. Jacobsen.
- Grøndahl, Einar, 28 A., 4. 4., Follum Træsliberi, bgr. Hønefos.
- Grønn, Hans Christian Harboe, Advokat, 73 A., 18. 2., Chr.ania.
- Grønvold, Christoffer, fhv. Skomagermester, 78 A., 14. 6., Fr.hald.
- , Stephanus, Bygmester, 75 $\frac{1}{2}$ A., 1. 2., Brisbane, Australien.
- Guettler, Wilhelm, Ingeniør, 26 $\frac{1}{2}$ A., 31. 5., Chr.ania, bgr. Vestre Aker.
- Gulbransson, N. Th., Redaktionssekretær, 22. 5., Chr.ania.
- Guldahl, J., Overstiger, 83 A., 2. 11., Ytterøen.
- Guldberg, C. M., Professor, Dr., 65 $\frac{1}{2}$ A., 14. 1., Chr.ania. H: Bodil, f. Riddervold.
- Gullichsen, Louise, f. Dedekam, 83 A., 1. 3., Holmestrand.
- Gundersen, Hilda Walesca, f. Zimmerling, 51 A., 26. 6., Chr.ania.
- Gunnarsson, Gunnar Anshelm, Disponent, født 4. 6. 1876, † 14. 3., Nya Sörråker & Sundsvall. H: Anna, f. Wager.
- Gustum, Harald, 75 A., 31. 10., Faaberg. H: Marie, f. Ouren.
- Gøhring, Marie, 19. 12., Chr.ania.
- Haavind, Maja, 24 A., 28. 12., Nannestad, begr. Chr.ania.
- Hagen, Eleonora, f. Dahl, 28. 12., Hammerfest.
- Hahn, Fritz, Musiker, 79 $\frac{1}{2}$ A., 11. 12., Chr.ania.
- Hall, Christiane, f. Werner, 4. 12., Chr.ania.
- Halla, Berger, 30 $\frac{3}{4}$ A., 8. 11., Lillehammer. H: Signe, f. Timm.
- Hals, Helene, f. Mathiesen, 76 A., 23. 5., Lillehammer.
- , Søren Brun, Overlærer, 82 A., 13. 7., Lillehammer.
- Halvorsen, P. G., 8. 3., Bergen. H: Sofie, f. Wolff.
- Hamborg, Inga, 19. 12., Chr.ania.
- , O. P., 17. 7., Dickson, Amerika.
- Hamilton, Johanne Birgitte, f. Woulff, 79 A., 16. 10., Chr.ania, begr. Ous.
- Hammer, Aasta, 21 A., 28. 5., T.hjem.
- , Andreas, 30. 8., Oslo.
- , Carl Fredrik, fhv. Baadsmænd, 81 $\frac{1}{2}$ A., 27. 9., T.hjem.
- , Chatinka Mathilde, f. Berg, 50 A., 15. 9., T.hjem.
- , Jenny, 19. 2., Diakonissehuset, bgr. Arendal.
- Hanche, Lena, f. Skalberg, 78 A., 21. 11., Chr.ania.
- Handberg, Peter Chr. Julius Schäffer, Kaptejn, R. Sv. O., 72 A., 3. 2., Chr.ania. H: Charlotte, f. Møller.
- Hannestad, Karen, f. Woll, Distriktslæge H.s Enke, 47 A., 19. 3., Chr.ania.
- Hansen, Birgithe Marie, f. Sandberg, 58 A., 21. 7., Paris.
- , Claus, 88 A., 27. 4., Bergen. H: Emilie, f. Mowinckel.
- , Elise Bolette, f. Bull, 22. 6., Chr.ania.

- Hansen, Ellen, 3. 12., Lillehammer, bgr. Chr.ania.
- , Hjalmar, Cand. jur., Grosserer, 53 A., 29. 12., Paris.
- , Maren Cathrine, f. Omsted, 86 A., 11. 11., Fred.hald.
- , Th., Postmester, 59³/₄ A., 2. 4., Lillehammer. H: Amalie, f. Østbye.
- Hanson, Andreas, Lensmand, 74 A., 5. 2., Fluberg. H: Julie, f. Kolderup.
- , Caspar, Cand. jur., 80 A., 23. 11., Chr.ania.
- , Thora, 91 A., 3. 1., Chr.ania.
- Hansteen, Julie, 22. 5., Voss.
- Haraldsen, Carl, Handelsrejsende, 10. 5., Chr.ania. H: Lina, f. Schriver.
- Hardus, Marie, f. Nielsen, 94¹/₂ A., 15. 2., Bergen.
- Harmens, Dorthea, 85 A., 7. 1., Bergen.
- Hartmann, Trygve, Stud. med., 27. 1., Chr.ania.
- Haslum, Amalie, f. Waller, 66 A., 6. 7., Chr.ania.
- Haslund, Ludvig August, Landskabsmaler, 23. 1., Chr.ania. H: Julie, f. Nordstrøm.
- Haugan, Cathrine Gunelie, f. Kiel, 20. 4., T.hjem.
- Hauge, Anna, f. Kloed, 8. 7., Chr.ania.
- Haugerød, Gunder, Kbmd., 20. 1., Chr.ania. H: Hanna, f. Brun.
- Haugland, Johs., Kirkesanger, 69 A., 4. 5., Fitjar. H: Josefine, f. Devold.
- Haugsåe, Hans, Gaardbruger og Lærer, 51 A., 8. 12., Haugsøen pr. Bergen. H: Louise, f. Daae.
- Hefty, Johanne Cathrine, f. Sigholt, Expd.sekretær Chr. H.s Enke, 11. 1., Chr.ania.
- Hegge, Richard, Skuespiller, 12. 2., Fr.stad.
- Hegstad, Marie, f. Gulbrandsen, 2. 10., Elverum.
- Heiberg, Hanna, f. Heyerdahl, 79 A., 2. 11., Chr.ania.
- Heidenreich, Edle, 62 A., 22. 2., Chr.ania.
- Heidenstrøm, P. Chr., fhv. Furer, 61 A., 4. 8., Chr.ania.
- Heimbeck, Ole Moe, Bankbogholder, 56 A., 14. 7., Chr.sand. H: Mariane, f. Borgen.
- von Heimburg, Hsino, Major, 3. 3., Hannover. H: Marie, f. Andresen.
- Helland, Joachim Hagerup, Skrædder, 78 A., 25. 12., Bergen. H: Ragnhild, f. Olsen.
- , Johan P., Sejlmager, 60 A., 29. 3., Bergen. H: Wilhelmine, f. Kaland.
- , M., fhv. Skibsreder, 76 A., 25. 8., Chr.ania.
- Heltberg, Otto, 63¹/₂ A., 27. 11., Laa-stad pr. Bergen.
- Henne, Gurine, f. Seim, Handelsb. Johs. H.s Enke, 81 A., 2. 3., Bergen.
- Henningsen, Per Feilberg, Agent, 6. 12., Chr.ania.
- Heramb, Kaja, f. Klinck, 18. 5., Bergen.
- Hermansen, Elisa, f. Krüger, 68¹/₂ A., 26. 4., Krohnstad pr. Bergen.
- Hess, Henrik August, Politimester, 54 A., 16. 2., Aalesund, bgr. Vinger.
- Hesselberg, Thorleif, 25 A., 17. 10., Paris.
- Heyerdahl, Gudrun, 22¹/₂ A., 18. 4., Chr.ania.
- , Gustav, Arkitekt, 31 A., 21. 1., Hamburg.
- Hjelm, Christian, Kaptejn, Driftsbestyrer, 68 A., 11. 5., T.hjem. H: Louise, f. Paus.
- Hille, Benedicte Cathrine Meidell, 69 A., 9. 4., Chr.ania.
- , Johan, Skomager, 46¹/₂ A., 17. 8., Bergen. H: Anna, f. Eliassen.
- , Ragnar Englsen, 23. 4., Forlis ved Tyne.
- , Rasmus Edvard, 23. 4., Forlis ved Tyne. H: Mally, f. Neuwejaar Bergen.
- Hjertstrøm, Thilda, f. Schmidt, 26. 2., Chr.ania.
- Hiorth, H. J., fhv. Lensmand, 94⁷/₁₂ A., 20. 10., Østre Aker, bgr. Oslo.
- Hjorth, Julius, 42 A., 26. 3., Bergen. H: Ragna, f. Hansen.
- Hoell, Martine Georgine, f. Breda, 66¹/₂ A., 1. 1., Skien.
- Hoff, Kari, 68 A., 16. 7., Aalen.
- , Severin, Uhrmager, 70 A., 28. 4., T.hjem. H: Marie, f. Grøn.

- Holland, Mimmi, f. Grevelius, 58 A., 10. 12., Østre Bærum.
- Holm, Gustav, Stadsingeniør, 67 A., 15. 3., Kongsberg. H: Albertine, f. Gunnestad.
- , Jacobine Dorthea, f. Lindboe, 21. 1., Minneapolis.
- , Octavia Christine, 29. 7., Chr.sand.
- , Oluf, Kaptejn, 59 A., 11. 8., Chr.ania.
- Holmboe, Carl Fredrik, fhv. Sognepræst, 13. 10., Chr.ania. H: Dora, f. Lange.
- Holmes, Arthur L., Literat, 11. 3., Vestre Bærum.
- Holmsen, Theodor Wilhelm, Ingeniør, 30 A., 5. 4., Meldalen. H: Hildur, f. Holte.
- Holst, Alexander, fhv. Sorenskriver, 79 A., 14. 1., Belsvaag, Alstahaug. H: Hermine, f. Bernhof.
- , Catharina Heiberg, f. Christie, 87 A., 24. 1., Nes, Romerike.
- , Christiane, f. Hals, 49 A., 16. 7., Holmestrand.
- , Harald, Bogholder. 27. 11., Chr.ania.
- , Johanna, 18. 12., Chr.ania.
- , Vigand Tuxen, Ingeniør, 43 A., 20. 1., Belsvaag. H: Cathrine Tuxen, f. Coldevin.
- Holtan, Thommes Christofer, Gaardbruger, 85 A., 13. 11., Chr.ania.
- Holter, Christiane, f. Lieblein, 57 A., 30. 1., Chr.ania.
- , Henriette, Kunstmaler Georg H.s Enke, 83 A., 10. 3., Drammen.
- Holtermann, Kaja, f. Andvord, 68 A., 26. 9., Chr.ania.
- , Waldemar, født i Chr.ania 17. 2. 1826, † 19. 5., Antwerpen.
- Horn, H. S., Bagerm., 68 A., 6. 12., T.hjem.
- , Karen Olivia, f. Pettersen, 57½ A., 22. 10., Moss.
- Hornemann, Hanna, Enkefru, 84 A., 26. 6., T.hjem.
- Houge, Christian Hardus, Styrmand, 3. 7., Baltimore.
- v. d. Hude, Magdalene, 92 A., 1. 1., Bergen.
- Husborn, A., Ingeniør, 33 A., 24. 4., Chr.ania.
- Huseby, Elise Amalie, 70 A., 2. 3., Chr.ania.
- Hveding, Sofie Christiane, 14. 6., Bergen.
- Hvistendahl, Fredrik, Grosserer, 80½ A., 18. 1., Chr.ania.
- Hvoslef, Alette Cathrine, f. Frost, 76 A., 23. 5., Bergen.
- , Johan, Advokat i Manila, 35 A., 17. 12., Manila.
- Hygen, Jacob Neuman, 90¾ A., 16. 8., Brandvold, bgr. Vinger. H: Andrine, f. Sæther.
- Hytten, Maren, f. Gaardbo, 85½ A., 5. 6., Husvik pr. Tønsberg.
- Høen, Jens Thomas Hopp, Styrmand, 27 A., 11. 10., fra Glasgow til Kapstaden.
- Høst, Fredrik, Konsul, 68 A., 22. 4., Sandefjord. H: Kirsten, f. Sørensen.
- Høysager, Petter Conrad, 51 A., 6. 3., Minneapolis. H: Boletthe, f. Berg.
- Jacobsen, Calla, 18¾ A., 1. 9., Harstad.
- , Jacob Olai, fhv. Møllejer, 85 A., 4. 4., Bergen. H: Johanne Christine, f. Hadelér.
- , Oscar, Driftsbestyrer, fhv. Statsraad, 6. 8., Chr.ania. H: Laura, f. Dahl.
- Jahn, Hans, Kunstmaler, 8. 2., T.hjem. H: Fredrikke, f. Gørrissen.
- Jakhelln, Carl Johan, 75 A., 30. 6., Kbhvn. H: Elisa, f. Nørregaard.
- Jakobsen, A., fhv. Lærer i Molde, 86 A., 1. 5.
- , Olaf Martin, Student, 20 A., 2. 11., Chr.ania, bgr. T.hjem.
- Jansen, Carl Anton, Sekretær, 34 A., 13. 4., Chr.ania. H: Fredrikke, f. Øvrevik.
- Jarmann, Julius, Murer, 71½ A., 10. 2., Chr.ania.
- Ibsen, Thorbjørn, Kbmd., 9. 12., Chr.ania. H: Sofie, f. Andersen.
- Jefferson, Mary, 2. 9., T.hjem.
- Jensen, Maren Johanne, f. Lorentzen, 83 A., 11. 10., Drammen.

- Jensen, Mary, (f. Berger), 28 A., 19. 4., Chr.ania.
- Jensenius, Caspar Holten, fhv. Statsagronom, 80 $\frac{1}{2}$ A., 19. 2., Østre Aker.
- Jenssen, Hans Peter, Ritmester, 54 A., 24. 7., Chr.ania, bgr. T.hjem. H: Signe, f. Klingenberg.
- Jentoft, Jacob Lind, 74 $\frac{1}{2}$ A., 25. 11., Balstad i Lofoten. H: Anne, f. Schønning.
- , Søren Normann, 38 A., 9. 1., Bergen. H: Karen, f. Markussen.
- Jessen, Johanne Margrethe, f. Schultz, 88 A., 7. 8., Bergen.
- Ingstad, Sofie, f. Rode, Justitiarius I.s Enke, 81 A., 5. 6., Chr.ania.
- Inniss, Elisabeth, Mrs., 80 A., 21. 3., Corbridge on Tyne.
- Johannesen, Anna Gjertine, f. Broch, 30 A., 10. 2., Solheimsvigen.
- , Carl, Maltkontrollør, 12. 5., Chr.ania. H: Constance, f. Wallin.
- Johannesen, Catharina, f. Altenburg, 86 A., 28. 10., Chr.ania.
- Johannessen, Marie, f. Degen, 65 A., 28. 5., Chr.ania.
- , Olai, Tømmermand, 43 A., 15. 8., Bergen. H: Anna, f. Pisani.
- , Thorvald, Oberstl., 57 A., 20. 12., Larvik. H: Asta, f. Falch.
- Johansen, Anne, f. Rognskoug, 82 $\frac{1}{2}$ A., 21. 2., Chr.ania.
- , Ingeborg, f. Wenge, 26. 12., Molde.
- , Johan Peter, Cand. jur., fhv. Lensmand, 1. 4., Chr.ania. H: Mina, f. Bentzen.
- , Olga, f. Aslakrud, 33 A., 17. 11., Østre Aker.
- , Sofie Kirstine Elisabeth, 80 $\frac{1}{2}$ A., 18. 2., Chr.ania.
- Johnsen, Cecilie, 26. 5., Chr.sand.
- , Christian, Murmester, 52 A., 16. 6., Chr.ania. H: Mathilde, f. Tiller.
- Johnson, Christian, 43 A., 26. 1., El Paso, Texas. H: Hanna, f. Grønn.
- Jonsson, Catharina, 84 $\frac{1}{2}$ A., 7. 12., Chr.ania.
- Jordan, Caspar, fhv. Bagerm., 86 $\frac{1}{2}$ A., 8. 9., Bergen.
- Jordan, Johanne Lydia, 58 $\frac{1}{2}$ A., 14. 1., Bergen.
- , Johan M., 12. 8., Bergen.
- , Sara Christine, f. Hansen, 26 A., 6. 3., Bergen.
- Joys, John, 64 A., 20. 12., Bergen.
- , Margrethe, f. Wallem, 68 A., 21. 12., Bergen.
- Juel, Fredrik Christoffer, 63 $\frac{1}{2}$ A., 29. 8., Skogn. H: Agnes, f. Koch.
- Juell, Elisabeth Sofie, 100 A., 6. 1., Arendal.
- , Theodor Wilhelm Konow, Bankbogholder, 67 A., 30. 8., Arendal. H: Cathrine, f. Falchenberg.
- Junghans, Boye, Kasserer, 55 A., 25. 12., Chr.ania.
- Junker, Adolf, 26 A., 19. 11., Chr.sand.
- Just, Magnus Hansen, 32 A., 27. 1., Larvik.
- Juul, Bolette Christiane, Enkefru, 76 $\frac{3}{4}$ A., 27. 2., Chr.ania, bgr. Ous pr. Fr.hald.
- Iversen, Johan, Kaptejn, 56 A., 10. 3., T.hjem. H: Fredrikke, f. Frost.
- , Iver, Student, 4. 4., Bergen.
- Jæger, Margrethe, f. Jeppesen, 87 A., 9. 5., Bergen.
- Jørgensen, Anna Severine, f. Krohn, 79 A., 14. 8., Chr.ania.
- , Anne Elene, f. Dedekam, 85 A., 14. 9., Tvedestrand.
- Kaarsberg-Hansen, Olaf, 18 $\frac{1}{2}$ A., 27. 9., Vestre Aker.
- Kaas, Michael, 87 $\frac{1}{2}$ A., 17. 6., Tønsberg.
- Kahrs, John, 10. 4., Bergen. H: Magda, f. Voss.
- , Trygve, Premierl., 24 $\frac{1}{2}$ A., 21. 6., Chr.ania.
- Kammeyer, Carl Henrik, 15. 7., Chr.ania. H: Fredrikke, f. Barfoed.
- Kaurin, Henriette, f. Petersen, 65 A., 3. 6., Lillehammer.
- , Sina, f. Rolfsen, 28. 4., Chr.ania.
- Kautzky, Rudolf Frantz, Kapelmester, 34 $\frac{1}{2}$ A., 16. 10., Bergen. H: Selma, f. Magnusson.
- Kielland, Thora Margrethe, f. Bendz, 75 A., 24. 10., Ledaal pr. Stavanger.

- Kildahl, Johannes, Postmester, 27 A., 29. 3., Fort Garland, Col.
- Kind, Else Mathea, f. Sundbye, 71 A., 4. 1., Brevig.
- Kirsebom, Hjalmar, 44 A., 5. 5., London.
- Kjøpig, Wilhelm August, Skogforvalter, 18. 5., Iensvold pr. Bodø.
- Kjelstrup, Fridtjof, 19 A., 11. 10., fra Glasgow til Kapstaden.
- Kjerland, Ole Johnsen, Lods, 11. 6., Bergen. H: Dina, f. Elbrecht.
- Kjernås, C. A., Juveler, 13. 9., Gøteborg.
- Kjuus, Gudbrand, 42 A., 11. 3., Næs, Romerike. H: Mathilde, f. Pihlquist.
- Kjøsterud, Simen H., 67 A., 7. 10., Bragernes.
- Klausen, Ragna, f. Behrens, 46 A., 24. 8., Bergen.
- Kleefisch, A. Wilhelm, Maskinist, Juli, Aberdeen.
- Klem, Gottfried, 7. 12., Skotselv. H: Jenny, f. Sveaas.
- , Nicoline Ingeborg, 79½ A., 26. 2., Chr.ania.
- Klingenberg, Johanne, f. Schönheyder, Toldkasserer R. K.s Enke, 86 A., 21. 3., Chr.ania.
- Kloed, Thordis, 17½ A., 26. 1., Chr.ania.
- Klute, Johanne Marie, 67 A., 20. 7., Chr.ania.
- , Carl H., Fuldm., 20. 5., Oslo. H: Hanna, f. Nielsen.
- Klüver, Alvin, f. Bonnevie, 29. 8., Chr.ania.
- Knagenhjelm, Christen, Godsejer, 78 A., 26. 5., Kaupanger.
- Knapp, Mogens Jørgensen, Konditor, 59 A., 1. 10., Chr.ania. H: Marie Geelmuyden, f. Seel.
- Knudsen, Gudrun, 16½ A., 22. 9., Borgestad pr. Porsgrund.
- Knudtson, Jacob, 74 A., 27. 4., Gausdal. H: Anna, f. Coucheron.
- Knudtson, Erika Johanne, f. Bugge, 17. 12., Chr.ania.
- , Mathilde Christiane, 27. 7., Thjem.
- Knudtzon, Theodor, 20 A., 23. 8., (uden Sted).
- Knutzen, Harald Waldemar, Kbmd., 74 A., 17. 11., Bergen. H: Laura, f. Trumpy.
- Kobro, Isak L., fhv. Sognepræst, 91 A., 14. 4., Chr.ania.
- Koch, Hanna Jensine, 74 A., 26. 10., Chr.ania.
- Kock, Henriette, f. Christensen, 87 A., 29. 7., Tønsberg.
- Kofoed, Severine, f. Abrahamsen, 52 A., 27. 12., Chr.ania.
- Koht, Hanna Emilie, 21. 3., Tromsø.
- Kokk, Anna Dorothea, 7. 8. Sorum.
- , Fanny, f. Heidenstrøm, 14. 7., Fr.-hald, bgr. Ø. Fr.stad.
- Kolderup, J. A., Toldinspektør, 5. 8., Bergen.
- Koren, Erikka, f. Backer, 55 A., 21. 4., Holmestrand.
- , Jess Diderichsen, Byfoged, 71 A., 6. 1., Holmestrand. H: Erikke, f. Backer.
- Kortzenzer, Michael, Maltmester, 57 A., 7. 10., Chr.ania, bgr. Stockholm. H: Sofia, f. Bergstrøm.
- Koss, Bertha, 24 A., 6. 6., Chr.ania.
- Kreutz, Peder Ambrosius, 18½ A., 6. 3., Chr.ania.
- Kristiansen, Kr. Hjalme., Kunstmaler, 35½ A., 30. 10., Chr.ania.
- Krog, Anne Margrethe, Sognepræst L. D. K.s Enke, 86½ A., 9. 3., Chr.ania.
- Krogh, Anna Karoline, f. Pattersson, 20 A., 23. 2., Thjem.
- , Carl, Faktor, 54 A., 10. 10., Tromsø.
- , Marie Magdalene, f. Røstad, 49 A., 18. 7., Thjem.
- , N. Bankbud, 18. 6., Bergen. H: Marie, f. Iversen.
- von Krogh, Christen Faye, Sorenskriver, 25. 3., Nordfjord.
- Krogh-Tønning, Lina, 4. 8., Chr.ania.
- Krohn, Hans, 31. 5., Bergen. H: Anna, f. Ruus.
- Krum, Anne Marie, 85 A., 1. 10., Chr.ania.
- Kruse, Christian Sommerfelt Nerenst, Telegrafbestyrer, 19. 7., Namsos. H: Mathea, f. Mathisen.
- Kröger, Wilhelm, 28 A., 20. 3., ved

- Forlis. H: Josefine, f. Bruland i Chr.ania.
- Krzywinski, Karen Helene, 85 A., 14. 5., Bergen.
- Krøger, Christoffer, Styrmand, 31 A., Febr.? San Francisco.
- , Iens, 28 A., 7. 10., fra Yucatan til Danzig.
- Kullmann, Jacob, 28. 4., Bergen.
- Kvam, Eline, f. Weie, 37 A., 2. 6., T.hjem.
- Kühle, Caroline Marie, 65 A., 16. 2., Bergen.
- Køhler, Carl Heinrich Ferdinand, 23. 2., T.hjem. H: Cathrine, f. Lundgreen.
- Kørner, Sofus, Fotograf, 16. 3., Notodden. H: Marie, f. Holm.
- Lammers, Lulla, f. Voss, 27 A., 2. 10., Chr.ania.
- Lange, Anne Birgitte, f. Falsen, Toldkasserer C. A. Ls Enke, 90 A., 26. 4., Chr.ania.
- , Hanna Cathrine, f. Thane, 89 A., 12. 8., Chr.ania.
- , Hermand, Rebslager, 7. 12., Bergen. H: Christine, f. L.
- , Jakob Otto, fhv. Statsraad, 26. 5., Chr.ania. H: Thekla, f. Bøbert.
- Langesæt, Bertel Johan Jacobsen, 9. 1., Bergen. H: Anna, f. Naalte.
- Larsen, August, Dr., 54 A., 8. 10., Twin Valley, N. Amerika. H: Elise, f. Finckenhagen.
- , Gudbrand, Kunstdrejer, 87 A., 14. 7., Lillehammer.
- , Johanne, f. Dahl, 71 A., 6. 5., Bergen.
- , Serine Christine, f. Kjeldahl, 73 A., 22. 5., Drammen.
- , Sofie, f. Øhrbom, 76 $\frac{1}{2}$ A., 13. 5., T.hjem.
- Larsen-Naur, Peter Andreas Munch, 25. 7., Manila.
- Launer, C., fhv. Bryggerim., 82 A., 19. 4., Chr.ania. H: Johanne, f. Kramer
- Leegaard, Danna, 82 A., 30. 5., Fr.stad.
- Leganger, Samuel, Agronom, 24. 4., Valparaiso.
- Lem, Anna Dorthea, 18 A., 22. 8., Maurstad pr. Bryggen.
- Leth, Ludvig, Amtmand, 68 A., 19. 11., Molde.
- Lexow, Carl Andreas, fhv. Sognepræst, 85 A., 28. 7., Drøbak.
- Lexow-Bræck, Sigurd, 15. 5., Chr.ania.
- Lie, Fredrik Klouman, 9. 8., Bergen.
- , Hjalmar, Ritmester, 43 A., 29. 10., Chr.ania. H: Sigrid, f. Bredenberg.
- , Johan, fhv. Bagerm., 65 $\frac{1}{2}$ A., 19. 2., Chr.ania. H: Gina, f. Simonsen.
- , John, Dampskibsfører, 31 A., 27. 11., fra Barry til Galveston. H: Sara, f. Dahl i Bergen.
- , Regine Elisabeth, 74 A., 15. 4., Bergen.
- Lied, Ovidia, f. Strøm, Apotheker L. W. Ls Enke, 72 A., 30. 4., Chr.ania.
- Lilloe, J. A. M., 72 A., 26. 11., Chr.ania. H: Julie, f. Østbye.
- Lind, Mina Brun, Enkefru, 79 A., 1. 3., Chr.ania.
- , O., fhv. Iensmand, 31. 5., Florø.
- Lindboe, Jacob, Lagmand, 58 $\frac{1}{2}$ A., 4. 2., Chr.ania.
- de Linde, Tabitha, 16 A., 20. 12., Østre Aker.
- Lindgaard, Georg Nikolai Oluf, 78 A., 11. 1., T.hjem. H: Susanna, f. Dahl.
- , S. Joh., Farverm., 74 A., 19. 7., T.hjem. H: Marie, f. Iversen.
- Lindman, Carl P., 9. 9., Lindesnæs, bgr. Spangerejd.
- Lindrup, Fredrikke Marie, f. Schlanbusch, 70 A., 16. 11., Arendal.
- Lindstrøm, Birgitte, f. Aarestrup, 81 A., 18. 7., Lærdalsøen.
- , Thomas Gran, Apotheker, 50 A., 28. 5., Wisconsin.
- von der Lippe, Hans, fhv. Fyrvogter, 12. 9., Kopervig.
- Lohman, Anton Johan, Oljeklædefabrikant, 82 A., 16. 7., Fane.
- Lohmann, Rudolf Julius, 31. 12., Chr.ania, begr. Sarpsborg.
- Lorange, C. J., fhv. Foged, 85 A., 5. 9., Chr.ania. H: Alvilde, f. Valeur.
- Lorentzen, Christian, fhv. Skibsf., 75 A., 1. 11., Tønsberg.

- Lorentzen, F., fhv. Fotograf, 76 A., 3. 11., Chr.ania.
- Lothe, Ingeborg, 49 A., 27. 12., Bergen.
- Louis, Anna, 19. 11., Chr.ania.
- Ludvigsen, M. D., Grosserer, 67 $\frac{1}{2}$ A., 10. 10., Eidanger. H: Jacobine, f. Offenberg.
- Lund, Elise Marie, f. Jørgensen, 7. 2., Drammen.
- , Fredrikke Zarine, 77 A., 12. 4., Arendal.
- , Gjertrud Christine, 64 A., 15. 10., Bergen.
- , Karen Dorthea Nicoline Olava, 59 $\frac{1}{2}$ A., 9. 9., Chr.ania.
- , Kirsten Kierulf, 9. 8., Drammen.
- , M. E., 22. 3., Chr.ania. H: Gunda, f. Thorkildsen.
- , Maren, f. Torstensen, 75 A., 17. 2., Chr.ania.
- , Mina Georgine, f. Aas, 46 $\frac{1}{2}$ A., 27. 1., Chr.ania.
- , O. W., Kontorist, 79 A., 14. 3., Tromsø.
- , Rasmus, 72 A., 9. 11., Bergen. H: Malene, f. Johnsen.
- , Sara Marie, 14. 8., Bergen.
- , Thorene, Postbud L.s Enke, 73 A., 22. 11., Chr.ania.
- Lunde, Anna, f. Raadman, 40 $\frac{9}{12}$ A., 20. 10., Chr.ania.
- , Carl A., 25 A., 28. 10., Østre Aker.
- , Torstein, 29. 12., Lillehammer.
- Lundh, Anne, 56 A., 12. 1., Vaage.
- , Henrik Anker Bjerregaard, Assist., 68 $\frac{3}{4}$ A., 13. 4., Chr.ania.
- , Sverre H., 34 A., 25. 10., Chr.ania. H: Augusta, f. Frost.
- Lykke, Halfried, 17 A., 6. 5., T.hjem.
- Lützen, R. F., fhv. Handelsmand, 90 $\frac{1}{2}$ A., 18. 11., Chr.ania.
- Løchen, Elise, f. Grøtting, 79 A., 3. 6., Chr.ania.
- Loennecken, Johan Christian, Sømmand, 21 $\frac{1}{2}$ A., 13. 1., Bergen.
- Lønroth, Christine, 91 A., 27. 6., Bergen.
- Maack, Thyra, 25 $\frac{1}{2}$ A., 30. 3., Chr.ania.
- Maarud, Anna Pauline Rosine, f. Schauder-Erbricht, 49 A., 21. 3., Slæpende, bgr. Oslo.
- Mack, Helene Johanne, f. Schøning, 25. 9., Tromsø.
- , Wilhelm Heinrich Klerck, Konsul, 24. 9., Tromsø. H: Helene, f. Schøning.
- Madsen, Carl Anton, fhv. Provst, 91 A., 16. 8., Skuggen pr. Aalesund.
- Magelssen, Anna Borghild, 19. 6., Bergen.
- Magnesen, Ingvald, Kommunelæge, 49 A., 9. 7., Øxnes. H: [Gusta, f. Ringelie.
- Magnus, Christopher, Kjøbmd., 6. 3., Bergen.
- le Maire, Johan, 3. 1., Sydney, N. S. W.
- Malling, Caroline Wilhelmine, 3. 12., Chr.ania.
- , Dina, f. Wulff, Toldkasserer M.s Enke, 20. 6., Chr.ania.
- Malthe, N., fhv. Bygmester, 90 A., 23. 11., Chr.ania.
- Manskow, Jacob, Handelsfuldm., 31 A., 29. 12., Chr.ania.
- Marstrand, Anna Eline, f. Lossius, 88 $\frac{1}{2}$ A., 23. 5., Chr.sund.
- Martens, Doris, 86 $\frac{1}{2}$ A., 12. 3., T.hjem.
- , Elli, 30. 6., Chr.sand.
- , Johan, Skibsmægler, 29. 6., Bergen. H: Henriette, f. Pleym.
- Marthinsen, Elise, f. Mehren, 46 A., 4. 3., Tønsberg.
- Matheson, Carl August, 8. 8., Eidsvog, Romsdalen.
- , Christian, Kbmd, 73 $\frac{1}{2}$ A., 25. 4., Strinden. H: Thora, f. Oppegaard.
- Mathiesen, A., fhv. Grosserer, 72 A., 4. 12., Chr.ania. H: Thora, f. Tønnesen.
- Matzau, Ole Greis, Skibskapt., 19. 8., Kbhvn. H: Anna, f. Rodtwitt.
- Meidell, Hartvig Segelcke, fhv. Skibsfører, 67 A., 13. 1., Fane.
- , Knud Wilhelm, 79 $\frac{1}{4}$ A., 29. 5., Kvindherred. H: Brite, f. Alsaker.
- , Mette Dorthea, 74 A., 29. 4., Dimnelsevik.
- Meier, Alf, 29. 6., Kuldseiling paa Korsfjorden.
- , Christian Ludvig, Disponent, 56 A., 1. 4., Chr.ania. H: Marie, f. Nye-gaard.

- Meinhardt, Wilhelmine, f. Brun, 78 A., 14. 8., T.hjem.
- Meinich, Wilhelmine, 73 A., 20. 11., Chr.ania, bgr. Land.
- Melby, Gulbrand Haagensen, fhv. Forvalter, 87 A., 21. 2., Chr.ania.
- Melgaard, Marie, f. Bredahl, 20. 11., Chr.ania.
- , Wilhelm, 49 A., 22. 10., Cognac.
- Mensonius, Jonetta, Jordemoder, 71¹/₂ A., 6. 3., T.hjem.
- Messel, Camillo O., Murmester, 39 A., 21. 11., Chr.ania.
- Meyer, Anders Olsen, fhv. Skibsfører, 82 A., 27. 7., Bergen. H: Sophie, f. Nagel.
- , Christian, fhv. Snedkerm., 89 A., 2. 7., Rygge.
- , J. H. H., ORSagf., 66 A., 27. 3., Tønsberg.
- , Jacob Christopher, 87 A., 17. 6., Bergen.
- , Peter, fhv. Stads­mægler, 79 A., 22. 2., Chr.ania. H: Elisa, f. Valentinsen.
- Meyn, Fredrik, Agent, 70 A., 23. 10., Chicago.
- Michelet, Amalie Agusta, 75 A., 27. 1., T.hjem.
- , Carl Johan, Amtmand, 30. 1., Chr.ania., bgr. Slagen.
- , Petter, 75¹/₂ A., 7. 10., Trøgstad.
- Michelsen, Caroline, f. Kjerschow, 73 A., 20. 1., Bergen.
- , Dorothea, f. Bekkevold, 19. 7., Chr.ania.
- , J. A., Børskommissær, 81 A., 12. 10., Bergen.
- , Johan, Lodsolderland, 56 A., 5. 5., Bergen. H: Augusta, f. Ben­netter.
- , Marie Cathrine, f. Meyer, 9. 11., Kronstad pr. Bergen.
- , Mathilde Magdalene, Lærerinde, 48¹/₂ A., 16. 5., Dale, Søndfjord.
- , Nils Ragnar, 18¹/₂ A., 22. 6., Dale, Søndfjord.
- Middelthon, Henriette, 7. 12., T.hjem.
- Milde (Møllerup), Johanne Eriksen, f. Nielsen, 9. 1., Bergen.
- , Ulrik Frederik Møldrop Hansen, Gaardbruger, 76¹/₂ A., 29. 1., Fane. H: Helene, f. Monsen.
- Mittelstaedt, Carl Emil Heinrich, 45¹/₂ A., 23. 2., Altona. H: Maril, f. Thane.
- Moe, Anna, f. Beier, 79 A., 12. 4., T.hjem.
- , Christine Elisabeth, f. Bomfeldt, 36 A., 19. 12., Chicago.
- , Thora Catharina, f. Torjussen, 24. 10., Sandnes.
- Moen, Ole, Distriktslæge, 23. 8., Aal. H: Signe, f. Jessen.
- Moldenhauer, Olufine, 79 A., 7. 6., Chr.ania.
- Monrad, Ragnar, Redaktør, 25. 10., Decorah, Jowa.
- Montelius, Emil, 46 A., 15. 7., Chr.ania. H: Thea, f. Huseby.
- , Torstein, 20 A., 23. 9., Chr.ania.
- Moss, Arild, Fuldmægtig, 68 A., 23. 12., Fr.hald.
- Motzfeldt, Carl Frederik, Stiftamtmand, 94 A., 24. 6., T.hjem.
- Munthe, Albertine, f. Normann, 26. 10., Bergen.
- , Berthe, f. Mengshoel, 16. 12., Østre Aker.
- Munthe-Kaas, Ragna Martha Kirstine, f. Hjersing, 43 A., 30. 11., Chr-ania., bgr. Moss.
- Myhre, Johan Plesner, Consul, født i Skien 8. 9. 1830, † 22. 12., Ljusne.
- Müller, Carola, f. Bergh, 23¹/₂ A., 6. 6., Eidsvaag.
- , Constance, f. Poppe, 65 A., 25. 8., Sandene.
- , Eleonore, 13. 5., Chr.ania.
- , L., Distriktslæge, 16. 6., Aas, bgr. Chr.ania.
- , Thorleif, 20 A., 7. 12., Reknæs.
- Møller, Carl Fredrik, 68 A., 19. 8., Fr.hald.
- , Elen Marie, 85 A., 8. 4., Aarø pr Molde.
- Mørch, Emmik, Damskibsf., 48 A., 1. 10., Glemminge. H: Ingeborg, f. Ludvigsen.
- , M. G., Landhandler, 28. 3., Østre Aker.

- Mørch, Mathilde f. Cappelen, 52 A., 29. 12., Horten.
- , Ragnhild, 75 $\frac{1}{2}$ A., 3. 8., Chr.ania.
- Nagel, Solveig, f. Hansen, 27 $\frac{3}{4}$ A., 11. 12., Chr.ania.
- Natvig, Emilie Karoline, 77 A., 3. 7., Chr.sand.
- , Søren, 67 A., 17. 4., Stavanger. H: Gurine, f. Danielsen.
- Nerdrum, Louise, f. Frellsen, 9. 7., Chicago.
- Nicolaysen, Albert, Grosserer, 64 $\frac{3}{4}$ A., 19. 7., Chr.ania.
- , Emilie, f. Aars, 91 A., 20. 5., Chr.ania.
- Nielsen, Niels, Skibsf., 42 A., 29. 5., London, bgr. Bamle. H: Bertha, f. Rohde i Stathelle.
- Nilsen, Anne Petrinc, f. Jørs, 32 A., 16. 5., Bergen.
- Nitter, Anna Sofie, f. Lahn, 28 A., 20. 4., Bergen.
- Noer, Olea, f. Bredesen, 78 A., 21. 3., Hof, Solør.
- Nordahl, P. N., 71 $\frac{1}{2}$ A., 29. 6., Chr.sand.
- Nordberg, Haldis, 20 A., 28. 1., Furnes.
- Nordby, Edward, Viceconsul, 37 $\frac{3}{4}$ A., 26. 9., Funchal, Madeira.
- Norgrenn, F. W. W., fhv. Sorenskriver, 83 $\frac{1}{2}$ A., 26. 6., Winger. H: Borette, f. Aas.
- Norman, Christiane Marie, 88 A., 6. 3., Chr.ania.
- , Rudolf Grip, Oberstl., 90 A., 5. 12., Bergen.
- Nyegaard, Thorleif, 24 A., 13. 10., Tønsberg
- , Vigo, Fabrikejer, 50 A., 17. 8., Horten. H: Sofie, f. Ringmacher.
- Nygaard, Sophie, f. Angelman, 76 A., 9. 9., Bergen.
- Næser, Wilhelm, Septbr., Lima.
- Nørbech-Olsen, Caroline Marie, f. Nørbech, Malerm. Gottlieb Olsens Enke, 83 $\frac{1}{2}$ A., 16. 12., Fr.værn, bgr. i Chr.ania.
- Oftedal, Lars Werner, fhv. Sognepræst, 7. 10., Østre Halsen pr. Laurvig. H: Elise Werner, f. Falkenberg.
- Olsen, Janny, f. Norman, 71 A., 21. 4., Stavanger.
- , Ingeborg, f. Thune, 27. 7., Chr.ania.
- , Julius, Lagerchef, 20. 5., Chr.ania. H: Henriette, f. Seemann.
- , Julius Conrad, Landhandler, 4. 2., Volden. H: Marie, f. Bang.
- , Klaus Fr., Skibsfører, 52 A., Mai, Forlis i den bengalske Bugt. H: Marie, f. Fougner i Drammen.
- , Maren Dorothea, f. Berthelsen, 76 A., 27. 12., Chr.ania.
- , Oluf Georg, Grosserer, 6. 9., Chr.ania. H: Linchen, f. Borch.
- Omsted, Gunhild Marie, f. Jacobsen, 80 A., 22. 2., Chr.ania.
- Oppegaard, Chr., Lensmand, 56 A., 11. 9., Skoger. H: Cathinka, f. Mathiesen.
- Opsand, Ingeborg, 16 A., 9. 9., Trysil.
- Ording, Paul Theodor Lieungh Hofgaard, Cand. pharm., 31 A., 27. 8., Kbhvn.
- Ordrop, Peter, Skibsfører, 41 A., 1. 9., Port Elisabeth. H: Julie, f. Halvorsen i Mandal.
- Otterbech, Julie, 24 A., 30. 12., Modum.
- Ottersen, Minda, f. King, 35 A., 19. 7., Jesseim, Ullensager.
- Ottesen, Mathea, 82 A., 6. 12., Chr.ania.
- , Thrine, 82 A., 19. 6., Chr.ania.
- Owren, Fredrikke, f. Svendsen, 57 $\frac{8}{12}$ A., 13. 6., Chr.ania.
- Oxaal, Lorentze, 67 A., 9. 4., Thjem.
- Paasche, Johannes Reimers, 8. 8., Chr.ania. H: Ingeborg, f. Blich.
- Paaske, Henrich, 79 A., 15. 3., Bergen. H: Augusta, f. Lie.
- Parelius, Sofie, fhv. Skuespillerinde, 79 A., 18. 9., Chr.ania.
- Parmann, Ingeborg, f. Germeten, 11. 4., Chr.ania.
- Paulsen, Ant. B., Handelsrejsende, 36 A., 23. 1., Chr.ania. H: Anna, f. Lundh.
- , Axel J. B., 20. 9., Chr.ania. H: Emilie, f. Vollmann.
- , Hans, 42 A., 23. 7., Chr.ania. H: Thyra, f. Segrell.
- , Nathalie Cecilie, f. Riegelsen, 69 A., 25. 8., Chr.ania.

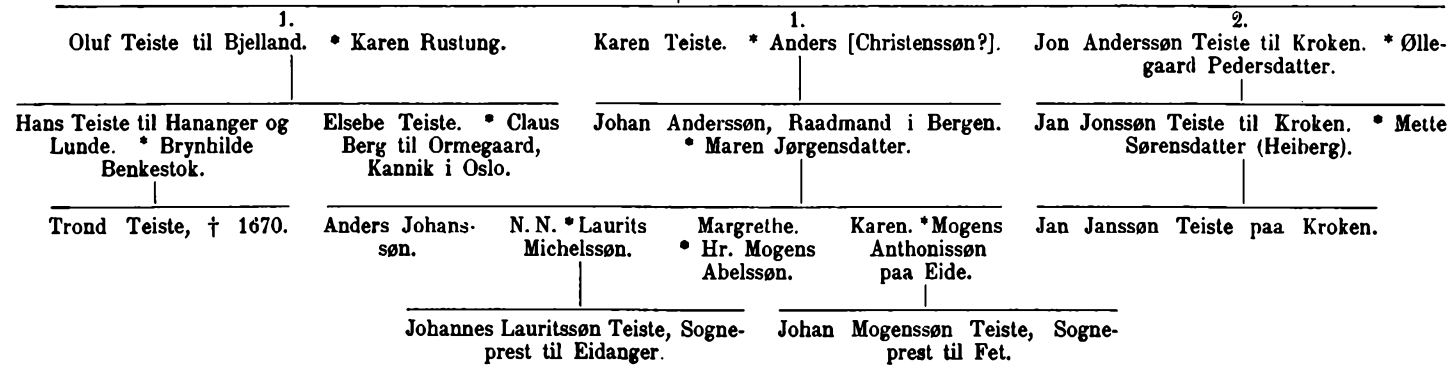
- Paus, Caroline, 89 A., 24. 5., Skien.
- Peckel, Caroline Emilie, 60 A., 3. 2., Chrania.
- Pedersen, Laura, f. Gill, 65 A., 30. 6., Chrania.
- , Helene, f. Blom, 71 A., 5. 7., Chrania.
- Petersen, Jacob, fhv. Kbmd., 73 A., 8. 10., Balestrand. H: Sofie, f. Lossius.
- Pettersen, Anne Cathrine, f. Franck, 77½ A., 1. 3., Chrania.
- , Marie, f. Berg, 41 A., 11. 9., Chrania.
- , Sofie Magdalene, f. Dahl, 75 A., 12. 10., T.hjem.
- Piene, C. W., Stiftsprovst. 18. 1., Chr.sand. H: Itta, f. Kielland.
- Pihlquist, Eva Marie, 27 A., 8. 4., Næs, Romerike.
- Pisani, Anna, 21½ A., 30. 6., Bergen.
- Planting-Gyllenbåga, Marie, f. Wedel-Jarlsberg, 6. 2., Stockholm.
- Ponton, G. A. F., fhv. Apotheker, 83 A., 29. 10., Flensburg.
- Preus, Adolf, 29 A., 1. 12., Ringebu.
- Prøsch, Einar, 18 A., 7. 8., T.hjem.
- Pätz, H., Konditor, 56 A., 1. 2., Chr.sand.
- Qvie, L. S., 69 A., 17. 1., Oslo.
- Ramm, Berthea Olsen, 80¹⁰/₁₂ A., 18. 8., Chrania.
- Rasch, Fritz, Disponent, 68 A., 26. 10., Fr.hald.
- , Ingebrigt, Handelsmand, 77 A., 19. 12., Bergen. H: Susanne, f. Erichsen.
- , Jonas Gottfried, Læge, 71 A., 27. 9., Fr.hald. H: Anna, f. Rasch.
- Rasmussen, P. S., Kbmd., 75¾ A., 6. 5., Sarpsborg. H: Elisabeth, f. Boysen.
- Ravn, Dankert, 22 A., 10. 8., Stettin.
- von Reckner, Henry Julius Musæus, 14. 4., Geraldton, Australien.
- Reed, Thor P., Toldopsynsmand, 14. 1., Bergen. H: Anna, f. Olsen.
- Reiersen, K., Boghandler, 13. 12., Chrania. H: Charlotte, f. Moe.
- , Lena, f. Usler, 83 A., 23. 7., Chrania.
- Reimers, Finn, 24 A., 8. 4., Bergen.
- , Hugo, 17 A., 15. 9., Bergen.
- , Marcus, død i August, fra Irland til Amerika.
- Reimert, Elisabeth, f. Ditlefsen, 68 A., 12. 4., Lund. (Chr.sand.)
- Resvoll, Julie, f. Deichmann, 71 A., 24. 7., Chrania.
- Riege, Serene G., Enkefru, 89 A., 30. 10., Bergen.
- Rietzel, Cornelia, Enkefru, 22. 9., Bergen.
- Riis, Antonia, 74 A., 1. 2., Kbhvn.
- Riser, Johan S., Bureauchef, 77½ A., 19., 10., Chrania. H: M. f. Martinsen.
- Rode, Anna, 21. 2., Nedre Stjørdalen.
- , Carl Henrik Jonathan, Sorenskriver, 14. 4., Røros. H: Louise, f. Hofgaard.
- Rodtwitt, Johan Nordal Brun, 85 A., 26. 2., Volden.
- Roggen, Karen, 69 A., 16. 1., Bergen.
- Rohlf, Albert, Bogholder, 31 A., 9. 3., Chrania. H: Sara, f. Dahl.
- Rojahn, Rudolf Schünemann, Cand. pharm., 39 A., 25. 12., Chrania. H: Marie, f. Henriksen.
- Rolfsen, Julie Helene, f. Nilsen, 28 A., 5. 6., Chrania.
- Rosenlund, Bolette Marie, Enkefru, 88 A., 14. 12., Chrania.
- Ross, Johanne, f. Haagensen, 73 A., 9. 8., Bergen.
- Rostad, Ole, Proprietær, 74 A., 2. 6., Værdalen. H: Marie, f. Moe.
- Ruus, Maren, f. Bøe, 71 A., 16. 8., Bergen.
- Ræder, Marie, f. Wohlers, 59¼ A., 14. 4., Hamburg.
- Røed, Mathilde, f. Torbjørnsen, 69 A., 15. 7., Tjømø.
- Røhl, Elisabeth, f. Krohn, 83½ A., 2. 5., Farsund.
- Rørdam, Edgar, Cand. pharm., 42 A., 5. 4., Chrania. H: Thea, f. Krognæs.
- Røren, Rolf, Stud. jur., 22 A., 5. 1., Chrania.
- Røsseng, Sofie, f. Jakobsen, 35½ A., 8. 6., Aadalen.
- Røyem, Nanna, f. Vogt Nilsen, 52 A., 13. 3., Chrania.

- Sagen, Marie, 15. 10., Bergen.
- Sahlgard, Oscar Fredrik, 30. 11., Chr-ania, bgr. Kongsberg.
- Salvesen, Jutta Cathinka, f. Winther, 9. 4., Chr.sand.
- Samuelson, Anna Cathrine, f. Neumann, 18. 3., Chr.ania.
- Saugestad, Elisabeth Fredrikke Charlotte, f. Bjerling, 87 A., 21. 1., T.hjem.
- Saulie, Andrine Hansen, f. Gran, 57 A., 1. 9., Chr.ania.
- Saxlund, E., Høiesteretsassessor, 91 A., 6. 8., Kbhvn. H: Edle, f. Michelet.
- Schadenberg, Johan, 3. 7., Berlin. H: Anna, f. Keller.
- Schanche, Albert Sophus Stabell, Forvalter, 18. 11., Bergen. H: Angeli-que, f. Hambro.
- , Cecilie Cathrine, 77½ A., 24. 10., Bergen.
- Schanke, Albert Andreas Jonathan, Sognepræst, 61 A., 31. 12., Øiestad. H: Lucie, f. Køhler.
- Schartman, Otto, Hauptmann, 22. 2., Arendal?
- Scheel, Georg, 12. 10., Chr.ania.
- , Hans, 72 A., 13. 2., Drammen.
- Schilderup, Melchior, 74 A., 31. 1., Bergen. H: Bolette, f. Johannesen.
- Schjelderup, Bertha, 19. 8., Bergen.
- Schilling, Amalie, f. Schanche, 72 A., 6. 10., Chr.ania.
- Schive, Christen Peter, Cand. pharm., 24 A., 8. 11., Chr.ania.
- , Karen Andrea Fredrikke, 4. 9., Fr.værn.
- Schioldborg, Mina, 72 A., 17. 10., Drammen.
- Schjøtt, Augusta, 24. 8., Chr.ania.
- Schlytter, Chr., Kbmd., 72 A., 17. 4., Chr.ania. H: Laura, f. Bergh.
- Schmidt, Amalie, 81 A., 2. 1., Oslo Hospital.
- , Johanne, f. Selmer, 26. 12., Vestre Aker.
- Schneider, Marie Louise, f. Sparre, 78 A., 28. 2., Chr.ania.
- Schnurbusch, Johan, 3. 11., Chicago.
- , Margrethe, 67 A., 11. 11., Chr.ania, bgr. Arendal.
- Schomragh, Ellen, 82 A., 24. 2., Chr-ania.
- Schouw, Johan G., Kbmd., 53 A., 2. 12., Stavanger.
- Schram, Andrea, 85 A., 16. 5., Bergen.
- Schreiner, Carl Ludvig, Kontorchef, 25. 10., Chr.ania.
- Schrøder, Dagfin, 31 A., 2. 8., Fr.værn.
- , Hanna, Enke, 8. 10., Bergen.
- , Hans, fhv. Theaterchef, 66 A., 16. 12., Chr.ania.
- Schubarth, Thora, Enkefru, 49 A., 7. 3., Chr.ania.
- Schultz, Ludvig Ferdinand, Jægermester, April, Kbhvn. H: Henriette, f. Cappelen.
- , Laurentz, Andreas, O.Rsagf., 84 A., 8. 10., T.hjem.
- Schuman, Andrea, 75 A., 16. 3., Chr-ania.
- Schwabe, J. F. J., fhv. Sognepræst, 93 A., 16. 5., T.hjem.
- Schwartz, Jens Arbo, Høiesteretsadvokat, 71 A., 15. 11., Drammen. H: Anna, f. Allum.
- , Johanne, f. Holm, 45 A., 10. 12., Eidsfos.
- , W. A., Consul, 76 A., 2. 1., Quebec.
- Schølberg, Hermikke, f. Eeg, 70 A., 24. 8., Bergen.
- Schønberg, Carl Johan, Sekretær, 62 A., 27. 5., Chr.ania.
- Schøyen, Arnulf Bernhard, Apotheker, 1. 4., Vinger, bgr. Chr.ania.
- Seeberg, C. W., 14. 6., Tønsberg.
- Sehm, Ole, 90 A., 21. 3., Værdalen.
- Sejelstad, Karen, f. Bjelke, 91 A., 21. 5., Chr.ania.
- Seip, Hans Christian, Sognepræst, 45 A., 26. 3., Torvestad, bgr. Chr.ania.
- , Karen Sofie, Enkefru, 31. 3., Norderhov.
- Sell, Emilie, 82¾ A., 28. 2., Chr.ania.
- Sellæg, Anne J., f. Lund, 81 A., 11. 3., Bodø.
- Selvig, Ludvig, 47 A., 2. 6., Drammen. H: Ellen, f. Ottesen.
- Semb, Christian Schou, 44 A., 24. 6., Chr.ania.
- Sending, Axel, Kaptejn, 51 A., 1. 1., Enkesædet pr. Chr.sand.

Stamtavler
vedrørende
Familien Teiste.
(ad Personalh. Tidskr.
IV Række 6 Bind S. 142).

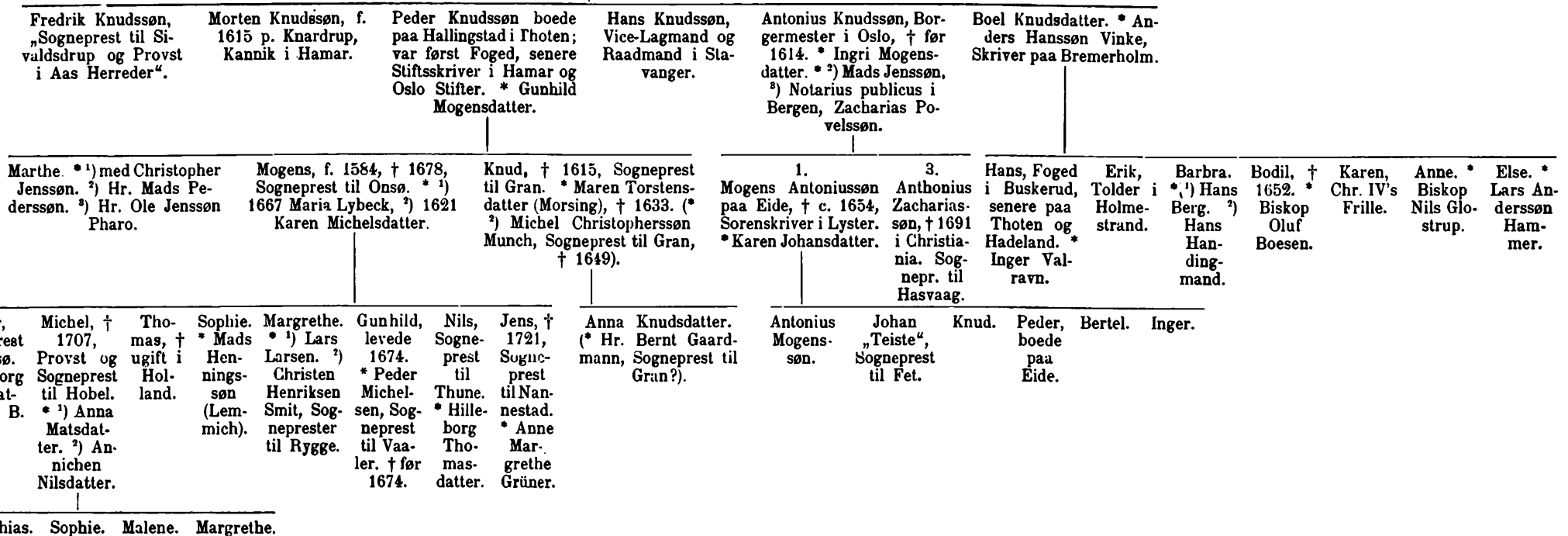
I.

Anna Hansdatter Kruckow.
* 1) Jon Teiste til Bjelland.
2) Anders Nilssøn til Kroken.

II.

Knud Pederssøn,
† 1569 som Borgermester i Kjøbenhavn.
* Anna Hansdatter.

- Sibbern, Augusta, f. Gerner, 91 A., 23. 12., Rygge.
- Simonsen, Christofine Cecilie, Enkefru, 81½ A., 16. 11., Hammerfest.
- Sinding, Helge, 28. 11., Tampico, Mexico.
- Sirnes, Ole Tobias, fhv. Kbmd., 83 A., 15. 5., Flekkefjord. H: Albertha, f. Holby.
- Skanche, Nils, 21 A., 28. 3., Aas.
- Skjelderup, M., Læge, 68 A., 21. 8., Chr.ania. H: Sigrid, f. Mørch.
- Smith, Annette, f. Semb, Kbmd. Carsten S.s Enke, 85½ A., 23. 4., Moss.
- , Antonette Elison, 83 A., 6. 7., Namsos.
- , Birgithe, Enkefru, 83 A., 26. 2., Chr.ania.
- , Caspar, Cappelen, fhv. Borgermester, 77 A., 15. 10., Chr.sand.
- , Emil, Telegrafb., 30. 5., Vadsø.
- , Hans, 82 A., 30. 9., Rakkestad.
- , Thrine Elisabeth, f. Flood, 72 A., 19. 9., Bergen.
- , Victor, Læge, 52 A., 7. 2., Chr.ania. H: Dagny, f. Dietrichson.
- , Wilhelm Ferdinand, fhv. Overlærer, 89 A., 3. 5., Chr.ania.
- Snurbusch, Robert, 29 A., 25. 1., Arendal.
- Sogn, Joachim, Sekretær, 51 A., 5. 9., Chr.ania. H: Rise Ræder, f. Ulfers.
- , Jochum, Gaardbruger, 82 A., 6. 8., Vestre Aker.
- Sohlberg, Einar, 24. 1., Boerkrigen.
- , Johanne, f. Wiger, 12. 11., Nordstrand, bgr. Chr.ania.
- Soland, Helene, f. Reinert, 79 A., 2. 3., Chr.ania.
- Solberg, Olivia, 42 A., 3. 1., Chr.ania.
- Solem, Anders, fhv. Handelsmand, 80 A., 5. 6., Væhre.
- Solensteen, Paul, 78 A., 28. 12., Bergen.
- Sommer, Agnes Pauline, 21 A., 17. 4., T.hjem.
- , Maren, 77 A., 8. 8., Porsgrund.
- Sommerschield, Fredrik, Justitiarius, 70 A., 18. 5., Chr.ania.
- , Henr. C., Afdelingsingeniør, 72 A., 18. 11., T.hjem. H: Hanna, f. L'Orange.
- Sontum, Christian Fredrik, Overlæge, 28. 8., Chr.ania. H: Caroline, f. Næser.
- Sparre, Emil Syvertsen, fhv. Restauratør, 41 A., 22. 9., Chr.ania.
- Speich, Othilie, f. Stray, 55 A., 4. 3., Chr.sand.
- Spohr, Gustav, Kammermusiker, 23. 6., Chr.ania.
- Spørck, Anna, f. Hansen, 79 A., 19. 8., Bergen.
- , Ludvig, 88 A., 3. 7., Bergen.
- Stang, Hans K., 28. 7., Bergen.
- Stangebye, Marie Martha, 34 A., 22. 11., Chr.ania.
- Steen, Hanna Cathrine, f. Berg, 91 A., 15. 12., Førde, Søndfjord.
- , K., Enkefru, 94¼ A., 5. 8., Løjten.
- , O. E., fhv. Lensmand, 87 A., 8. 3., Førde. H: Hanna Cathrine, f. Berg.
- , Ole Jacob, Sadelmager, 48 A., 1. 10., Chr.ania.
- , Petra Andrea Helene, f. Thorildsen, 28 A., 30. 7., Øvstun pr. Bergen.
- Steenberg, Johan, 21 A., 30. 6., Stavanger.
- , Peder, Bogholder, 42 A., 11. 10., Chr.ania. H: Mathilde, f. Thomseth.
- Steendahl, O., Kbmd., 5. 4., Levanger.
- Steensohn, Johanne, 25 A., 18. 5., Chr.ania.
- , Lars, 22½ A., 5. 12., Chr.ania.
- Steenstrup, Maren Alette, f. Gullichsen, 21. 10., Chr.ania.
- Steffensen, Elif Bjerknæs, 29 A., 27. 11., Strømmen, bgr. Holmestrand.
- , Mariane, f. Heireth, 4. 6., Skedsmo.
- Steimler, Sofie Mathilde Elisabeth, f. Ringdahl, 47 A., 17. 12., Bergen.
- Steinert, Christine, f. Berge, 83 A., 7. 3., Chr.sand.
- Stejneger, Anna, 27. 4., Bergen.
- Sten, Jonas, 19¼ A., 30. 3., Bergen.
- Stenersen, Carl Johan, 23 A., 1. 4., Chr.ania.
- Stenhamar, Halvor, 74 A. 3. 11., Elverum. H: Anne, f. Vold.
- Stephanson (Strømsnæs), Petrine, Enkefru, 73 A., 8. 4., Bergen.

- Stockmann-Oisen, Ole, 11. 10., Bergen.
H: Stine, f. Danielsen.
- Stoltenberg, Gregers, 21. 1., Hølen. H:
Nikoline, f. Selvig.
- Stoltz, Anna C. D., f. Friis, 89 $\frac{1}{2}$ A.,
24. 11., Bergen.
- Storjohann, Marie, f. Hveding, 8. 12.,
Chr.ania.
- Strand, Asle Madsen, 77 A., 11. 3.,
Sigdal. H: Gunhild, f. Green.
- , Gunhild, f. Green, 72 A., 2. 5.,
Sigdal.
- , Nils, Mægler, 73 A., 12. 3., Bergen.
H: Bertha, f. Helland.
- Stray, Berthe Severine, 48 A., 13. 12.,
Nøterø.
- , Jacob, 77 A., 11. 2., Chr.sand. H:
Marie, f. Hansen.
- Strøm, Hanna, 30. 9., Bodø.
- , Lauritz, fhv. Bagerm., 75 A., 8. 3.,
Chr.ania. H: Olava, f. Tollefsen.
- , Olaf, Lærer, 28. 1., Nes, Romerike.
H: Randine, f. Vaaler.
- , S. C., fhv. Borgermester, 83 A.,
13. 11., Chr.ania.
- , Sara Kjerstina Flor, 39 A., 12. 3.,
Magerøen.
- Stub, Hanna Didrikke Kjeldal, 20 $\frac{1}{2}$ A.,
4. 12., Chr.ania.
- , Kaia M., 20. 8., Sigdal.
- , Kjeld Anton, Adjunkt, 57 A., 30.
4., Chr.ania.
- Sture, Lars, Kirkesanger, 54 A., 6. 1.,
Brevik.
- Støp, Thea, f. Ellertsen, 24. 8., Chr-
ania.
- Svendsen, S., fhv. Gasverksdirektør, 65
A., 7. 4., Vestre Aker. H: Hanna,
f. Gjesdahl.
- Svensson, Mossa, f. Tresselt, 21. 12.,
Chr.ania.
- Sverdrup, Christine, f. Hoff, 16. 11.,
Nome, Alaska.
- , Livius Nicolai, Indrulleringsb., 61
A., 30. 5., Sandefjord, bgr. Borre.
- Swane, Gottlieb Martin, 78 A., 13. 4.,
Vestre Bærum. H: Dorthea, f.
Wibe-Selboe.
- Swensen, Johanna, f. Wasmuth, 88 A.,
7. 4., T.hjem.
- de Szacinski, Julien, fhv. Officier, 80
A., 23. 9., Bellagio, Italien.
- Søderberg, Carl, fhv. Generalagent, 61
A., 15. 11., Falsterbo.
- Søeberg, Marie Nannestad, 14. 6., Chr-
ania, bgr. Skien.
- Sørenssen, Wilhelm Bertinius, fhv.
Sognepræst, 56 $\frac{1}{2}$ A., 25. 2., Chr-
ania. H: Sofie, f. Schriver.
- Søyland, C. A., Kbmd., 15. 2., Flekke-
fjord. H: Pauline, f. Didrichsen.
- , Grethe, 75 A., 31. 10., Flekkefjord.
- , Ruth, 9 A., 16. 4., Tønsberg.
- Talén, Constantin Waldemar, 45 A., 7.
10., Chr.ania.
- Tandberg, Anne Marie, f. Waagaard,
13. 9., Hønefos.
- , M., ORSagf., 49 A., 6. 7., Fluberg.
- Taubøll, Elisabeth, 18. 3., Skien.
- Tegnér, F., fhv. Litograf, 84 $\frac{3}{4}$ A.,
1. 9., Bærum, bgr. Oslo.
- Thams, Elisabeth, f. von Linstow, 53
A., 29. 4., T.hjem.
- , Wilhelmine, f. Dyrgreen, 13. 10.,
Chr.ania.
- Thane, Erik Georg, Hotelejer, 27. 6.,
T.hjem.
- Thaulow, Yngvar, 26 $\frac{1}{2}$ A., 16. 10.,
New-York.
- Thestrup, Chr. Ludvig, Ingeniør, 35 A.,
14. 8., Brooklyn.
- Thinn, Carl, Faktor, 65 A., 14. 5., Chr-
ania. H: Helene, f. Mortensen.
- Thive, Axel, Kbmd., 44 A., 13. 9.,
Chr.ania.
- Thokle, Hertha, 52 A., 18. 1., Chr-
ania.
- Thomassen, Andrea, f. Haffner, 14. 12.,
T.hjem.
- Thoresen, Jensine, 71 A., 21. 3., Chr-
ania.
- Thorne, Carl, 4. 9., Chr.ania. H: Ca-
roline, f. T.
- , Thale Caroline, f. Schriver, Provst
S. W. T.s Enke, 77 A., 1. 7., bgr.
Kongsberg.
- Thrap Laura, Catharina, 42 $\frac{3}{4}$ A., 25.
3., Chr.ania.
- Thronsen, Andreas Martinius, Maskinist,
59 A., 24. 8., Chr.ania. H: Inger
Helen, f. Torgersen.

- Thuesen, Carl F., 82 $\frac{1}{4}$ A., 17. 10., Strømsø.
- , Karen, Enkefru, 81 A., 6. 11., Chr-ania, bgr. Strømsø.
- Thune, Anne, 84 $\frac{1}{2}$ A., 16. 4., Hamar.
- Tidemand, Thora, f. Bøgh, 87 A., 11. 4., Kbhvn.
- Todsén, M., Kjøbmand, 66 A., 26. 7., Larvik.
- Tollefsen, Anne, f. Vogt, 77 A., 11. 7., Chr-ania.
- Tonning, Carl, fhv. Landhandler, 61 A., 29. 7., Bergen. H: Elisabeth, f. Johannesen.
- Torstenson, Olaf Jahr, Cand. phil., 27 $\frac{1}{2}$ A., 17. 10., Holmestrand.
- von Trepka, M., Generalinde, 15. 11., Schönböken, Holstein.
- Treü, Axel Ferdinand, 47 $\frac{1}{2}$ A., 24. 12., Holmestrand.
- , Peter Sev., 63 A., 21. 12., Holmestrand. H: Anna, f. Salvesen.
- Tybring, Thora Louise, 27 A., 9. 2., Chr.sand.
- Tyvold, Joh., Lensmand, 63 A., 8. 12., Lillesand. H: Inga, f. Henschien.
- Tønder, Elen, f. Næss, 5. 8., Inderøen.
- Tønnesen, Axel, Kasserer, 11. 10., Chr-ania.
- , Caroline Albertine Bianca, f. Johnsen, 25. 4., Chr.sand.
- Tønsager, Torsten Larsen, 93 $\frac{1}{2}$ A., 1. 12., Gjøvik.
- Tøsdal, Magdalene, f. Greve, 24. 1., Nortwood, Jowa.
- Ulich, Georg H., 26. 4., Loppen. H: Helga, f. Michaelsen.
- Ulsaker, Sven, 16. 6., Undersbo (Hedrum?). H: Anna, f. Scharffenberg.
- Ulsteen, Carl, 63 A., 10. 7., Minneapolis.
- Ulving, Tonny, f. Holst, 6. 10., Sømnes.
- Valby-Andersen, Charlotte Antonie, f. Hausmann, 17. 11., Chr-ania.
- Valeur, Abraham Johannes, Styrmand, 24 A., 24. 11., fra Southampton til New York.
- , Alvilde, f. Wraatz, Kommandør C. H. V.s Enke, 87 $\frac{1}{2}$ A., 1. 5., Chr-ania.
- Vangberg, Johannes, 7. 7., T.hjem. H: Marie, f. Aas.
- Vauvert, Louise, 15. 5., Porsgrund.
- , Mathias, Bankkasserer, 14. 7., Porsgrund.
- Vedeler, Divert, 71 A., 22. 12., Bergen.
- Vedén, Emma, Sygepleierske, 37 A., 11. 2., Louisenberg.
- Vetlesen, Peder I., Kbmd., 53 A., 5. 8., Minneapolis.
- Viborg, Josefine Fredrikke, 10. 10., Chr-ania.
- Vig, Klara, f. Zimmermann, 26. 10., Chr-ania.
- Vindspoll, Karine, f. Nilsen, 33 $\frac{1}{2}$ A., 3. 5., Bergen.
- Vogt, Herman, Skibsreder, 5. 4., Chr-ania.
- Voigt, Sara Jane, f. Trenergy, 19. 11., Alsager, England.
- , Sofie Cathrine, 92 A., 12. 12., Oslo.
- Vold, Inga Johanne, f. Borch-Dahl, 34 A., 20. 12., Asker.
- Vonen, Barthold, Skogforvalter, 29. 3., Voss. H: Julie, f. Jensen.
- Voss, Joachim Simon, fhv. Sognepræst, 31. 7., Bergen.
- Waage, Sigurd, 41 A., 25. 11., New-castle.
- Wachtelbrenner, Amalie, 19. 11., Helsingør.
- Wahl, Johan, Skibsf., 54 $\frac{1}{2}$ A., 8. 11., Chr-ania, bgr. Røken.
- , Sven, 23 A., 12. 10., T.hjem.
- Waldenstrøm, Emma Mathilde, 29 A., 9. 4., Chr-ania.
- Walle, Margrethe, f. Hammer, 87 A., 2. 3., Bergen.
- Wallem, Hjalmar Magdalon, 3 $\frac{1}{2}$ A., 31. 8., Bergen.
- , Thomas, 29 $\frac{1}{2}$ A., 9. 12., Stavanger.
- Walløe, Linda Sofie, 27. 4., Chr-ania.
- , Marie, f. Dyborg, 17. 10., Chr-ania.
- Wang, Anne Elisabeth, 83 A., 2. 6., Chr-ania.
- , Clara Augusta, f. Grimlund, 54 A., 1. 1., Chr-ania.
- Warnche, Georgine, f. Madsen, 31 A., 11. 5., Bergen.

- Wattne, Hanna, f. Winther, 76 A., 1. 8., Mandal.
- Wendt, Marie, 89 A., 19. 1., Vestre Aker.
- Wennevold, Hans Laurentius Borchsenius, 71 $\frac{1}{2}$ A., 21. 4., Chr.ania. H: Fanny, f. Schie.
- , Sigrid, 16 A., 25. 2., Chr.ania.
- Wensell, Mathilde, f. Brækstad, 1. 9., Ørskog.
- Werner, Thomas, Toldbetjent, 76 A., 5. 11., Chr.sand.
- Werring, Thv., 75 $\frac{3}{4}$ A., 26. 10., Chr.ania.
- Wesenberg, Asta, 25. 5., Bergen.
- Wessel, Mathilde, f. Ross, 19. 3., Chr.ania.
- Westerbom, Marie, 80 A., 17. 5., Stavanger, bgr. Chr.ania.
- Westermann, Elise, f. Christiansen, 1. 1., Østre Aker.
- Wetteren, Julius, 56 A., 8. 5., 16. Water Lane, London. H: Ragnhild, f. Blichfeldt.
- Wettergreen, H. J., ORsagf., 44 A., 15. 8., Chr.ania.
- Wetzin, Hjalmar, fhv. Skibsf., 24. 8., Bergen. H: Helga, f. Normann.
- Wexelsen, Hans, 79 A., 21. 5., N. Stjørdalen. H: Thea, f. Arnesen.
- Wibe, Maren, f. Christensen, 83 A., 20. 12., Arendal.
- , Thrine, f. Falchenberg, 77 A., 11. 4., Kragerø.
- Wiborg, Henriette Dorthea, f. Florentz, 83 A., 21. 7., Laurdal.
- , Julie Fredrikke, f. Sørensen, 63 A., 13. 5., Chr.ania.
- , Trygve, 37 $\frac{1}{2}$ A., 18. 2., Lissabon.
- Wichstrøm, Bjarne, 23 A., 12. 9., Chr.ania.
- Wicklund, Søren Normann, Styrmand, 37 A., 13. 11., Bergen.
- Widding, Anders Humlekjær, 17 A., 14. 9., Hjemrejsen fra England.
- Widerøe, Anna Kristofa, f. Ohlsen, 71 A., 24. 5., Skjeberg.
- Wiel, Wenche Malvina, f. Gluchstad, 78 $\frac{1}{2}$ A., 9. 2., Fred.stad.
- , William, Skibsfører, 36 A., 22. 11., Chr.ania. H: Signe, f. Hagen.
- Wiers, Fredrikke, f. Olsen, 73 A., 18. 9., Chr.ania.
- Wigelsen, Niels, Kancelliraad, fhv. Forvalter, 78 A., 30. 11., Lyngby pr. Kbhvn. H: Ingeborg, f. Fangen.
- Wilhelmsen, Axel, Dampskibsexp., 1. 4., Chr.ania. H: Julie, f. Lange.
- , M. S., Kbmd., 70 $\frac{1}{2}$ A., 8. 8., T.hjem. H: Catharine, f. Galtung.
- Willgohs, Henriette, f. Rennord, 76 A., 19. 5., Bergen.
- , Joachim Christian, fhv. Skibsf., 87 $\frac{3}{4}$ A., 17. 7., Kongensvold pr. Imstertfjord.
- Wilse, Hans P. L., fhv. Kaptejn, 23. 7., Asker. H: Betzy, f. Hutchinson.
- Winge, Marie, Fritjof W.s Enke, 25. 11., Chr.ania.
- , Marthe Marie, 84 A., 20. 5., Chr.ania.
- , P., fhv. Overlæge, 81 A., 6. 10., Chr.ania. H: Cathrine, f. Welhaven.
- Winsnæs, Hanna, 3. 11., Chr.ania.
- Winter-Hjelm, Otto Christoffer, 16 $\frac{3}{4}$ A., 8. 8., Chr.ania.
- Winther, Hanna W., 16. 9., Fr.hald.
- Wist, Albert Ragnvald, 23 A., 2. 1., Kongsberg.
- Witzøe, Albrecht, 16. 2., Afrikas Vestkyst.
- Wold, Michael, 64 A., 24. 3., T.hjem.
- Wolf, Lucie, Skuespillerinde, 69 $\frac{1}{12}$ A., 6. 10., Chr.ania.
- Wolfgang, Hansine Georgine, f. Gjertsen, 7. 12., Bergen.
- Wollert, Magnus, Gartner, 63 A., 4. 1., Bergen.
- Wrensted, Kåthe, 11. 6., Chr.ania.
- Wright, Marie, f. Kaare, 16. 4., Ystad.
- Wulff, Peder Elias, 88 A., 16. 6., Kvædfjord.
- Wulfsberg, Olaf Kyrre, 46 A., 28. 6., Chr.ania.
- Wærner, Maren Cathinca, f. Faye, 29. 4., Cape Town.
- Zachariasen, Carl, fhv. Bankbogholder, 83 A., 17. 5., Chr.ania. H: Cathinka, f. Knap.
- , Louisa Eleanor, f. Braine, 16. 10., Chr.ania, bgr. London.

Zahlgaard, Oscar Fredrik, 30. 11., Chr.-ania.	Zogbaum, Hagbart, Kontorfuldm., 27. 10., Helsingfors.
Zahlin, L. M., Malerm., 36 $\frac{1}{2}$ A., 3. 3., Oslo. H: Caroline, f. Lunde.	Ødegaard, Henriette Marie, 9. 8., Bodø.
Zeuten, Nanna, 2. 10., Stockholm, bgr. Chr.ania.	—, Henriette Marie (Søster), 18 $\frac{1}{2}$ A., 25. 2., Chr.ania.
von Ziegler und Klipphausen, Max, Oberstl., 14. 8., Dresden. H: Agnes v. Z. u. K., f. Smith.	Øhrn, Ole N., fhv. Bødkerm., 83 A., 17. 12., Arendal.
Zimmer, Hans Iver Horn, Grosserer, 60 A., 29. 11., Paris. H: Jeanne, f. Tellefsen.	Ørbek, Magnhild, 22 A., 29. 7., Lillesand.
Zimmermann, Anne Louise, 76 $\frac{1}{2}$ A., 26. 6., Sandefjord.	Ørum, Marthine, Enke, 86 $\frac{3}{4}$ A., 16. 11., Hospitalet, T.hjem.
	Øvrevik, Laura, f. Bull, 10. 10., Bergen.
	Øwre, Mathias, 69 A., 22. 7., Chr.ania.

